Francis Pigott –
1837.

261

with J. Chapman's

best wishes

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΚΕΤΙΔΕΣ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

ΚΑΙ

Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

EURIPIDIS

SUPPLICES MULIERES

IPHIGENIA IN AULIDE

ET

IN TAURIS

CUM

NOTIS JER. MARKLANDI INTEGRIS

ET ALIORUM SELECTIS.

ACCEDUNT

DE GRÆCORUM QUINTA DECLINATIONE IMPARISYLLABICA ET INDE FORMATA LATINORUM TERTIA QUÆSTIO GRAMMATICA,

EXPLICATIONES VETERUM ALIQUOT AUCTORUM,

EPISTOLÆ QUÆDAM AD D'ORVILLIUM DATÆ,

CUM

INDICIBUS NECESSARIIS.

OXONII:

Sumptibus J. Cooke et J. Parker; et J. Mackinlay, Londini.

1811.

Excudebant Collingwood et Socii, Oxonii.

TIBERIO HEMSTERHUSIO

ET

PETRO WESSELINGIO

VIRIS DOCTISSIMIS,

ET SUMME INTER SE AMICIS.

PETIT a vobis hujus Dramatis Commentator, ut sine offensa sibi licuerit vestra nomina, πρόσωπον τηλαυγὲς, FABULÆ præfixisse; in observantiæ tamen non fictæ, verique affectus testimonium, ab extero homine, et vobis ignoto, profectum.

Non quod ob eruditionem, in qua tamen neminem superiorem habetis, beatos vos et prædicandos existimat; neque ob judicium, quod in vobis pari passu cum eruditione incedit: ea parvi æstimat præ amabilibus istis animi dotibus, quæ non nisi *veræ* eruditionis, et *recti* judicii fructus sunt effectusque, *Modestia*, *Candore*, et *Humanitate*: quibus vos præditi, omnibus hominibus prodesse cupitis, neminem læditis; ne obloquio quidem, usitato isto literarum hodiernarum condimento. Sit anima mea vobiscum!

Quo enim eruditionis nomen, si barbarorum animos retineamus? Quo simulationem rei optimæ, si absit veritas? Quid prodest, si pro mitibus, probis, simplicibus, ingenuis, modestis, benevolis erga omnes homines, quales promittit *Literata Institutio;* ea nos dimittat feroces, maledicos, versutos, insolentes, malignos, implacabiles omnibus qui a nobis dissentire ausi fuerint, etiam in nugis? Mallem sane literas alphabeti nescire, quam hujusmodi esse literatum, etiam si ista conditio daretur, ut vos rerum cognitione exæquarem. Hanc enim morum pravitatem nulla doctrina pensare potest, non si *omnem noverimus scientiam, et linguis Hominum et Angelorum loquamur.* Enimvero res absurda est *Eruditio* sine *Bonis Moribus;* in quibus, cum primas partes teneant *Modestia* et *Humanitas,* si quis homo natus, his neglectis, in ista sibi placet, næ ille, quicunque sit, præpostere et stulte elegit, et τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος.

Longe aliter vos, revera eruditi, non ad famam hominum, neque ad speciem, compositi. Apud vos nihil illiberale, nihil ferox et truculentum: mitia omnia, modesta, ingenua; Concordiæ, Musis, et Humanitati convenientia. Quo fit, ut vestra disciplina exemplisque excitata patria juventus, ad æmulationem morum atque erudi-

tionis vestræ feliciter succreverit; et *Belgium Fœderatum*, quod alioquin Viris Doctissimis, adhuc viventibus, insigniter ornatum prius erat, in hoc genere nunc adeo floreat, ut (ne memorem quatuor viros præclaros, quos morte non ita pridem amisistis, Burmannum, Drakenborchium, Dorvillium, Piersonum) ex nulla gente, ut mihi videtur, tam illustris catalogus virorum omnis antiquitatis peritorum hoc tempore possit contexi, quam ex vestra parva regione. Utinam exemplum ad vicinos vestros, mari disjunctos, pertineret!

Quodcunque autem de nobis futurum sit, nihil certe gratius aut utilius omnibus qui Literas Humaniores amant, optare potest Auctor harum notarum, quam ut vos diutissime pergatis facere quod facitis! VALETE.

April. v°. MDCCLXIII.

LECTORI S.

HÆ notæ pleræque multis abhinc annis scriptæ erant. quas postquam scripsisset Auctor, nactus est hujus dramatis et utriusque Iphigeniæ collationem cum tribus codicibus ex Bibliotheca Regia Parisiensi, qui hic notantur literis A. B. C. Hæc omnia Editicni parata erant. Quum autem rure degens, valetudine infirmissima, et senectute jam ingruente, insuper observasset quanto in neglectu a plerisque fere haberetur lingua Græca et totum hoc literaturæ genus, studiis hominum alio, ut fit, conversis; maluit has notas non edere, et eas mihi donavit, qui exemplaria aliquot hujus dramatis et notarum edenda jam curavi. Addita sunt præcipua, quæ Viri eruditi in hanc Fabulam notarunt, quatenus ad notitiam Auctoris pervenerunt. Effeci quoque, ut opusculum De Græcorum Quinta Declinatione Imparisyllabica &c. Londini editum duobus abhinc annis, cujus exemplaria erant paucissima, denuo recusum, his subjiceretur. Absente Auctore, vicem ejus ad prelum suscepit Vir Doctissimus Joannes Jortinus S. T. P. cujus eruditæ curæ multum debere hanc Editionem profitetur Commentator. Ne fierent Indices, obstitit Auctoris oculorum infirmitas, et arthritis sævissima. Vale.

W. H.

DOCTISSIMO,

Et, quod longe præstantius est,

HUMANISSIMO VIRO,

WILHELMO HEBERDEN, M. D.

DEFERUNTUR HÆ NOTÆ IN EURIPIDIS UTRAMQUE IPHIGENIAM,

ARBITRATU EJUS VEL CREMANDÆ VEL IN PUBLICUM EMITTENDÆ:

EA TAMEN LEGE,

UT, SI EDITIONE DIGNÆ AB ILLO CENSEANTUR,

QUEMADMODUM OLIM JUDICAVIT IN SUPPLICIBUS,

EXSTET SIMUL HÆC PAGINA,

QUÆ TESTETUR ANIMUM MEMOREM BENEFICIORUM AB EO COLLATORUM IN ANNOTATOREM,

JER. MARKLAND.

LECTORI S.

J. MARKLANDUS.

NOLUI mutare quidquam in contextu sine Manuscriptorum auctoritate, nisi raro, et in locis de quibus dubitare, foret vel cæcum existimare Lectorem, vel malignum. Liberius egi in distinctionibus, et in versione, in qua mentem annotatoris fere potes perspicere. Quando locum non intellexi, monui, opinor, (certe volui,) et reliqui quod in Cantero et Barnesio interpretibus inveni. Ad hujus editionem, contextus et notæ plerumque exiguntur. Difficiliora in quibus nulla erat corrupti textus suspicio, rarius attigi, ne in molem nimiam hæ notæ, jam satis longæ, excederent. Uberiores scripseram, sicut in Supplicibus: sed omisi, ne doctioribus essem molestus, et Euripidem nimis onerarem. Multa sine dubio me fugerunt; in multis falsus fui. Collationes exemplarium Parisiensium cum utroque dramate, quæ notantur literis A. B. C.; et item * Oxoniensis cum Iphig. Taurica, debeo humanitati virorum eruditissimorum: istas, Samueli Musgrave, M. D.; hanc, Carolo Hall, S. T. P. Decano Bockingensi.

* Codex Oxoniensis est Editio Aldina cum MS. collata, quæ annum circiter 1805. Curatorum jussu e Bibliotheca Bodleiana in Collegium Wadhamense immigravit.

MONITUM.

MONENDUS es, amice lector, nos contextum a Marklando concinnatum plerumque secutos esse, nonnulla tamen, quæ in melius mutari poterant, haud illibenter correxisse; sed nunquam, ut speramus, sine idonea auctoritate. In notis Marklandi omnia integra dedimus ; ex Musgravio aliisque ea selegimus, quæ studiosæ Juventuti haud inutilia fore videbantur. Quum Iphigenia prior tertiam fere partem typis excusa esset, traditæ sunt nobis in manum notulæ quædam ex exemplari R. Porsoni Prof. Gr. Cantab. non ita pridem magno literarum nostrarum dispendio erepti, descriptæ; quas post versum 585 suis locis repositas invenies. Ceteræ petantur ex addendis.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ.

ARGUMENTUM XYLANDRI.

Græcorum classis ad Trojam proficiscens in Aulide detinebatur, quod nullus ventus navigationem dabat. Calchas vates respondit Iphigeniam Agamemnonis filiam Dianæ immolandam : ita fore, ut ventus existat. Agamemnon domum mittit, accersitque Iphigeniam, Achilli se eam locaturum prætendens. Mater Clytæmnestra una venit. Sed, re comperta, acriter cum marito expostulat, Achillem quoque sibi adstipulantem habens. Iphigenia autem persuadet utrisque, ut ipsam pro salute Græciæ sinant immolari. Diana vero eam, cum esset mactanda, abripit, inque locum ejus cervam supponit. Scena Tragœdiæ est in Aulide. Chorus constat Aulidensibus (*Chalcidensibus*) mulieribus.

ΤΑ ΤΟΥ

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ.

ΧΟΡΟΣ.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ.

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Προλογίζει δὲ ὁ Ἀγαμέμνων.

ΘΕΡΑΠΩΝ] Hic idem est qui supra Πρεσβύτης appellatur, et qui in Scenam initio Fabulæ cum Agamemnone ingressus est. vide vers. 855. et seqq. Hinc colligere licet, has Tabulas *Dramatis personarum*, utcumque Antiquas, non tamen ab ipso Auctore his Fabulis præfixas fuisse. nam ipse Euripides non potuit tale παρόραμα admisisse.

ΑΓΓΕΛΟΣ] *Personæ Dramatis* collocari debent in Tabula personarum eodem ordine, quo in Scenam ingressæ sunt. Hic itaque Ἄγγελος poni debuit in Quinta sede, inter Μενέλαος et Κλυταίμνηστρα. Quod si hic Ἄγγελος, qui ultimo loco ponitur, diversus sit (uti videtur esse) ab eo *Nuncio* qui ingressus est supra ver. 414, debuit signari, ΕΤΕΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, ALIUS NUNCIUS, quemadmodum fit in Nostri *Phœnissis*, *Hippolyto*, et *Bacchis*; et in Aristophanis *Acharnensibus* et *Avibus*.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ω ΠΡΕΣΒΥ, *δόμων τῶνδε πάροιθεν*
στεῖχε. ΠΡΕΣΒΥΣ. *στείχω. τί δὲ καινουργεῖς,*

Cl. Musgravius admodum probabiliter putat hujus Dramatis Prologum deperditum esse. Vide eum Exercit. in Eurip. 1, 8. p. 25. [Ex hac fabula Ælianus de Animal. VII. 29. duos versus cum dimidio citat, quos tantum abest, ut inter ea quæ supersunt, invenias, ut ne locum quidem, ubi commode exstare potuerunt. Ii sic se habent: *Ἔλαφον δ' Ἀχαιῶν χερσὶν ἐνθήσω φίλαις Κεροῦσσαν, ἣν σφάζοντες αὐχήσουσι σὴν Σφάζειν θυγατέρα.* Hæc dubitari non potest, quin a Diana enunciata sint; cujus Persona cum Prologo, in hac præsertim Tragœdia, convenientissima sit, versenturque hi versus, ut et multi apud Euripidem Prologi, in prædictione rerum futurarum, magna exinde oritur suspicio, fragmentum hoc ex vero Prologo, quem proinde nunc desideramus, desumtum esse. Accedit etiam, quod systema Anapæsticum nusquam alibi ab Euripide in initio Tragœdiæ positum sit: nam Rhesi quidem Prologus itidem intercidit, testante fabulæ Argumento, prout in MSS. exhibetur. Obstat tamen, quod Diana, cujus personæ unice accommodata est oratio, et Agamemnonem alloqui videatur, et eo sermone utatur, qui de summo rei exitu omnem et curam et dubitationem sustulisset. Verum isti scrupulo non magnam vim tribuo. Fieri enim potest, ut, quæ citat Ælianus, ad Agamemnonem vel absentem, vel non audientem, dicta sint; cujus rei cum multa exempla apud alios auctores, tum nonnulla apud Euripidem, habemus. vid. Hec. 55. Androm. 222. Iph. T. 379. Habet porro aliquid in hanc partem momenti, quod vox *ἄθραυστα*, quam ex hac fabula citat Hesychius, nuspiam inter ea, quæ supersunt, compareat. Neque enim Hemsterhusio, Viro Summo, assentiri possum, pro *ἄριστα* v. 57. ex hac Hesychii glossa reponenti *ἄθραυστα*. Sed de hoc suo loco. Scholiast. Aristoph. Ran. 1345. *ἔστι δὲ τὸ προεγκείμενον ἐξ Ἰφιγενείας τῆς ἐν Αὐλίδι.* Versus quos ibi interpretatur hi sunt: *Ἀλκύονες, αἳ παρ' ἀενάοις θαλάσσης Κύμασι στωμύλλετε· Τέγγουσαι νοτεροῖς πτερῶν Ῥανίσι χρόα δροσιζόμεναι.* Hæc in superstite fabula frustra quæras. An locum habuerunt in Chori *πάροδον* ante v. 154. *Musgravius.*]

Ἀγάμεμνον ἄναξ; ΑΓ. πεύσει. ΠΡ. σπεύδω.
μάλα τὸ γῆρας τοὐμὸν ἄυπνον,
καὶ ἐπ' ὀφθαλμοῖς ὀξὺ πάρεστιν.
ΑΓ. τίς ποτ' ἄρ' ἀστὴρ ὅδε πορθμεύει;
ΠΡ. Σείριος, ἐγγὺς τῆς ἑπταπόρου
Πλειάδος αΐσσων, ἔτι μεσσήρης.
ΑΓ. οὔκουν φθόγγος γ' οὔτ' ὀρνίθων,
οὔτε θαλάσσης· σιγαὶ δ' ἀνέμων
τόνδε κατ' Εὔριπον ἔχουσιν.
ΠΡ. τί δὲ σὺ σκηνῆς ἐκτὸς ἀΐσσεις,
Ἀγάμεμνον ἄναξ;
ἔτι δ' ἡσυχία τῇδε κατ' Αὖλιν,
καὶ ἀκίνητοι φυλακαὶ τειχέων·
στείχωμεν ἔσω. ΑΓ. ζηλῶ σε, γέρον·
ζηλῶ δ' ἀνδρῶν, ὃς ἀκίνδυνον
βίον ἐξεπέρασ' ἀγνὼς, ἀκλεής·
τοὺς δ' ἐν τιμαῖς ἧσσον ζηλῶ.
ΠΡ. καὶ μὴν τὸ καλόν γ' ἐνταῦθα βίου.
ΑΓ. τοῦτο δέ γ' ἐστὶν τὸ καλὸν, σφαλερόν·
καὶ τὸ φιλότιμον

4. *μάλα τὸ γῆρας τοὐμόν.* Ob metrum admisissem *τοι* (quod habet, nescio unde, margo Barnesii) si vel in uno Exemplari invenissem. Vera Scriptura potuit esse *δὴ* vel *γὰρ*, vel *τόδε*. Quæ sequuntur, Καὶ ἐφ' ὀφθαλμοῖς, &c. valde ambigua sunt.

[6. Hunc locum ita vertit Ennius, *Quid nocti' videtur? in altisono Cæli clupeo temo superat Stellas, cogens sublime etiam Atque etiam noctis iter.* Vide Scaligeri Conject. in Varronem p. 143. ed. 1581.]

[12. De v. *ἀΐσσω τρισυλλαβῶς* pronunciato vide Porsonum ad Hec. 31.]

16. *στείχομεν εἴσω.* Codd. Parisiens. A. B. C. et marg. Barnes. habent *στείχωμεν ἔσω* quod usitatius est. et iis obsecutus sum. [Sed Aldinam *στείχομεν εἴσω* defendit Musgravius.]

19. *ἧσσον ζηλῶ.* Stobæus Serm. LVI. pro *ζηλῶ* habet *ἐπαινῶ*: ut noster Hippolyt. 264. Οὕτω τὸ λίαν ἧσσον ἐπαινῶ τοῦ μηδὲν ἄγαν.

22. *καὶ τὸ φιλότιμον.* Metrum poscit, vel, *καὶ* $\overset{\text{το}}{\text{φιλότιμον}}$ vel, *τό τε φιλότιμον.*

γλυκὺ μὲν, λυπεῖ δὲ προσιστάμενον.
τοτὲ μὲν, τὰ θεῶν οὐκ ὀρθωθέν-
τ᾽, ἀνέτρεψε βίον·
τοτὲ δ᾽ ἀνθρώπων γνῶμαι πολλαὶ
καὶ δυσάρεστοι διέκναισαν.
ΠΡ. οὐκ ἄγαμαι ταῦτ᾽ ἀνδρὸς ἀριστέως.
οὐκ ἐπὶ πᾶσίν σ᾽ ἐφύτευσ᾽ ἀγαθοῖς,
Ἀγάμεμνον, Ἀτρεύς·
δεῖ δέ σε χαίρειν, καὶ λυπεῖσθαι·
θνητὸς γὰρ ἔφυς· κἂν μὴ σὺ θέλῃς,
τὰ θεῶν οὕτω βουλόμεν᾽ ἔσται.

[23. Vix dubito quin huc adluserit Macho Athenæi VI. p. 243. F. 244. A. Locus est facetissimus, et plane dignus qui a nobis exscribatur: Ὁ Χαιρεφῶν κρεάδι᾽ ὀψωνεῖ ποτε, Καὶ τοῦ μαγείρου, φασὶν, ὀστῶδες σφόδρα Αὐτῷ τι προσκόπτοντος ἀπὸ τύχης κρέας, Εἶπεν, μάγειρε, μὴ προσίστα τοῦτό μοι Τοὐστοῦν. Ὁ δ᾽ εἶπεν, ἀλλὰ μήν ἐστιν γλυκύ. Καὶ μὴν τὸ πρὸς ὀστοῦν φασὶ κρέας εἶναι γλυκύ. Ὁ Χαιρεφῶν δὲ, καὶ μάλ᾽ ὦ βέλτιστ᾽, ἔφη, ΓΛΥΚΥ ΜΕΝ, ΠΡΟΣΙΣΤΑΜΕΝΟΝ ΔΕ ΛΥΠΕΙ ΠΑΝΤΑΧΗ.]

[27. Stobæus XCIII. p. 560, 22. ed. Tigur. 1559. versuum turbato ordine sic repræsentat,

οὐκ ἄγαμαι ταῦτ᾽ ἀνδρὸς ἀριστέως
Ἀγάμεμνον Ἀτρεῦ. δεῖ δέ σε χαίρειν,
κἂν μὴ σὺ θέλῃς τὰ θεῶν οὕτω νενόμισται.
οὐκ ἐπὶ πᾶσιν ἔφυς ἀγαθοῖς,
καὶ λυπεῖσθαι, θνητὸς γὰρ ἔφυς.

Error ortus est ex scribendi modo; quum enim librarius locum sic exaratum reperisset,

οὐκ ἄγαμαι ταῦτ᾽ ἀνδρὸς ἀριστέως — οὐκ ἐπὶ πᾶσιν σ᾽ ἐφύτευσ᾽ ἀγαθοῖς
Ἀγάμεμνον, Ἄτρευς. δεῖ δέ σε χαίρειν — καὶ λυπεῖσθαι, θνητὸς γὰρ ἔφυς,
κἂν μὴ σὺ θέλῃς, τὰ θεῶν οὕτω νενόμισται.

columnarum rationem parum perspectam habens, versus a dextra collocatos suis sedibus reponere neglexit.]

[28. ἀριστέως. Conferenda Porsoni nota ad Med. 5.]

29. οὐκ ἐπὶ πᾶσίν σ᾽ ἐφύτευσ᾽ ἀγαθοῖς. Stobæus Serm. CIII. citat πᾶσιν ἔφυς ἀγαθοῖς. quod potuit esse, πᾶσί σ᾽ ἔφυσ᾽ ἀγαθοῖς. Codices Parisienses, Editt. vetustæ, et Plutarchus *De audiend. poët.* p. 33. et *Consol. ad Apollon.* p. 103. legunt, πᾶσί σ᾽ ἐφεύτευσ᾽: nisi quod Cod. A pro σ᾽ habet δ᾽. Vulgatam veram puto.

33. τὰ Θεῶν οὕτω νενόμισται. Codd. Par. Aldina, et cæteræ Editt. pro νενόμισται habent βουλόμεν᾽ ἔσται. quam veram esse Euripidis manum non dubito, si pro ἔσται legatur ἐστιν. Plutarchus quoque T. II. p. 103. citat βουλομένων ἔσται. Idem est τὰ βουλό-

σὺ δὲ λαμπτῆρος φάος ἀμπετάσας,
δέλτον τε γράφεις
τήνδ', ἣν πρὸ χερῶν ἔτι βαστάζεις,
καὶ ταυτὰ πάλιν γράμματα συγχεῖς,
καὶ σφραγίζεις, λύεις τ' ὀπίσω,
ῥίπτεις τε πέδῳ πεύκην, θαλερὸν
κατὰ δάκρυ χέων·
καὶ τῶν ἀπόρων οὐδενὸς ἐνδεῖς
μὴ οὐ μαίνεσθαι. τί πονεῖς; τί πονεῖς;
τί νέον, τί νέον περί σοι, βασιλεῦ;
φέρε, κοίνωσον μῦθον ἐς ἡμᾶς·
πρὸς δ' ἄνδρ' ἀγαθὸν, πιστόν τε φράσεις·
σῇ γάρ μ' ἀλόχῳ τότε Τυνδάρεως
πέμπεν φερνὴν,
ξυννυμφοκόμον τε δίκαιον.

ΑΓ. ἐγένοντο Λήδᾳ Θεστιάδι τρεῖς παρθένοι,
Φοίβη, Κλυταιμνήστρα τ' ἐμὴ ξυνάορος,

μενα quod τὸ βουλόμενον (ut ver. 1270.) id est, τὸ βούλημα, *Deorum voluntas ita habet*, Dii sic volunt.

39. pro πέδῳ Cod. A. παιδω. contra, ver. 430. πρασσετε pro πράσσεται, Idem.

[39. πευκὴν. Musgravius interpretatur *lariceam tabellam*, cera oblitam, cui Epistola pro more ejus ævi inscripta erat. Valckenærius ad Hippol. 1253. similiter vertit *tabellas ligneas*. Pergit vir doctissimus: "Hanc picturam jure velut admirabilem laudat ipse quoque Poëta *Michaël Arnoldus Racinius, dans les Mémoires de Littérature de l'Académie R. des Inscript. et B.-L.* T. VIII. p. 290. Euripidem, illinc, ut opinor, sumpta, feliciter *Ovidius* in sororem transtulit, illegitimum amorem suum fratri per epistolam indicaturam, Met. IX. 522. *Incipit, et dubitat; scribit, damnatque tabellas; Et notat, et delet; mutat, culpatque, probatque; Inque vicem sumtas ponit, positasque resumit.*"]

42. τί πονεῖς. Codd. Par. τι πονεις; τι πονεις; ultimum τί πονεῖς in multis Editt. deest.

46. Non mutarem τότε in ποτὲ [probat Musgravius] contra omnia Exemplaria. vide *Helen.* 1087. *Orest.* 99. *Supplic.* 737. Sophocl. *Ajac.* 664. 1262. Aristoph. *Thesmoph.* 13.

[47. Nota πέμπεν sine augmento, quod nescio an in Anapæsticis legitime factum.]

Ἑλένη τε· ταύτης οἱ τὰ πρῶτ᾽ ὠλβισμένοι,
μνηστῆρες ἦλθον, Ἑλλάδος νεανίαι.
δειναὶ δ᾽ ἀπειλαὶ, καὶ κατ᾽ ἀλλήλων φόνος
ξυνίσταθ᾽, ὅστις μὴ λάβοι τὴν παρθένον.
τὸ πρᾶγμα δ᾽ ἀπόρως εἶχε Τυνδάρεῳ πατρὶ,
δοῦναί τε μὴ δοῦναί τε, τῆς τύχης ὅπως
ἅψαιτ᾽ ἄριστα· καί νιν εἰσῆλθεν τάδε,
ὅρκους ξυνάψαι, δεξιάς τε συμβαλεῖν
μνηστῆρας ἀλλήλοισι, καὶ δι᾽ ἐμπύρων
σπονδὰς καθεῖναι, κἀπαράσασθαι τάδε,
ὅτου γυνὴ γένοιτο Τυνδαρὶς κόρη,
τούτῳ ξυναμυνεῖν, εἴ τις ἐκ δόμων λαβὼν
οἴχοιτο, τόν τ᾽ ἔχοντ᾽ ἀπωθοίη λέχους,
κἀπιστρατεύσειν, καὶ κατασκάψειν πόλιν,
Ἕλλην᾽ ὁμοίως, βάρβαρόν θ᾽, ὅπλων μέτα.
ἐπεὶ δ᾽ ἐπιστώθησαν, εὖ δέ πως γέρων

53, 54. φόνος ξυνίσταθ᾽. Legendum puto, φθόνος ξυνίσταθ᾽, *invidia, odium, ira oriebatur, constabat.*

46. δοῦναί τε, μὴ δοῦναί τε, τῆς τύχης ὅπως Ἅψαιτ᾽ ἄριστα. Expressum videtur ex Æsch. Ἱκέτ. 384. Ἀμηχανῶ δὲ, καὶ φόβος μ᾽ ἔχει φρένας Δρᾶσαί τε, μὴ δρᾶσαί τε, καὶ τύχην ἑλεῖν. Conjeceram ex sensu, τῆς τύχης θ᾽ ὅπως: cui favet Æschyli καὶ τύχην ἑλεῖν. Sed aliter sumi potest.

[57. ἄριστα. Huc refert Hemsterhusius probante Valckenærio ad Herodot. III. init. Hesychii Glossam ἄθραυστα· ἀπρόσκοπα. Εὐριπίδης Ἰφιγενείᾳ ἐν Αὐλίδι. Sed vulgatam defendit Musgravius.]

57. εἰσῆλθεν τάδε. Barnesius τόδε. [τόδε placet Musgravio.] parum refert. Sed τάδε frequentius. vide Valckenærium ad Phœniss. 430.

62. τούτῳ συναμύνειν. Anapæstus in secundo loco (nam tertia syllaba in συναμύνειν longa est) vitabitur scribendo συναμυνεῖν, in Futuro. et ita Heathius. Isocrates Encom. Helen. p. 422. Ed. Genev. πίστεις ἔδοσαν ἀλλήλοις, ἦ μὴν βοηθήσειν, εἴ τις, &c. De hac re loquitur.

63. τόν τ᾽ ἔχοντ᾽ ἀπώσασθαι. Codd. A. B. C. απωθοιη (omitto Accentus quia in Collatione quam nactus sum omittebantur) pulchra et Attica restitutione. Et jam τὸν ἔχοντα est *maritum*, quemadmodum definitur Joan. iii. 29. ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν. Vide Andromach. 970.

64. καὶ κατασκάπτειν. Codex C. κατασκαψειν. quod confirmat συναμυνεῖν, et probat scribi debere κἀπιστρατεύσειν pro κἀπιστρατεύειν.

ὑπῆλθεν αὐτοὺς Τυνδάρεως πυκνῇ φρενὶ,
δίδωσ' ἑλέσθαι θυγατρὶ μνηστήρων ἕνα,
ὅτου πνοαὶ φέροιεν Ἀφροδίτης φίλαι.
ἡ δ' εἵλεθ' (ὡς γε μή ποτ' ὤφελεν λαβεῖν)
Μενέλαον. Ἐλθὼν δ' ἐκ Φρυγῶν ὁ τὰς θεὰς
κρίνας ὅδ' (ὡς ὁ μῦθος ἀνθρώπων ἔχει)
Λακεδαίμον', ἀνθηρὸς μὲν εἱμάτων στολῇ,
χρυσῷ τε λαμπρὸς, βαρβάρῳ χλιδήματι,
ἐρῶν ἐρῶσαν ᾤχετ' ἐξαναρπάσας
Ἑλένην πρὸς Ἴδης βούσταθμ', ἔκδημον λαβὼν
Μενέλαον. ὁ δὲ καθ' Ἑλλάδ' οἰστρήσας μόρῳ

68. δίδωσ' ἑλέσθαι. Omnia Exemplaria, quantum scio, consentiunt in Δίδωσιν. Plene antea distinguebatur post φρενὶ, ver. 67, Sensu et Constructione pendentibus.

69. ὅτου πνοαὶ φέροιεν Ἀφροδίτης φίλαι. Cod. Par. B. habet αφροδιτην, quod verum esse potest; et tunc Constructio erit, [εἰς] ὅτου ἀφροδίτην πνοαὶ φίλαι φέροιεν [αὐτήν.] *ad cujus amorem flatus grati eam ferrent.* Nonnullis placebit Ὅτου.

[72. Κρίνας. Κρίνων Clemens Alex. l. c. et versu proximo στολὴν Mss. Clementis.]

72. ἀνθρώπων. Clem. Alexandrinus Pædag. III. 2. citat Ἀργείων pro ἀνθρώπων. vere, ut mihi videtur: *ut narrant Argivi* vel *Græci*, nempe, qui eum viderunt. Non dubito quin ἀνθρώπων sit ex Interpolatione eorum qui acceperunt μῦθος pro *fabula*.

74. χρυσῷ τε λαμπρός. Scribi posset δὲ, ob præcedens μὲν; sed Clemens retinet τε.

76. Ἑλένην, πρὸς Ἴδης βούσταθμ' ἔκδημον λαβών. Μενέλαος οὖν καθ' Ἑλλάδ' οἰστρήσας, &c. Neque lingua, neque sensus recte habet. Clemens loco citato legit ἔκδημον λαβὼν Μενέλαον. unde obvium erat, ἔκδημον λαθὼν Μενέλαον· ὃς καθ' Ἑλλάδ', &c. *Latens peregre-profectum Menelaum: qui per Græciam, &c.* λαθὼν Μενέλαον est *clam Menelao*, ignaro Menelao, qui Cretam profectus erat. Sic λαθὼν τυράννους, Elect. 93.

Hæc scripseram. sed cum Par. Codd. A. B. C. habeant eodem sensu Μενελαον ο δε, pro ὃς, ita edidi.

77. οἰστρήσας μόνος. Iidem Codd. omnes pro μόνος (quod nihili est, utcumque incrustatum in Versione, *desertus a conjuge*) habent μορῳ. Latet aliquid. Proximum est πόρῳ vel πόρον, ut οἰστρήσασα κέλευθον, eodem sensu, Æschyl. Prometh. 835. Conjici quoque potest, οἰστρήσας, τορῶς Ὅρκους παλαιοὺς, &c. *aperte, perspicue.* Vel δρόμῳ, ut Aristoph. Ὀρν. 205. θεύσονται δρόμῳ. et Ion. 1156. Quæ omnia incerta sunt. Edidi μόρῳ, MSS. lectionem, ut aliorum opinationibus sit locus. et 78. scribi *potest*, Τυνδάρεῳ, casu tertio, cum Interpretibus. vid. ad Iph. Taur. 460. [οἰστρήσας μόρῳ. Ingeniose Toupius Appendic. Theocrit. p. 30. emendat πόθῳ; quod si probabis, præterea legendum οἰστρηθείς. Menander apud Strabonem X. p. 452. οἰστρῶντι πόθῳ.]

ὅρκους παλαιοὺς Τυνδάρεω μαρτύρεται,
ὡς χρὴ βοηθεῖν τοῖσιν ἠδικημένοις.
τοὐντεῦθεν οὖν Ἕλληνες, αἴξαντες δορὶ,
τεύχη λαβόντες, στενόπορ' Αὐλίδος βάθρα
ἥκουσι τῆσδε, ναυσὶν, ἀσπίσιν θ' ὁμοῦ,
ἵπποις τε, πολλοῖς θ' ἅρμασίν γ' ἠσκημένοι·
κἀμὲ στρατηγεῖν, κᾆτα Μενέλεω χάριν,
εἵλοντο, σύγγονόν γε. τἀξίωμα δὲ
ἄλλος τις ὤφελ' ἀντ' ἐμοῦ λαβεῖν τόδε.
ἠθροισμένου δὲ καὶ ξυνεστῶτος στρατοῦ,
ἥμεσθ', ἀπλοίᾳ χρώμενοι, κατ' Αὐλίδα.
Κάλχας δ' ὁ μάντις ἀπορίᾳ κεχρημένοις
ἀνεῖλεν, Ἰφιγένειαν, ἣν ἔσπειρ' ἐγὼ,
Ἀρτέμιδι θῦσαι, τῇ τόδ' οἰκούσῃ πέδον,
καὶ πλοῦν τ' ἔσεσθαι, καὶ κατασκαφὰς Φρυγῶν,
θύσασι· μὴ θύσασι δ', οὐκ εἶναι τάδε.
κλύων δ' ἐγὼ ταῦτ', ὀρθίῳ κηρύγματι

80. *αἴξαντες δορί.* Apud Aristot. Rhet. III. 11. male legitur *ποσί.* Dubito de sanitate et de Versione horum, *ruentes ad bellum.* Mallem *δόρυ*, si hic sit loci sensus, intellecta præposit. *εἰς*, utpote post participium *motus*, ut sæpissime.

83. *ἵπποις τε, πολλοῖς θ' ἅρμασίν γ' ἠσκημένοι.* Simplicius videretur, *Ἵπποις τε πολλοῖς, ἅρμασίν τ' ἠσκημένοι.* et eo tendunt Codd. Par. qui omittunt *γ'*. *Ἵπποις πολλοῖς*, ut Phœniss. 113. Et ita Reiskius. *ἵππων τ' ὄχλον*, ver. 191.

84. *κἀμὲ στρατηγεῖν, κᾆτα Μενέλεω χάριν, Εἵλοντο.* Sensui et Metro satisfaceret, *Κἀμὲ στρατηγήσοντα, Μενέλεω*, &c. ut Herodian. VII. 23. *τὸν υἱὸν αὐτοῦ, στρατηγήσοντα δὴ τοῦ πλήθους, εἵλοντο.* Vel, *στρατηλατοῦντα*, quod verius puto. Ceteræ Conjecturæ, *κάρτα, δῆτα, ἀλλὰ, πᾶσι*, pro *κᾆτα*, omnes sunt æque incertæ. Sensus loci est satis perspicuus.

87. *ἠθροισμένου δέ.* Forte scripsit *γὰρ*, non *δέ*.

88. *κατ' Αὐλίδα.* Semel alibi, nisi fallor, (Iph. Taur. 26.) inveneris hanc Terminationem *Αὐλίδα* in Euripide. Quin et ibi Metrum ferret *Αὖλιν*.

89. *ἀπορίᾳ κεχρημένος, Ἀνεῖλεν.* *Κεχρημένοις Ἀνεῖλεν*, certum puto. Et ita Heathius. Vid. Æschyl. Agamemn. 208. Ultimæ vocum syllabæ, præcipue ad finem versuum, depravationi sunt maxime obnoxiæ. Exempla aliquot posui ad finem Fabulæ.

92. *κατασκαφὰς Φρυγῶν.* Vid. ver. 64. 535. 1379. Codd. tamen omnes Par. *κατασφαγας.*

Ταλθύβιον εἶπον πάντ᾽ ἀφιέναι στρατὸν,
ὡς οὔποτ᾽ ἂν τλὰς θυγατέρα κτανεῖν ἐμήν.
οὗ δή μ᾽ ἀδελφὸς, πάντα προσφέρων λόγον,
ἔπεισε τλῆναι δεινά. κᾀν δέλτου πτυχαῖς
γράψας, ἔπεμψα πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμὴν,
πέμπειν Ἀχιλλεῖ θυγατέρ᾽ ὡς γαμουμένην,
τό τ᾽ ἀξίωμα τἀνδρὸς ἐκγαυρούμενος,
ξυμπλεῖν τ᾽ Ἀχαιοῖς οὕνεκ᾽ οὐ θέλοι λέγων,
εἰ μὴ παρ᾽ ἡμῶν εἶσιν εἰς Φθίαν λέχος.
πειθὼ γὰρ εἶχον τήνδε πρὸς δάμαρτ᾽ ἐμὴν,
ψευδῆ ξυνάψας ἀντὶ παρθένου γάμον.
μόνοι δ᾽ Ἀχαιῶν ἴσμεν ὡς ἔχει τάδε,
Κάλχας, Ὀδυσσεὺς, Μενέλεώς θ᾽. ἃ δ᾽ οὐ καλῶς
ἔγνων τότ᾽, αὖθις μεταγράφω καλῶς πάλιν
εἰς τήνδε δέλτον, ἣν κατ᾽ εὐφρόνης σκιὰν
λύοντα, καὶ ξυνδοῦντά μ᾽ εἰσεῖδες, γέρον.
ἀλλ᾽, εἶα, χώρει, τάσδ᾽ ἐπιστολὰς λαβὼν,
πρὸς Ἄργος. ἃ δὲ κέκευθε δέλτος ἐν πτυχαῖς,
λόγῳ φράσω σοι πάντα τἀγγεγραμμένα·
πιστὸς γὰρ ἀλόχῳ, τοῖς τ᾽ ἐμοῖς δόμοισιν εἶ.

100. πέμπειν Ἀχιλλεῖ. Mallem, si quis Cod. MS. daret, Πεμπειν Στέλλειν Ἀχιλλεῖ. quod elegantius videretur, quia præcessit ἔπεμψα. vid. ver. 119. 362. Sophocl. Philoct. 499. Œdip. Colon. 302.

102. τοὔνεκ᾽ οὐ θέλοι. Barnesius οὕνεκ᾽ recte. Vide Eranium Philonem edit. Valckenær. v. τοὔνεκα.

103. εἰς Φθίαν. Cod. B. εις Τροιαν. Nil muta. λέχος et λέκτρον est *uxor*: unde *lectus* Poëtis Latinis. *Felix Admeti conjux*, et lectus *Ulyxis*: Propertius II. 5. i. e. *Penelope*.

105. ἀντὶ παρθένου. Opinor [sic etiam Musgravius] ἀμφὶ παρθένου, *de virgine*, ut ver. 1347. Conjicitur ἀντιπαρθένου, una voce; et ἀρτιπαρθένου, *jam modo adultæ virginis*. Neutram harum vocum scio, neque invenire possum.

109. κατ᾽ εὐφρόνης σκίαν. Codd. A. B. κατ᾽ ευφρονην. Quis non videt unde hoc venerit?

ΠΡ. λέγε, καὶ σήμαιν', ἵνα καὶ γλώσσῃ
ξύντονα τοῖς σοῖς γράμμασιν αὐδῶ.
ΑΓ. πέμπω σοι, πρὸς ταῖς πρόσθεν
δέλτοις, ὦ Λήδας ἔρνος,
μὴ στέλλειν τὰν σὰν ἶνιν πρὸς
τὰν κολπώδη πτέρυγ' Εὐβοίας,
Αὖλιν ἀκλύσταν·
εἰς τὰς ἄλλας ὥρας γὰρ δὴ
παιδὸς δαίσομεν ὑμεναίους.

117. *λέγε καὶ σήμαιν', ἵνα καὶ γλώσσῃ Σύντονα τοῖς σοῖς γράμμασιν αὐδῶ.* Hi duo Anapæsti poni debuerunt post *δόμοισιν εἶ*, ver. 114. Et ita Reiskius. Xenophon Cyropæd. lib. iv. *ἀναγνῶναι δέ σοι, ἔφη, καὶ ἃ ἐπιστέλλω, βούλομαι, ἵνα εἰδὼς αὐτὰ, ὁμολογῇς, ἐάν τις σε πρὸς ταῦτα ἐρωτᾷ.* [Et sic, Musgravio etiam assentiente, nunc reformavi.]

120. *τὰν κολπώδη πτέρυγ' Εὐβοίας, Αὖλιν ἀκλύσταν.* *Brodæus*: "*κολπώδη πτέρυγα, σκέπασμα, sinuosum tegmen*, id "est, portum undique a ventis tutum." Sed quæro adhuc, unde *Aulis*, quæ erat in *Bœotia*, appelletur *πτέρυξ* (*ala*) *Eubœæ?* Sic enim video doctos Interpretes intellexisse, quasi vox *Αὖλιν* esset appositiva ad *πτέρυγ' Εὐβοίας*. Sed puto non ita esse: et duo loca hic, opinor, significantur, *Chalcis* in *Eubœa*, et *Aulis* in *Bœotia*. *Ne adducas tuam filiam ad Chalcidem et ad Aulidem:* quasi scriptum fuisset (et, credo, scriptum fuit) *Καὖλιν ἀκλύσταν·* adeo enim vicinæ erant hæ urbes, Euripo solum discretæ, ut ponte jungerentur, et quod ad *hanc* factum erat, ad *illam* factum fuisse dici posset (confer Matt. xv. 39. cum Marc. viii. 10.); sed non ideo Aulis in *Bœotia* recte appellari videtur *ala Eubœæ*; non magis quam Chalcis in *Eubœa* dici potuit *ala Bœotiæ*. *Πτέρυξ* est quicquid procurrit ultra reliquum corpus, sicut *alæ* in avibus: vide Salmasium ad Tertullian. De pallio, p. 58, 59. et Hesychium v. *Πτέρυγες* et *Πτερύγια*. Hinc *alæ* in Exercitu dictæ putantur (Gellius xvi. 4.) *quod circum legiones dextra sinistraque, tanquam alæ in avium corporibus, locabantur.* In hujusmodi vero terræ prominentiis, sive *πτέρυξι*, conditas fuisse tum *Chalcida* in Eubœa, tum *Aulin* in Bœotia, certum est, quia inter eas angustissimus esset Euripus, ponte *διπλέθρῳ* junctus, Strabo lib. IX. p. 615. Ubicumque autem terra hoc modo in mare procurrit, *sinus* fere efficitur: inde *κολπώδης πτέρυξ*. Eadem Metaphora qua Chalcis hic appellatur *ala* Eubœæ, Enna dicitur *umbilicus* (*ὀμφαλὸς*) Siciliæ, Callimacho Hymn. in Cerer. ver. 15. et Ætna Siciliæ *frons* (*μέτωπον*) Pindaro Pyth. I. et Salmydesso (qui sinus est in Ponto, Stephan. de Urb.) attribuitur *γνάθος*, *maxilla*, apud Æsch. Prometh. 725. et Cithæron mons appellatur (Phœniss. 809.) *ὄμμα Ἀρτέμιδος*, *oculus Dianæ*.

Ibid. Distingui potest, *Αὖλιν* (seu *Καὖλιν*) *ἀκλύσταν· εἰς τὰς ἄλλας Ὥρας γὰρ δὴ Παιδὸς δαίσομεν ὑμεναίους.* et ita Basis Anapæstica præcedet parœmiacum. Omittit *τὰς* Cod. A. pro *δὴ* Reiskius *τῆς*. Male Erasmus *διοίσομεν*.

ΠΡ. καὶ πῶς Ἀχιλεὺς λέκτρων ἀπλακὼν,
οὐ μέγα φυσῶν θυμὸν ἐπαίρει
σοὶ, σῇ τ' ἀλόχῳ;
ΑΓ. τόδε καὶ δεινόν. ΠΡ. σήμαιν' ὅ τι φῄς.
ΑΓ. ὄνομ' οὐκ ἔργον παρέχων Ἀχιλεὺς,
οὐκ οἶδε γάμους, οὐδ' ὅ τι πράσσομεν,
οὐδ' ὅτι κείνῳ παῖδ' ἐπεφήμισα,

124. *καὶ πῶς Ἀχιλεὺς λέκτρ' ἀμπλακών.* Ad sensum scribi potuit, Ἀχιλεὺς εἰ λέκτρ' ἤμπλακεν· sed verius videtur, Ἀχιλεὺς λέκτρ' ἀμπλακέων· Et sic Heathius. λέκτρα est κατὰ λέκτρα. Et ita in Alcest. 241. Ὃς ἀρίστης ἀμπλακέων ἀλόχου, ubi nunc vulgo legitur ἀμπλακών. Aldina habet Ἀχιλεὺς, hic, et ver. 128.

[124. λέκτρων ex emend. Scaligeri et Musgravii pro λέκτρ' repositum. ἀπλακὼν pro ἀμπλακὼν non modo metrum, sed consuetudo etiam Atticis perpetuo servata postulabat. In Alcest. 241. quem locum citat Marklandus, dudum est emendatum ὅστις ἀρίστης ἀπλακὼν ἀλόχου.]

[125. φυσῶν. Sic Musgravius pro Aldina φυσσῶν.]

127. Ita distinguendus, Τόδε καὶ δεινόν· σήμαιν' ὅ τι φῄς.

[127. Personarum notæ additæ auctore Musgravio.]

130. παῖδ' ἐπέφησα. Sensus, Lingua, et Metrum poscunt ἐπεφήμισα, ut ver. 1356. ubi Achilles dicit, Ἣν ἐφήμισεν πατήρ μοι, *Quam pater mihi nuncupaverat.* φατίζειν hoc vocat ver. 135. 936. προσειπεῖν πόσιν τινί. Iphig. Taur. 370. ἐκλήθης πόσις infra hac Fab. ver. 908. ad Achillem: quod est *maritus nuncupatus* Apuleio Milesiar. IV. κατονομάζειν Hesychius v. Τάλις· ἡ μελλόγαμος παρθένος, καὶ κατωνομασμένη τινί. Lucianus in libello *Prometheus es in verbis*, p. 13. τὸν σοφώτατον τῶν Τιτάνων ἐπιφημίζεις αὐτοῖς. *sapientissimi istius Titanum* (i. e. Promethei) *nomine appellas eos*, sc. sermones. Ex qua locutione discimus quid sit ἐπιφημίζειν τὴν παῖδα (vel θυγατέρα) τινὶ, nempe, futuri *mariti nomine eam appellare* et distinguere, ita ut post hanc patris nuncupationem, illa non amplius Iphigenia *simpliciter*, sed *Achillis Iphigenia* ab omnibus vocetur: quod est, opinor, Hesychii, κατωνομασμένη τινὶ, *denominata alicui*, ἡ ὀνομασθεῖσά τινι Suidæ, τῇ λεχθείσῃ δάμαρτι σῇ, ver. 904. Τὸ ὄνομα τὸ σὸν κεκλήσθω ἐφ' ἡμᾶς, dicunt Fœminæ ad Virum, Esai. iv. 1. Vide Plutarchum in Gracch. p. 825. D. E. et Demetr. p. 912. A. Hunc morem respicit Penelope apud Ovidium Heroïd. 1. 83. *tua sum*, TUA DICAR *oportet:* PENELOPE CONJUX *semper* ULIXIS *ero:* quæ est plena locutio, *Penelope Ulixis conjux*. Ejusdem formæ est *Hectoris Andromache* apud Virgilium: et sic *Marcia*, petit a Catone Lucan. II, 343. ut sibi *liceat tumulo scripsisse*, CATONIS MARCIA. ita ἡ Κλεισθένεος Ἀγαρίστη Herodot. VI. 31. et probabiliter Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ Joan. XIX. 25. Hujusmodi ἐπιφημισμένας *coronari* solitas esse discimus ex ver. 905. vide Paschalium De Coron. II. 16. De mediis syllabis verborum passim omissis consule Virum doctissimum Jac. Phil. Dorvillium in penu Critica ad Chariton. Aphrodis. lib. viii. p. 693. et ignosce longitudini hujus et præcedentis Notæ in ver. 120. in quo genere, non frequenter peccaturus sum.

νυμφείους εἰς ἀγκώνων
εὐνὰς ἐνδώσειν λέκτροις.
ΠΡ. δεινά γε τολμᾷς, Ἀγάμεμνον ἄναξ.
οὕτω τῷ Θεᾶς σὴν παῖδ' ἄλοχον
φατίσας, ἦγες σφάγιον Δαναοῖς;
ΑΓ. οἴ μοι, γνώμας ἐξέσταν·
αἶ, αἶ. πίπτω δ' εἰς ἄταν.
ἀλλ' ἴθ', ἐρέσσων σὸν πόδα, γήρᾳ
μηδὲν ὑπείκων. ΠΡ. σπεύδω, βασιλεῦ.
ΑΓ. μὴ νῦν, μήτ' ἀλσώδεις ἵζου
κρήνας, μήθ' ὕπνῳ θελχθῇς.
ΠΡ. εὔφημα θρόει.
ΑΓ. πάντῃ δὲ πόρον σχιστὸν ἀμείβων,

132. ἐνδώσειν λέκτροις. Scribo ἐκδώσειν, proprium vocabulum in hac re; exempla ubique sunt; multa in hoc dramate.

133. δεινά γε τολμᾷς. Vel γ' ἐτόλμας, quia loquitur de *priore* consilio Agamemnonis, ut φάτισας, et ἦγες.

134. ὃς τῷ τῆς Θεᾶς. Codices, Aldina, et Vett. Editt. pro Ὅς τῷ habent Οὕτω. Lego, Οὕτω (vel Οὕτως) τῷ Θεᾶς, &c. cum Interrog. post Δαναοῖς; Τῷ vero, ante Θεᾶς, omnino necessarium est. τὴν in Ed. Barn. pro σὴν operarum est, opinor. ver. 137. pro πίπτω legi potest πίπτον, i. e. ἔπιπτον.

[138. Ennius apud Festum, *Procede: gradum proferre pedum Nitere: cessas?*]

140. σπεύδω. Cod. B. σπευσω: frequenti commutatione literarum δ et σ.

141. μὴ νῦν, μήτ'. Mallem, Μή νυν, μήτ', &c. ut νυν sit encliticum, *igitur*.

142. μήθ' ὕπνῳ θελχθῇς. Hoc dicit Agamemnon, quia questus erat Senex (ver. 4.) se *somnolentum* esse.

143. εὔφημα θρόει, *Bona verba, quæso!* Quare ita respondet Senex? Quia vox ὕπνῳ terruit eum, utpote *infausta* et *mali ominis*. Nam *Somnus* et *Mors* Fratres existimabantur: Pausanias Laconic. p. 195. unde *Mors* χάλκεος ὕπνος Homero, *ferreus somnus*, Virgilio. Ὕπνῳ καὶ θανάτῳ διδυμάοσιν· et alibi, Ὕπνῳ κασιγνήτῳ θανάτοιο. Vide Plutarch. Consol. ad Apollonium p. 107. et Val. Flaccum VIII. 74. Plautus Amphit. I. 1. 42. *hic pugnis faciet hodie ut* DORMIAM. et mox, *Quid si ego illum tractim tangam ut* DORMIAT? i. e. moriatur, εὐφήμως: non enim dicere amabant *mortuus est*, sed *dormit*. Poëta apud Stobæum, Tit. CXX. Πᾶς γὰρ λέγει τις; ὁ μακαρίτης οἴχεται, Κατέδαρθεν εὐδαίμων· *abiit beatus iste*, OBDORMIVIT *felix*. Hinc *Nox* quoque inter δύσφημα, notante Strabone lib. iii. p. 222. Nox enim *Mater* erat *Mortis* et *Somni*, Hesiod. Theogon. 211. *Nutrix*, Pausan. Eliac. prior. p. 321.

λεῦσσε, φυλάσσων μή τίς σε λάθῃ,
τροχάλοισιν ὄχοις παραμειψαμένη,
παῖδα κομίζουσ' ἐνθάδ' ἀπήνη
Δαναῶν πρὸς ναῦς.
ΠΡ. ἔσται τάδε. ΑΓ. κλήθρων δ' ἐξόρμα.
ἢν γάρ νιν πομπαῖς ἀντήσῃς,
πάλιν ἐξορμάσεις τοὺς χαλινοὺς,
ἐπὶ Κυκλώπων ἱεὶς θυμέλας.
ΠΡ. πιστὸς δὲ, φράσας τάδε, πῶς ἔσομαι,
λέγε, παιδὶ σέθεν, τῇ σῇ τ' ἀλόχῳ;
ΑΓ. σφραγῖδα φύλασσ', ἣν ἐπὶ δέλτῳ
τῇδε κομίζεις.
ἴθι. λευκαίνει τόδε φῶς ἤδη

145. *μή τι σε λάθῃ*, &c. Lege, ex Metro et Sensu, *μή τις σε λάθῃ*, sc. *ἀπήνη*, quod sequitur. vid. Iph. Taur. 67. Aristoph. Ὀρν. 1191.

146. *τροχάλοισιν ὄχοις*. Cod. A. *τροχαλοις οχοις*. Voluit forte, *Τροχάλοις ἐν ὄχοις*.

149. *ἔσται*. ΑΓ. *κλήθρων* &c. Cod. B. Εσται ταδε. ΑΓ. κληθρων εξορμα. Codex C. Εσται ταδε. Multo frequentius Ἔσται τάδε. unde forte hic scribendum: Ἔσται τάδε. ΑΓ. Κλήθρων ὅρμα, intellecta præpositione ἐκ. [*τάδε* nunc editum cum Musgravio.]

150. *ἢν γάρ νιν πομπαῖς ἀντήσαις*. Opinor *νιν ἀντήσαις* non esse Græcum, quia docent Veteres, *νιν* esse Accusativum, non Dativum. Potuit scripsisse *σφὶν*, *illis*: sc. Iphigeniæ et comitatui ejus. Πομπαῖς, *missu* meo, hac missione. Idem est *ἀποστολαῖς* Phœn. 1060. *πομπαῖς Εὐρυσθέως*, *missu* Eurysthei, Herc. Fur. 580. De adventu Clytæmnestræ, nihil suspicatus est Agamemnon. Legi quoque potest *νῦν* pro *νιν*, et, *πομπαῖς* regi ab *ἀντήσῃς*. Πομπαῖς tunc erit Ἰφιγενείᾳ πεμπομένῃ. [De *ἀντάω* cum accusativo vide Musgravium ad Sophocl. Antig. 993.]

Ibid. *ἀντήσαις*. Ald. *ἀντήσας*. Vel ex Sono conjeceram *ἀντήσῃς*. et ita clare exhibent Codd. A. B.

151. *Πάλιν ἐξορμάσεις τοὺς χαλινούς*. Corruptum existimo *ἐξορμάσεις*: certus sum *τοὺς χαλινοὺς* ita esse. Conjecturæ omnes (*ὁρμάσεις τοῖσδε* vel *τούς γε χαλινοὺς*) incertæ sunt: sensus loci satis certus est. De vocibus *ἐξόρμα* ver. 149. et *ἐξορμάσεις* hoc loco, vide Cl. Grævium ad Lucian. Solœcist. p. 741. Secunda in *χαλινοὺς* semper est longa.

[152. Κυκλώπων. Architecti hi fuere, qui Prœtum ex Asia reducem comitati sunt: vid. Strabon. p. 373. ed. Paris. Inter alia opera, quibus Græciam ornarunt, Mycenarum mœnia fuere, prout testantur Pausanias p. 232. 39. (VII. 25. p. 589.) et Hesychius in Κυκλώπων ἕδος. *Musgravius*.]

157. *τῇδε*. Cod. B. *τηνδε*. correctum hoc modo, *τῇνδε*. Suprascripta lectio plerumque verior est et correctior, (quod semel monuisse sufficiat) nisi sit Explicatio. Vide Iphig. Taur. 1380.

λάμπουσ' ἠὼς,
πῦρ τε τεθρίππων τῶν ἀελίου.
ξύλλαβε μόχθων.
θνητῶν δ' ὄλβιος εἰς τέλος οὐδεὶς,
οὐδ' εὐδαίμων·
οὔπω γὰρ ἔφυ τις ἄλυπος.

ΧΟΡΟΣ.

ἔμολον ἀμφὶ παρακτίαν στροφὴ α'.
ψάμαθον Αὐλίδος ἐναλίας,
Εὐρίπου διὰ χευμάτων
κέλσασα, στενόπορθμον
Χαλκίδα, πόλιν ἐμὰν, προλιποῦ-
σ', ἀγχιάλων ὑδάτων τροφὸν
τᾶς κλεινᾶς Ἀρεθούσας,
Ἀχαιῶν στρατιὰν ὡς ἴδοιμ' ἂν,
Ἀχαιῶν τε πλάτας ναυσιπόρους
ἡμιθέων· ὡς ἐπὶ Τροί-

168. στενόπορθμον. Vocis νεοθαλεῖ, quæ huic in Antistropha respondet, penultima brevis est Ion. 112. unde hic scribendum forte, στενόπορον Χαλκίδα, ut ver. 1496. Αὐλίδος στενοπόροις ὅρμοις, i. e. Αὐλίδος στενοπόρου. vid. et Iph. Taur. 890. [στενόπορον etiam Musgravius.]

[170. Ἀρεθούσας. Notæ in Homerum sub Didymi nomine laudatæ ad Odyss. N. v. 408. Ἀρέθουσαι δὲ τέσσαρες, ἐν Συρακούσῃ, ἐν Σμύρνῃ, ἐν Χαλκίδι, καὶ ἐν Ἰθάκῃ. Proclus, καίτοι πολλαχοῦ κοῦφον μὲν ὕδωρ ἐστὶν, πονηρὸν δὲ, ὡς ἐν Χαλκίδι Πλούταρχος ἱστορεῖ τὸ τῆς Ἀρεθούσης. *Brodæus.*]

171. ὡς ἴδοιμ' ἄν. Cod. A. και ιδοιμ αν. de qua re (ὡς pro καὶ) vid. in nota subsequenti. Heathius legit ὡς ἂν ἴδοιμ' ἂν, propter Antistrophen. verum puto, ὡς ἂν ἰδοίμαν, pro ἰδοίμην.

173. ἡμιθέων. Defenditur ex Hesiod. Op. et Dier. 159. Nihilominus, multo plura sunt quæ mihi persuadent Euripidem hoc loco scripsisse Ἠϊθέων, *juvenum.* [Probat Musgravius.]

Ibid. οὓς ἐπὶ Τροίαν. Cod. B. et Editt. antiquæ legunt ὡς pro οὓς, et Brodæus recte explicat *quoniam.* Cod. Reg. A. και επι: ut ver. 171. pro ὡς, idem habet και. Hujusce mutationis ratio petatur ex Montfaucon. Palæograph. Græc. lib. V. p. 345, 346. Sic Rheso 849. pro ὡς σὺ iste Cod. habet και συ. Contra, Heracl. 683. pro καὶ μὴ, idem, ως μη. et ita alibi. Dicit Chorus: *Venimus huc a Chalcide*

αν ἐλάταις χιλιόναυσιν,
τὸν ξανθὸν Μενέλαον
ἁμέτεροι πόσεις
ἐνέπουσ', Ἀγαμέμνονά τ' εὐπατρίδαν
στέλλειν ἐπὶ τὰν Ἑλέναν,
ἀπ' Εὐρώτα δονακοτρόφου
Πάρις ὁ βουκόλος ἂν ἔλαβεν,
δῶρον τᾶς Ἀφροδίτας,
ὅτ' ἐπὶ κρηναίαισι δρόσοις
Ἥρᾳ Παλλάδι τ' ἔριν, ἔριν
μορφᾶς, ἁ Κύπρις ἔσχεν.
πολύθυτον δὲ δι' ἄλσος Ἀρ- ἀντιστρ. α΄.
τέμιδος ἤλυθον ὀρομένα,
φοινίσσουσα παρῆδ' ἐμὰν
αἰσχύνᾳ νεοθαλεῖ,
ἀσπίδος ἔρυμα, καὶ κλισίας
ὁπλοφόρους Δαναῶν θέλου-
σ', ἵππων τ' ὄχλον ἰδέσθαι.
κατεῖδον δὲ δύ' Αἴαντε συνέδρω,
τὸν Οἰλέως, Τελαμῶνός τε γόνον,
τῆς Σαλαμῖνος στέφανον,

ut videremus Exercitum et Classem Græcorum: NAM (ὡς) *nostri mariti nobis narraverunt*, &c. [οὓς probat Musgravius, et sic Scaliger.]

187. παρηῖδ' ἐμάν. Vera scriptura est παρῇδ', ut ver. 681. ubi vide Barnesium, et ad Helen. 1095. sed præcipue Dorvillium ad Chariton. p. 180. Versu præcedenti ὀρόμενα est Canteri bona restitutio, pro ὁρωμέναν. [Musgravio placet ἦλθον ὁρωμέναν.]

189. Ἀσπίδος ἔρυμα. *Munitionem* vel *vallum clypei*, i. e. *castra clypeatorum* seu *militum*, distinctorum a *nautis*. ἀσπὶς pro ἀσπιδηφόρος, ut δόρυ pro δορυφόρος, passim.

191. ἵππων ὄχλον τ' ἰδέσθαι. Scribo, ἵππων τ' ὄχλον ἰδέσθαι. vide Strophen. et ita Heathius. Andromach. 759. Herc. Fur. 976. Codd. Par. A. B. omittunt τ'.

194. τῆς Σαλαμῖνος στέφανον. Libri Regg. A. B. τοις σαλαμινιοις. C. σαλαμινιοις. Aldina τοῖς. unde non dubium est quin vera Scriptura sit Τοῖς Σαλαμινίοις. Schema est Colophonium, ut χαλινὸν τῷ ἵππῳ, pro

Πρωτεσίλαόν τ', ἐπὶ θάκοις
πεσσῶν ἡδομένους μορ-
φαῖσι πολυπλόκοις,
Παλαμήδεά θ', ὃν τέκε παῖς ὁ Ποσει-
δᾶνος· Διομήδεά θ', ἡ-
δοναῖς δίσκου κεχαρημένον·
παρὰ δὲ, Μηριόνην, Ἄρεος
ὄζον, θαῦμα βροτοῖσι·
τὸν ἀπὸ νησαίων τ' ὀρέων
Λαέρτα τόκον· ἅμα δὲ Νι-
ρέα, κάλλιστον Ἀχαιῶν.
τὸν ἰσάνεμόν τε ποδοῖν ἐπῳδὸς α΄.
λαιψηροδρόμον Ἀχιλῆα,
τὸν ἁ Θέτις τέκε, καὶ
Χείρων ἐξεπόνασεν,
εἶδον αἰγιαλοῖσι
παρά τε κροκάλαις
δρόμον ἔχοντα σὺν ὅπλοις.
ἅμιλλαν δ' ἐπόνει ποδοῖν
πρὸς ἅρμα τέτρωρον
ἑλίσσων περὶ νίκας.

τοῦ ἵππου. Distinctiones mutavi ex necessitate Constructionis. μινιοις in pronuntiatione duarum est tantum syllabarum. [Musgravio placet Brodæi emendatio, τῆς Σαλαμῖνος. Et sic, metro postulante, reposui. Synizesis, quam comminiscitur Marklandus, mihi certe parum arridet.]

195. Πρωτεσίλαόν τ'—ἡδομένους—Παλαμήδεά θ'. Aliud Schema, nempe, Ἀλκμανικὸν, quando inter duo nomina numeri Singularis, Verbum vel Participium plurale intervenit. vide Lesbonactem p. 179. et Notam eruditiss. editoris Valckenærii.

209. ἐξεπόνασεν. Forte, ἐξεπόνασσεν. [Quid voluerit Marklandus, nescio.]

[211. Κροκάλαις. Hesychius, κροκάλαι, ψῆφοι, ἀκταὶ, ἄμμος.]

ὁ δὲ διφρηλάτας βοᾶτ' Εὔ-
μηλος Φερητιάδας,
ᾧ καλλίστους εἰδόμαν
χρυσοδαιδάλτους στομίοισι πώλους
κέντρῳ θεινομένους· τοὺς
μὲν μέσους, ζυγίους, λευ-
κοστίκτῳ τριχὶ βαλιούς·
τοὺς δ' ἔξω, σειραφόρους,
ἀντήρεις καμπαῖσι δρόμων,
πυῤῥότριχας, μονό-
χαλα δ' ὑπὸ σφυρὰ
ποικιλοδέρμονας.
οἷς παρεπάλλετο
Πηλείδας ξὺν ὅπλοις, παρ' ἄντυγα,
καὶ σύριγγας ἁρματείους.
ναῶν δ' εἰς ἀριθμὸν ἤλυθον, στροφὴ β'.
καὶ θέαν ἀθέσφατον,
τὰν γυναικείαν ὄψιν ὀμμάτων
ὡς πλήσαιμι, μείλινον ἁδονάν.
καὶ κέρας μὲν ἦν
δεξιὸν πλάτας ἔχων
Φθιώτας ὁ Μυρμιδόνων Ἄρης,

217. Cod. B. φερεητιαδας. "Ita concinnius constituentur hi versiculi, Ὁ δὲ διφρηλάτας βοᾶτ' Euripideus Εὔμηλος Φερητιάδας Glyconius πολυσχηματιστος." *Heathius.*

219. pro στομίοισι Codd. Par. στομιοις.

224. pro καμπαῖσι Cod. A. λαμπαισι.

227. pro Ποικιλοδέρμονας Ald. Steph. et omnes Codd. Parisini Ποικιλλοδερμονας. et versu 230. pro παρ' ἄντυγα, Cod. A. ιπ αντυγα, quasi præcessisset ὅπλοισιν. Ver. prox. seq. mallem γ' ἁρματίους, si admittatur Heathii dispositio.

234. μείλινον ἁδονάν. Sequor Codd. Paris. in scriptura vocis μείλινον; in accentu, Ald. et Steph. quamquam non displiceret μείλιχον, ex Pindar. Pyth. IX. et Olymp. I. Homero, aliisque. Barnesius mavult μείλιον, *delinitricem*. [μείλιχον etiam Musgravius.]

πεντήκοντα ναυσὶ θουρίαις.
χρυσέαις δ' εἰκόσιν
κατ' ἄκρα Νηρῆδες ἕστασαν θεαὶ
πρύμνας, σῆμ' Ἀχιλλείου στρατοῦ.
Ἀργείων δὲ ταῖσδ' ἰσήρετμοι   ἀντιστροφὴ β'.
νᾶες, ἕστασαν πέλας·
ὧν ὁ Μηκιστέως στρατηλάτας
παῖς ἦν, ὃν τρέφει Ταλαὸς πατὴρ,
Καπανέως τε παῖς
Σθένελος. Ἀτθίδος δ' ἄγων
ἑξήκοντα νῆας ὁ Θησέως
παῖς, ἑξῆς ἐναυλόχει, θεὰν
Παλλάδ' ἐν μωνύχοις
ἔχων πτερωτοῖσιν ἅρμασιν θετὸν,
εὔσημόν τε φάσμα ναυβάταις.

240. κατ' ἄκραν Νηρῆδες. Κατ' ἄκρα, opinor; id est, ἀμφὶ ναῶν κόρυμβα, ver. 258. ex Homeri νηῶν ἄκρα κόρυμβα, Iliad. l. 241. Litera ν adhæsit ex subsequenti. Piersonus quoque legit ἄκρα, et Πρύμνας (ver. 241.) pro Πρύμναις, Verisimil. l. 2. p. 26. [et sic nunc editum probante Musgravio.]

Hic σῆμα occurrit, non σᾶμα; et iterum ver. 275. Ἠλίδος, ver. 280. ἦγεν, 284. Νήσους, 287. et nonnulla alia, quæ per α, more Dorico, in Choris usitatius scribuntur. Unde colligere licet, si fidendum sit Exemplaribus, Dorica in Choris non semper prælata fuisse. vid ad ver. 527.

[244. ὁ Μηκιστέως. Sc. Euryalus, de quo Homerus Il. B. 565. τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν, ἰσόθεος φὼς, Μηκιστέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος. Mox πατὴρ interpretandum, tanquam pater. *Musgravius.*]

245. Ταλαὸς ὃν τρέφει πατήρ. Ὃν τρέφει Ταλαὸς πατήρ. vide Strophen. ver. 248. pro νῆας Cod. C. ναυς.

250. Παλλάδ' ἐν μωνύχοις Ἔχων πτερωτοῖσιν ἅρμασιν &c. *Palladem in equestribus alatis curribus habens.* Lego, Παλλάδ' ἐν Μωνυχίοις Ἔχων πτερωτοῖσιν ἅρμασιν &c. *Palladem in Munichiis alatis curribus habens.* Μωνυχίοις est Ἀττικοῖς, ut notum est omnibus, a Μωνυχία vel Μουνυχία (Hippol. ver. 760.) portu Atticæ. Πτερωτὰ ἅρματα, *alati currus*, sunt *naves*. exempla sunt ubique. νυχίοις, tres ultimæ syllabæ vocis Μωνυχίοις, in pronuntiatione pro duabus solum sunt habendæ. vid. ver. 194.

[250. μωνύχοις. Recte Interpres, *equestribus*. Palladem curru vectam effingere mos erat, quia in Gigantomachia ἐπήλασεν Ἐγκελάδῳ ἵππων τὸ ἅρμα, Pausan. p. 275, 34. (viii. 47. p. 695.) *Musgravius.*]

252. Εὔσημόν τε φάσμα ναυβάταις. Mallem, Εὔσημόν τι φάσμα, ut ἄσπετόν τι θαῦ-

τῶν Βοιωτῶν δ' ὅπλισμα, ποντίας　　στροφὴ γ'.
πεντήκοντα νῆας εἰδόμαν,
σημείοις εὐστολισμένας.
τοῖς δὲ Κάδμος ἦν
χρύσεον δράκοντ' ἔχων
ἀμφὶ ναῶν κόρυμβα·
Λήϊτος δ' ὁ γηγενὴς
ἆρχε ναΐου στρατοῦ·
Φωκίδος δ' ἀπὸ χθονός.
Λοκροῖς δὲ τοῖσδ' ἴσας ἄγων
ναῦς Οἰλέως τόκος, κλυτὰν
Θρονιάδ' ἐκλιπὼν πόλιν.
ἐκ Μυκήνας δὲ τᾶς Κυκλωπίας,　　ἀντ. γ'.
παῖς 'Ατρέως ἔπεμπε ναυβάτας
ναῶν ἑκατὸν ἠθροισμένους·
σὺν δ' Ἄδραστος ἦν

μα, Sophocl. Trachin. 978. παρθένος, πάγκαλόν τι χρῆμα, Lucian. Dial. Marin. p. 247. et innumera ejusmodi. Post hanc Antistrophen abest integer 'Επῳδὸς β'.

254. νῆας εἰδόμαν, Σημείοις ἐστολισμένας. Τοῖς δὲ, &c. Codd. et Editt. εὐστολισμένας. Lego et distinguo, Πεντήκοντα νῆας εἰδόμαν. Σημεῖον εὖ 'στολισμέναις Ταῖσδε Κάδμος ἦν, &c. Versus secundus est Iambus dimeter acatalectus. vid. Antistrophen. Legi potest divisim, Ταῖς δὲ, pro ταύταις δὲ, *his vero*. εὖ 'στολισμέναις, ut ἤδη 'σπαρμένα, pro ἐσπαρμένα, Aristoph. Εἰρήν. 1140. ubi pro ἢ τυχεῖν, scrib. ἢ 'ντυχεῖν, i. e. ἢ ἐντυχεῖν.

259. Λήϊτος δ' ὁ γηγενὴς Ἆρχε ναΐου στρατοῦ, Φωκίδος δ' ἀπὸ χθονός. Distinguendum semiplene post στρατοῦ· deinde legendum, Φωκίδος τ' ἀπὸ χθονὸς: scil. εἰδόμαν ὅπλισμα, ex superioribus repetendum: *Bœotorum classem vidi, cui præerat Leïtus, ex Spartorum posteris : et* vidi classem *ex terra Phocensi*. Ita vitabitur Absurdum vulgatæ.

262. Λοκροῖς δὲ τοῖσδε ἴσας ἄγων Ναῦς 'Οϊλέως τόκος. Scalig. et Canter. Λοκρὸς: Heathius Λοκρῶν. Forte Λοκρὰς — ἄγειν. Τοῖσδ' sc. Phocensibus : nisi quis malit ταῖσδ', sc. ναυσί. vide Homer. Catal. Nav. ver. 31. 41. Si retineatur ἄγων, subintellige ἦν.

264. Θρονιάδ' ἐκλιπὼν πόλιν. Scribendum, Θρονειάδ', epenthesi Poëtica. Θρονειὰς πόλις est Θρόνιον Homeri, Iliad. B. 533.

265. Κυκλωπιας in Cod. B. scribitur Κυκλωπειας.

268. σὺν δ' Ἄδραστος ἦν ταγὸς, &c. De Menelao hæc intelligenda esse mihi quoque videntur. Clarum esset si pro Ἄδραστος scriptum fuisset ἀδελφός. Sed quis

ταγὸς, ὡς φίλος φίλῳ,
τᾶς φυγούσας μέλαθρα
βαρβάρων χάριν γάμων
πρᾶξιν Ἑλλὰς ὡς λάβοι.
ἐκ Πύλου δὲ Νέστορος
Γερηνίου κατειδόμαν
πρύμνας, σῆμα ταυρόπουν
ὁρᾷν, πάροικον Ἀλφεόν.
Αἰνιάνων δὲ δώδεκα στόλοι ἐπῳδὸς γ΄.
ναῶν ἦσαν, ὧν ἄναξ Γουνεὺς
ἆρχε. τῶνδε δ' αὖ πέλας,
Ἤλιδος δυνάστορες,
οὓς Ἐπειοὺς ὠνόμαζε πᾶς λεώς·
Εὔρυτος δ' ἄνασσε τῶνδε.

probabilem caussam tantæ mutationis potest reddere? Eadem difficultate premitur ὕπαρχος Sophoclis, Ajac. 1129. Nam ἀγαστὸς, ἀγαυὸς, et similia, forte non sunt mentione digna. Mihi locus immedicabilis videtur, licet sciam Viros Doctos in diversum abituros. Ego minime dubito, quin multa, etiam eorum quæ sensum bonum continent, et in quibus consentiunt MSS. interpolata tamen sint in his Dramatibus, et in aliis Antiquis Scriptoribus. Exemplum sit ver. 72. [Ἄδραστος. Facile intelligitur, Poetam de Adrasto, Polynicis socero, non loqui, utpote qui brevi post captas ab Epigonis Thebas mortem obierit. Pausan. p. 41, 14. ed. Sylb. (I. 43. p. 103.) Verba ὡς φίλος φίλῳ indicare videntur aliquem, qui caussas inimicitiæ cum Agamemnone habebat, quas tamen publico bono posthabuerat. Id ego ad Adrastum refero, Polynicis filium, cujus meminit Pausan. p. 62. (II. 20. p. 156.) quippe ad quem regnum Argivorum a Pelopidis jam occupatum hæreditario jure pertinebat. De Historia Adrasti et Argivorum, deque Argis civitate ab Agamemnone subacta, multa et scitu digna habet Eustathius Vol. I. p. 288. ed. Rom. Vide etiam Schol. Pindar. Nem. IX. δυωδ. γ΄. denique Strabon. X. p. 426. A. *Musgravius.*]

[272. πρᾶξιν. Hesychius, πρᾶξις, ἀπαίτησις.]

275. πρύμνας, σῆμα ταυρόπουν, Ὁρᾷν πάροικον Ἀλφεόν. Metrum poscit Πρύμναισι, et Sensus hanc Distinctionem, Γερηνίου κατειδόμαν Πρύμναισι σῆμα, ταυρόπουν Ὁρᾷν, πάροικον Ἀλφεόν. Vide Strophen. Codd. Par. A. B. habent Ὁραν τον παροικον: Solito more inserendi Articulum. Heathius quoque distinguit post Ὁρᾷν. Brodæus videtur legisse ταυρωπὸν, contra metrum; quod Vir ille Magnus sæpe parum curavit.

[282. Εὔρυτος. Homerus non Eurytum, sed filium ejus, Thalpium, cum Amphimacho, Cteati filio, Elidensibus

λευκήρετμον δ' Ἄρη
Τάφιον ἦγεν ὧν Μέγης
ἄνασσε, Φυλέως λόχευμα,
τὰς Ἐχίδ ας λιπὼν
νήσους, ναυβάταις ἀπροσφόρους.
Αἴας δ' ὁ Σαλαμῖνος ἔντροφος,
δεξιὸν κέρας
πρὸς τὸ λαιὸν ξύναγε·
τῶν ἄσσον ὥρμει, πλάταισιν
ἐσχάταισι συμπλέκων,
δώδεκ' εὐστροφωτάταισι
ναυσὶν, ὡς ἄϊον, καὶ ναυβάταν
εἰδόμαν λεών·
ᾧ τις εἰ προσαρμόσει
βαρβάρους βάριδας,
νόστον οὐκ ἀποίσεται.
ἔνθα δ' ἄϊον, εἰδόμαν
νάϊον πόρευμα.
τάδε κατ' οἴκους κλύουσα, συγκλήτου

præficit. vid. Il. B. 260. collat. cum Pausan. p. 149, 34. (V. 3. p. 380.) *Musgravius.*]

284. Τάφιον ἦγεν· ὧν Μέγης Ἄνασσε. Delevi punctum post ἦγεν, ut Constructio sit, Μέγης δὲ — ἦγεν ἄρη Τάφιον ὧν ἄνασσε. ex Homeri Catal. 134. Τάφιον pro Ταφίων, et collective ὧν potius quam Grammatice οὗ. Mox, pro Ἐχίδνας, Brodæus Ἐχίνας, ex Homero: Barnesius, Ἐχινάδας. [Vide Athenæum I. p. 30. D.]

[287. ναυβάταις ἀπροσφόρους. Piraticam enim exercebant Taphii, ut diserte testatur Strabo p. 459. A. Suidas: Τάφιος, ἐθνικὸν, ὁ λῃστής. *Musgravius.*]

296. προσαρμόσοι. Cod. A. προσαρμοσει. non male. [Et sic cum Musgravio editum.]

[297. Βάριδας. Barbarum navigii genus est, cujus descriptionem vide apud Herodot. II. c. 96. *Musgravius.*]

299. Ἔνθα δ' ἄϊον, εἰδόμαν. Mallem, Ἐνθάδ' ἄϊον, εἰδόμαν, &c. *Hic* (sc. Aulide) *vidi, audivi,* &c. Distinguit inter ἐνθάδε et κατ' οἴκους. Quæ sequuntur, in Aldina ita concipiuntur, Τάδε κατ' οἴκους κλύουσα συγκλήτου, Μνήμην σώζομαι, στρατεύματος: ut κλύουσα συγκλήτου στρατεύματος, sit, περὶ συγκλήτου στρατεύματος. Scripsisse potuit, Μνήμῃ. σώζομαι est σώζω.

μνήμην σώζομαι στρατεύματος.

ΠΡ. Μενέλαε, τολμᾷς δεῖν', ἅ σ' οὐ τολμᾷν χρεών.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ἄπελθε, λίαν δεσπόταισι πιστὸς εἶ.

ΠΡ. καλόν γέ μοι τοὔνειδος ἐξωνείδισας.

ΜΕ. κλάοις ἂν, εἰ πράσσοις ἃ μὴ πράσσειν σε δεῖ.

ΠΡ. οὐ χρῆν σε λῦσαι δέλτον, ἣν ἐγὼ 'φέρον.

ΜΕ. οὐδέ σε φέρειν δεῖ πᾶσιν Ἕλλησιν κακά.

ΠΡ. ἄλλως ἁμιλλᾷ ταῦτ', ἄφες δὲ τήνδ' ἐμοί.

ΜΕ. οὐκ ἂν μεθείμην. ΠΡ. οὐδ' ἔγωγ' ἀφήσομαι.

ΜΕ. σκήπτρῳ τάχ' ἆρα σὸν καθαιμάξω κάρα.

ΠΡ. ἀλλ' εὐκλεές τοι δεσποτῶν θνήσκειν ὕπερ.

ΜΕ. μέθες. μακροὺς δὲ, δοῦλος ὢν, λέγεις λόγους;

304. λίαν δεσπόταισι. Multæ Editt. inserunt γε post λίαν. Codd. A. B. C. recte omittunt; prima enim in λίαν sæpe producitur: ob quam rationem prima in λιπαρεῖν longa esse dicitur, utpote a λίαν παρεῖναί τινι. Qualis vero sententia est hæc! Sed memineris, Menelai ori inditam esse ab Euripide, qui illum summopere contemsit.

307. ἐγὼ φέρω. Iidem Codices, εγω φερον. recte. hoc est ἐγὼ 'φέρον, seu ἔφερον.

309. ἄλλως ἁμιλλῶ. Piersonus, [ad Mœrin p. 16.] Reiskius, et Heathius, ἁμιλλᾷ. Sed mendum erat, opinor, in voce ἄλλως, pro qua scribendum, Ἄλλοις ἁμιλλῶ ταῦτ', *Cum aliis discepta de his rebus;* nempe, cum Agamemnone. ita Supplic. 195. Αλλοισι—ἁμιλληθεὶς, et τοῖς ἀρίστοις ἁμιλλᾶσθαι, Plutarch. Cat. Major. p. 342. B. Cum præpositione πρὸς, ead. pag. D. Vid. Andromach. 128. [ἁμιλλῶ. Ita Ms. uterque et Lib. P. ut jam eleganter Barnesius. Aldus ἁμιλλᾷ. *Musgravius.*]

310. οὐκ ἂν μεθείμην. Οὐκ ἂν μεθείην, Sophocl. Philoct. 1337. loco simili: et Noster Alcest. 1111. nulla sensus differentia, magna constructionis; cum μεθίημι Accusativum post se trahat, μεθίεμαι Genitivum, docente Dawesio Miscell. Crit. p. 238.

313. μακροὺς δὲ δοῦλος ὢν λέγεις λόγους. Multo animosius erit cum nota interrog. post λόγους, et magis ex usu. vide Helen. 1646. Orest. 1553. Aristoph. Avib. 912. Plautum Asinar. II. 4. *tun' libero homini male servus loquere?* O quantas difficultates tolleret hæc punctuatio interrogativa, si restitueretur Evangelio D. Lucæ xxiv. 34. Ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι; *Resurrexit Dominus revera, et apparuit Simoni?* Quasi dixissent subsannantes: Quid? isti Simoni, qui tribus abhinc diebus illi, et omni ejus notitiæ renunciavit? non probabile est: *non credimus*, Marc. xvi. 13. Parum in S. Scripturis versatus est, qui nescit, λέγοντας ibi significare, *quærentes, interrogantes:* et ὅτι, *nempe*, vel, *quæ sequuntur.*

ΠΡ. ὦ δέσποτ᾽, ἀδικούμεσθα· σὰς δ᾽ ἐπιστολὰς
ἐξαρπάσας ὅδ᾽ ἐκ χερῶν ἐμῶν βίᾳ,
Ἀγάμεμνον, οὐδὲν τῇ δίκῃ χρῆσθαι θέλει.

ΑΓ. ἔα· τίς ἐν πύλαισι θόρυβος, καὶ λόγων ἀκοσμία;
ΠΡ. οὐμὸς, οὐχ ὁ τοῦδε μῦθος, κυριώτερος λέγειν.
ΑΓ. σὺ δὲ τί τῷδ᾽ ἐς ἔριν ἀφῖξαι, Μενέλεως, βίᾳ τ᾽ ἄγεις;
ΜΕ. βλέψον εἰς ἡμᾶς, ἵν᾽ ἀρχὰς τῶν λόγων ταύτας λάβω.
ΑΓ. μῶν τρέσας οὐκ ἀνακαλύψω βλέφαρον, Ἀτρέως γεγώς;
ΜΕ. τήνδ᾽ ὁρᾷς δέλτον, κακίστων γραμμάτων ὑπηρέτιν;
ΑΓ. εἰσορῶ. καὶ πρῶτα ταύτην σῶν ἀπάλλαξον χερῶν.
ΜΕ. οὔ, πρὶν ἂν δείξω γε Δαναοῖς πᾶσι τἀγγεγραμμένα.
ΑΓ. ἦ γὰρ οἶσθ᾽ ἃ μή σε καιρὸς εἰδέναι, σήμαντρ᾽ ἀνείς;
ΜΕ. ὥστε σ᾽ ἀλγῦναί γ᾽, ἀνοίξας ἃ σὺ κάκ᾽ εἰργάσω λάθρα.
ΑΓ. ποῦ δὲ κἄλαβές νιν; ὦ θεοὶ, σῆς ἀναισχύντου φρενός.
ΜΕ. προσδοκῶν σὴν παῖδ᾽ ἀπ᾽ Ἄργους εἰ στράτευμ᾽ ἀφίξεται.
ΑΓ. τί δέ σε τἀμὰ δεῖ φυλάσσειν; οὐκ ἀναισχύντου τόδε;
ΜΕ. ὅτι τὸ βούλεσθαί μ᾽ ἔκνιζε· σὸς δὲ δοῦλος οὐκ ἔφυν.
ΑΓ. οὐχὶ δεινά; τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἐάσομαι;
ΜΕ. πλάγια γὰρ φρονεῖς· τὰ μὲν νῦν, τὰ δὲ πάλαι, τὰ δ᾽ αὐτίκα.
ΑΓ. ἐκκεκόμψευσαι· πονηρὸν γλῶσσ᾽ ἐπίφθονον σοφή.

317. ἔα, τίς δῆτ᾽ ἐν πύλαισι, &c. Ἔα est extra versum, ut sæpe. δῆτ᾽ peccat in normam Trochaïcorum. Forte, Ἔα· Τίς δέ γ᾽ ἐν πύλαισι—vel, Τίς δ᾽ ὅδ᾽ (vel ὅ γ᾽) ἐν πύλαισι, &c. Codd. C. πυλαις. [δῆτ᾽ Musgravio et Heathio obsecutus delevi.]

321. Ἀτρέως γεγώς. Magis emphaticum putarem Ὠ᾽τρέως, i. e. ὁ Ἀτρέως γεγώς; Ὠ᾽τρέως foret ut ὥριστος pro ὁ ἄριστος, Hom. Il. T. 413. Usitatissima est contractio.

322. κακίστων γραμμάτων ὑπηρέτιν. Γραμμάτων, *scripturæ*. alioquin scribere potuit πραγμάτων vel ἐργμάτων, *pessimorum facinorum ministram*.

[324. Versus exhibetur secundum MS. G. apud Musgravium. Vulgo δείξω Δαναοῖς ἅπασι.]

325. Pro οἶσθ᾽ Ald. ἦσθ᾽. [Contra mox 344. pro ἦσθα idem οἶσθα] et ita Brodæus, qui explicat *jam nosti*. cepit forte ἦσθα pro ᾔδεισθα, ab εἴδω, *scio*.

333. Ἐκκεκόμψευσαι. πονηρὸν, &c. Conjeceram, Εἰ κεκόμψευσαι, (vel κεκόμψευ

ΜΕ. νοῦς δέ γ' οὐ βέβαιος ἄδικον κτῆμα, κοὐ σαφὲς φίλοις.
βούλομαι δέ σ' ἐξελέγξαι, καὶ σὺ μήτ' ὀργῆς ὕπο
ἀποτρέπου τἀληθές. οὔ τοι καταινῶ λίαν σ' ἐγώ.
οἶσθ', ὅτ' ἐσπούδαζες ἄρχειν Δαναΐδαις πρὸς Ἴλιον,
τῷ δοκεῖν μὲν οὐχὶ χρήζων, τῷ δὲ βούλεσθαι, θέλων,
ὡς ταπεινὸς ἦς, ἁπάσης δεξιᾶς προσθιγγάνων,
καὶ θύρας ἔχων ἀκλείστους τῷ θέλοντι δημοτῶν,
καὶ διδοὺς πρόσρησιν ἑξῆς πᾶσι, κεἰ μή τις θέλοι,
τοῖς τρόποις ζητῶν πρίασθαι τὸ φιλότιμον ἐκ μέσου;
κᾆτ' ἐπεὶ κατέσχες ἀρχὰς, μεταβαλὼν ἄλλους τρόπους,
τοῖς φίλοισιν οὐκ ἔτ' ἦσθα τοῖς πρὶν, ὡς πρόσθεν, φίλος,
δυσπρόσιτος, ἔσω τε κλείθρων σπάνιος; Ἄνδρα δ' ȣ̓ χρεὼν
τὸν ἀγαθὸν, πράσσοντα μεγάλα, τȣ̀ς τρόπȣς μεθιστάναι,
ἀλλὰ καὶ βέβαιον εἶναι τότε μάλιστα τοῖς φίλοις,
ἡνίκ' ὠφελεῖν μάλιστα δυνατός ἐστιν εὐτυχῶν.
ταῦτα μέν σε πρῶτ' ἐπῆλθον, ἵνα σε πρῶθ' εὕρω κακόν.

ται), πονηρὸν, &c. *Licet scitus sis,* (vel *scita sit,*) *tamen lingua arguta odiosum est malum.* Doctiss. Ruhnkenius ad Timæi Lexic. Platonic. p. 113. legit Εὖ κεκόμψευσαι.

[333. ἐπὶ φθόνον Musgravius.]

335. καὶ σὺ μήτ' ὀργῆς ὕπο Ἀποτρέπου τ' ἀληθές. οὔτοι &c. *Tu vero ne præ ira Aversare verum. Non* &c. In Codd. Par. et Ald. est μή τ' (unde Barnesii μήτ') hoc est, μὴ τῆς ὀργῆς, vel τῆς, quod Stephani editio plane et plene habet, Porti μὴ τῆς ὀργῆς. Puto verum esse, Βούλομαι δέ σ' ἐξελέγξαι· κ'ει σὺ τῆς ὀργῆς ὕπο Ἀποτρέπῃ τ' ἀληθὲς, οὐ &c. *Volo autem te redarguere : quod si tu præ ira Aversaris veritatem, non* &c. Obvium est perspicere unde *vetatorium* istud μὴ venerit ; nempe, postquam ἀποτρέπῃ mutatum fuisset in imperativum ἀποτρέπου, quod flagitabat particulam μὴ: et inde necesse erat ut κ'ει verteretur in καί. Quæ sequuntur legi possunt, Ἀποτρέπῃ τ'αληθὲς, οὐκ ἐπαινέσω (vel, οὔ ποτ' αἰνέσω) λίαν σ' ἐγώ. Certum puto, verbum καταινῶ nihil hic habere quod agat. Codd. A. B. omittunt σ' ante ἐγώ. In Vulgata οὐ καταινῶ, vel οὐ καταινήσω, neque sensus est, neque metrum.

339. ὡς ταπεινὸς ἦς, ἁπάσης. Græcorum est ἦς· Atticorum ἦσθα. proinde mallem, vel, Ὡς ταπεινὸς ἦσθ', ἁπάσης δεξιᾶς &c. vel, Ὡς ταπεινὸς ἦσθα, πάσης.

[340. ἀκλήστους Aldus. Mox 345. κλήθρων Ms. G.]

345. δυσπρόσιτος, ἔσω τε κλείθρων σπάνιος. Omnia recte habent. Sensum loci exprimit Martialis Epig. II. 5. *Sæpe domi non es: cum sis quoque, sæpe negaris.*

349. ταῦτα μέν σοι πρῶτ' ἐπῆλθον. Cod. A. omittit σοι. sed C. clare habet σε. Recte,

ὡς δ' ἐς Αὖλιν ἦλθες αὖθις, χὠ πανελλήνων στρατὸς,
οὐδὲν ἦσθ', ἀλλ' ἐξεπλήσσου τῇ τύχῃ τῇ τῶν θεῶν,
οὐρίας πομπῆς σπανίζων. Δαναΐδαι δ' ἀφιέναι
ναῦς διήγγελλον, μάτην δὲ μὴ πονεῖν ἐν Αὐλίδι.
ὡς δ' ἄνολβον εἶχες ὄμμα, σύγχυσίν τε, μὴ νεῶν
χιλίων ἄρχων, Πριάμου τε πεδίον ἐμπλήσας δορὸς,
κἀμὲ παρεκάλεις, τί δράσω; τίνα δὲ πόρον εὕρω ποθέν;
ὥστε μὴ στερέντα σ' ἀρχᾶς, ἀπολέσαι καλὸν κλέος.
κᾆτ' ἐπεὶ Κάλχας ἐν ἱεροῖς εἶπε σὴν θῦσαι κόρην
Ἀρτέμιδι, καὶ πλοῦν ἔσεσθαι Δαναΐδαις, ἡσθεὶς φρένας,
ἄσμενος θύσειν ὑπέστης παῖδα· καὶ πέμπεις ἑκὼν
(οὐ βίᾳ, μὴ τοῦτο λέξῃς) σῇ δάμαρτι, παῖδα σὴν
δεῦρ' ἀποστέλλειν, Ἀχιλλεῖ πρόφασιν ὡς γαμουμένην.
κᾆθ' ὑποστρέψας, λέλησαι μεταβαλὼν ἄλλας γραφὰς,

et Græce. Andromach. 688. Ταῦτ' εὖ φρονῶν σ' ἐπῆλθον. ita μετῆλθόν σε αἷμα, Orest. 423.

Ibid. ἵνα σε πρῶθ' εὕρω κακόν. Ἵνα est *ubi*, cum Indicativo, ut ἵνα ἦσαν, *ubi erant*. Scribendum opinor, εὗρον κακόν. et ita Reiskius. ἵνα εὕρω foret *ut inveniam*. Infra ver. 459. ἵν' ἡμᾶς ὄντας εὑρήσει κακούς. nisi malis ὁρῶ, pro εὕρω. Si ἂν conjungatur cum ἵνα, tunc ἵνα significat *ubi*, et ἂν proprium modum habet, potentialem vel subjunctivum: ver. 1579. et Aristophan. alicubi in Plut. nisi fallor, cum subjunctivo.

354. ὡς δ' ἄνολβον εἶχες ὄνομα. Codd. A. B. C. ὄμμα. Recte. ὄμμα est *vultus, facies, aspectus*. Rem illustrat locus Cœlii ad Ciceron. Famil. VIII. 14. *Nunquam tibi oculi doluissent, si in repulsa Domitii vultum vidisses.*

355. Πριάμȣ τε πέδιον ἐμπλήσας δορός. Difficultas hujus loci pendet, opinor, ab elegantia Græci sermonis non percepta, nempe, a suppressione particulæ μὴ, quæ repeti debuit ante τε, ita, μὴ ἄρχων, μήτε ἐμπλήσας. Sic Iph. Taur. 1368. Κεῖνοί τε γὰρ σίδηρον ΟΥΚ εἶχον χεροῖν, Ἡμεῖς ΤΕ: i. e. Οὔτε (vel Οὔθ') ἡμεῖς. recte vertitur, *neque nos*. Vide Notam ibi. Æque facile scripsisse potuit plene, Πριάμȣ τε πέδια μὴ 'μπλήσας δορὸς: Sed noluit. Atticis enim scripsit. Post δορὸς pono minimam distinctionem, sententia adhuc pendente.

357. pro ἀρχᾶς forte ἀρχῆς, et pro γνώμας (ver. 368.) verius videtur γνώμης. Dorica enim non solent poni in Trochaïcis. Sed "optimæ Membranæ in pluri-"mis vocabulis Dialectorum Analogiam "constanter respuunt;" ut notat peritissimus harum rerum judex, Dorvillius, ad Chariton. p. 629.

363. λέλησαι, μεταβαλών. Codd. omnes λεληψαι, [sic ed. Musg.] a λαμβάνομαι. Atticis usitatius εἴληψαι. quod metrum non admittit. Reiskius distinguit [ut Ald.] Κᾆθ' ὑποστρέψας, λέλησαι μεταβαλὼν, &c. qui et ver. 364. censet punctum collocandum esse ante voces μά-

ὡς φονεὺς οὐκέτι θυγατρὸς σῆς ἔσει μάλιστά γε.
οὗτος αὐτός ἐστιν αἰθὴρ, ὃς τάδ' ἤκουσεν σέθεν.
μυρίοι δέ τοι πεπόνθασ' αὐτὸ πρὸς τὰ πράγματα,
ἐκπονοῦσ' ἔχοντες· εἶτα δ' ἐξεχώρησαν κακῶς·
τὰ μὲν ὑπὸ γνώμας πολιτῶν ἀσυνέτου, τὰ δ' ἐνδίκως,
ἀδύνατοι γεγῶτες αὐτοὶ διαφυλάξασθαι πόλιν.
Ἑλλάδος μάλιστ' ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω,
ἣ θέλουσα δρᾷν τι κεδνὸν βαρβάρους, τοὺς οὐδένας
καταγελῶντας ἐξανήσει διὰ σὲ, καὶ τὴν σὴν κόρην.
μηδέν' ἂν χρέους ἕκατι προστάτην θείμην χθονὸς,
μήδ' ὅπλων ἄρχοντα. νοῦν χρὴ τὸν στρατηλάτην ἔχειν
πόλεος. ὡς ἄρχων ἀνὴρ πᾶς, ξύνεσιν ἢν ἔχων τύχῃ.

λιστά γε, quas εἰρωνικῶς Brodæus accipit, *recte vero, euge bene.* Ego eas non intelligo hoc sensu ; et adjungo sequentibus : dubius tamen, propter usum istarum vocum, quæ sententiam fere claudunt.

365. οὗτος αὐτός ἐστιν αἰθήρ. Opinor, Οὗτος ὡὐτός ἐστιν, *Hic idem est aër:* ut Troas. 1024. τὸν αὐτὸν αἰθέρ'.

367. Nonnullis placebit Conjectura, 'Εκπονοῦσ' ἑκόντες· εἶτα &c. [quomodo edidit Barnesius, Cantero et Scaligero auctoribus] pro 'Εκπονοῦσ' ἔχοντες, εἶτα δ' &c. sed vid. Valckenær. ad Phœn. 713. ['Εκπονοῦσ' ἔχοντες. Interpretor, ἐκπονοῦσιν ὥστε ἔχειν. Gemina plane locutio est δίδασκε σοφοὺς, pro δίδασκε σοφοὺς εἶναι. Heraclid. v. 575. ubi vide quæ annotavimus. Sic et Dionys. Halic. φεύγειν ἀπολυόμενον pro φεύγειν ἀπολύεσθαι p. 443, 32. ed. Hudson. Participium quoque infinitivi vice posuisse videtur Herodotus VIII. ubi ἐπειρῶντο ἀντιούμενοι, iterumque IX. 26. ἐπειρῶντο κατιόντες. Ἔχειν τὰ πράγματα Græcis valet *summa rerum potiri.* Thucyd. III. 72. οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα. Scholiastes ibi interpretatus οἱ δυνατοὶ, οἱ πλούσιοι, mihi quidem non penitus satisfacit. Confer ejusdem Libri c. 27. Canterus ἐκπονοῦσ' ἑκόντες, quod nec vim nec venustatem habet. *Musgravius.*]

370. ante Ἑλλάδος intellige ἕνεκα, et videbis nihil mutandum esse in μάλιστα. Hunc versum respicit Eubulus Comicus ap. Athenæum XIII. 3. p. 569. A. Ἑλλάδος ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου πέρι Στένω.

371. βαρβάρους, τοὺς οὐδένας, Καταγελῶντας ἐξανήσει. Sustuli distinctionem post οὐδένας, quæ vox non pertinet ad βαρβάρους, sed ad sequentia. Nonnulli malent ἐξαφήσει quam ἐξανήσει, quia ἀφίημι est *dimitto,* quod loci sensus postulat: sed ἀνιήμι est *remitto.* Usus tamen forte aliud dicit.

373. χρέους ἕκατι. Valde ambiguum est χρέους hoc loco. *necessitatis gratia,* vertit Brodæus. [γένους conj. Reiskius, κήδους Musgravius.]

374. Canterus legit ἄρχοντ' ἄνουν. Sed Vir doctiss. non prospiciebat sequentibus.

375. στρατηλάτην — Πόλεως. ὡς. Scribendum Πόλεος. alterum metro repugnat. Ita Grotius quoque legebat.

ΧΟ. δεινὸν, κασιγνήτοισι γίγνεσθαι λόγους,
μάχας θ', ὅταν ποτ' ἐμπέσωσιν εἰς ἔριν.

ΑΓ. βούλομαί σ' εἰπεῖν κακῶς εὖ, βραχέα, μὴ λίαν ἄνω
βλέφαρα πρὸς τἀναιδὲς ἀγαγὼν, ἀλλὰ σωφρονεστέρως
ὡς ἀδελφὸν ὄντ'. Ἀνὴρ γὰρ χρηστὸς αἰδεῖσθαι φιλεῖ.
εἰπέ μοι, τί δεινὰ φυσᾷς, αἱματηρὸν ὄμμ' ἔχων; 381
τίς ἀδικεῖ σε; τοῦ κέχρησαι; λέκτρα χρήστ' ἐρᾷς λαβεῖν;
οὐκ ἔχοιμ' ἄν σοι παρασχεῖν· ὧν γὰρ ἐκτήσω, κακῶς
ἦρχες. εἶτ' ἐγὼ δίκην δῶ σῶν κακῶν, ὁ μὴ σφαλείς;

[376. 377. Citat Stobæus LXXXIV. p. 349.]

378. *βούλομαί σ' εἰπεῖν κακῶς εὖ, βραχέα, μὴ λίαν ἂν ὦ Βλέφαρα πρὸς τ' ἀναιδὲς ἀγαγών. ἀλλὰ σωφρονέστερος, Ὡς ἀδελφὸν ὄντ'. Volo tibi recte maledicere, idque breviter, ne nimis sim*, i. e. videar, *Oculos ad impudentiam deducere: sed modestior* videar erga te *Utpote qui sis frater meus.* Hæc mira sunt tam in Græcis quam in Versione. Legendum (pro εὖ) *αὖ, vicissim*: nam hæc respondent istis Menelai ver. 335. Βούλομαι δέ σ' ἐξελέγξαι, &c. pro ἂν ὦ et σωφρονέστερος, conjeceram ἄνω et σωφρονεστέρως: et mirabar ita jam editum invenire in Stobæo Tit. 31. p. 211. edit. Aurel. Allobrog. 1609. Distinguo post βλέφαρα, et scribo πρός τ' ἀναιδὲς, i. e. πρός τε, *et impudenter.* Codd. A. B. pro Var. Lect. habent ἄνω, et C. in contextu. Καλῶς quoque ironice, forte melius legeretur quam κακῶς. [ἐς βραχέα vel cum Marklando αὖ β. Musgravius.]

380. αἰδεῖσθ' οὐ φιλεῖ.] Codd. A. B. C. ουκ αιδεισθαι φιλει, magno errore: sed ex isto consensu probabile est locum esse interpolatum. [Aldus αἰσχρὸς, αἰδεῖσθ' οὐ φιλεῖ.] Stobæus loco citato habet, Ἀνὴρ γὰρ χρηστὸς χρηστὸν αἰδεῖσθαι φιλεῖ. Lego, Ὡς ἀδελφὸν ὄντ'. ἀνὴρ γὰρ χρηστὸς αἰδεῖσθαι φιλεῖ. ut de seipso Agamemnon loquatur, et de sua moderatione, rationem reddens quare dixerit σωφρονεστέρως. Versu proxime sequenti, αἱματηρὸν ὄμμ' ambiguum est.

382. λέκτρ' ἐρᾷς χρηστὰ λαβεῖν; Scripturæ vestigia, metrum, sensus, et præcipue sequentia verba Agamemnonis, ducunt ad lectionem de cujus veritate non dubitari posse opinor, λέκτρ' ἐμὰ χρῄζεις λαβεῖν; Vide autem quam bene hæc connectantur, *Quis te injuria afficit? qua re indiges? cupisne habere meam uxorem? Non dabo tibi* eam; *nam* uxorem *quam habebas, male Regebas.* In antt. Editt. est ἐρᾷς γε, pro ἐμά γε, addita γε ab Interpolatore, qui nescivit ultimam in ἐμὰ produci posse ob sequens χρ, ut ὁ ante χρυσοκόμας, ver. 548. et ablegant γε Codd. A. B. Χρῄζεις λαβεῖν, ut Supplic. 740. et χρῄζεις λέγειν hac Fab. 866. [χρηστὰ λέκτρ' ἐρᾷς λαβεῖν. *Reiskius.* λέκτρα χρήστ' *Heathius.*]

384. δίκην δώσω κακῶν, &c. Doctissimus Ric. Dawesius Miscel. Crit. p. 341. legit δίκην δῶ σῶν κακῶν, ex Sensu et Regula Ter. Mauri de Trochaïcis, ut quartus pes in voce integra δῶ finiatur. Indubitabilem puto correctionem. Poëtæ Comici hanc regulam sæpe migrant; etiam Tragici in vocibus compositis. [Posterius hoc falsum esse docuit Porsonus in præf. ad Hecub. p. xlviii.]

ἢ δάκνει σε τὸ φιλότιμον τοὐμόν; ἀλλ' ἐν ἀγκάλαις
εὐπρεπῆ γυναῖκα χρῄζεις, τὸ λελογισμένον παρεὶς,
καὶ τὸ καλὸν, ἔχειν; πονηροῦ φωτὸς ἡδοναὶ κακαί.
εἰ δ' ἐγὼ, γνοὺς πρόσθεν οὐκ εὖ, μετετέθην εὐβουλίᾳ,
μαίνομαι; σὺ μᾶλλον, ὅστις ἀπολέσας κακὸν λέχος,
ἀναλαβεῖν θέλεις, θεοῦ σοι τὴν τύχην διδόντος εὖ.
ὤμοσαν τὸν Τυνδάρειον ὅρκον οἱ κακόφρονες
φιλόγαμοι μνηστῆρες· ἡ δέ γ' ἐλπὶς, οἶμαι μὲν, θεὸς
* * * * * * * *
κἀξέπραξεν αὐτὸ μᾶλλον, ἢ σὺ, καὶ τὸ σὸν σθένος·
οὓς λαβὼν στράτευέ γ' οἶμαι δ' εἴσει μωρίᾳ φρενῶν
* * * * * * * *
τοὺς κακῶς παγέντας ὅρκους, καὶ ξυνηναγκασμένους.
τἀμὰ δ' οὐκ ἀποκτενῶ 'γὼ τέκνα. καὶ τὸ σὸν μὲν εὖ

390. θεοῦ σοι τὴν τύχην διδόντος εὖ. Si τὴν τύχην recte habet (neque legendum τῆς τύχης sc. ἕνεκα) intelligi potest κατά. Alluditur ad formulam εὖ δοίης, qua utebantur in precationibus ad Deum aliquem.

393. Ἐξέπραξεν αὐτὸ, &c. MSS. κἀξέπραξεν: particula καὶ monstrante, periisse aliquid, quod καὶ istud olim connectebat.

394. οἶμαι δ' εἴσῃ μωρίᾳ φρενῶν. Post hæc additur versus sequens ex Theophilo Antiocheno, Οὐ γὰρ ἀσύνετον τὸ Θεῖον, ἀλλ' ἔχει συνιέναι Τοὺς κακῶς, &c. De his duobus locis vide quæ scripserunt Viri Eruditissimi, Reiskius, Heathius, et Musgravius. Totum exscribam quemadmodum legere soleo: Ὤμοσαν τὸν Τυνδάρειον ὅρκον οἱ κακόφρονες Φιλόγαμοι μνηστῆρες· ἡ δέ γ' ἐλπὶς, οἶμαι, γ' εὐνίδος * * * * * Κἀξέπραξεν αὐτὸ μᾶλλον ἢ σὺ, καὶ τὸ σὸν σθένος· Οὓς λαβὼν, στράτευέ γ', οὔ μοι, σῇ δὲ μωρίᾳ φρενῶν. Οὐ δ' ἄρ' ἀσύνετον τὸ Θεῖον, ἀλλ' ἔχει συνιέναι Τοὺς κακῶς παγέντας ὅρκους, καὶ συνηναγκασμένους.

Οὔ μοι, *non mihi*, non mei gratia, nulla enim mea res agitur hac expeditione. Σῇ δὲ μωρίᾳ φρενῶν, pro μωρίᾳ δὲ σῶν φρενῶν vel σῆς φρενὸς: vid. ad ver. 901. Codd. A. B. omittunt γ' post στράτευε, quasi legissent στράτευες, pro ἐστράτευες: quod potest esse verum. Pro συνιέναι non male legeretur μετιέναι, *punire, ulcisci*. Scripsi δ' ἄρ' pro γὰρ, quia nihil probandum videtur. Phrasis παγεὶς ὅρκος non est Euripidi propria, si Auratus recte (quod puto) emendat Æschylum Agam. 1207. legendo ὅρκου πῆγμα pro ὅρκος πῆμα. Versum istum in Interpretatione Latina supplevi ex sensu, præeunte Isocrate in Encom. Helen. p. 422. Ed. Genev. 8vo. [Valckenærius Diatrib. Eurip. p. 224. locum sic constituit: οὓς λαβὼν στράτευέ γ', ὅρμα· μωρίαν δ' εἴσει φρενῶν. Οὐ γὰρ ἀσύνετον τὸ Θεῖον, ἀλλ' ἔχει συνιέναι Τοὺς κακῶς παγέντας ὅρκους καὶ κατηναγκασμένους. Κατηναγκασμενοὺς Stobæi est lectio XXVIII. p. 123.]

396. εὐνίδος τιμωρία. Hi quatuor versus ita distinguendi sunt, et legendi, ut opinor: καὶ τὸ σὸν μὲν εὖ Πέρα δίκης——τιμωρία, Ἐμὲ δὲ——δακρύοις, Ἄνομα δρῶντα——

παρὰ δίκης ἔσται, κακίστης εὐνίδος τιμωρία·
ἐμὲ δὲ συντήξουσι νύκτες, ἡμέραι τε δακρύοις,
ἄνομα δρῶντα, κοὐ δίκαια, παῖδας, οὓς ἐγεινάμην;
ταῦτά σοι βραχέα λέλεκται, καὶ σαφῆ, καὶ ῥᾴδια.
εἰ δὲ μὴ βούλει φρονεῖν σὺ, τἀμ' ἐγὼ θήσω καλῶς.
ΧΟ. οἵδ' αὖ διάφοροι τῶν πάρος λελεγμένων
μύθων. καλῶς δ' ἔχουσι, φείδεσθαι τέκνων.
ΜΕ. αἲ, αἴ. φίλους ἄρ' οὐχὶ κεκτήμην τάλας.
ΑΓ. εἰ τοὺς φίλους γε μὴ θέλεις ἀπολλύναι.
ΜΕ. δείξεις δὲ ποῦ μοι πατρὸς ἐκ ταυτοῦ γεγώς;
ΑΓ. ξυνσωφρονεῖν σοι βούλομ', ἀλλ' οὐ ξυννοσεῖν.
ΜΕ. ἐς κοινὸν ἀλγεῖν τοῖς φίλοισι χρὴ φίλους.
ΑΓ. εὖ δρῶν παρακάλει μ', ἀλλὰ μὴ λυπῶν ἐμέ.
ΜΕ. οὐκ ἄρα δοκεῖ σοι τάδε πονεῖν ξὺν Ἑλλάδι;
ΑΓ. Ἑλλὰς δὲ σὺν σοὶ κατὰ θεὸν νοσεῖ τινα.
ΜΕ. σκήπτρῳ νυν αὐχεῖς, σὸν κασίγνητον προδούς.

ἐγεινάμην; Vulgo plene distinguitur post τιμωρία, et deest interrog. post ἐγεινάμην, quod in Ald. Port. Steph. et Barnes. legitur ἐγείναμεν, voce Græcis incognita. Reiskius quoque mecum emendavit. Πέρα δίκης (non Παρὰ δίκην) ut Plutarch. in Sertor. p. 570. B. Sophocl. Electr. 523. pro εὖ Heathius οὐ. τὸ εὖ est *commodum*, *utilitas*: ubique occurrit. [πέρα ultimam semper habet productam. Recte, ut videtur, Reiskius, παρὰ δίκης, *commodum tuum quidem esset a justitia impetrandum*, vel *repetendum*, punitio *uxoris tuæ*. Mox τιμωρίᾳ in dativo Musgravius.]

401. φρονεῖν εὖ, τἀμ' ἐγώ. Lego, εἰ δὲ μὴ βούλει φρονεῖν ΣΥ, τἀμ' ΕΓΩ θήσω καλῶς. vid. ver. 790. [probat Musgravius.]

404. οὐχὶ κεκτήμην τάλας; Delevi interrog. et sic postea inveni in Aldina. Ita Orest. 719. ἄφιλος ἦσθ' ἄρ', ὦ πάτερ, πράσσων κακῶς. Οὐχὶ κεκτήμην maluit scribere quam οὐκ ἐκεκτήμην.

407. Ald. Port. Steph. habent συνσωφρονεῖν pro συσσωφρονεῖν. more vulgato Plutarchus De Adul. et Amic. Discrim. p. 64. C. [Vide Gatakerum M. A. p. 169.] συνσταθεύσω Aristoph. Lysistrat. 844. συνσώζειν hac Fab. 1209, Cod. A. pro συσσώζειν, et Helen. 1405, pro συσσῶσαι A. B. συνσῶσαι. Herc. Fur. 833, pro ἄτεγκτος συλλαβοῦσα καρδίαν, Cod. A. ατεγκτον σην λαβουσα καρδιαν, i. e. opinor, συνλαβοῦσα. συνσωφρόνησον σώφρονι, in scolio vetere, ap. Athenæum XV, 15. p. 695. D. et συνστεφανηφόρει, ibid. [In scolio apud Athenæum vera omnino est lectio σὺν σώφρονι σωφρόνει. Vide Bentleium ad Menand. p. 56 = 66. Valcken. ad Phœn. 397. p. 146.]

412. σκήπτρῳ νῦν αὐχεῖς. Νυν sine Accentu, ob metrum. et ita Reiskius. "oratio "magis animosa erit si legamus αὔχει, "modo imperandi." *Tyrwhittus.*

ἐγὼ δ' ἐπ' ἄλλας εἶμι μηχανάς τινας,
φίλους τ' ἐπ' ἄλλους. ΑΓ. ὦ Πανελλήνων ἄναξ
Ἀγάμεμνον, ἥκω παῖδά σοι τὴν σὴν ἄγων,
ἣν Ἰφιγένειαν ὠνόμαζες ἐν δόμοις.
μήτηρ δ' ὁμαρτεῖ, σῆς Κλυταιμνήστρας δέμας,
καὶ παῖς Ὀρέστης, ὥστε τερφθείης ἰδὼν,
χρόνον παλαιὸν δωμάτων ἔκδημος ὤν.
ἀλλ' ὡς μακρὰν ἔτεινον, Εὔρυτον πάρα
κρήνην ἀναψύχουσι θηλύπουν βάσιν,
αὐταί τε πῶλοί τ'. εἰς δὲ λειμώνων χλόην
καθεῖμεν αὐτὰς, ὡς βορᾶς γευσαίατο.
ἐγὼ δὲ πρόδρομος, σῆς παρασκευῆς χάριν,
ἥκω· πέπυσται γὰρ στρατὸς, ταχεῖα δὲ
διῆξε φήμη παῖδα σὴν ἀφιγμένην.
πᾶς δ' εἰς θέαν ὅμιλος ἔρχεται δρόμῳ,
σὴν παῖδ' ὅπως ἴδωσιν. Οἱ δ' εὐδαίμονες,
ἐν πᾶσι κλεινοὶ, καὶ περίβλεπτοι βροτοῖς.
λέγουσι δ', Ὑμέναιός τις, ἢ τι πράσσεται;
ἢ πόθον ἔχων θυγατρὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ,

416. ἣν Ἰφιγένειαν ὠνόμασάς ποτ' ἐν δόμοις. Codd. A. B. C. ωνομαξαις εν δομοις, omisso ποτ'. Doricum ξ pro σ admitti non potest; neque placet Anapæstus in quarta sede. Lego, ὠνόμαζες ἐν δόμοις.

420. Εὔρυτον. Nisi sit nomen proprium, mos usitatior scribendi istiusmodi composita est εὔῤῥυτον, ut Pollux III, 3. p. 291. γάλα εὔῤῥυτον, τρόφιμον, ἐπίῤῥυτον. Poëtæ tamen sæpe omittunt alterum ρ, ut Σαλαμῖνος ἀμφιρύτου, Soph. Ajac. 134. Sed metri gratia. Peritius fuisset, μακράν γ' ἔτεινον, ut ver. 664. Μακράν γ' ἀπαίρεις. pro ἔκδημος (ver. 419.) nonnullæ Editt. prave habent ἔκδηλος.

422. αὐταί τε πῶλοί τ'. Vetus lectio est, Αὐταί τε πῶλοι γ'. vera scriptura videtur, Αὗταί γε πώλοις. Constructio, Ἀλλ' αὗταί γε παρὰ κρήνην ἀναψύχουσι θηλύπουν βάσιν πώλοις, ὡς μακρὰν (ὁδὸν) ἔτεινον. Per αὗται, *hæ*, intellige Clytæmnestram et Iphigeniam: per αὐτὰς, *illas*, scil. *mulas* vel *equas*: Ἱππείοις ἐν δίφροισι, Iph. Taur. 214. de hac re. [Musgravius αὐταί γε πῶλοί τ'. Mihi aliquando verum videbatur αὐταῖσι πώλοις, quod schema Atticis tritissimum est. Vide Schol. Aristoph. Equit. 3. ut alia omittam.]

ἐκόμισε παῖδα; τῶν δ' ἂν ἤκουσας τάδε,
Ἀρτέμιδι προτελίζουσι τὴν νεανίδα
Αὐλίδος ἀνάσσῃ. τίς νιν ἄξεταί ποτε;
ἀλλ' εἶα· τἀπὶ τοῖσιδ' ἐξάρχου κανᾶ,
στεφανοῦσθε κρᾶτα. καὶ σὺ, Μενέλεως ἄναξ,
ὑμέναιον εὐτρέπιζε, καὶ κατὰ στέγας
λωτὸς βοάσθω, καὶ ποδῶν ἔστω κτύπος·
φῶς γὰρ τόδ' ἥκει μακάριον τῇ παρθένῳ.
ΑΓ. ἐπῄνεσ'· ἀλλὰ στεῖχε δωμάτων ἔσω·
τὰ δ' ἄλλ', ἰούσης τῆς τύχης, ἔσται καλῶς.
οἴ μοι, τί φῶ δύστηνος; ἄρξομαι σέθεν.
εἰς οἷ' ἀνάγκης ζεύγματ' ἐμπεπτώκαμεν;
ὑπῆλθε δαίμων, ὥστε τῶν σοφισμάτων
πολλῷ γενέσθαι τῶν ἐμῶν σοφώτερος.
ἡ δυσγένεια δ', ὡς ἔχει τι χρήσιμον·
καὶ γὰρ δακρῦσαι ῥᾳδίως αὐτοῖς ἔχει,

[433. *προτελίζουσι.* Pollux III, 38. ex emend. H. Valesii ad Hesych. v. *προτέλεια.* *Ἡ δὲ πρὸ γάμου θυσία Προτέλεια—καὶ Τέλος ὁ γάμος ἐκαλεῖτο· καὶ Τέλειοι οἱ γεγαμηκότες. διὰ τοῦτο καὶ Ἥρα τελεία ἡ ζυγία· ταύτῃ γὰρ ἐν τοῖς Προτελείοις προυτέλουν αἱ κόραι, καὶ* ΑΡΤΕΜΙΔΙ, *καὶ Μοίραις.* Vide Stanleium ad Æschyl. Agam. 65. Ruhnken. ad Timæum in v. et cf. infra 718.]

436. *στεφανοῦσθε κρᾶτα· καὶ σὺ Μενέλεως.* Imo *στεφανοῦ τε*, *et coronator*, ut *ἐξάρχου.* nam Agamemnonem Nuncius alloquitur huc usque: Menelaum in sequentibus. Supra, ver. 430. Cod. C. *πρασσε*[τε.][ται.] ver. 435. ponenda est minima distinctio (non plena, ut in Editt.) post *κανᾶ.*

[440. Schol. Aristoph. Ran. 511. *παραιτούμενοι οἱ παλαιοὶ ἔλεγον κάλλιστ' ἐπαίνω, καὶ, ἐπῄνουν.* *Musgravius.* Vide Valckenær. ad Phœn. 406. p. 150.]

441. *τὰ δ' ἄλλ', ἰούσης τῆς τύχης ἔσται καλῶς.* Ambiguum esse potest, utrum *ἰούσης καλῶς*, an *ἔσται καλῶς.* ego priorem sequor: alii forte alteram. *ἡ τύχη σταίη καλῶς*, Electr. 403.

442. *ἄρξομαι σέθεν.* Obvium erat et certum *ἄρξομαι πόθεν*, *unde incipiam?* Æschylus Χοηφ. 855. *Ζεῦ, Ζεῦ, τί λέγω; πόθεν ἄρξομαι;* et ita Grotius.

446. *ὡς ἔχει.* Figuratius et Ποιητικώτερον fuisset secunda Persona, *ὡς ἔχεις*, apostrophe facta ad *Δυσγένειαν*, velut ad Personam. *ἡ Δυσγένεια* pro usitatiori *ὦ*, ut *ἡ Πρόκνη, ἔκβαινε*, apud Aristoph. Ὀρν. 666. Joan. viii, 10, *ἡ γυνὴ, ποῦ εἰσιν* &c. pro *ὦ Πρόκνη*, et *ὦ γύναι.* Sic *ὁ Θεὸς, εὐχαριστῶ σοι*, pro *ὦ Θεὲ*, Luc. xviii, 11. *Αὐτοῖς* (ver. 447.) sc. *δυσγενέσι*, petendum ex voce *δυσγένεια.*

ἄνολβά τ' εἰπεῖν· τῷ δὲ γενναίῳ φύσιν
ἅπαντα ταῦτα. προστάτην γε τοῦ βίου
τὸν δῆμον ἔχομεν, τῷ τ' ὄχλῳ δουλεύομεν.
ἐγὼ γὰρ ἐκβαλεῖν μὲν αἰδοῦμαι δάκρυ,
τὸ μὴ δακρῦσαι δ' αὖθις αἰδοῦμαι τάλας,
εἰς τὰς μεγίστας ξυμφορὰς ἀφιγμένος.
εἶεν· τί φήσω πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμήν;
πῶς δέξομαί νιν; ποῖον ὄμμα συμβαλῶ;
καὶ γάρ μ' ἀπώλεσ' ἐπὶ κακοῖς, ἅ μοι πάρος,
ἐλθοῦσ' ἄκλητος. εἰκότως δ' ἅμ' ἕσπετο
θυγατρὶ νυμφεύουσα, καὶ τὰ φίλτατα
δώσουσ', ἵν' ἡμᾶς ὄντας εὑρήσει κακούς.
τήνδ' αὖ τάλαιναν παρθένον, (τί παρθένον;

448, 449. *ἄνολβά τ' εἰπεῖν—ἅπαντα ταῦτα.* Musgravius Lect. Eurip. II, 7. mutat sedes vocum ἄνολβα et ἅπαντα. Alii varie conjiciunt. Hæ turbæ ortæ videntur mihi ex defectu unius Iambi: et ita Reiskio. alioquin legi posset forte οὐ δὲ γενναίῳ φύσιν Πρέποντα ταῦτα· προστάτην γε &c. Γε poni pro γὰρ et pro γοῦν apud Atticos, notat Priscianus lib. 18. [p. 1170. Sed nota ed. Ald. pro γε exhibere ἀλλὰ.] et Thomas in V. Γοῦν. Sed Plutarchus in Nicia p. 526. C. hunc locum ita citat, προστάτην ΔΕ τοῦ βίου Τὸν ΟΓΚΟΝ ἔχομεν, τῷ Δ' ὄχλῳ δουλεύομεν. Fieri potest ut ex memoria Plutarchus citaverit: quod sæpe facit. Pro ἅπαντα, nonnemo conjecit ἀπόντα, sc. εἰσὶ, i. e. ἄπεισι. Mihi adhuc videtur deesse Iambus, ad hunc sensum, *nobili vero* (Opprobriosa sunt viro, et indecora) *Omnia hæc.* [ἄναντα conjicit Lipsius ad Taciti Ann. III. 6. locum interpretatus, *Collacrimare namque iis facile licet, Et misera fari verba, contra nobili Haud facilia ista.* Ennius ibidem citatus: *Plebs hocce regi antistat; in loco licet Lacrimare plebi, regi honeste non licet.* Pricæus ad Epist. Timoth. I. iv. 3. " ἅπαντα ταῦτα, supplendum, οὐ ῥᾳδίως ἔχει."]

452. *αἰδοῦμαι τάλας.* Conjici potest οὐ δύναμαι τάλας: et defendi, αἰδοῦμαι.

455. *ποῖον ὄμμα συμβαλῶ.* Hoc est quod dicit Plautus Casin. V, 3. *Quomodo meam uxorem aspiciam contra oculis?* Cod. B. ονομα: solita mutatione.

456. *ἅ μοι πάρα.* Non male πάρα pro πάρεστι vel παρῆν, ut Orest. 712. Sed Codices A. B. C. habent παρος, quod nullus Scriba posuisset, si invenisset παρα: *præter mala, quæ habui prius* (πάρος), *veniens non vocata.* Sic τὰ πάρος νείκη, Helen. 1697. τῶν πάρος νυμφευμάτων Androm. 1231. τὸ πάρος αἷμα μητέρος, Orest. 1627. ubi nunc legitur τὸ παρὸν: *cædes matris olim perpetrata.* [Retinendam aliquando putavi Aldinam πάρα. ος et α sæpenumero confundi docet Porsonus ad Hec. 788.]

458. *νυμφεύουσα.* Sequitur, καὶ δώσουσα. forte igitur (quamquam non semper necessarium est) νυμφεύσουσα. vid. ad Iph. Taur. 1081.

460. *(τί παρθένον; Ἅιδης νιν, ὡς ἔοικε, νυμφεύσει τάχα).* Ita distinguendum. Frequens loquendi genus de *morituris*, præcipue *virginibus*, apud Tragicos.

"Αιδης νιν, ὡς ἔοικε, νυμφεύσει τάχα)
ὡς ᾤκτισ'. οἶμαι γάρ νιν ἱκετεῦσαι τάδε·
ὦ πάτερ, ἀποκτενεῖς με; τοιούτους γάμους
γήμειας αὐτὸς, χὤστις ἔστι σοι φίλος.
παρὼν δ' Ὀρέστης ἐγγὺς ἀναβοήσεται
οὐ συνετὰ συνετῶς· ἔτι γάρ ἐστι νήπιος.
αἶ, αἴ. τὸν Ἑλένης ὥς μ' ἀπώλεσεν γάμον
γήμας ὁ Πριάμου Πάρις, ὅ μ' εἴργασται τάδε.
ΧΟ. κἀγὼ κατῴκτειρ', ὡς γυναῖκα δεῖ ξένην
ὑπὲρ τυράννων ξυμφορᾶς καταστένειν.
ΜΕ. ἀδελφὲ, δός μοι δεξιᾶς τῆς σῆς θιγεῖν.
ΑΓ. δίδωμι· σὸν γὰρ τὸ κράτος, ἄθλιος δ' ἐγώ.
ΜΕ. Πέλοπα κατόμνυμ', ὃς πατὴρ τοὐμοῦ πατρὸς,
τοῦ σοῦ τ' ἐκλήθη, τὸν τεκόντα τ' Ἀτρέα,
ἦ μὴν ἐρεῖν σοι τἀπὸ καρδίας σαφῶς,
καὶ μὴ 'πίτηδες μηδὲν, ἀλλ' ὅσον φρονῶ.
ἐγώ σ' ἀπ' ὄσσων ἐκβαλόντ' ἰδὼν δάκρυ,
ᾤκτειρα, κἀυτὸς ἀνταφῆκά σοι πάλιν·
καὶ τῶν παλαιῶν ἐξαφίσταμαι λόγων,
οὐκ εἰς σὲ δεινός· εἰμὶ δ' οὗπερ εἶ σὺ νῦν,

462. ἱκετεῦσαι. Sine ἂν pro ἱκετεύσειν: nisi ita scribendum. Ironice loquitur in ἱκετεῦσαι. nam sermo Iphigeniæ est κατάρα potius quam ἱκέτευσις.

466. οὐ συνετὰ συνετῶς, ἔτι. Lego συνετοῖς, ἔτι &c. i. e. *non intelligibilia* nobis adultis, et alioquin *intelligentibus* ea quæ audimus. et ita Piersonus ad Mœrin, V. Βοήσεται. Max. Tyrius Dissert. XXII, 4. συνετὰ συνετοῖς λέγων, καὶ πιστὰ πιστοῖς. Iph. Taur. 1092. Εὐξύνετον συνετοῖσι βοάν. [Musgravius mavult εὐσύνετ' ἀσυνέτως.]

468. γήμας ὁ Πριάμου Πάρις, ὅς μ' εἴργασται τάδε. Abjici potest μ', vel legi ὅ μ' εἴργασται, *quæ res*, ut ver. 989. Citatur a Cl. Valckenærio ad Phœniss. 1069. Γήμας ὁ Πριάμου παῖς, μ' ὅς εἴργασται—non dicit utrum e libris an ingenio.

[468. ὅ μ'. Optime Marklandus ὅ pro ὅς, id est, τὸ γῆμαι Πάριν. Porsonus ad Hec. 13.]

475. ἦ μὴν μ' ἐρεῖν σοι τἀπὸ καρδίας. Ita Scalig. et Aldina, ut ver. 1005. prius deerat μ'. [μ', quod Aldo certissime deest, princeps, ni fallor, inseruit Barnesius.] Codd. A. B. habent ταπο. sic Fragm. Incert. p. 506. τἀπὸ καρδίας ἐρεῖ.

480. οὐκ εἷς σε δεινός. Vel, Ὅ γ' εἰς σ' ὁ δεινὸς, *Ille severus iste in te.*

καί σοι παραινῶ, μήτ' ἀποκτείνειν τέκνον,
μήτ' ἀνθελέσθαι τοὐμόν· οὐ γὰρ ἔνδικον,
σὲ μὲν στενάζειν, τἀμὰ δ' ἡδέως ἔχειν·
θνήσκειν τε τοὺς σοὺς, τοὺς δ' ἐμοὺς ὁρᾷν φάος.
τί βούλομαι γάρ; οὐ γάμους ἐξαιρέτους
ἄλλους λάβοιμ' ἂν, εἰ γάμων ἱμείρομαι;
ἀλλ' ἀπολέσας ἀδελφὸν, ὅν μ' ἥκιστ' ἐχρῆν,
Ἑλένην ἕλωμαι, τὸ κακὸν ἀντὶ τἀγαθοῦ;
ἄφρων, νέος τ' ἦν πρίν. τὸ πρᾶγμα δ' ἐγγύθεν
σκοπῶν, ἐσεῖδον, οἷον ἦν κτείνειν τέκνα.
ἄλλως τέ μ' ἔλεος τῆς ταλαιπώρου κόρης
εἰσῆλθε, συγγένειαν ἐννοουμένῳ,
ἣ τῶν ἐμῶν ἕκατι θύεσθαι γάμων
μέλλει. τί δ' Ἑλένης παρθένῳ τῇ σῇ μέτα;
ἴτω στρατεία διαλυθεῖσ' ἐξ Αὐλίδος.
σὺ δ' ὄμμα παῦσαι δακρύοις τέγγων τὸ σὸν,
ἀδελφὲ, κἀμὲ παρακαλῶν εἰς δάκρυα.
εἰ δέ τι κόρης σῆς θεσφάτων μέτεστί σοι,
μή μοι μετέστω· σοὶ νέμω τοὐμὸν μέρος.

482. ἀντελέσθαι. Cod. B. ανθελεσθαι, quemadmodum edidit Barnesius. Cyclop. 309.

489. τὰ πράγματα ferri potest; sed concinniorem Iambum faciet τὸ πρᾶγμα, ut ver. 55.

[491. 2. Vide Porsonum ad Med. 57.]

492. εἰσῆλθε, συγγένειαν ἐννοουμένῳ. Forte, ἐννοούμενον, ut ver. 1374. οἷα εἰσῆλθεν μ' ἐννοουμένην. Græcum foret εἰσῆλθέ μοι ἐννοουμένῳ: sed mihi non liquet μ' (ver. 491.) poni posse pro μοι.

495. ἴτω στρατεία. Ita recte edidit Barnesius. omnia tamen exemplaria quæ vidi, habent στρατιά.

498. εἰ δέ τι κόρης σῆς θεσφάτων μέτεστί σοι, Μή μοι μετέστω. Putarem, μέτεστί μοι· quis enim potuit *dubitare* (ΕΙ μέτεστι), utrum Oraculum, Agamemnoni datum, de *cæde* filiæ suæ, ad Agamemnonem spectaret? Dicit Menelaus: Si Calchantis de filia tua responsum, ex aliqua parte *Me* respicit, hoc nihil sit ad *Me*: quodcumque in hac re ad *Me* spectabat, Tibi largior ac remitto. Alii forte aliter accipiant. [Eleganter Marklandus μέτεστί μοι. Neque enim dubitandum erat, an ad Agamemnonem spectaret vaticinium de cæde Iphigeniæ. Legerim porro, μή τοι μετέστω. *Musgravius.*]

ἀλλ᾽ εἰς μεταβολὰς ἦλθον ἀπὸ δεινῶν λόγων,
εἰκὸς πέπονθα· τὸν ὁμόθεν πεφυκότα
στέργων, μετέπεσον. ἀνδρὸς οὐ κακοῦ τρόποι
τοιοίδε, χρῆσθαι τοῖσι βελτίστοις ἀεί.
ΧΟ. γενναῖ᾽ ἔλεξας, Ταντάλῳ τε τῷ Διὸς
πρέποντα· προγόνους οὐ καταισχύνεις σέθεν.
ΑΓ. αἰνῶ σε, Μενέλα᾽, ὅτι παρὰ γνώμην ἐμὴν
ὑπέθηκας ὀρθῶς τοὺς λόγους, σοῦ τ᾽ ἀξίως.
ΜΕ. ταραχή γ᾽ ἀδελφῶν τις δι᾽ ἔρωτα γίγνεται,
πλεονεξίαν τε δωμάτων· ἀπέπτυσα
τοιάνδε συγγένειαν ἀλλήλων πικράν.
ΑΓ. ἀλλ᾽ ἥκομεν γὰρ εἰς ἀναγκαίας τύχας
θυγατρὸς αἱματηρὸν ἐκπρᾶξαι φόνον.
ΜΕ. πῶς; τίς δ᾽ ἀναγκάσει σε τήν γε σὴν κτανεῖν;
ΑΓ. ἅπας Ἀχαιῶν ξύλλογος στρατεύματος.
ΜΕ. οὐκ, εἴ νιν εἰς Ἄργος γ᾽ ἀποστελεῖς πάλιν.

502. τρόποι τοιοίδε. Codd. omnes pro Var. Lect. τροπαι τοιαιδε. Non male. Forte melius. Inepte jactabundum Menelaum hic inducit Euripides.

504. γενναῖ᾽ ἔλεξας. Piersonus legit γενναῖα λέξας, et utramque partem sententiæ conjungit. vid. ver. 975.

[506. Edidi Μενέλα᾽ pro Μενέλαος, suadente Musgravio. Vide et Porsoni Suppl. Præf. Hecub. p. xxi. Sic etiam margini ed. Basil. in Bibl. Bodl. adscriptum.]

508. τις δι᾽ ἔρωτα γίγνεται. Anapæstus est in quarto loco, δι᾽ ἐρῶ. vitari potest scribendo δι᾽ ἔρον ἐγίγνετο vel ἐγίνετο. ut scriptum fuerit cum explicatione, ἔρωτα / ἔρον. Ne quis conjiciat, δι᾽ ἔριδ᾽ ἐγίγνετο. [Vide Marklandum *Explic. Vett. aliquot* &c. p. 251. (ed. prioris scil. qui numerus margini hujus nostræ appingitur.) "Ut "vitetur anapæstus in quarta sede, legendum opinor τι interrogative, non "τις, atque hoc sententiæ magis convenit. Grotius conjecit legendum δι᾽ ἔριδα, sed minime est necesse tam longe "a vulgatæ scripturæ vestigiis recedere; "nam Brodæo assentior, Poetam hic innuere fratrum Thyestis et Atrei inimicitias, quas ex amore partim, partim "vero ex ambitione ortas, nemo nescit." *Heathius.*]

510. ἀλλήλων πικράν. Scrib. puto ἀλλήλοιν, cum distinctione post συγγένειαν.

513. τίς δ᾽ ἀναγκάσει σε τήν. Cod. B. αναγκασεις την. quasi voluisset, Πῶς; τίς σ᾽ ἀναγκάσεις τήν γε σὴν κτανεῖν;

515. εἴ νιν. Codd. A. B. ην νιν Bene. et hinc apparet legendum esse, ἀποστέλλῃς (vel ἀποστείλῃς) pro ἀποστελεῖς. Οὐκ ἤν, ut mox ver. 519.

Ibid. εἰς Ἄργος γ᾽. Hinc judicare licet de sorte harum fabularum, et quantum

ΑΓ. λάθοιμι τοῦτ' ἂν, ἀλλ' ἐκεῖν' οὐ λήσομεν·
ΜΕ. τὸ ποῖον; οὔτοι χρὴ λίαν ταρβεῖν ὄχλον.
ΑΓ. Κάλχας ἐρεῖ μαντεύματ' Ἀργείων στρατῷ.
ΜΕ. οὐκ, ἢν θάνῃ γε πρόσθε· τοῦτο δ' εὐμαρές.
ΑΓ. τὸ μαντικὸν πᾶν σπέρμα φιλότιμον κακόν.
ΜΕ. κοὐδέν γ' ἄχρηστον, οὐδὲ χρήσιμον, παρόν.
ΑΓ. ἐκεῖνο δ' οὐ δέδοικας, ὅ τι μ' εἰσέρχεται;
ΜΕ. ὃν μὴ σὺ φράζεις, πῶς ὑπολάβοιμ' ἂν λόγον;
ΑΓ. τὸ Σισύφειον σπέρμα πάντ' οἶδεν τάδε.
ΜΕ. οὐκ ἔστ', Ὀδυσσεὺς ὅ τι σὲ κἀμὲ πημανεῖ.
ΑΓ. ποικίλος ἀεὶ πέφυκε, τοῦ γ' ὄχλου μέτα.
ΜΕ. φιλοτιμίᾳ μὲν ἐνέχεται, δεινῷ κακῷ.

interpolationibus patuerint. nam Euripides, ut mihi videtur, non potuit scribere εἰς Ἄργος, neque aliud, opinor, quam εἰς οἴκους, *domum*. et inde est quod in Codd. B. omittatur γ' ante ἀποστέλλῃς vel ἀποστείλῃς. Εἰς οἴκους ut Iph. Taur. 679. Absurda est vulgata. Quare enim Ænianes, Bœotii, et Myrmidones, remitterentur ad Argos? [Koehl. monet, Menelaum fratri hic non suadere ut exercitum dimittat, sed ut filiam remittat Argos. Igitur vulgatam esse sanam. *Beck*. Musgravius exercitus dimissionem intelligit, ita locum explicans, "Argos præ "aliis urbibus commemorat, quia maxi- "mæ ejus hac expeditione partes erant; "unde totus exercitus Argivi sæpe au- "diunt. vide mox 518. Hesychius, Ἀρ- "γείων, Ἑλλήνων."]

516. οὐ λήσομαι. Cod. B. λήσομεν. Recte: ut Iph. Taur. 1027. φύλακες, οὓς οὐ λήσομεν. alterum est *obliviscar*.

517. οὔτοι χρή. Cod. A. ουτι χρη. non male.

519. τοῦτο δ' εὐμαρές. *Hoc autem facile* est. quod satis erat Menelao, nunquam reputanti, secundum Euripidem, an *justum* vel *injustum*, *crudele* vel *secus*, esset.

521. κ'ουδέν γ' ἄχρηστον, οὐδὲ χρήσιμον, παρόν. Forte (neque pœnitet conjecturæ) κ'ουδέν γε χρηστὸν, οὐδὲ χρήσιμον, παρόν· *Et in nulla re commodum* (scil. genus vatum), *neque utile, cum præsens est:* itaque absentiam ejus facile pati possumus. nam Menelaus paullo ante (ver. 519.) innuerat Agamemnoni ut Calchantem occideret. οὐδὲν est κατ' οὐδὲν, ut ver. 1417. Canterus quoque conjecerat γε χρηστὸν, Heathio dissentiente.

522. οὐ δέδοικας. Ex Menelai responso legendum, οὐ δέδορκας; *nonne vides?* In Menelai etiam verbis, ver. 523. pro ὑπολάβοιμεν scribendum puto ὑπολάβοιμ' ἄν. Pro ὅ μ' εἰσέρχεται Barnesius edidit, ὅτι. sed scribendum erat, οὑμ' εἰσέρχεται, i. e. ὃ ἐμὲ, qualiter ο et ε concurrentes exprimuntur, ut οὑμὸς, ὁ ἐμὸς, τοὐμὸν, τὸ ἐμὸν, οὑπὶ, ὁ ἐπί. [ὅτι lectio est MSS. Parisiensium. Quare sic edidi.]

[523. ὑπολάβοιμ' ἂν edidi ex conjectura Marklandi Porsono probata Supplem. Præf. p. xxxiii.]

[526. τοῦ τ' ὄχλου Reisk. et Koehl.]

ΑΓ. οὔκουν δοκεῖς νιν, στάντ' ἐν Ἀργείοις μέσοις,
λέξειν ἃ Κάλχας θέσφατ' ἐξηγήσατο,
κἄμ' ὡς ὑπέστην θῦμα, κᾆτα ψεύδομαι,
Ἀρτέμιδι θύσειν; ὃς, ξυναρπάσας στρατὸν,
σὲ κἄμ' ἀποκτείναντας Ἀργείους, κόρην
σφάξαι κελεύσει. κἂν πρὸς Ἄργος ἐκφύγω,
ἐλθόντες, αὐτοῖς τείχεσιν Κυκλωπίοις
ξυναρπάσουσι καὶ κατασκάψουσι γῆν.
τοιαῦτα τἀμὰ πήματ'. ὦ τάλας ἐγὼ,
ὡς ἠπόρημαι πρὸς θεῶν τὰ νῦν τάδε.
ἕν μοι φύλαξον, Μενέλεως, ἀνὰ στρατὸν
ἐλθὼν, ὅπως ἂν μὴ Κλυταιμνήστρα τάδε
μάθῃ, πρὶν ᾅδῃ παῖδ' ἐμὴν προσθῶ λαβὼν,
ὡς ἐπ' ἐλαχίστοις δακρύοις πράσσω κακῶς.
ὑμεῖς τε σιγὴν, ὦ ξέναι, φυλάσσετε.

ΧΟ. μάκαρες, οἳ μετρίας θεοῦ, στροφή.
μετά τε σωφροσύνας μετέσχον
λέκτρων Ἀφροδίτας,
γαλανείᾳ χρησάμενοι.
μαινόμεν' οἴστρων ὅθι δὴ
δίδυμ' Ἔρως ὁ χρυσοκόμας

[528. δοκεῖς Musgravius pro vulg. δόκει, qui et post θύσειν interrogationis notam inserit.]

[530. Vide Porsoni Supplem. Præfat. p. xxxvii.]

531. ὅς. F. σὺ, Reiskius. οἷς, Tyrwhittus.

535. ξυναρπάσουσι—γῆν. Idem est γῆν et πόλιν: Kuster. ad Aristoph. Thesmoph. 115. [conf. Valckenær. ad Phœn. 5.] Præcessit autem ξυναρπάσας στρατὸν, ver. 531. Forte, Ἀνασπάσουσι —— γῆν, ut Phœniss. 1149. μοχλοῖσιν ἐξανασπά-σας βίᾳ, sc. πόλιν. vel, Ἀναρπάσουσι, ut Helen. 757.

548. μαινόμεν' οἴστρων, ὅθι &c.] Lego hos quinque versus ita: μαινόμεθ', οἰστρῶν ἴθι δὴ Δίδυμ' Ἔρως ὁ χρυσοκόμας Τόξ' ἐντείνει' τᾶν Χαρίτων Τὸ μὲν, ἐπ' εὐαίωνι πότμῳ, Τὸ δ', ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς. Μαινόμεθ', ut in isto Philemonis, Μαινόμεθα πάντες, ὁπόταν ὀργιζώμεθα. Pro ἐντείνεται, conjeci (ad

τόξ' ἐντείνεται χαρίτων·
τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι πότμῳ,
τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.
ἀπενέπω νιν ἁμετέρων,
Κύπρι καλλίστα, θαλάμων.
εἴη δέ μοι μετρία μὲν
χάρις, πόθοι δ' ὅσιοι·
καὶ μετέχοιμι τᾶς Ἀφροδίτας,
πολλὰν τ' ἀποθείμαν.
διάφοροι δὲ φύσεις βροτῶν, ἀντιστροφή.
διάτροποι δὲ τρόποις· ὁ δ' ὀρθὸς,
ἐσθλὸν σαφὲς αἰεί·
τροφαί θ' αἱ παιδευόμεναι,
μέγα φέρουσ' εἰς ἀρετάν.
τό τε γὰρ αἰδεῖσθαι σοφία,
τάν τ' ἐξαλλάσσουσαν ἔχει

Suppl. 755.) ἐντείνει, τᾶν. 'Ο ante χρυσοκόμας exhibet Cod. B. et Heathius ex conjectura, metro flagitante. De duobus arcubus Cupidinis, *diversorum operum*, vide Ovid. Met. I, 468. seqq. Cetera explicatione non indigent. Mirum vero est quod legitur apud Athenæum lib. XIII. 2. p. 562. ubi hic locus respicitur vel citatur, quasi ex Chæremone Tragico, non Euripide, errore, opinor, memoriæ. [Marklandi conjecturam ἐντείνει τᾶν satis refutat Athenæus, l. c. quem deinceps transcribam: Θεόφραστος δ' ἐν Ἐρωτικῷ, Χαιρήμονα, φησὶ, τὸν τραγικὸν λέγειν, Ὡς τὸν οἶνον τῶν χρωμένων κεράννυσθαι τρόποις, οὕτως καὶ τὸν Ἔρωτα· ὃς μετριάζων μέν ἐστιν εὔχαρις, ἐπιτεινόμενος δὲ καὶ διαταράττων χαλεπώτατος. Διόπερ ὁ ποιητὴς οὗτος οὐ κακῶς αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διαιρῶν, φησί· Δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐντείνεσθαι χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχᾳ, τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς. Supra 548. Canterus corrigit μέλομεν οἴστρων, Musgravius γέμομεν.]

[553. ὦ Κύπρι Hermannus de Metris p. 225.]

556. τᾶς ἀφροδίτας. Vel, τᾶσδ', *hujusce amoris*, scil. *moderati*; cui opponitur, πολλὰν, ver. 557. Sed hoc non est ex toto necessarium. Pro φέρουσ' Heathius legit φέρουσιν ver. 562. Non intelligo metrum hujus loci. intellexissem, Μέγαλα φέρουσ' &c.

[560. ἐσθλὸν σαφές. Simile est σαφέστατον κακὸν, Suppl. 802. *Musgravius.*]

564. τό τε γὰρ &c. Hæc sunt pulcherrima et utilissima, si recte distinguantur et intelligantur. loquitur de *Bona Educatione*, et exemplum *Pravæ* mox Paridem proponit, et diras ejus rei consequentias refert: Τό τε γὰρ αἰδεῖσθαι σοφία, Τάν

χάριν, ὑπὸ γνώμας ἐσορᾷν
τὸ δέον, ἔνθα δόξα φέρει
κλέος ἀγήρατον βιοτᾷ.
μέγα τι θηρεύειν ἀρετὰν,
γυναιξὶ μὲν κατὰ Κύπριν
κρυπτάν· ἐν ἀνδράσι δ' αὖ
κόσμος ἔνδον ὁ μυριοπληθὴς
μείζω πόλιν αὔξει.
ἔμολες, ὦ Πάρις, ᾗ τε σύ γε ἐπῳδός.
βουκόλος ἀργενναῖς ἐτράφης
Ἰδαίαις παρὰ μόσχοις,
βάρβαρα συρίζων Φρυγίων
αὐλῶν, Ὀλύμπου καλάμοις
μιμήματα πνέων·
εὔθηλοι δὲ τρέφοντο βόες·
ὅτε σε κρίσις ἔμενε θεᾶν,
ἅ σ' Ἑλλάδα πέμπει,
ἐλεφαντοδέτων πάροιθεν

τ' ἐξαλλάσσουσαν ἔχει Χάριν, ὑπὸ γνώμας ἐσορᾷν Τὸ δέον, ἔνθα δόξα φέρει Κλέος ἀγήρατον βιοτᾷ. *Etenim verecundiam sapientia, Et aliud quoque habet Commodum, ut scilicet mente perspicias Officium tuum, ubi gloria affert Famam non senescentem vitæ.*

Lego σοφία in casu primo, et βιοτᾷ pro βιοτάν. Per σοφία intelligitur *bona educatio*, quam in se habere dicit *pudorem*, et *facultatem cernendi* quid oporteat facere in casibus ubi de *Honore* et *Fama* quæstio est. Δόξα est a Barnesio. [et sic nunc editum.]

569. Κύπριν κρυπτάν. Pro κρυπτὰν magis appositum videretur aliquid quod exprimeret *castam*, vel tale quiddam. nam κρυπτὰ Κύπρις suspicioni obnoxia est.

571. κόσμος ἔνδον ὁ μυριοπληθής. Forte, Κόσμος ἐνὼν ὁ &c. Plato De Legg. III. καλοὶ ἐν ψυχῇ λόγοι ἐνόντες.

577. πλέκων. Codd. A. B. C. πνεων· quod est, opinor, ἐμπνέων καλάμοις. Pro Ὀλύμπου Heathius Οὐλύμπου. recte, credo.

[577. Ὀλύμπου. Tibicen fuit Olympus, Marsyæ discipulus v. Schol. Aristoph. Equit. 9. Musgravius citat Platonem Minoe p. 567. C. Fr. 46. B. Læmar. Clement. Alex. Strom. I. p. 363. Pausan. X. 30. p. 873. Adde Platon. Io p. 144. G. Læmar. Dion. Chrysost. Or. 1. init. conf. Burettum Mem. Litt. T. X. p. 254.]

δόμων· ὃς τᾶς Ἑλένας
ἐν ἀντωποῖς βλεφάροισιν
ἔρωτα δέδωκας,
ἔρωτι δ' αὐτὸς ἐπτοάθης.
ὅθεν ἔρις ἔριν Ἑλλάδα σὺν δορὶ
ναυσί τ' ἄγει
ἐς Τροίας πέργαμα.

ἰὼ, ἰώ· μεγάλαι μεγάλων εὐδαιμονίαι.
τὴν τοῦ βασιλέως
ἴδετ' Ἰφιγένειαν, ἄνασσαν ἐμὴν,
τὴν Τυνδαρέου τε Κλυταιμνήστραν,
ὡς ἐκ μεγάλων ἐβλαστήκα-
σ', ἐπί τ' εὐμήκεις ἥκουσι τύχας.
θεοί γ' οἱ κρείσσους, οἵ τ' ὀλβοφόροι,
τοῖς οὐκ εὐδαίμοσι τῶν θνατῶν.
στῶμεν Χαλκίδος ἔκγονα θρέμματα,

[583. ὅς legendum οὗ *ubi*. *Musgravius.*]

[584. ἐν ἀντωποῖς βλεφάροισιν ἔ. δέδωκας contra ineptam Bernardi Martini conjecturam πέπωκας Var. Lect. IV. 7. defendit Porsonus ad Med. 629. et addend.]

587. ἔρις ἔρις Ἑλλάδα. Admisi ἔριν Ἑλλάδα ex Cod. B. et Aldina.

592. Ἰφιγένειαν. Scrib. Ἰφιγέννειαν, cum duplici ν, quemadmodum apud Æschylum in anapæsto circa fin. *Agamemnonis*, Ἰφιγέννειαν ἀνάξια δράσας· ubi, pariter atque hic, scribitur cum simplici ν, metro deficiente, ut et mox, eodem dramate. Quis vero nescit Poëtas, metro cogente, sæpissime duplicare consonantem? [Miror virum doctissimum non vidisse priorem vocis Ἰφιγένεια syllabam produci.]

594. ἐβλαστήκασ'. Cod. A. εκβλαστηκασ'. Bene. vide Dorvill. ad Chariton. p. 576, 577. et Casaub. ad Athenæum III, 15. p. 113.

595. εὐμήκεις — τύχας. Glossæ: εὐμήκης, *procerus*. et ita Alciphron III, 67. Theocritus Idyll. XIV, 25. Lucian. Dial. Meretr. I. Sed an recte εὐμήκης τύχη, *procera fortuna?* Proximum est εὐμεγέθεις τύχας. Legi quoque forte potest. -σιν, ὑπερμήκεις θ' ἥκουσι τύχας. Sed hæc, absque Codicibus, incerta sunt. [ὅσσου μήκεος ὄλβου in hexametro apud Plutarchum de Exilio, in fine. *Musgravius.* Empedocles Clement. Alex. Strom. IV. p. 569. *Porsonus.*]

597. θνατῶν. Quare non θνητῶν, cum dixerit, τὴν, et ἐμὴν, et μαλακῇ γνώμῃ? Vide sub ver. 240.

τὴν βασίλειαν δεξώμεθ' ὄχων
ἄπο, μὴ σφαλερῶς, ἐπὶ τὴν γαῖαν,
ἀγανῶς δὲ χεροῖν, μαλακῇ γνώμῃ,
μὴ ταρβήσῃ μοι νεωστὶ μολὸν,
τὸ κλεινὸν τέκνον Ἀγαμεμνόνιον.
μὴ δὲ θόρυβον, μήδ' ἔκπληξιν
ταῖς Ἀργείαις
ξεῖναι ξείναις παρέχωμεν.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ὄρνιθα μὲν τόδ' αἴσιον ποιούμεθα,
τὸ σόν τε χρηστὸν, καὶ λόγων εὐφημίαν·
ἐλπίδα δ' ἔχω τιν', ὡς ἐπ' ἐσθλοῖσιν γάμοις
πάρειμι νυμφαγωγός. ἀλλ' ὀχημάτων
ἔξω πορεύεθ' ἃς φέρω φερνὰς κόρῃ,
καὶ πέμπετ' εἰς μέλαθρον εὐλαβούμενοι.
σὺ δ', ὦ τέκνον μοι, λεῖπε πωλικοὺς ὄχους,
ἁβρὸν τιθεῖσα κῶλον, ἀσθενές θ' ἅμα.
ὑμεῖς δὲ νεανίδαισιν ἀγκάλαις ἔπι,

599. δεξώμεθ' ὄχων. Ald. ὄχλων: et Codd. A. B. δεξομεθ' οχλων· perperam. Constructio est, δεξώμεθα ἀπὸ ὄχων ἐπὶ γαῖαν. Attici Poëtæ non utuntur ὄχλοι in plurali pro *plebe ;* sed ὄχλος.

600. ita distinguendus, Ἄπο, μὴ σφαλερῶς, ἐπὶ &c. Deinde, scribendum, ἐπὶ γαῖαν, abjecto articulo. et ita Heathius. Si malis, scribi potest ἐπὶ τὴν γῆν, vel τὰν γᾶν. [Ultima v. γαῖαν certe male corripitur.]

602. μὴ ταρβήσῃ νεωστί μοι μολὸν Τὸ κλεινὸν τέκνον Ἀγαμεμνόνος Μὴ δὲ θ. Tria sunt menda metrica in his tribus Anapæstis. Lego, μοι νεωστὶ μολὸν Τὸ κλεινὸν τέκνον Ἀγαμεμνόνιον. Μὴ δὴ θόρυβον &c. vel, Μηδὲ δὲ θόρυβον. νεωστὶ est dissyllabum, quasi fuisset μοιν γωστὶ μολόν. Duas priores conjecturas edidi, quia Euripides non aliter scribere potuit. [Equidem prætulerim μηδ' αὖ θόρυβον.]

607. τόνδ'. Valckenærius ad Phœniss. 865. legit τόδ'. [et ad Herodot. p. 590. et sic edidi, probante Musgravio.]

612. εὐλαβούμεναι. MSS. omnes, Ald. Port. Steph. εὐλαβούμενοι. centies ita in his Fabulis, et ubique apud Poëtas Atticos.

615. νεανίδαισιν ἀγκάλαις. Codd. A. B. νεανίδεσσιν: et ita Toupius ad Suidam, V.

δέξασθε, καὶ πορεύσατ' ἐξ ὀχημάτων·
κἀμοὶ χερός τις ἐνδότω στηρίγματα,
θάκους ἀπήνης ὡς ἂν ἐκλίπω καλῶς.
αἳ δ' εἰς τὸ πρόσθεν στῆτε πωλικῶν ζυγῶν,
(φοβερὸν γὰρ ἀπαράμυθον ὄμμα πωλικὸν)
καὶ παῖδα τόνδε, τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον,
λάζυσθ' Ὀρέστην· ἔτι γὰρ ἐστὶ νήπιος·
τέκνον, καθεύδεις πωλικῷ δαμεὶς ὄχῳ;
ἔγειρ' ἀδελφῆς ἐφ' ὑμέναιον εὐτυχῶς·
ἀνδρὸς γὰρ ἀγαθοῦ κῆδος, αὐτὸς ἐσθλὸς ὢν,
λήψει, τὸ Νηρῆδος παιδὸς ἰσόθεον γένος.
ἑξῆς κάθησο δεῦρό μου ποδὸς, τέκνον,

Νεανισκεύεται. Forte, νεάνιδες, νιν ἀγκάλαις ἔπι, una litera mutata. νιν, *illam*, Iphigeniam. Hanc quoque conjecturam præcepisse video Joan. Piersonum Verisimil. I, 6. Totum locum ita legi posse opinor, Ἁβρὸν τιθεῖσα κῶλον· ἀσθενῆ θ' ἅμα Ὑμεῖς, νεάνιδες, νὶν ἀγκάλαις ἔπι Δέξασθε· ut δέ fuerit ex interpolatione, postquam ἀσθενῆ mutatum fuerat in ἀσθενές. Heathius quoque abjicit δέ. *servas* alloquitur, quas secum adduxerat. quærendum, an hæ fuerint Μυκηναῖαι θεράπαιναι, quas Iphigenia compellat versu 1499.

[618. ἐκλείπω edidit Musgravius e MS. E.]

623. τέκνον, καθεύδεις &c. Codices A. B. θακευεις, confusis literis, vel syllaba transposita, ut forte ver. 667. αἰτεις pro ἔσται.

624. ἐφ' ὑμέναιον εὐτυχῶς. Ferri potest, et defendi; puto tamen Euripidem scripsisse ὑμεναίους εὐτυχεῖς, quia Tragici libentius utuntur numero plurali, et quia ultimas vocum syllabas parvi habendas esse innumeris exemplis didici. Vide ad ver. 831.

[624. ἔγειρε pro ἐγείρου. Vide Porsonum ad Orest. 288. Brunck ad eandem fabulam 296.]

626. λήψῃ, τὸ Νηρῆδος παιδὸς ἰσόθεον γένος. Hæc est vetus scriptura: unde conjeceram (et sic Miltonus) τὸ Νηρέως (dissyllabum) παιδὸς, ut ver. 701. Νηρέως κόρην. Barnesius ejicit παιδὸς, et supplet τὸ τοῦ Νηρῆδος ἰσόθεον, ex conjectura Scalig. et Canteri. [Miltoni conjecturam probat etiam Musgravius. Equidem malim, nisi obstaret sequens ἰσόθεον, Λήψει, θεᾶς Νηρῆδος. Infra 819. Ὦ παῖ θεᾶς Νηρῆδος. 836. ὦ θεᾶς παῖ ποντίας Νηρηΐδος. Vide etiam Helen. 1667.]

627. ἑξῆς κάθησο δεῦρό μου ποδὸς, τέκνον, Πρὸς μητέρ', Ἰφιγένεια· quod vertunt, *Assideas huc ordine ad meum pedem, o filia, Juxta matrem, Iphigenia.* Quomodo *assideas*, cum statim dicatur *vicina stans?* Legendum opinor καθίστω, *sta, collocator*, a καθίσταμαι, in imper. καθίστασο, et καθίστω. Constructio est, Τέκνον Ἰφιγένεια, δεῦρο πρὸς μητέρα, καθίστω ἑξῆς ποδός μου. Δεῦρο *loco verbi et loco adverbii ponitur*, ut docet Priscianus p. 1170. [*loco verbi* omittit ed. Ald.] Ἑξῆς non est *ordine* (quod neque Latine dicitur

πρὸς μητέρ', Ἰφιγένεια, μακαρίαν δέ με
ξέναισι ταῖσδε πλησία σταθεῖσα δὸς,
καὶ δεῦρο δὴ πατέρα πρόσειπε σὸν φίλον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ μῆτερ, ὑποδραμοῦσά γ', ὀργισθῇς δὲ μὴ,
πρὸς στέρνα πατρὸς στέρνα τἀμὰ περιβαλῶ;

ΚΛ. ὦ σέβας ἐμοὶ μέγιστον, Ἀγαμέμνων ἄναξ,
ἥκομεν, ἐφετμαῖς οὐκ ἀπιστοῦσαι σέθεν.

ΙΦ. ἐγὼ δὲ βούλομαι τὰ σὰ στέρν', ὦ πάτερ,
ὑποδραμοῦσα, προσβαλεῖν διὰ χρόνου.
ποθῶ γὰρ ὄμμα δὴ σόν. ὀργισθῇς δὲ μή.

ΑΓ. ἀλλ', ὦ τέκνον, χρῶ· φιλοπάτωρ δ' ἀεί ποτ' εἶ
μάλιστα παίδων τῶνδ', ὅσους ἐγὼ 'τέκον.

ΙΦ. ὦ πάτερ, ἐσεῖδόν σ' ἀσμένη πολλῷ χρόνῳ.

de *una* aliqua re) sed usurpatur cum casu, quasi esset præpositio, *prope*: vide Aristoph. Ranar. 777. Cum dativo Lysistrat. 634. ut ἐφεξῆς sæpe apud Pausaniam, et Strabon. lib. IX. p. 650. [καθίστω probat Musgravius.]

634. οὐκ ἀπιστοῦσαι. Joan. Leunclavius Not. in Xenophon. Cyrop. I. p. 6. hoc verbum semper scribi vult ἀπειστεῖν, quando significat ἀπειθεῖν, *non obedire*, ut hoc loco. Aliter Harpocration, ex Antiphonte, Demosthene, aliis: et Noster sæpe. Leunclavio assentitur Æmil. Portus, et inde multa tragicorum loca mutat. Hoc quoque loco scribit ἀπειστοῦσαι: et ita Reiskius, [et Musgravius.] Vide Hen. Stephani Diatrib. Harpocrationis Lexico subjunctam, p. 148. Ed. Lugd. Bat. 1696. 4to. Nequaquam mutandum. Versus 632. legi potest sine interrog. post περιβαλῶ.

635. Ἐγὼ δὲ βούλομαι &c. Pulcherrimus hic est dialogus Agamemnonis et Iphigeniæ, (ab hoc versu ad ver. 677.) in quo depingitur magno artificio puellaris simplicitas Iphigeniæ, et affectus pietasque in patrem; et, ex altera parte, Agamemnonis paternus amor in charissimam filiam, et mœror ex conscientia facinoris jam cogitati, et mox perpetrandi; quo totus occupatus animus, eo *ambigue* detorquet singula fere ejus responsa ad Iphigeniæ quæstiones. quod observasse, e re lectoris fuerit. Notabile quoque est, poëtam, decori hoc loco observantissimum, cavisse, ne ullo adloquio Agamemnon Clytæmnestram exciperet.

636. προσβαλεῖν διὰ χρόνου. Ποθῶ γὰρ &c. Distingui potest προσβαλεῖν· διὰ χρόνου Ποθῶ γὰρ ὄμμα &c. *diu enim desideravi videre te.*

638. Pro χρῶ Codd. omnes χρη. Pro τῶνδ' mallem τῶν γ'.

ΑΓ. καὶ γὰρ πατήρ σε· τόδ' ἴσον ὑπὲρ ἀμφοῖν λέγεις.
ΙΦ. χαῖρ'· εὖ δέ μ' ἀγαγὼν πρός σ' ἐποίησας, πάτερ.
ΑΓ. οὐκ οἶδ' ὅπως φῶ τοῦτο, καὶ μὴ φῶ, τέκνον.
ΙΦ. ἔα· ὡς οὐ βλέπεις μ' εὔκηλον, ἄσμενός μ' ἰδών.
ΑΓ. πόλλ' ἀνδρὶ βασιλεῖ καὶ στρατηλάτῃ μέλει.
ΙΦ. παρ' ἐμοὶ γενοῦ νῦν, μὴ 'πὶ φροντίδας τρέπου.
ΑΓ. ἀλλ' εἰμὶ παρὰ σοὶ νῦν ἅπας, κοὐκ ἄλλοθι.
ΙΦ. μέθες νυν ὀφρὺν, ὄμμα τ' ἔκτεινον φίλον.
ΑΓ. ἰδοὺ, γέγηθ', ἕως γέγηθά σ' ὁρῶν, τέκνον.
ΙΦ. κἄπειτα λείβεις δάκρυ' ἀπ' ὀμμάτων σέθεν;
ΑΓ. μακρὰ γὰρ ἡμῖν ἡ 'πιοῦσ' ἀπουσία.
ΙΦ. οὐκ οἶδ', ὃ φῂς, οὐκ οἶδα, φίλτατ' ὦ πάτερ.
ΑΓ. ξυνετὰ λέγουσα, μᾶλλον εἰς οἶκτόν μ' ἄγεις.
ΙΦ. ἀξύνετα νῦν ἐροῦμεν, εἰ σέ γ' εὐφρανῶ.

644. ἄσμενός μ' ἰδών. Τεχνικῶς accipiendum videtur, et scribendum ὤ'σμενος, i. e. ὁ ἄσμενος ἰδών με, *tu qui modo dixisti te videre me cum voluptate*, seu *libenter*; quod Agamemnon dixerat paullo ante, ver. 641. In hoc Iambo prius μ' omittitur in Codd. A. B. Forte recte. Vix opus est ut dicam, vocales ο et α cum concurrunt, coalescere in ω, ut ὦ'πόλλων pro ὁ 'Απόλλων in Aristoph. ὦ'μβρακιώτης pro ὁ 'Αμβρακιώτης in Epigrammate.

646. πρὸς ἐμοῦ. Omnes Codices παρ εμοι. bene, ut ex responso Agamemnonis patet. vide Bacch. 502. Aristoph. Plut. 393. [Ald. καὶ μὴ 'πὶ φ. τ. Copulam delevit Barnesius.]

649. ἰδοὺ γέγηθ' ἕως γέγηθά σ' ὁρῶν, τέκνον. Hæc est antiqua lectio. Scribo, 'Ιδοὺ, γέγηθά γ' ὡς γέγηθα, σ' ὁρῶν, τέκνον. Illustrationem meretur loquendi formula, magnæ latitudinis: sed harum notarum brevitas non permittit nisi ut ponam exempla pauca locutionis. Troad. 627. Ὄλωλεν ὡς ὄλωλεν. Electr. 289. Ἔκυρσεν ὡς ἔκυρσεν. et ver. 1122. δέδοικα—ὡς δέδοικα. Ejusdem generis est istud Medeæ ad nuncium, ver. 1011. Ἤγγειλας οἷ' ἤγγειλας: et Sophoclis Œd. Col. 347. Εἴσ' οὕπερ εἰσι. Si malis ponere 'Ιδοὺ extra versum cum Barnesio, legi potest, 'Ιδού· Γέγηθά γ' ὡς γέγηθα, σ' εἰσορῶν, τέκνον. Ver. 651. pro ἡ 'πιοῦσ' Cod. A. ηπιτυχουσ'. [649. Musgravius, ἰδοὺ, γέγηθά σ', ὡς γέγηθ', ὁρῶν, τέκνον. Legerim partim cum Barnesio, ἰδοὺ, γέγηθ' ὅπως γέγηθα, σ' εἰσορῶν, τέκνον.]

652. οὐκ οἶδ' ὅ, τι φῄς. Anapæstus est secundus pes. scribi potest ὃ φῂς: quod est οὐκ οἶδα τί λέγεις, D. Marc. xiv. 68. et ita Heathius. Deinde, φίλτατ' ἐμοὶ πάτερ, stabit in versu. prætulissem tamen, si cum codicibus, φίλτατ' ὦ πάτερ. [Utramque emendationem recepi.]

654. ἀσύνετα μέν γ' ἐροῦμεν. Codd. A. B. C. Ασυνετα νυν ερουμεν. Bene νύν. sed puto deesse γ', sive pro adverbio νῦν,

ΑΓ. παπαί· τὸ σιγᾷν οὐ σθένω· σὲ δ' ᾔνεσα.
ΙΦ. μέν', ὦ πάτερ, κατ' οἶκον ἐπὶ τέκνοις σέθεν.
ΑΓ. θέλω γε· τὸ θέλειν δ' οὐκ ἔχων, ἀλγύνομαι.
ΙΦ. ὄλοιντο λόγχαι, καὶ τὰ Μενέλεω κακά.
ΑΓ. ἄλλους ὀλεῖ πρόσθ', ἅ'μὲ διολέσαντ' ἔχει.
ΙΦ. ὡς πολὺν ἀπῆσθα χρόνον ἐν Αὐλίδος μυχοῖς.
ΑΓ. καὶ νῦν γέ μ' ἴσχει δή τι, μὴ στέλλειν στρατόν.
ΙΦ. ποῦ τοὺς Φρύγας λέγουσιν ᾠκίσθαι, πάτερ;
ΑΓ. οὗ μήποτ' οἰκεῖν ὤφελ' ὁ Πριάμου Πάρις.
ΙΦ. μακράν γ' ἀπαίρεις, ὦ πάτερ, λιπὼν ἐμέ;
ΑΓ. ὦ θύγατερ, ἥκεις καὶ σύ γ' εἰς ταυτὸν πατρί.
ΙΦ. φεῦ· εἴθ' ἦν καλόν μοι, σοί τ', ἄγειν ξύμπλουν ἐμέ.
ΑΓ. ἔτ' ἔστι καὶ σοὶ πλοῦς, ἵνα μνήσει πατρός.
ΙΦ. ξὺν μητρὶ πλεύσασ', ἢ μόνη πορεύσομαι;

sive pro enclitica νυν sumatur. Responsum hoc admirabile videtur.

657. θέλω γε· τὸ θέλειν δ' οὐκ ἔχων. Sic intelligi potest, *Cupio saltem: sed non habens istud* CUPERE *in mea potestate*, &c. Forte tamen verius, τὸ τελεῖν δ' οὐκ ἔχων, &c. Rom. vii. 18. τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι· τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν, οὐχ εὑρίσκω.

[659. πρόσθ' ἅ'μέ. Sic recte Porsonus ad Med. 1011. Olim πρόσθεν ἅ με, qua lectione admissa, anapæstus dactylo subjungitur.]

[661. Vide Larcher. ad Herodot. III. 141. *Porsonus.*]

[662. ὠκῆσθαι. Lege ᾠκίσθαι hic et infra 706. vide Hec. 2. Tragicus apud Stobæum de R. N. p. 127. ἀποικεῖσθαι, sed MS. apud Valckenær. ad Theocrit. Adon. p. 238. ἀπῳκίσθαι. Alter Tragicus ibid. χρεία δ' ἀνάγκης οὐκ ἀπῴκισται πολύ. *Porsonus.*]

664. μακρὰν ἀπαίρεις. Omnes Codd. Μακράν γ' ἀπαίρεις. recte. scil. ὁδόν.

665. εἰς ταυτὸν ἥκεις. Iidem quod ἥξεις, *ventura es*: scil. ad sepulchrum. Hoc voluit ille: sed illa nondum intellexit. mallem σύ γ', quam σύ θ'.

[665. Ita Porsonus supplem. Præf. p. xxxvii. Olim εἰς ταυτὸν, ὦ θύγατερ, σύθ' ἥκεις σῷ πατρί. Ibidem emendatum habes v. 667. αἰτεῖς τι κ. σ. π. ut Med. 370. ἔτι εἴσ' ἄγωνες τοῖς νεωστὶ νυμφίοις.]

667. αἰτεῖς τί; καί σοι πλοῦς. Græci non ita scribunt, αἰτεῖς τί, pro τί αἰτεῖς; neque Latini, *postulas quid*, pro *quid postulas?* Forte, Ἔσται δὲ καί σοι πλοῦς, *Erit vero tibi quoque navigatio*, nempe *per amnem Stygium*. De eadem navigatione vid. locum Alcest. ver. 252. et Aristoph. Lysistrat. 606. pro σοι Cod. B. συ. Ἵνα μνήσῃ, ambiguum est, *ubi recordaberis patris*, vel, *ut recorderis patris*, qui te eam suscipere fecit.

668. πλεύσασ'. Forte, πλεύσουσ'. *navigatura*: quia de re *futura* loquitur.

ΑΓ. μόνη μονωθεῖσ' ἀπὸ πατρὸς, καὶ μητέρος.
ΙΦ. ἦπου μ' ἐς ἄλλα δώματ' οἰκίζεις, πάτερ;
ΑΓ. ἔα τάδ'· οὐ χρὴ τοιάδ' εἰδέναι κόρας.
ΙΦ. σπεῦδ' ἐκ Φρυγῶν μοι, θέμενος εὖ τἀκεῖ, πάτερ.
ΑΓ. θῦσαί με θυσίαν πρῶτα δεῖ τιν' ἐνθάδε.
ΙΦ. ἀλλὰ ξὺν ἱεροῖς χρὴ τόγ' εὐσεβὲς σκοπεῖν.
ΑΓ. εἴσει σύ· χερνίβων γὰρ ἑστήξει πέλας.
ΙΦ. στήσομεν ἄρ' ἀμφὶ βωμὸν, ὦ πάτερ, χορούς;
ΑΓ. ζηλῶ σε μᾶλλον, ἤ με, τοῦ μηδὲν φρονεῖν.
χώρει δὲ μελάθρων ἐντὸς, ὀφθῆναι κόραις,
πικρὸν φίλημα δοῦσα, δεξίαν τ' ἐμοὶ,
μέλλουσα δαρὸν πατρὸς ἀποικήσειν χρόνον.
ὦ στέρνα, καὶ παρῇδες, ὦ ξανθαὶ κόμαι,
ὡς ἄχθος ἡμῖν ἐγένεθ' ἡ Φρυγῶν πόλις,
Ἑλένη τε. παύω τοὺς λόγους· ταχεῖα γὰρ
νοτὶς διώκει μ' ὀμμάτων, ψαύσαντά σου.
ἴθ' εἰς μέλαθρα. σὲ δὲ παραιτοῦμαι τάδε,

669. *μόνη μονωθεῖσ' ἀπὸ πατρός.* Distinguerem, Μόνη, *μονωθεῖσ', ἀπὸ πατρός.* accipio *ἀπὸ* (non pro *ὑπὸ*, sed) eo sensu quo ap. Homer. Iliad. Χ, 242. *ἀπὸ μνηστῆς ἀλόχου.* i. e. *ἀπόθεν.* et *ἀπ' Ἀργέος* Iliad. Ν, 227. quod est *τηλόθι* Iliad. Α, 30. quo sensu *separationis*, accipiendum forte *ἀπὸ* 2 Thessal. i, 9. de pœnis damnatorum.

670. *ἦπου μ' ἐς ἄλλα.* Codd. omnes *ου που.* quod non adeo frequenter occurrit in interrogatione. sic tamen Helen. 581. ubi Cod. B. *ου που.* et ita Idem ver. 606. 797. ubi Cod. A. habet *ου που.* Sæpe occurrit *οὔτι που* interrogative, et *οὐ μὴν, οὐ δή τι, οὐ δήποτ', οὐ δήπου,* et *οὔπω* Helen. 134.

671. *ἔα γέ τ'· οὐ χρή τοι τάδ'.* In Codd. B. C. deest *τ'.* mendum subest. Forte, *Ἔα τά γ'· οὐ χρὴ* &c. Pro *τοι τάδ'*, non male *τοιάδ'*, *talia.* Similis locus in altera Iphig. 927. *Ἔα τὰ μητρός.* [edidi *τάδ'* et *τοιάδ'*, sed ne sic quidem locus usquequaque placet.]

674. Pro *τόδ' εὐσεβὲς* Cod. B. *το γ'*, bene, ut ap. Soph. Œd. Col. 1187.

675. *ἑστήξῃ.* Cod. A. *εστηξει.* quod *Ἀττικώτερον* est. vide erudita apud Valckenær. ad Phœniss. 576. Ab *ἑστήκω*, fut. *ἑστήξω* et *ἑστήξομαι.* Vers. 676. Rectius, opinor, omittetur interrog. post *χορούς*, et ponetur post *σκοπεῖν.*

685. *σὲ δὲ παραιτοῦμαι τάδε,—εἰ κατωκτίσθην ἄγαν.* Potest distingui post *παραιτοῦμαι*, ut *τάδε* sequatur *κατωκτίσθην*, *si miserabiliter deploravi hæc*, terminationem passivam cum significatione activa.

Λήδας γένεθλον, εἰ κατῳκτίσθην ἄγαν,
μέλλων Ἀχιλλεῖ θυγατέρ' ἐκδώσειν ἐμήν.
ἀποστολαὶ γὰρ μακάριαι μὲν, ἀλλ' ὅμως
δάκνουσι τοὺς τεκόντας, ὅταν ἄλλοις δόμοις
παῖδας παραδιδῷ πολλὰ μοχθήσας πατήρ.
ΚΛ. οὐχ ὧδ' ἀσύνετός εἰμι· πείσεσθαι δέ με
καὐτὴν δόκει τάδ', ὥστε μή σε νουθετεῖν,
ὅταν ξὺν ὑμεναίοισιν ἐξάγω κόρην.
ἀλλ' ὁ νόμος αὐτὰ τῷ χρόνῳ ξυνισχάνει.
τοὔνομα μὲν οὖν παῖδ' οἶδ' ὅτῳ κατήνεσας,
γένους δὲ ποίου, χὠπόθεν, μαθεῖν θέλω.
ΑΓ. Αἴγινα θυγάτηρ ἐγένετ' Ἀσωποῦ πατρός.
ΚΛ. ταύτην δὲ θνητῶν, ἢ θεῶν ἔζευξέ τις;
ΑΓ. Ζεύς· Αἰακὸν δ' ἔφυσεν Οἰνώνης πρόμον.
ΚΛ. τοῦ δ' Αἰακοῦ παῖς τίς κατέσχε δώματα;
ΑΓ. Πηλεύς· ὁ Πηλεὺς δ' ἔσχε Νηρέως κόρην.
ΚΛ. θεοῦ διδόντος, ἢ βίᾳ θεὸν λαβών;
ΑΓ. Ζεὺς ἠγγύησε, καὶ δίδωσ' ὁ κύριος.
ΚΛ. γαμεῖ δὲ ποῦ νιν; ἦ κατ' οἶδμα πόντιον;
ΑΓ. Χείρων ἵν' οἰκεῖ σεμνὰ Πηλίου βάθρα.
ΚΛ. οὗ φασὶ Κενταύρειον ᾠκίσθαι γένος;

689. τοὺς τεκόντας, ὅταν. Vel τὸν τεκόντα γ', ὅταν &c. *patrem*, ex argumentatione, et propter με κἀυτὴν ver. 691. Τοὺς τεκόντας significare potest *patrem* solum: sed vix, opinor, quando distinctio fit, ut hic, inter *patrem* et *matrem*.

694. ἀλλ' ὁ νόμος αὐτὰ τῷ χρόνῳ συνισχάνει. Codd. omn. συνανισχεῖται· *Sed mos, una cum tempore, ista cohibet*, vel *minuit*: id est, *ista tristia*, istam tristitiam. [Reduxi lectionem Aldinam. Musgravius minus recte συνισχνάνει. Vide Porsonum ad Orest. 292. Mox 697. Aldus ἐγείνατ'.]

[699. Οἰνώνης. Scholiastes Hom. Il. β. 562. citatus etiam a Barnesio: Αἴγιναν· νῆσον πρὸ τῆς Ἀττικῆς. ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον μὲν Οἰνώνη, ὕστερον δὲ Αἴγινα. *Musgravius.*]

702. ἢ βίᾳ θεῶν. Vel θεοῦ, ut θεοῦ διδόντος. Per θεοῦ intelligit Nerea. [θεὸν legendum. θεῶν est absurdum, θεοῦ tautologum. *Porsonus.*]

[706. ᾠκίσθαι. sic Porsonus pro vulg. οἰκεῖσθαι. Mox Πηλείου Ald.]

ΑΓ. ἐνταῦθ' ἔδαισαν Πηλέως γάμους θεοί.
ΚΛ. Θέτις δ' ἔθρεψεν, ἢ πατὴρ, Ἀχιλλέα;
ΑΓ. Χείρων· ἵν' ἤθη μὴ μάθοι κακῶν βροτῶν.
ΚΛ. φεῦ· σοφός γ' ὁ θρέψας, χὠ διδοὺς, σοφώτερος.
ΑΓ. τοιόσδε παιδὸς σῆς ἀνὴρ ἔσται πόσις.
ΚΛ. οὐ μεμπτός. οἰκεῖ δ' ἄστυ ποῖον Ἑλλάδος;
ΑΓ. Ἀπιδανὸν ἀμφὶ ποταμὸν, ἐν Φθίας ὅροις.
ΚΛ. ἐκεῖσ' ἀπάξει σὴν ἐμήν τε παρθένον;
ΑΓ. κείνῳ μελήσει ταῦτα, τῷ κεκτημένῳ.
ΚΛ. ἀλλ' εὐτυχοίτην. τίνι δ' ἐν ἡμέρᾳ γαμεῖ;
ΑΓ. ὅταν σελήνης εὐτυχὴς ἔλθῃ κύκλος.
ΚΛ. προτέλεια δ' ἤδη παιδὸς ἔσφαξας θεᾷ;
ΑΓ. μέλλω· 'πὶ ταύτῃ καὶ καθέσταμεν τύχῃ.
ΚΛ. κἄπειτα δαίσεις τοὺς γάμους ἐσύστερον;
ΑΓ. θύσας γε θύμαθ', ἁμ' ἐχρῆν θῦσαι θεοῖς.
ΚΛ. ἡμεῖς δὲ θοίνην ποῦ γυναιξὶ θήσομεν;
ΑΓ. ἐνθάδε, πάρ' εὐπρύμνοισιν Ἀργείων πλάταις.
ΚΛ. καλῶς δ', ἀναγκαίως τε, συνένεγκαι δ' ὅμως.

709. ἵν' ἤθη μὴ μάθῃ κακῶν βροτῶν. Euripideum magis videtur κακὰ quam κακῶν, ut ἤθη χρηστὰ Menander. Plato De Legg. II. ἁμαρτών τε γάρ τις μέγιστ' ἂν βλάπτοιτο, ἤθη κακὰ φιλοφρονούμενος. Infra ver. 716. recte Portus εὐτυχοίτην, Optantis.

[709. μάθοι pro vulg. μάθῃ ex Musgravii emendatione repositum.]

[717. εὐτυχὴς—κύκλος. Malim ἐντελὴς—κύκλος, *integer* sive *plenus orbis*. Sic Pelei et Thetidis nuptias plenilunio celebrari jubet Themis apud Pindarum Isthm. ult. *Musgravius*.]

719. μέλλω γ'· ἐπὶ ταύτῃ. Forte, μέλλω. 'πὶ ταύτῃ. ita infra 813. μένω 'πὶ λέκτροις. Eadem inscitia Electr. 856. Κάρα 'πιδείξων &c. Vulg. Κάρα γ' ἐπιδείξων. nescivit interpolator ultimam in Κάρα longam esse. Heathius quoque conjecerat, Μέλλω 'πὶ: et ita habent Codd. A. B. Vers. 722. pro θήσομεν Cod. A. θυσομεν. [Recte μέλλω 'πὶ ταύτῃ. Vulgatum male citat J. Taylorus de Jur. Civ. art. MARRIAGE, p. 275. ed. tert. An. 1769. *Porsonus*.]

[721. ἅπερ μ' ἐχρῆν. Lege ἁμ' ἐχρῆν, vel ἁμὲ χρή. *Porsonus*.]

724. καλῶς δ', ἀναγκαίως τε, συνενέγκαι δ' ὅμως. Scribendum forte κακῶς *incommode*, ut ap. Xenophont. K. Ἀναβ. lib. IV. κακῶς σκηνοῦντες, et Plutarch. Camill. p. 143. E. οὐ καλῶς, ἀλλ' ἀναγκαίως ὑπομένοντες. scripsi συνενέγκαι δ' ὅμως, *prosit tamen!* quæ videtur formula fuisse.

ΑΓ. οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον, ὦ γύναι; πιθοῦ δέ μοι.
ΚΛ. τί χρῆμα; πείθεσθαι γὰρ εἴθισμαι 'κ σέθεν.
ΑΓ. ἡμεῖς μὲν ἐνθάδ', οὗπερ ἔσθ' ὁ νυμφίος—
ΚΛ. μητρός τι χωρὶς δράσεθ' ἁμὲ δρᾶν χρεών;
ΑΓ. ἐκδώσομεν σὴν παῖδα Δαναΐδῶν μέτα.
ΚΛ. ἡμᾶς δὲ ποῦ χρὴ τηνικαῦτα τυγχάνειν;
ΑΓ. χώρει πρὸς Ἄργος, παρθένους τε τημέλει.
ΚΛ. λιποῦσα παῖδα; τίς δ' ἀνασχήσει φλόγα;
ΑΓ. ἐγὼ παρέξω φῶς, ὃ νυμφίοις πρέπει.
ΚΛ. οὐχ ὁ νόμος οὗτος, καὶ σὺ δὲ φαῦλ' ἡγῇ τάδε.
ΑΓ. οὐ καλὸν ἐν ὄχλῳ σ' ἐξομιλεῖσθαι στρατοῦ.

Demosth. Philippic. III. ad fin. Aristoph. Acharn. 251. Plutarch. Agid. et Cleom. p. 804. D. μόνον, ἔφη, συνενέγκαι ταῦτα τῇ Σπάρτῃ· *tantum, inquit, prosint hæc Spartæ!* [κακῶς, ἀναγκαίως δὲ Heathius. φαύλως, ἀναξίως τε Musgravius.]

726. πείθεσθαι γὰρ εἴθισμαι σέθεν. Ne quem posthac turbet constructio istorum, εἴθισμαι σέθεν, vel πείθεσθαι σέθεν, sciendum est, in Codd. A. B. extare εἴθισμ' ἐκ σεθεν, id est, *a te assuefacta fui obtemperare:* pro more facis si *cogis* me ad obedientiam præstandam. Cum acerbitate aliqua hæc loquitur Clytæmnestra. Ἐκ pro ὑπὸ, ut ἐκ σέθεν θανεῖν, Sophocl. Elect. 581. Sic Iph. Taur. 552. quod est ἐκ γυναικὸς σφαγεὶς, versu 704. ejusd. dramatis est ὑπὸ γυναικός. [Recte ex MSS. inseruit ἐκ Marklandus, rectius facturus si excudi curasset εἴθισμαι 'κ σέθεν. In constructione vero expedienda hallucinatur vir doctissimus. Jungenda sunt non εἴθισμαι ἐκ σέθεν sed πείθεσθαι ἐκ σέθεν. Sophocl. Electr. 411. ΕΚ ΤΟΥ φίλων ΠΕΙΣΘΕΙΣΑ. Verbum πείθεσθαι quidem cum genitivo occurrit apud Herodot. I. 126. Sed locus mihi suspectus est. Nihil ad rem faciunt exempla ab Abreschio et Wesselingio allata. Nam λεγόντων in Platonis, καλοῦντος in Xenophontis loco genitivi sunt absoluti. *Porsonus.*]

728. ἃ 'ν με δρᾶν χρέων; Parum Græce ἂν isto loco. Codd. A. B. ἁ με δραν χρεων; Bene, si scribas ἃ 'με &c. ut Aristoph. Equit. ver. 16. ubi notatur, "sumtum "esse versum ex quadam Tragœdia Euripidis quæ non extat." Imo extat: est enim ver. 348. Hippolyti ed. Oxon. (in Barn. 345.) φεῦ· Πῶς ἂν σύ μοι λέξειας ἃ 'μ' ἐχρῆν λέγειν; ut ex MSS. ibi bene editur. ἃ producitur propter coalitionem cum sequente ε in ἐμέ. Nescivit hoc interpolator, qui infersit ἄν. vid. ver. 522. [ὧν με δρᾶν conj. Reiskius.]

734. καὶ σὺ δὲ φαῦλ' ἡγῇ τάδε. Scribi potest, ut vitetur Anapæstus, καὶ σὺ φαῦλ' &c. et ita Heathius. Codd. A. B. hic omittunt καὶ: debuerant potius omittere δὲ: quod fecit Valckenærius ad Phœniss. 808. Pro ἡγῇ legendum videtur ἡγοῦ, *judica, existima*, i. e. *judicare, existimare debes:* ut sit potius admonitio quam affirmatio: non enim apparet Agamemnonem ita existimasse. sic ἡγοῦ Med. 454. *existimare debes:* εὐλαβοῦ, *timere debes*, Orest. 791. εὔχου, *precari debes*, Iph. Taur. 336. φοβοῦ, *metuere debes*, Rom. xiii, 4. [Lego κἂν σὺ φαῦλ' ἡγῇ τάδε. *etiamsi Tu hæc nihili facias. Musgravius.*]

ΚΛ. καλὸν τεκοῦσαν τἀμά γ' ἐκδοῦναι τέκνα.
ΑΓ. καὶ τάς γ' ἐν οἴκῳ μὴ μόνας εἶναι κόρας.
ΚΛ. ὀχυροῖσι παρθενῶσι φρουροῦνται καλῶς.
ΑΓ. πιθοῦ. ΚΛ. μὰ τὴν ἄνασσαν, Ἀργείαν θεάν.
ἐλθὼν δὲ, τἄξω πρᾶσσε, τἀν δόμοις δ' ἐγὼ,
ἃ χρὴ παρεῖναι νυμφίοισι παρθένοις.
ΑΓ. οἴμοι. μάτην ἦξ', ἐλπίδος δ' ἀπεσφάλην,
ἐξ ὀμμάτων δάμαρτ' ἀποστεῖλαι θέλων.
σοφίζομαι δὲ, κἀπὶ τοῖσι φιλτάτοις
τέχνας πορίζω, πανταχῇ νικώμενος.
ὅμως δὲ σὺν Κάλχαντι τῷ θυηπόλῳ,
τὸ τῆς θεοῦ φίλον γ', ἐμοὶ δ' οὐκ εὐτυχὲς,
ἐξιστορήσων εἶμι, μόχθον Ἑλλάδος.
χρὴ δ' ἐν δόμοισιν ἄνδρα τὸν σοφὸν τρέφειν
γυναῖκα χρηστὴν κἀγαθὴν, ἢ μὴ τρέφειν.

ΧΟ. ἥξει δὴ Σιμόεντα, καὶ — στροφή.
δίνας ἀργυροειδεῖς,
ἄγυρις Ἑλλάνων στρατιᾶς,
ἀνά τε ναυσὶν, καὶ ξὺν ὅπλοις
Ἴλιον, ἐς τὸ Τροίας

736. τἀμά γ' ἐκδοῦναι. Vel, μ' ἐκδοῦναι τέκνα. Andromach. 677. Οὔκουν δίκαιον τοῖς ἐμοῖς ἔμ' ὠφελεῖν; ita Stobæus Tit. LXXII. Vulgo, Οὐκοῦν, et ἐπωφελεῖν: et γ' ἐμοῖς, quod tamen prætulerim.

740. ἐλθὼν ΔΕ τἄξω. Forte, ἐλθὼν ΣΥ τἄξω πρᾶσσε, τἀν δόμοις δ' ΕΓΩ. Vide Æschyl. Sept. Theb. 206, 207. et supra ver. 401. Pro δὲ Codd. A. C. γε.

753. ἄγυρις Ἑλλάνων στρατιᾶς. Ἑλλάνων στρατιᾶς ἄγυρις, vel, ἄγυρις στρατιᾶς. vide Antistrophen. [Scribendum putavi ἄγυρις cum articulo.]

[754. ἀνὰ ναυσίν. Dorice pro σὺν ναυσίν. Gregorius Corinth. de Dial. Dor. XVIII. τὴν ἀνὰ, ἀντὶ τῆς σὺν λαμβάνουσιν. Ὅμηρος, Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ. Καὶ Πίνδαρος, Χρυσέαις ἀν' ἵπποις. Commode ibi citat Koënius, Vir Doctissimus, Nostri Electr. 466. *Musgravius.*]

755. Ἴλιον, ἐς τό. Distingui potest, Ἴλιον ἐς, τὸ Τροίας &c. ver. 754. pro ναυσὶν, Codd. A. B. ναυσι. et ver. 757. Κασανδραν Cod. C.

Φοιβήϊον δάπεδον·
τὰν Κασάνδραν ἵν' ἀκούω
ῥίπτειν ξανθοὺς πλοκάμους,
χλωροκόμῳ στεφάνῳ δάφνας
κοσμηθεῖσαν, ὅταν θεοῦ
μαντόσυνοι πνεύσωσ' ἀνάγκαι.
στάσονται δ' ἐπὶ περγάμων — ἀντιστροφή.
Τροίας, ἀμφί τε τείχη
Τρῶες, ὅταν χάλκασπις Ἄρης,
πόντιος, εὐπρώροισι πλάταις
εἰρεσίᾳ πελάζῃ
Σιμουντίοις ὀχετοῖς,
τὰν τῶν ἐν αἰθέρι δισσῶν
Διοσκούρων Ἑλέναν
ἐκ Πριάμου κομίσαι θέλων
εἰς γᾶν Ἑλλάδα, δοριπόνοις
ἀσπίσι καὶ λόγχαις Ἀχαιῶν.
Πέργαμον δὲ, Φρυγῶν πόλιν, — ἐπῳδός.
λαΐνους περὶ πύργους
κυκλώσας Ἄρει φοινίῳ,

761. παντόσυνοι—ἀνάγκαι. Lego, Μαντόσυνοι: *fatidicæ necessitates.* Virgilius dixisset, *afflata est numine quando Jam propiore Dei.* sic λόχιοι ἀνάγκαι, Bacch. 90. et δεσπόσυνοι ἀνάγκαι, Æschyl. Pers. 589. Confirmant hanc conjecturam Codices A. B. C. et alii, nisi fallor, ita emendarunt ante me: non memini ubi. Ver. 765. pro εὐπόροισι iidem ευπρωροις. Ver. 768. omittit ἐν Cod. A. Barnesius edidit εἰν. Ver. 774. Codd. A. B. λαιν αι. ους. volunt, opinor, λαϊνέους.

[765. εὐπρώροισι πλάταις. Ita ambo MSS. et P. Dicitur autem ut εὐπρύμνοισι πλάταις supra 723. Sed hic a proris potius, quam a puppibus, epithetum desumit, quod illæ, proræ scil. Trojanis e muro spectantibus primæ in conspectum venirent. Ald. εὐπόροισι. *Musgravius.*]

775. κυκλώσας Ἄρει φοινίῳ. Forte, Ἄρης φοίνιος: quod postulare videntur participia κυκλώσας, πέρσας, et verbum θήσει. Pro λαιμητόμους (ver. 776.) Codd. omn. λαιμοτομους. unde ita edidi. Passiva notione hic sumitur: activa Iph. Taur. 444.

λαιμοτόμους κεφαλὰς
σπάσας, πόλισμα Τροίας
πέρσας κατάκρας πόλιν,
θήσει κόρας πολυκλαύστους,
δάμαρτά τε Πριάμου.
ἁ δὲ Διὸς Ἑλένα
κόρα, πολύκλαυτος ἐσεῖται,
πόσιν προλιποῦσα.
μήτ' ἐμοὶ,
μήτ' ἐμοῖσι τέκνων τέκνοις
ἐλπὶς ἅδε ποτ' ἔλθοι,

778. πόλιν. Conjeceram πάλιν; sed præventus a Barnesio, et Reiskio: qui (Barnesius) erudite explicat πάλιν, *rursus*, quia Hercules *prius* Trojam everterat; nunc *iterum* Græci eversuri sunt. vid. Sophocl. Philoct. 1484. Ver. 779. pro πολυκλαύτους, omnes Codd. πολυκλαύστους. vide Dorvill. ad Chariton. p. 40. Suspecta esse potest vox πολύκλαυτος ver. 782. Ver. 783, 784. "Hi duo "versus in unum coalescere debent, Πό-"σιν προλιποῦσα. μήτ' ἐμοὶ," *Heathius*. Ver. 785. Cod. C. τεκνοισιν pro τέκνοις.

786. ἐλπὶς ἅδε ποτ' ἔλθοι, Οἵαν——Φρυγῶν ἄλοχοι Στήσουσι, &c. In toto dramate non est hoc difficilior locus per septem versus. Explicatione ejus quam breviter potero defungar. Ἐλπὶς non solum significat *spes*, sed etiam *exspectatio*, utriusque generis, sive *boni*, sive *mali*. si *malum* sit quod exspectatur, ἐλπὶς significat *metus*: cujus exempla multa sunt. vide Orest. 857. Sophocl. Trachin. 968. Lucian. Tyrannicid. p. 694. ed. Græv. τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίς. Sic ἐλπὶς τοῦ ἀπολέσθαι, *exspectatio*, vel *metus pereundi*, Josephus Ant. Jud. II. 15. p. 89. ed. Hudson. Plato De Legg. I. Quod de nomine, idem de verbo ἐλπίζω dictum sit. vide Priscian. lib. 18. p. 1179. ed. Putsch. et Barnes. ad Supplic. 790. ἐλπὶς itaque hoc loco sit *metus*.

Sequitur: Οἵαν (ἐλπίδα) Φρυγῶν ἄλοχοι στήσουσι, *qualem* (metum) *uxores Phrygum instituent*, vel *statuent*. quemadmodum supra ver. 676. στήσομεν χοροὺς est χορεύσομεν *saltabimus*: ἔστασεν ἰαχὰν (ver. 1039.) est ἰάχησε, *vociferatus est*; στῆσαι κραυγὴν (Orest. 1529. ed. Barn.) est κραυγάσαι, *clamare*; ita στήσουσιν ἐλπίδα, *instituent metum*, id est *metuent*. [Legerim σχήσουσι. Sic in Bacchis 1337. νόστον σχήσουσι. Ἐλπὶς autem, ut satis notum est, apud Veteres pro expectatione futuri, sive boni, sive mali, ἀδιαφόρως ponitur. *Tyrwhittus*.]

Λυδαὶ πολύχρυσοι, ut Bacch. ver. 13. et sæpissime: nempe ob auri ramenta e Tmolo monte a fluvio Pactolo deferri solita, Herodot. I, 93. et Strabo lib. XIII. p. 928. *Lydæ* vero hic memorantur, quia *Lydia* erat sub imperio *Priami*. Lucian. in Dear. Judic. p. 224.

Jam itaque hoc optat Chorus: Neque mihi, neque liberorum meorum liberis unquam eveniat talis *metus*, qualem Ly-

οἷαν αἱ πολύχρυσοι Λυ-
δαὶ καὶ Φρυγῶν ἄλοχοι
στήσουσι, παρ' ἱστοῖς μυ-
θεῦσαι τάδ' ἐς ἀλλήλας·
τίς ἄρα μ' εὐπλοκάμους κόμας,
ἔρυμα δακρυόεντ' ἀνύσας
πατρίδος οὐλομένας, ἀπολωτιεῖ,
διά σε τὰν κύκνου δολιχαύχενος γόνον;
εἰ δὴ φάτις ἔτυμος,

dæ et Phrygum uxores metuent, dum captivæ et servæ telam texentes, inter se colloquentur et deflebunt hæc quæ sequuntur, Τίς ἄρα, &c.

789. μυθεῦσαι. Pro μυθοῦσαι. Hæc scriptura, si sana sit, probat in usu fuisse simplex verbum μυθέω, quod non nisi in compositis nunc agnoscitur. μυθεύω centies occurrit in Euripide.

791. τίς ἄρα μ' εὐπλοκάμους κόμας, Ἔρυμα δακρυόεντ' ἀκούσας &c. Hæc non possunt intelligi. Pro ἀκούσας Codices A. B. C. ανυσας. Lego, Τίς ἄρα μὴ οὐ πλοκάμους κόμας, Ῥεύματα δακρυόεντ' ἀνύσας, Πατρίδος οὐλομένας, ἀπολωτιεῖ, Διά σε τὰν κύκνου δολιχαύχενος γόνον; *Quis non cincinnos comæ, Effusis lacrymis, Evellet, patria pereunte Propter* (vel *per*) *te* (O Helena *filiam cygni longum-collum-habentis?* Μὴ οὐ est monosyllabum; in interrogatione, ut hic, Troas. 792. Sophocl. Ajac. 543. Vera ejus elisio est Μὴ ὐ πλοκάμους: unde ex sono factum μ' εὐπλοκάμους. nam μ' οὐ est με οὐ: et η non potest ibi elidi. Callimachus Lavacr. Pallad. ver. 52. φράζεο μ' οὐκ ἐθέλων τὴν βασίλειαν ἴδῃς. ita editur, pro μὴ ὐκ ἐθέλων.

Πλοκάμους κόμας (Dor. pro κόμης) ut πλοκάμους τριχὸς ver. 1438. πλόκαμος τριχὸς Æschyl. Sept. Theb. 570. βοστρύχους κόμης Helen. 1240. πλόκαμον κόμης Electr. 1071.

Ῥεύματα δακρυόεντ' ἀνύσαι, *fluxus lacrymosos efficere*, vel *elicere*, est *lacrymari*: quod effertur per νάματα ὄσσων ἐξανύειν vel ἐξανύττειν Herc. Fur. 625. Sic αἷμα ἐξανύειν vel ἐξανύττειν, *elicere*, Iph. Taur. 1460. κατανύειν Orest. 89. Ῥεύματα δακρυόεντα sunt πηγαὶ δακρύων Sophocl. Antig. 814. et ῥήξασα δακρύων νάματα Trachin. 936. Apposite Æschylus Prometh. 398. Δακρυσίστακτον δ' ἀπ' ὄσσων Ῥαδινῶν λειβομένα ῥέος Νοτίοις ἔτεγξα παγαῖς. ubi Schol. ῥέος· ῥεῦμα. Versus autem Euripidis, Ῥεύματα &c. est Dactylicus ἑφθημιμερής. Virgilius dixisset, *Quis talia fando Temperet a lacrymis?* Hæc in contextum tuto admitti potuissent, opinor.

Διά σε τὰν κύκνου γόνον, est, διά σε, ὦ κύκνου γόνε, ut ver. 856, σὲ τὸν Θεᾶς παῖδα, pro, σὲ, ὦ Θεᾶς παῖ, et innumera talia. Synchysis in compositione verborum, in hunc ordinem redigenda est, Τίς ἄρα μὴ οὐ ἀπολωτιεῖ πλόκαμον κόμης, ἀνύσας ῥεύματα δακρυόεντα, πατρίδος οὐλομένης διά σε, τὰν γόνον κύκνου δολιχαύχενος; διά σε hic sumi potest pro genitivo διά σου. Absque τῷ Codicum ἀνύσας pro ἀκούσας, hic locus nunquam restitui potuisset. cetera non adeo difficilia erant. Melius forte distingueretur, Διά σε τὰν κύκνου | Δολιχαύχενος γόνον. ut prior versus Trochaïci, posterior Iambici, pars esset.

795. εἰ δὴ φάτις. Legi potest cum Reiskio, Εἴθ' ἡ φάτις, propter sequens, Εἴτ' ἐν δέλτοις.

ὡς ἔτυχε Λήδ' ὄρνιθι πταμένῳ,
Διὸς ὅτ' ἀλλάχθη δέμας·
εἴτ' ἐν δέλτοις Πιερίσι
μῦθοι τάδ' ἐς ἀνθρώπους
ἤνεγκαν, παρὰ καιρὸν, ἄλλως.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ.

ποῦ τῶν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ὁ στρατηλάτης;
τίς ἂν φράσειε προσπόλων, τὸν Πηλέως
ζητοῦντά νιν παῖδ' ἐν πύλαις Ἀχιλλέα;
οὐκ ἐξ ἴσου γὰρ μένομεν Εὐρίπου πέλας·
οἱ μὲν γὰρ ἡμῶν ὄντες ἄζυγες γάμων,
οἴκους ἐρήμους ἐκλιπόντες, ἐνθάδε
θάσσουσ' ἐπ' ἀκτάς· οἱ δ' ἔχοντες εὔνιδας,
ἄπαιδες· οὕτω δεινὸς ἐμπέπτωκ' ἔρως
τῆσδε στρατείας Ἑλλάδ', οὐκ ἄνευ θεῶν.
τοὐμὸν μὲν οὖν δίκαιον, ἐμὲ λέγειν χρεών·
ἄλλος δ' ὁ χρῄζων, αὐτὸς ὑπὲρ αὑτοῦ φράσει.

796. ἔτυχε Λήδ' ὄρνιθ' ἱπταμένῳ. Vel sine elisione, ὄρνιθι πταμένῳ, (si hæ voces recte habent, neque scribendum ὄρνιθος πταμένου) ut Bacch. 90. πταμένας βροντᾶς. Verbum ἵπταμαι improbat Magister. vid. Græv. ad Lucian. Solœcist. p. 752. Pro ἔτυχε Cod. A. ετυχες: B. ετυχεν. Utrumvis bene, si sit anapæsticus. ἀλλάχθη pro ἠλλάχθη, omisso augmento. Versus, Διὸς ὅτ' ἀλλάχθη &c. Pars Trochaïci.

[796. ὄρνιθι πταμένῳ. Hactenus recte Marklandus. Legendum præterea existimat Porsonus ad Med. 1. ὡς ἔτυχεν Λήδα μιχθεῖσ' ὄρνιθι πταμένῳ. Supplendum μιγεῖσα docuerat Scaliger ad Catullum p. 51. ed. 1607.]

804. μένομεν Εὐρίπου πύλας. In marg. Barnes. πύλαις vel πέλας. hoc ultimum sine dubio verum est. μένομεν πύλας non puto esse Græcum.

807. θάσσουσ' ἐπ' ἀκτάς. Hecub. 36. θάσσουσ' ἐπ' ἀκταῖς. Recte ἐπ' ἀκταῖς, *in littore*: ἐπ' ἀκτὰς, *ad litus*. Iph. Taur. 272. Εἴτ' οὖν ἐπ' ἀκταῖς θάσσετον. Helen. 745. Μένειν ἐπ' ἀκταῖς. Potuit quoque scribere ἐπ' ἀκτῆς.

109. Ἑλλάδι γ', οὐκ ἄνευ Θεῶν. Anapæstus pro quarto pede. Scaliger, Ἑλλάδ' οὐκ ἄνευ Θεῶν. vulgatam tuetur Barnesius. Cod. B. omittit οὖν ver. 810.

[809. Ἑλλάδ' οὐκ. Ita Porsonus Suppl. Præf. p. xxii. cum Scaligero.]

γῆν γὰρ λιπὼν Φάρσαλον, ἠδὲ Πηλέα,
μένω 'πὶ λεπταῖς ταῖσδέ γ' Εὐρίπου πνοαῖς,
Μυρμιδόνας ἴσχων, οἵ μ' ἀεὶ προσκείμενοι
λέγουσ', Ἀχιλλεῦ, τί μένομεν; ποῖον χρόνον
ἔτ' ἐκμετρῆσαι χρὴ πρὸς Ἴλιον στόλον;
δρᾶ γ', εἴ τι δράσεις, ἢ 'παγ' οἴκαδε στρατὸν,
τὰ τῶν Ἀτρειδῶν μὴ μένων μελλήματα.

ΚΛ. ὦ παῖ θεᾶς Νηρῇδος, ἔνδοθεν λόγων
τῶν σῶν ἀκούσασ', ἐξέβην πρὸ δωμάτων.

ΑΧ. ὦ πότνι' αἰδὼς, τήνδε τίνα λεύσσω ποτὲ
γυναῖκα, μορφὴν εὐπρεπῆ κεκτημένην;

ΚΛ. οὐ θαῦμά σ' ἡμᾶς ἀγνοεῖν, οὓς μὴ πάρος
κατεῖδες· αἰνῶ δ' ὅτι σέβεις τὸ σωφρονεῖν.

812. *γῆν γὰρ λιπὼν Φάρσαλον, ἠδὲ Πηλέα.* Codd. omnes Φαρσαλιον, ut γῆς Φαρσαλίας Andromach. 22. et sensu eodem, πόλεως Φαρσαλίας ibid. ver. 16. Φάρσαλος quoque appellari potuit γῆ, ut Ἐλευσὶς vocatur χθὼν Supplic. ver. 1. i. e. πόλις. Ex hoc autem loco, et multis aliis, patet, vocem ἠδὲ, *et*, esse bene Atticam. [Contra Valckenærium disputat Phœn. 1683. Vide Porson. Hec. 327. Med. 1703.] ιον est unius syllabæ in pronuntiatione, quasi esset *yŏn*.

[812. Φάρσαλον reduxi ex monitu Porsoni Suppl. Præf. p. xxii.]

813. *λεπταῖς — Εὐρίπου πνοαῖς.* Plura dici possent pro ῥοαῖς, si cum Codicibus: nam tentoria Myrmidonum fixa erant Εὐρίπου πέλας. Hæ λεπταὶ Εὐρίπου ῥοαὶ vocantur λεπτὸς Εὐρίπου κλύδων apud Strabon. lib. i. p. 104. ex Ione Chio. Credo Euripidem scripsisse ῥοαῖς, alterum esse ab interpolatore qui meminerat πνοὰς a Græcis hoc tempore exspectari. Si legatur πνοαῖς, verti potest ἐπὶ *cum*, ut ver. 656. μένε ἐπὶ τέκνοις, *mane cum liberis.*

814. *οἵ μ' ἀεὶ προσκείμενοι λέγουσ'.* Mallem Οἵ γ' ἀεὶ (vel οἵτ', i. e. οἳ): nam μ' non potest, in Tragico, opinor, denotare μοι: et προσκείμενοί με, vel λέγουσί με, pro μοι, non videtur hic esse Græcum. Dicam mox de με et μοι. Parum differentiæ est inter μ et γ in libris scriptis. [μ' elisio τοῦ με pro μοι. Vide Porsonum ad Phœn. 1230.]

816. *πρὸς Ἴλιον στόλον;* Codd. omnes Ιλι ον. / ου. Forte, πρὸς Ἴλιον στόλου: ut constructio sit, ποῖον χρόνον στόλου πρὸς Ἴλιον χρὴ ἡμᾶς ἔτι ἐκμετρῆσαι; Sophocles Philoct. 249. κατ' ἀρχὴν τοῦ πρὸς Ἴλιον στόλου. noster infra, ver. 965. Duo substantiva ὁμοιοτέλευτα raro conjungit Euripides.

818. *μὴ μένων μελλήματα.* Ald. et Steph. μελήματα. Perperam. Æschines adv. Ctesiph. p. 392. ed. Taylor. οὐδὲ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀναμένειν μελλήματα. Et ita Portus, et Codices A. B.

824. *αἰνῶ δ' ὅτι σέβεις τὸ σωφρονεῖν.* Codd. A. B. C. habent, οτι προσεβης αν το σωφρονειν. Quæ lectio videtur partim vera, partim interpolata. Vera forte est, αἰνῶ

ΑΧ. τίς δ' εἶ; τί δ' ἦλθες Δαναΐδῶν εἰς ξύλλογον,
γυνὴ πρὸς ἄνδρας ἀσπίσιν πεφραγμένους;
ΚΛ. Λήδας μέν εἰμι παῖς· Κλυταιμνήστρα δέ μοι
ὄνομα· πόσις δέ μοι 'στὶν Ἀγαμέμνων ἄναξ.
ΑΧ. καλῶς ἔλεξας ἐν βραχεῖ τὰ καίρια.
αἰσχρὸν δέ μοι γυναιξὶ συμβάλλειν λόγους.
ΚΛ. μεῖνον· τί φεύγεις; δεξιάν γ' ἐμῇ χερὶ
ξύναψον, ἀρχὴν μακαρίαν νυμφευμάτων.
ΑΧ. τί φῄς; ἐγώ σοι δεξιάν; αἰδοίμεθ' ἂν
Ἀγαμέμνον', εἰ ψαύοιμεν, ὧν μή μοι θέμις.
ΚΛ. θέμις μάλιστα, τὴν ἐμὴν ἐπεὶ γαμεῖς
παῖδ', ὦ θεᾶς παῖ ποντίας Νηρηΐδος.
ΑΧ. ποίους γάμους φῄς; ἀφασία μ' ἔχει, γύναι·

δ' ὃ προσέβης τὸ σωφρονεῖν· *laudo autem pudorem istum cui accedis,* vel *accessisti.* ὃ προσέβης, pro, πρὸς ὃ ἔβης, *quo tendis,* cui te adjungis, vel adjunxisti, Aor. 2. verbi προσβαίνω: Androm. 990. Interpolata videtur ὅτι ad supplendam mensuram versus ab aliquo qui legebat σέβεις: ἂν vero additum a putante προσεβῃς esse modi subjunctivi, a πρὸ et σέβω. Si legatur ὃ προσέβεις, quod multis placebit, verti potest, *quem* (pudorem) *præfatu tuo colis*: quia ille, primo Clytæmnestræ intuitu, dixerat, ὦ πότνι' αἰδὼς, *o Pudor venerande.* Τὸ σωφρονεῖν pro τὴν σωφροσύνην.

828. μοι 'στίν. Ita scribitur μοί ἐστιν in tragicorum Iambis: non μ' ἐστὶν, quod foret μέ ἐστιν. Sophocles Philoct. 826. Ὡς οὐ θέμις γ' ἐμοὶ 'στὶ σοῦ μολεῖν ἄτερ. Ajac. 1247. Δῆλος δέ μοι 'στὶ σκαιὸν ἐκλύσων στόμα. non Δῆλος δέ μ' ἐστί. Diphthongus οι finalis apud tragicos sæpe eliditur: non statim occurrit exemplum τοῦ οι. [Equidem usitatius credo μοὐστίν. Conf. Gregorium de Dialectis cum Koënii nota p. 64.]

831. δεινόν· τί φεύγεις; Lego, Μεῖνον· τί φεύγεις; Sic ver. 855. et Phœniss. 904. Μεῖνον· τί φεύγεις; et Helen. 555. Μεῖνον· τί φεύγεις; et sic correxerat Valckenærius ad locum Phœniss. adducto etiam isto ex Helena. Deinde mallem, δεξιάν τ' ἐμῇ χερὶ Σύναψον, ἀρχὴν μακαρίων νυμφευμάτων: pro γ' ἐμῇ, et μακαρίαν. sic ἐσθλοῖσιν γάμοις ver. 609. καλοῖσιν ὑμεναίοισιν, Orest. 1215.

833. αἰδούμεθ' ἂν Ἀγαμέμνον', εἰ. Codd. A. B. αιδοιμεθ' αν. unde ita edidi, ut prius conjeceram.

834. εἰ ψαύοιμεν, ὧν. Cod. C. ει ψαυοιμεν αν ὧν hoc est, εἰ ψαύοιμ' ἂν ὧν. Electra 223. μὴ ψαῦ', ὧν σε μὴ ψαύειν χρεών.

Deinde, versu 835. distingui potest, Θέμις· μάλιστα τὴν ἐμὴν &c. *Imo licet: præcipue cum ducturus sis meam filiam.* Vulgo, Θέμις μάλιστα, τὴν &c. γαμεῖς. i. e. γαμήσεις. *ducturus es.*

837. ποίους γάμους ἔφησθ'; Barnesius mutavit ἔφησθ' in φῄς. sed magis probabile videtur ut scriba mutaret Ποῖον γάμον in Ποίους γάμους, quam φῄς in ἔφησθα. [Marklandi emendationem probavit Musgravius. Mihi verior visa est Barnesiana.]

εἰ μή τι παρανοοῦσα, καινουργεῖς λόγον.
ΚΛ. πᾶσιν τόδ' ἐμπέφυκεν, αἰδεῖσθαι φίλους
καινοὺς ὁρῶσι, καὶ γάμου μεμνημένους.
ΑΧ. οὐ πώποτ' ἐμνήστευσα παῖδα σὴν, γύναι,
οὐδ' ἐξ Ἀτρειδῶν ἦλθέ μοι λόγος γάμων.
ΚΛ. τί δῆτ' ἂν εἴη; σὺ πάλιν αὖ λόγους ἐμοὺς
θαύμαζ'· ἐμοὶ γὰρ θαύματ' ἐστὶ τὰ παρὰ σοῦ.
ΑΧ. εἴκαζε· κοινόν ἐστιν εἰκάζειν τάδε,
ἄμφω γὰρ οὐ ψευδόμεθα τοῖς λόγοις ἴσως.
ΚΛ. ἀλλ' ἦ πέπονθα δεινά· μνηστεύω γάμους
οὐκ ὄντας, ὡς εἴξασιν· αἰδοῦμαι τάδε.
ΑΧ. ἴσως ἐκερτόμησε κἀμὲ καὶ σέ τις.
ἀλλ' ἀμελίᾳ δὸς αὐτὰ, καὶ φαύλως φέρε.
ΚΛ. χαῖρ'· οὐ γὰρ ὀρθοῖς ὄμμασίν σ' ἔτ' εἰσορῶ,
ψευδὴς γενομένη, καὶ παθοῦσ' ἀνάξια.
ΑΧ. καί σοι τόδ' ἐστὶν ἐξ ἐμοῦ. πόσιν δὲ σὸν
στείχω ματεύσων τῶνδε δωμάτων ἔσω.
ΠΡ. ὦ ξέν', Αἰακοῦ γένεθλον, μεῖνον· ὦ σέ τοι λέγω

838. εἰ μή τι παρανοοῦσα. Opinor περινοοῦσα, *Nisi quid vafri mente agitans*, nisi quid comminiscens. Vix enim quisquam tam inurbane reginam allocutus fuisset, ut eam παρανοίας (*dementiæ*) insimularet. Hesychius: Περίνοια· μηχανὴ, τέχνη. vide Budæum Comment. Gr. Ling. p. 422. Ver. 840. Ald. et Codd. A. B. habent μεμνημενοις. Vulgatam μεμνημένους veriorem puto.

846. ἄμφω γὰρ οὐ ψευδόμεθα. Achilles, mirans quid sibi vellet hæc historia de nuptiis suis, dicit Clytæmnestræ, æque ac ille miranti, Εἴκαζε· κοινὸν ἐστιν εἰκάζειν τάδε, Ἄμφω γὰρ ἐψευδόμεθα τοῖς λόγοις ἴσως. *Conjecta: ad utrumque nostrum spectat conjectare de hac re, Uterque enim forte decepti fuimus logis*, seu, *verbis inanibus.* Vulgo plene distinguitur post Εἴκαζε et post τάδε: et legitur οὐ ψευδόμεθα pro ἐψευδόμεθα.

[848. ὡς εἴξασιν. Hujus temporis, quod ex Analogiæ legibus non formatur, duo exempla præbet Aristophanes; unum Nub. 340. εἴπερ Νεφέλαι γ' εἰσιν ἀληθῶς θνηταῖς εἴξασι γυναιξίν. Alterum Av. 94. οἱ δώδεκα θεοὶ Εἴξασιν ἐπιτρίψαι σέ. Utrumque locum indicaverat Barnesius. *Musgravius.*]

[851. ὀρθοῖς ὄμμασιν. Vide Porsonum in Addend. ad Hec. v. 966.]

855. ὡς σέ τοι λέγω. Opinor, ὦ σέ τοι λέγω· ut Aristoph. Avib. 275. Οὗτος, ὦ, σέ τοι, sc. καλῶ. Helen. 1643. Οὗτος, ὦ, ποῖ

τὸν θεᾶς γεγῶτα παῖδα, καὶ σὲ τὴν Λήδας κόρην.
ΑΧ. τίς ὁ καλῶν, πύλας παροίξας; ὡς τεταρβηκὼς καλεῖ.
ΠΡ. δοῦλος. οὐχ ἁβρύνομαι τῷδ'· ἡ τύχη γάρ μ' οὐκ ἐᾷ.
ΑΧ. τίνος; ἐμὸς μὲν οὐχί· χωρὶς τἀμὰ κἀγαμέμνονος.
ΠΡ. τῆσδε τῆς πάροιθεν οἴκων, Τυνδάρεω δόντος πατρός.
ΑΧ. ἕσταμεν· φράζ', εἴ τι χρήζεις, ὧν μ' ἐπέσχες οὕνεκα.
ΠΡ. ἦ μόνω πάροιθε δῆτα ταῖσδ' ἐφέστατον πύλαις;
ΚΛ. ὡς μόνοις λέγοις ἄν· ἔξω δ' ἐλθὲ βασιλείων δόμων.
ΠΡ. ὦ τύχη, πρόνοιά θ' ἡ 'μή, σῶσον οὓς ἐγὼ θέλω.
ΑΧ. ὁ λόγος εἰς μέλλοντ' ἂν ὤσῃ χρόνον· ἔχει δ' ὄγκον τινά.
ΚΛ. δεξιᾶς ἕκατι μὴ μέλλ', εἴ τι μοι χρήζεις λέγειν.

σὸν πόδ' αἴρεις &c. Pro θερά. (θεράπων) Cod. C. habet πρε. (i. e. Πρεσβυτης) hic et in sequentibus. Recte. vid. ad ver. 891. et ad Dram. Personas. Pro παροίξας ver. 857. Cod. A. παρ/αν οιξας.

860. τῶνδε, τῶν πάροιθεν, οἴκων, Τυνδάρεω δόντος πατρός. MS. A. pro τῶνδε τῶν habet τησδε της: quam scripturam (τησδε της) vox πατρὸς poscere et confirmare videtur, ut et versus 46, 869, 870. Puto ab Euripide fuisse Τῆσδε, τῆς πάροιθεν, οἰκεὺς, Τυνδάρεω δόντος πατρός· *Hujusce, quæ hic stat, famulus, Tyndareo patre dante.* vide Harpocrat. V. Οἰκέως· Sophocl. Œd. Tyran. 775. Homer. Odyss. Ξ. 4. 63. Iliad. Ζ. 366. et Valckenær. ad Ammon. III, 3. Caussa interpolationis manifesta est. [Edidi ex MS. secutus Musgravium.]

[862. μόνῳ—παῖδ' pro μόνω—ταῖσδ' Aldus.]

863. ὡς ΜΟΝΟΙΣ λέγοις ἄν. Quæsiverat senex, an ΜΟΝΩ ἐφέστατον πύλαις, Dualiter, *soli vos* DUO *statis ad portas?* probabile videtur Clytæmnestram respondisse, Ὡς ΜΟΝΟΙΝ λέγοις ἄν, *tanquam nobis* DUOBUS SOLIS *dixeris.* In ver. 864. pro σῶσον οὓς Cod. B. σωσουσ': A. σωσας: i. e. σῶσον οὓς, et σῶσον ἅς. utrumque de Iphigenia.

865. ἂν ὤσῃ. Non intelligo. ἀνοίσει (fut. ab ἀναφέρω) εἰς, usitata est locutio. Ambigua vel dubia cum sint ἂν ὤσῃ, et μέλλοντα χρόνον, reliqui versionem Canteri et Barnesii. [Scaliger emendavit ἂν εἴη. εἰς μέλλοντα λεύσσει Reiskius.]

866. δεξιᾶς ἕκατι μὴ μέλλ', εἴ τι μοι χρήζεις λέγειν. Illustrationem postulat hic locus. Δεξιᾶς ἕκατι nunquam significat *Per dextram*, quemadmodum vertunt; sed vel, *propter dextram*, vel, *dextram quod attinet.* neque probabile est, *Reginam*, Agamemnonis uxorem, obsecraturam esse *servum* suum *per dextram* ejus. nam longe diversæ sunt circumstantiæ, ubi Iphigenia in Tauris ver. 1068. supplicat Choro πρὸς δεξιᾶς, *per dextram.* Illæ enim ingenuæ erant, licet captivæ: et φίλας eas appellat Iphigenia, ver. 458. et φιλτάτας ver. 1056. Aliter explicanda hæc sunt. Regum et magnatum mos erat dextram osculandam vel tangendam porrigere servis et humilioribus quibuscunque qui fidem ac protectionem eorum implorarent, aut aliud quid peterent, vel gratias agerent, vel gratularentur: vel denique simpliciter, in signum approbationis eorum. Res est no-

ΠΡ. οἶσθα δῆτά μ' ὅστις ὤν, σοὶ καὶ τέκνοις εὔνους ἔφυν;
ΚΛ. οἶδά σ' ὄντ' ἐγὼ παλαιὸν δωμάτων ἐμῶν λάτριν.
ΠΡ. χὤτι μ' ἐν ταῖς σαῖσι φερναῖς ἔλαβεν Ἀγαμέμνων ἄναξ;
ΚΛ. ἦλθες εἰς Ἄργος μεθ' ἡμῶν, κἀμὸς ἦσθ' ἀεί ποτε.
ΠΡ. ὧδ' ἔχει· καὶ σοὶ μὲν εὔνους εἰμί, σῷ δ' ἧσσον πόσει.
ΚΛ. ἐκκάλυπτε νῦν ποθ' ἡμῖν, οὕς τινας λέγεις λόγους.
ΠΡ. παῖδα σὴν πατήρ, ὁ φύσας, αὐτόχειρ μέλλει κτανεῖν.
ΚΛ. πῶς; ἀπέπτυσ', ὦ γεραιέ, μῦθον· οὐ γὰρ εὖ φρονεῖς.
ΠΡ. φασγάνῳ λευκὴν φονεύων τῆς ταλαιπώρου δέρην.
ΚΛ. ὦ τάλαιν' ἐγώ· μεμηνὼς ἆρα τυγχάνει πόσις;
ΠΡ. ἀρτίφρων, πλὴν εἰς σὲ καὶ σὴν παῖδα. τοῦτο δ' οὐ φρονεῖ.
ΚΛ. ἐκ τίνος λόγου; τίς αὐτὸν οὑπάγων ἀλαστόρων;
ΠΡ. θέσφαθ', ὥς γε φησὶ Κάλχας, ἵνα πορεύηται στρατός.
ΚΛ. ποῖ; τάλαιν' ἐγώ· τάλαινα δ' ἣν πατὴρ μέλλει κτανεῖν.
ΠΡ. Δαρδάνου πρὸς δώμαθ', Ἑλένην Μενέλεως ὅπως λάβῃ.
ΚΛ. εἰς ἄρ' Ἰφιγένειαν Ἑλένης νόστος ἦν πεπρωμένος;
ΠΡ. πάντ' ἔχεις. Ἀρτέμιδι θύσειν παῖδα σὴν μέλλει πατήρ.
ΚΛ. ὁ δὲ γάμος τίν' εἶχε πρόφασιν, ἥ μ' ἐκόμισεν ἐκ δόμων;

tissima (in regibus adhuc durat), et exempla ubique: vid. Alcest. 191. Sophoclem Œd. Tyr. 779. Arrianum Dissert. I, 19. Senex itaque pro more gratiam hanc exspectabat, atque hanc exspectationem gestu aliquo significasse supponendus est. Sed Clytæmnestra, moræ impatiens, jubet eum pergere tanquam hoc signum accepisset: *quod ad dextram meam attinet ne cunctere, si quid habes mihi dicere.* Reticetur in narratione *actio* aliqua senis, vel *gestus*, quem spectatores videbant: quemadmodum Mariæ actio, vel apprehensio pedum Domini Nostri in isto D. Joannis XX, 17. Μή μου ἅπτου.

[867. οἶσθα δῆτά γ'. Lege, Οἶσθα δῆτά μ' ὅστις ὤν, notior phrasis quam ut illustratione egeat. Vide tamen Kuster. ad Aristoph. Plut. 55. *Porsonus.*]

869. χ' ὤτι δή με ταῖς σαῖς φέρναις &c. Codices omnes, Χ ωτι μ' ἐν ταις σαισι φερναις ελαβεν &c. et ita edidi. σαῖσι pro ταῖς σαῖς conjecerat Heathius. Bene, nisi aliter MSS. In prioribus Editt. Græcam linguam, vel metrum, frustra quæsiveris.

875. φονεύων τὴν ταλαιπώρου δέρην. MSS. A. B. της ταλαιπωρου. Recte, ut ver. 491. et alibi.

884. ὁ δὲ γάμος τίν' εἶχε τὴν πρόφασιν, ἣ μ' ἐκόμισ' ἐκ δόμων; Neque hic est Tro-

ΠΡ. ἵν' ἀγάγῃς χαίρουσ' Ἀχιλλεῖ παῖδα νυμφεύουσα σήν.
ΚΛ. ὦ θύγατερ, ἥκεις ἐπ' ὀλέθρῳ καὶ σὺ, καὶ μήτηρ σέθεν.
ΠΡ. οἰκτρὰ πάσχετον δύ' οὖσαι· δεινὰ δ' Ἀγαμέμνων ἔτλη.
ΚΛ. οἴχομαι τάλαινα, δάκρυόν τ' ὄμματ' οὐκέτι στέγει.
ΠΡ. εἴπερ ἀλγεινὸν, τὸ τέκνων στερομένην δακρυῤῥοεῖν.
ΚΛ. σὺ δὲ τάδ', ὦ γέρον, πόθεν φῂς εἰδέναι πεπυσμένος;
ΠΡ. δέλτον ᾠχόμην φέρων σοὶ, πρὸς τὰ πρὶν γεγραμμένα.
ΚΛ. οὐκ ἐῶν, ἢ ξυγκελεύων παῖδ' ἄγειν θανουμένην;
ΠΡ. μὴ μὲν οὖν ἄγειν· φρονῶν γὰρ ἔτυχε σὸς πόσις τότ' εὖ.
ΚΛ. κᾆτα πῶς φέρων σὺ δέλτον οὐκ ἐμοὶ δίδως λαβεῖν;
ΠΡ. Μενέλεως ἀφείλεθ' ἡμᾶς, ὃς κακῶν τῶνδ' αἴτιος.
ΚΛ. ὦ τέκνον Νηρῇδος, ὦ παῖ Πηλέως, κλύεις τάδε;
ΑΧ. ἔκλυον οὖσαν ἀθλίαν σε. τὸ δ' ἐμὸν οὐ φαύλως φέρω.
ΚΛ. παῖδά μου κατακτενοῦσι σοῖς δολώσαντες γάμοις.
ΑΧ. μέμφομαι κἀγὼ πόσει σῷ, κοὐχ ἅπλως οὕτω φέρω.
ΚΛ. οὐκ ἐπαιδεσθήσομαί γε προσπεσεῖν τὸ σὸν γόνυ,
θνητὸς ἐκ θεᾶς γεγῶτος· τί γὰρ ἐγὼ σεμνύνομαι;

chaïcus, nisi scribatur, Ὁ δὲ γάμος τίν' εἶχε πρόφασιν, ἥ μ' ἐκόμισεν ἐκ δόμων; Et articulum τὴν abjicit Cod. B. Versu proxime sequenti, iterum legi potest νυμφεύσουσα, ut 458. et ita Barnesius.

886. καὶ σὺ, καὶ μήτηρ σέθεν. Mallem, χ'ἠ μήτηρ, i. e. καὶ ἡ: quia ita fere scribitur post καὶ σύ.

887. οὖσαι. Sic potius quam οὖσα dualiter, propter ὁμοιοτέλευτα ista οἰκτρὰ et δεινά.

891. δέλτον ᾠχόμην φέρων σοι. Hinc clare liquet hunc senem famulum eundem esse qui initio fabulæ una cum Agamemnone scenam ingressus est. Restitui igitur Πρε. (pro Θερά.) ex Cod. C. Paullo ante pro τέκνων Cod. A. παιδων. Alterum ab interpolatione, vel glossemate suprascripto.

[894. φέρων γε. Omni venere caret particula. Lege, κᾆτα πῶς φέρων σὺ δέλτον. *Porsonus.*]

[895. τῶνδ' ὃς αἴτιος κακῶν Porsonus ad Med. 333. Versiculum ex Athenæo Euripidi redonarat P. Leopardus Em. VI. 12.]

901. ἐκ Θεᾶς γεγῶτα. Codd. A. B. C. γεγωτ$^{ος.}_{α}$ Bene τὸ σὸν γόνυ γεγῶτος, ut τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου 1 Cor. xvi, 21. τὸν ἐμὸν ὠδίνων πόνον, init. Phœnissarum. Versu 900. non male scriberetur, Οὐκ ἐπαιδεσθήσομαι 'γὼ προσπεσεῖν &c. pro γε vide ver. 1396.

ἢ τίνος σπουδαστέον μοι μᾶλλον, ἢ τέκνου πέρι;
ἀλλ' ἄμυνον, ὦ θεᾶς παῖ, τῇ τ' ἐμῇ δυσπραξίᾳ,
τῇ τε λεχθείσῃ δάμαρτι σῇ· μάτην μὲν, ἀλλ' ὅμως
σοὶ καταστέψασ' ἐγώ νιν ἦγον, ὡς γαμουμένην·
νῦν δ' ἐπὶ σφαγὰς κομίζω· σοὶ δ' ὄνειδος ἵξεται,
ὅστις οὐκ ἤμυνας. εἰ γὰρ μὴ γάμοισιν ἐζύγης,
ἀλλ' ἐκλήθης γοῦν ταλαίνης παρθένου φίλος πόσις.
πρὸς γενειάδος σε, πρός σε δεξιᾶς, πρὸς μητέρος·
ὄνομα γάρ τὸ σόν μ' ἀπώλεσ', ᾧ σ' ἀμυνάθειν χρεών.
οὐκ ἔχω βωμὸν καταφυγεῖν ἄλλον, ἢ τὸ σὸν γόνυ,
οὐδὲ φίλος οὐδεὶς πέλας μοι. τὰ δ' Ἀγαμέμνονος κλύεις
ὠμὰ, καὶ πάντολμ'. ἀφῖγμαι δ', ὥσπερ εἰσορᾷς, γυνὴ
ναυτικὸν στράτευμ', ἄναρχον, κἀπὶ τοῖς κακοῖς θρασὺ,
χρήσιμον δ', ὅταν θέλωσιν. ἢν δὲ τολμήσῃς σύ μου
χεῖρ' ὑπερτεῖναι, σεσώσμεθ'· εἰ δὲ μὴ, οὐ σεσώσμεθα.

ΧΟ. δεινὸν τὸ τίκτειν, καὶ φέρει φίλτρον μέγα·
πᾶσίν τε κοινὸν, ὥσθ' ὑπερκάμνειν τέκνων.

ΑΧ. ὑψηλόφρων μοι θυμὸς αἴρεται πρόσω·

[902. ἢ τίνος (pro vulg. ἐπὶ τίνος) ut πέρι utrumque genitivum regat. *Porsonus.*]

909. πρὸς γενειάδος, πρὸς σῆς δεξιᾶς, πρός τε μητέρος. Peccat ter in numeros Trochaïcos. Recte legeretur, Πρὸς γενειάδος σὲ, πρός τε (vel πρός σε) δεξιᾶς, πρὸς μητέρος, Vide Valckenær. ad Phœniss. 1659. Paullo aliter conjicitur, Πρ̄ος γ̆ενε̆ιᾰδος, δεξιᾶς πρὸς σῆς τε, πρός τε μητέρος· Vel, Πρ̄ος γ̆ενε̄ιᾰδος, δεξιᾶς τε, πρός τε τῆς σῆς μητέρος — Dubito an diphthongus ει unquam sic correptus inveniatur in versu Trochaïco vel Iambico. Exemplum desidero. [πρὸς γενειάδος σε, πρὸς σῆς δεξιᾶς, πρὸς μητέρος. *Musgravius.*]

912. γελᾷ μοι. Verius videretur πέλας μοι, *prope est*, (auxilio est) *mihi:* omnes deseruerunt me. Alcest. 80. Ἀλλ' οὐδὲ φίλων τις πέλας οὐδείς. quæ ipsa fere sunt verba hujus loci. Propius esset, πελᾷ μοι, quomodo Æschylus et Sophocles scribunt. [Emendationem πέλας probat Musgravius.]

917. καὶ φέρει. Codd. omnes, και φερειν. num voluerunt φέρον?

[918. κοινὸν, ὥσθ'. Reiskius, κοινόν ἐσθ'.]

919. αἴρεται πρόσω. Cum non certus sim me intelligere hæc verba, reliqui quod erat in versione.

ἐπίσταται δὲ τοῖς κακοῖσί τ' ἀσχαλᾷν,
μετρίως τε χαίρειν τοῖσιν ἐξωγκωμένοις.
ΧΟ. λελογισμένοι γάρ οἱ τοιοίδ' εἰσὶν βροτῶν
ὀρθῶς διαζῆν τὸν βίον, γνώμης μέτα.
ΑΧ. ἔστιν μὲν οὖν ἵν' ἡδὺ μὴ λίαν φρονεῖν,
ἔστιν δὲ χὤπου χρήσιμον γνώμην ἔχειν.
ἐγὼ δ' ἐν ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου τραφεὶς
Χείρωνος, ἔμαθον τοὺς τρόπους ἁπλοῦς ἔχειν·
καὶ τοῖς Ἀτρείδαις, ἢν μὲν ἡγῶνται καλῶς,
πεισόμεθ'· ὅταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πείσομαι.
ἀλλ' ἐνθάδ', ἐν Τροίᾳ τ', ἐλευθέραν φύσιν
παρέχων, Ἄρην, τὸ κατ' ἐμὲ, κοσμήσω δορί.
σὲ δ', ὦ σχέτλια παθοῦσα πρὸς τῶν φιλτάτων,
ἃ δὴ κατ' ἄνδρα γίγνεται νεανίαν,
τοσοῦτον οἶκτον περιβαλὼν καταστελῶ·
κοὔποτε κόρη σὴ πρὸς πατρὸς σφαγήσεται,
ἐμὴ φατισθεῖσ'· οὐ γὰρ ἐμπλέκειν πλοκὰς
ἐγὼ παρέξω σῷ πόσει τοὐμὸν δέμας.

[920. Imitatur Archilochum, qui sic apud Stobæum Tit. XX. Θυμὲ,—Ἀλλὰ χαρτοῖσίν τε χαῖρε, καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα, Μὴ λιήν. Pro ἐπίσταται malim ἐπίσταμαι. *Musgravius.*]

929. οὐ πείσομαι. Priores Editt. et Cod. C. habent οὐ πεισόμεθα, hoc modo ordinandum, Πεισόμεθ'· ὅταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πεισόμε- θ', ἀλλ' ἐνθάδ' &c. quo pacto turbatus animus Achillis, et festinata confusaque loquela optime exprimitur: Θυμὸς γὰρ τέχνης οὐ δεῖται, ut Illé ait. Exempla habeo parium rejectionum syllabæ in omnium fere versuum generibus, utcumque hæc rejectio seu vocum divisio non placeat magno emendatori in Menand. et Philem. Reliq. N°. CV. p. 54. [Reliqui πείσομαι, canonis Porsoniani ad Med. 510. probe recordatus, vocalem nempe in fine versus non posse elidi, nisi syllaba longa præcedat. Ipse Porsonus in nott. inedd. "Recte Barnesius ediderat πείσομαι."]

931. Ἄρει τῷ κατ' ἐμὲ κοσμήσω δορί. Conjeceram, Ἄρη, τὸ κατ' ἐμὲ, &c. sed post Brodæum: *Martem, quantum in me est, ornabo pugnando.* Codices omnes habent αρ$^{ει.}_{η.}$ De suprascripta lectione vid. ad ver. 156.

932. σὲ δ', ὦ σχέτλια παθοῦσα. Ita MSS. et Edd. vetustæ. Recte: nam σχέτλια est tribrachys. Innumera sunt exempla: sed clare Aristoph. Plut. 857.

τοὔνομα γὰρ, εἰ καὶ μὴ σίδηρον ἤρατο,
τοὐμὸν φονεύσει παῖδα σήν· τὸ δ' αἴτιον,
πόσις σός· ἁγνὸν δ' οὐκέτ' ἐστὶ σῶμ' ἐμὸν,
εἰ δι' ἔμ' ὀλεῖται, διά τε τοὺς ἐμοὺς γάμους,
ἡ δεινὰ τλᾶσα, κοὐκ ἀνεκτὰ παρθένος,
θαυμαστὰ δ' ὡς ἀνάξι' ἠτιμασμένη.
ἐγὼ κάκιστος ἦν ἄρ' Ἀργείων ἀνὴρ,
ἐγὼ τὸ μηδὲν, Μενέλεως δ' ἐν ἀνδράσιν,
ὡς οὐχὶ Πηλέως, ἀλλ' ἀλάστορος γεγὼς,
εἴπερ φονεύει τοὐμὸν ὄνομα σῷ πόσει.
μὰ τὸν δι' ὑγρῶν κυμάτων τεθραμμένον
Νηρέα, φυτουργὸν Θέτιδος, ἥ μ' ἐγείνατο,
οὐχ ἅψεται σῆς θυγατρὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ,
οὐδ' εἰς ἄκραν χεῖρ', ὥστε προσβαλεῖν πέπλοις·
ἢ Σίπυλος ἔσται πόλυς, ὅρισμα βαρβάρων,

938. τοὔνομα γὰρ, &c. Distinxi (et ita Heathius) post γὰρ, et post ἤρατο, non post τοὐμόν.

945. ἐγὼ τὸ μηδὲν (Μενέλεως δ' ἐν ἀνδράσιν) Ὡς οὐχὶ Πηλέως. Ita hæc distingui debent. Magno in contemtu Menelaum habebat Euripides, ut ex pluribus locis patet. Πηλέως est dissyllabum. Versu 944. pro ἦν ἄρ' Ἀργείων, forte scrib. ἦν ἄν, et φονεύοι, *causam cædis præberet.* [Pro σῷ πόσει Reiskius conjicit σὴν κορὴν, Musgravius σοι πόριν.]

951. οὐδ' ΕΙΣ ἄκραν χεῖρ', ὥστε. Litera una addita, legi potest et distingui, melius, ut opinor, Οὐχ ἅψεται σῆς θυγατρὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ, Οὐδέ ΤΙΣ, ἄκραν χεῖρ' ὥστε προσβαλεῖν πέπλοις, &c. adumbratum ex Hom. Iliad. A. 88. Οὔ ΤΙΣ ἐμεῦ ζῶντος —οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς. sic hac Fab. 972. Εἴ ΤΙΣ με τὴν σὴν θυγατέρ' ἐξαιρήσεται. Si recte habet vulgata, intellige οὐδ' εἰς ἄκραν χεῖρ', *neque quod ad digitum attinet*: quod est Terentii *uno digito tangere*, Nostri ἄκρᾳ θίγειν χερὶ, Helen. 1460. Sed potest dubitari de εἰς. Ἄκραν χεῖρα προσοίσει Aristoph. Lysistrat. 436. et 444, ἄκραν χεῖρα προσβαλεῖν. [Forsan legendum, Ἀγαμέμνων ἄναξ, Οὐδεὶς, ut Ἀγαμέμνων sit vocandi casus. Sed meliora nunc video. Lege, Οὐδ' ὥστε χεῖρα προσβαλεῖν πέπλοις ἄκραν. *Porsonus.*]

952. ἢ Σίπυλος ἔσται πόλις, ὅρισμα &c. Dixi de hoc loco in not. ad Supplic. Mulier. ver. 1035. p. 195. ubi legebam, Ἢ Σίπυλος ἔσται μέγα, (πόλισμα Βαρβάρων Ὅθεν πεφύκασ' οἱ στρατηλάται) γένος Φθία δὲ τοὐμόν γ' οὐδαμοῦ κεκλήσεται. ex loco Andromach. 208. ἡ Λάκαινα μὲν πόλις ΜΕΓ' ἐστὶ, τὴν δὲ Σκύρον οὐδαμοῦ τίθης· et ex præstantissimo Cod. A. in quo omittitur vox μέγα, ab ignorantibus quomodo Σίπυλος et μέγα, vel μέγα et πόλισμα, possent consistere. deinde, ex πόλισμα factum est πόλις ὅρισμα, ut iambus esset in-

ὅθεν πεφύκασ' οἱ στρατηλάται γένος,
Φθία δὲ τοὐμὸν οὐδαμοῦ κεκλήσεται.
πικροὺς δὲ προχύτας, χέρνιβάς τ' ἐνάρξεται
Κάλχας ὁ μάντις. τίς δὲ μάντις ἔστ' ἀνήρ;
ὃς ὀλίγ' ἀληθῆ, πολλὰ δὲ ψευδῆ, λέγει
τυχών· ὅταν δὲ μὴ τύχῃ, διοίχεται.
ἢ τῶν γάμων ἕκατι μυρίαι κόραι
θηρῶσι λέκτρον τοὐμόν; εἴρηται τόδε.
ἀλλ' ὕβριν ἐς ἡμᾶς ὕβρισ' Ἀγαμέμνων ἄναξ.

teger. Omnes codices habent *τ' ουδαμου*, i. e. *γ' οὐδαμοῦ κεκλήσεται.* Γένος, *origo*, ut *genus* Horatio, *Messi clarum* genus *Osci.* [*ἔσται πόλις.* Sipyli nomine montem plerique intelligunt. Sed urbem quoque ita dictam memorant Plinius Nat. Hist. II. 41. Stephanus Byzantinus in voce. Aristides T. I. p. 229. 260. et 270. ed. Jebb. et postremo quidem loco a Pelope conditam fuisse docet, unde certissime colligitur, vulgatum *ἔσται πόλις* vitiosum esse. Sed nec e longinquo petenda est medicina. Legendum enim *ἔσται πολὺς*, ut *πολὺς* eandem vim habeat, quam Marklandi *μέγας*. Sic *τὸ πρῶτον ἦν πολὺς παρῆ* Orest. 1206. *ἐρῶν τὸν Πομπήϊον πολὺν μὲν ἐν γῇ, πολὺν δὲ ἐν θαλάσσῃ.* Plutarch. Op. Mor. p. 568. *πολλὴν ἡγοῦμαι τὴν θεὸν [ἐν] ἀνθρωπείοις καὶ θείοις πράγμασι.* Philostratus de vita Apollonii VI. 2. emendatus a Valckenærio V. Cl. ad Hippolytum v. 1. Aratus, *ἔκτανε πολλὸν ἐόντα Πλειότερος προφανεὶς*, de Orione. Sipylum urbem fuisse ostendi, unde, quod eam Achilles *ὅρισμα* vocat, deprimendi Agamemnonis studio tribuendum est. Crederes enim, quod *ὅρισμα* tantum dicitur, aut montem horridum et incultum esse, aut saltem supra pagi rusticani conditionem non assurgere. Colorem autem huic contumeliæ præbuit, quod Sipylus revera in confinio Lydiæ et Phrygiæ situs erat. Vide Hesychium in voce. *Musgravius.*]

[953. *πεφύκασι—γένος* significare videtur, non Atridas ipsos, sed prosapiam eorum Sipylo oriundam esse. *Musgravius.*]

955. *ἀνάξεται.* Si hæc sit vera lectio, sensus, opinor, erit, Merces quam *reportabit* Calchas ex his *προχύταις* et *χέρνιψιν*, illi futura est amara. Sin *ἀνέξεται· sentiet, experietur* illam amaram. Versus qui sequuntur distingui possunt, *Τίς δὲ μάντις ἐστ'; ἀνὴρ Ὃς ὀλίγ' ἀληθῆ (πολλὰ δὲ ψευδῆ) λέγει Τυχών· ὅταν δὲ* &c. *Vir, qui pauca solum vera (inter multa falsa) dicit, Si scopum attigerit: quum vero non attigerit, perit:* scil vates *perit*, quatenus *vates.* *Τίς* est *qualis.* [Reponenda vox in sacris faciendis solennis, *ἐνάρξεται.* Sic *κανᾶ δ' ἐναρχέσθω τις* inf. 1471. Nec abludit *ἐξάρχου κανᾶ* supra 435. *Musgravius.*]

959. *ἢ τῶν γάμων ἕκατι.* In exemplar. antiquis est *τῶν γαμούντων.* nesciebant interpolatores secundam in *ἕκατι* longam esse. Deesse puto negativum, *ἢ οὐ τῶν γάμων ἕκατι* &c. animose et ex persona Achillis: *Nonne sunt decem millia puellarum quæ libenter et avide acciperent me maritum?* Sumtum ex Hom. Iliad. I, 395. Ἦ *οὐ*, monosyllabice, ut sæpe, et semper. Quando *υ* et *ι* concurrunt in diversis pedibus, ut hic; sæpe dirimuntur per *γ'*, vel alio quo modo.

χρῆν δ' αὐτὸν αἰτεῖν τοὐμὸν ὄνομ' ἐμοῦ πάρα,
θήραμα παιδός. ἡ Κλυταιμνήστρα δέ μοι
μάλιστ' ἐπείσθη θυγατέρ' ἐκδοῦναι πόσει·
ἔδωκά τ' ἂν Ἕλλησιν, εἰ πρὸς Ἴλιον
ἐν τῷδ' ἔκαμνε νόστος. οὐκ ἠρνούμεθ' ἂν
τὸ κοινὸν αὔξειν, ὧν μέτ' ἐστρατευόμην.
νῦν δ' οὐδέν εἰμι παρά γε τοῖς στρατηλάταις,
ἐν εὐμαρεῖ τε δρᾷν τε, καὶ μὴ δρᾷν καλῶς.
τάχ' εἴσεται σίδηρος, ὃν πρὶν εἰς Φρύγας
ἐλθεῖν, φόνου κηλῖσιν αἵματι χρανῶ,
εἴ τις με τὴν σὴν θυγατέρ' ἐξαιρήσεται.
ἀλλ' ἡσύχαζε· θεὸς ἐγὼ πέφηνά σοι
μέγιστος, οὐκ ὢν, ἀλλ' ὅμως γενήσομαι.
ΧΟ. ἔλεξας, ὦ παῖ Πηλέως, σοῦ τ' ἄξια,
καὶ τῆς ἐναλίας δαίμονος, σεμνῆς θεοῦ.

965. ἔδωκά τ' ἂν Ἕλλησιν. Barnesius, opinor, inseruit γ' post ἄν. potuit σφ', *illam*. [Neutrum necesse. τ' ἂν per crasin pro τοι ἂν syllabam longam facit. Vide Porsonum ad Med. 863. ἔδωκέ τ' ἂν Aldus.]

969. ἐν εὐμαρεῖ τε &c. *Nulliusque momenti ad rem bene gerendam, vel non gerendam*. Reliqui versionem Barnesii. Longe aliter Canterus, et adhuc longe aliter verti potest. [ἐν εὐμαρεῖ valet hic εὐμαρὲς, ut Helen. 1247. Sic ἐν ἴσῳ pro ἴσον hujus fab. 1199. ἐν εὐσεβεῖ pro εὐσεβὲς Helen. 1297. Sensus est: *Res nullius momenti ipsis videtur*. ἐν εὐμαρεῖ enim hic, ut Helen. 1247. idem sonat, quod ἐν κούφῳ. *Musgravius*.]

970. τάχ' εἴσεται σίδηρος. Phœniss. 260. Ἂν Ἄρης τάχ' οἴσεται, vel εἴσεται, quod ultimum placet Valckenærio, ab hoc loco non parum adjutum. Ex iis quæ ibi citat vir doctissimus, hæc locutio, τάχ' εἴσεται, videtur fuisse formula.

971. φόνου κηλῖσιν αἵματι χρανῶ. Vel, φόνου κηλῖσι, χ' αἵματι χρανῶ. Cogitavi de αἷμά του (i. e. τινὸς, nempe, Agamemnonis) χρανεῖ vel ῥανεῖ. Si omnia sana sunt, αἵματι appositivum erit τῷ, κηλῖσιν φόνου.

973. Θεὸς ἐγὼ πέφηνά σοι Μέγιστος, οὐκ ὤν· ἀλλ' ὅμως γενήσομαι. *Ego tibi apparui Deus Maximus, quamvis Deus non sim: sed tamen ero* fortassis. Lego, (nam vulgata sunt stultissima) Θεὸς ἐγὼ πέφηνά σοι. Μέγιστος ὁ 'γών· ἀλλ' Ὅμως γενήσεται. *Ego tibi apparui Deus. Maximum est discrimen: nihilominus fiet*. Γενήσεται pro γενήσομαι non mirum est, in ultima vocis syllaba, et ad finem versus. Plinius N. H. *Homo homini Deus*. Μέγιστος ἀγὼν ver. 1002. Potuit hoc, et multa alia, opinor, in contextum tuto admitti. Sed tutius visum est neminem offendere.

ΚΛ. φεῦ. πῶς ἄν σ' ἐπαινέσαιμι μὴ λίαν λόγοις,
μήτ' ἐνδεῶς, μήτ' ἀπολέσαιμι τὴν χάριν;
αἰνούμενοι γὰρ ἀγαθοὶ, τρόπον τινὰ
μισοῦσι τοὺς αἰνοῦντας, ἢν αἰνῶσ' ἄγαν·
αἰσχύνομαι δὲ παραφέρουσ' οἰκτροὺς λόγους,
ἰδίᾳ νοσοῦσα· σὺ δ' ἄνοσος κακῶν ἐμῶν.
ἀλλ' οὖν ἔχει τι σχῆμα, κἂν ἄπωθεν ᾖ,
ἀνὴρ ὁ χρηστὸς, δυστυχοῦντας ὠφελεῖν.
οἴκτειρε δ' ἡμᾶς· οἰκτρὰ γὰρ πεπόνθαμεν·
ἣ πρῶτα μέν σε γαμβρὸν οἰηθεῖσ' ἔχειν,
κενὴν κατέσχον ἐλπίδ'. εἶτά σοι τάχα
ὄρνις γένοιτ' ἂν τοῖσι μέλλουσιν γάμοις,
θανοῦσ' ἐμὴ παῖς· ὅ σε φυλάξασθαι χρεών.
ἀλλ' εὖ μὲν ἀρχὰς εἶπας, εὖ δὲ καὶ τέλη·
σοῦ γὰρ θέλοντος, παῖς ἐμὴ σωθήσεται.
βούλει νιν ἱκέτιν σὸν περιπτύξαι γόνυ;
ἀπαρθένευτα μὲν τάδ'· εἰ δέ σοι δοκεῖ,
ἥξει δι' αἰδοῦς, ὄμμ' ἔχουσ' ἐλεύθερον.

978. *μήτ' ἐνδεῶς, μήτ' ἀπολέσαιμι τὴν χάριν.* Hæc sunt interpolata. Codices omnes, *μητ ενδε$^{η}_{ω}$ς μη τουδ.* Forte, *Μήτ' ἐνδεὴς τοῦδ', ἀπολέσαιμι τὴν χάριν!* *Utinam te possem laudare non nimis verbis, Neque deficiens in hac re, corrumperem gratiam!* *Ἐνδεὴς τοῦδε,* ut Troad. 906. *Ἄκουσον αὐτῆς, μὴ θάνῃ τοῦδ' ἐνδεής.* et Fragm. Incert. p. 511. *Ἦδ' ἐνδεὴς τοῦδ' οὖσα.*

979. Pro *οἱ 'γαθοι* A. B. *αγαθοι*: et *ην* pro *ἐὰν*, ver. 980. Ver. 981, *οικτρως* A. pro *οἰκτρούς.* Ver. 982, A, *κακων γ' ἐμων.* Bene. *γ'* enim sæpissime inseritur, præcipue inter *ν* et vocalem *ε*, metro illud non postulante. vid. ad ver. 959. [*ἀγαθοὶ* et *ἂν* Stobæi ed. prima XII. (p. 85. ed. Grot.) lege *ἀγαθοὶ* et *ἤν*. *Porsonus.*]

[983. *ἔχει τι σχῆμα* i. e. *habet speciem,* vel *gratiam,* *κἂν ἄπωθεν ᾖ* *etiamsi genere propinquus non sit.* Mox verum videtur Canteri *ὠφελῶν.* *Musgravius.*]

988. *τοῖσι μέλλουσιν γάμοις.* Prætulerim *σοι—σοῖς τε μέλλουσιν γάμοις,* ut ver. 941. 1253. *tibi et tuæ futuræ uxori.*

[992. *ἱκέτην* Aldus.]

[993. Hesychius: *ἀπαρθένευτα, οὐ πρέποντα παρθένοις. Σοφοκλῆς* (leg. *Εὐριπίδης*) *Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Αὐλίδι.* *Beck.*]

[994. Lege, *ἔξεισιν, αἰδοῦς ὄμμ'*—Hesych. *Ἀντεκκομιεῖ· ἀντεύξει.* Lege *ἀντίξει.* *Porsonus.*]

ἢ μὴ παρούσης, ταῦτα τεύξομαι σέθεν;
ΑΧ. μενέτω κατ' οἴκους· σεμνὰ γὰρ σεμνύνεται.
ΚΛ. ὅμως δ' ὅσον γε δυνατὸν, αἰδεῖσθαι χρεών.
ΑΧ. σὺ μήτε τὴν παῖδ' ἔξαγ' ὄψιν εἰς ἐμὴν,
μήτ' εἰς ὄνειδος ἀμαθὲς ἔλθωμεν, γύναι.
στρατὸς γὰρ ἀθρόος, ἀργὸς ὢν τῶν οἴκοθεν,
λέσχας πονηρὰς καὶ κακοστόμους φιλεῖ.
πάντως δέ μ' ἱκετεύοντες ἥξετ' εἰς ἴσον,
εἴτ' ἀνικέτευτος ἦς· ἐμοὶ γάρ ἐστ' ἀγὼν
μέγιστος ὑμᾶς ἐξαπαλλάξαι κακῶν.
ὡς ἕν γ' ἀκούσασ' ἴσθι μὴ ψευδῶς μ' ἐρεῖν.
ψευδῆ λέγων δὲ καὶ μάτην ἐγκερτομῶν,
θάνοιμι· μὴ θάνοιμι δ', ἢν σώσω κόρην.
ΚΛ. ὄναιο, συνεχῶς δυστυχοῦντας ὠφελῶν.
ΑΧ. ἄκουε δὴ νῦν, ἵνα τὸ πρᾶγμ' ἔχῃ καλῶς.
ΚΛ. τί τοῦτ' ἔλεξας; ὡς ἀκουστέον γέ σου.

995. *ἢ μὴ παρούσης, ταῦτα τεύξομαι σέθεν.* Cum interrogatione; et ita Heathius. Pro Ἢ μὴ A. habet Ἴδους: quod forte nihil est præter Ἢ μὴ οὐ, corruptum. Mallem, *ταυτὰ*, i. e. *κατὰ ταυτά*. constructio enim, opinor, est, *τεύξομαί σου κατὰ ταυτά*; *habebo te eodem modo bene affectum?*

997. *αἰδεῖσθαι χρεών.* Non intelligo *αἰδεῖσθαι*. intellexissem *αἰτεῖσθαι*, *petere*. [*αἰτεῖσθαι* probat Musgravius.]

1003. *εἴτ' ἀνικέτευτος ἦς· ἐμοί.* Vel, *ἦσθ'· ἐμοὶ* &c. si sit modi indicativi, quod puto. sin subjunctivi, addendum est punctum, *ᾖς*. *ἀνικέτευτος* est *non-supplicans*, ut *ἄνευκτος non-precans*, in epigrammate, *καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις*. [Heathius, Reiskius, et Musgravius *εἴτ' ἀνικέτευτος ἦν*.]

1005. *ὡς ἕν γ'.* Forte, Ὥσθ' ἕν γ' ἀκούσασ' &c.

1006. *μάτην ἐγκερτομῶν.* Forte, *μάτην σ' ἐγκερτομῶν*, ex sensu. *μάτην* est *falso*, ut sæpe. *ἐγκερτομῶν* est *ἐὰν ἐγκερτομῶ*, ut *ἢν σώσω* mox, pro quo scribere potuit *σώσας*.

1009. *ἔχῃ καλῶς.* Codd. A. B. ἔχει/ῃ ita ut *ἵνα* significet *ubi*.

1010. *τί τοῦτ' ἔλεξας; ὡς ἀκουστέον γέ σου.* Distinguendum opinor, Τί τοῦτ' ἔλεξας, ὡς ἀκουστέον γέ σου; *Quid hoc dicis quare* me *oportet audire te?* id est, Quid vis mihi significare per tuum istud, Ἄκουε δή νυν? quod Achilles versu superiore dixerat. Troad. 889. Τί δ' ἐστὶν, εὐχὰς ὡς ἐκαίνισας θεῶν: Si aliter accipiatur, *ὡς* significabit *nam*.

ΑΧ. πείθωμεν αὖτις πατέρα βέλτιον φρονεῖν.
ΚΛ. κακός τίς ἐστι, καὶ λίαν ταρβεῖ στρατόν.
ΑΧ. ἀλλ' οἱ λόγοι γε καταπαλαίουσιν λόγους.
ΚΛ. ψυχρὰ μὲν ἐλπίς· ὅ τι δὲ χρή με δρᾷν, φράσον.
ΑΧ. ἱκέτευ' ἐκεῖνον πρῶτα, μὴ κτείνειν τέκνα.
ἂν δ' ἀντιβαίνῃ, πρὸς ἐμέ σοι πορευτέον.
εἰ γὰρ τὸ χρῆζον ἐπίθετ', οὐ τοὐμὸν χρεὼν
χωρεῖν· ἔχει γὰρ τοῦτο τὴν σωτηρίαν·
κἀγώ τ' ἀμείνων πρὸς φίλον γενήσομαι,
στρατός τ' ἂν οὐ μέμψαιτό μ', εἰ τὰ πράγματα
λελογισμένως πράσσοιμι μᾶλλον, ἢ σθένει.
καλῶς δὲ κρανθέντων, πρὸς ἡδονὴν φίλοις,
σοί τ' ἂν γένοιτο, κἂν ἐμοῦ χωρὶς, τάδε.
ΚΛ. ὡς σώφρον' εἶπας. δραστέον δ' ἅ σοι δοκεῖ.
ἢν δ' αὐτὰ μὴ πράσσωμεν, ἂν ἐγὼ θέλω,
ποῦ σ' αὖθις ὀψόμεσθα; ποῦ χρή μ' ἀθλίαν
ἐλθοῦσαν εὑρεῖν σὴν χέρ', ἐπίκουρον κακῶν;

1011. πειθώμεθ' αὖτις πατέρα. Scaliger πίθωμεν. mallem πείθωμεν, quia propius est. [Imo Scaliger perspicue πείθωμεν.] Et mox idem, ver. 1017, εἰ-πείθετ' (i. e. πείθεται) pro εἰ-ἐπίθετ'. Forte, εἰ-ἔπιθες, *si persuasisti*, i. e. persuadere potes. Codd. A. C. habent πειθομεν, B. $πειθω^{μεν.}_{μεθ.}$ Edidi itaque πείθωμεν. et ita Reiskius.

1013. ἀλλ' οἱ λόγοι γε καταπαλαίουσιν λόγους. *Sed rationes superant rationes.* Obscure; exspectasses κακοὺς pro λόγους, hoc sensu: Sit Agamemnon, ut ais, κακὸς, tamen οἱ λόγοι interdum superant etiam κακοὺς. pergit Illa: ψυχρὰ μὲν ἐλπίς· τί δὲ χρή με δρᾷν φράσον. Deest syllaba Iambo. verum puto, ὅ τι δὲ χρή με δρᾷν φράσον. et ita opinor, Reiskius.

1016. ἂν δ' ἀντιβαίνῃ. Cod. A. Αντιβαινοι. Pro Ἄν mallem Ἤν, ob sonum; cujus in his rebus magna habenda est ratio. Pro γενήσομαι (ver. 1019.) potuit scripsisse φανήσομαι, ut sæpe: et ver. 1018. ἔχει ponitur sensu τοῦ ἕξει.

1021. Pro σθένει Codd. A. C. σθένω. et B. $σθεν^{ει.}_{ω.}$ quasi esset ὁ σθένος in recto, æque ac τὸ σθένος· quemadmodum ὁ σκότος et τὸ σκότος, ὁ σκύφος et τὸ σκύφος. Argutum magis quam necessarium videri potest, εἰ τὸ πρᾶγμα τῷ λελογισμένῳ πράσσοιμι &c. τῷ λελογισμένῳ foret λογισμῷ, cui opponeretur σθένει.

ΑΧ. ἡμεῖς σε φύλακες, οὗ χρεὼν, φυλάσσομεν,
μή τις σ' ἴδῃ στείχουσαν ἐπτοημένην
Δαναῶν δι' ὄχλου, μηδὲ πατρῷον δόμον
αἴσχυν'. ὁ γάρ τοι Τυνδάρεως, οὐκ ἄξιος
κακῶς ἀκούειν· ἐν γὰρ Ἕλλησιν μέγας.
ΚΛ. ἔσται τάδ'. ἄρχε· σοί με δουλεύειν χρεών.
εἰ δ' εἰσὶ θεοὶ, δίκαιος ὢν ἀνὴρ σύ γε
ἐσθλῶν κυρήσεις· εἰ δὲ μὴ, τί δεῖ πονεῖν;

ΧΟ. τίν' ἄρ' ὑμέναιος διὰ λωτοῦ Λίβυος, στροφή.

1028. *φυλάσσομεν Μή τις σ' ἴδῃ στείχουσαν.* Post *φυλάσσομεν* (vel *φυλάξομεν*: licet illud defendi possit) ponenda est plena distinctio. Deinde legendum, Μή τις δ' ἴδῃ στείχουσαν &c. *Cave autem ne quis te videat euntem* &c. et scribendum, *μηδὲ πατρῷον* &c. *neque patris domum dedecora.* vide Andromach. 876. seqq. Pro σε φύλακες Cod. A. γε: frequenti mutatione γ et σ.

1033. *ἔστιν τάδ'. ἄρχε.* Mallem, ἔσται τάδ', *Hæc erunt:* i. e. ita faciam. sæpissime ita scribit. Si Codd. consentiant in Ἔστιν τάδ', sensus erit, *Vera dicis;* et de Tyndareo intelligendum. Sed prius verum puto. Notabis voces ἄρχε, et δουλεύειν, a Regina fastosa.

[1033. ἔσται pro ἔστιν editum ex em. Marklandi. Vide Porsonum ad Hec. 894.]

[1034. Pro σύ γε Valckenærius ad Hippol. 952. legendum censet σύ τοι.]

1036. *τίς ἄρ' ὑμέναιος* — &c. Ἔστασαν ἰαχὰν, Ὅτ' ἀνὰ Πήλιον &c. Dolet videre hunc Chorum, omnium in Euripide, mea opinione, pulcherrimum et suavissimum, ipso initio tam fœde habitum. Ne te morer, lego et distinguo, Τίν' ἄρ' ὑμέναιος, διὰ λωτοῦ Λίβυος, Μετά τε φιλοχόρου κιθάρας, Συρίγγων θ' ὑπὸ καλαμοεσσᾶν, Ἔστασεν ἰαχὰν, Ὅτ' ἀνὰ Πήλιον &c. Chorus confert nuptias Thetidis et Pelei, cum his simulatis et funestis nuptiis filii eorum Achillis, et Iphigeniæ; et dissimilitudinem deflet. Constructio est: Τίνα ἄρα ἰαχὰν ὑμέναιος ἔστησε διὰ λωτοῦ Λίβυος—ὅτε αἱ Πιερίδες—ἦλθον εἰς γάμον Πηλέως—καθ' ὕλαν Πηλιάδα; Τίν' ἄρα, ut Helen. 343. Hoc loco ὑμέναιος potest esse Deus Hymenæus. Præpositiones διὰ, μετὰ, et ὑπὸ, ejusdem fere hic sunt significationis et exprimunt id quod Latini *per* tibiam, *cum* cithara, *sub* fistulis. Λωτοῦ male vertitur *fistula*, cum sit *tibia*; et συρίγγων æque male *tibiis* pro *fistulis*. Secunda in ἰαχὰν hic longa esse debet: vide Antistrophen. et ita in ἰάχει Herc. Fur. 349. Helen. 1502. Heraclid. 783. Homerus quoque (in edit. qua utor, Oxon. 1675. 8vo.) secundam in ἰάχουσα producit, Iliad. E. 343. Nisi in istis locis, ut et hic, per κ et χ scribendum sit, ut Æschyl. Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 641. Ἁλώσιμον παιᾶν' ἐπεξιακχάσας. De locutione ἔστησεν ἰαχὰν, adi dicta ad vers. 786. Notam interrog. quæ erat post ἰαχὰν, posui infra post ὕλαν. Pro καλαμόεσσαν mallem καλαμοεσσῶν vel καλαμοεσσᾶν. Video jam Porto suboluisse de ἔστασεν pro ἔστασαν, et de Hymenæi persona. Non absimiliter incipit Act. V. Supplicum Nostri, Τί φέγγος, τίν' αἴγλαν &c. [Locum edidi Marklandi et Musgravii judicio obsecutus.]

μετά τε φιλοχόρου κιθάρας,
συρίγγων θ' ὑπὸ καλαμοεσσᾶν,
ἔστασεν ἰακχάν;
ὅτ' ἀνὰ Πήλιον αἱ καλλιπλόκαμοι
Πιερίδες ἐν δαιτὶ θεῶν
χρυσεοσάνδαλον ἴχνος
ἐν γᾷ κρούουσαι,
Πηλέως εἰς γάμον ἦλθον
μελῳδοὶ, Θέτιν ἰαχή-
μασι τόν τ' Αἰακίδαν
Κενταύρων ἐν ὄρεσι κλείουσαι,
Πηλιάδα καθ' ὕλαν.
ὁ δὲ Δαρδανίδας, Διὸς
λέκτρων τρύφημα φίλον,
χρυσέοισιν ἄφυσσε λοιβὰν
ἐν κρατήρων γυάλοις,
ὁ Φρύγιος Γανυμήδης.
παρὰ δὲ λευκοφαῆ
ψάμαθον εἱλισσόμεναι
κύκλια πεντήκοντα κόραι
Νηρῆος, γάμους ἐχόρευσαν.
ἀνὰ δ' ἐλάταισι, στεφανώδει τε χλόᾳ ἀντιστρ.
θίασος ἔμολεν ἱπποβότας

1041. Πιερίδες ἐν δαιτὶ Θεῶν. Longe abesse ab his numeris videtur Antistrophicum, Παῖδες αἱ Θέσσαλαι, Μέγα φῶς. Si deleatur αἱ, idem erit numerus temporum in utroque. Et ita Heathius.

1044. Cod. A. Πηλεος. B. delet εις. quasi fuisset Πηλῆος, ut Νηρῆος mox.

1047. Pro κλείουσαι, Ald. et B. κλυουσαι. Ibid. αν ορεσι A.

1050. λέκτρων τρύφημα. Scribo λέκτρων τὸ τρύφημα φίλον. vid. Antistroph.

1054. Pro λευκοφαῆ Port. Steph. λευκοφανῆ. sequor Aldinam, et Barnes.

1057. Forte, Νηρῆος γάμον (non γάμους) ἐχόρευσαν, in antistropha voce Πηλέως pro dissyllabo accepta, ut sit Parœmiacus.

Κενταύρων ἐπὶ δαῖτα τὰν θεῶν,
κρατῆρά τε Βάκχου.
ΜΕΓΑ δ' ἀνέκλαγον, Ω ΝΗΡΗΙ ΚΟΡΑ,
παῖδες αἱ Θεσσαλαὶ, ΜΕΓΑ ΦΩΣ,
μάντις ὁ Φοῖβος, ὁ μουσᾶν
τ' εἰδὼς, ΓΕΝΝΑΣΕΙΣ,
Χείρων ἐξωνόμασεν,
ΟΣ ΗΞΕΙ ΧΘΟΝΑ ΛΟΓΧΗ-
ΡΕΣΙ ΣΥΝ ΜΥΡΜΙΔΟΝΩΝ

1060. Pro τῶν Θεῶν Aldina τὰν, sc. δαῖτα. Recte. et ita Codd. A. B. Θεῶν est monosyllabon.

1062—1074. Totus hic locus sic forte distingui et legi potest, donec acriori examini subjiciatur: Μέγα, δ' ἀνέκλαγον, Ὦ Νηρηΐ κόρα, Παῖδες Θεσσαλαὶ, μέγα φῶς, Μάντις ὁ Φοῖβος, ὁ Μοιρᾶν τ' Εἰδὼς, ΓΕΝΝΑΣΕΙΣ, Χείρων ἐξονόμασσεν, Ὃς ἥξει χθόνα (λογχή- ρεσι σὺν Μυρμιδόνων Ἀσπισταῖσι) Πριάμοιο, κλεινὰν Γαῖαν ἐκπυρώσων, Περὶ σώματι χρυσέων Ὅπλων Ἡφαιστοπόνων Κεκορυθμένος ἐνδυτοῖς, Θεᾶς Ματρὸς δωρήματ' ἔχων &c.

Hæc Pindaro videntur digna. quam brevissime potero, explicabo. Utrumque μέγα cum φῶς conjungo, sic ut Heathius, quocum deleo αἱ post Παῖδες, ob metrum. Παῖδες Θεσσαλαὶ sunt *Musæ, Pierides*. Mela, II, 3. *hic* (in Thessalia) *Musarum parens domusque, Pieria.*

[1062. In hoc et proxime sequentibus versibus canticum Thessalidum, Phœbi et Chironis, cum verbis Chori confusum est. Ex persona Chori sunt δ' ἀνέκλαγον—Παῖδες αἱ Θεσσαλαὶ—Μάντις ὁ Φοῖβος—ὁ Μουσᾶν τ' Εἰδὼς—Χείρων τ' ἐξωνόμασεν. Reliqua simul sumta carmen nuptiale efficiunt. Μέγα—ὦ Νηρηΐ κόρα—μέγα φῶς—γεννάσεις (i. e. *in lucem edes*) ὃς ἥξει χθόνα et quæ sequuntur usque ad Μακάριον. Quod ut clarius inter legendum cognoscatur, literas unciales in carmine hoc imprimendo adhiberi velim. εἰδὼς cum genitivo construi apud Homerum passim videas. ἐξωνόμασεν hic non significat *nomine vocavit*, sed *profatus est*. Confer Hom. Il. XV. 218. XXIV. 286. Soph. Œd. Col. 298. Hesychius; ἔκ τ' ὀνόμαζε, καὶ ἔλεγεν. Venustissimam hanc emendationem Tyrwhitto debeo, a quo inter sermones familiares didici. *Musgravius.*]

1064. ὁ Μοιρᾶν τ' Εἰδώς. Scil. Chiron: ut τόξων εὖ εἰδὼς, Homero: *citharæ sciens*, Horatio: apud quem Epod. XIII. Chiron, utpote Deus, (Sophocl. Trachin. 727.) prædicit de Achille, quod et facit de Cyrene, Pindar. Pyth. IX. Vulgata Μουσᾶν non est ad rem; et ipsæ Musæ hæc loquuntur. De τ' ad finem versus, non initio, vid. Valckenær. ad Phœniss. 891. Pro τ' Cod. B. γ. et pro Μάντις ὁ Φοῖβος, Codd. omnes, μαντις δ' ὁ Φοιβος. [Lectionem Μουσᾶν defendit Musgravius, citans Statii Achill. I. 118. 186.]

1065. γεννάσεις. Dorice pro γεννήσεις, *gignes, paries:* quam significationem hujus verbi hoc loco, suggessit mihi, nisi fallit memoria, vir doctiss. Sam. Musgravius. Vulgo vertitur *generationes.*

1067. Voces λογχήρεσι—Ἀσπισταῖσι parenthesi inclusi ob nihil aliud nisi ut connexus pateret inter χθόνα et Πριάμοιο.

ΑΣΠΙΣΤΑΙΣΙ ΠΡΙΑΜΟΙΟ ΚΛΕΙΝΑΝ
ΓΑΙΑΝ ΕΚΠΥΡΩΣΩΝ,
ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΙ ΧΡΥΣΕΩΝ
'ΟΠΛΩΝ 'ΗΦΑΙΣΤΟΠΟΝΩΝ
ΚΕΡΟΡΥΘΜΕΝΟΣ, ΕΝΔΥΤ' ΕΚ ΘΕΑΣ
ΜΑΤΡΟΣ ΔΩΡΗΜΑΤ' ΕΧΩΝ
ΘΕΤΙΔΟΣ, 'Α ΝΙΝ ΕΤΙΚΤΕ
ΜΑΚΑΡΙΟΝ. Τότε δαί-
μονες τᾶς εὐπατρίδος
γάμον Νηρηΐδος ἔθεσαν
πρώτας, Πηλέως θ' ὑμεναίους.
σὲ δ' ἐπὶ κάρα στέψουσι καλλικόμαν ἐπῳδός.
πλόκαμον Ἀργεῖοι, βαλιὰν
ὥστε πετραίων ἀπ' ἄντρων ἐλθοῦσαν,
ὀρέων μόσχον ἀκήρατον,
βρότειον αἱμάσσοντες λαιμὸν,

1071. περὶ σώματι. Canterus περιζώματι. Dubito an περίζωμα de *armis* recte dici possit. Videtur esse imitatio Homerici istius, Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο ΠΕΡΙ ΧΡΟΙ νώροπα χαλκόν. Quid sit περίζωμα vide Athenæum VII, 11. p. 290. Plutarch. Paul. Æmil. p. 273. A. Romulo p. 31. C. Strabon. lib. XV. p. 1048. A. B. Pausan. Attic. p. m. 82.

1073. ἐνδυτοῖς, pro ἔνδυτ' ἐκ, est ex conjectura. sed κεκορυθμένος, *armatus*, eodem modo dativum post se habet apud Homerum passim, et alios: et ἐκ ante Θεᾶς, minime est necessarium. Δωρήματα Θεᾶς sunt Virgilio *dona Deæ*, et *dona parentis*. Homer. Iliad. T. 18. Τέρπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων Θεοῦ (Vulcani) ἀγλαὰ δῶρα. Ἐνδυτὰ ὅπλων, ut ἐνδυτὸν νεβρίδος Bacch. 137. Moneo, Catullum in De Nupt. Pel. et Thet. multa ex hoc Musarum cantico videri sumsisse, vel respexisse.

1078. γάμον Νηρηΐδος ἔθεσαν Πρώτας, &c. Ἔθεσαν γάμον, ut θήσομεν θοίνην 722. Pro Νηρηΐδος conjeceram cum Heathio, Νηρήδων, ut Δαίμονα πρῶτον Μακάρων Bacch. 377. et Ἀχιλλέα πρῶτον Ἑλλάδος, Andromach. 1237. *primis Urbis*, Horat. Epist. I, 20. 23. Sequitur, Σὲ δ' ἐπὶ κάρα &c. quasi dixisset, Tales erant Thetidis nuptiæ: Tu vero, O Iphigenia, coronaberis, non ut Sponsa, sed ut Victima. Hic est sensus, satis planus: Sed constructionem et versionem non præstabo istorum, ἐπὶ κάρα στέψουσι καλλικόμαν πλόκαμον.

1081. γ' ἁλιᾶν. Scaliger βαλιὰν. sc. μόσχον, *maculosam juvencam*. ut βαλιαὶ λύγκες, Alcest. 579.

οὐ σύριγγι τραφεῖσαν, οὐ-
δ' ἐν ῥοιβδήσει βουκόλων,
παρὰ δὲ μητέρι νυμφοκόμον
Ἰναχίδαις γάμον.
ποῦ τὸ τᾶς αἰδοῦς,
ἢ τὸ τᾶς ἀρετᾶς δύνασιν ἔχει
σθένειν τι πρόσωπον,
ὁπότε τὸ μὲν ἄσεπτον ἔχει
δύναμιν, ἁ δ' ἀρετὰ κατόπισθεν
θνατοῖς ἀμελεῖται,
ἀνομία δὲ νόμων κρατεῖ,
καὶ κοινὸς ἀγὼν βροτοῖς,
μή τις θεῶν φθόνος ἔλθῃ;

ΚΛ. ἐξῆλθον οἴκων προσκοπουμένη πόσιν,
χρόνιον ἀπόντα, κἀκλελοιπότα στέγας·

1087. *μητέρι νυμφοκόμον Ἰναχίδαις γάμον.* Mallem, Παρὰ δὲ ματέρι νυμφοκόμῳ, Ἰναχίδαις γάμον. *Sed apud matrem sponsæ-ornatricem, Alicui ex Argivis uxorem:* id est, σὲ γάμον, *te*, O Iphigenia, futuram *uxorem* alicui Argivo, vel Græco, ut videbatur. Ἰναχίδαις *alicui ex Argivis*, ut εἰς φίλους, *ad aliquem ex amicis*, Iph. Taur. 59. sic ἐξ Ἀτρειδῶν, hac Fab. 842. ὑπ' ἐκείνοις, *sub aliquo ex illis*, Lucian. Dial. Cyclop. et Nept. In seqq. vers. 1095, 1096. voces ἀγὼν et Θεῶν φθόνος sunt significationis admodum ambiguæ et incertæ. Θεῶν φθόνος, sæpe significat, *Deorum ira*; et ἀγὼν *periculum*, quemadmodum vertitur: sed et notare potest, *discrimen, contentio*, &c. et φθόνος, *invidia, odium*, &c.

1098. *προσκοπουμένη πόσιν.* Cod. C. προσσκοπουμένη, ut προσσημαίνειν, quod ex Aristotele citat Budæus Gr. Ling. p. 658. προσσαίνω Æschyl. Prometh. 834. et Noster Hippol. 863. προσσείειν Æschyl. Sept. Theb. 1031. Diverso sensu vertitur προσκοπούμενος τὸ σὸν Med. 460. *tuo commodo prospiciens.* non recte tamen, opinor; sed, *prævidens tuam conditionem*, tuum statum in exilio, quod secum mala multa fert. Non puto multa esse verba Græca a σ incipientia quæ hoc modo componuntur. Vult Clytæmnestra, *prospectura maritum*, quemadmodum fit, cum adventus alicujus cupide exspectatur. Chorum alloquitur. Vers. 1100. pro δακρύοισί θ', mallem δακρύοισι δ', quia mihi non adhuc liquet, θ' vel τε usurpatum esse quando non connectit.

ἐν δακρύοισί θ' ἡ τάλαινα παῖς ἐμὴ,
πολλὰς ἱεῖσα μεταβολὰς ὀδυρμάτων,
θάνατον ἀκούσασ', ὃν πατὴρ βουλεύεται.
μνήμην δ' ἄρ' εἶχον πλησίον βεβηκότος
Ἀγαμέμνονος τοῦδ', ὃς ἐπὶ τοῖς αὑτοῦ τέκνοις
ἀνόσια πράσσων αὐτίχ' εὑρεθήσεται.

ΑΓ. Λήδας γένεθλον, ἐν καλῷ σ' ἔξω δόμων
εὕρηχ', ἵν' εἴπω παρθένου χωρὶς λόγους,
οὓς οὐκ ἀκούειν τὰς γαμουμένας πρέπει.

ΚΛ. τί δ' ἐστιν, οὗ σοι καιρὸς ἀντιλάζυται;

ΑΓ. ἔκπεμπε παῖδα δωμάτων πατρὸς μέτα,
ὡς χέρνιβες πάρεισιν ηὐτρεπισμέναι,
προχύται τε βάλλειν πῦρ καθάρσιον χερῶν,
μόσχοι τε, πρὸ γάμων ἃς θεᾷ πεσεῖν χρεὼν
Ἀρτέμιδι, μέλανος αἵματος φυσήματα.

ΚΛ. τοῖς ὀνόμασιν μὲν εὖ λέγεις, τὰ δ' ἔργα σου
οὐκ οἶδ', ὅπως χρή μ' ὀνομάσασαν, εὖ λέγειν.
χώρει δὲ, θύγατερ, ἐκτός· οἶσθα γὰρ πατρὸς
πάντως ἃ μέλλει, χὐπὸ τοῖς πέπλοις ἄγε

1112. πῦρ καθάρειον ἐκ χερῶν. Ἐκ deest Cod. A. Unde adstruitur πῦρ καθάρσιον χερῶν. [Markland. ad Suppl. 1211. *Porsonus.*] vide ver. 1472. Helen. 875. Herc. Fur. 936. Καθάρσιον quoque conjicit Piersonus Verisim. I, 5. et Reiskius.

1116. εὖ λέγειν. Defenditur multis locis. non quin εὐλογεῖν Euripidis scripturam hic putem.

1117. χώρει δὲ, θύγατερ, ἐκτός. οἶσθα γὰρ πατρὸς Πάντως ἃ μέλλει γε, χ' ὑπό. Canterus legit πάρος pro πατρὸς, probante Barnesio. Sed dubito an Πάντως recte habeat. Totus locus ita forte legi et distingui potest, Χώρει δὲ, θύγατερ, ἐκτὸς, (οἶσθα γὰρ πατρὸς, vel πατὴρ, Πάνθ' ὅσα γε μέλλει) χ' ὑπὸ τοῖς &c. Πάνθ' ὅσα γε μέλλει, *omnia quæ destinat*, sc. facere. Cod. A. omittit δε. Forte σὺ ibi olim fuit, ut Phœniss. 707. et Helen. 1428. Πάνθ' ὅσα ut Supplic. 1176. Γε, ante χ' ὑπὸ, metrum corrumpit. [πάνθ' ὅσα γε μ. etiam Musgravius.]

[1117. πατρός. Canterus πάρος, nulla necessitate. Ellipsis est præpositionis περὶ, cujus pluscula exempla dedit Lambertus Bos ad vocem. *Musgravius.*]

[1118. Particulam γε delevi.]

λαβοῦσ' Ὀρέστην, σὸν κασίγνητον, τέκνον.
ἰδοὺ πάρεστιν ἥδε πειθαρχοῦσά σοι.
τὰ δ' ἄλλ' ἐγὼ πρὸ τῆσδε, κἀμαυτῆς φράσω.
ΑΓ. τέκνον, τί κλάεις; οὐδ' ἔθ' ἡδέως ὁρᾷς,
εἰς γῆν δ' ἐρείσασ' ὄμμα, πρόσθ' ἔχεις πέπλους;
ΙΦ. φεῦ. τίν' ἂν λάβοιμι τῶν ἐμῶν ἀρχὴν κακῶν;
ἅπασι γὰρ πρώτοισι χρήσασθαι πάρα,
κἂν ὑστάτοισι, κἂν μέσοισι πανταχοῦ.
ΑΓ. τί δ' ἐστὶν, ὥς μοι πάντες εἰς ἓν ἥκετε,
ξύγχυσιν ἔχοντες, καὶ ταραγμὸν ὀμμάτων;
ΚΛ. εἴφ' ἃν ἐρωτήσω σε γενναίως, πόσι.
ΑΓ. οὐδὲν κελευσμοῦ δεῖ μ', ἐρωτᾶσθαι θέλω.
ΚΛ. τὴν παῖδα τὴν σὴν, τήν τ' ἐμὴν μέλλεις κτανεῖν;
ΑΓ. ἔα. τλήμονά γ' ἔλεξας, ὑπονοεῖς θ' ἃ μή σε χρή.
ΚΛ. ἔχ' ἥσυχος,
κἀκεῖνό μοι τοπρῶτον ἀπόκριναι πάλιν.
ΑΓ. σὺ δ' ἤν γ' ἐρωτᾷς εἰκότ', εἰκότ' ἂν κλύοις.
ΚΛ. οὐκ ἄλλ' ἐρωτῶ, καὶ σὺ μὴ λέγ' ἄλλα μοι.

1121. πρὸ τῆσδε, κἀμαυτῆς φράσω. Exemplaria habent πρὸς τῆσδε, quod nolui mutare. vid. ver. 1201. [Barnesianam πρὸ τῆσδε cum Musgravio prætuli.]

1122. οὐδέ θ' ἡδέως ὁρᾷς; Opinor, οὐδ' ἔθ' ἡδέως μ' ὁρᾷς, Εἰς γῆν—πέπλους; in Cod. C. legitur ουδ' εθ', et ita Reiskius. in A. deest πρόσθ.

1126. κἂν μέσοισι πανταχοῦ. Scripsit Euripides, nisi fallor, κἂν μέσοις, καὶ πανταχοῦ, ut Iph. Taur. 568.

1127. τί δ' ἐστίν; ὥς μοι. Delevi interrog. post ἐστίν, et verti, *Quid vero est quare* &c. vide supra ad ver. 1010.

1130. οὐδὲν κελευσμοῦ δεῖ γ'. Vel δεῖ μ', i. e. με. sic enim sæpe scribitur. Hippol. 491. Phœniss. 928. Æschyl. Prometh. 86.

[1130. δεῖ μ' pro δεῖ γ' editum ex emend. Marklandi, quam correctionem probare videtur Porsonus ad Orest. 659.]

1133. κἀκεῖνό μοι. Præclare Codd. A. B. C. supplent. Εχ' ησυχος, Κᾳκεινο μοι το πρῶτον &c. unde patet quare κᾳκεῖνο dicitur; quod mirum videbatur. Abrupta autem est oratio, qualiter fit in re inexspectata subito accidente. sæpe ita Sophocles.

1134. σὺ δ' ἣν γ' ἐρωτᾷς εἰκότ', εἰκότα κλύεις. Lego εἰκότ' ἂν κλύοις. ἂν κλύοις est *audies*.

ΑΓ. ὦ πότνια μοῖρα, καὶ τύχη, δαίμων τ' ἐμός.
ΚΛ. κἀμός τε, καὶ τῆσδ', εἷς τριῶν δυσδαιμόνων.
ΑΓ. τίν' ἠδίκησαι; ΚΛ. τοῦτ' ἐμοῦ πεύθει πάρα;
ὁ νοῦς ὅδ' αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει.
ΑΓ. ἀπωλόμεσθα· προδέδοται τὰ κρυπτά μου.
ΚΛ. πάντ' οἶδα, καὶ πέπυσμ', ἃ σύ γε μέλλεις με δρᾷν.
αὐτὸ δὲ τὸ σιγᾷν, ὁμολογοῦντός ἐστι σου,
καὶ τὸ στενάζειν πολλά· μὴ καμνῃς λέγων.
ΑΓ. ἰδοὺ σιωπῶ· τὸ γὰρ ἀναίσχυντόν με δεῖ,
ψευδῆ λέγοντα, προσλαβεῖν τῇ ξυμφορᾷ.
ΚΛ. ἄκουε δὴ νῦν· ἀνακαλύψω γὰρ λόγους,
κοὐκέτι παρῳδοῖς χρησόμεσθ' αἰνίγμασιν.
πρῶτον μὲν, ἵνα σοι πρῶτα τοῦτ' ὀνειδίσω,
ἔγημας ἄκουσάν με, κἄλαβες βίᾳ,

1136. ὦ πότνια τύχη, καὶ μοῖρα, καὶ δαίμων γ' ἐμός. Scribendum forte, Ὦ πότνα | Τύχη, | καὶ Μοῖρα, &c. Codd. A. B. μοιρα δαιμων τ εμος. Cod. C. μοιρα τ' δαιμων γ. Artificii autem est hoc loco, quod Agamemnon, pro directo responso, tergiversatur, et ad exclamationem subterfugit. Heathius quoque conjicit πότνα. [MS. apud Musgravium δαίμων τ'. qui optime legit Ὦ πότνια μοῖρα, καὶ τύχη, δαίμων τ' ἐμός. Frustra Heathius et Marklandus legunt πότνα, quæ vox scenæ prorsus ignota est. Idem MS. delet καὶ ante δαίμων. *Porsonus.*]

1138. τίν' ἠδίκησαι. Codd. B. C. τιν' / τιμ', ἠδίκησε. Ald. et Barn. Τίν' ἠδίκησαι; *Qua in re* (vel *quibus in rebus*) *læsa fuisti?* Hoc sequor propter Aldinam. Alioquin non male legeretur Τί σ' ἠδίκησα; ut Alcest. 689. Electr. 1087. Vel, Τίς σ' ἠδίκησε; ut supra 382. Τίς ἀδικεῖ σε; Parum refert.

1139. ὁ νοῦς ὅδ' αὐτός. Disting. post ὅδ', ut αὐτὸς abundet, sicut passim. vid. ver. 811. Iph. Taur. 389. 556. In Evangeliis sæpe. *Hæc mens tua, mentem illa non habet.*

[1139. Cicero ad Attic. VII. 3. *Causam solum illa causa non habet; cæteris rebus abundat. Porsonus.*]

1141. μέλλεις με δρᾷν. Non male μέλλεις σφε δρᾷν· *illi*, sc. Iphigeniæ: ut hoc referatur ad ver. 1131. τὴν παῖδα—μέλλεις κτανεῖν; Pro πέπυσμ' Codd. A. B. πεπεισμ'.

1143. Distinguo, Καὶ τὸ στενάζειν πολλά· μὴ κάμνῃς λέγων. Pro στενάζειν, omnino verius mihi videtur στεγάζειν. sed paucis ita videbitur.

1149. ἔγημες ἄκουσάν με. Nescio quid sit Ἔγημες, quod tamen habent omnes quas vidi Editiones. Scribo Ἔγημας. Aor. 1. a γαμέω: ἐγάμησα, ἔγημα. [Recte ἔγημας ut citat Eustathius ad Hom. Od. Λ. p. 1693. (446, 48.) *Porsonus.*]

τὸν πρόσθεν ἄνδρα Τάνταλον κατακτανὼν,
βρέφος τε τοὐμὸν σῷ προσούδισας πέδῳ,
μαστῶν βιαίως τῶν ἐμῶν ἀποσπάσας·
καὶ τὼ Διός γε παῖδ᾽, ἐμώ τε συγγόνω,
ἵπποισι μαρμαίροντ᾽, ἐπεστρατευσάτην.
πατὴρ δὲ πρέσβυς Τυνδάρεως σ᾽ ἐῤῥύσατο,
ἱκέτην γενόμενον, τἀμὰ δ᾽ ἔσχες αὖ λέχη.
οὗ σοι καταλλαχθεῖσα, περὶ σὲ καὶ δόμους
ξυμμαρτυρήσεις ὡς ἄμεμπτος ἦν γυνὴ,
εἴς τ᾽ Ἀφροδίτην σωφρονοῦσα, καὶ τὸ σὸν
μέλαθρον αὔξουσ᾽, ὥστε σ᾽ εἰσιόντα τε
χαίρειν, θύραζέ τ᾽ ἐξιόντ᾽ εὐδαιμονεῖν.
σπάνιον δὲ θήρευμ᾽ ἀνδρὶ, τοιαύτην λαβεῖν
δάμαρτα· φλαύραν δ᾽ οὐ σπάνις γυναῖκ᾽ ἔχειν.
τίκτω δ᾽ ἐπὶ τρισὶ παρθένοισι παῖδά σοι
τόνδ᾽· ὧν μιᾶς σὺ τλημόνως μ᾽ ἀποστερεῖς.

[1150. Τάνταλον. Thyestæ filius fuit. Vide Pausaniam II. 18. 22. *Musgravius.*]

1151. σῷ προσούρισας πάλῳ. Consentiunt viri docti in προσούδισας, *solo adflixisti.*

[1151. σῷ προσούρισας πάλῳ. Manifesta hujus loci depravatio, et nemini non Interpretum animadversa est. Pro προσουρίσας satis apte Scaliger προσούδισας, quod genus crudelitatis non raro apud Veteres exercebant, quibus inhumanior natura erat. Vide Suidam in voce, et Psalm. CXXXVII. Non tamen temere προσούρισας ejecerim, quod significare certe potest, *vehementer versus aliquid, instar venti, impellens.* Pro πάλῳ alii πάτῳ *semita* legendum putant, alii πέδῳ *solo.* Utrique haud cunctanter prætulerim πύλῳ *portæ.* Hesychius; πύλα, πύλαι. Idem πύλῳ, ἀντὶ τοῦ πύλῃ, τῇ τοῦ ᾅδου. *Musgravius.* Idem in curis secundis corrigendum censet βρέφος τε τοὐμὸν ζῶν πρὸς ὀκρίδας βαλών. *Et infantem meum vivum cautibus asperis affligens.* Προσούδισας probat Wesselingius ad Herodot. p. 420. Quin et πέδῳ, emendationum, quas vidi, facillimam, in textum intuli.]

1153. τὼ Διός γε παῖδ᾽. Vel, Διός τε παῖδ᾽, quia sequitur, ἐμώ τε συγγόνω: vel, Καὶ τὼ Διός σε παῖδ᾽—ἐπεστρατευσάτην: ut Phœniss. 294. ἐπεστράτευσαν Ἀργεῖοι πόλιν.

1158. συμμαρτυρήσεις. Vel Σὺ μαρτυρήσεις. Æschyl. Eum. 616. Ἤδη σὺ μαρτύρησον.

1160. In Aldina et cæteris hic est, ὥστ᾽ εἰσιόντα τε. emendavit Canterus, ὥστε σ᾽ εἰσιόντα τε. Ver. 1163. pro φλαύραν A. φαυρον.

κἄν τις σ' ἔρηται, τίνος ἕκατί νιν κτενεῖς,
λέξον· τί φήσεις; ἢ 'μὲ χρὴ λέγειν τὰ σά;
Ἑλένην Μενέλαος ἵνα λαβῇ. καλόν γε, νῶ
κακῆς γυναικὸς μισθὸν ἀποτῖσαι τέκνα,
τἄχθιστα τοῖσι φιλτάτοις ὠνούμεθα.
ἄγ', ἢν στρατεύσῃ, καταλιπών μ' ἐν δώμασιν,
κἀκεῖ γενήσῃ διὰ μακρᾶς ἀπουσίας,
τίν' ἐν δόμοις με καρδίαν ἕξειν δοκεῖς,
ὅταν θρόνους τῆσδ' εἰσίδω πάντας κενούς,
κενοὺς δὲ παρθενῶνας; ἐπὶ δὲ δακρύοις
μόνη κάθημαι, τήνδε θρηνῳδοῦσ' ἀεί,
ἀπώλεσέν σ', ὦ τέκνον, ὁ φυτεύσας πατήρ,
αὐτὸς κτανών, οὐκ ἄλλος, οὐδ' ἄλλῃ χερί,

[1168. καλόν γε νῶ. Ita jam edd. rec. qua auctoritate nescio. Aldus καλὸν γένος. Præstiterit fortasse νῷν in dativo. *Musgravius.*]

1170. τἄχθιστα τοῖσι φιλτάτοις ὠνούμεθα. Constructio claudicat. Lego, ὠνουμένω, *redimentes*, dualiter. et ita conjecerat eruditus editor Hippolyti, Oxon. 1756. [Musgravius sc. qui vel hoc, vel ὠνουμένοιν pro diversa v. 1168. lectione corrigendum censuit.] Τἄχθιστα (τὰ ἔχθιστα) est ex conjectura virorum doctorum (post Brodæum) pro Ταχθέντα. Aldina propius Ταχθεῖσα, ut et Cod. B.

1171. ἢν στρατεύσῃ. Vox ἢν et sensus postulant, opinor, στρατεύσῃς, ut γενήσῃ, modi subjunctivi, secundam personam.

1173. τίν' ἐν δόμοις με καρδίαν ἕξειν δοκεῖς. Qui Euripidæ Iambis assueti sunt, hunc præferent, Τίν' ἐν δόμοισι καρδίαν μ' ἕξειν δοκεῖς, &c. Sed præcessit ἐν δώμασι, in hac ipsa sententia. unde igitur hic iterum ἐν δόμοις vel δόμοισι, in scriptore tam accurato, et a negligentia tam longe remoto? Τίν' ἔνδον εἷς σε καρδίαν μ' ἕξειν δοκεῖς, &c. Sed multa exempla in contrariam partem adferri possunt, pro ἐν δώμασι et ἐν δόμοις, in eadem periodo.

[1174. Sic Apsines inter Aldi Rhetoras p. 725, 21. Sed mox δόμους μὲν τούσδε προσίδω κενούς. *Porsonus.*]

[1178. Audi Brunckium ad Androm. 397. " Non pauca in Euripide luxata et " transposita. Pulcherrima Clytæmnes- " træ ῥῆσις in Iphigenia, nihil, quoad sen- " sum et phrasin, intricati habebit, splen- " didius lucescet, magisque movebit affec- " tum, si legitima moti sede versus eo repo- " nantur, quo flagitat dialectice." Totum igitur locum ita censet constituendum: Ἀπώλεσέν σ', ὦ τέκνον, ὁ φυτεύσας πατήρ, Αὐτὸς κτανών, οὐκ ἄλλος, οὐδ' ἄλλῃ χερί. Εἶεν. Θύσεις δὲ τὴν παῖδ'· ἔνθα τίνας εὐχὰς ἐρεῖς; &c. usque ad 1207. deinde, Εἰ δ' εὖ λέλεκται ταῦτα νῷν, μὴ δὴ κτάνῃς Τὴν σήν τε κἀμὴν παῖδα, καὶ σώφρων ἔσει. Μὴ δῆτα, πρὸς θεῶν, μήτ' ἀναγκάσῃς ἐμὲ Κακὴν γενέσθαι περὶ σέ, μήτ' αὐτὸς γένῃ, Τοιόνδε μισθὸν καταλιπὼν

τοιόνδε μισθὸν καταλιπὼν πρὸς τοὺς δόμους·
ἐπεὶ βραχείας προφάσεως ἔνδει μόνον,
ἐφ' ᾗ σ' ἐγὼ, καὶ παῖδες αἱ λελειμμέναι,
δεξόμεθα δέξιν, ἥν σε δέξασθαι χρεών.
μὴ δῆτα, πρὸς θεῶν, μήτ' ἀναγκάσῃς ἐμὲ
κακὴν γενέσθαι περὶ σὲ, μήτ' αὐτὸς γένῃ.
εἶεν· θύσεις δὲ τὴν παῖδ'· ἔνθα τίνας εὐχὰς ἐρεῖς;
τί σοι κατεύξει τἀγαθὸν, σφάζων τέκνον,
νόστον πονηρὸν οἴκοθέν γ' αἰσχρῶς ἰών;
ἀλλ' ἐμὲ δίκαιον ἀγαθὸν εὔχεσθαι τί σοι;
οὔτ' ἆρ' ἀσυνέτους τοὺς θεοὺς ἡγοίμεθ' ἂν,
εἰ τοῖσιν αὐθένταισιν εὖ φρονήσομεν;

πρὸς τοὺς δόμους· Ἐπεὶ βραχείας προφάσεως ἐνδεῖ μόνον, Ἐφ' ᾗ σ' ἐγὼ, χ'ἀι παῖδες αἱ λελειμμέναι, Δεξόμεθα δέξιν, ἥν σε δέξασθαι χρεών.]

1179. καταλιπὼν πρὸς τοὺς δόμους. Explicet qui potest, nisi πρὸς τοὺς δόμους sit idem quod τοῖς δόμοις, *familiæ tuæ*; cujusmodi multa esse verba scio, quæ dativum post se trahunt, vel accusativum cum præpositione πρός. Aliquando subintelligitur participium ante πρὸς, *portandum*, vel tale aliquid. Versus autem isti duo, Μὴ δῆτα—et, Κακὴν γενέσθαι—bene poni possent post hunc. Nam vox ἐπεὶ, *quoniam*, videtur reddere *rationem* duorum istorum versuum, non præcedentium. Sic, μήτ' αὐτὸς γένῃ· Ἐπεὶ βραχείας —δέξασθαι χρεών. Εἶεν· Θύσεις δὲ &c.

1180. προφάσεως ἔδει μόνον. Forte ἐνδεῖ, i. e. ἐνδεήσει, *opus erit*. Herodotus III, 57. in oraculo Siphniis dato, τότε δὴ δεῖ φράδμονος ἀνδρὸς, i. e. δεήσει: *tunc opus erit solerti viro*. Et ita Reiskius. [et sic editum, probante Musgravio.]

1181. ἐγὼ, καὶ παῖδες αἱ λελειμμέναι. Forte, ἐγὼ, χ'ἀὶ παῖδες, αἱ λελειμμέναι, quæ amarissima sunt: *ego, et filiæ, quæ relictæ sunt*: id est, quas *Pater* suus nondum *interfecit*. Pro Ἐφ' ᾗ Cod. A. ἐφον vel ἐφου.

1185. Distinguendum: Εἶεν· Θύσεις δὲ τὴν παῖδ'· ἔνθα τίνας εὐχὰς ἐρεῖς; i. e. "Esto: supponamus igitur te statuisse "filiam *tuam* (nam σὴν, quod multo acer-"bius est, mallem) mactare: quæso te, "quas preces eo tempore concepturus es? "Quidnam boni tibi precabere, tu qui "occidis filiam tuam, tu qui profectio-"nem (νόστον) improbam a domo pro-"fectus es?" Ita enim distinguendi sunt versus 1186, 1187. posito commate post τέκνον, et sublato isto post πονηρὸν: [ut Ald.] quæ neglecta miras absurditates pepererunt. Sane hæc sunt animosissima, spiritus, indignationis, et justæ argumentationis plena, et fortissima Tyndaridarum digna. Inter præcipua Euripidis, in hoc genere, haberi possunt.

1189. οὔτ' ἄρ' ἀσυνέτους. Non opus est Οὐκ ἄρ' Duporti. Οὔτ' hic est οὔτι, non οὔτε. Mallem ἆρ'. *nonne igitur* &c. [ἦτ' ἆρ' Musgravius cum Valckenærio Diatr. Eurip. p. 188.]

[1190. φρονήσομεν. Hoc verbum vitiosum arbitratur Valckenærius loc. cit. quo judice, εὔφρονες γένοιντ', aut simile quidpiam,

ἥκων δ' ἐς Ἄργος προσπεσεῖ τέκνοισι σοῖς;
ἀλλ' οὐ θέμις σοι. τίς δὲ καὶ προσβλέψεται
παίδων σ', ὅτων ἂν προθέμενος κτάνῃς τινά;
ταῦτ' ἦλθον ἤδη διὰ λόγων· ἢ σκῆπτρά σοι
μόνον διαφέρειν, καὶ στρατηλατεῖν σε δεῖ,
ὃν χρὴ δίκαιον λόγον ἐν Ἀργείοις λέγειν,
βούλεσθ', Ἀχαιοὶ, πλεῖν Φρυγῶν ἐπὶ χθόνα;
κλῆρον τίθεσθε, παῖδ' ὅτου θανεῖν χρεών.
ἐν ἴσῳ γὰρ ἦν τόδ'· ἀλλὰ μή σ' ἐξαίρετον

ad Deos referendum, sensus loci postulare videtur.]

1191. *προσπέσοις τέκνοισι σοῖς. Amplecteris liberos tuos?* ut Electr. 576. Sed Codd. A. B. hic habent *προσπεσῃς*, ut Hecub. 736. vide Dorvill. ad Chariton. p. 44. Budæus hanc verbi significationem non notavit. Cum quarto et cum tertio casu ponitur; nonnunquam cum præpositione *πρὸς*, ut et observavit Priscianus. [p. 1204.]

[1191. *προσπεσεῖ* debetur Musgravio.]

1193. *παίδων σ', ἐὰν αὐτῶν.* Minore negotio scripsisset *ἂν αὐτῶν·* quod et notat Heathius.

[1193. *ὅτων ἂν* editum ex citatione Porsoni ad Phœn. 1373.]

1194. *ταῦτ' ἦλθον ἤδη διὰ λόγων· ἢ σκῆπτρα* &c. *De his* scilicet inter nos *jam verbis convenit: an sceptris* &c. Ita vertitur, sed non ex lingua. *ἦλθον* est primæ personæ, *veni; ταῦτ'* est *εἰς ταῦτα, ad hæc*, ut centies in Euripide post verbum motus. *διὰ λόγων, per sermones*, i. e. oratione. Dicit Clytæmnestra: *Jam oratio mea devenit ad hæc*, quæ statim sequuntur, *ἢ σκῆπτρα* &c. et quæ novum argumentum contra cædem Iphigeniæ constituunt. Idem dicitur ver. 1392. *Κἀπ' ἐκεῖν' ἔλθωμεν· Οὐ δεῖ* &c. In Cod. C. est *ηλθεν*: quod etiam explicari potest.

Ibid. *ἢ σκῆπτρά σοι Μόνον διαφέρειν* &c. Donec certo statuatur ex libris de hoc loco, qui innumeris conjecturis patet, totus legi et distingui potest, parva admodum mutatione, ita ut intelligi saltem possit: *Ταῦτ' ἦλθον ἤδη διὰ λόγων· εἰ σκῆπτρά σε Μόνον διαφέρειν, καὶ στρατηλατεῖν γ' ἔδει, Οὐ χρῆν δίκαιον λόγον ἐν Ἀργείοις λέγειν, Βούλεσθ', Ἀχαιοὶ, πλεῖν Φρυγῶν ἐπὶ χθόνα; Κλῆρον τίθεσθε, παῖδ' ὅτου κτανεῖν χρεών. Διαφέρειν σκῆπτρα* pro *φέρειν*, ut *διαφέρειν ψῆφον*, pro *φέρειν*, Orest. 49. 1690. et Herodot. IV, 138. *γλῶσσαν διαφέρειν* Sophocl. Trachin. 326. Pro *Ὃν* scripsi *Οὐ*: quod et Barnesium conjecisse video: pro *χρὴ, χρῆν*: et pro *θανεῖν* mallem *κτανεῖν*, quod atrocitatem auget; et hac voce per totam hanc satiram Clytæmnestra utitur, invidiæ faciendæ caussâ. Longius abest, *σκήπτροισί σ' εἰ Μόνον διαφέρειν* &c. diversâ significatione verbi *διαφέρειν*. Nam Menelaus *sceptrum* gestavit, et alii duces apud Homerum: sed cum aliqua forte *differentia* in *forma* ejus.

1199. *ἐν ἴσῳ γὰρ ἦν τόδ'.* Mallem, *γ' ἂν ἦν τόδ'. Æquale saltem hoc fuisset:* nam *ἂν ἦν* est usitatius *fuisset*; quod postulat sensus. Ion. 839. *Ἁπλοῦν ἂν ἦν γὰρ τὸ κακὸν, εἰ παρ' εὐγενοῦς* &c. ubi legendum, *ἐγγενοῦς, indigena.* Sed *ἂν* non semper exprimitur.

σφάγιον παρασχεῖν Δαναΐδαισι παῖδα σήν·
ἢ Μενέλεων πρὸ μητρὸς Ἑρμιόνην κτανεῖν,
οὗπερ τὸ πρᾶγμ' ἦν. νῦν δ' ἐγὼ μὲν, ἡ τὸ σὸν
σώζουσα λέκτρον, παιδὸς ὑστερήσομαι·
ἡ δ' ἐξαμαρτοῦσ', ὑπότροπον νεανίδα
Σπάρτῃ κομίζουσ', εὐτυχὴς γενήσεται.
τούτων ἄμειψαί μ' εἴ τι μὴ καλῶς λέγω·
εἰ δ' εὖ λέλεκται ταῦτα νῷν, μὴ δὴ κτάνῃς
τὴν σήν τε, κἀμὴν παῖδα, καὶ σώφρων ἔσει.

ΧΟ. πιθοῦ· τὸ γάρ τοι τέκνα συσσώζειν καλὸν,

[1201. *πρὸ μητρός*. Ita recte Barnesius, Scaligero auctore. Conf. Alcest. 476. Aldus *πρὸς μητρός*. *Musgravius*.]

1203. *παιδὸς ὑστερήσομαι*. Attici dicunt στερήσομαι, vel ἀποστερήσομαι: quod et hic restituendum opinor, παῖδ' ἀποστερήσομαι. Notat Priscianus lib. 18. [p. 1168.] Græcos dicere ἀποστερούμενοι τοῦτο καὶ τούτου. et ita iterum p. 1176. ubi videtur oblitus se eadem prius dixisse. [Alia leguntur utroque loco ed. Ald.] Exempla verbi ἀποστερεῖσθαι cum accusativo ubique occurrunt. Quid sit ὑστερεῖσθαι vid. ap. Bezam ad Rom. III. 23. [Legendum forte παῖδα σοι στερήσομαι. De syntaxi confer Bacch. 1371. *Musgravius*.]

1204. *ὑπόστροφον νεανίδα Σπάρτῃ κομίζουσ'*. Codd. A. B. C. υποτροφον. Lego, ὑπότροπον, *reducem*. Hesychius: Ὑπότροπος: ἐξαποστροφῆς. forte, ἐξ ὑποστροφῆς, quemadmodum brevia Schol. in Homer. Il. Z. 367. Suidas: Ὑπότροπος, ἐξ ὑποστροφῆς ἐπανεληλυθώς. vid. Demosth. De Coron. p. 94. ed. Oxon. Sophocl. Elect. 727. Per νεανίδα intelligitur Hermione, Helenæ et Menelai filia. Κομίζουσ' ambiguum est: et dubito an Σπάρτῃ recte habeat. Quæro an Σπάρτην κομίζουσ'. *Spartam reducens*. Legit Heathius ὑπότροπος et de Helena intelligit. [Tyrwhitto placet ἀπότροφον *procul* a matre *nutritam*. Hesychius: ἀπότροφος, μακρὰν τεθραμμένος. Herodot. II. p. 71. ed. H. Steph. τὸν Ἄρεα ἀπότροφον γενόμενον. Credo hoc viro acutissimo inde in mentem venisse, quia revera ἀπότροφος erat Hermione, decem continuos annos a matre sejuncta. Verum nihil tale sperabat Clytæmnestra, sed contra, eam illico domum redituram, et filiæ educandæ iterum adfuturam. Præstat igitur, meo judicio, ὑπότροφον. *Musgravius*.]

1207. *εἰ δ' εὖ λέλεκται νῶϊ, μὴ δή γε*. Νῶϊ pro νῶϊν solœcum est (Auctor Solœcist. p. 744.) idem ac, *si* NOBIS *recte diximus*, pro, *si* NOS. vide notam Grævii ibi. præterea νῶϊ hic dissyllabum est, contra morem Atticum. Euripides forte scripsit, Εἰ δ' εὖ λέλεκται νῶϊν (i. e. νῶν), σὺ μὴ δή γε (vel δῆτα) κτάνῃς. Μὴ δῆτα, *orantis*, frequenter occurrit. Piersonus ad Mœrin legit,—λέλεκται ταῦτα νῷν, μὴ δὴ κτάνῃς.

1209. Cod. A. συνσωζειν. vid. ad ver. 407. Vers. 1210. Cod. B. αντειπη, pro ἀντείποι. Demosthenes inseruisset ἂν, Adv. Leptin. p. 36. ed. Tayl. οὐδεὶς ἂν ἀντείποι. vid. ver. 1016. Vers. 1212. idem Codex μιταδουσ' pro ἐπᾴδουσ'.

Ἀγάμεμνον· οὐδεὶς πρὸς τάδ' ἀντείποι βροτῶν.
ΙΦ. εἰ μὲν τὸν Ὀρφέως εἶχον, ὦ πάτερ, λόγον,
πείθειν ἐπᾴδουσ' ὥσθ' ὁμαρτεῖν μοι πέτρας,
κηλεῖν τε τοῖς λόγοισιν οὓς ἐβουλόμην,
ἐνταῦθ' ἂν ἦλθον· νῦν δὲ τἀπ' ἐμοῦ σοφὰ,
δάκρυα παρέξω· ταῦτα γὰρ δυναίμεθ' ἄν.
ἱκετηρίαν δὲ γόνασιν ἐξάπτω σέθεν,
τὸ σῶμα τοὐμὸν, ὅπερ ἔτικτεν ἥδε σοι.
μή μ' ἀπολέσῃς ἄωρον· ἡδὺ γὰρ τὸ φῶς
λεύσσειν· τὰ δ' ὑπὸ γῆς μή μ' ἰδεῖν ἀναγκάσῃς.
πρώτη σ' ἐκάλεσα πατέρα, καὶ σὺ παῖδ' ἐμέ·
πρώτη δὲ γόνασι σοῖσι σῶμα δοῦσ' ἐμὸν,
φίλας χάριτας ἔδωκα, κἀντεδεξάμην.
λόγος δ' ὁ μὲν σὸς ἦν ὅδ'· Ἆρά σ', ὦ τέκνον,
εὐδαίμον' ἀνδρὸς ἐν δόμοισιν ὄψομαι

1215. *ταῦτα γὰρ δυναίμεθα.* Forte, *δυναίμεθ' ἄν.* ut Iph. Taur. 62. *ταῦτα γὰρ δυναίμεθ' ἂν Σὺν προσπόλοισιν.* et ita forte leg. Troas. 771. Scio tamen hanc particulam apud Atticos sæpe subaudiri. [Sed sæpius exprimitur. Quare in contextu addidi.]

1216. *γόνασιν ἐξάπτω.* Lego, *γόνατος* (i. e *γονάτων,* ut ver. 911. 992. Supplic. 165.) *ἐξάπτω,* ut Bacch. 24. Aristides Isthm. p. 23. et talia innumera, cum casu secundo.

1219. *βλέπειν· τὰ δ' ὑπὸ γῆς.* Plutarch. De audiend. Poet. p. 17. C. habet *λεύσσειν,* et *ὑπὸ γῆν.* utrumvis probum. Verba, *ἡδὺ—βλέπειν,* in parenthesi non male poni possunt, ob ceterorum connexionem, *μὴ ἀπολέσῃς—μηδὲ ἀναγκάσῃς.* [Omnino legendum *λεύσσειν,* cujus scholium est *βλέπειν* ut patebit conferenti Schol. ad Æschyl. Prom. 144. J. Albert. ad Hesych. T. II. p. 458. ubi locum scholiastæ illius adducit. Schol. ad. Hom. Il. A. 120. *Porsonus.*]

[1220. Libanius T. I. p. 290. A. de Agamemnone: *ἀλλ' ἔκοντα, καὶ καθ' αὑτὸν ἐπιδοῦναι τὴν θυγατέρα, ἣν ἔτικτεν, ὦ θεοὶ, καὶ παῖδα προσεῖπε καὶ προσάγειν τῷ βωμῷ, καὶ πρὸς σφαγὴν ἐπιθεῖναι τὸ ξίφος.* Forsan ex Nostro *παῖδα πρώτην προσεῖπε.* Confer Æschin. c. Ctesiphon. p. 395. *Porsonus.*]

1221. in exemplaribus est *γούνασι,* non *γόνασιν*: quod notatu dignum est propter Ionicum *γούνασι,* ut Andromach. 892. in Iambo, ut hic: et Sophocl. Œd. Col. 1678. Vide ad Iph. Taur. ver. 36.

1224. *εὐδαίμονος ἀνδρὸς ἐν δόμοισιν.* Legeram *Εὐδαίμοσ'* sc. *ἐν δόμοισιν*: et, *Εὐδαιμονοῦντος ἐν δόμοισιν,* ut vulgata esset ab explicatione suprascripta, *ευδαιμονος ανδρος.* / *Εὐδαιμονοῦντος.*

ζῶσάν τε καὶ θάλλουσαν ἀξίως ἐμοῦ;
οὑμὸς δ' ὅδ' ἦν αὖ, περὶ σὸν ἐξαρτωμένης
γένειον, οὗ νῦν ἀντιλάζυμαι χερὶ,
τί δ' ἆρ' ἐγώ σε πρέσβυν; ἆρ' εἰσδέξομαι
ἐμῶν φίλαισιν ὑποδοχαῖς δόμων, πάτερ,
πόνων τιθηνοὺς ἀποδιδοῦσά σοι τροφάς;
τούτων ἐγὼ μὲν τῶν λόγων μνήμην ἔχω,
σὺ δ' ἐπιλέλησαι, καί μ' ἀποκτεῖναι θέλεις.
μὴ πρός σε Πέλοπος, καὶ πρὸς Ἀτρέως πατρὸς,
καὶ τῆσδε μητρὸς, ἣ πρὶν ὠδίνουσ' ἐμὲ,
νῦν δευτέραν ὠδῖνα τήνδε λαμβάνει.
τί μοι μέτεστι τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων,
Ἑλένης τε; πόθεν ἦλθ' ἐπ' ὀλέθρῳ τὠμῷ, πατερ;
βλέψον πρὸς ἡμᾶς, ὄμμα δὸς φίλημά τε,
ἵν' ἀλλὰ τοῦτο κατθανοῦσ' ἔχω σέθεν

Sed melius Piersonus Versimil. p. 65. Εὐδαίμον' ἀνδρὸς, i. e. σε εὐδαίμονα. Vers. 1225. pro ἀξίως A. αξιαν. [Lego, ἐν ὀλβίου δόμοισιν ἀνδρὸς ὄψομαι. In Med. 1239. pro εὐδαίμων Auctor Christi Patientis ὄλβιος exhibet. Sed vera lectio est Ἆρα σ' εὐδαίμονος, Ὦ τέκνον ἀνδρὸς, vel potius, ἆρ' εὐδαίμονος, Ὦ τέκνον, ἀνδρός σ' ἐν δόμοισιν ὄψομαι. Mox distingue, Τί δ' ἆρ' ἐγὼ σὲ πρέσβυν; ἆρ' ἐ. *Porsonus.*]

1227. Distinguo, οὗ νῦν ἀντιλάζυμαι χερὶ, Τί δ' ἆρ' ἐγώ σε; πρέσβυν ἆρ' εἰσδέξομαι &c. Vulgo, Τί δ' ἆρ' ἐγώ σε πρέσβυν; ἆρ' &c. et plene distinguitur post χερί. ista vero οὗ —χερὶ, in parenthesi, si malis, includi possunt. [N. B. Aldus ἀντιλάζομαι. Vide Porsonum ad Orest. 1213.]

[1230. ἀποδιδοῦσα πόνων valet hic ἀποδιδοῦσα ἀντὶ πόνων. Sic χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο Hom. Od. XII. 326. in quo eadem Ellipsis est. πόνοι sunt labores liberorum causa et ad dignitatem familiæ tuendam suscepti. *Musgravius.* Conferendus J. Pricæus ad Ep. I. Timoth. V. 4.]

1233. μὴ, πρός γε Πέλοπος. Πρός σε Πέλοπος, scil. ἱκετεύω σε πρὸς Πέλοπος. Phœniss. 1659. Ναὶ, πρός σε τῆσδε μητρός. ubi vide Valckenærium: et notas meas ad Supplic. 277.

1234. καὶ τῆσγε μητρός. Scribo τῆσδε, *hujusce*, δεικτικῶς: ut Phœniss. modo citato loco, et supra hac Fab. 1217. et ita Cod. C.

1236. Lego et distinguo, Τί μοι μέτεστι τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων; Ἑλένη τε πόθεν ἦλθ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ 'μῷ, πάτερ; nam in vulgata, Ἀλεξάνδρου γάμων Ἑλένης τε; πόθεν ἦλθ' &c. deest certus nominativus verbo ἦλθε. Brodæus dicit, Πάρις esse nominativum. Quæso te, quare non æque Ἑλένη sit nominativus?

μνημεῖον, εἰ μὴ τοῖς ἐμοῖς πεισθῇς λόγοις.
ἀδελφὲ, μικρὸς μὲν σύ γ' ἐπίκουρος φίλοις,
ὅμως δὲ συνδάκρυσον, ἱκέτευσον πατρὸς,
τὴν σὴν ἀδελφὴν μὴ θανεῖν. αἴσθημά τι
κἀν νηπίοις γε τῶν κακῶν ἐγγίγνεται.
ἰδοὺ σιωπῶν λίσσεταί σ' ὅδ', ὦ πάτερ.
ἀλλ' αἴδεσαί με, καὶ κατοίκτειρον βίον.
ναὶ, πρὸς γενείου σ' ἀντόμεσθα δύο φίλω·
ὁ μὲν νεοσσός ἐστιν, ἡ δ' ηὐξημένη.
ἓν ξυντεμοῦσα, πάντα νικήσω λόγον·
τὸ φῶς τόδ' ἀνθρώποισιν ἥδιστον βλέπειν·

1242. *ὅμως δὲ σὺν δάκρυσιν ἱκέτης γίνου πατρός.* Heathius, *δάκρυσ' ἱκέτης.* Sed omnes Codices habent, [*συνδάκρυσον,*] *ἱκέτευσον.* unde forte legendum est *πάρος*: quia *ἱκέτευσον πατρὸς* a Græcis ignoratur: et probabile videtur voces *ἱκέτης γίνου* scriptas fuisse supra *ἱκέτευσον*, et postea *πατρὸς* subditum esse loco *πάρος*. [Mihi nec Aldi, nec MSStorum lectiones usquequaque placent. Tentabam aliquando, *ὅμως δὲ συνδάκρυσον, ἱκέτευσον τάδε.* Vide supra 462. Orest. 673. Helen. 948. Usum v. *τάδε*, de quo ampliandum censuit Porsonus ad Hec. 1244. illustrat Valckenærius ad Phœn. 430. Hoc etiam obiter monendum, in loco Hecubæ *τάδε* ex veteri, ut videtur, codice, ad marginem exemplaris Hervagiani, in Bibliotheca Bodleiana servati, enotari.]

1243. *Τὴν σὴν ἀδελφὴν μὴ θανεῖν. αἴσθημά τι* &c. Cod. A. *την σην αδελφην ως αισθημα τι.* unde verisimile est voces *μὴ θανεῖν* esse ab interpolatione, et aliud quid ab Euripide scriptum fuisse: quale esset, *Τὴν σήν τ' ἀδελφὴν σῶσον. ὡς αἴσθημά τι* &c. Non mirandum est, Euripidem nobis tam sæpe obscurum esse: mirum est potius, post tot interpolatrices vel negligentes manus, restare aliquid quod nos intelligamus.

1247. *δύω φίλω.* Mihi videtur auctor scripsisse *δύω τέκνω*: præ quo, *δύω φίλω* frigidum est et inefficax. Favet huic opinioni versus proxime sequens. Viri docti [Dawes. Misc. Crit. p. 347. Valckenær. Phœn. 585. *Porsonus.*] statuunt, Atticos non scribere *δύω*, sed *δύο*. aliter tamen Aristophanes Ἱππ. 1347. ubi metrum non admittit *δύο* [locum correxit Brunckius]. Versu antecedente pro *κατοίκτειρον βίον* forte leg. *βίου*, ut *οἰκτείρω σε μόρου* Æschyl. Agam. 1330. Sumtus videtur ex Iliad. X. 82. *τάδε τ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.* *Βίου* erit *ἕνεκα βίου*, *quod ad vitam attinet*. vide ver. 1336. [Nihili sunt, quæ ad hunc versum scripsit Vir doctus. *φίλω* satis defendit Euripid. Phœniss. 1702. (1653.) ad cujus fabulæ versum 1659. recte citat *δύο φίλω* Valckenærius. *Porsonus.*]

[1249. *πάντα λόγον* non regitur a *νικήσω*, quod Canterus putabat, sed a *ξυντεμοῦσα*. Hecub. 1180. *ἅπαντα ταῦτα συντεμὼν ἐγὼ φράσω.* Neque dicere solent Græci *ἕν τι συντέμνειν*, sed *πολλά τινα συντέμνειν.* Pro *νικήσω*, forte verum fuerit *κινήσω*. *ἓν κινήσω*, *unum adhuc experiar*. *συντεμοῦσα πάντα λόγον totum sermonem contrahens.* *Musgravius.* *κινήσω* Canter. Port. *Porsonus.*]

τὰ νέρθε δ' οὐδέν. μαίνεται δ', ὃς εὔχεται
θανεῖν. κακῶς ζῆν κρεῖσσον, ἢ θανεῖν καλῶς.
ΧΟ. ὦ τλῆμον Ἑλένη, διὰ σὲ καὶ τοὺς σοὺς γάμους,
ἀγὼν Ἀτρείδαις καὶ τέκνοις ἥκει μέγας.
ΑΓ. ἐγὼ τά τ' οἰκτρὰ συνετός εἰμι, καὶ τὰ μή,
φιλῶ τ' ἐμαυτοῦ τέκνα· μαινοίμην γὰρ ἄν.
δεινῶς δ' ἔχει με ταῦτα τολμῆσαι, γύναι,
δεινῶς δὲ, καὶ μή· τοῦτο γὰρ πρᾶξαί με δεῖ.
ὁρᾶθ' ὅσον στράτευμα ναύφρακτον τόδε,
χαλκέων ὅπλων ἄνακτες Ἑλλήνων ὅσοι,
οἷς νόστος οὐκ ἔστ' Ἰλίου πύργους ἔπι,
εἰ μή σε θύσω, μάντις ὡς Κάλχας λέγει,
οὐδ' ἔστι Τροίας ἐξελεῖν κλεινὸν βάθρον.
μέμηνε δ' Ἀφροδίτη τις Ἑλλήνων στρατῷ,
πλεῖν ὡς τάχιστα βαρβάρων ἐπὶ χθόνα,
παῦσαί τε λέκτρων ἁρπαγὰς Ἑλληνικὰς,
οἳ τὰς ἐν Ἄργει παρθένους κτείνουσί μου,
ὑμᾶς τε, κἀμὲ, θέσφατ' εἰ λύσω θεᾶς.

1251. *τὰ νέρθε δ' οὐδείς.* Scil. *ἥδεται βλέπων.* Sed Stobæus Tit. 118. habet, *Τὸ νέρθεν οὐδέν·* et ex eo Heathius. Bene *οὐδὲν* de *mortuis.* Alcest. 381. Electr. 1172. Troad. 627. Verum videtur, *Τὰ νέρθε δ' οὐδὲν*, i. e. *Mortui vero nihil sunt.* [Sic etiam Valckenærius Diatr. Eurip. p. 141.]

1256. *φιλῶν ἐμαυτοῦ τέκνα.* Mallem, *φιλῶ τ' ἐμαυτοῦ τέκνα.* Similis locus Helen. 1004. *φιλῶ τ' ἐμαυτὴν*, &c. Herc. Fur. 280. *Ἐγὼ φιλῶ μὲν τέκνα.* Hippol. 315. *φιλῶ τέκνα.* [et sic editum, probante Musgravio. Nec dissentit Porsonus. Qui addit, Euripid. fortasse Erectheo, apud Plutarch. II. p. 809. D. *φιλῶ τέκν'· ἀλλὰ πατρίδ' ἐμὴν μᾶλλον φιλῶ.*]

1263. *Τροίας ἐξελεῖν καινὸν βάθρον.* Scalig. *κενόν.* Barnesius omnino manere vult *καινόν.* Lego, *κλεινὸν*, quod est frequentissimum Trojæ Epitheton. sic ver. 1069. Troad. 25. 1278. Helen. 104. et multis aliis locis. Valckenærius quoque ita emendat ad Phœniss. 1746. et Reiskius. [Suffragantur Toupius, et Musgravius.] Hic autem versus præcedenti bene præponi potest, et forte debet.

1267. *κτείνουσι.* Viri docti *κτενοῦσι*: probabiliter. vid. ver. 533. 535. Iidem legunt *θέσφατ'* (ver. 1268.) pro *θέσφατον*: quod certum est, si Anapæstus 4to loco Iambi excludi debeat.

οὐ Μενέλεώς με καταδεδούλωται, τέκνον,
οὐδ' ἐπὶ τὸ κείνου βουλόμενον ἐλήλυθα,
ἀλλ' Ἑλλὰς, ᾗ δεῖ, κἂν θέλω, κἂν μὴ θέλω,
θῦσαί σε. τούτου δ' ἥσσονες καθέσταμεν.
ἐλευθέραν γὰρ δεῖ νιν, ὅσον ἐν σοὶ, τέκνον,
κἀμοὶ, γενέσθαι, μηδὲ βαρβάροις ὕπο,
Ἕλληνας ὄντας, λέκτρα συλᾶσθαι βίᾳ.

ΚΛ. ὦ τέκνον, ὦ ξέναι,
οἲ 'γὼ, θανάτου τοῦ σοῦ μελέα.
φεύγει σε πατὴρ ᾅδη παραδούς.
ΙΦ. οἲ 'γὼ, μῆτερ, μῆτερ· ταυτὸν
μέλος εἰς ἄμφω πέπτωκε τύχης,
κοὐκέτι μοι φῶς,
οὐδ' ἀελίου τόδε φέγγος.

ἰὼ, ἰώ· νιφοβόλον
Φρυγῶν νάπος,
Ἴδας τ' ὄρεα, Πρίαμος ὅθι ποτὲ
βρέφος ἁπαλὸν ἔβαλε,
ματρὸς ἀπόπρο νοσφίσας,
ἐπὶ μόρῳ θανατόεντι,
Πάριν, ὃς Ἰδαῖος, Ἰδαῖος

[1271. Repetendum ex præcedentibus *καταδεδούλωταί με. Musgravius.*]

[1274. *βαρβάροις ὑπό.* Usitatior constructio est *βαρβάρων ὑπό. Musgravius.*]

1277. *θανάτου σοῦ.* "Legendum opinor, "*θανάτου τοῦ σοῦ*," [sic etiam Musgravius,] "ut constet metrum, quod in "septem hisce primis versiculis anapæ- "sticum est." *Heathius.*

1279. *ταυτὸ γὰρ Μέλος.* Scribendum opinor, *ταυτὸ δὲ* (nisi malis *γε* ut Heathius) *Μέλος*, propter anapæstum. [*τόδε γὰρ* Musgravius. Dele *γὰρ*, et lege *ταυτόν. Porsonus.*]

ἐλέγετ᾽, ἐλέγετ᾽ ἐν Φρυγῶν πόλει.
μήποτ᾽ ὤφειλε τὸν ἀμφὶ
βουσὶ βουκόλον τραφέντ᾽
Ἀλέξανδρον οἰκίσαι
ἀμφὶ τὸ λευκὸν ὕδωρ, ὅθι κρῆναι
νυμφᾶν κεῖνται,
λειμών τ᾽ ἄνθεσι
θάλλων χλωροῖς,
καὶ ῥοδόεντ᾽ ἄνθεα ὑακίν-
θινά τε θεαῖσι δρέπειν.
ἔνθα ποτὲ Παλλὰς ἔμολε, καὶ
δολιόφρων Κύπρις,
Ἥρα θ᾽, Ἑρμᾶς θ᾽ ὁ Διὸς ἄγγελος,
ἁ μὲν ἐπὶ πόθῳ τρυφῶσα Κύπρις,
ἁ δὲ δορὶ Παλλὰς,
Ἥρα τε Διὸς ἄνακτος
εὐναῖσι βασιλίσι,
κρίσιν ἐπὶ στυγνὰν,
ἔριν τε τᾶς καλλονᾶς,
ἐμοὶ δὲ θάνατον, ὄνομα μὲν
φέροντα Δαναΐδαισιν, ὦ κόραι.

ΧΟ. πρόθυμά σ᾽ ἔλαβεν Ἄρτεμις πρὸς Ἴλιον.

[1293. οἰκῆσαι Musgravius, improbante Brunckio ad Androm. 293.]

1296. λειμών τ᾽ ΑΝΘΕΣΙ Θάλλων χλωροῖς, Καὶ ῥοδόεντ᾽ ΑΝΘΕΑ. Ῥοδόεντ᾽ ἄνθεα sunt *rosæ*. Ἄνθεσι et ἄνθεα tam prope posita, suspecta esse possent, in alio scriptore.

[1296. Constituit Brunckius: Λειμών τ᾽ ἄνθεσι θάλλων χλοεροῖς, Καὶ ῥοδόενθ᾽ ὑακίνθινά τ᾽ ἄνθη Δρέπειν θεαῖσιν.]

1309. ὄνομα μέν. Codd. B. C. αν. μεν. latet aliquid. Ver. 1305. pro Ἥρα τε mallem δέ.

[1309. In oppositionibus nunquam non præcedit ea pars, quæ μὲν conjunctum habet. Legendum igitur, Δαναΐδαισιν ὄνομα μὲν Φέροντ᾽, ἐμοὶ δε θάνατον, ὦ κόραι. *Musgravius.* Et sic recitat Brunckius.]

ΙΦ. ὁ δὲ τεκών με τὰν τάλαιναν,
ὦ μῆτερ, ὦ μῆτερ,
οἴχεται προδοὺς ἔρημον.
ὦ δυστάλαιν' ἐγὼ, πικρὰν,
πικρὰν ἰδοῦσα δυσελέναν,
φονεύομαι, διόλλυμαι
σφαγαῖσιν ἀνοσίοισιν
ἀνοσίου πατρός.
μή μοι ναῶν χαλκεμβολάδων
πρύμνας ἅδ' Αὐλὶς δέξασθαι
τούσδ' εἰς ὅρμους, εἰς Τροίαν
ὤφελεν ἐλάταν πομπαίαν,
μήτ' ἀνταίαν Εὐρίπῳ πνεῦσαι πομπὰν
Ζεὺς, μειλίσσων αὔραν ἄλλοις
ἄλλαν θνατῶν λαίφεσι χαίρειν,
τοῖσι δὲ λύπαν, τοῖσι δ' ἀνάγκαν,
τοῖς δ' ἐξορμᾷν, τοῖς δὲ στέλλειν,
τοῖσι δὲ μέλλειν.
ἦ πολύμοχθον ἄρ' ἦν γένος,
ἦ πολύμοχθον ἁμερίων;

1318, 1319. σφαγαῖσιν &c. Unum Iambum efficiunt hi duo versus, Σφαγαῖσιν ἀνοσίοισιν ἀνοσίου πατρός. Et præcedentes dividi possunt, Πικρὰν ἰδοῦσα δυσελέναν φονεύομαι. Διόλλυμαι Σφαγαῖσιν—πατρός. Sed hæc incerta sunt: neque quisquam, opinor, nunc potest affirmare, qua modificatione Auctor ea reliquerit, et innumera alia in melicis seu choricis, quæ in diversa versuum genera facile redigi possunt.

[1324. πομπὰν idem valet quod ἄνεμον. Vid. supra 352. *Musgravius*.]

1327. τοῖς δὲ λύπαν, &c. Anapæstus proculdubio fuit, ut sequens, et præcedentes. Proinde scribendum, Τοῖσι δὲ λύπαν, τοῖσι δ' ἀνάγκαν. Et ita Heathius. [Locum sic constituit Tyrwhittus. Μήτ' ἀνταίαν Εὐρίπῳ πνεῦσαι πνοιάν. Ζεὺς μειλίσσων (vel εἱλίσσων) αὔραν ἄλλοις Ἄλλαν θνατῶν λαίφεσι χαίρει, Τοῖσι δὲ λύπαν, τοῖσι δ' ἀνάγκαν. κ. τ. λ.]

1331. Tollo interrog. post ἁμερίων: ante quam vocem deesse opinor τῶν ad supplendum anapæstum.

χρεὼν δέ τι
δύσποτμον ἀνδράσιν ἀνευρεῖν;
ΧΟ. ἰὼ, ἰώ. μεγάλα πάθεα, μεγάλα δ' ἄχεα
τοῖς Δαναΐδαις τιθεῖσα Τυνδαρὶς κόρα.
ἐγὼ μὲν οἰκτείρω σε συμφορᾶς κακῶν
τυχοῦσαν, οἵας μήποτ' ὤφελες τυχεῖν.
ΙΦ. ὦ τεκοῦσα μῆτερ, ἀνδρῶν ὄχλον εἰσορῶ πέλας.
ΚΛ. τόν τε τῆς θεᾶς παῖδα, τέκνον, ᾧ γε δεῦρ' ἐλήλυθας.
ΙΦ. διαχαλᾶτέ μοι μέλαθρα, δμῶες, ὡς κρύψω δέμας.
ΚΛ. τίνα δὲ φεύγεις, τέκνον; ΙΦ. Ἀχιλλέα τόνδ' ἰδεῖν αἰσχύνομαι.
ΚΛ. ὡς τί δή; ΙΦ. τὸ δυστυχές μοι τῶν γάμων αἰδῶ φέρει.
ΚΛ. οὐκ ἐν ἁβρότητι κεῖσαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα.
ἀλλὰ μίμν'· οὐ σεμνότητος ἔργον, ἢν δυνώμεθα.

1333. ἀνδράσιν. Forte ἄνδρεσσιν: ut sit Parœmiacus. Χρεῶν δὲ τι Δυσποτμον ἀνδρεσσιν ἀνευρειν. Poëtica conceduntur in Choris. Anapæstica hæc incipiunt ab istis, Μή μοι ναῶν &c. ver. 1321. Si retineatur ἀνδράσιν, forte leg. ἐξευρεῖν. Ἀνδράσιν pro ἀνθρώποις.

1335. Τυνδαρὶς κόρα. Pro κόρη. Sententia per se absoluta est, qualis illa Iph. Taur. 788. Ὦ ῥαδίοις ὅρκοισι περιβαλοῦσά με! ubi vide.

1339. ΚΛ. τόν τε τῆς Θεᾶς παῖδ', ὦ τέκνον γ', ᾧ δεῦρ' ἐλήλυθας. Bis peccat in leges Trochaïcorum. Restitueris parva mutatione, τόν τε τῆς Θεᾶς παῖδα, τέκνον, ᾧ γε δεῦρ' ἐλήλυθας. Θεᾶς est monosyllabon, ut persæpe. Et ita Heathius. Hæc tamen aliter distinguenda esse opinor, ΙΦ. ὦ τεκοῦσα μῆτερ, ἀνδρῶν ὄχλον εἰσορῶ πέλας, Τόν τε τῆς Θεᾶς παῖδα. ΚΛ. τέκνον, ᾧ γε δεῦρ' ἐλήλυθας; *eumne, filia, cujus caussa huc venisti?* [Edidi ad mentem Musgravii.]

1341. ΚΛ. τί δὲ φεύγεις, τέκνον; ΙΦ. τὸν Ἀχιλλέα, τὸν ἰδεῖν αἰσχύνομαι. Tria sunt menda metrica in hoc Trochaïco. Scribo, ΚΛ. τίνα δὲ φεύγεις, τέκνον; ΙΦ. Ἀχιλλέα, τόν γ' ἰδεῖν αἰσχύνομαι. Duæ ultimæ syllabæ in Ἀχιλλέα contrahuntur in unam, quasi esset Ἀχιλλ-yᾶ, ut Rheso 977. Codd. A. B. delent τὸν priore loco, quod huic ordinationi favet, et τίνα necessarium reddit. Τὸν pro ὃν, ut passim, et in Menandreis n. CCII. Ἡ δ' οἰκί' ἐν τῇ πάντα πρωτεύει γυνὴ, &c. sic scribendum. ἐν τῇ pro ἐν ᾗ. sic ἔνθα pro ἐν τᾷ, (i. e. ᾇ vel ᾗ) Iph. Taur. 176. In Menandro vulgo legitur ἐν ᾗ, contra metrum. [Admisi correctionem Musgravii.]

1343. πρὸς τὰ νῦν πεπραγμένα. Bene: ut Æschyl. Pers. 803. Sed cum Codd. A. B. habeant πεπτωκοτα, ita edidi, ut Hippol. 718. Electr. 639. Plutarch. ad Apollon. p. 112. E. unde patebit metaphora. [Interpretatur Musgravius, *non in eo statu es, qui pudorem hunc delicatum postulet.* Lectioni etiam receptæ idem patrocinatur, ex Platone p. 755. A. citans, ὥσπερ ἐν πτώσει κύβων πρὸς τὰ πεπτωκότα τίθεσθαι.]

ΑΧ. ὦ γύναι τάλαινα, Λήδας θύγατερ. ΚΛ. οὐ ψευδῆ θροεῖς.
ΑΧ. δείν' ἐν Ἀργείοις βοᾶται. ΚΛ. τίνα βοήν; σήμαινέ μοι.
ΑΧ. ἀμφὶ σῆς παιδός. ΚΛ. πονηρὸν εἶπας οἰωνὸν λόγον.
ΑΧ. ὡς χρεὼν σφάξαι νιν. ΚΛ. οὐδεὶς τοῖσδ' ἐναντίον λέγει;
ΑΧ. εἰς θόρυβον ἐγώ τι καὐτὸς ἦλθον. ΚΛ. ἐς τίν', ὦ ξένε;
ΑΧ. σῶμα λευσθῆναι πέτροισι. ΚΛ. μῶν κόρην σώζων ἐμήν;
ΑΧ. αὐτὸ τοῦτο. ΚΛ. τίς δ' ἂν ἔτλη σώματος τοῦ σοῦ θιγεῖν;
ΑΧ. πάντες Ἕλληνες. ΚΛ. στρατὸς δὲ Μυρμιδόνων οὔ σοι παρῆν;
ΑΧ. πρῶτος ἦν ἐκεῖνος ἐχθρός. ΚΛ. δι' ἄρ' ὀλώλαμεν, τέκνον.
ΑΧ. οἵ με τῶν γάμων ἀπεκάλουν ἥσσον'. ΚΛ. ἀπεκρίνω δὲ τί;
ΑΧ. τὴν ἐμὴν μέλλουσαν εὐνὴν μὴ κτανεῖν. ΚΛ. δίκαια γάρ.
ΑΧ. ἣν ἐφήμισεν πατήρ μοι. ΚΛ. κἀργόθεν γ' ἐπέμψατο.
ΑΧ. ἀλλ' ἐνικώμην κεκραγμοῦ. ΚΛ. τὸ πολὺ γὰρ δεινὸν κακόν.
ΑΧ. ἀλλ' ὅμως ἀρήξομέν σοι. ΚΛ. καὶ μάχει πολλοῖσιν εἷς;
ΑΧ. εἰσορᾷς τεύχη φέροντας τούσδ'; ΚΛ. ὄναιο τῶν φρενῶν.
ΑΧ. ἀλλ' ὀνησόμεσθα. ΚΛ. παῖς ἄρ' οὐκέτι σφαγήσεται;
ΑΧ. οὐκ, ἐμοῦ γ' ἑκόντος. ΚΛ. ἥξει δ' ὅστις ἅψεται κόρης;
ΑΧ. μυρίοι γ'· ἄξει δ' Ὀδυσσεύς. ΚΛ. ἆρ' ὁ Σισύφου γόνος;
ΑΧ. αὐτὸς οὗτος. ΚΛ. ἴδια πράσσων, ἢ στρατοῦ ταχθεὶς ὕπο;
ΑΧ. αἱρεθεὶς ἑκών. ΚΛ. πονηράν γ' αἵρεσιν, μιαιφονεῖν.

1347. *πονηρὸν εἶπας οἰωνὸν λόγον.* Vel *λόγων*, vel *λόγου*. [probat Musgravius.] Phœniss. 1346. Herc. Fur. 538. Ion. 753. Versu proxime sequenti, pro *κ' οὐδεὶς* metrum poscit *οὐδείς*. Ortum est mendum a repetitione præcedentis Κ in ΚΛ. Ita quoque legit Heathius.

1349. *εἰς θόρυβον ἐγώ τοι κἀυτὸς ἤλυθον.* Metrum postulat *ἔγωγε*, vel *ἐγὼ δὲ*, vel *ἐγώ τε*, vel brevem aliquam syllabam post *ἐγώ*. Pro *ἤλυθον* mallem *ἦλθον*, si cum MSS. [Contra metrum peccat *τοι*. An legendum *τι*, *aliquantum? Musgravius.*]

1350. Pro *σώζειν* legi posset *σώζων* cum Cantero et Reiskio, vel *σώσων*, et tamen neutro opus est. *σώζειν* est *ὥστε σώζειν*, ut bene Portus. sic *μιαιφονεῖν* ver. 1364. et *δρέπειν* ver. 1299. [*σώζων* cum Musgravio prætuli.]

1355. Recte Barnesius rejicit Scaligeri conjecturam *εἶναι* pro *εὐνὴν*, quod significat *uxorem* (Hippol. 885. Sophocl. Antig. 1238.) ut *εὐνὶς*, *εὐνέτις*, et *λέκτρον*.

1363. *ἰδίᾳ πράσσων.* Metrum poscit *ἴδια*, adverbialiter, ultima brevi. Et ita Heathius.

1364. *πονηράν γ' αἵρεσιν, μιαιφονεῖν.* Sic distinguendum. Constructio est *αἱρεθεὶς*

ΑΧ. ἀλλ' ἐγὼ σχήσω νιν. ΚΛ. ἄξει δ' οὐχ ἑκοῦσαν ἁρπάσας;
ΑΧ. δηλαδὴ ξανθῆς ἐθείρης. ΚΛ. ἐμὲ δὲ χρὴ τί δρᾷν τότε;
ΑΧ. ἀντέχου θυγατρός. ΚΛ. ὡς τοῦδ' οὕνεκ' οὐ σφαγήσεται.
ΑΧ. ἀλλὰ μὴν εἰς τοῦτό γ' ἥξει. ΙΦ. μῆτερ, εἰσακούσατε
τῶν ἐμῶν λόγων· μάτην γάρ σ' εἰσορῶ θυμουμένην
σῷ πόσει. τὰ δ' ἀδύναθ' ἡμῖν καρτερεῖν οὐ ῥᾴδιον.
τὸν μὲν οὖν ξένον δίκαιον αἰνέσαι προθυμίας·
ἀλλὰ καὶ σὲ τοῦθ' ὁρᾷν χρὴ, μὴ διαβληθῇς στρατῷ,
καὶ πλέον πράξωμεν οὐδὲν, ὃς δὲ συμφορᾶς τύχῃ.
οἷα δ' εἰσῆλθέν μ' ἄκουσον, μῆτερ, ἐννοουμένην.
κατθανεῖν μέν μοι δέδοκται· τοῦτο δ' αὐτὸ βούλομαι

πονηράν γε αἵρεσιν, (ὥστε, vel εἰς τὸ) μιαιφονεῖν. *malam sane electionem electus, ut homicidium perpetret.*

[1366. edidi χρὴ τί pro vulg. τὶ χρή.]

1367. τοῦδ' οὕνεκ'. Codd. A. B. ενεκ', quasi voluissent εἵνεκ'. nam τοῦδ' οὕνεκ' forte dubium videbatur: sine caussa.

1368. ἀλλὰ μὴν εἰς τοῦτό γ' ἥξει. Imo, ἥξω· *Atqui ad hoc veniam:* scil. ἵνα μὴ σφαγήσηται.

[1368. Malim εἰς ταὐτό γ' ἥξει *eodem res recidet.* Sic εἰς ταυτὸν ἥξεις Hippol. 275. ubi Scholiastes ἥκει. Quod si retinetur τοῦτο, de cæde Iphigeniæ explicandum erit. Barnesio tamen judice, vel manum supra capulum ponens hæc ait, vel socios milites respectans. *Musgravius.*]

[1370. ἀδύνατα si a καρτέρειν regatur, quem sensum habere possit non video. Malim igitur legere ἡμῶν pro ἡμῖν, ut τὰ ἀδύνατα ἡμῶν valeat τὴν ἐμὴν ἀδυναμίαν, vel ἡμεῖς ἀσθενεῖς ὄντας. Sensus est, *Fieri vix potest, ut nostra imbecillitas resistendo par sit. Musgravius.*]

1373. ὃς δέ. Cod. A. ὅδε συμφορας. Hoc erat, opinor, ὅδε δὲ συμφορᾶς τύχῃ. Cod. C. ὃς ὅδε. Versu 1376. B. C. δυσγενες pro δυσμενές. vid. ad Iph. Taur. 592. [Musgravius edidit ὅδε δὲ σ. ex MS.]

1375. κατθανεῖν μέν μοι δέδοκται. Liceat hic paullum evagari, modo ne extra oleas. Aristoteles Poëtic. cap. XV. *de moribus Personarum in Tragædia*, quatuor res circa eos exigit; quarum quarta est τὸ ὁμαλὸν, *æquabilitas*, sive constans sibi similitudo qualis ab incepto processerat; et exemplum contrarii, sive τοῦ ἀνωμάλου, *inæquabilitatis*, profert hanc Iphigeniam Euripidis: οὐδὲν γὰρ (inquit) ἔοικεν ἡ ἱκετεύουσα τῇ ὑστέρᾳ· *ea enim supplicans, nihil similis est ei quæ postea fuit.* Verum dicit. Sed et eandem rem in cæteris hujus Dramatis Personis, excepta Clytæmnestra, observare potuisset. Singulas sistamus, posthabito Nuncio, quia ejus est nihil præter *narrare:*

Agamemnonis et Menelai subita animi et partium invicem mutatio, nulla nova existente vel apparente caussa vera, æque ἀνώμαλος consideranti apparebit, ac ista Iphigeniæ fuit:

Achilles, qui quidvis pati vel facere paratus erat ut puellam servaret, mox Ipse in ejusdem *sacrificio* primas partes agit:

Chorus, qui tam suaviter et miserabiliter sortem Iphigeniæ defleverat ad finem Actus Quarti, postea cædem jam certam æquo animo fert, neque adhuc δεινοπαθεῖ et promittit ei *gloriam immortalem*, ver. 1504: et Dianam celebrat ob ejus mor-

εὐκλεῶς πρᾶξαι, παρεῖσά γ' ἐκποδὼν τὸ δυσμενές.
δεῦρο δὴ, σκέψαι μεθ' ἡμῶν, μῆτερ, ὡς καλῶς λέγω.
εἰς ἔμ' Ἑλλὰς ἡ μεγίστη πᾶσα νῦν ἀποβλέπει,
κἀν ἐμοὶ πορθμός τε ναῶν, καὶ Φρυγῶν κατασκαφαὶ,
τάς τε μελλούσας γυναῖκας, ἤν τι δρῶσι βάρβαροι,
μηκέθ' ἁρπάζειν ἐᾶν τᾶς ὀλβίας ἐξ Ἑλλάδος,
τὸν Ἑλένης τίσαντας ὄλεθρον, ἥντιν' ἥρπασεν Πάρις.
ταῦτα πάντα κατθανοῦσα ῥύσομαι· καί μου κλέος,
Ἑλλάδ' ὡς ἠλευθέρωσα, μακάριον γενήσεται.
καὶ γὰρ οὐδέ τοι λίαν γ' ἐμοὶ φιλοψυχεῖν χρεών·

tem, *tanquam* ἐπ' εὐτυχεῖ πότμῳ, *ob eventum fortunatum :*

Ipse Famulus senex qui se ἀγαθὸν et πιστὸν Agamemnoni jactaverat ver. 45. mentem postea mutat, Agamemnonem prodit, et consilia ejus Clytæmnestræ enarrat:

Sola Clytæmnestra immutabilis manet. Hoc enim historiæ fides, et cædes Agamemnonis, hujus sacrificii prætextu ab illa postea perpetrata, postulabat.

His rebus observatis, jam forte elucescet mens et propositum sapientissimi poëtæ in hoc dramate: nempe, ut (præter mala ambitionis) humani animi levitatem, et τὸ εὐμετάβλητον, et inconstantiam in consiliis suis, per tot instabiles dramatis personas repræsentaret. Quam instabilitatem, ita exhibitam, laudi potius quam vitio, cum Aristotele, vertendam duxerim. Non enim aliter propositum suum assequi potuit scriptor: et licet personæ sint ἀνώμαλοι, (id ipsum quod voluit, et necessarium erat) poëta tamen in iis describendis servat τὸ ὁμαλόν. Equidem πρᾶξιν Euripidis, quam κρίσιν Aristotelis, in hac re sequi mallem; et mirari subiret, ἀγχίνοιαν ejus fugisse hoc, quod aliis obvium videtur, nisi scirem, *Nos omnes æque esse Homines.*

Nihil dico de odio politico in Argivos et Lacedæmonios, sub personis Agamemnonis et Menelai: quod tamen non dubito quin noster Atheniensis animo haberet infixum cum hanc fabulam composuit.

[1376. MS. G. et lib. P. δυσγενές. Legendum δυσχερὲς, *id quod res molesti habet. Musgravius.*]

1378. Ἑλλὰς ἡ μεγίστη. Opinor, ᾗ μεγίστη, Græcia *qua parte* maxima est; ut intelligat Peloponnesum præcipue. Sic ᾗ τομώτατος Soph. Ajac. 831. ᾗ βαθύτατον, Lucianus Navigant. p. 493. ᾗ βράχιστον τοῦ λόγου, Aristoph. Lysistr. 716. *ut uno verbo dicam.* [ἡ μεγίστη pro ἡ μεγάλη. Superlativus pro Positivo. Hesychius, μεγίστην, μεγάλην. *Musgravius.* In Æschyl. Eumen. 44. μεγίστῳ accipiendum videtur pro μεγάλῳ.]

[1379. κἀν ἐμοί. i. e. κεῖται, *situm est.* Vide Valckenær. ad Phœn. 1256.]

[1381. Lege τάσδ', ut οἵ τοι πέρα στέρξαντες, οἵδε καὶ πέρα Μισοῦσιν. Euripid. Aristot. Pol. VII. 7. *Porsonus.*]

[1382. Non satis commode Helenæ ablatio Ἑλένης ὄλεθρος dicitur. Caudam deinde trahit sequens comma ἥντιν' ἥρπασεν Πάρις. Utrique vitio medebimur, legendo; τό γ' Ἑλένης τίσαντας, ὄλεθρος ἥντιν' ἥρπασεν Πάρις. ὄλεθρος pro ὀλέθριος, ut sæpe apud Demosthenem. *Musgravius.*]

1385. καὶ γὰρ οὐδέ τοι λίαν γ' ἐμοὶ φιλοψυχεῖν χρεών. Scribi oportuit γε μοι· alioquin

πᾶσι γάρ μ' Ἕλλησι κοινὸν ἔτεκες, οὐχὶ σοὶ μόνῃ.
ἀλλὰ μυρίοι μὲν ἄνδρες ἀσπίσιν πεφραγμένοι,
μυρίοι δ' ἐρέτμ' ἔχοντες, πατρίδος ἠδικημένης,
δρᾷν τι τολμήσουσιν ἐχθροὺς, χὐπὲρ Ἑλλάδος θανεῖν,
ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ μί' οὖσα, πάντα κωλύσει τάδε;
τί τὸ δίκαιον τοῦτό γ'; ἆρ' ἔχοιμεν ἀντειπεῖν ἔπος;
κἀπ' ἐκεῖν' ἔλθωμεν· οὐ δεῖ τόνδε διὰ μάχης μολεῖν
πᾶσιν Ἀργείοις γυναικὸς οὕνεκ', οὐδὲ κατθανεῖν·
εἷς γ' ἀνὴρ κρείσσων γυναικῶν μυρίων ὁρᾷν φάος.
εἰ δ' ἐβουλήθη τὸ σῶμα τοὐμὸν Ἄρτεμις λαβεῖν,
ἐμποδὼν γενήσομαι 'γὼ θνητὸς οὖσα τῇ θεῷ;
ἀλλ' ἀμήχανον. δίδωμι σῶμα τοὐμὸν Ἑλλάδι.
θύετ', ἐκπορθεῖτε Τροίαν. ταῦτα γὰρ μνημεῖά μου
διὰ μακροῦ, καὶ παῖδες οὗτοι, καὶ γάμοι, καὶ δόξ' ἐμή.

quartus pes non terminabitur in voce integra. vid. ad ver. 384. Ob quam rationem mox ver. 1391. pro ἆρ' ἔχοιμεν scribendum videtur ἆρα σχοῖμεν, eodem sensu. Sed Codd. A. B. hic habent ουδε τι λιαν εμε &c. unde patet interpolatum fuisse hunc versum. nam χρεών ἐστι est χρή. non autem Græce, opinor, dicitur χρεών ἐστι (vel χρὴ) EMOI τοῦτο ποιεῖν, sed, χρεών ἐστι (vel χρὴ) EME ποιεῖν. vide hujus Dramatis ver. 345. 728. 810. 910. 989. 1033. 1372. Hinc etiam constat longam syllabam deesse huic Trochaïco; quem defectum compensarunt substituendo ἐμοὶ χρεὼν pro ἐμὲ, credo contra usum Græcæ linguæ. Nam exempla ex Sophocle, Nostri Ione, et Luciano, omnia sunt mendosa: quod facile probare possem, nisi brevitati studerem. Puto Euripidem scripsisse, Καὶ γὰρ οὐδέ τοι λίαν ἐμέ γε φιλοψυχεῖν χρεών. ultima in λίαν sæpe longa est. Idem est χρὴ et χρέων ἐστι.

[1385. 1391. Hos versus aperte mendosos pronunciat Porsonus Suppl. Præf. p. xliii.]

1389. Sic distinguo et lego, ἐχθροὺς, χ' ὑπὲρ Ἑλλάδος θανεῖν, Ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ, μί' οὖσα, πάντα κωλύσει τάδε; *hostes, et pro Græcia mori, Mea vero unius anima hæc omnia impediet?* Vulgo plene distinguitur post θανεῖν, et interrog. deest post τάδε, et legitur ἐχθρούς τε (Cod. B. γε) χ' ὑπὲρ, contra metrum. Versus ferret, Ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ μιᾶς, ἅπαντα &c. Sed tale acumen non desideratur.

1392. Cod. A. ου δει. χρῆ. Versu antecedenti pro τοῦ γ' recte Canterus τοῦτό γ'. et ita A. B. Cod. C. του γ. το Pro ἆρ' ἔχοιμεν paullo ante monui scribendum videri ἆρα σχοῖμεν. [Heathius emendat τί τὸ δίκαιον τοῦδ'; ἔχοιμεν ἆρά γ' ἀντειπεῖν ἔπος;]

1396. γενήσομ' ἐγώ. Non constat metrum nisi scribatur γενήσομαι 'γὼ, ut sæpe in Aristophane. [Marklandus ad Suppl. 1193. *Porsonus.*] Ita quoque Reiskius et Heathius.

βαρβάρων δ' Ἕλληνας ἄρχειν εἰκὸς, ἀλλ' οὐ βαρβάρους,
μῆτερ, Ἑλλήνων· τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι.

ΧΟ. τὸ μὲν σὸν, ὦ νεᾶνι, γενναίως ἔχει·
τὸ τῆς τύχης δὲ, καὶ τὸ τῆς θεοῦ, νοσεῖ.
ΑΧ. Ἀγαμέμνονος παῖ, μακαριόν με τὶς θεῶν
ἔμελλε θήσειν, εἰ τύχοιμι σῶν γάμων.
ζηλῶ δὲ σοῦ μὲν Ἑλλάδ', Ἑλλάδος δὲ σέ·
εὖ γὰρ τόδ' εἶπας, ἀξίως τε πατρίδος.
τὸ θεομαχεῖν γὰρ ἀπολιποῦσ', ὅ σου κρατεῖ,
ἐξελογίσω τὰ χρηστὰ, τἀναγκαῖά γε.
μᾶλλον δὲ λέκτρων σῶν πόθος μ' εἰσέρχεται,
εἰς τὴν φύσιν βλέψαντα· γενναία γὰρ εἶ.
ὅρα δ'· ἐγὼ γὰρ βούλομαί σ' εὐεργετεῖν,
λαβεῖν τ' ἐς οἴκους· ἄχθομαί τ', ἴστω Θέτις,
εἰ μή σε σώσω Δαναΐδαισι διὰ μάχης
ἐλθών. ἄθρησον· ὁ θάνατος δεινὸν κακόν.
ΙΦ. λέγω τάδ' οὐδὲν οὐδέν' εὐλαβουμένη.
ἡ Τυνδαρὶς παῖς διὰ τὸ σῶμ' ἀρκεῖ μάχας

1400. εἰκὸς ἄρχειν. Multi monuerunt scribendum ἄρχειν εἰκός. [ἄρχειν εἰκὸς Dan. Heinsius apud Jan. Rutgersium Var. Lectt. IV. 3. p. 327. notante et probante Valckenærio ad Phœn. 11. ut citat Aristot. Polit. I. 2. *Porsonus.* Similiter Noster in Telepho apud Clement. Alex. Strom. VI. p. 746. Ἕλληνες ὄντες βαρβάροις δουλεύσομεν.]

1409. ὅ σου κρατεῖ. Si retinendum sit ὅ, subintellige τὸ Θεῖον, petendum ex verbo θεομαχεῖν: sin ὅς legendum, ex eodem verbo pete Θεός. Versu proxime sequenti, scribe τἀναγκαῖά γε, *quæ necessaria saltem sunt.* [pro τά τ' ἀναγκαῖά γε Aldi.]

1412. εἰς τὴν φύσιν. Barnes. edidit σὴν φύσιν, ex conjectura Scalig. et Canteri, sine caussa, ut mihi videtur, quatenus sine necessitate vel codicibus, cum nemo de sensu dubitare potuit, et præcessit σῶν. [ἄθροισον, Aldus.]

1418. διὰ τὸ σῶμ' ἄρχει. Conjeceram ἄρχοι: sed multo melius Hardio ἀρκεῖ (citatus Heathio) Hist. Acad. Gallic. Inscrip. T. IV. p. 296. ἀρκεῖ τιθεῖσα μάχας, *sufficit effecisse bella Helenam.* Antig. 553. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ: *satis erit* (sufficiet) *si ego moriar.* [ἀρκεῖ probat etiam Musgravius, et sic edidi. Vide ad Suppl. 511.]

ἀνδρῶν τιθεῖσα, καὶ φόνους· σὺ δ', ὦ ξένε,
μὴ θνῆσκε δι' ἐμὲ, μήδ' ἀποκτείνῃς τινά·
ἔα δὲ σῶσαί μ' Ἑλλάδ', ἢν δυνώμεθα.

ΑΧ. ὦ λῆμ' ἄριστον, οὐκ ἔχω πρὸς τοῦτ' ἔτι
λέγειν, ἐπεί σοι τάδε δοκεῖ. γενναῖα γὰρ
φρονεῖς· τί γὰρ τἀληθὲς οὐκ εἴποι τις ἄν;
ὅμως δ' ἴσως γε κἂν μεταγνοίης τάδε.
ὡς οὖν ἂν εἰδῇς τἀπ' ἐμοῦ λελεγμένα,
ἐλθὼν, τάδ' ὅπλα θήσομαι βωμοῦ πέλας,
ὡς οὐκ ἐάσων σ', ἀλλὰ κωλύσων θανεῖν·
χρήσει δὲ καὶ σὺ τοῖς ἐμοῖς λόγοις τάχα,
ὅταν πέλας σῆς φάσγανον δέρης ἴδῃς.
οὔκουν ἐάσω σ' ἀφροσύνῃ τῇ σῇ θανεῖν·
ἐλθὼν δὲ σὺν ὅπλοις τοῖσδε πρὸς ναὸν θεᾶς,
καραδοκήσω σὴν ἐκεῖ παρουσίαν.

ΙΦ. μῆτερ, τί σιγῇ δακρύοις τέγγεις κόρας;

ΚΛ. ἔχω τάλαινα πρόφασιν, ὥστ' ἀλγεῖν φρένα.

ΙΦ. παῦσαι· 'μὲ μὴ κάκιζε· τάδε δ' ἐμοὶ πιθοῦ.

ΚΛ. λέγ', ὡς παρ' ἡμῶν οὐδὲν ἀδικήσει, τέκνον.

ΙΦ. μήτ' οὖν γε τὸν σὸν πλόκαμον ἐκτέμῃς τριχὸς,

1425. ὅμως δ' ἴσως γε κἂν. Cod. A. ομως γ ισως καν. videtur deesse σὺ ante κἂν; Ὅμως γ' ἴσως σὺ κἂν μεταγνοίης τάδε.

1436. παῦσαί με, μὴ κάκιζε. Distingue, Παῦσαι, με μὴ κάκιζε· ut Bacch. 504. Αὐδῶ, με μὴ δεῖν.

[1436. Distingue, παῦσαι· 'μὲ μὴ κάκιζε· κάκιζε quod hic idem est τῷ κακὴν ποίει, plerumque ὀνείδιζε significat. Herodot. III. 145. ὡς δὲ ἄχθη τάχιστα, λοιδορέων τε καὶ κακίζων μιν, ἀνέπειθε. Plato Phædr. p. 205, 43. ed. Bas. sec. 254. c. HSt. 348. Læmar. ἐλοιδόρησεν ὀργῇ πολλὰ κακίζων τόν τε ἡνίοχον καὶ τὸν ὁμόζυγα. Plutarch. T. II. p. 77. F. Libanius in Juliani Imp. necem X. p. 308. D. ed. Morell. apud Fabric. B. G. VII. p. 326. ἀλλὰ καὶ σοφιστὴν κρείττω τῆς προσηγορίας παρεχόμενον τὸν τρόπον ἐθαύμαζε, καὶ φιλόσοφον χείρω τοῦ σχήματος ἐλεγχόμενον ἐκάκιζε. Vulgatur ἐκάθιζε, sed ἐκάκιζε tandem dedit J. J. Reiskius, p. 590. κακιοῦσιν Pausan. IV. 8. *Porsonus*.]

[1437. Probabiliter Canterus ἀτυχήσεις. Sic ἀτυχῆσαι est *voto excidere*. Herodot. IX. 110. *Musgravius*.]

μήτ' ἀμφὶ σῶμα μέλανας ἀμπίσχῃ πέπλους.
ΚΛ. τί δὴ τόδ' εἶπας, ὦ τέκνον; ἀπολέσασά σε—
ΙΦ. οὐ σύ γε· σέσωσμαι· κατ' ἐμὲ δ' εὐκλεὴς ἔσει.
ΚΛ. πῶς εἶπας; οὐ πενθεῖν με σὴν ψυχὴν χρεών;
ΙΦ. ἥκιστ', ἐπεί μοι τύμβος οὐ χωσθήσεται.
ΚΛ. τί δὴ, τὸ θνήσκειν οὐ τάφος νομίζεται;
ΙΦ. βωμὸς θεᾶς μοι μνῆμα, τῆς Διὸς κόρης.
ΚΛ. ἀλλ', ὦ τέκνον, σοι πείσομαι· λέγεις γὰρ εὖ.
ΙΦ. ὡς εὐτυχοῦσά γ', Ἑλλάδος τ' εὐεργέτις.
ΚΛ. τί δὴ κασιγνήταισιν ἀγγελῶ σέθεν;
ΙΦ. μήδ' ἀμφὶ κείναις μέλανας ἐξάψῃς πέπλους.
ΚΛ. εἴπω δὲ παρὰ σοῦ φίλον ἔπος τί παρθένοις;
ΙΦ. χαίρειν γ'. Ὀρέστην τ' ἔκτρεφ' ἄνδρα τόνδε μοι.
ΚΛ. προσέλκυσαί νιν, ὕστατον θεωμένη.
ΙΦ. ὦ φίλτατ', ἐπεκούρησας, ὅσον εἶχες, φίλοις.
ΚΛ. ἔσθ' ὅ τι κατ' Ἄργος δρῶσά σοι χάριν φέρω;
ΙΦ. πατέρα τὸν ἀμὸν μὴ στύγει, πόσιν τε σόν.

1440. τί δῆτα τάδ' εἶπας, ὦ τέκνον; ἀπολέσασά σε. Alii conjecerunt δὴ pro δῆτα. ultima in δῆτα potuit esse a scriba dubitante utrum τάδ' an τόδ' poneret. Concinnior Iambus erit, Τί δὴ τόδ' εἶπας, τέκνον; ἀπολέσασά σε—perrectura erat Clytæmnestra ἀπολέσασά σε οὐ κλαύσω, vel tale quidpiam. sed locutionem ejus, ἀπολέσασα, improbat et corrigit Iphigenia, Οὐ σύ γε, scil. ἀπώλεσάς με, *Tu non amisisti me.* Notabis, tiro, differentiam inter Οὐ σύ γε hic, et Μὴ σύ γε, ver. 1460. Οὐ hic *negat:* Μὴ ibi *vetat.*

[1444. δὴ pro δαὶ edidi hic, et infra 1448. ex præcepto Brunckii ad Med. 1011. ubi vide etiam Porsonum (1008.) Sed hic locus graviori vulnere adhuc fortasse laborat.]

1449. ἐξάψῃ. Reiskius ἐξάψῃς. Vere, opinor. ἀμφὶ κείναις hic, est ἀμφὶ σῶμα ver. 1439. [et probare videtur Musgravius, quare edidi.]

1454. κατ' Ἄργους. Alibi κατ' Ἄργος, Supplic. 368. 891. Iph. Taur. 752. Heraclid. 7. Quod verum puto, lingua ita postulante. vide Sophocl. Œd. Col. 1229. [κατ' Ἄργος Aldus.]

1455. πατέρα γε τὸν ἐμόν. Barnesius fatetur se supplesse γε. Propior erat medicina, Πατέρα τὸν ἀμὸν μὴ στύγει· ut Electr. 555. vid. Homer. Il. Z. 414. Sophocl. Electr. 281. 590. 1526. Et ita ante me Scaliger, qui hic scribit ἀμὸν: et tamen idem Electr. 188. pro θ' ἀμοῦ πατέρος scribit τ' ἀμοῦ. Sententia similis Hippol. 1435. Edidi τὸν ἀμὸν, quia indubitabile est.

ΚΛ. δεινοὺς ἀγῶνας διὰ σὲ δεῖ κεῖνον δραμεῖν.
ΙΦ. ἄκων μ' ὑπὲρ γῆς Ἑλλάδος διώλεσεν.
ΚΛ. δόλῳ δ', ἀγεννῶς, Ἀτρέως τ' οὐκ ἀξίως.
ΙΦ. τίς μ' εἶσιν ἄξων πρὶν σπαράξεσθαι κόμας;
ΚΛ. ἐγὼ μετά γε σοῦ— ΙΦ. μὴ σύ γ'· οὐ καλῶς λέγεις.
ΚΛ. πέπλων ἐχομένη σῶν— ΙΦ. ἐμοί, μῆτερ, πιθοῦ.
μέν', ὡς ἐμοί τε, σοί τε κάλλιον τόδε.
πατρὸς δ' ὀπαδῶν τῶνδε τίς με πεμπέτω
Ἀρτέμιδος εἰς λειμῶν', ὅπου σφαγήσομαι.
ΚΛ. ὦ τέκνον, οἴχει; ΙΦ. καὶ πάλιν γ' οὐ μὴ μόλω.
ΚΛ. λιποῦσα μητέρ'; ΙΦ. ὡς ὁρᾷς γ', οὐκ ἀξίως.
ΚΛ. σχὲς, μή με προλίπῃς. ΙΦ. οὐκ ἐῶ στάζειν δάκρυ.
ὑμεῖς δ' ἐπευφημήσατ', ὦ νεάνιδες,
παιᾶνα τῇ 'μῇ ξυμφορᾷ, Διὸς κόρην
Ἄρτεμιν· ἴτω δὲ ΔΑΝΑΙΔΑΙΣ ΕΥΦΗΜΙΑ.
κανᾶ δ' ἐναρχέσθω τις, αἰθέσθω δὲ πῦρ
προχύταις καθαρσίοισι· καὶ πατὴρ ἐμὸς
ἐνδεξιούσθω βωμόν· ὡς σωτηρίαν
Ἕλλησι δώσουσ' ἔρχομαι νικηφόρον.

[1456. δεῖ κεῖνον. Sic Porsonus Supplem. Præf. p. xxxv. Olim κεῖνον δεῖ.]

1460. ἐγὼ μετά γε σοῦ. Pro ἔγωγε μετά σου. nisi sic scribendum. nam ἔγωγε et ἐγώ τοι κάλλιον ἢ ἐγώ, ait Tho. Magister. [μὴ σύ γ'. Confer Hecub. 412. ed. Pors. sec.]

1465. ὦ τέκνον, οἴχῃ; Ita distinxi. vulgo sine interrogatione. Electr. 1337. ὦ πιστοτάτη, Στείχεις ἤδη;

1470. Disting. παιᾶνα τῇ 'μῇ συμφορᾷ, Διὸς κόρην Ἄρτεμιν. Ἄρτεμιν appositivum est ad Παιᾶνα seu hymnum. hymnus vester sit Diana. Vers. 1471. Sustuli distinctionem post πῦρ. προχύταις καθαρσίοισι, est *propter molas salsas lustrales*, i. e. ut mola salsa in ignem, seu victimam ardentem, conjiciatur. vide vers. 1112. Sic δινευούσαις ἵπποις, *propter equas currentes*, Iph. Taur. 192. [Per Διὸς κόρην Ἄρτεμιν intelligendus hymnus sive Pæan in Dianam, qui ab istis verbis inchoabat. Toup. Cur. Poster. in Theocr. XV. 98. p. 29. *Porsonus*.]

[1470. εὐφημία dicitur vox Præconis εὐφημεῖν jubentis. Aristoph. Acharn. 237. *Musgravius*.]

1474. ἔρχομαι νικηφόρον. Brodæus: "Deest post hunc versum Clytæmnestræ "vel Chori sermo." Aliter censet Barnesius, quem vide. Assentior Brodæo, et puto duos Chori Iambos excidisse.

ΙΦ. ἄγετέ με τὰν Ἰλίου
καὶ Φρυγῶν ἑλέπτολιν·
στέφεα περίβολα δίδοτε, φέρε-
τε· πλόκαμος ὅδε, καταστέφειν·
χερνίβων τε παγαῖσιν
ἑλίσσετ᾽ ἀμφὶ ναὸν,
ἀμφὶ βωμὸν, Ἄρτεμιν,
τὰν ἄνασσαν Ἄρτεμιν,
τὰν μάκαιραν·
ὡς ἐμοῖσιν, εἰ χρεὼν,
αἵμασι, θύμασί τε,
θέσφατ᾽ ἐξαλείψω.

ΧΟ. ὦ πότνια, πότνια μῆτερ,
ὡς δάκρυα γέ σοι
δώσομεν ἁμέτερα·
παρ᾽ ἱεροῖς γὰρ οὐ πρέπει.

ΙΦ. ὦ νεάνιδες,
ξυνεπαείδετ᾽ Ἄρτεμιν,
Χαλκίδος ἀντίπορον·
ἵνα τε δόρατα
μέμονε δάϊα δι᾽ ἐμὸν ὄνομα,
τᾶσδ᾽ Αὐλίδος στενοπόροις

1477. Distinguo, *στέφεα περίβολα δίδοτε, φέρε-τε· πλόκαμος ὅδε, καταστέφειν· καταστέφειν* est, *εἰς τὸ καταστέφειν*, *ut coronetis*, ad coronandum. De sequentibus vid. ver. 1569.

[1480. *ἑλίσσειν Ἄρτεμιν* est choreis circuire Dianæ simulacrum. Dicitur autem, ut *ἑλίξειν Λατοῦς γόνον* H. Fur. 691. et *ἑλίξαι βωμὸν* Callim. Hymn. in Delum, 321. Petronius Arbiter: *ter ovantem Circa delubrum gressum feret ebria Pubes. Musgravius.* Vide Marklandum ad Suppl. 1215.]

1488. *ὡς δάκρυα.* Forte *ὧς*, *sic*, id est, quemadmodum nunc facimus: ut hæc loquatur Chorus lacrymans.

1496. *τᾶς γ᾽ Αὐλίδος.* Correxeram *Τᾶσδ᾽* *hujusce*, ex ver. 82. 1321. Confirmant Aldina et Codd. A. B. et Reiskius. Iidem Codd. *στενοποροισι.*

ὅρμοις. ἰὼ γᾶ μῆτερ
ὦ Πελασγία,
Μυκηναῖαί τ' ἐμαὶ θεράπναι.
ΧΟ. καλεῖς πόλισμα Περσέως,
Κυκλωπίων πόνον χερῶν;
ΙΦ. ἔθρεψας Ἑλλάδι μέγα φάος·
θανοῦσα δ' οὐκ ἀναίνομαι.
ΧΟ. κλέος γὰρ οὔ σε μὴ λίπῃ.
ΙΦ. ἰὼ, ἰώ. λαμπαδοῦχος ἁμέρα,
Διός τε φέγγος, ἕτερον,
ἕτερον αἰῶνα,
καὶ μοῖραν οἰκήσομεν.
χαῖρέ μοι, φίλον φάος.
ΧΟ. ἰὼ, ἰώ. ἴδεσθε τὰν Ἰλίου
καὶ Φρυγῶν ἑλέπτολιν
στείχουσαν, ἐπὶ κάρα στέφη
βαλλομέναν χερνίβων τε παγὰς,

1499. Μυκῆναί τ' ἐμαὶ θεράπαιναι. Scaliger et alii θέραπναι. Sed Codd. omnes legunt Μυκηναιαι. vid. ad ver. 615. Versu 1502. Cod. C. εθρεψας (ἐμε superscr.) quasi voluisset ἔθρεψατ'. Forte bene, ut sit sensus aliquis. Versu 1501. deesse opinor notam interrog. post χερῶν, ut in isto Helen. 133. Λήδαν ἔλεξας; vid. ad ver. 1465. Vers. 1503. Θανοῦσα &c. reliqui vulgatam versionem. de ea forte tamen dubitari potest.

[1499. Pro Μυκῆναι uterque MS. et P. Μυκηναῖαι. Lego, Μυκηναῖαί τ' ἐμαὶ θεράπναι. Hesychius, θεράπναι· αὐλῶνες, σταθμοί. Nicander in Theriacis v. 487, Κελέοιο θεράπνας, ubi Scholiastes, τὸ δὲ θεράπναις, ἤγουν θεραπαίναις, ἢ τόποις πρὸς ξενίαν ἐπιτηδείοις. Confer Orphei Argon. 204. 948. 1206. Nostrum Troad. 213. Bacch. 1043. Herc. Fur. 369. Cantero quoque et Scaligero placet θεράπναι. *Musgravius.*]

1512. ἐπὶ κάρα στέφη βαλλομέναν. Forte, βαλομέναν, passive. ἐπιβαλομέναν στέφη κάρα, *postquam serta habuerit capiti imposita:* quod mox futurum erat (ver. 1567.) antequam sacrificaretur. Ad vers. 1510. Cod. C. habet στροφ. sine ulla nota antistrophes in sequentibus.

1513. παγαῖς. Libri B. C. παγαις (ας superscr.). Quæ διόρθωσις omnino vera mihi videtur: nempe, ἐπιβαλομέναν κάρα στέφη, παγάς τε χερνίβων· postquam habuerit coronam capiti impositam, et aquas lustrales *capiti aspersas.* nam iste mos erat in hujusmodi sacrificiis. Loquitur hæc Chorus, *exeunte* ex scena Iphigenia.

βωμόν γε δαίμονος θεᾶς
ῥανίσιν αἱματοῤῥύτοις
θανοῦσαν, εὐφυῆ τε σώματος
δέρην σφαγεῖσαν. εὔδροσοι παγαὶ
πατρῷαι μένουσί σε, χέρνιβές τε,
στρατός τ' Ἀχαιῶν, θέλων
Ἰλίου πόλιν μολεῖν.
ἀλλὰ τὰν Διὸς κόραν
κλήσωμεν Ἄρτεμιν, θεῶν ἄνασσαν,
ὡς ἐπ' εὐτυχεῖ πότμῳ·
ὦ πότνια, θύμασι βροτησίοις
χαρεῖσα, πέμψον εἰς Φρυγῶν
γαῖαν Ἑλλάνων στρατὸν,
καὶ δολόεντα Τροίας ἕδη.
Ἀγαμέμνονά τε λόγχαις
Ἑλλάδι κλεινότατον στέφανον
δὸς ἀμφὶ κάρα γ' ἑὸν,
κλέος ἀείμνηστον, ἀμφιθεῖναι.

1514. *βωμόν γε δαίμονος Θεᾶς.* Non puto locutionem δαίμων Θεὰ, vel δαίμων Θεὸς, inveniri: nam aliud est Θεοῖς δαίμοσι in inscriptionibus antiquis. Forte, βωμὸν διαίμονος Θεᾶς, *Aram cruentæ Deæ*, nempe *Dianæ*, quæ erat θύμασι βροτησίοις χαρεῖσα ver. 1523. Δίαιμος et διαίμων, *cruentus*, ut ἄναιμος et ἀναίμων, *sanguine carens*, αὔθαιμος et αὐθαίμων, *ejusdem sanguinis*, ὅμαιμος et ὁμαίμων, σύναιμος et συναίμων. αἵμονι χαλᾷ, *cruento ungue*, Hecub. 91.

1514—1517. βωμὸν—θανοῦσαν—σφαγεῖσαν. Obvium erat βωμὸν Ῥανοῦσαν, *aspersuram aram.* σφαγεῖσαν, *postquam cæsa* (percussa) *fuerit* δέρην (i. e. κατὰ δέρην) σώματος, ut παρηΐδι χροὸς, *genis corporis*, Helen. 1095. et Bacch. 767. Pro τε, quod nihil ibi agit, scribo γε. Dubitari potest de voce Πατρῷαι, ver. 1518. propter versum 1569.

1524. Codd. A. B. ποτνα pro πότνια. Non male. Reliqui versionem ver. 1522. Ὡς ἐπ' &c. aliter tamen censens.

1530. *κάρα τεόν.* Omnes MSS. ἑον pro τεὸν, hoc est, γ' ἑὸν, *suum caput:* et leg. puto λόγχαις Ἑλλάσι, *armis Græcis*, non Ἑλλάδι κλεινότατον στέφανον. sic Ἑλλὰς αἰχμὰ, Troas. 899. Ἑλλὰς στρατηγία Iph. Taur. 17. Vers. 1531. pro ἀείμνηστον, legi potest ἀείμναστον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΑΓ. ὦ Τυνδαρεία παῖ Κλυταιμνήστρα, δόμων
ἔξω πέρασον, ὡς κλύῃς ἐμῶν λόγων.
ΚΛ. φθογγῆς κλύουσα δεῦρο σῆς ἀφικόμην,
ταρβοῦσα τλήμων, κἀκπεπληγμένη φόβῳ,
μή μοι τιν᾽ ἄλλην ξυμφορὰν ἥκοις φέρων,
πρὸς τῇ παρούσῃ. ΑΓ. σῆς μὲν οὖν παιδὸς πέρι,
θαυμαστά σοι, καὶ δεινὰ σημῆναι θέλω.
ΚΛ. μὴ μέλλε τοίνυν, ἀλλὰ φράζ᾽, ὅσον τάχος.
ΑΓ. ἀλλ᾽, ὦ φίλη δέσποινα, πᾶν πεύσει σαφῶς.
λέξω δ᾽ ἀπαρχῆς, ἤν τι μὴ σφαλεῖσά μου
γνώμη, ταράξῃ γλῶσσαν ἐν λόγοις ἐμήν.
ἐπεὶ γὰρ ἱκόμεσθα τῆς Διὸς κόρης
Ἀρτέμιδος ἄλσος, λείμακάς τ᾽ ἀνθηφόρους,
ἵν᾽ ἦν Ἀχαιῶν ξύλλογος στρατεύματος,
σὴν παῖδ᾽ ἄγοντες, εὐθὺς Ἀργείων ὄχλος
ἠθροίζεθ᾽· ὡς δ᾽ ἐσεῖδεν Ἀγαμέμνων ἄναξ
ἐπὶ σφαγὰς στείχουσαν εἰς ἄλσος κόρην,
ἀνεστέναξε· κἄμπαλιν στρέψας κάρα
δάκρυα προῆγεν, ὀμμάτων πέπλον προθείς.
ἡ δὲ σταθεῖσα τῷ τεκόντι πλησίον,

[1532. Totam hanc, quæ proxime sequitur, scenam spuriam esse, et a recentiori quodam, certe post Æliani tempora, suppositam existimat Porsonus Suppl. Præf. p. xxi.]

1333. *ὡς κλύοις*. Potius *ὡς κλύῃς*. et ita Codd. A. B.

1536. *μή μοι—ἥκεις φέρων*. Scalig. *ἥκοις*. quod verum putant Valckenær. ad Phœniss. 93. et Heathius. Portus *ἥκῃς*. Barnesius *ἥκεις*.

1541. *σφαλεῖσά μου* &c. Mallem *που*, quia sequitur *ἐμήν*. Pro *Γνώμη* legi posset *Μνήμη*. Sophocl. Œd. Tyr. 1261. *Ὅμως δ᾽ ὅσον γε κἀν ἐμοὶ μνήμης ἔνι*. Ibid. *απ αρχης* Cod. C. et *ανθηρσφορους*, ver. 1544.

ἔλεξε τοιάδ᾽· ὦ πάτερ, πάρειμί σοι.
τοὐμὸν δὲ σῶμα τῆς ἐμῆς ὑπὲρ πάτρας,
καὶ τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος γαίας ὕπερ,
θῦσαι δίδωμ᾽ ἑκοῦσα, πρὸς βωμὸν θεᾶς
ἄγοντας, εἴπερ ἐστὶ θέσφατον τόδε.
καὶ, τοὐπ᾽ ἔμ᾽, εὐτυχοῖτε, καὶ νικηφόρου
δώρου τύχοιτε, πατρίδα τ᾽ ἐξίκοισθε γῆν.
πρὸς ταῦτα, μὴ ψαύσῃ τις Ἀργείων ἐμοῦ
σιγῇ· παρέξω γὰρ δέρην εὐκαρδίως.
τοσαῦτ᾽ ἔλεξε. πᾶς δ᾽ ἐθάμβησε κλύων
εὐψυχίαν τε, κἀρετὴν τῆς παρθένου.
στὰς δ᾽ ἐν μέσῳ Ταλθύβιος, ᾧ τόδ᾽ ἦν μέλον,
εὐφημίαν ἀνεῖπε, καὶ σιγὴν στρατῷ.
Κάλχας δ᾽ ὁ μάντις εἰς κανοῦν χρυσήλατον
ἔθηκεν ὀξὺ χειρὶ φάσγανον σπάσας,
κολεῶν ἔσωθεν, κρᾶτά τ᾽ ἔστεψεν κόρης.
ὁ παῖς δ᾽ ὁ Πηλέως ἐν κύκλῳ βωμὸν θεᾶς,

1556. *ἄγοντας*. Recte habet. plene foret, *δίδωμι [ὑμῖν, ὑμᾶς] ἄγοντας πρὸς βωμὸν θεᾶς, θῦσαι τοὐμὸν σῶμα*, &c. Ellipsis notissima est, et ab eruditis sæpe illustrata. Mirum autem videri potest (si in Hominibus quidquam sit mirum) virum doctum, quem torsit hæc locutio in Iphigenia; ad Electr. 1251. erudite defendere hanc ipsam locutionem, contra alium virum doctum qui contextum ibi mutari voluit eodem isto modo quem prior ille hic proposuit. Hoc est, erudite defendit hunc locum contra *seipsum*. Vocem *Δώρου* (ver. 1558.) Brodæus exponit per *τοῦ ἐμοῦ σώματος*. cui expositioni acquiescendum puto. Piersonus Verisim. I, 6. conjicit *Δορὸς*, et ita Reiskius: qui et *Νόστου*.

1560. *σιγῇ· παρέξω*. Si auferas distinctionem post *Σιγῇ*, et ponas post *ἐμοῦ*, versu præcedenti, sensus tolerabilis effici potest. et ita multi distinguunt. Sed interpolationis suspecta hæc mihi reddit locus similis Hecub. 548.

1567. *κολεῶν ἔσωθεν*. Ita Codd. A. B. et Aldina. Vult, opinor, Calchantem e vagina cultrum extraxisse, nempe, ut aciem ejus inspiceret et tentaret; et deinde inspectum *intra vaginam* rursus condidisse. Diverso intuitu doctiss. Piersonus Verisim. I, 6. legit, *σπάσας Ἔξωθε κολεῶν·* et Reiskius.

1568. *ἐν κύκλῳ βωμὸν Θεᾶς — ἔθρεξε*. Forte, *ἐν κύκλῳ βωμοῦ* &c. ut Herc. Fur. 926. *ἐν κύκλῳ δ᾽ ἤδη κανοῦν Εἵλικτο βωμοῦ*. Sic et Heathius. *Ἐν κύκλῳ βωμοῦ* est *circum aram*.

λαβὼν κανοῦν, ἔθρεξε, χέρνιβάς θ' ὁμοῦ.
ἔλεξε δ'· ὦ θηροκτόν' Ἄρτεμις Διὸς,
τὸ λαμπρὸν εἱλίσσουσ' ἐν εὐφρόνῃ φάος,
δέξαι τὸ θῦμα τοῦθ' ὅ σοι δωρούμεθα
στρατός τ' Ἀχαιῶν, Ἀγαμέμνων ἄναξ θ' ὁμοῦ,
ἄχραντον αἷμα καλλιπαρθένου δέρης·
καὶ δὸς γενέσθαι πλοῦν νεῶν ἀπήμονα,
Τροίας τε πέργαμ' ἐξελεῖν ἡμᾶς δορί.
εἰς γῆν δ' Ἀτρεῖδαι, πᾶς στρατός τ' ἔστη βλέπων.
ἱερεὺς δὲ, φάσγανον λαβὼν, ἐπεύξατο,
λαιμόν τ' ἐπεσκοπεῖθ', ἵνα πλήξειεν ἄν.
ἐμοὶ δέ τ' ἄλγος οὐ μικρὸν εἰσήει φρενὶ,
κἄστην νενευκώς. θαῦμα δ' ἦν αἴφνης ὁρᾷν·
πληγῆς κτύπον γὰρ πᾶς τις ᾔσθετ' ἂν σαφῶς,

1570. ὦ θηροκτόν' Ἄρτεμι, παῖ Διός. Codices omnes, ω Διος Αρτεμις θηροκτονε. et sic edidi. Nominativus pro vocativo frequentissime ponitur. vid. ad ver. 446. hinc loci hujus depravatio. et hinc perspicere licet, quantum in his fabulis interpolatio grassata fuerit.

[1570. Sic Porsonus Suppl. Præf. p. xxii. et mox τοῦθ' ὃ pro τόδ' ὅγε.]

1573. Ἀγαμέμνων ἄναξ θ' ὁμοῦ. Voces Ἀγαμέμνων τ' ἄναξ videntur debuisse senarium claudere, ut supra 1543. et sexies præterea in hoc dramate in iambis, vel, quod idem est, in trochaïcis. Legi potest, Στρατός τ' Ἀχαιῶν κοινὸς, Ἀγαμέμνων τ' ἄναξ, ut ver. 1591. Ὦ τοῦδ' Ἀχαιῶν κοίρανοι κοινοῦ στρατοῦ. Sed hujusmodi conjecturæ parvi sunt. Certum puto, locum esse interpolatum.

[1573, Emendationem Marklandi probat Brunckius ad Orest. 201. ubi ait tertiam in Ἀγαμέμνων produci (l. corripi) posse in canticis. Imo et in iambis vel anapæstis. Vide supra 68. 847. Bacch. 72. *Porsonus.*]

1579. ἵνα πλήξειεν ἄν. Vel, ἵνα πλήξειέ νιν, *ubi id* (vel *eam*) *feriret*. Seneca Agamemn. 899. *Designat oculis antequam ferro petat.* Sed nihil muto. ἵνα significat *ubi*. vid. ad 349. not. 2.

1580. ἐμοὶ—εἰσήει φρένα. Priores Editt. φρενὶ, quod Græcum esse, discere potes ex Dorvillio ad Chariton. p. 494. Sed spurium hunc iambum censet Valckenær. ad Phœniss. 1378. [ἄχος pro ἄλγος conjicit Musgravius.]

[1581. αἴφνης habet Eustathius de Ismeniæ et Ismenes amoribus VIII. p. 309. Eustath. ad Il. Z. p. 637, 16, 17. (495, 12, 14.) Tragœd. X. Π. 879. 1901. 2249. Schol. ad Il. Π. 300. Eustath. Il. Γ. p. 377, 26. (285, 41.) Od. Θ. p. 1593, 26. (304, 12.) Γ. p. 1467, 62. (127, 46.) Η. p. 1568. 18. (locus in ed. Bas. deest.) Æsop. fab. 36. 40. ed. Huds. et var. lectt. e MS. Voss. Fab. 18. Schol. Vill. ad Il. Ω. 605. 480. Planud. Vit. Æsop. p. 56, 16. *Porsonus.*]

τὴν παρθένον δ' οὐκ οἶδεν οὗ γῆς εἰσέδυ.
βοᾷ δ' ἱερεὺς, ἅπας δ' ἐπήχησε στρατὸς,
ἄελπτον εἰσιδόντες ἐκ θεῶν τινος
φάσμ', οὗ γε πίστις μήδ' ὁρωμένου παρῆν.
ἔλαφος γὰρ ἀσπαίρουσ' ἔκειτ' ἐπὶ χθονὶ,
ἰδεῖν μεγίστη, διαπρεπής τε τὴν θέαν,
ἧς αἵματι βωμὸς ἐῤῥαίνετ' ἄρδην τῆς θεοῦ.
κἀν τῷδε Κάλχας, πῶς δοκεῖς χαίρων, ἔφη·
ὦ τοῦδ' Ἀχαιῶν κοίρανοι κοινοῦ στρατοῦ,
ὁρᾶτε τήνδε θυσίαν, ἣν ἡ θεὸς
προὔθηκε βωμίαν, ἔλαφον ὀρειδρόμον;
ταύτην μάλιστα τῆς κόρης ἀσπάζεται,
ὡς μὴ μιαίνοι βωμὸν εὐγενεῖ φόνῳ·
ἡδέως τε τοῦτ' ἐδέξατο, καὶ πλοῦν οὔριον
δίδωσιν ἡμῖν, Ἰλίου τ' ἐπιδρομάς.

1583. *οὐκ οἶδεν οὗ γῆς εἰσέδυ.* Ego nihil muto, vel propter istud Hippol. 1248. in re non absimili, *οὐ κάτοιδ' ὅπου χθονός.*

[1585. Olim *μήδ' ὁρωμένου πίστις.* Vocum ordo ex Porsoni monitu Supplem. Præf. p. xxviii. mutatus.]

1586. *ὁρωμένη πίστις παρῆν.* Feceram ex sensu *ὁρωμένου.* mirum est nullam mentionem ab editoribus factam esse hujus lectionis, quam in Aldina postea inveni, et verissimam puto. Reiskius monet ita recte esse in vet. edit. Brubachiana.

1589. *ἧς αἵματι βωμὸς ῥαίνετ' ἄρδην τῆς Θεοῦ.* Exemplaria omnia, quantum scio, habent *ἐῤῥαίνετ'.* Ego totum versum ob multas rationes, *νοθείας* suspectum habeo. Conjecturæ, quæ sine numero esse possunt, parum valere hic mihi videntur: alioquin legi posset, *Ἧς αἷμα βωμὸν ῥαῖνεν ἄρδην τῆς Θεοῦ,* pro *ἔῤῥαινεν*: vel, *Ἧς βωμὸς αἵματι ῥαίνετ' ἄρδην τῆς Θεοῦ.* Sed spurium puto.

1590. *Κάλχας, πῶς δοκεῖς; χαίρων ἔφη.* Delevi interrog. post *δοκεῖς,* præeunte magno magistro Hemsterhusio ad Lucian. Necyom. p. 475. *Πῶς δοκεῖς χαίρων* est *summo gaudio affectus.*

1592. *ὁρᾶτε τήνδε θυσίαν.* "Claudicat "metrum, *θυσία* enim primam corripit. "Forsan legi potest *Ὁρᾶτε δὴ τήνδε θυσίαν,* "*ἣν ἡ Θεός.*" *Heathius.* Legi quoque potest, *Ὁρᾶτε θυσίαν τήνδε; ταύτην ἡ Θεὸς Προὔθηκε* &c. et aliis forte modis, omnibus incertis. Pro *μιαίνοι* (ver. 1595.) Ald. et Cod. A. *μιανοι.* B. *μιανῃ,* ut *κερδάνῃς* Sophocl. Ajac. 107.

1596. *ἡδέως τε τοῦτ' ἐδέξατο. καὶ πλοῦν οὔριον.* Piersonus Verisim. p. 65. conjicit, *ἐδέξατο, πλοῦν τ' οὔριον.* Legi etiam potest, *ἐδέχετο, καὶ πλοῦν.*

πρὸς ταῦτα πᾶς τις θάρσος αἶρε ναυβάτης,
χώρει τε πρὸς ναῦν· ὡς ἡμέρᾳ τῇδε δεῖ,
λιπόντας ἡμᾶς Αὐλίδος κοίλους μυχοὺς,
Αἰγαῖον οἶδμα διαπερᾶν. Ἐπεὶ δ' ἅπαν
κατηνθρακώθη θῦμ' ἐν Ἡφαίστου φλογὶ,
τὰ πρόσφορ' ηὔξαθ', ὡς τύχοι νόστου στρατός.
πέμπει δ' Ἀγαμέμνων μ', ὥστε σοι φράσαι τάδε,
λέγειν θ' ὁποίας ἐκ θεῶν μοίρας κυρεῖ,
καὶ δόξαν ἔσχεν ἄφθιτον καθ' Ἑλλάδα.
ἐγὼ παρὼν δὲ, καὶ τὸ πρᾶγμ' ὁρῶν, λέγω,
ἡ παῖς σαφῶς σοι πρὸς θεοὺς ἀφίπτατο.
λύπης δ' ἀφαίρει, καὶ πόσει πάρες χόλον.
ἀπροσδόκητα δὲ βροτοῖς τὰ τῶν θεῶν·
σώζουσί θ' οὓς φιλοῦσιν· ἦμαρ γὰρ τόδε
θανοῦσαν εἶδε, καὶ βλέπουσαν παῖδα σήν.

ΧΟ. ὡς ἥδομαί τοι ταῦτ' ἀκούσασ' ἀγγέλου.
ζῶν δ' ἐν θεοῖσι σὸν μένειν φράζει τέκος.

ΚΛ. ὦ παῖ, θεῶν του κλέμμα γέγονας;
πῶς σε προσείπω; πῶς δὲ φῶ;
παραμυθεῖσθαι τούσδε μάτην μύθους,

1598. ὥστε δεῖ τῇδ' ἡμέρᾳ. Hæc est conjectura Duporti. Vetus lectio est, ὡς ἡμέρᾳ τῇδε δεῖ. Scaliger, ἡμέρᾳ γὰρ τῇδε δεῖ· et alius potest conjicere, δεῖ γὰρ ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ· alius, ὡς δέον τῇδ' ἡμέρᾳ· alius, ὡς ἐν ἤματι τῷδε δεῖ· alius fortasse aliter. incerte omnes. De sensu dubitari non potest.

1604. Cod. A. pro φράσαι habet φρασειν· quod vult φράζειν, opinor, ut λέγειν. Pro Λύπης γ' ἀφαίρει, Idem, δ αφαιρει, prout edidit Barnesius, qui versu 1610 dedit βροτοῖς, cum in Editt. sit βροτοῖσι. De utraque mutatione silet.

1615. Forte, Ὦ παῖ, Θεῶν τοῦ κλέμμα σὺ γέγονας; ut sit anapæstus, Vulgo deest σύ. τοῦ est τίνος. Θεῶν est unius syllabæ.

1616. πῶς δὲ φῶ; Scribendum opinor καὶ (vel δὴ, sed καὶ potius) pro δὲ, quod non est anapæsticum. *quomodo etiam existimabo?* existimabone *hos sermones fictos esse, ut* &c.? Καὶ et δὲ sæpissime commutantur. Pone notam interrog. post παυσαίμαν, ver. 1618. Παραμυθεῖσθαι ambiguum videtur, utrum *decipere* an *consolari*.

ὡς σου πένθους λυγροῦ παυσαίμαν;
ΧΟ. καὶ μὴν Ἀγαμέμνων στείχει,
τούσδ' αὐτὸς ἔχων σοι φράζειν μύθους.
ΑΓ. γύναι, θυγατρὸς ὄλβιοι γενοίμεθ' ἄν,
ἔχει γὰρ ὄντως ἐν θεοῖς ὁμιλίαν.
χρὴ δέ σε, λαβοῦσαν τόνδε μόσχον εὐγενῆ,
στείχειν πρὸς οἴκους· ὡς στρατὸς πρὸς πλοῦν ὁρᾷ.
καὶ χαῖρε· χρόνια τἀμά σοι προσφθέγματα
Τροίηθεν ἔσται. καὶ γένοιτό σοι καλῶς.
ΧΟ. χαίρων, Ἀτρείδη, γῆν ἵκου Φρυγίαν,
χαίρων δ' ἐπάνηκε,
κάλλιστά μοι σκῦλ' ἀπὸ Τροίας ἑλών.

1619. Lego, Καὶ μὴν Ἀγαμέμνων στείχει. Non dubito quin vox ἄναξ scripta fuerit supra, αναξ / Αγαμέμνων.

1620. τούσδ' αὐτοὺς ἔχων. Optime Heathius, Τούσδ' αὐτὸς ἔχων.

1621. γύναι, θυγατρὸς ἕνεκ' ὄλβιοι γενοίμεθ' ἄν. Omnino assentior Barnesio, suspicanti istud ἕνεκ' esse ab aliena manu. scriptum forte supra ἕνεκα / θυγατρός. vid. ad Iph. Taur. 1490. [Recte istud ἕνεκ' e textu ejiceretur. οὕνεκ' similiter Miltono expungenti Ion. 1380. obtemperarunt nuperi editores. *Porsonus.*]

[1623. εὐγενῆ pro νεαγενῆ repositum monente Porsono Supplem. Præf. p. xx.]

[1625. χρόνιά γε. γε delevit Barnesius. *Porsonus.*]

Versus ultimus videtur fuisse Iambus, Κάλλιστά μοι τὰ σκῦλ' ἀπὸ Τροίας ἑλών. vulgo deest τά. Πλεονάζει vox μοι, ut sæpe.

ADDENDA.

1. Ennius apud Festum v. *Pedum. Porsonus.* Locum Ennii citarat Scaliger laudatus ad v. 6. *Procede; gradum proferre pedum Nitere. Cessas?*

7. Hoc epitheton Pleiasin tribuitur etiam ab Euripide Orest. 1010. Ἑπταπόρου τε δρόμημα Πελειάδος, ita enim legendum ex Eustathio ad Homer. Od. M. p. 1713. confer Athen. XI. p. 490. l. 2. ut autem ibi δρόμημα in δρομήματα, sic παιδεύματα recte scriptum apud Euripid. Hippol. 11. in παίδευμα degeneravit apud Plutarchum Thes. p. 2. B. vide Musgrav. ad Helen. 1509. et adde Theocrit. XIII. 25. Heynium ad Pindar. Nem. II. 17. *Porsonus.*

16. γέρων Plutarch. II. p. 471. C. huc respicit Cicero Tusc. Disp. III. 24. Γέρον habet Plutarchi ed. Aldina. *Porsonus.* Verba Ciceronis, quæ et ipse dudum cum Euripideis contuleram, sic se habent; *Nec siletur illud potentissimi regis Anapæstum, qui laudat senem et fortunatum esse dicit, quod inglorius sit, atque ignobilis ad supremum diem perventurus.* Nec præterierat Davisius.

23. Machonis locum citat etiam Porsonus, qui subjicit, " Editur καὶ μάλιστα, " ut et αὐτίκα μάλιστα pro αὐτίκα μάλα " apud Dion. Chrysostom. Or. LIX. p. " 576."

In not. 72. post ἀνθρώπων. In Homer. Il. T. 112. pro Ἀργείοισιν habet ἀνθρώποισιν Etymologus p. 21, 53. *Porsonus.*

80. Crotone saniora sunt vulgata. Vide Aristoph. Lysist. 1153. *Porsonus.*

89. κεχρημένῳ Hemsterhusius ad Callimachi H. in Dian. 69. sed alterum recte editur. *Porsonus.*

304. Theopompus Medo apud Schol. ad Pindar. Pyth. II. 79. παρ' ἐμοὶ τὰ λίαν μειράκια χαρίζεται Τοῖς ἡλικιώταις. Male λίαν τὰ μ. legit Meursius in Reliq. Attic. c. vii. p. 29. *Porsonus.*

Ibid. in not. post " omittunt:" probante Brunckio ad Androm. 860. *Porsonus.*

345. δυσπρόσοδος eodem sensu Thucydides I. 130. ἔξω pro ἔσω Brunck ad Theogn. 56. *Porsonus.* Contrario sensu εὐπρόσοδος usurpat Thucydides de Hippia VI. 57.

370. In Eubuli versu miror Marklandum non vidisse expungendum, tum Euripidis auctoritate, tum metri jussu importunum istud περί. Idem faciendum in Herodot. II. 102. p. 150, 3. judicat Valckenærius ad VIII. 143. *Porsonus.*

379. Pessime Marklandus. Ocyus repone πρὸς τανδεῖς, quamvis alterum in Stobæo vulgetur. *Porsonus.*

380. Ita jam ediderat Grotius p. 137. *Porsonus.*

384. Imitatur Ennius Iphigenia apud J. Rufinianum de Fig. Sent. et Eloc. c. 37. ubi Dawesii emendationem probat Ruhnkenius p. 222. *Porsonus.*

407. Συσσωφρονεῖν γὰρ οὐχὶ συννοσεῖν ἔφυν. Plutarch. p. 64. C. et ita omnino legendum. Contra σοι pro γὰρ reponendum Ion. 1543. ex Schol. ad Phœniss. 937. *Porsonus.*

Sequentes Porsoni emendationes nobiscum communicavit Dobræus.

629. σταθεῖσα δός. Ὦ σέβας ἐμοὶ μέγιστον, Ἀγαμέμνων ἄναξ, Ἥκομεν, ἐφετμαῖς οὐκ ἀπιστοῦσαι σέθεν. ΙΦ. ὦ μῆτερ, ὑποδραμοῦσά σ', ὀργισθῇς δὲ μή, Πρὸς στέρνα πατρὸς στέρνα τἀμὰ προσβαλῶ; ΚΛ. ἀλλ' ὦ τέκνον— vv. 630. 635. 636. 637. utpote spurios dele.

970. ὅν, πρὶν εἰς Φρύγας Ἐλθεῖν φόνον, κηλῖσιν αἵματος χρανῶ.

1341. τί δέ, τέκνον, φεύγεις; ΙΦ. Ἀχιλλέα τόνδ'—

Iphig. Taur. 49. ἐξ ἄκρων σταθμῶν, Μόνος λελεῖφθαι στύλος—et v. 54. ὑδραίνειν.

IN notis superioribus dixi aliquoties, vocum ultimas syllabas in his dramatibus depravationi esse maxime obnoxias. Quæcumque caussa fuerit, ita factum esse Lector potest intelligere ex paucis exemplis in hoc genere, quæ ex hac fabula excerpsi; idem facturus et in altera Iphigenia. eorum nonnulla ex MSS. codd. sumta sunt; cetera, ex conjectura.

	Iphig. in Aulide.	Forte leg.
Ver.	63. ἀπώσασθαι	ἀπωθοίη
	76. λαβὼν	λαθὼν
	89. κεχρημένος,	κεχρημένοις
	105. ἀντὶ	ἀμφὶ
	124. ἀμπλακὼν,	ἀμπλακέων,
	150. ἀντήσαις	ἀντήσῃς
	186. ὀρωμέναν	ὀρομένα
	194. Σαλαμῖνος	Σαλαμινίοις
	250. μωνύχοις	Μωνυχίοις
	254. Σημείοις ἐστολισμένας	Σημεῖον εὖ 'στολισμέναις
	275. Πρύμνας	Πρύμναισι
	307. φέρω	φέρον
	309. Ἄλλως	Ἄλλοις
	349. εὗρω	εὗρον
	375. Πόλεως	Πόλεος
	380. αἰσχρὸς αἰδεῖσθ' οὐ	χρηστὸς αἰδεῖσθαι
	382. ἐρᾷς χρηστὰ	ἐμὰ χρῄζεις
	384. δώσω	δῶ, σῶν
	392. μὲν Θεὸς	γ' εὐνίδος
	394. οἶμαι δ' εἴσῃ	οὔ μοι, σῇ δὲ
	399. ἐγείναμεν ;	ἐγεινάμην ;
	456. πάρα,	πάρος,
	516. λήσομαι.	λήσομεν.
	548. Μαινόμεν' οἴστρων,	Μαινόμεθ', οἰστρῶν
	550. Τόξ' ἐντείνεται	Τόξ' ἐντείνει, τᾶν
	571. ἔνδον	ἐνὼν
	603. 'Αγαμέμνονος	'Αγαμεμνόνιον.
	614. ἀσθενές	ἀσθενῆ
	615. νεανίδαισιν	νεάνιδες, νιν
	627. κάθησο	καθίστω
	668. πλεύσασ'	πλεύσουσ'
	689. τοὺς τεκόντας,	τὸν τεκόντα γ',
	694. συνισχάνει.	συνανίσχεται.
	703. κακῶν	κακὰ
	775. Ἄρει φοινίῳ,	Ἄρης φοίνιος,
	791. μ' εὐπλοκάμους	μὴ 'υ πλοκάμους i. e. μὴ οὐ

Iphig. in Aulide.	Forte leg.
Ver. 792. Ἔρυμα	Ῥεύματα
834. ψαύοιμεν	ψαύοιμ' ἂν
837. Ποίους γάμους	Ποῖον γάμον
860. οἴκων,	οἰκεὺς,
863. μόνοις	μόνοιν
901. γεγῶτα	γεγῶτος.
929. πείσομαι,	πεισόμε-θ',
974. γενήσομαι.	γενήσεται.
1011. Πειθώμεθ'	Πείθωμεν
1013. λόγους.	κακούς.
1064. Μουσᾶν	Μοιρᾶν
1073. ἔνδυτ' ἐκ	ἐνδυτοῖς
1078. Νηρῇδος	Νηρῄδων
1126. μέσοισι	μέσοις, καὶ
1143. Ἔγημες	Ἔγημας
1170. ὠνούμεθα.	ὠναυμένω.
1216. γόνασιν	γόνατος
1224. Εὐδαίμονος	Εὐδαίμον'
1251. οὐδείς·	οὐδέν·
1256. φιλῶν	φιλῶ τ'
1368. ἥξει	ἥξω
1454. Ἄργους	Ἄργος
1513. παγαῖς	παγὰς
1568. βωμὸν	βωμοῦ
1586. ὁρωμένη	ὁρωμένου
1620. αὐτοὺς	αὐτὸς

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

Ὀρέστης κατὰ χρησμὸν ἐλθὼν εἰς Ταύρους τῆς Σκυθίας μετὰ Πυλάδου, παρακινηθεὶς, τὸ παρ' αὐτοῖς τιμώμενον τῆς Ἀρτέμιδος ξόανον ὑφελέσθαι προηρεῖτο. Προελθὼν δ' ἀπὸ τῆς νεὼς, καὶ φανεὶς ὑπὸ τῶν ἐντοπίων, ἅμα τῷ φίλῳ συλληφθεὶς, * ἀνήχθη κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς ἐθισμὸν, ὅπως τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἱεροῦ σφάγιον γένωνται· τοὺς γὰρ καταπλεύσαντας ξένους ἀπέσφαττον. Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Ταύροις τῆς Σκυθίας. ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ Ἑλληνίδων γυναικῶν, θεραπαινίδων τῆς Ἰφιγενείας.

* ἀνήχθη—ὅπως γένωνται. Vel, ἀνήχθησαν, quod historia; vel, ἀνήχθη—ὅπως γένηται, quod lingua postulat: nisi adhibeatur syllepsis, et voces, ἅμα τῷ φίλῳ ponantur post verbum ἀνήχθη. Mox, post ἀπέσφαττον, multa videntur excidisse.

ARGUMENTUM

IPHIGENIÆ IN TAURIS.

Orestes oraculo jussus, veniens in Tauros Scythiæ cum Pylade, insania commotus, furtim auferre simulachrum Dianæ, quod apud eos colitur, instituit. Progressus autem ex navi et conspectus ab incolis, et captus una cum amico Pylade, adducti sunt ad templum Dianæ, ut ibi mactarentur, prout ipsorum erat consuetudo, ut eo navigantes hospites occiderent. Scena fabulæ fingitur in Tauris Scythiæ. Chorus constat ex Græcis mulieribus, ancillis Iphigeniæ.

ΤΑ ΤΟΥ

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ΧΟΡΟΣ.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

ΘΟΑΣ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΑΘΑΝΑ.

Προλογίζει δὲ ἡ Ἰφιγένεια.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ΠΕΛΟΨ ὁ Ταντάλειος, εἰς Πίσαν μολὼν
θοαῖσιν ἵπποις, Οἰνομάου γαμεῖ κόρην,
ἐξ ἧς Ἀτρεὺς ἔβλαστεν· Ἀτρέως δὲ παῖς
Μενέλαος, Ἀγαμέμνων τε. τοῦδ' ἔφυν ἐγὼ,
τῆς Τυνδαρείας θυγατρὸς Ἰφιγένεια παῖς·
ἣν ἀμφὶ δίναις, ἃς θάμ' Εὔριπος πυκναῖς
αὔραις ἑλίσσων, κυανέαν ἅλα στρέφει,
ἔσφαξεν, Ἑλένης οὕνεχ', ὡς δοκεῖ, πατὴρ,
Ἀρτέμιδι, κλειναῖς ἐν πτυχαῖσιν Αὐλίδος·

1. εἰς Πίσαν. Parum refert utrum scribatur Πίσσαν vel Πίσαν. Istud est in Codd. Gallicis et multis editionibus: huic propugnat Steph. Byzantinus, et alii. Ratio diversitatis videtur fuisse, quia nonnulli ex veteribus, Pindarus et Simonides, primam corriperent. Sed Πίσα (in Cod. Medic. Πείσα, Herodot. II, 7.) prima longa, obtinuit.

[6. Egregie hoc illustrat Livius XXVIII. 6. *Fretum ipsum Euripi non septies die, sicut fama fert, temporibus certis reciprocat, sed temere in modum venti nunc huc, nunc illuc, verso mari, velut monte præcipiti devolutus torrens, rapitur. Ita nec nocte, nec die, quies navibus datur. Musgravius.*]

8. ὡς δόκει, πατήρ. Editt. Vett. δοκεῖ, melius, ut γαμεῖ, ver. 2. τίκτει, ver. 1319. Ὡς δοκεῖ connectendum est cum Ἔσφαξεν, post quam vocem idcirco posui distinctionem.

9. Pro πτυχαῖσιν [sic Ald.] exemplaria mendose habent πτυχαῖς, ut Ἔσφαξ' ver. 8. pro Ἔσφαξεν. κλεινῆς Αὐλίδος præferrem κλειναῖς πτυχαῖσιν. Vid. ad Iph. Aul. 1263. Nam Αὐλὶς erat κλεινὴ potius quam πτυχαὶ ejus; et κλεινὴ est usitatum *urbium* epitheton.

ἐνταῦθα γὰρ δὴ χιλίων ναῶν στόλον
Ἑλληνικὸν ξυνήγαγ᾽ Ἀγαμέμνων ἄναξ,
τὸν καλλίνικον στέφανον Ἰλίου θέλων
λαβεῖν Ἀχαιοὺς, τούς θ᾽ ὑβρισθέντας γάμους
Ἑλένης μετελθεῖν, Μενέλεῳ χάριν φέρων·
δεινῆς τ᾽ ἀπλοίας, πνευμάτων τ᾽ οὐ τυγχάνων,
εἰς ἔμπυρ᾽ ἦλθε, καὶ λέγει Κάλχας τάδε·
ὦ τῆσδ᾽ ἀνάσσων Ἑλλάδος στρατηγίας
Ἀγάμεμνον, οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσει χθονὸς,
πρὶν ἂν κόρην σὴν Ἰφιγένειαν Ἄρτεμις
λάβοι σφαγεῖσαν. ὅ τι γὰρ ἐνιαυτὸς τέκοι
κάλλιστον, εὔξω φωσφόρῳ θύσειν θεᾷ.
παῖδ᾽ οὖν ἐν οἴκοις σὴ Κλυταιμνήστρα δάμαρ
τίκτει, τὸ καλλιστεῖον εἰς ἔμ᾽ ἀναφέρων,
ἣν χρή σε θῦσαι. καί μ᾽ Ὀδυσσέως τέχναις
μητρὸς παρείλοντ᾽ ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως.
ἐλθοῦσα δ᾽ Αὐλίδ᾽ ἡ τάλαιν᾽, ὑπὲρ πυρᾶς
μεταρσία ληφθεῖσ᾽, ἐκαινόμην ξίφει·
ἀλλ᾽ ἐξέκλεψεν, ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου
Ἄρτεμις Ἀχαιοῖς· διὰ δὲ λαμπρὸν αἰθέρα
πέμψασά μ᾽, εἰς τήνδ᾽ ᾤκισεν Ταύρων χθόνα,
οὗ γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι βάρβαρος

11. Ἑλληνικῶν. Codd. A. B. ελληνικον. Bene: et melius quam Ἑλληνικῶν. sic λέκτρων ἁρπαγὰς Ἑλληνικὰς, potius quam λέκτρων Ἑλληνικῶν, *Græcarum uxorum*, Iph. Aul. 1266.

14. Ἑλένης μετελθεῖν. MSS. omnes Ἑλένη. Verum puto Ἑλένην, ut sit, μετελθεῖν Ἑλένην τοὺς ὑβρισθέντας γάμους, i. e. διὰ τοὺς ὑβρισθέντας γάμους, ut Orest. 423. Ἐρίννυες μετῆλθόν σε αἷμα μητρὸς: et sic Cyclop. 279, 280. Mutatum videtur ex ignorantia constructionis.

15. δεινῆς τ᾽ ἀπλοίας. Scil. οὔσης. Exemplaria τ᾽. Barnesius edidit δ᾽. quod verius puto. Ἀπλοίας, absolute.

[21. φωσφόρῳ θεᾷ. i. e. Dianæ, sic dictæ Callimacho H. Dian. v. 204. Diotimo in Epigr. apud Reiskium p. 51. *Musgravius.*]

Θόας, ὃς ὠκὺν πόδα τιθεὶς, ἴσον πτεροῖς,
εἰς τοὔνομ᾽ ἦλθε τόδε ποδωκείας χάριν.
ναοῖσι δ᾽ ἐν τοῖσδ᾽ ἱερίαν τίθησί με,
ὅθεν νόμοισι τοῖσιν ἥδεται θεὰ
Ἄρτεμις ἑορτῆς, τοὔνομ᾽ ἧς καλὸν μόνον·
τὰ δ᾽ ἄλλα σιγῶ, τὴν θεὸν φοβουμένη.
θύω γὰρ, ὄντος τοῦ νόμου καὶ πρὶν πόλει,
ὃς ἂν κατέλθῃ τήνδε γῆν Ἕλλην ἀνήρ·
κατάρχομαι μὲν, σφάγια δ᾽ ἄλλοισιν μέλει
ἄῤῥητ᾽, ἔσωθεν τῶνδ᾽ ἀνακτόρων θεᾶς.
ἃ καινὰ δ᾽ ἥκει νὺξ φέρουσα φάσματα,
λέξω πρὸς αἰθέρ᾽, εἴ τι δὴ τόδ᾽ ἐστ᾽ ἄκος.
ἔδοξ᾽ ἐν ὕπνῳ, τῆσδ᾽ ἀπαλλαχθεῖσα γῆς,
οἰκεῖν ἐν Ἄργει, παρθενῶσι δ᾽ ἐν μέσοις
εὕδειν· χθονὸς δὲ νῶτα σεισθῆναι σάλῳ·
φεύγειν δὲ, κἄξω στᾶσα, θριγκὸν εἰσιδεῖν
δόμων πιτνόντα, πᾶν δ᾽ ἐρέψιμον στέγος

35. ὅθεν νόμοισι τοῖσιν. Scribo, Ὅθ᾽, ἐν νόμοισι τοῖσιν &c. *Ubi* (Ὅθι) *inter ritus, quibus delectatur Dea* &c. τοῖσιν pro οἷς, ut sæpe. Sed νόμοισιν οἷσιν insuavem sonum edidisset.

36. ἑορτῆς, τοὔνομ᾽ ἧς καλὸν μόνον. Ἑορτὴ, sc. ἐστί. vel, sine literæ unius mutatione, ἑορτή ᾽στ᾽, οὔνομ᾽ ἧς καλὸν μόνον, i. e. ἑορτή ἐστι. nam οὔνομα pro ὄνομα in Iambo Sophoclis Philoct. 253. et γουνάτων pro γονάτων Noster Andromach. 892. et alibi. Οὔλυμπος pro Ὄλυμπος Aristoph. Ἱππ. ver. 9. δουρύπληκτα pro δορύπληκτα Æschyl. Ἑπτ. Θήβ. 284. [conf. Porson. ad Euripid. Hec. 482.] μούνη Sophocl. Antig. 515. et alibi. in Iambis hæc omnia. negatum enim vidi, Ionica in scenam Atticam intrare posse. Si vero Dorica, multo magis Ionica.

37. τὰ δ᾽ ἄλλα σιγῶ, τὴν Θεὸν φοβουμένη. Suspectus haberi potest hic Iambus, hoc loco. Nam *statim* Iphigenia dicit id quod ex metu vel reverentia Deæ se *tacere* velle dixerat, Θύω γὰρ &c. Poni potest forte post ver. 41. [Probat Musgravius.] Τὰ δ᾽ ἄλλα σιγῶ est hemistichium Æschyli, init. Agamemnonis. Quid velit Iphigenia per Τὰ ἄλλα, vid. ver. 74. et 404.

[44. Schol. Æschyl. Pers. 181. laudat h. l. sed legit ἔδοξας ὕπνῳ. *Beck.*]

45. παρθένοισι δ᾽ ἐν μέσαις. Mallem παρθενῶσι δ᾽ ἐν μέσοις, *in medio cubiculi mei.* De voce μέσος abundante vide Dorvill. ad Chariton. p. 547. Singulæ virgines videntur singulos παρθενῶνας habuisse. Iph. Aul. 1175. hac Fab. 826.

48. πᾶν δ᾽ ἐρείψιμον στέγος. Imo, ἐρέψι-

βεβλημένον πρὸς οὖδας ἐξ ἄκρων σταθμῶν.
μόνος δ' ἐλείφθη στύλος, ὡς ἔδοξέ μοι,
δόμων πατρῴων· ἐκ δ' ἐπικράνων κόμας
ξανθὰς καθεῖναι, φθέγμα δ' ἀνθρώπου λαβεῖν.
κἀγὼ τέχνην τήνδ', ἣν ἔχω ξενοκτόνον,
τιμῶσ', ὕδραινον αὐτὸν, ὡς θανούμενον,
κλάουσα. τοὖναρ δ' ὧδε συμβάλλω τόδε·
τέθνηκ' Ὀρέστης, οὗ κατηρξάμην ἐγώ.
στύλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες·
θνήσκουσι δ' οὓς ἂν χέρνιβες βάλωσ' ἐμαί.
οὐδ' αὖ ξυνάψαι τοὖναρ εἰς φίλους ἔχω·
Στροφίῳ γὰρ οὐκ ἦν παῖς, ὅτ' ὠλλύμην ἐγώ.
νῦν οὖν ἀδελφῷ βούλομαι δοῦναι χοὰς,
παροῦσ' ἀπόντι· ταῦτα γὰρ δυναίμεθ' ἂν
ξὺν προσπόλοισιν, ἃς ἔδωχ' ἡμῖν ἄναξ
Ἑλληνίδας γυναῖκας. ἀλλ' ἐξ αἰτίας
οὔπω τινὸς πάρεισιν ἐς ἔμ' εἴσω δόμων,

μον, quod est per periphrasin ἡ ὀροφὴ, (unde nostrum *roof*) pars quæ domum ἐρέφει, *tegit*. unde ξύλα ἐρέψιμα apud Suidam. Alii quoque ita emendarunt. [Valckenærius et Ruhnkenius ad Timæum p. 135. ed. 1754. *Porsonus.*]

[50. ἐλήφθη, Ald. et 52. καθεῖμαι.]

[51. Eustath. ad Il. H. p. 582, 44. (700, 64. R.) ἐπίκρανον ὅπερ ἐστὶ κεφαλὴ κίονος. Pindar. Strabonis X. p. 743. A. (485.) *Porsonus.* Conf. ad Hec. 788.]

53. λαβεῖν. Vel λακεῖν.

[57. ἄῤῥενες Suid. v. Εὐριπίδειον. ut citat T. Gatakerus Adv. Misc. II. 20. p. 383. D. παῖδες εἰσὶν ἄρσενες, Stobæus Grot. p. 331. *Porsonus.*]

58. οὓς ἂν χέρνιβες βάλωσ' ἐμαί. Ita Scal. et Canter. pro ὡς—βάλωσί με. et ita Miltonus in marg. exemplaris sui: ut et Παροῦσ' ἀπόντι Idem, pro Παροῦσα παντὶ, quemadmodum Canterus: a quo Miltonus multa videtur sumsisse, non sublegisse: privato enim usui, nullo edendi proposito, in marginem libri sui ea retulit. [Ovidius de Ponto III. ii. 73. Musgravio citatus, *Spargit aqua captos lustrali Graia sacerdos.*]

60. Στροφίῳ γὰρ οὐκ ἦν παῖς. Prave argumentatur. Non ita, si scripsisset, Στροφίῳ γε παῖς οὐκ ἦν &c. *Strophio saltem filius non erat* &c. Casune, an consilio, factum hoc? Consilio, ut mihi videtur, si γὰρ erat ab Euripide. Vid. ad ver. 477. et 658.

65. τινός. Scrib. τίνος, interrogative.

ἐν οἷσι ναίω, τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὅρα, φυλάσσου, μή τις ἐν στίβῳ βροτῶν.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ὁρῶ, σκοποῦμαι δ', ὄμμα πανταχοῦ στρέφων.
ΟΡ. Πυλάδη, δοκεῖ σοι μέλαθρα ταῦτ' εἶναι θεᾶς,
ἔνθ' Ἀργόθεν ναῦν ποντίαν ἐστείλαμεν;
ΠΥ. ἐμοί γ', Ὀρέστα· σοὶ δὲ συνδοκεῖν χρεών.
ΟΡ. καὶ βωμὸς, Ἕλλην οὗ καταστάζει φόνος;
ΠΥ. ἐξ αἱμάτων γοῦν ξάνθ' ἔχει τριχώματα.
ΟΡ. θριγκοῖς δ' ὑπ' αὐτοῖς σκῦλ' ὁρᾷς ἠρτημένα;
ΠΥ. τῶν κατθανόντων τἀκροθίνια ξένων.
ΟΡ. ἀλλ' ἐγκυκλοῦντ' ὀφθαλμὸν εὖ σκοπεῖν χρεών.
ὦ Φοῖβε, ποῖ μ' αὖ τήνδ' ἐς ἄρκυν ἤγαγες
χρήσας; ἐπειδὴ πατρὸς αἷμ' ἐτισάμην,
μητέρα κατακτὰς, διαδοχαῖς δ' Ἐριννύων
ἠλαυνόμεσθα, φυγάδες, ἔξεδροι χθονὸς,
δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους.

67. *μή τις ἐν στίβῳ.* Potuit scribere, *μή τις ᾖ 'ν στίβῳ.* sed non opus.

73. *ξάνθ' ἔχει τριχώματα.* *Τρίχωμα* est *capillitium:* Æsch. Sept. Theb. 672. Herodot. VII, 70. et aliis. Sed quid sunt *comæ* in templo? Lego, *τριγχώματα, parietes.* sequitur enim, *Θριγκοῖς* (idem quod *τριγχοῖς*) *ὑπ' αὐτοῖς* &c. i. e. *τριγχώμασι.* Glossæ: *τριγχὸς, maceria. τρίγχωσις, maceriatio.* Idem sunt *τριγχώματα* et *θριγχώματα.* [Emendat Ruhnkenius meus Epist. Crit. II. p. 159.=208. *θριγκώματα,* (sic etiam Heath.) cui quod opponam habeo: *θριγκὸς* utique, teste Schol. ad Orest. 1602. idem est quod *γεῖσσον, suggrundium,* neque adeo aræ humilitati convenire potest. Lego igitur nulla fere mutatione *τοιχώματα, parietes, latera. Musgravius.*]

[74. *θριγκοῖς δ' ὑπ' αὐλῆς* conjicit Musgravius.]

78. *ἐπειδὴ πατρός.* Mallem, *ἐπεὶ γὰρ*: et *γ' Ἐριννύων* pro *δ'*: quod (*δ'*) constructionem turbat.

[81. Hesychius: *κάμπειος δρόμος, οὐκ εὐθὺς, οὐχ ἁπλοῦς, ἀλλὰ κάμπας ἔχων. Beck.* De usu v. *ἐξέπλησα* conferendus omnino Porsonus ad Orest. 54.]

ἐλθὼν δέ σ' ἠρώτησα, πῶς τροχηλάτου
μανίας ἂν ἔλθοιμ' εἰς τέλος, πόνων τ' ἐμῶν,
[οὓς ἐξεμόχθουν περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα.]
σὺ δ' εἶπας ἐλθεῖν Ταυρικῆς μ' ὅρους χθονὸς,
ἔνθ' Ἄρτεμις σὴ ξύγγονος βωμοὺς ἔχει,
λαβεῖν τ' ἄγαλμα θεᾶς, ὅ φασιν ἐνθάδε
εἰς τούσδε ναοὺς οὐρανοῦ πεσεῖν ἄπο·
λαβόντα δ' ἢ τέχναισιν, ἢ τύχῃ τινὶ,
κίνδυνον ἐκπλήσαντ', Ἀθηναίων χθονὶ
δοῦναι τόδ'· ἐνθένδ' οὐδὲν ἐῤῥήθη πέρας·
καὶ ταῦτα δράσαντ' ἀμπνοὰς ἕξειν πόνων.
ἥκω δὲ, πεισθεὶς σοῖς λόγοισιν, ἐνθάδε
ἄγνωστον εἰς γῆν, ἄξενον. Σὲ δ' ἱστορῶ
Πυλάδη· σὺ γάρ μοι τοῦδε συλλήπτωρ πόνου·
τί δρῶμεν; ἀμφίβληστρα γὰρ τοίχων ὁρᾷς
ὑψηλά· πότερα δωμάτων προσαμβάσεις
ἐκβησόμεσθα; πῶς ἂν οὖν λάθοιμεν ἄν;
ἢ χαλκότευκτα κλῇθρα λύσαντες μοχλοῖς;

84. οὓς ἐξεμόχθουν περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα. Hic Iambus, iisdem omnibus verbis, legitur infra ver. 1454. unde opinor huc translatus fuit: ibi enim est omnino necessarius; hic nibil agere videtur. quare uncinis eum inclusi.

87. φασιν ἐνθάδε. Forte οἱ ἐνθάδε, (scil. ἄνθρωποι) *incolæ*: quod scriberetur, οἱ 'νθάδε, ut ἡ 'νθάδε ver. 1313. et ita sæpe.

91. δοῦναι τόδ'· ἐνθένδ' οὐδὲν ἐῤῥήθη πέρας. Conjeceram, cum Brodæo, πέρα, *nil ultra dictum fuit*: ut ver. 554. Hippol. 1033. Pausan. lib. IV. πέρα δ' ἐδήλωσεν οὐδὲν ἔτι. Distinctio autem post τόδ' debet, opinor, promoveri, et poni post ἐνθένδε· *dare hanc statuam Atheniensium terræ* HINC, i. e. a terra Taurica, ἐνθένδε ἐκεῖσε. vid. ver. 978. [Πέρα probat Musgravius.]

[94. Aliquando putavi legendum et distinguendum Ἄγνωστος, εἰς γῆν ἄξενον.]

98. ἐκβησόμεσθα. Sed *unde* egrederentur? nam e navi jam egressi fuerant, et stabant in litore, juxta templum, quum hæc loquitur Orestes. Mihi legendum videtur, Ἐσβησόμεσθα; *utrum intrabimus apud ascensiones Templi*, id est, Intrabimusne per fastigium, muros ascendendo?

Ibid. πῶς ἂν οὖν μάθοιμεν ἄν. Pro ἂν οὖν Cod. A. αρ ουν. Lego, πῶς ἄρ' οὖν λάθοιμεν ἄν; *quomodo igitur latebimus?* Reiskius quoque λάθοιμεν.

ὧν οὐδὲν ἴσμεν. ἢν δ' ἀνοίγοντες πύλας
ληφθῶμεν, εἰσβάσεις τε μηχανώμενοι,
θανούμεθ'. ἀλλὰ πρὶν θανεῖν, νεὼς ἔπι
φεύγωμεν, ᾗπερ δεῦρ' ἐναυστολήσαμεν.

ΠΥ. φεύγειν μὲν οὐκ ἀνεκτὸν, οὐδ' εἰώθαμεν.
τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρησμὸν οὐ κακιστέον.
ναοῦ δ' ἀπαλλαχθέντε κρύψωμεν δέμας
κατ' ἄντρ', ἃ πόντος νοτίδι διακλύζει μέλας,
νεὼς ἄπωθεν· μή τις εἰσιδὼν σκάφος,
βασιλεῦσιν εἴπῃ, κᾆτα ληφθῶμεν βίᾳ.
ὅταν δὲ νυκτὸς ὄμμα λυγαίας μόλῃ,
τολμητέον τοι ξεστὸν ἐκ ναοῦ λαβεῖν
ἄγαλμα, πάσας προσφέροντε μηχανάς.
ὅρα δέ γ' εἴσω τριγλύφων, ὅποι κενὸν,
δέμας καθεῖναι. Τοὺς πόνους γὰρ ἀγαθοὶ
τολμῶσι· δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν οὐδαμοῦ.

100. ὧν οὐδὲν ἴσμεν. Cum interrogatione. *Eane* claustra *de quibus nihil novimus?* quæ, quomodo obfirmentur, et quo pacto aperienda sint, nihil omnino scimus?

102. ἀλλὰ πρὶν θανεῖν &c. Lego cum interrog. ad finem sententiæ. Orestes enim non *statuit*, fugiendum esse; sed *quærit* solummodo, an fugerent? quod statim magnanimiter negat Pylades.

105. χρησμὸν οὐ κακιστέον. Ex Orestis responso ver. 118. opinor Euripidem scripsisse, una litera mutata, οὐκ ἀπιστέον: scil. ἡμῖν. Alcest. 1130. ἀπιστεῖν οὔ σε θαυμάζω τύχην. vid. Harpocrat. voce Ἀπιστεῖν. Forte intelligitur præpositio κατὰ, ante χρησμὸν, et τύχην. De hujusmodi gerundiis videndus Bergler. ad Alciphron. Epist. (p. 95.) qui liber non est nunc ad manus. Sic Iph. Aul. 1204. δραστέον δ' ἅ σοι δοκεῖ. quod plene fuisset, opinor, τὸ δρᾶμα (vel πρᾶγμα) δὲ δραστέον ἐστί μοι κατὰ ταῦτα καθ' ἃ δοκεῖ σοι δρᾷν.

[110. ὄμμα. Ἄρμα Musgravius ex Æschyli Choëph. 658. *Porsonus.* Æschylus quidem in Pers. 428. κελαινῆς νυκτὸς ὄμμα; sed prior locus longe aptior videtur.]

112. προσφέροντα. Conjeceram προσφέροντε, dualiter, ut ver. 76. ἐγκυκλοῦντε, et alibi. Confirmant omnes Codd. Parisienses. Sic Κήρυκα nunc legitur pro Κήρυκε, *duos præcones*, Aristoph. Ὀρν. 844.

113. ὅποι κενὸν, Δέμας καθεῖναι. Ita distinxi, post alios: non κενὸν δέμας. Clarius nonnullis fuisset, εἴ που κενὸν, *si qua vacuitas*. sed vide Dorvill. ad Chariton. p. 119. [εἴ που Musgravius.]

[114. οἱ 'γαθοί. ἀγαθοὶ Stobæi ed. prima Serm. XXVII. lege ἀγαθοί. *Porsonus.*]

οὔτοι μακρὸν μὲν ἤλθομεν κώπῃ πόρον,
ἐκ τερμάτων δὲ νόστον ἄρωμεν πάλιν.
ΟΡ. ἀλλ᾽, εὖ γὰρ εἶπας, πειστέον. χωρεῖν χρεὼν
ὅποι χθονὸς κρύψαντε λήσομεν δέμας·
οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ᾽ αἴτιον γενήσεται
πεσεῖν ἄχρηστον θέσφατον. τολμητέον.
μόχθος γὰρ οὐδεὶς τοῖς νέοις σκῆψιν φέρει.

ΙΦ. εὐφαμεῖτ᾽, ὦ πόντου
δισσὰς συγχωρούσας πέτρας
Εὐξείνου ναίοντες.

[116. Lego; ἴτω· μακρὸν μὲν ἤλθομεν κώπῃ πόρον. De usu vocis ἴτω vide quæ congessit Hemsterhusius ad Callim. H. Del. 128. *Musgravius.*]

117. ἄρωμεν πάλιν. Οὔτοι, initio sententiæ, interrogationem excludit: οὔτι admisisset, sic ut μήτι. Codd. omn. ἀρουμεν, contra metrum, quasi fuisset νόστον ἀπαροῦμεν, ut ἀπαίρειν μακρὰν, scil. ὁδὸν, Iph. Aul. 664. Ut nunc habet locus, falsum dicit. nam Pylades et Orestes venerunt huc *ut redirent*; sed non ut *re infecta* redirent. Putari posset versum excidisse post πάλιν, ad hunc sensum, *Nihilo eorum effecto ob quæ huc venimus*, Τῶν δ᾽ οὔ τι πράξανθ᾽ ὧν χάριν δεῦρ᾽ ἥκομεν. Utcumque hoc sit, hi duo Iambi, Οὔτοι μακρὸν, et, Ἐκ τερμάτων &c. certissime Pyladis sunt, ut præcedentes. deinde Orestes, Ἀλλ᾽, εὖ γὰρ εἶπας, &c. [De recepta lectione ἄρωμεν ut et de MSStorum ἀροῦμεν conferendus Porsonus ad Med. 848.]

118. χωρεῖν χρεών. Scaligeri hæc est pulchra restitutio, pro χώρει νεκρῶν. Firmatur loco Elect. 393. Reliqui versionem ver. 120. cujus sensus est ambiguus.

[119. ὅπου Valckenærius ad Hippol. 1247.]

[120. Heathius conjecit αἴτιος γενήσομαι.]

[122. Totam hanc ῥῆσιν usque ad v. 142. Choro tribuit Tyrwhittus, probante Musgravio.]

125. Εὐξείνου ναίοντες. Ὦ παῖ &c. Distinguendum, ob metrum anapæsticum. Δισσὰς συγχωρούσας πέ- τρας Εὐξείνου ναίοντες. Ὦ παῖ &c. Aliter, prout omnes jam sciunt, ultima syllaba in ναίοντες longa esse debuit ante vocalem ὦ. Syllaba πε- longa est, propter sequentes consonantes τρ, quasi fuisset πέτ-ρας.

Ibid. πέτρας Εὐξείνου. Ignoscas brevi excursui. Verius forsan Ἀξείνου, ut infra 218. 253. 341. Andromach. 794. Med. 1264. et alibi. sed et ita scribendum forte ver. 395. 437. ubi nunc legitur Εὔξεινον et Εὔξεινον, et alibi in hac fabula. Librariis quidem notiora erant Εὔξεινον et Εὔξεινον: sed dubitationem admittit, an Euripides ea confuderit, aut promiscue usurpaverit. Ratio hujus dubitationis erit, quia testatur disertim Lucianus Toxar. p. 34. (ed. Græv.) Pontum istum, [confer Ovidium Trist. IV. 4. 55. *Porsonus.*] eo tempore quo Pylades et Orestes illuc appulerint, Ἄξενον dictum fuisse: et Strabo lib. VII. p. 458. T. I. etiam Homeri ævo idem nomen mansisse refert, neque in Εὔξεινον mutatum fuisse, donec Iones urbes aliquot ibi condidissent: de qua re vide eun-

ὦ παῖ τᾶς Λατοῦς,
Δίκτυνν' οὐρεία,
πρὸς σὰν αὐλὰν, εὐστύλων
ναῶν χρυσήρεις θριγκοὺς,
πόδα παρθένιον,
ὅσιον ὁσίας
κληδούχου δούλα πέμπω,
Ἑλλάδος εὐίππου πύργους,
καὶ τείχη, χόρτων τ' εὐδένδρων
ἐξαλλάξασ' Εὐρώταν,
πατρῴων οἴκων ἕδρας.

ΧΟ. ἔμολον. τί νέον; τίνα φροντίδ' ἔχεις;
τί με πρὸς ναοὺς ἄγαγες, ἄγαγες,
ὦ παῖ τοῦ τᾶς Τροίας πύργους

dem lib. XIV. p. 941. et Athenæum XII, 5. p. 523. E. F. Ἀξείνου itaque postulat ἀκριβεία, et Euripidis constantia. sed non audeo deserere exemplaria: et poëtæ sæpe *anticipant;* quemadmodum noster ad finem Alcestidis, ubi Admetus mentionem facit Tetrarchiarum Thessaliæ. nam Euripidis quidem ævo divisa fuerit Thessalia in quatuor partes, sive Tetrarchias; sed non nisi diu post tempus Admeti. Vide Harpocration. V. Τετραρχία, et Strabon. lib. IX. p. 658. Tale quiddam observat Scholiast. Æschyl. ad Eumenid. 569. Κήρυσσε, κῆρυξ, &c.

[128. εὐστύλων ναῶν. Audiendus Ovidius, testis forte oculatus, De Ponto III. ii. 49. *Templa manent hodie vastis innixa columnis, Perque quater denos itur ad illa gradus.* Confer etiam Periplos maris Euxini. *Musgravius.*]

130. Πόδα παρθένιον Ὅσιον ὁσίας. Continuari possunt hi duo versiculi ob metrum anapæsticum, Πόδᾰ πᾱρ | θĕνῐŏν ŏ | σῐŏν ŏσῑ | ᾱς.

132. κληδούχου δούλα. *Dianæ clavigeræ serva.* Barnesius λαμπαδούχου, refragante metro: et erudite probat vir maximus Petr. Wesselingius (Observat. I, 3.) multas Dearum, imo et ipsam Dianam, κληδούχους appellari solitas. alioquin, non male lectum fuisset κληδοῦχος δούλα. ipsæ enim *ædituæ* κληδοῦχοι sæpe dictæ. et sic legit Barnesius ad ver. 1463.

134. καὶ τείχη, χόρτων τ' εὐδένδρων Ἐξαλλάξασ' Εὐρώταν. Ita Barnesius pro Εὐρώπαν. Ille et Canterus vertunt χόρτων εὐδένδρων *agris nemorosis insignem.* Equidem dubito cum de versione tum de contextu. Forte, Ἑλλάδος εὐίππου πύργους, καὶ Τείχη, Χόρτον τ' εὐδένδρου Ἐξαλλάξασ' Εὐρώτα, Πατρῴων οἴκων ἕδρας. vel θ' ἕδρας. χόρτον est χῶραν, Hesychius. Εὐρώτα εὐδένδρου, quia *lauris ejus ripæ sunt plenæ,* Servius ad Virgil. Eclog. VI, 83.

ἐλθόντος κλεινᾷ σὺν κώπᾳ
χιλιοναύτᾳ μυριοτεύχοις
τῶν Ἀτρειδᾶν τῶν κλεινῶν;

ΙΦ. ὦ δμωαὶ, δυσθρηνήτοις
ὡς θρήνοις ἔγκειμαι,
τᾶς οὐκ εὐμούσου μολπᾶς βοᾷν
ἀλύροις ἐλέγοις.
ἓ, ἕ. ἐν κηδείοις οἴκτοισιν,
αἵ μοι συμβαίνουσ' ἆται,
σύγγονον ἁμὸν κατα-
κλαιομένᾳ ζωᾶς.
οἵαν ἰδόμαν ὄψιν ὀνείρων
νυκτὸς, τᾶς ἐξῆλθ' ὄρφνα.
ὠλόμαν, ὠλόμαν.
οὐκ εἴσ' οἶκοι πατρῷοι.
οἴ μοι, φροῦδος γέννα,
φεῦ, φεῦ, τῶν Ἄργει μόχθων.
ἰὼ δαῖμον, ὃς τὸν

140. *κώπᾳ Χιλιοναύτᾳ μυριοτεύχοις Τῶν Ἀτρειδᾶν* &c. Non intelligo quid sit *κώπᾳ χιλιοναύτᾳ*. neque quid *μυριοτεύχοις*. Pro *τῶν Ἀτρειδᾶν* suspicor scribendum esse *τῶν Ἀργείων*, ut Æschyl. Agam. 45. et 205. 586. Iph. Aul. 171, 172.

[143. Musgravius locum sic refingit: *ὦ δμωαὶ, δυσθρηνήτοις, Ὡς οὔπω, θρήνοις ἔγκειμαι, Στᾶσ' οὐκ εὐμούσου μολπᾶς βοάν· Ἀλύροις ἐλέγοις Ἔ, ἕ, ἐν κηδείοις τ' οἴκτοισιν (Αἵ μοι συμβαίνουσ' ἆται) Σύγγονον ἁμὸν κατακλαιομένα*—]

145. *βοᾷν*. Unde hoc venerit, aut quid velit, ignoro. Distinctiones quoque in sequentibus sunt admodum incertæ, malem tamen, ver. 149. *Κατακλαι | ομένᾳ ζωᾶς*. et *ἁμὸν* non *ἀμόν*.

152. *ὠλόμαν, ὠλόμαν*. Opinor, *Ὀλόμαν, ὀλόμαν*, omisso augmento; ut sit basis anapæstica. nam ultima *μαν* pro *μην*, longa est, opinor, ut in *ἰδόμαν* paullo ante. Sic Aristoph. *Εἰρήν*. 1013. *Ὀλόμαν, ὀλόμαν, ἀποχειρωθεὶς* &c. in anapæsto pariter.

157. *ἰὼ δαῖμον, ὃς τὸν Μόνον με κασίγνητον συλᾷς*. In anapæsticos levi mutatione hæc redigi possunt, *ἰὼ δαίμων, ὃς τόνδε μόνον Με κασίγνητον συλᾷς Ἀΐδᾳ πέμψας, ᾧ τάσδε χοὰς Μέλλω, κρατῆρά τε τὸν φθιμένων Ὑδραίνειν* &c.

μόνον με κασίγνητον συλᾷς,
Ἀΐδᾳ πέμψας, ᾧ τάσδε
χοὰς μέλλω, κρατῆρά τε
τὸν φθιμένων
ὑδραίνειν γαίας ἐν νώτοις,
πηγάς τ᾽ οὐρείων ἐκ μόσχων,
Βάκχου τ᾽ οἰνηρὰς λοιβὰς,
ξουθᾶν τε πόνημα μελισσᾶν,
ἃ νεκροῖς θελκτήρια κεῖ-
τ᾽. ἀλλ᾽ ἔνδος μοι πάγχρυσον
τεῦχος, καὶ λοιβὰν ἀΐδᾳ·
ὦ κατὰ γαίας
Ἀγαμεμνόνειον θάλος,
ὡς φθιμένῳ τάδε σοι
πέμπω. δέξαι δ᾽· οὐ γὰρ πάρος
τύμβου σοι ξανθὰν χαίταν,
οὐ δάκρυ᾽ οἴσω.
τηλόσε γὰρ δὴ σᾶς ἀπενάσθην
πατρίδος, καὶ ἐμᾶς, ἔνθα δοκήμασι
κεῖμαι σφαχθεῖσ᾽, ἁ τλάμων.

ΧΟ. ἀντιψάλμους ᾠδὰς,
ὕμνον τ᾽ Ἀσιήταν σοι,

170. Ἀγαμεμνόνειον θάλος. Scrib. Ἀγαμεμνόνιον. et mox, πρὸς (vel παρὰ) τύμβον, *ad tumulum*, non πάρος τύμβου. Ita: Ὦ κατὰ γαίας Ἀγαμεμνόνιον Θάλος, ὡς φθιμένῳ τάδε σοι πέμπω. Δέξαι δ᾽· οὐ γὰρ πρὸς τύμβον σοι Ξανθὰν χαίταν, οὐ δάκρυ᾽ οἴσω, Τηλόσε γὰρ &c. πρὸς τύμβον ut Troas. 480. Electra 517.

176. κ᾽ ἐμᾶς ἔνθα. Scribo ex metro, κεμὰς ἐν τᾷ (i. e. ᾇ vel ᾗ) δοκίμα. et pro σφαχθεῖσα τλάμων, forte, σφαχθεῖσ᾽ ἁ τλάμων.

[176. Locus ex emendatione Porsoni nunc persanatus exhibetur. Citat vir eruditissimus Troad. 411. (415. Musg.) Erecth. apud Stobæum Gesneri p. 449. Grot. p. 331.]

[178. Hesychius: ἀντιψάλμους· ἀντιστρόφους. Εὐριπίδης Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις. *Beck.*]

βάρβαρον ἰαχὰν,
δέσποινα γ' ἐξαυδάσω,
τὰν ἐν θρήνοισιν μοῦσαν,
νέκυσιν μέλεον·
τὰν ἐν μολπαῖς Ἀΐδας
ὑμνεῖ, δίχα παιάνων.
ΙΦ. οἴ μοι τῶν Ἀτρειδᾶν οἴκων·
ἔῤῥει φῶς σκήπτρων.
οἴ μοι πατρῴων οἴκων.
τίν' ἐκ τῶν εὐόλβων
Ἄργει βασιλέων,
ἀρχά. μόχθος δ' ἐκ μόχθων
αἴσσει, δινευούσαις ἵπποισιν
πτανοῖς. ἀλλάξας
δ' ἐξέδρασ' ἱερᾶς ὄμμ' αὐγᾶς ἅλιος.

181. δέσποιν', ἐξαυδάσω. Omnes libri scripti, δεσποινα γ' εξαυδασω, i. e. δεσποίνῃ γ', scil. σοι.

182. θρήνοις. Iidem Codd. θρηνοισι; hoc est θρήνοισιν.

183. νέκυσιν μέλεον. *Mortuis miseram.* Quod hoc sit nescio. Intellexissem Νέκυσι μελομέναν, ut Phœniss. 1312. ἰαχὰν μελομέναν νεκροῖς: et μελόμενον αἱμακταῖς ῥανίσι, hac Fab. 644. Distingui potest,—μοῦσαν Νέκυσιν, μέλεον, Τὰν &c.

187. φόως σκήπτρων. Opinor φῶς ob metrum. Orestem forte intelligit per φῶς σκήπτρων.

188. οἴ μοι πατρῴων οἴκων. Vox ultima suspecta esse potest, cum eadem res et idem verbum præcesserit versu 186, Οἴ μοι τῶν Ἀτρειδᾶν οἴκων. Hoc quidem non est certum et perpetuum; et tamen οἴκτων subesse potest in alterutro loco, ut ver. 147. ἐν κηδείοις οἴκτοισιν.

189. τίν' ἐκ τῶν εὐόλβων. Omitto ob brevitatem conjecturas aliorum in hunc locum. Codex C. τιν εκ της της ευολβων. Forte, Ποίνα τᾶς τῶν εὐόλβων Ἄργει βασιλέων Ἀρχᾶς, μόχθος τ' ἐκ μόχθου Αἴσσει, δινευούσαις ἵπποις Πτανοῖς. Scribi quoque potest τᾷ Ἀρχᾷ. Sed mallem Ποίνα τᾶς &c. Quæ vero hic narrat Iphigenia, eodem fere modo refert Electra, soror Iphigeniæ, Orest. 989. seqq. Et ob fraudem hanc Pelopis in δινεύουσαις ἵπποις, et necem Myrtili, huic familiæ (Pelopidis) calamitates subsequentes divinitus immissas fuisse alibi in his fabulis defletur, et in Electra Sophoclis ver. 506. seqq. Has calamitates hic recenset Iphigenia, et inter eas, Orestis partem tangit, et suam plenius exsequitur.

194. δ' ἐξέδρασ' ἱερὸν ὄμμ' αὐγᾶς ἅλιος. Ἄλλοις δ' ἄλλα &c. Vox ἱερὸν pessundat anapæsticum. Forte, δ' ἐξέδρασ' ἱερᾶς ὄμμ' αὐγᾶς, Ἅλιος. αὐτοῖς δ' ἄλλα προσέβα Χρυσέας ἀρνὸς μελάθροις ὀδύνα. vulgo, ἄλλοις—

ἄλλοις δ' ἄλλα προσέβα
χρυσέας ἀρνὸς μελάθροις ὀδύνα,
φόνος ἐπὶ φόνῳ,
ἄχε' ἐπ' ἄχεσιν.
ἔνθεν τῶν πρόσθεν δμαθέν-
των Τανταλιδᾶν ἐκβαίνει
ποινά γ' εἰς οἴκους. σπεύδει
δ' ἀσπούδαστ' ἐπὶ σοὶ δαίμων,
ἐξ ἀρχᾶς μοι δυσδαίμων,
δαίμων τᾶς ματρὸς ζώνας·
καὶ νυκτὸς κείνας ἐξ ἀρχᾶς
λοχείαν, στεῤῥὰν παιδείαν
μοῖραι συντείνουσι θεαί·
ἃ μναστευθεῖσ' ἐξ Ἑλλάνων,
ἃν, πρωτόγονον θάλος ἐν θαλάμοις,
Λήδας ἁ τλάμων κούρα
σφάγιον πατρῴᾳ λώβᾳ,
καὶ θῦμ' οὐκ εὐγάθητον

μελάθροις pro αὐτοῖς. Δὲ et Τε integras, initio versus collocari non posse certum puto. Num et quando apocopen patiuntur? affirmat vir doctiss. ad Phœniss. 891. secundum quem scribi hic oportuit, ἀλλάξας δ' | Ἐξέδρασ' &c. et mox, σπεύδει δ' | Ἀσπούδαστ' &c.

198. φόνος ἐπὶ φόνῳ, Ἄχεά τ' ἄχεσιν. Omittunt τ' Codices, et Ald. Port. Steph. Citat Brodæus Ἄχε' ἐπ' ἄχεσιν. In Helen. 369. Ἄχεά τ' ἄχεσι. Hi duo versiculi conjuncti metrum anapæsticum efficient, si legatur, φονŏς ἐπῐ | φŏνῳ̄, ᾱχε | ᾱ τ' ἐπ' ᾱχε | σιν. Videntur has numerorum mutationes varietatis caussa injicere tragici poëtæ, ne continuo tractu verorum anapæstorum aures auditorum obtunderentur.

202. ἐπὶ σοί. Ita edidi [cum Aldo] pro τοῖς, conjectura Duporti. ἐπὶ σοὶ, *contra te*, O Oresta.

206. λοχείαν, στεῤῥὰν &c. Forte λοχίου, ut constructio sit, καὶ ἐξ ἀρχᾶς νυκτὸς κείνας λοχίου, Μοῖραι Θεαὶ συντείνουσι (μοι) στεῤῥὰν παιδείαν.

208. ἃ μναστευθεῖσ' ἐξ Ἑλλάνων. Scil. ἃ ἦν μναστευθεῖσα: nisi suspendatur sententia usque ad ναίω ver. 219. et legatur νῦν γ', pro νῦν δ', ver. 218. hoc modo: ἃ μναστευθεῖσα—νῦν γ'—ναίω &c. De ἐξ vel ἐκ pro ὑπὸ, vid. ad Iph. Aul. 726.

210. εν θαλαμοις A. B. θαλλος pro θάλος Cod. C. Θάλος de *liberis* in hac monostrophe ter ponit Euripides.

211. σφάγιον πατρῴᾳ λώβᾳ. Explicari potest vel ex hujus Fab. 20, et seqq. vel ex Sophoclis Electra, 568. seqq.

ἔτεκεν, ἔτρεφεν εὐκταίαν
ἱππείοισιν ἐν δίφροισι
ψαμάθων Αὐλίδος ἐπιβᾶσαν
νύμφαιον, οἴμοι δύσνυμφον,
τῷ τᾶς Νηρέως κούρας.
αἶ αἴ. νῦν δ' ἀξείνου πόντου ξείνα,
δυσχόρτους οἴκους ναίω,
ἄγαμος, ἄτεκνος, ἄπολις, ἄφιλος·
οὐ τὰν Ἄργει μέλπουσ' Ἥραν,
οὐδ' ἱστοῖς ἐν καλλιφθόγγοις
κερκίδι Παλλάδος Ἀτθίδος εἰκὼ
Τιτάνων ποικίλλουσα·
ἀλλ' αἱμοῤῥάντων δυσφόρμιγ-
γα ξείνων αἱμάσσουσ' ἄταν,
βωμοὺς οἰκτράν τ' αἰαζόντων,
οὐδ' ἄνοικτρόν τ' ἐκβαλλόντων δάκρυον.

213. ἔτεκεν, ἔτρεφεν· εὐκταίαν &c. Mallem ita, Ἔτεκεν, ἔτρεφεν εὐκταίαν (Ἱππείοις ἐν δίφροισι Ψαμάθων Αὐλίδος ἐπιβᾶσαν) Νύμφαν, &c. Parenthesin posui solummodo ut connexio verborum planior foret. ἐπιβᾶσαν, [pro ἐπέβασαν] et Νύμφαν sunt a Scaligero et aliis. Metrum postulat Ἱππείοις pro Ἱππείοισιν.

[222. Sic constituit Tyrwhittus, Κερκίδι Παλλάδος Ἀτθίδος εἰκὼ Καὶ Τιτάνων Ποικίλλουσ', ἀλλ' αἱμοῤῥάντων Δυσφόρμιγγι ξείνων Αἱμάσσουσ' ἄτᾳ βωμοὺς, Οἰκτράν τ' αἰαζόντων αὐδὰν, Οἰκτρόν τ' ἐκβαλλόντων δάκρυον. vide Hecub. 466. seqq. De peplo Minervæ conferendum monet Musgravius Virgil. in Ciri v. 21. seqq. Sed emendandum potius existimat, *δυσφόρμιγγα ξείνων Αἱμάσσουσ' ἄταν βωμοῖς*.]

225. *αἱμάσσουσ' ἄταν*. Non intelligo. Opinor, *οἰμώζουσ' ἄταν*, *lamentans calamitatem;* non, *cruentans Aten*, quod Œdipo indiget. Mendum ortum a similitudine soni in vocibus *οἰμώζουσα* et *αἱμάσσουσα* a dictante, vel a scribente.

[225. Ad hoc explicandum, Œdipo, quod putabat Marklandus, minime opus est. Verba transitiva, quæ pedestri sermone nullum nisi patientis accusativum adsciscunt, apud poëtas eleganti deflexione alium passionis ipsius adjunctum habent. Sic τυφλοῦν ἄνθρωπον proprie dicas; at Sophocles habet ἕλκος τυφλωθὲν Antig. 985. Sic Pindaro Jupiter πλᾶξε ψολόεντα κεραυνὸν Nem. X. Epod. 4. Proprie tamen loquenti τὸν κεραυνωθέντα πλήττει, non ipsum κεραυνόν. Iterum τέγγειν est *humectare:* at Sophocles τέγγειν ἄχναν habet Trach. 861. quod Latine est *humectare humorem*. Pariter in hoc Euripidis loco, licet proprium sit αἱμάσσειν τοὺς ξείνους, tamen cum hæc cruentatio ἄτης nomen haud dubie mereatur, non videtur αἱμάσσειν ἄταν ξείνων a Poetarum grandiloquentia alienum esse. *Musgravius.*]

227. οὐδ' ἄνοικτρόν τ' ἐκβαλλόντων δάκρυον. Καὶ νῦν &c. Hæc leviter corrupta ex-

καὶ νῦν κείνων μέν μοι
λάθα· τὸν δ' Ἄργει δμαθέντα
κλαίω σύγγονον,
ὃν ἔλιπον ἐπιμαστίδιον
ἔτι βρέφος, ἔτι νέον,
ἔτι θάλος ἐν χερσὶ
ματρὸς, πρὸς στέρνοισί
τ', Ἄργει σκηπτοῦχον Ὀρέσταν—

ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' ἀκτὰς ἐκλιπὼν θαλασσίους
βουφορβὸς ἥκει, σημανῶν τί σοι νέον.

ΒΟΥΦΟΡΒΟΣ.

Ἀγαμέμνονος παῖ, καὶ Κλυταιμνήστρας τέκνον,
ἄκουε καινῶν ἐξ ἐμοῦ κηρυγμάτων.

ΙΦ. τί δ' ἔστι τοῦ παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου;

istimo. Primo, ver. 226. pro οἰκτράν τ' scribendum existimo οἰκτρόν τ', i. e. οἰκτρῶς τε, ut Supplic. 104. Helen. 184. ut ita Brodæus. Deinde deest syllaba anapæstica. Lego, Οὐδὲν ἄνοικτόν τ' ἐκβαλλόντων Δάκρυον. Καὶ νῦν &c. id est, ἐκβαλλόντων τε οὐδὲν δάκρυον ἄνοικτον. mitissimæ enim indolis fuisse Iphigeniam, passim innuitur. ἄνοικτον, *sine commiseratione* a me.

229. τόνδ' Ἄργει. Scrib. τὸν δ', scil. τὸν σύγγονον. et ita Aldina. Ultima in δμαθέντα, *mortuum*, producitur ob sequens ΚΛ.

231. ὃν ἔλιπον &c. In numeros anapæsticos hæc redigi possunt, scribendo χερσὶν, et στέρνοισίν τ', et producendo ultimam in ἔτι (ver. 232.) ante duas consonantes in βρέφος. Post Ὀρέσταν posui notam abrupti sermonis—perrectura enim erat Iphigenia, nisi eam interpellasset Chorus. Pro ἐπιμαστίδιον, ne quis conjiciat ἔτι μαστίδιον, vel ὑπομαστίδιον, vetat Pollux lib. II, 8. p. 155. Distinguendi vero anapæstici. Ὃν ἔλιπον ἐπιμαστίδιον ἔ- τι βρέφος, ἔτι νέον, &c.

238. Non opus est ut pro παῖ legatur τε, quod olim putavi. [Ad. Suppl. 932. cum h. loco comparat Porsonus Phœn. 22. Ion. 16. et in fine pro τέκνον citat τέκος. Bentleius in Epist. ad Mill. p. 36. κόρη. ex Malela.] Defenditur παῖ ex nostri Cretens. citatis Porphyrio De Abstinent. IV, 19. Soph. Trach. 61. Eurip. Iph. Aul. 896. et aliis locis, ubi παῖ et τέκνον in eadem sententia, vel versu : ut θύγατερ et τέκνον, Iph. Aul. 1117—1119.

240. τί δ' ἐστὶ τοῦ παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου; *Quid vero terroris est in præsenti nuncio?* Non dubito quin Euripides scripserit, Τί δ' ἐστὶ τό με παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου; sensu longe diverso a recepta interpretatione : *Quid vero est quod me deturbat* (excutit) *ex præsenti sermone?* id est, ex luctuosa monostrophe, in qua deflenda occupata erat Iphigenia quando intravit nuncius. De locutione ἐκπλήσ-

ΒΟ. ἥκουσιν εἰς γῆν, Κυανέαν Συμπληγάδα
πλάτῃ φυγόντες, δίπτυχοι νεανίαι,
θεᾷ φίλον πρόσφαγμα, καὶ θυτήριον
Ἀρτέμιδι. χέρνιβας δὲ, καὶ κατάργματα
οὐκ ἂν φθάνοις ἂν εὐτρεπῆ ποιουμένη.
ΙΦ. ποδαποί; τίνος γῆς ὄνομ᾽ ἔχουσιν οἱ ξένοι;
ΒΟ. Ἕλληνες· ἓν τοῦτ᾽ οἶδα, κοὐ περαιτέρω.
ΙΦ. οὐδ᾽ ὄνομ᾽ ἀκούσας οἶσθα τῶν ξένων φράσαι;
ΒΟ. Πυλάδης ἐκλῄζεθ᾽ ἅτερος πρὸς θατέρου.
ΙΦ. τοῦ ξυζύγου δὲ τοῦ ξένου τί τοὔνομ᾽ ἦν;
ΒΟ. οὐδεὶς τόδ᾽ οἶδεν. οὐ γὰρ εἰσηκούσαμεν.
ΙΦ. πῶς δ᾽ εἴδετ᾽ αὐτοὺς, καὶ τυχόντες εἵλετε;
ΒΟ. ἄκραις ἐπὶ ῥηγμῖσιν ἀξένου πόρου—
ΙΦ. καὶ τίς θαλάσσης βουκόλοις κοινωνία;
ΒΟ. βοῦς ἤλθομεν νίψοντες ἐναλίᾳ δρόσῳ.
ΙΦ. ἐκεῖσε δὴ 'πάνελθε, πῶς νιν εἵλετε,
τρόπῳ θ᾽ ὁποίῳ; τοῦτο γὰρ μαθεῖν θέλω·

σειν λόγου, *excutere, depellere, divertere a sermone, interpellare* aliquem *loquentem*, vid. ad ver. 773. Vulgatam tamen versionem reliqui.

241. Κυανεᾶν Συμπληγάδων. Codd. Paris. A. B. C. συμπληγαδα, quemadmodum ex conjectura emendaverat Piersonus, Verisimil. I, 2. nempe Κυανέαν Συμπληγάδα. Quæro, an sensus et constructio versus 1325 πέρον φεύγουσιν, defendi possint ex hoc loco Συμπληγάδα φυγόντες: subintellecta nempe præpositione κατὰ, vel διὰ (*per*) cum accusativo. nam φεύγειν in his locis, videtur esse (ut τρέχειν seu δραμεῖν, *currere:* vid. ad ver. 427.) *navigare*, non ἐκφεύγειν, *effugere* vel *evadere.* [κυανέας συμπληγάδας vel κυανέαν συμπληγάδων πέτραν Bentleius l. c.]

245. εὐπρεπῆ ποιουμένη. Imo εὐτρεπῆ ποιουμένη, i. e. εὐτρεπίζουσα, ver. 470. [εὐτρεπῆ Aldus.]

252. καὶ τυχόντες. Reiskius κἀντυχόντες, i. e. καὶ ἐντυχόντες. Helen. 1234. Ναῦταί σφ᾽ ἀνεῖλον, ἐντυχόντες, ὡς λέγει.

253. ἀκταῖσιν ἐπὶ ῥηγμῖσιν ἀξένου πόρου— Plutarchus De Exil. p. 602. A. Ἄκραις ἐπὶ ῥηγμῖσιν Εὐξείνου πόντου. manifeste huc adludit Diogenes. Εὐξείνου πόντου, explicatio est istius, ἀξένου πόρου. Ἐπὶ ῥηγμῖσιν, ut Homer. Il. A. 437. Hunc quoque locum mecum emendat Piersonus, ibid. p. 16. Ἄκραις ἐπὶ ῥηγμῖσιν, ex Plutarchi loco. Dawesius legit, Ακταις, vel potius Αυταις επι ρηγμισιν, *ad ipsa littora*, Miscell. Crit. p. 161.

255. ἐναλίᾳ δρόσῳ. In Joan. Malela legitur divisim, ἐν ἁλίᾳ δρόσῳ.

χρόνιοι γὰρ ἥκουσ᾽· οὐδέπω βωμὸς θεᾶς
Ἑλληνικαῖσιν ἐξεφοινίχθη ῥοαῖς.
BO. ἐπεὶ τὸν εἰσρέοντα διὰ Συμπληγάδων
βοῦς ὑλοφορβοὺς πόντον εἰσεβάλλομεν,
ἦν τις διαρρὼξ κυμάτων πολλῷ σάλῳ
κοιλωπὸς ἀγμὸς, πορφυρευτικαὶ στέγαι.
ἐνταῦθα δισσοὺς εἶδέ τις νεανίας
βουφορβὸς ἡμῶν, κἀπεχώρησεν πάλιν,
ἄκροισι δακτύλοισι πορθμεύων ἴχνος.
ἔλεξε δ᾽· Οὐχ ὁρᾶτε; δαίμονές τινες
θάσσουσιν οἵδε. θεοσεβὴς δ᾽ ἡμῶν τις ὢν,
ἀνέσχε χεῖρα, καὶ προσεύξατ᾽ εἰσιδών·
ὦ ποντίας παῖ Λευκοθέας, νεῶν φύλαξ,
δέσποτα Παλαῖμον, ἵλεως ἡμῖν γενοῦ·
εἴτ᾽ οὖν ἐπ᾽ ἀκταῖς θάσσετον Διοσκόρω,

258. οὐδέπω βωμὸς θεᾶς. Forte, Χρόνιοι γὰρ ἥκουσ᾽· οὐδ᾽ ὅπως βωμὸς Θεᾶς Ἑλληνικαῖσιν ἐξεφοινίχθη ῥοαῖς. *Post longum enim tempus veniunt: neque sic* madefit *Deæ ara quemadmodum madefieri solita est Græcis cruoribus.* Ellipsis satis usitata, in qua vox, diversi modi, repetenda est ex ultima parte sententiæ. Appositum exemplum est Orest. 1042. ed. King. Σὺ νῦν μ᾽, ἀδελφὲ, μή τις Ἀργείων κτάνῃ· i. e. *Tu nunc me* occide, *frater*, *ne quis Argivorum* me *occidat*. Ita et hic: constructio est, οὐδὲ βωμὸς Θεᾶς [ἐκφονίσσεται] ῥοαῖς Ἑλληνικαῖς, ὅπως ἐξεφοινίχθη, i. e. οὕτως ὡς ἐξεφοινίχθη.

261. βοῦς ὑλοφορβοί. Exemplar. Oxon. (et omnia Parisiensia) βοῦς ὑλοφορβούς· *boves in-silvis-pascentes*. Homer. Il. E. 162. Πόρτιος, ἠὲ βοὸς, ξύλοχον κατὰβοσκομενάων. sic θηρῶν ὑλονόμων, Anth. III, 25. p. 270.

263. κοιλωπὸς ἀρμός. Brodæus ἀγμὸς, alii ὅρμος. prius prætuleram, et postea inveni in collat. Oxon. et in omnibus Gallicis.

[263. πορφυρευτικαὶ στέγαι. Quibus scil. opperiebantur purpurarum piscatores (πορφυρευταὶ) dum tempus esset sportulas, purpuris captandis in mare demissas, extrahere. Vide Polluc. I. 48. *Musgravius.*]

[267. sqq. Imitatur Miltonus, *Comus* v. 297.]

269. ἀνέσχε χεῖρα, καὶ προσεύξατ᾽. Imo χεῖρε: *utramque* enim manum in *precibus* sursum levabant: DUPLICES *tendens ad sidera palmas*. Χεῖρας ἀνασχὼν apud Homerum sæpe.

272. εἴτ᾽ οὖν ἐπ᾽ ἀκταῖς θάσσετον, Διοσκόρω. Ignoscat lector et hic, si paullum de via excessero. Quæri enim potest, qua probabilitate hoc fictum sit. Nuper enim admodum mortui erant Dioscuri, Castor et Pollux; neque de eorum divinitate adhuc etiam inter Græcos convenerat. Duplex enim fama de iis obtinuerat (prout sorori eorum Helenæ narrat Teu-

ἢ Νηρέως ἀγάλμαθ', ὃς τὸν εὐγενῆ
ἔτικτε πεντήκοντα Νηρῄδων χορόν.
ἄλλος δέ τις μάταιος, ἀνομίᾳ θρασὺς,
ἐγέλασεν εὐχαῖς, ναυτίλους δ' ἐφθαρμένους
θάσσειν φάραγγ' ἔφασκε, τοῦ νόμου φόβῳ,
κλύοντας ὡς θύοιμεν ἐνθάδε ξένους.
ἔδοξε δ' ἡμῶν εὖ λέγειν τοῖς πλείοσιν,
θηρᾷν τε τῇ θεῷ σφάγια τἀπιχώρια.
κἀν τῷδε πέτραν ἅτερος λιπὼν ξένοιν,
ἔστη, κάρα τε διετίναξ' ἄνω κάτω,
κἀπεστέναξεν, ὠλένας τρέμων ἄκρας,
μανίαις ἀλαίνων, καὶ βοᾷ κυναγὸς ὥς,
Πυλάδη, δέδορκας τήνδε; τήνδε δ' οὐχ ὁρᾷς
ᾅδου δράκαιναν, ὥς με βούλεται κτανεῖν,
δειναῖς ἐχίδναις εἰς ἔμ' ἐστομωμένη;
ἡ δ' ἐκ χιτώνων πῦρ πνέουσα, καὶ φόνον,
πτεροῖς ἐρέσσει, μητέρ' ἀγκάλαις ἐμὴν

cer, Helen. 137. seqq.) Alii enim dicebant, eos sibi manus intulisse ex mœrore ob flagitia et dedecora sororis suæ Helenæ: Alii, in numerum deorum adsumtos fuisse. Itaque quæri, inquam, potest, unde Barbaris Tauris, tam longe a Græcia dissitis, neque hoc solum, sed et pastoribus et bubulcis (ignarissimis mortalium, et quibus *parum erat commercii cum mari*, ut Iphigenia dicit supra ver. 254.) *marinum* Dioscurorum *Numen* tam familiariter innotesceret? Et dicendum est, opinor, vel, hoc Tauris notum esse potuisse ex narrationibus *Græcorum captivorum;* quod fieri forte potuit: vel, Euripidem sui oblitum fuisse; quod etiam fieri forte potuit: puto enim hoc ei (et cui non?) alibi accidisse. Hic autem armentarius *Tauricus* precatur quasi merus esset *Græcus*, et in ævo Euripidis natus.

[276. ἐφθαρμένους idem significat quod πλανωμένους. Confer Abreschium ad Æschyl. Pers. 450.]

281. πέτρας—ξένην. Cod. Oxon. et omnes Gall. πέτραν. ξένοιν est conjectura Brodæi et Barnesii, quam prætulerim. nam vulgata ξένην, nihili est.

288. ἡ δ' ἐκ χιτώνων πῦρ πνέουσα. Verum puto, 'Η δ' ἐξ ἐχιδνῶν πῦρ &c. nam hæ Furiæ erant πεπλεκτανημέναι πυκνοῖς δράκουσιν, Æschyl. Χοηφ. 1050. Electr. 1256. Catullus De Nupt. Pel. et Thet. 193. Ex χιδνων, omissa litera ε, fecerunt, uti videtur, χιτώνων, *tunicis*, pro *viperis*.

[289. Plutarch. T. II. p. 1123. B. *Porsonus.*]

ἔχουσα, πέτρινον ὄχθον ὡς ἐπεμβάλῃ.
οἴ μοι, κτενεῖ με. ποῖ φύγω; παρῆν δ' ὁρᾷν
οὐ ταυτὰ μορφῆς σχήματ'· ἀλλ' ἠλλάσσετο
φθογγάς τε μόσχων, καὶ κυνῶν ὑλάγματα,
ἃ φάσ' Ἐριννῦς ἱέναι μιμήματα.
ἡμεῖς δὲ συσταλέντες, ὡς θανούμενοι,
σιγῇ καθήμεθ'. ὁ δὲ χερὶ σπάσας ξίφος,
μόσχους ὀρούσας εἰς μέσας, λέων ὅπως,
παίει σιδήρῳ λαγόνας εἰς πλευρὰς ἱεὶς,
δοκῶν Ἐριννῦς θεὰς ἀμύνεσθαι τάδε·
ὡς αἱματηρὸν πέλανον ἐξανθεῖν ἁλός.
κἂν τῷδε πᾶς τις, ὡς ὁρᾷ βουφόρβια

290. πέτρινον ὄχθον ὡς ἐπεμβάλῃ. *Ut injiciat* mihi *saxeam* hanc *molem*. stabat enim juxta rupem quando hæc locutus est. ἐπεμβάλῃ, scil. ἐμοὶ ut ver. 935. et Helen. 860. quæ non opus fuisset notasse, nisi in versione et explicatione hujus loci a viris doctis mire erratum vidissem. Memineris autem hunc esse *insani* sermonem. Et quidem nemo nisi *insanus* ita cogitare et ratiocinari potuit, "Furia "hæc adsilit mihi, in brachiis gestans "*Matrem* meam, UT—Quid? *ut hunc montem injiciat mihi*." Non absimile istud Orest. 265. Μέσον μ' ὀχμάζεις, ὡς—βάλῃς εἰς Τάρταρον. Est παρὰ προσδοκίαν: *insano* tamen convenientissimum, atque adeo hoc loco pulcherrimum.

291. οἴ μοι, κτενεῖ με. ποῖ φύγω. In Longini περὶ Ὕψ. cap. xv. editur κτανεῖ με. [κτενεῖ rectum est: κτανεῖ vox nihili. Vide Dawes Misc. Cr. p. 73. 218. κατακτενεῖ pro κατακτανεῖ restituendum Phœn. 793. ed. Musg. *Porsonus*.] Vide locum, in quo prædicatur Euripidis studium et felicitas in exprimendis his duabus animi affectionibus, Furore et Amore. Et sane ἀναίσθητος sit oportet qui hæc Orestis (a versu 285.) sine animi commotione legere possit.

292. οὐ ταυτὰ μορφῆς σχήματ'. Non intelligo. Pro μορφῆς intellexissem φωνῆς. Orestis enim μορφὴ non mutabatur ex eo quod *mugitus boum* et *latratus canum* emitteret et imitaretur: sed φωνὴ ejus mutabatur. Nonnullis placebit forte, Οὐ ταῦτα μορφῆς σήματ'· *Non hæc* (usitata) *figuræ* humanæ *signa*.

[294. ἃς φάσ' Aldus.]

296. ὁ δὲ περισπάσας ξίφος. Una litera mutata lego, ὁ δὲ χερὶ σπάσας ξίφος, quia περισπᾷν ξίφος pro *educere gladium* non puto esse (neque *posse* esse) Græcam locutionem. χερὶ σπάσας ut mox, ver. 322. et Iph. Aul. 1566. Vide et Orest. 1475. et Homer. Il. A. 210. Hanc quoque emendationem mihi præripuit Piersonus Verisimil. p. 17. [probante Musgravio. Sic in Androm. 167. περισπείρουσαν male Aldus.]

298. λαγόνας. εἰς πλεύρας ἱείς. Mallem, λαγόνας εἰς, πλευράς θ' ἱείς. et ita Reiskius.

300. ὡς αἱματηρὸν πέλανον. Legerim, Ὥσθ' αἱματηρὸν—ut 935. Ὥσθ' αἱματηρὰ στόμια.

[300. πέλανον. MSS. πέλαγος.]

πίπτοντα, καὶ πορθοῦμεν, ἐξωπλίζετο,
κόχλους τε φυσῶν, ξυλλέγων τ' ἐγχωρίους·
πρὸς εὐτραφεῖς γὰρ, καὶ νεανίας ξένους,
φαύλους μάχεσθαι βουκόλους ἡγούμεθα.
πολλοὶ δ' ἐπληρώθημεν ἐν μικρῷ χρόνῳ.
πίπτει δὲ μανίας πίτυλον ὁ ξένος μεθεὶς,
στάζων ἀφρῷ γένειον. ὡς δ' ἐσείδομεν
προὔργου πεσόντα, πᾶς ἀνὴρ ἔσχεν πόνον,
βάλλων, ἀράσσων. ἅτερος δὲ τοῖν ξένοιν
ἀφρόν τ' ἀπέψα, σώματός τ' ἐτημέλει,
πέπλων τε προυκάλυπτεν εὐπήνους ὑφὰς,
καραδοκῶν μὲν τἀπιόντα τραύματα,
φίλον δὲ θεραπείαισιν ἄνδρ' εὐεργετῶν.
ἔμφρων δ' ἀναΐξας ὁ ξένος πεσήματος,
ἔγνω κλύδωνα πολεμίων προσκείμενον,
καὶ τὴν παροῦσαν ξυμφορὰν αὐτοῖν πέλας·
ᾤμωξέ θ'. ἡμεῖς δ' οὐκ ἀνίεμεν πέτρους
βάλλοντες, ἄλλος ἄλλοθεν προσκείμενοι.
οὗ δὴ τὸ δεινὸν παρακέλευσμ' ἠκούσαμεν·
Πυλάδη, θανούμεθ'· ἀλλ' ὅπως θανούμεθα
κάλλισθ'. ἕπου μοι, φάσγανον σπάσας χερί.
ὡς δ' εἴδομεν δίπαλτα πολεμίων ξίφη,

312. *προὐκάλυπτεν εὐπήκτοις ὑφαῖς.* Codd. omnes habent *ευπηνους υφας.* Recte: ut *προὐκάλυπτεν* sit transitivum, *tegendo prætendebat.* præivit Euripidi Homerus Il. E. 315. vide Iliad. Γ. 132. [*πέπλου τε προὐκάλυπτεν εὐπήκτοις ὑφαῖς* Edd. Vulgg. Luciani Amor. T. II. p. 450. Sed Codd. nonnulli dant *εὐπήκτους ὑφάς.*]

316. *ἔγνωκε κλύδωνα.* Barnesius edidit *ἔγνω*, conjecturam Scalig. et Duporti. MSS. tamen non abeunt ab Editt. ante Barn. *ἔγνωκε.* Notandum ab iis qui in paribus Iamborum locis Anapæstos admittunt. Vid. ad ver. 710.

321. *ἀλλ' ὅπως θανούμεθα Κάλλισθ', ἕπου μοι,* &c. Id est, *σκόπει* vel *σκοπῶμεν ὅπως*: quamobrem distinguendum plene post *Κάλλισθ'*. vid. Æschyl. Prom. 68. et Schol. Aristoph. Equit. ver. 80.

φυγῇ λεπαίας ἐξεπίμπλαμεν νάπας.
ἀλλ' εἰ φύγοι τις, ἅτεροι προσκείμενοι,
ἔβαλλον αὐτούς· εἰ δὲ τούσδ' ὠσαίατο,
αὖτις τὸ νῦν ὑπεῖκον ἤρασσον πέτροις.
ἀλλ' ἦν ἄπιστον· μυρίων γὰρ ἐκ χερῶν
οὐδεὶς τὰ τῆς θεοῦ θύματ' ηὐτύχει βαλών.
μόλις δέ νιν, τόλμῃ μὲν οὔ, χειρούμεθα,
κύκλῳ δὲ περιβάλλοντες, ἐξεκλέψαμεν
πέτροισι χειρῶν φάσγαν', εἰς δὲ γῆν γόνυ
καμάτῳ καθεῖσαν. πρὸς δ' ἄνακτα τῆσδε γῆς
κομίζομέν νιν. ὁ δ' ἐσιδὼν, ὅσον τάχος
ὡς χέρνιβάς τε, καὶ σφαγεῖ' ἔπεμπέ σοι.
εὔχου δὲ τοιάδ', ὦ νεᾶνί, σοι ξένων
σφάγια παρεῖναι· κἂν ἀναλίσκῃς ξένους
τοιούσδε, τὸν σὸν Ἑλλὰς ἀποτίσει φόνον,
δίκας τίνουσα τῆς ἐν Αὐλίδι σφαγῆς.
ΧΟ. θαυμάστ' ἔλεξας τὸν φανένθ', ὅστις ποτὲ

327. *οὔτις τὸ νῦν ὑπεῖκον ἤρασσεν πέτροις*, multi. Restituimus Αὖτις, quod habet et collat. Oxon. et Cod. Gallic. C. Νῦν, *modo, nuper*, de re præterita, ut Hecub. 1144. D. Joan. XI, 8. Omnes MSS. Paris. pro *ἤρασσεν* habent *ηρασσον*. recte: nam *τὸ ὑπεῖκον*, sc. *μέρος*, denotat *multitudinem*.

329. *εὐτύχει λαβών*. Scribendum *βαλὼν*, cum Codd. Gall. et collat. Oxon. Absolute et sine *πέτροις* vel *πέτρους*, ut ver. 310. Εὐτύχει (vel *ηὐτύχει*) idem est quod *ηὐστόχει* vel *ἐπέτυχεν*, *fortunatus fuit*, vel *scopum attigit*. Vers. 330. pro *οὐ χειρούμεθα*, Cod. A. *εχειρουμεθα*. vid. Iph. Aul. 896.

335. *καὶ σφάγι' ἐξέπεμπέ σοι*. Codd. A. B. non *ἐξέπεμπε* hic habent, sed *επεμπε*: ut verum forte sit, *καὶ σφάγι' ἔπεμπέ σφε σοί*. Pro Ὡς *χέρνιβας* legit Ἐς *χέρνιβας* Valckenærius ad Phœniss. 1409. quia *ὡς*, isto modo positum, rarissime adhibetur nisi *περὶ ἐμψύχων*, apud tragicos et comicos. Notam ejus omnino vide, et Magistrum V. *ὡς*.

[335. Recte Musgravius, *καὶ σφαγεῖ' ἔπεμπέ σοι*. conferens Lycophr. 196. Anapæstum, quod mireris, intactum reliquit Valckenærius a Marklando laudatus. *Porsonus*.]

337. *ξένους Τοιούσδε*. Libenter invenissem in MSS. *νέους Τοιούσδε*. vide vers. præced. et quater occurrit intra novem versus vox *ξένος*, præter *ἄξενον*. Ne legatur *σῆς-σφαγῆς* ver. 339, obstat quod dixerat *σὸν φόνον* ver. 338.

Ἕλληνος ἐκ γῆς πόντον ἦλθεν ἄξενον.
ΙΦ. εἶεν. σὺ μὲν κόμιζε τοὺς ξένους, μολών·
τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἷα φροντιούμεθα.
ὦ καρδία τάλαινα, πρὶν μὲν εἰς ξένους
γαληνὸς ἦσθα, καὶ φιλοικτίρμων ἀεὶ,
εἰς τοὐμόφυλον ἀναμετρουμένη δάκρυ,
Ἕλληνας ἄνδρας ἡνίκ' εἰς χέρας λάβοις·
νῦν δ' ἐξ ὀνείρων, οἷσιν ἠγριώμεθα,
δοκοῦσ' Ὀρέστην μηκέθ' ἥλιον βλέπειν,
δύσνουν με λήψεσθ', οἵτινές ποθ' ἥκετε.
καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν ἀληθὲς, ἠχθόμην, φίλαι·

341. Ἕλλην, ὃς ἐκ γῆς. Vulgata Ἕλληνος omnino necessaria erat sensui (quid enim vult ἐκ γῆς sine Ἕλληνος?), et defenditur Heraclid. 131. Ἕλλην στολὴ, quam Ἑλλάδα στολὴν vocat Sophocles Philoct. 225. et Ἕλληνα φάτιν, *Græcum sermonem*, Æschyl. Agam. 1263. ubi ἐπίστασαι scribend. pro ἐπίσταμαι. Schema Ἰωνικὸν hoc appellat Lesbonax. Reduxi itaque antiquam lectionem, et mutavi distinctiones: Θαυμάστ' ἔλεξας τὸν φανένθ', ὅστις ποτὲ Ἕλληνος ἐκ γῆς πόντον ἦλθεν ἄξενον. id est, ὅστις ποτὲ ὢν, ἦλθε &c. et ver. 350. Οἵ τινές ποτε ὄντες, ἥκετε. Τὸν φανέντα, est, περὶ τοῦ φανέντος. sæpe occurrit hoc schema Ὁμηρικόν. vid. Aristoph. Ὀρν. 167. et Scholiast. Recte hic Chorus in voce ἄξενον. vid. ad ver. 125.

[343. Reiskius, ὅσια vel οἷδε. Musgravius Exerc. I. 6. οἷα defendit, in notis vero ad locum Reiskii ὅσια probat. οἷδε post Reiskium obtulit Toupius in Suid. II. p. 168. (T. I. p. 430.) *Porsonus.*]

346. εἰς τοὐμόφυλον. Barnesius edidit θοὐμόφυλον. An recte, dubito. Retineo itaque vulgatam, a qua exemplaria non recedunt, quantum scio.

347. ἡνίκ'—λάβοις. Cod. A. λαβ$^{οι}_{η}$ς. Forte, λάβεις pro ἔλαβες. Sic Alcest. 1102. pro λάβοις conjeceram λάβεις: et ita postea inveni in Edit. vetustissima. Vocem ἡνίκα, sine ἂν, non nisi cum indicativo ponere solet Euripides.

349. ἠγριώμεθα Δοκοῦσ' Ὀρέστην. Δοκοῦσ' potest esse δοκοῦσαι, (Codd. A. C. δοκουσαν) vel nominativus absolutus, Δοκοῦσα, pro Δοκούσης ἐμοῦ, per parenthesin sumto versu. Vide notata ad ver. 947.

351. καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν ἀληθὲς, ἠχθόμην, φίλαι. Sic distinguendum puto, si locus sanus sit. Sensus videtur esse, vera ratio hujus malevolentiæ meæ erga hos hospites, est, quia *angor*, et felicitati eorum invideo: felices enim eos existimo præ meipsa. Vers. 353. "Αὐτοὶ κακῶς πράξαντες est mera tautologia præcedentis οἱ δυστυχεῖς." *Reiskius.* Quis vult, et potest, defendere? Sed tamen vix fieri potest ut hæc ita reliquerit Euripides. Sensus bonus est in vulgata versione, ad quam si exigatur contextus, erit, Ἀτ' οὐ καλῶς πράξαντες, &c. quod rationem reddet malevolentiæ istorum. Sed Αὐτοὶ pessimum videtur quacumque suppositione. Ex οἵτ' αὖ pro αὐτοὶ, posset forte aliquid probabile effingi. sed ἀφίσταμαι.

οἱ δυστυχεῖς γὰρ, τοῖσιν εὐτυχεστέροις,
αὐτοὶ κακῶς πράξαντες, οὐ φρονοῦσιν εὖ.
ἀλλ' οὔτε πνεῦμα διόθεν ἦλθε πώποτε,
οὐ πορθμὶς, ἥτις διὰ πέτρας Συμπληγάδας
Ἑλένην ἀπήγαγ' ἐνθάδ', ἥ μ' ἀπώλεσεν,
Μενέλεών θ', ἵν' αὐτοὺς ἀντετιμωρησάμην,
τὴν ἐνθάδ' Αὖλιν ἀντιθεῖσα τῆς ἐκεῖ,
οἵ μ', ὥστε μόσχον, Δαναΐδαι χειρούμενοι,
ἔσφαζον· ἱερεὺς δ' ἦν ὁ γεννήσας πατήρ.
οἴ μοι· κακῶν γὰρ τῶν τότ' οὐκ ἀμνημονῶ·
ὅσας γενείου χεῖρας ἐξηκόντισα,
γονάτων τε τοῦ τεκόντος ἐξαρτωμένη,
λέγουσα τοιάδ'· Ὦ πάτερ, νυμφεύομαι
νυμφεύματ' αἰσχρὰ πρὸς σέθεν. μήτηρ δ' ἐμὲ,

355. διὰ πέτρας Συμπληγάδας. Lego Συμπληγάδος, in genitivo, et numero singulari, ut ver. 241. Sic διὰ Κυανέας πέτρας, *per Cyaneam petram*, 889. quamquam non ignoro Euripidem sæpe ponere διὰ, *per*, cum accusativo. Μενέλεων pro Μενέλαον, est a Barnesio.

358. τὴν ἐνθάδ' Αὖλιν ἀντιθεῖσα τῆς ἐκεῖ. Ἀντιτίθημι frequentius construitur cum dativo. secundum quam constructionem hic scribi debuit, τῇ γ' ἐκεῖ. Versu 359. pro Οἵ scripseram Οὗ, *ubi:* ut Iph. Aul. 1157. et sic Piersonus Verisim. p. 10. [et Musgravius. Duo libri in Bibl. Bodl. margini adscriptum habent ᾗ μ'—]

362. ὅσας γενείου χεῖρας ἐξηκόντισα. Locutionem ὅσας χεῖρας, quæ recte habet, unice explicat et illustrat locus Callimachi Hymn. in Dian. ver. 26. Ὡς ἡ παῖς εἰποῦσα, γενειάδος ἤθελε πατρὸς Ἅψασθαι, ΠΟΛΛΑΣ δὲ μάτην ἐτανύσσετο ΧΕΙΡΑΣ. i. e. *sæpe* extendit, ut recte cepit Vulcanius. Ejusdem generis videtur πᾶσαν ἵης γλῶσσαν, apud Soph. Electr. 598. *semper in ore habes.* Homerus Odyss. B. 151. de duobus aquilis Telemacho missis a Jove, τιναξάσθην πτερὰ ΠΟΛΛΑ· MULTAS *alas quatiebant :* i. e. frequenter. Pro γενείου, ἐξηκόντισα aliquis forte conjecerit γένειον—εἰσηκόντισα. Si retineatur γενείου, κατὰ vel ἐπὶ intelligendum erit. quæ satis frequens est constructio. In nostro idiomate servatur superius loquendi genus. nam D. Luc. XXII, 53. vertitur, *Ye stretched forth* NO HANDS *against me.*

[365. μήτηρ δ' ἐμὴ—Ἀργεῖαι τέ νιν. Fingit Euripides per totam hanc fabulam, Clytæmnestram Argis relictam esse, quo tempore Aulide immolata est Iphigenia : *a matre me abduxerunt :* inquit ipsa v. 24, 5. καί μ' Ὀδυσσέως τέχναις Μητρὸς παρείλοντ' ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως. Optime igitur emendat Tyrwhittus μήτηρ δ' ἐμὲ—Ἀργεῖαί τε νῦν. Præceperat Reiskius ἐμέ. Idem pro νιν minus recte legit σύν. De re confer Helen. 1450. *Musgravius.* νῦν etiam Heathius.]

σέθεν κατακτείνοντος, Ἀργεῖαί τε νῦν
ὑμνοῦσιν ὑμεναίοισιν, αὐλεῖται δὲ πᾶν
μέλαθρον· ἡμεῖς δ' ὀλλύμεσθα πρὸς σέθεν.
Ἅιδης Ἀχιλλεὺς ἦν ἄρ', οὐχ ὁ Πηλέως,
ὅν μοι προσεῖπας πόσιν· ἐν ἁρμάτων δ' ὄχοις
εἰς αἱματηρὸν γάμον ἐπόρθμευσας δόλῳ.
ἐγὼ δὲ λεπτῶν ὄμμα διὰ καλυμμάτων
ἔχουσ', ἀδελφὸν οὔτ' ἀνειλόμην χεροῖν,
ὃς νῦν ὄλωλεν, οὐ κασιγνήτῃ στόμα
ξυνῆψ' ὑπ' αἰδοῦς, ὡς ἰοῦσ' εἰς Πηλέως
μέλαθρα· πολλὰ δ' ἀπεθέμην ἀσπάσματα
εἰσαῦτις, ὡς ἥξουσ' ἐς Ἄργος αὖ πάλιν.
ὦ τλῆμον, εἰ τέθνηκας, ἐξ οἵων καλῶν
ἔῤῥεις, Ὀρέστα, καὶ πατρὸς ζηλωμάτων.
τὰ τῆς θεοῦ δὲ μέμφομαι σοφίσματα,
ἥτις, βροτῶν μὲν ἤν τις ἅψηται φόνου,
ἢ καὶ λοχείας, ἢ νεκροῦ θίγῃ χεροῖν,
βωμῶν ἀπείργει, μυσαρὸν ὡς ἡγουμένη,
αὐτὴ δὲ θυσίαις ἥδεται βροτοκτόνοις.
οὐκ ἔσθ' ὅπως ἔτικτεν ἡ Διὸς δάμαρ,
Λητὼ, τοσαύτην ἀμαθίαν. ἐγὼ μὲν οὖν
τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἑστιάματα
ἄπιστα κρίνω, παιδὸς ἡσθῆναι βορᾷ·

372. λεπτῶν ὄμμα διὰ καλυμμάτων Ἔχουσα. Cod. A. λεπτον. B. λεπτον, sed λεπτων a prima manu. Voces ὄμμα et διὰ καλυμμάτων ambiguæ sunt: sed explicantur versu 1123. Iphig. Aulidensis.

[373. Ita Tyrwhittus. Antea τοῦτον εἰλόμην et v. 374. κασιγνήτη casu recto. κασιγνήτῳ margini Ed. Bas. 1544. adscriptum in Bibl. Bodl.]

378. ἐξ οἵων κακῶν. Pro κακῶν ipse sensus ducit ad καλῶν, et ad interpretationem quam dedi. Iphigenia enim nondum audiverat de cæde patris sui. putavit illum adhuc εὐδαιμονεῖν, ver. 543. Reiskius quoque legit καλῶν.

[385. Edd. ἔτεκεν ἄν. Lege, ἔτικτεν, ejecto ἄν, quod nullum hic locum habet. *Porsonus.*]

τοὺς δ' ἐνθάδ', αὐτοὺς ὄντας ἀνθρωποκτόνους,
εἰς τὴν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφέρειν δοκῶ.
οὐδένα γὰρ οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν.

ΧΟ. Κυάνεαι, κυάνεαι — στροφὴ α'.
σύνοδοι θαλάσσας,
ἣν οἶστρος ὁ ποτώμενος Ἀργόθεν
Εὔξενον ἐπ' οἶδμα
διεπέρασέν ποτε,
Ἀσιήτιδα γαῖαν
Εὐρώπας διαμείψας·
τίνες ποτ' ἆρα, τὸν εὔυδρον
καὶ δονακόχλοα λιπόντες Εὐρώταν,
ἢ ῥεύματα σεμνὰ Δίρκας,
ἔβασαν, ἔβασαν ἄμικτον
αἶαν, ἔνθα κούρα
διατέγγει βωμοὺς,
καὶ περὶ κίονας να-
ῶν αἷμα βρότειον;
ἦ ῥοθίοις εἰλατίνοις, — ἀντιστροφὴ α'.
δικρότοισι κώπαις,
ἔπλευσαν ἐπὶ πόντια κύματα
νάϊον ὄχημα
λινοπόροις αὔραις,

390. εἰς τὸν Θεόν. Amicus suggessit τὴν Θεὸν, Dianam. quæ certissima est emendatio. [τὸν φαῦλον Aldus.]

394. οἶστρος ὁ ποτώμενος Ἀργόθεν. Bonam hanc Brodæi correctionem confirmant omnes Codd. Paris. Ἐπ' (ver. 395.) deest Cod. A. Ἣν (ver. 394.) usitatius in Choris scribitur Ἂν. [οἶστρος recte interpretatur Barnesius ἡ οἰστρηθεῖσα Ἰώ. *Musgravius.* Ἴστρος Aldus.]

399. εὔυδρον Εὐρώταν. Vel ἔνυδρον.

[407. κώπης ῥοθιάδος Æschyl. Pers. 396. *Musgravius.*]

410. λινοπόροις αὔραις. Videtur deesse

φιλόπλουτον ἅμιλλαν
αὔξοντες μελάθροισιν;
φίλα γὰρ ἐλπὶς ἐγένετ', ἐπὶ
πήμασι βροτῶν, ἄπληστος ἀνθρώποις,
ὄλβου βάρος οἳ φέρονται
πλάνητες ἐπ' οἶδμα, πόλεις τε
βαρβάρους περῶντες.
κεναὶ δόξαι. γνώμα
δ' οἷς μὲν ἄκαιρος ὄλβου,
τοῖσδ' εἰς μέσον ἥκει.
πῶς τὰς συνδρομάδας πέτρας, στροφὴ β'.
πῶς Φινεΐδας ἀΰπνους
ἀκτὰς ἐπέρασαν,
παράλιον αἰγιαλὸν
ἐπ' Ἀμφιτρίτας ῥοθίῳ
δραμόντες, ὅπου πεντήκοντα κορᾶν

copula, λινοπόροις τ' αὔραις, *et vela intrantibus flatibus*, conjungenda cum κώπαις, ut sit, quod dicitur, *remis velisque*. In Stropha quærit Chorus, *unde* venerunt hi hospites; hic quærit, *quare* venerunt; an *lucri* et commercii causa. [Copulam addit quoque Musgravius.]

414. ἐλπὶς ἐγένετ'. Codd. omnes Gall. γενετ'.

417. πλάνητες, οἶδμα, πόλεις τε. Deficit metrum. vide Strophen. Restituo ex Aldina, Πλάνητες ἐπ' οἶδμα. et ita mercatores appellat Plato De Repub. II. τοὺς δὲ πλάνητας ἐπὶ τὰς πόλεις, ἐμπόρους, sc. καλοῦμεν.

419. κεναὶ δόξαι. γνώμα Δ' οἷς μέν. Metrum et sensus videntur ducere ad, Πλάνητες ἐπ' οἶδμα, πόλεις τε Βαρβάρους περῶντες, Κενόδοξοι. γνώμα Δ' οἷς μὲν ἄκαιρος ὄλβου, Τοῖσδ' &c. vide Strophen. Κενόδοξοι, *vani* vel *falsi opinionibus* suis, habentes pravas rerum notiones. De Δ' initio versus, vid. ad ver. 194. [κοιναὶ δόξαι Ald.]

425. παράλιον. Id est, Παῤῥάλιον, prima longa. interdum scribitur cum ῥ duplici.

427. δραμόντες; ὅπου &c.—ξεινὸν κατὰ πόντον. Constructio horum (omissis parenthesibus, quas in versione posui) videtur esse Δραμόντες παράλιον αἰγιαλὸν, ἐπὶ Ἀμφιτρίτας, ῥοθίῳ καὶ πνοαῖς, ἐπὶ αἶαν τὰν πολυόρνιθον, κατὰ Ἄξεινον πόντον;

Τρέχειν (unde particip. δραμόντες) est *navigare*, ut *currere* Latinis. sic ἔδραμε ῥόθια, *cucurrit per fluctus*, Helen. 1126. δραμεῖν αἰγιαλὸν, est, *currere* vel *navigare per litus*, id est, *navigando-transire litus*.

Ῥοθίῳ καὶ πνοαῖς, *fluctibus* (vel *æstu*) *et ventis* adjuvantibus.

Pro μέλπουσιν, quod metrum non admisit, conjeci μελπουσᾶν. Ὅπου χοροὶ ἐγκύκλιοι (non ἐγκυκλίοις) scil. εἰσί. vel, μελπουσᾶν

τῶν Νηρῄδων χοροὶ
μέλπουσιν ἐγκυκλίοις,
καὶ πλησιστίοισι πνοαῖς,
συριζόντων κατὰ πρύμναν
εὐναίων πηδαλίων,
αὔραις ἐννοτίαις, ἢ
πνοαῖσι Ζεφύρου, τὰν
πολύορνιθον ἐπ' αἶαν,
λευκὰν ἀκτὰν, Ἀχιλῆος
δρόμους καλλισταδίους, Εὔ-
ξεινον κατὰ πόντον.
εἴθ' εὐχαῖσι δεσποσύνοις ἀντιστροφὴ β'.
Λήδας Ἑλένα φίλα παῖς
ἐλθοῦσα τύχοι, τὰν
Τρῳάδα λιποῦσα πόλιν·
ἵν' ἀμφὶ χαίταν δρόσον αἱ-
ματηρὰν ἑλιχθεῖσα, λαιμοτόμῳ

ἐγκύκλια, adverbialiter, ut κύκλιον ὠρχήσαντο, *in orbem saltarunt*, Callimach. Hymn. in Del. 313. quod est Iph. Aul. 1056. κύκλια—ἐχόρευσαν.

Pro Εὐναίων (quod vertunt *firmis*) Cod. Oxon. Εὐναΐων. An Συριζουσᾶν κατὰ πρύμναν Εὐναιῶν, πηδαλίων τ', Αὔραισιν νοτίοις, &c. Hesychius: Εὐναῖαι, ἄγκυραι.

434. Pro Πνοαῖσι vel Πνοιαῖσι, [ut Ald.] Cod. B. πνευμασι, ex Glossa.

436. Codd. A. B. αχιλλησς: male, pro Ἀχιλῆος. Post καλλισταδίους addendum τε ante Δρόμους, ob anapæstum. vid. antistoph. Non Δρόμους καλλισταδίους, sed Καλλισταδίους τε Δρόμους.

De Λευκὴ αὐτὴ vid. Schol. ad Andromach. 1262, Λευκὴν ἐπ' ἀκτὴν ἐντὸς Εὐξείνου (vel Ἀξείνου) πόρου. et Steph. De Urb. V. Ἀχίλλειος Δρόμος. De Εὔξεινος et Ἄξεινος vid. dicta supra ad ver. 125. Chorus, hoc tempore, debuit nescire nomen Εὐξείνου πόντου. Utrum hoc sit Euripidis an scribarum, sciri non potest.

439. εἴθ' εὐχαῖσι δεσποσύνας. Forte, εὐχαῖσιν δεσποσύνοις: quia δεσποσύνη pro *domina* a Græcis ignoratur. pro *dominatu* ea utitur Herodot. VII, 102. Sed δεσπόσυνος, *herilis*, adjectivum, frequenter occurrit. apposite Hecub. 98. δεσποσύνους σκηνὰς: quod Atticum est, potius quam δεσποσύνας σκηνάς. ob quam rationem paullo ante scripsi Αὔραισιν νοτίοις, non Αὔραις ἐννοτίαις. sic δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις Æschyl. Pers. 589.

444. ἑλιχθεῖσα, λαιμοτόμῳ. Forte, ἑλιχθεῖσ', ἐν λαιμοτόμῳ. vid. Strophen. Hinc

δεσποίνας χερὶ θάνῃ,
ποινὰς δοῦσ᾽ ἀντιπάλους.
ἥδιστ᾽ ἂν τήνδ᾽ ἀγγελίαν
δεξαίμεσθ᾽, Ἑλλάδος ἐκ γᾶς
πλωτήρων εἴ τις ἔβα,
δουλείας ἐμέθεν δει-
λαίας παυσίπονος. καὶ
γὰρ ὀνείρασι συμβαίην
οἴκοις, πόλει τε πατρῴᾳ,
τερπνῶν ὕμνων ἀπολαύειν,
κοινὰν χάριν ὄλβῳ.

ΙΦ. ἀλλ᾽ οἵδε χέρας δεσμοῖς διδύμοις
ξυνερεισθέντες χωροῦσι, νέον
πρόσφαγμα θεᾷ. σιγᾶτε, φίλαι·

apparet, Feminas quoque Græcas huic Dianæ Tauricæ mactatas fuisse. et proinde, non stricte, quamquam vere, sumendum est quod dicitur ver. 39. Ἕλλην ἀνήρ. Quare igitur, inquiet aliquis, non sacrificabant Chorum qui ex Feminis Græcis constabat? Respondetur, quia illæ non *casu* aliquo illuc delatæ erant, sed Regi Thoanti *venditæ*, utpote captivæ.

447. ἥδιστ᾽ ἂν τήνδ᾽ ἀγγελίαν. Strophe, Καὶ πλησιστίοισι πνοαῖς, uno tempore brevior videtur. Forte, τόδ᾽ ἀγγελίας, cujus explicatio fuerit τήνδ᾽ ἀγγελίαν, supra contextum scripta. sic τόδε ἡλικίης pro τήνδε ἡλικίην, Herodot. VII, 38. εἰς τόδ᾽ ἡμέρας, pro εἰς τήνδε ἡμέραν, Noster Phœn. 1092. et Alcest. 9.

452. γὰρ ὀνείρασι συμβαίην Οἴκοις, &c. Primo, scriberem Οἴκοισι, propter metrum anapæsticum. Deinde, Portus observat novo more dictum hoc esse, συμβαίην pro συμβαίη μοι. Præstare videtur nihil innovare nunc in locutionibus Græcæ Linguæ, cum iisdem literis tuto scribere liceat, ὀνείρασι συμβαίη ᾽ν Οἴκοισι, πόλει τε πατρῴᾳ &c. Dubito de isto Γὰρ initio versus: (Vide summi Bentleii Menandrea, n. CX.) unde in Strophe scriberem, ver. 434. Πνοιαῖσι Ζεφύρου Τὰν πολυόρνιθον ἐπ᾽ αἶαν, in Antistrophe, 451.—λαίας παυσίπονος. Καὶ γὰρ ὀνείρασι συμβαίη ᾽ν Οἴκοισι, &c. penultima in πολυόρνιθον longa est, ut omnibus notum. Hæc metrice respondent, et hoc pacto vitatur positio vocis γὰρ in initio versus. Pro Καὶ tamen clarius fuisset Μοί. Intelligo κατὰ ante χάριν. Versionem priorem reliqui, de sensu loci incertus.

456. οἵδε χέρας δεσμοῖς διδύμοις. Mallem, οἵδε δίδυμοι, *hi duo*, δίπτυχοι νεανίαι, ut supra vocantur, et infra. [Probat Musgravius.]

[458. θεᾷ. Toupius Cur. Poster. in

τὰ γὰρ Ἑλλήνων ἀκροθίνια δὴ
ναοῖσι πέλας τάδε βαίνει,
οὐδ᾽ ἀγγελίας ψευδεῖς ἔλακεν
βουφορβὸς ἀνήρ.

ΧΟ. ὦ πότνι᾽, εἴ σοι τάδ᾽ ἀρεσκόντως
πόλις ἥδε τελεῖ, δέξαι θυσίας,
ἃς ὁ παρ᾽ ἡμῖν νόμος, οὐχ ὁσίας
Ἕλλησι, διδοὺς ἀναφαίνει.

ΙΦ. εἶεν· τὰ τῆς θεοῦ μὲν πρῶτον ὡς καλῶς ἔχῃ,
φροντιστέον μοι. μέθετε τῶν ξένων χέρας,
ὡς ὄντες ἱεροὶ, μηκέτ᾽ ὦσι δέσμιοι.
ναοὺς δ᾽ ἔσω στείχοντες, εὐτρεπίζετε
ἃ χρὴ ᾽πὶ τοῖς παροῦσι, καὶ νομίζεται.
φεῦ· τίς ἄρα μήτηρ ἡ τεκοῦσ᾽ ὑμᾶς ποτε,
πατήρ τ᾽, ἀδελφή τ᾽, εἰ γεγῶσα τυγχάνει;

Theocrit. XV. 98. p. 30. *Porsonus.* Antea θεᾶς.]

460. ἐν ναοῖσι πέλας τάδε βαίνει· Οὐδ᾽ ἀγ-ἐν γελίας &c. Scribo, Ναοῖσι πέλας &c. hoc jubet metrum, et anapæstus præcedens et subsequens, nisi in priore scribatur, Τὰ γὰρ Ἑλλήνων ἀκροθίνια δὴ ᾽ν Ναοῖσι πέλας &c. ut Ἡ ᾽ν Αὐλίδι σφαγεῖσα ver. 770. et forte συμβαίη ᾽ν Οἴκοισι, paullo ante. Sed certum puto ἐν positum fuisse supra Ναοῖσι, quia conjungenda sunt ἀκροθίνια ναοῖσι: quod ille ignoravit, qui addidit ἐν. Ἀκροθίνια ναοῖσι, ut ἑστιάματα Θεοῖσιν, ver. 387. et forte ὅρκους Τυνδάρεῳ, Iph. Aul. 78. ἐλέους τῷ Ἀβραὰμ, Luc. I, 54, 55. sic ibi distinguendum puto, intermediis parenthesi inclusis. Participium subintelligitur in his omnibus, *debitum*, *datum*, *promissum*, &c. Distinguendum post Ναοῖσι. Πέλας est adverbium. Ἐν nihili est. [Et delevi suadente margine ed. Basil. in Bibl. Bodl.] Ἀκροθίνια non proprie usurpatur hic, neque ver. 75.

461. ἔλακε. Λάκε, Ald. Port. Steph. Sed Codd. A. B. ἔλακεν.

467. καλῶς ἔχοι. Codd. A. B. ἐχῃ. recte.

470. ναοὺς δ᾽—εὐτρεπίζετε. Pro Ναοὺς reponendum esse Ναοῦ monuit Cl. Valckenærius ad Phœniss. 454. Observa autem verbum εὐτρεπίζετε. nam ex eo forte pendet explicatio versus 725.

472. τίς ἄρα μήτηρ. Usitatius ἆρα quando interrogat. φεῦ est extra versum. Tota hac scena, et duabus sequentibus, pauca apud antiquos in suo genere pulchriora inveneris.

473. ἀδελφή τ᾽; εἰ γεγῶτα τυγχάνοι. Codd. A. B. C. τυγχανει. Distinguo et lego, Φεῦ· Τίς ἆρα μήτηρ ἡ τεκοῦσ᾽ ὑμᾶς ποτε, Πατήρ τ᾽; ἀδελφὴ δ᾽ εἰ γεγῶσα τυγχά-

οἵων στερεῖσα διπτύχων νεανιῶν,
ἀνάδελφος ἔσται; τὰς τύχας τίς οἶδ' ὅτῳ
τοιαίδ' ἔσονται; πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν
εἰς ἀφανὲς ἕρπει, κοὐδὲν οἶδ' οὐδεὶς κακόν·
ἡ γὰρ τύχη παρήγαγ' εἰς τὸ δυσμαθές.
πόθεν πόθ' ἥκετ', ὦ ταλαίπωροι ξένοι;
ὡς διὰ μακροῦ μὲν τήνδ' ἐπλεύσατε χθόνα,
μακρὸν δ' ἀπ' οἴκων χρόνον ἔσεσθ', ἀεὶ κάτω.

ΟΡ. τί ταῦτα δύρει, κἀπὶ τοῖς μέλλουσι νῷ
κακοῖσι λυπεῖς, ἥτις εἶ ποτ', ὦ γύναι;
οὔτοι νομίζω σοφὸν, ὃς ἂν μέλλων θανεῖν,
οἴκτῳ τὸ δεῖμα τοὐλέθρου νικᾶν θέλῃ·
οὐχ ὅστις ᾅδην ἐγγὺς ὄντ' οἰκτίζεται,
σωτηρίας ἄνελπις· ὡς δύ' ἐξ ἑνὸς
κακὼ ξυνάπτει, μωρίαν τ' ὀφλισκάνει,

νει, οἵων στερεῖσα διπτύχων νεανιῶν 'Ανάδελφος ἔσται! *Si vero vobis sit aliqua soror*, &c. Ratio et artificium in mentione *sororis* tam emphatica, obvia sunt. Scaligeri est στερεῖσα: antea στερηθεῖσα.

475. τὰς τύχας τίς οἶδ' ὅτι Τοιαίδ' ἔσονται. Codd. B. C. οτῳ. bene: ut Herc. Fur. 511. 'Οδ' ὄλβος ὁ μέγας, ἥτε δόξ', οὐκ οἶδ' ὅτῳ Βέβαιός ἐστι. ἡ τύχη, *fortuna*: αἱ τύχαι sæpe, *infortunia*. Ponitur τὰς τύχας pro αἱ τύχαι, ut sæpe fit.

477. κοὐδὲν οἶδ' οὐδεὶς κακόν. Imo neque ἀγαθὸν, dixerit aliquis. κακὸν, *dimidium* tantum rei exprimere videtur. *integrum* foret, *quod obventurum est*, sive bonum, sive malum. Antiquum obtinet Iphigenia, quod ad argumentationem (vid. ver. 60.), gnaro, ut opinor, Euripide. *Mulier* enim, et *Argiva* mulier, quantæ opportunitates!

480. ἔσεσθ', ἀεὶ κάτω. Frigidam hanc explicationem, ἀεὶ κάτω, persuasum habeo ab Euripide non profectam esse; tametsi scio κάτω de *inferis* centies occurrere. An scribere potuit, ἔσεσθ' ἐοίκατε? i. e. ἔσεσθαι.

[482. Legendum, planissimo sensu νῷ. Quasi dixisset, *Desine nosque tuis incendere teque querelis.* Idem argumentum Suppl. 770. ἄκραντ' ὀδύρει, ταῖσδέ τ' ἐξάγεις δάκρυ. *Porsonus.* Antea νῷν.]

483. κακοῖσι λυπεῖς. Scribo, λυπεῖ γ', *tristitia afficeris.* patere videtur ex sensu, et ex ὀδύρῃ, ver. 482. et ver. 490. 'Ημᾶς δὲ μὴ θρήνει συ. Literæ ς et γ frequenter in his fabulis commutatæ sunt. Ita quoque interpretes vertunt.

486. οὔθ' ὅστις. Omnes Gallici ουχ οστις. Suspectum habeo hunc Iambum, ob præcedentes duos, in quibus eadem res exprimitur. Et ita Reiskius. Videtur esse alicujus qui uno Iambo sensum duorum exprimere voluit. Per ᾅδην intelligit *mortem*, ut Troas. 463. et sæpe.

θνήσκει θ' ὁμοίως. τὴν τύχην δ' ἐᾶν χρεών.
ἡμᾶς δὲ μὴ θρήνει σύ· τὰς γὰρ ἐνθάδε
θυσίας ἐπιστάμεσθα, καὶ γιγνώσκομεν.
ΙΦ. πότερος ἄρ' ὑμῶν ἐνθάδ' ὠνομασμένος
Πυλάδης κέκληται; τόδε μαθεῖν πρῶτον θέλω.
ΟΡ. ὅδ', εἴ τι δή σοι τοῦτ' ἐν ἡδονῇ μαθεῖν.
ΙΦ. ποίας πολίτης πατρίδος Ἕλληνος γεγώς;
ΟΡ. τί δ' ἄν, μαθοῦσα τόδε, πλέον λάβοις, γύναι;
ΙΦ. πότερον ἀδελφὼ μητρὸς ἐστὸν ἐκ μιᾶς;
ΟΡ. φιλότητί γ', ἐσμὲν δ' οὐ κασιγνήτω, γύναι.
ΙΦ. σοὶ δ' ὄνομα ποῖον ἔθεθ' ὁ γεννήσας πατήρ;
ΟΡ. τὸ μὲν δίκαιον, δυστυχεῖς καλοίμεθ' ἄν.
ΙΦ. οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ· τοῦτο μὲν δὸς τῇ τύχῃ.
ΟΡ. ἀνώνυμοι θανόντες, οὐ γελῴμεθ' ἄν.
ΙΦ. τί δὲ φθονεῖς τοῦτ', ἢ φρονεῖς οὕτω μέγα;

491. ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκομεν. *Novimus et scimus.* τῆς ταυτότητος suspicionem leviorem fore putaverit forte aliquis, si legatur, κ' εὖ γινώσκομεν, *et probe cognita habemus.* Sed reclamat ipse Euripides Hippol. 380. Τὰ χρήστ' ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκομεν. et D. Lucas Act. Apost. XIX, 15. Plautus Mil. Glor. II, 5: 42. *neque vos, qui homines sitis,* NOVI, *neque* SCIO.

494. ὅδ'· ἔστι δή σοι. Codd. omnes Par. οδ ει τι δη σοι: recte. ut ver. 43. εἴ τι δὴ τόδ' ἐστ' ἄκος. Ἐν ἡδονῇ pro ἡδὺ, ut apud Herodotum VII, 15.

[494. ἐς τί δή. Joan. Pierson. Veris. p. 20. probante Valckenærio ad Phœn. 624. mihi videtur legendum Ὅδ' ἔστιν, εἴ σοι. Sed rectum est εἴ τι δή. *Porsonus.*]

495. πατρίδος Ἕλληνος γεγώς. Satis Græce, πατρίδος Ἕλληνος: vid. ad 341. Scio tamen quibus magis placuisset Ποίας πολίτης πατρίδος Ἕλλην εἶ γεγώς; In vulgata, quinque voces in ς exeunt. πατρὶς est *civitas.* sic ver. 509. Πρὸς Θεῶν, ἀληθῶς, ὦ ξέν', εἶ κεῖθεν γεγώς; Quo versu nihil est pulchrius.

498. φιλότητί γ' ἐσμὲν, οὐ κασιγνήτω, γύναι. Codd. A. B. C. εσμεν δ ου κασιγνητω. hoc est, φιλότητί γ' [ἐσμὲν ἀδελφὼ], οὐδὲ ἐσμὲν κασιγνήτω: *Amicitia saltem sumus fratres, non autem natu.* Sensui magis quam verbis attendendum. κασιγνήτω resolvi potest quasi esset κάσιε γεννητὼ, vel κάσεις γενέσει. Distinguendum post γ', non post ἐσμέν.

[499. Imitatur Horatius Epist. I. 7. 92—3. ut observavit Marklandus in *Explicat. Veterum aliquot* p. 255. Plaut. Pers. IV. 4. 94. *Porsonus.*]

[502. γελώμεθ'. Lege γελῴμεθ', ut tacite correxit Musgravius, quanquam in exemplari, quo nunc utor, ι non apparet. *Porsonus.*]

503. τί δὲ φρονεῖς τοῦτ'. Egregie exemplar Oxon. et omnia Gallica: Τί δὲ φθονεῖς

ΟΡ. τὸ σῶμα θύσεις τοὐμὸν, οὐχὶ τοὔνομα.
ΙΦ. οὐδ' ἂν πόλιν φράσειας, ἥτις ἐστί σοι;
ΟΡ. ζητεῖς γὰρ οὐδὲν κέρδος, ὡς θανουμένῳ.
ΙΦ. χάριν δὲ δοῦναι τήνδε, κωλύει τί σε;
ΟΡ. τὸ κλεινὸν Ἄργος, πατρίδ' ἐμὴν ἐπεύχομαι.
ΙΦ. πρὸς θεῶν, ἀληθῶς, ὦ ξέν', εἶ κεῖθεν γεγώς;
ΟΡ. ἐκ τῶν Μυκηνῶν, αἵ ποτ' ἦσαν ὄλβιαι.
ΙΦ. φυγὰς δ' ἀπῆρας πατρίδος, ἢ ποίᾳ τύχῃ;
ΟΡ. φεύγω τρόπον γε δή τιν' οὐχ ἑκὼν, ἑκών.
ΙΦ. ἆρ' ἂν τί μοι φράσειας, ὧν ἐγὼ θέλω;
ΟΡ. ὡς ἐν παρέργῳ τῆς ἐμῆς δυσπραξίας.
ΙΦ. καὶ μὴν ποθεινός γ' ἦλθες ἐξ Ἄργους μολών.
ΟΡ. οὔκουν ἐμαυτῷ γ'· εἰ δέ σοι, σὺ τοῦτ' ἔρα.
ΙΦ. Τροίαν ἴσως οἶσθ', ἧς ἁπανταχοῦ λόγος.
ΟΡ. ὡς μή ποτ' ὤφελόν γε, μηδ' ἰδὼν ὄναρ.
ΙΦ. φασίν νιν οὐκέτ' οὖσαν, οἴχεσθαι δορί.
ΟΡ. ἔστιν γὰρ οὕτως· οὐδ' ἄκραντ' ἠκούσατε.
ΙΦ. Ἑλένη δ' ἀφῖκται δῶμα Μενέλεω πάλιν;
ΟΡ. ἥκει· κακῶς γ' ἐλθοῦσα τῶν ἐμῶν τινι.
ΙΦ. καὶ ποῦ 'στι; κἀμοὶ γάρ τι προὐφείλει κακόν.
ΟΡ. Σπάρτῃ ξυνοικεῖ τῷ πάρος ξυνευνέτῃ.
ΙΦ. ὦ μῖσος εἰς Ἕλληνας, οὐκ ἐμοὶ μόνῃ.
ΟΡ. ἀπέλαυσα κἀγὼ δή τι τῶν κείνης γάμων.

τοῦτ'; ἢ φρονεῖς οὕτω μέγα; Distingui quoque potest, Τί δὲ, φθονεῖς &c. quasi diceret, Quid vero? ex invidiane, an ex animi elatione hoc facis?

511. Post φυγὰς Scal. et Barn. inserunt δ', quod sensui et metro necessarium videtur. Versu 514. pro τῆς ἐμῆς, legi potest, τῆσδ' ἐμῆς. [Malim, ὅσ' ἐν παρέργῳ. *Musgravius.*]

516. σὺ τοῦτ' ἔρα. Mallem, σὺ τοῦδ' ἔρα, ut ver. 530. et ita Reiskius. Versu 517. delevi not. interrog. post λόγος, quia vox ἴσως eam non admittit isto loco.

[522. τῶν ἐμῶν τινι. Pro ἐμοὶ ænigmatice. *Barnes.*]

ΙΦ. νόστος δ' Ἀχαιῶν ἐγένεθ', ὡς κηρύσσεται;
ΟΡ. ὥς πάνθ' ἅπαξ με συλλαβοῦσ' ἀνιστορεῖς.
ΙΦ. πρὶν γὰρ θανεῖν σε, τοῦδ' ἐπαυρέσθαι θέλω.
ΟΡ. ἔλεγχ', ἐπειδὴ τοῦδ' ἐρᾷς· λέξω δ' ἐγώ.
ΙΦ. Κάλχας τις ἦλθε μάντις ἐκ Τροίας πάλιν;
ΟΡ. ὄλωλεν, ὡς ἦν ἐν Μυκηναίοις λόγος.
ΙΦ. ὦ πότνι', ὡς ἔστι γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος;
ΟΡ. οὔπω νενόστηκ' οἶκον· ἔστι δ', ὡς λόγος.
ΙΦ. ὄλοιτο, νόστου μή ποτ' ἐς πάτραν τυχών.
ΟΡ. μηδὲν κατεύχου· πάντα τἀκείνου νοσεῖ.
ΙΦ. Θέτιδος δ' ὁ τῆς Νηρῆδος ἔστι παῖς ἔτι;
ΟΡ. οὐκ ἔστιν· ἄλλως λέκτρ' ἔγημεν Αὐλίδι.
ΙΦ. δόλια γὰρ, ὥς γε φασὶν οἱ πεπονθότες.
ΟΡ. τίς εἶ ποθ', ὡς εὖ πυνθάνει τἀφ' Ἑλλάδος;
ΙΦ. ἐκεῖθέν εἰμι· παῖς ἔτ' οὖσ' ἀπωλόμην.
ΟΡ. ὀρθῶς ποθεῖς ἄρ' εἰδέναι τἀκεῖ, γύναι.
ΙΦ. τί δ' ὁ στρατηγὸς, ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν;
ΟΡ. τίς; οὐ γὰρ, ὅν γ' ἐγᾦδα, τῶν εὐδαιμόνων.
ΙΦ. Ἀτρέως ἐλέγετο δή τις Ἀγαμέμνων ἄναξ.

533. *ὦ πότνι'· ὡς ἔστι γὰρ ὁ* &c. Conjeceram, *Ὦ πότνια! σῶς ἔστι γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος*; sed Canterus ante me erat. Illa quærit an Ulysses *σῶς ἐστι*: respondet Ille, *ἐστὶ* quidem, sed non *σῶς*. nam *σῶς* de eo dicitur qui *domum* rediit *salvus*. In multis Editt. et in Codicibus Gall. deest articulus *ὁ*. extat in Aldina. Scaligeri *ἔστιν ἆρ'* pro *ἔστι γὰρ*, minime necessarium est. vid. ad ver. 936. Scribere potuit, *σῶς γάρ ἐστι Λαέρτου γόνος*; Articulus enim non est ex toto necessarius. [Musgravius corrigit, *ὦ πότνι', ὡς εὖ· τί γὰρ ὁ Λαέρτου τόκος*, et supplendum docet *πράσσει*, ut infra 546. *τί δ' ὁ στρατηγὸς, ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν*.]

[535. *εἰς πάτραν μόλοι*, corrupte Diphilus apud Athenæum VI. p. 247. C. nisi legamus *νοστῶν*. *Porsonus.*]

[537. Ex hoc versu in Iph. Aul. 627. prope cum Cantero et Scaligero reponendum *τὸ τῆς Νηρῆδος*. et deleatur conjectura *θεᾶς*.]

538. *λέκτρ' ἔγημεν Αὐλίδι*. Vel divisim, *ἔγημ' ἐν Αὐλίδι· ducere uxorem voluit in Aulide*: non enim *duxit*. sic *ἔσχ' ἐν Αὐλίδι*, Soph. Electr. 566.

543. *ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν*; Vel, *εὐδαίμονα*: et *λέγουσι* dicitur pro *ἔλεγον*, ut *τίκτει*, ver. 23. vid. ad ver. 8.

ΟΡ. οὐκ οἶδ᾽· ἄπελθε τοῦ λόγου τούτου, γύναι.
ΙΦ. μὴ, πρὸς θεῶν, ἀλλ᾽ εἴφ᾽, ἵν᾽ εὐφρανθῶ, ξένε.
ΟΡ. τέθνηχ᾽ ὁ τλήμων, πρὸς δ᾽, ἀπώλεσέν τινα.
ΙΦ. τέθνηκε; ποίᾳ ξυμφορᾷ; τάλαιν᾽ ἐγώ.
ΟΡ. τί δ᾽ ἐστέναξας τοῦτο; μῶν προσῆκέ σοι;
ΙΦ. τὸν ὄλβον αὐτοῦ τὸν πάροιθ᾽ ἀναστένω.
ΟΡ. δεινῶς γὰρ ἐκ γυναικὸς οἴχεται σφαγείς.
ΙΦ. ὦ πανδάκρυτος ἡ κτανοῦσα, χὠ θανών.
ΟΡ. παῦσαί νυν ἤδη, μηδ᾽ ἐρωτήσῃς πέρα.
ΙΦ. τοσόνδε γ᾽, εἰ ζῇ τοῦ ταλαιπώρου δάμαρ;
ΟΡ. οὐκ ἔστι· παῖς νιν, ὃν ἔτεχ᾽, οὗτος ὤλεσεν.
ΙΦ. ὦ ξυνταραχθεὶς οἶκος· ὡς τί δὴ θέλων;
ΟΡ. πατρὸς θανόντος τήνδε τιμωρούμενος.
ΙΦ. φεῦ. ὡς εὖ κακὸν δίκαιον εἰσεπράξατο.
ΟΡ. ἀλλ᾽ οὐ τὰ πρὸς θεῶν εὐτυχεῖ, δίκαιος ὤν.
ΙΦ. λείπει δ᾽ ἐν οἴκοις ἄλλον Ἀγαμέμνων γόνον;
ΟΡ. λέλοιπεν Ἠλέκτραν γε, παρθένον μίαν.
ΙΦ. τί δὲ, σφαγείσης θυγατρός ἐστι τίς λόγος;
ΟΡ. οὐδείς γε, πλὴν θανοῦσαν οὐχ ὁρᾷν φάος.
ΙΦ. τάλαιν᾽ ἐκείνη χὠ κτανὼν αὐτὴν πατήρ.
ΟΡ. κακῆς γυναικὸς χάριν ἄχαριν ἀπώλετο.
ΙΦ. ὁ τοῦ θανόντος δ᾽ ἔστι παῖς Ἄργει πατρός;
ΟΡ. ἔστ᾽, ἄθλιός γε, κοὐδαμοῦ, καὶ πανταχοῦ.

552. δεινὸς γάρ. Forte Δεινῶς vel Δεινῆς. prius maluit Portus, et Reiskius. confirmant omnes Codices. Ver. 554. scribi potest, μή μ᾽ ἐρώτησῃς: sed non est opus. [κεῖνος Pierson. Verisim. I. 2. p. 20. *Porsonus.* In seq. κτανὼν Aldus, et 556. πῶς. 572. θεοῖς.]

560. δίκαιος ὤν. Significare potest, *licet, mereatur*, scil. εὐτυχεῖν.

566. χάριν αχαριν. Oxon. χάρις ἄχαρις. Locutionem sæpe habet Æschylus. Vertunt, quasi legissent—χάριν, ἄχαρις ἀπώλετο· *Malæ mulieris gratia, sine gratia periit.*

ΙΦ. ψευδεῖς ὄνειροι, χαίρετ᾽· οὐδὲν ἦτ᾽ ἄρα.
ΟΡ. οὐδ᾽ οἱ σοφοί γε δαίμονες κεκλημένοι,
πτηνῶν ὀνείρων εἰσὶν ἀψευδέστεροι.
πολὺς ταραγμὸς ἔν τε τοῖς θείοις ἔνι,
κἀν τοῖς βροτείοις. ἓν δὲ λυπεῖται μόνον,
ὅτ᾽ οὐκ ἄφρων ὢν, μάντεων πεισθεὶς λόγοις,
ὄλωλεν, ὡς ὄλωλε τοῖσιν εἰδόσιν.
ΧΟ. φεῦ, φεῦ. τί δ᾽ ἡμεῖς, οἵ τ᾽ ἐμοὶ γεννήτορες,
ἆρ᾽ εἰσίν; ἆρ᾽ οὐκ εἰσί; τίς φράσειεν ἄν;
ΙΦ. ἀκούσατ᾽· εἰς γὰρ δή τιν᾽ ἥκομεν λόγον,
ὑμῖν τ᾽ ὄνησιν, ὦ ξένοι, σπεύδουσ᾽ ἅμα,
κἀμοί· τὸ δ᾽ εὖ μάλιστά γ᾽ ὧδε γίγνεται,
εἰ πᾶσι ταυτὸ πρᾶγμ᾽ ἀρεσκόντως ἔχει.

[569. Citant Plutarch. II. p. 75. E. Clemens Al. Cohort. p. 80. *Porsonus.*]

570. *οὔθ᾽ οἱ σοφοί γε δαίμονες.* Codd. A. B. præfigunt Ορε, seu personam Orestis, vocibus *Πολὺς ταραγμὸς*, (ver. 572.) quæ ante hunc versum poni debuit. hæc enim verba non conveniunt nisi Oresti, cui non dubitavi ea restituere, antea Iphigeniæ absurde attributa, in hoc, et quinque sequentibus iambis.

573. *ἓν δὲ λείπεται μόνον.* B. C. et Oxon. *λυπειται.* Bene. scil. Orestes *λυπεῖται καθ᾽ ἓν μόνον*, *hac una re*, quod inductus fuit oraculo Apollinis, ut faceret quæ fecit. nam per *μάντεων* intelligit Apollinem, ut et ver. 570. *οἱ σοφοὶ δαίμονες καλούμενοι.* Eandem querelam queritur ver. 77. et ver. 711.

579. *σπουδαῖς ἅμα. Κἀμοὶ τόδ᾽ εὖ μάλιστα.* Ex sensu et scripturæ vestigiis legenda forte et distinguenda hæc, jam prorsus non intelligibilia: *Ἀκούσατ᾽· εἰς γὰρ δή τιν᾽ ἥκομεν λόγον, Ὑμῖν τ᾽ ὄνησιν, ὦ ξένοι, ταύταις θ᾽ ἅμα, Κἀμοί. Τὸ δ᾽ εὖ μάλιστα* &c. *λόγον* est *rem*, ut ver. 753. et sæpe. *ὄνησιν* appositivum est ad *λόγον*. *ταύταις his*, scil. Choro. *Τὸ δ᾽ εὖ*, *Quod autem rectum est*; est gnome universalis. Codd. Par. B. C. *σπουδ*[αις./ης.] Oxon. *σπουδῆς ἅμα Καί μοι.* quod confirmat meam distinctionem. Virorum doctorum conjectura *σπουδάσομεν*, pro *σπουδαῖς ἅμα*, a metro prohibetur. Ver. 581. pro *ἔχοι* Codd. A. C. *εχει.* recte, ut *τυγχάνει* ver. 473. pro *τυγχάνοι.*

[579. Sic distinguendum in versu 580. vidit Marklandus; *σπεύδουσα* præclara est Musgravii emendatio pro *σπουδαῖς* vel *σπουδῆς*. (ut Soph. Electr. 251. *ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, καὶ τὸ σὸν σπεύδουσ᾽ ἅμα, Καὶ τοὐμὸν αὐτῆς, ἦλθον.*) Cyclop. 471. omittere debebat, sed optime advocat Iph. T. 349. *οἴσιν* ΗΓΡΙΩΜΕΘΑ, ΔΟΚΟΥΣ᾽ *Ὀρέστην μηκέθ᾽ ἥλιον βλέπειν*, et Herc. F. 860. *Ἥλιον* ΜΑΡΤΥΡΟΜΕΣΘΑ ΔΡΩΣ᾽ *ἃ δρᾷν οὐ βούλομαι.* Adde Ion. 1269. *Πρόσπολοι*, ΔΙΩΚΟΜΕΣΘΑ *θανασίμους ἐπὶ σφαγὰς, Πυθίῳ ψήφῳ* ΚΡΑΤΗΘΕΙΣ᾽ *ἔκδοτος δὲ γίγνομαι.* Porsonus in Supplem. Præf. p. xxxviii. qui et *ὧδε* pro *οὕτως* substituit, et idoneis auctoritatibus munivit.]

θέλεις, ἂν εἰ σώσαιμί σ᾽, ἀγγεῖλαι τί μοι,
πρὸς Ἄργος ἐλθὼν, τοῖς ἐμοῖς ἐκεῖ φίλοις,
δέλτον τ᾽ ἐνεγκεῖν, ἥν τις οἰκτείρας ἐμὲ
ἔγραψεν αἰχμάλωτος, οὐχὶ τὴν ἐμὴν
φονέα νομίζων χεῖρα, τοῦ νόμου δ᾽ ὕπο
θνήσκειν γε, τῆς θεοῦ τάδε δίκαι᾽ ἡγουμένης;
οὐδένα γὰρ εἶχον, ὅς τις ἀγγεῖλαι, μολὼν
εἰς Ἄργος αὖτις, τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς
πέμψειε σωθεὶς τῶν ἐμῶν φίλων τινί.
σὺ δ᾽, εἶ γὰρ, ὡς ἔοικας, οὔτε δυσγενὴς,
καὶ τὰς Μυκήνας οἶσθα, χοὓς κἀγὼ θέλω,
σώθητι, καὶ σὺ μισθὸν οὐκ αἰσχρὸν λαβὼν,
κούφων ἕκατι γραμμάτων, σωτηρίαν·

582. θέλεις ἂν εἰ σώσαιμί σ᾽. "Mallem, "Θέλοις ἄν. *Portus.*" Non opus. Tho. Magister. V. Εἰ: εἰ δὲ τῷ ΑΝ τὸ ΕΙ προστεθείη, μετὰ ΕΥΚΤΙΚΟΥ καὶ Ὁριστικοῦ ἐκφέρεται. Exempla ubique sunt. voces ἂν εἰ pertinent ad σώσαιμι, non ad Θέλεις: post quam igitur distinxi. Cum Indicativo Aristoph. Ecclez. 730. quem locum optime explicat doctiss. Kusterus.

587. ταῦτα δίκαι᾽ ἡγουμένης. Forte, τάδε δίκαι᾽. Phœniss. 1254. τάδε — ὡς δίκαι᾽ ἡγούμενοι. Pro Θνήσκειν γε legi potest σφε, i. e. ἓ, *se*. Piersonus quoque Verisim. p. 65. legit τάδε, vel potius delet ταῦτα. Ego puto scriptum fuisse ταυτα/ταδε δίκαι᾽ αἰτουμένης, et δίκαια esse substantivum *justa, ritus: Dea poscente hæc justa*, hos ritus: ex sensu.

589. αὖτις, τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς. Videtur aliquid deesse constructioni et sensui, qui hic esse debuit: *Neminem enim hucusque habui, qui servatus, ad Argos perferret, aut mitteret, mea mandata ad Amicos.* hoc est, Οὐδένα γὰρ εἶχον, ὅστις ἀγγείλαι, μολὼν Εἰς Ἄργος αὖτις, τὰς ἐμὰς ἢ 'πιστολὰς Πέμψειε σωθεὶς &c. Portus quoque defectum notaverat. Pro αὖτις legi posset αὐτὸς, cui (αὐτὸς μολὼν) opponeretur ἢ πέμψειε: *aut ipse perferret, aut per alium mitteret.* Pro τινὶ, Cod. B. τινος. [Musgravius ὅστις Ἀργόθεν μολών. Reiskius ὅστις ἂν κοῖλον μολὼν Εἰς Ἄργος αὐτός.]

[591. δυσγενὴς pro δυσμενὴς Musgravius ex MSS.]

592. χοὓς κἀγὼ θέλω. Lego, χοὓς ἐγὼ θέλω. nam κἀγὼ, *ego quoque*, nimium videtur. Heraclid. 790. εἴ μοι ζῶσιν, οὓς ἐγὼ θέλω. Versu præcedenti pro δυσμενὴς Codd. omnes δυσγενης, solenni mutatione. vide tamen Tho. Magistrum V. Ἐχθρός.

593. σώθητι καὶ σὺ, μισθόν. Conjeceram, καὶ ζῆ, *et vive*: ut ver. 699. Ἀλλ᾽ ἕρπε, καὶ ζῆ, *Sed abi, et vive.* et sic Canterus. Ζῆ pro ζῆθι, Suidas. Sophocles Antig. 1183. Reiskius, καὶ σοῦ, i. é. σόου, *vive et evade.* est, inquit, imperat. passivus vel medius verbi σοῦσθαι. Hesych. Σοῦ· ἴε, τρέχε, ὅρμα. [σώθητ᾽ ἐκεῖσε Musgravius.]

οὗτος δ', ἐπείπερ πόλις ἀναγκάζει τάδε,
θεᾷ γενέσθω θῦμα, χωρισθεὶς σέθεν.

ΟΡ. καλῶς ἔλεξας τἄλλα, πλὴν ἕν, ὦ ξένη·
τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδ', ἐμοὶ βάρος μέγα.
ὁ ναυστολῶν γάρ εἰμ' ἐγὼ τὰς ξυμφορὰς,
οὗτος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων χάριν.
οὔκουν δίκαιον ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ τοῦδ' ἐμὲ
χάριν τίθεσθαι, καὐτὸν ἐκδῦναι κακῶν.
ἀλλ' ὣς γενέσθω· τῷδε μὲν δέλτον δίδου,
πέμψει γὰρ Ἄργος, ὥστέ σοι καλῶς ἔχειν·
ἡμᾶς δ' ὁ χρήζων κτεινέτω. Τὰ τῶν φίλων
αἴσχιστον ὅστις καταβαλὼν εἰς ξυμφορὰς,
αὐτὸς σέσωσται. τυγχάνει δ' ὅδ' ὢν φίλος,
ὃν οὐδὲν ἧσσον, ἤ με, φῶς ὁρᾷν θέλω.

ΙΦ. ὦ λῆμ' ἄριστον, ὡς ἀπ' εὐγενοῦς τινος
ῥίζης πέφυκας, τοῖς φίλοις τ' ὀρθῶς φίλος.
τοιοῦτος εἴη τῶν ἐμῶν ὁμοσπόρων
ὅσπερ λέλειπται· καὶ γὰρ οὐδ' ἐγὼ, ξένοι,

598. τόνδε μοι, βάρος μέγα. Lucianus in Amor. p. 907. legit et distinguit, Τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδ', ἐμοὶ βάρος μέγα.

603. ἀλλ' ὡς γενέσθαι· τῷδε. Codd. omnes γενεσθω. scribendum quoque ὧς, *sic*. [Commendat Brunckius ad Hec. 878. non repugnante Porsono.]

604. πέμψει γὰρ Ἄργος. Lucianus ibid. citat πέμψω. non male. vide ver. 700.

610. ὀρθὸς φίλος. Oxon. ὀρθῶς et Par. B. C. ὀρθ$^{ως.}_{ος.}$ Bene. Sophocles Antig. 99. τοῖς φίλοις ὀρθῶς φίλος. et ita noster Herc. Fur. 56. Androm. 376. ὀρθῶς συγγενὴς, Diphilus ap. Stobæum Serm. 82. Vocales ο et ω perpetuo commutantur. unde (tanti sit extra oleas vagari) ex ἑκατέρων, amisso apice quo signatur syllaba ερ, factum ἑκατων, et inde absurde ἑκατον, Joan. xix, 39. atque ita pro *duabus* libris pondo, dederunt *centum*. In nostro idiomate ita verti debuit: *bringing a mixture of myrrh and aloes, of about a pound of each.* λίτρας ibi est secundi casus. Nemo conjiciet ἑκάστων, nisi Alexandriæ Græcam linguam didicerit. ἑκάτερος de *duobus* dicitur: ἕκαστος de *pluribus*. λίτραι ἑκατὸν absque plaustro vel jumento advehi vix potuerunt: et cui bono, ad curandum *unum* cadaver ritu Judaïco, sine combustione? [ὀρθῶς quoque Valckenærius ad Euripid. Hippol. 925. adducto Sophoclis loco. *Porsonus.*]

ἀνάδελφός εἰμι, πλὴν ὅσ᾽ οὐχ ὁρῶσά νιν.
ἐπεὶ δὲ βούλει ταῦτα, τόνδε πέμψομεν
δέλτον φέροντα, σὺ δὲ θανεῖ· πολλὴ δέ τις
προθυμία σε τοῦδ᾽ ἔχουσα τυγχάνει.

ΟΡ. θύσει δὲ τίς με, καὶ τὰ δεινὰ τλήσεται;
ΙΦ. ἐγώ· θεᾶς γὰρ τῆσδε προστροπὴν ἔχω.
ΟΡ. ἄζηλά γ᾽, ὦ νεᾶνι, κοὐκ εὐδαίμονα.
ΙΦ. ἀλλ᾽ εἰς ἀνάγκην κείμεθ᾽, ἣν φυλακτέον.
ΟΡ. αὐτὴ ξίφει θύουσα, θῆλυς ἄρσενας;
ΙΦ. οὐκ· ἀλλὰ χαίτην ἀμφὶ σὴν χερνίψομαι.
ΟΡ. ὁ δὲ σφαγεὺς τίς; εἰ τάδ᾽ ἱστορεῖν με χρή.
ΙΦ. εἴσω δόμων τῶνδ᾽ εἰσὶν, οἷς μέλει τάδε.
ΟΡ. τάφος δὲ ποῖος δέξεταί μ᾽, ὅταν θάνω;
ΙΦ. πῦρ ἱερὸν ἔνδον, χάσμα τ᾽ εὐρωπὸν πέτρας.
ΟΡ. φεῦ. πῶς ἄν μ᾽ ἀδελφῆς χεὶρ περιστείλειεν ἄν;
ΙΦ. μάταιον εὐχὴν, ὦ τάλας, ὅστις ποτ᾽ εἶ,
ηὔξω· μακρὰν γὰρ βαρβάρου ναίει χθονός.
οὐ μὴν, ἐπειδὴ τυγχάνεις Ἀργεῖος ὢν,
ἀλλ᾽ ὧν γε δυνατὸν, οὐδ᾽ ἐγὼ λείψω χάριν.
πολύν τε γάρ σοι κόσμον ἐνθήσω τάφῳ,

[626 εὐρωπόν· σκοτεινὸν, πλατύ. Hesychius.]

626. *χάσμα τ᾽ εὐρωπὸν πέτρας.* Diod. Siculus lib. xx. 14. (monente Brodæo) pro *πέτρας* citat *χθονός.* Sic Ion. 281. Electr. 1271. Herodot. VII, 30. Obstare videri potest, quod versu abhinc tertio repetatur *ναίει χθονός.*

631. *οὐδ᾽ ἐγὼ λείψω χάριν.* Forte *ἐγὼ 'λλείψω*, i. e. *ἐλλείψω.* vide Budæum Comm. Gr. L. p. 757.

632. *πολύν τε γάρ σοι.* Post hunc versum in Codicibus omnibus legitur, *Ξανθῳ τ᾽ ἐλαιῳ* (A. B. *ελεω*) *σωμα σου κατασβεσω.* Oleum quidem in *χοαῖς* effundebatur in *tumulos* (*χώματα*) amicorum: sed absurdum videtur *σῶμα κατασβέσω*, *extinguam.* Corpus enim ardens non potest extingui *oleo*, nisi sit *gagates* lapis, qui (si credas Solino cap. xxv.) in nostra hac insula invenitur, et *aqua ardet, oleo extinguitur.* Et voci *χῶμα* obstat, quod nullum *χῶμα* in hac regione habiturus erat Orestes, quantum scimus. Edidi hunc versum in contextu quia in quatuor MSS. inveniebatur. Conjecturas aliis

[ξανθῷ τ' ἐλαίῳ σῶμα σὸν κατασβέσω·]
καὶ τῆς ὀρείας ἀνθεμόῤῥυτον γάνος
ξουθῆς μελίσσης εἰς πυρὰν βαλῶ σέθεν.
ἀλλ' εἶμι, δέλτον τ' ἐκ θεᾶς ἀνακτόρων
οἴσω. τὸ μέντοι δυσμενὲς μή μου λάβῃς.
φυλάσσετ' αὐτοὺς, πρόσπολοι, δεσμῶν ἄτερ.
ἴσως ἄελπτα τῶν ἐμῶν φίλων τινὶ
πέμψω πρὸς Ἄργος, ὃν μάλιστ' ἐγὼ φιλῶ,
καὶ δέλτος αὐτῷ ζῶντας, οὓς δοκεῖ θανεῖν,
λέγουσα, πιστὰς ἡδονὰς ἀπαγγελεῖ.

ΧΟ. κατολοφύρομαί σε — στροφὴ α'.
τὸν χερνίβων ῥανίσι
μελόμενον αἱμακταῖς.
ΟΡ. οἶκτος γὰρ οὐ ταῦτ', ἀλλὰ χαίρετ', ὦ ξέναι.
ΧΟ. σὲ δὲ τύχας μάκαρος, — στροφὴ β'.
ὦ νεανία,
σεβόμεθ', εἰς πάτραν
ὅτι ποτ' ἐπεμβάσει.

relinquo. [Musgravius κατασπελῶ.] Pro εἰς πῦρ ἐμβαλῶ Canterus εἰς πυρὰν βαλῶ, ob metrum. Cod. C. πυρ εμβαλων. De hac restitutione non potest dubitari.

[635. ξουθῆς μελίσσης. Loca quædam collegit Valckenærius ad Schol. Phœn. 116.]

639. ὧν μάλιστ' ἐγὼ φιλῶ. Legi posset ὃν, id est, τινὶ ὃν φιλῶ. sequitur enim αὐτῷ. Oresten innuit. Et postea in Aldina inveni ὃν: et Reiskius ita legit. Si quem offendat, φίλων—ὃν φιλῶ, is legere potest ὃν θέλω, ut 592. et alibi. Λέγουσα, πιστὰς recte habet, non Λέγουσ' ἀπίστους. Diversis modis ea distingui possunt.

[642. Hermannus de Metris p. 245. sic constituit:

κατολοφύρομαι, κατολοφύρομαι
σε τῶν χερνίβων
ῥανίσι μελόμενον αἱμακταῖς.

et in Antistropha,

σὲ δὲ τύχας μάκαρος, ὦ νεανία,
σεβόμεθ' εἰς πάτραν
ὅτ' ἤδη ποτ' ἐπεμβάσῃ.]

642. τῶν χερνίβων. Cod. A. et Aldina, et Reiskius ex conjectura, τὸν χερνίβων. melius.

645. γὰρ οὐ ταῦτ'. Ita Codices. longe melius. vulgo, μὲν οὐ. De hoc usu particulæ γὰρ, vid. ad Supplic. init.

ΠΥ. ἄζηλα τοῖς φίλοισι, θνησκόντων φίλων.
ΧΟ. ὦ σχέτλιοι πομπαί. στροφὴ γ΄.
φεῦ, φεῦ. διόλλυσαι.
αἶ, αἶ, αἶ, αἶ·
πότερος ὁ μέλλων;
ἔτι γὰρ ἀμφίλογα
δίδυμα μέμονε φρὴν,
σὲ πάρος, ἤ σ' ἀναστενάξω γόοις.

ΟΡ. Πυλάδη, πέπονθας ταυτὸ, πρὸς θεῶν, ἐμοί;
ΠΥ. οὐκ οἶδ'· ἐρωτᾷς οὐ λέγειν ἔχοντά με.
ΟΡ. τίς ἐστιν ἡ νεᾶνις; ὡς Ἑλληνικῶς
ἀνήρεθ' ἡμᾶς τούς τ' ἐν Ἰλίῳ πόνους,
νόστον τ' Ἀχαιῶν, τόν τ' ἐν οἰωνοῖς σοφὸν
Κάλχαντ', Ἀχιλλέως τ' ὄνομα· καὶ τὸν ἄθλιον
Ἀγαμέμνον' ὡς ᾤκτειρ'· ἀνηρώτα τ' ἐμὲ
γυναῖκα, παῖδάς τ'. ἔστιν ἡ ξένη γένος

652. *φεῦ, φεῦ· διόλλυσαι. Αἶ—αἶ. Πότερος ὁ μέλλων;* Ita etiam Codd. A. B. Non puto hæc posse intelligi. Forte, *φεῦ, φεῦ· διόλλυσθαι* (Αἶ, αἶ, αἶ, αἶ,) *Πότερος ὁ μέλλων;* argute. "Uter ex his magis proprie *perire* dici potest? Ille qui restat, jamjam occidendus; an Ille qui abit, ab amico separandus? Sane nescio utrum ex duobus magis defleam." *Αἶ, αἶ,* &c. per parenthesin, ut Orest. 1405. Sophocl. Antig. 1280. Pro *ἀμφίλογα ambigua*, Ald. et Codd. A. B. *αμφιφλογα*. Brodæus *ἀμφίβολα*. Potuit et *ἀντίλογα*, ut Helen. 1156.

656. Codd. B. C. $\mu\epsilon\mu\overset{o}{\underset{\eta}{}}\nu\epsilon$. *Μέμονε* non significat *manet*, sed *θέλει, ὁρμᾷ,* &c. Hesychius.

658. *Πυλάδη, πέπονθας ταυτὸ* &c. Pueriliter, ut alibi Orestes, qui erat Argivus, id est, paullo minus quam Lacedæmonius; ut et Menelaus, et Iphigenia. Nihil tale in Pylade Phocensi observabis. Euripides vero non magis erat *μισόγυνος* quam *μισολάκων*. libenter captat occasiones traducendi Lacedæmonios, et Argivos.

664. Mallem *ᾤκτειρ'* pro *ᾤκτειρεν*. sed nulla in libris variatio notatur. vid. ad ver. 710. Unde legas, *ὡς ᾤκτειρεν· ἠρώτα τ' ἐμὲ* &c. ut *ἀν* in *ἀνηρώτα* ortum habuerit ex præcedente *εν* in *ᾤκτειρεν*. Ver. 663. pro *Ἀχιλέως* Codd. A. B. *αχιλλεως*. bene: ut sit trisyllabum. Ver. 605. non male scriberetur *ἡ γυνὴ* pro *ἡ ξένη*: et ver. 597. *ὦ γύναι*, pro *ὦ ξένη*: sed vetant Codices.

ἐκεῖθεν, Ἀργεία τις· οὐ γὰρ ἄν ποτε
δέλτον τ' ἔπεμπε, καὶ τάδ' ἐξεμάνθανεν,
ὡς κοινὰ πράσσουσ', Ἄργος εἰ πράσσει καλῶς.
ΠΥ. ἔφθης με μικρόν· ταυτὰ δὲ φθάσας λέγεις,
πλὴν ἕν· τὰ γὰρ τῶν βασιλέων παθήματα
ἴσασι πάντες, ὧν ἐπιστροφή τις ἦν·
ἀτὰρ διῆλθον χἄτερον λόγον τινά.
ΟΡ. τίν'; εἰς τὸ κοινὸν δοὺς, ἄμεινον ἂν μάθοις.
ΠΥ. αἰσχρὸν, θανόντος σοῦ, βλέπειν ἡμᾶς φάος.
κοινῇ τ' ἔπλευσα, δεῖ με καὶ κοινῇ θανεῖν.
καὶ δειλίαν γὰρ, καὶ κάκην κεκτήσομαι,
Ἄργει τε, Φωκέων τ' ἐν πολυπτύχῳ χθονί·
δόξω δὲ τοῖς πολλοῖσι, πολλοὶ γὰρ κακοὶ,
προδούς σε, σώζεσθ' αὐτὸς εἰς οἴκους μόνος·
ἢ καὶ φονεύσας, ἐπὶ νοσοῦσι δώμασιν,
ῥάψαι μόρον σοι σῆς τυραννίδος χάριν,
ἔγκληρον ὡς δὴ σὴν κασιγνήτην γαμῶν.
ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι, καὶ δι' αἰσχύνης ἔχω·
κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ χρὴ ξυνεκπνεῦσαί μέ σοι,
καὶ ξυσφαγῆναι, καὶ πυρωθῆναι δέμας,
φίλον γεγῶτα, καὶ φοβούμενον ψόγον.
ΟΡ. εὔφημα φώνει· τἀμὰ δεῖ φέρειν ἐμέ·

669. *ταυτὰ δὲ φράσας λέγεις.* Omnes libri scripti, *φθάσας.* optime.

672. *ἀτὰρ διῆλθε.* Quis διῆλθε? Lego *δίελθε*, *considera, recense.* Plutarchus de ira cohib. p. 453. *ὥσπερ ἰατρείαν τινὰ σεαυτοῦ δίελθε ἡμῖν*: *expone nobis tuam quasi medicam curationem.* sic Plato De Legg. X. p. 324. Isocrates in Busir. p. 459. [*διῆλθον* *Porsonus.*]

682. *γαμῶν.* Forte *ὡς—γαμῶ*: et ita Reiskius: *ut—ducerem.* [De voce *ἔγκληρον* confer Valckenær. ad Herodot. VI. 57. frustra *γαμῶ* Reiskius et Marklandus. *γαμῶν* est temporis futuri. *Porsonus.*]

687. *τἀμὰ δεῖ φέρειν κακά.* Sensus et metrum ferrent saltem pronomen, *τἀμὰ δεῖ με φέρειν κακὰ,* ut Phœniss. 1679. ed. Barn. *τἄμ' ἐγὼ στέρξω κακά.* sic etiam Reiskius. [Necessarium est pronomen.

ἁπλᾶς δὲ λύπας ἐξὸν, οὐκ οἴσω διπλᾶς.
ὃ γὰρ σὺ λυπρὸν, κἀπονείδιστον λέγεις,
τοῦτ' ἔστιν ἡμῖν, εἴ σε συμμοχθοῦντ' ἐμοὶ
κτενῶ. τὸ μὲν γὰρ εἰς ἔμ', οὐ κακῶς ἔχει,
πράσσονθ' ἃ πράσσω πρὸς θεῶν, λύσειν βίον.
σὺ δ' ὄλβιός τ' εἶ, καθαρά τ', οὐ νοσοῦντ' ἔχεις
μέλαθρ'· ἐγὼ δὲ δυσσεβῆ, καὶ δυστυχῆ.
σωθεὶς δὲ, παῖδας ἐξ ἐμῆς ὁμοσπόρου
κτησάμενος, ἣν ἔδωκά σοι δάμαρτ' ἔχειν,
ὄνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἂν, οὐδ' ἄπαις δόμος
πατρῷος οὑμὸς ἐξαλειφθείη ποτ' ἄν.
ἀλλ' ἕρπε, καὶ ζῆ, καὶ δόμους οἴκει πατρός.
ὅταν δ' ἐς Ἑλλάδ', ἵππιόν τ' Ἄργος μόλῃς,
πρὸς δεξιᾶς σε τῆσδ' ἐπισκήπτω τάδε,

Legebam, τἀμὰ κάκ' ἐμὲ δεῖ φέρειν. Sed præstat τἀμὰ δεῖ φέρειν ἐμέ. Sic in Sophocl. Œd. Tyr. 1280. quem jure suspectum habebat Valckenærius ad Eurip. Hippol. 1338. deleto κακὰ legendum, Τάδ' ἐκ δυεῖν ἔρρωγεν, οὐχ ἑνὸς μόνου. Ἑνὸς quoque excidisse videtur ex Diodoro Siculo I. 3. p. 6, 20. ante ἔθνους. *Porsonus.*]

690. ταῦτ' ἔστιν ἡμῖν. Τοῦτ' ἔστιν, propter ὃ præcedens. Versu 689. pro λυπρὸν bene legi posset λυγρὸν, quia posuerat λύπας versu antecedenti.

692. λύσειν βίον. Cod. A. ληγειν. B. C. λησειν. nescio quid velint. si λέγειν vel λήξειν innuerent, scribendum quoque foret βίου. λύειν βίον in Carm. Sepulchral. 650. p. 110. ed. Reiskii. καταλύσουσα βίοτον Supplic. 1004. ἀπελύθης absolute, Sophocl. Antig. 1282. et D. Lucas II, 29. *solvite vitam*, Propert. II, 7 : 77.

695. σωθεὶς δὲ, παῖδας ἐξ ἐμῆς. Deest ἐξ in nonnullis editionibus : et forte copula τ' ante ἐξ, [sic et Musgravius] vel ante ἐμῆς, ἐκ τ' ἐμῆς, vel ἐξ ἐμῆς θ' ὁμοσπόρου. Codd. A. B. ἐξ εμης.

697. οὐδ' ἄπαις δόμος &c. *Si ex sorore mea* παῖδας *susceperis*, inquit, *nostra Familia non deleta erit* ἄπαις. Mirum sane (dixerit aliquis) si foret. Pro οὐδ' ἄπαις legere potest οὔθ' ἄπας, quisquis hanc sententiam futilem putet. Vid. ad ver. 477. πᾶς δόμος ἔρροι, Med. 114. ἐρρέτω πρόπας δόμος, Phœniss. 637. " Reiskius : Ὄνομα " τὸ ἐμὸν μένοι τ' ἂν οὔτ' ἄπαις &c. *maneret* " *nomen meum*." Recte, puto, μένοι. Forte, Ὄνομά τ' ἐμοῦ μένοι γ' ἂν, οὔθ' ἅπας δόμος &c. [probat Musgravius] nam quod conjicit, τὸ ἐμὸν, id in tragicis semper scribitur τοὐμὸν, nisi interseratur particula aliqua. *manebit* bene vertit Canterus. Ποτ' (ver. 698.) vacat, ut sæpe. Innuere videtur Pyladi, ut aliquis ex filiis ejus Orestes nominetur.

[700. Schol. ad Pindar. Ol. XIII. 27 *Porsonus.*]

τύμβον τε χῶσον, κἀπίθες μνημεῖά μοι.
καὶ δάκρυ' ἀδελφὴ, καὶ κόμας δότω τάφῳ.
ἄγγελλε δ', ὡς ὄλωλ' ὑπ' Ἀργείας τινὸς
γυναικὸς, ἀμφὶ βωμὸν ἁγνισθεὶς φόνῳ.
καὶ μὴ προδῷς μου τὴν κασιγνήτην ποτὲ,
ἔρημα κήδη, καὶ δόμους ὁρῶν πατρός.
καὶ χαῖρ'· ἐμῶν γὰρ φίλτατόν σ' εὗρον φίλων,
ὦ ξυγκυναγὲ, καὶ ξυνεκτραφεὶς ἐμοὶ,
ὦ πόλλ' ἐνεγκὼν τῶν ἐμῶν ἄχθη κακῶν.
ἡμᾶς δ' ὁ Φοῖβος, μάντις ὢν, ἐψεύσατο·
τέχνην δὲ θέμενος, ὡς προσώταθ' Ἑλλάδος
ἀπήλασ', αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων.
ᾧ πάντ' ἐγὼ δοὺς τἀμὰ, καὶ πεισθεὶς λόγοις,
μητέρα κατακτὰς, αὐτὸς ἀνταπόλλυμαι.

ΠΥ. ἔσται τάφος σοι, καὶ κασιγνήτης λέχος·
οὐκ ἂν προδοίην, ὦ τάλας· ἐπεί σ' ἐγὼ
θανόντα μᾶλλον, ἢ βλέπονθ', ἕξω φίλον.
ἀτὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' οὐ διέφθορέν σέ πω
μάντευμα, καί τοι γ' ἐγγὺς ἕστηκας φόνου.

707. *δόμους προδοὺς πατρός.* Invenio in omnibus Codd. *δομους ορων πατρος. ὁρῶν*, *considerans*, ut Supplic. 1170.

710. *ὡς πόλλ' ἐνεγκών.* Feceram, *ὦ πόλλ'* &c. ut ante, *ὦ συγκυναγέ.* Confirmavit collat. Oxon. omnes Paris. et Reiskius. Sonus suaderet *ἐνέγκας* potius quam *ἐνεγκὼν τῶν ἐμῶν ἄχθη κακῶν*: sed MSS. silent. Versu 713. omnia exemplaria *ἀπήλασεν*, cum anapæsto. Notandum est, omnes fere anapæstos qui in *paribus locis* occurrunt, in Iambos facile redigi posse, et levissima mutatione, et solita.

719. *οὐ διέφθειρέν μέ πω.* Codd. A. B. C. et Oxon. *σε πω*, et *εστηκας* versu subsequenti: et ex conjectura Reiskius, et ego. B. C. habent *διέφθορεν*, bene: ut Sophocl. Electr. 308. Noster Med. 349. Hippol. ed. Oxon. 1028. vide Grævium ad Solœcist. p. 733.

Deest Chorus, ut alibi ad finem actus: quia, opinor, in præcedentibus aliquid ab eo cantatum fuit: vid. ver. 642. Ion. ad fin. Act. IV. Herc. Fur. Act. IV. et Helen. ad fin. Act. II. in quo actu pauca admodum habet quæ agat Chorus, ut in hoc.

[720. Hunc versum ob inusitatam par-

ἀλλ' ἔστιν, ἔστιν ἡ λίαν δυσπραξία
λίαν διδοῦσα μεταβολὰς, ὅταν τύχῃ.
ΟΡ. σίγα. τὰ Φοίβου δ' οὐδὲν ὠφελεῖ μ' ἔπη·
γυνὴ γὰρ ἥδε δωμάτων ἔξω περᾷ.
ΙΦ. ἀπέλθεθ' ὑμεῖς, καὶ παρευτρεπίζετε
τἄνδον μολόντες, τοῖς ἐφεστῶσι σφαγῇ.
δέλτου μὲν αἵδε πολύθυροι διαπτυχαὶ,
ξένοι, πάρεισιν· ἃ δ' ἐπὶ τοῖσδε βούλομαι,
ἀκούσατ'. οὐδεὶς αὑτὸς ἐν πόνοις ἀνὴρ,
ὅταν τε πρὸς τὸ θάρσος ἐκ φόβου πέσῃ.
ἐγὼ δὲ ταρβῶ, μὴ 'πονοστήσας χθονὸς,
θῆται παρ' οὐδὲν τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς,

ticularum τοι γε collocationem notavit Porsonus ad Med. 675.]

725. καὶ παρευτρεπίζετε. *Et apparate,* vertunt. Sed παρευτρέπισται in Cyclop. 590. contrarium omnino significat, *male apparatum, omissum, neglectum fuit;* et Scaliger notat dictum esse ut παρερᾷν. Sed et alia est difficultas. Nemo tunc aderat præter Iphigeniam quæ loquitur, Orestem, Pyladem, et Chorum. Quando igitur Iphigenia dicit, initio versus, 'Απέλθεθ' ὑμεῖς, quosnam alloquitur? Chorum, dicit Barnesius. Atqui patet ex ver. 798. et 900, Chorum toti colloquio sequenti adfuisse, neque exivisse; et rarissime quidem exibat. Ut igitur poëta sibi constet, dicendum videtur, Iphigeniam hoc loco emisisse *paucas* aliquot (*duas* puta, *tres*, vel *quatuor*) ex Chori numero, ceteras vero *plures* restitisse. Atque hoc explicabit forte conjecturam, nempe legendum esse, καὶ προσευτρεπίζετε. supra enim ver. 470. dixerat armentario et ministris Thoantis, *Ingredientes templum,* εὐτρεπίζετε *quæ opus sunt:* hic vero *addit* has ex Choro, προσευτρεπίζετε, *insuper-parate,* i. e. præter eos quos ad hanc rem *prius* misi, ite vos *quoque*, et parate &c. [Quærit Marklandus, quosnam hic alloquatur Iphigenia. Mihi videntur esse satellites quidam Scythæ quos Iphigeniæ cum captivis colloquio interesse fabulæ œconomia vetabat. *Musgravius.*]

727. πολύθροοι διαπτυχαὶ Ξένοις πάρεισιν. Obvium erat Ξένοι, πάρεισιν, quod præstat Oxon. et multi ex conjectura. Πολύθροοι, pro vulgata ante πολύθρηνοι, est conjectura Scalig. et Duporti. πολύθηροι Oxoniensis [ex Aristotele.] unde πολύθυροι, *multiplices*, ex multis foliis vel plicis constans, licet speciosior, non est verior; vide Pollucem IV, 2. Innumeræ voces a πολυ incipientes supponi possunt. ego antiquum πολύθρηνοι, licet mendosum sciam, reduxi: neque puto vocem, qua hic usus est Euripides, a πολυ cœpisse.

[727. πολύθυροι. Sic Musgravius ex Aristot. Rhet. III. 6.]

729. οὐδεὶς αὐτὸς ἐν πόνοις ἀνὴρ, "Οταν γε &c. Scribo, ὡὑτὸς, *idem:* et, "Οταν τε. Alii ante me eodem modo emendaverant. [Valckenærius ad Phœn. 927. *Porsonus.*]

ὁ τήνδε μέλλων δέλτον εἰς Ἄργος φέρειν.
ΟΡ. τί δῆτα βούλει; τίνος ἀμηχανεῖς πέρι;
ΙΦ. ὅρκον δότω μοι, τάσδε πορθμεύσειν γραφὰς
πρὸς Ἄργος, οἷσι βούλομαι πέμψαι φίλων.
ΟΡ. ἦ κἀντιδώσεις τῷδε τοὺς αὐτοὺς λόγους;
ΙΦ. τί χρῆμα δράσειν; ἢ τί μὴ δράσειν; λέγε.
ΟΡ. ἐκ γῆς ἀφήσειν μὴ θανόντα βαρβάρου.
ΙΦ. δίκαιον εἶπας· πῶς γὰρ ἀγγείλειεν ἄν;
ΟΡ. ἦ καὶ τύραννος ταῦτα συγχωρήσεται;
ΙΦ. ναὶ, πείσω σφε, κἀυτὴ ναὸς εἰσβήσω σκάφος.
ΟΡ. ὄμνυ. σὺ δ' ἔξαρχ' ὅρκον, ὅστις εὐσεβής.
ΙΦ. δώσω, λέγειν χρὴ, τήνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις.
ΠΥ. τοῖς σοῖς φίλοισι γράμματ' ἀποδώσω τάδε.
ΙΦ. κἀγώ σε σώσω Κυανέας ἔξω πέτρας.
ΠΥ. τίν' οὖν ἐπόμνυς τοῖσιν ὅρκιον θεῶν;
ΙΦ. Ἄρτεμιν, ἐν ᾗσπερ δώμασιν τιμὰς ἔχω.
ΠΥ. ἐγὼ δ' ἄνακτά γ' οὐρανοῦ, σεμνὸν Δία.
ΙΦ. εἰ δ' ἐκλιπὼν τὸν ὅρκον ἀδικοίης ἐμέ;
ΠΥ. ἄνοστος εἴην. τί δὲ σὺ, μὴ σώσασά με;
ΙΦ. μή ποτε κατ' Ἄργος ζῶσ' ἴχνος θείην ποδός.

733. ὁ τάνδε μέλλων δέλτον. Τήνδε extra Chorum. et ita Codd. A. C.

742. ναὶ, πείσω σφε, κἀυτὴ ναὸς εἰσβήσω σκάφος. Omittitur Ναὶ in Codd. A. C. Si retineatur, est extra versum. Cetera ita legenda, Πείσω σφε, κἀυτὸν ναὸς εἰσβήσω σκάφος. Σφε, *regi*: αὐτὸν, Pyladem. ἐμβήσω σκάφος, eodem more transitivo, Cyclop. 465. ἐσβῆσεν ἑκατόμβην Iliad. A. 309. *inscendere fecit*, vel *imposuit*.

744. ΠΥ. Δώσω. ΙΦ. λέγειν χρὴ, τήνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις. Totus versus Iphigeniæ tribuitur in Codd. A. B. C. sic et optime conjecerat Reiskius.

747. ἐπόμνυς τοῖσιν. Usitatius τοῖσιδ': et verius puto. [Sic et Musgravius.] Nonnullæ Editt. et Cod. A. habent τοῖς solummodo: B. τοισιν. iidem libri scripti hunc iambum Pyladi attribuunt: C. Oresti. Τοῖς pro οἷς sæpe, sed pro τούτοις in iambis non solet poni, opinor.

752. ἴχνος θείην ποδός. Cod. A. χθονος pro ποδός. quasi legisset Ἄργους, et χθόνα. Non male. nam Euripides sæpe ponit τίθημι ἴχνος, absque ποδός. sed vulgatam puto præstare.

ΠΥ. ἄκουε δὴ νῦν, ὃν παρήλθομεν, λόγον.
ΙΦ. ἀλλ' αὖθις ἔσται καιρὸς, ἢν καλῶς ἔχῃ.
ΠΥ. ἐξαίρετόν μοι δὸς τόδ', ἤν τι ναῦς πάθῃ,
χἠ δέλτος ἐν κλύδωνι χρημάτων μέτα
ἀφανὴς γένηται, σῶμα δ' ἐκσώσω μόνον,
τὸν ὅρκον εἶναι τόνδε μηκέτ' ἔμπεδον.
ΙΦ. ἀλλ' οἶσθ' ὃ δράσω; πολλὰ γὰρ πολλῶν κυρεῖ·
τἀνόντα, κἀγγεγραμμέν' ἐν δέλτου πτυχαῖς,
λόγῳ φράσω σοι πάντ', ἀναγγεῖλαι φίλοις.
ἐν ἀσφαλεῖ γάρ· ἢν μὲν ἐκσώσῃς γραφὴν,
αὐτὴ φράσει σιγῶσα τἀγγεγραμμένα·
ἢν δ' ἐν θαλάσσῃ γράμματ' ἀφανισθῇ τάδε,
τὸ σῶμα σώσας, τοὺς λόγους σώσεις ἐμοί.
ΠΥ. καλῶς ἔλεξας, τῶν θεῶν ἐμοῦ θ' ὕπερ.
σήμαινε δ' ᾧ χρὴ τάσδ' ἐπιστολὰς φέρειν
πρὸς Ἄργος, ὅ τι τε χρὴ κλύοντά σου λέγειν.
ΙΦ. ἄγγελλ' Ὀρέστῃ παιδὶ τἀγαμέμνονος·

754. ἀλλ' αὖθις ἔσται καινός. Imo καινὸς, ad utrumque nostrum æque pertinebit. αὖθις, *rursus*, quemadmodum in *jurejurando* paullo ante, quod erat *commune*, et ab utroque susceptum. Sensus et lingua hoc flagitant. [καιρὸς Pierson. Verisim. I. 2. p. 21. *Porsonus.*]

756. χρημάτων μέτα. Opinor γραμμάτων μέτα, *cum scriptura*. vid. Iph. Aul. 37. et 322. Eadem omnia mox, ver. 764. Et quænam χρήματα tunc habuit Pylades, ut de iis sollicitus esset? [Probat Musgravius.]

[757. ἐκδώσω Aldus.]

759. πολλὰ γὰρ πολλῶν κυρεῖ. Infra ver. 865. ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων κυρεῖ. ad quam formam debuit hic esse, πολλὰ δ' ἐκ (vel γ' ἐκ) πολλῶν κυρεῖ, *multa autem ex multis caussis accidunt*. Sed forte mendum est in voce πολλῶν. sensus enim ducit ad, *multa enim navigantibus accidunt*. quasi subesset aliquid a πλέω.

[759. δράσω hic minime sollicitandum monet Koënius ad Gregor. p. 8. et cum Terentiano confert Adelph. II. 2. 7. *Scis, quid loquar?*]

761. Distinctio poni debet, opinor, post πάντ' non post σοι. Iphig. Aul. 113. Λόγῳ φράσω σοι πάντα τἀγγεγραμμένα.

766. τῶν Θεῶν, ἐμοῦ θ' ὕπερ. Libenter invenissem, τῶν Θεῶν τ', ἐμοῦ θ' ὕπερ. Pro ᾧ Cod. B. ὡς: quod vult, opinor, οἷς. vide ver. 745.

769. παιδὶ τ' Ἀγαμέμνονος. Rectius scriberetur τοῦ vel τῷ 'γαμέμνονος. hoc ultimum habet Cod. C. unde ita edidi. [Retine omnino τἀγαμέμνονος, quod est τῷ Ἀγαμέμνονος. *Porsonus.*]

ἡ 'ν Αὐλίδι σφαγεῖσ', ἐπιστέλλει τάδε
ζῶσ' Ἰφιγένεια, τοῖς ἐκεῖ δ' οὐ ζῶσ' ἔτι.
ΟΡ. ποῦ δ' ἔστ' ἐκείνη; κατθανοῦσ' ἥκει πάλιν;
ΙΦ. ἥδ', ἣν ὁρᾷς σύ· μὴ λόγοις ἔκπλησσέ με.
κόμισαί μ' ἐς Ἄργος, ὦ ξύναιμε, πρὶν θανεῖν,
ἐκ βαρβάρου γῆς, καὶ μετάστησον θεᾶς
σφαγίων, ἐφ' οἷσι ξενοφόνους τιμὰς ἔχω—
ΟΡ. Πυλάδη, τί λέξω; ποῦ ποτ' ὄνθ' εὑρήμεθα;
ΙΦ. ἢ σοῖς ἀραία δώμασιν γενήσομαι,
Ὀρέσθ', ἵν' αὖθις ὄνομα δὶς κλύων μάθῃς.
ΠΥ. ὦ θεοί. ΙΦ. τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς;
ΠΥ. οὐδέν· πέραινε δ', ἐξέβην γὰρ ἄλλοσε.
τάχ' οὖν ἐρωτῶν σ' εἰς ἄπιστ' ἀφίξομαι.
ΙΦ. λέγ', οὕνεκ' ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου θεὰ
Ἄρτεμις, ἔσωσέ μ', ἣν ἔθυσ' ἐμὸς πατὴρ,
δοκῶν ἐς ἡμᾶς ὀξὺ φάσγανον βαλεῖν,

770. ἡ 'ν Αὐλίδι σφαγεῖσ'. Σφαχθεῖσ' conveniret melius tragicorum asperitati. Sed testatur Dion. Halicarnass. De Struct. Orat. c. XXIII. Euripidem *solum* inter tragicos *lævem compositionem* sectatum fuisse: cujusmodi compositionis est σφαγεῖσα potius quam σφαχθεῖσα, et ἀπηλλάγης Andromach. 592. magis quam ἀπηλλάχθης, licet modulus versus utrumvis ferret.

773. μὴ λόγοις ἔκπλησσέ με. Scribo, μὴ λόγου δ' ἔκπλησσέ με, *ne vero me excute ex sermone*, i. e. ne me loquentem interpella, ne interrumpe sermonem meum. vide supra ver. 240. Orest. 548. Τὸ γῆρας—τὸ σὸν, ὅ μ' ἐκπλήσσει λόγου. sic ἐκπλήττειν κομπασμάτων, Æschyl. Prometh. 360. ἀποσχίζειν τοῦ λόγου, Aristoph. Nub. 1410. Vide omnino Hemsterhuis. ad Tho. Magistrum V. Ἐκπλήττειν. Vulgata falsum dicit. nullis enim λόγοις Iphigeniam ἐξέπληξεν Orestes: sed eam λόγου ἐξέπληξεν, *interrupit sermonem* ejus. [Probat Musgravius.]

[775. θέας. Amove ab aspectu victimarum. Toupius Cur. Poster. in Theocr. XV. 98. p. 30. *Porsonus.*]

776. ξενοκτόνους τιμὰς ἔχω. Tertius pes est amphimacer. Lego, ξενοφόνους. Confirmant A. B. et Oxon.

777. εὑρήμεθα; Vel εὑρήμεθον;

782. τάχ' οὖν ἐρωτῶν σ'. Mentem hujus iambi, qui Pyladi tribuitur, non assequor, tantundem, si Iphigeniæ assignetur, et legatur, Τάχ' οὖν σ' ἐρωτῶσ' &c. Aldina legit eum interrogative. Personam ΙΦ. (ver. 783.) omittit Cod. A.: si quid inde auxilii. Ver. 786. ωκησ' pro ᾤκισ' A. C.

εἰς τήνδε δ᾽ ᾤκισ᾽ αἶαν. αἵδ᾽ ἐπιστολαί·
τάδ᾽ ἐστὶν ἐν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα.

ΠΥ. ὦ ῥᾳδίοις ὅρκοισι περιβαλοῦσά με·
κάλλιστα δ᾽ ὀμόσας, οὐ πολὺν σχήσω χρόνον,
τὸν δ᾽ ὅρκον, ὃν κατώμοσ᾽, ἐμπεδώσομεν.
ἰδοὺ, φέρω σοι δέλτον, ἀποδίδωμί τε,
Ὀρέστα, τῆσδε σῆς κασιγνήτης πάρα.

ΟΡ. δέχομαι· παρεὶς δὲ γραμμάτων διαπτυχὰς,
τὴν ἡδονὴν πρῶτ᾽, οὐ λόγοις, αἱρήσομαι.
ὦ φιλτάτη μοι ξύγγον᾽, ἐκπεπληγμένος,
ὅμως ἀπιστῶ, περιβαλὼν βραχίονι,
εἰς τέρψιν εἶμι, πυθόμενος θαυμάστ᾽ ἐμοί.

ΧΟ. ξεῖν᾽, οὐ δικαίως τῆς θεοῦ τὴν πρόσπολον
χραίνεις, ἀθίκτοις περιβαλὼν πέπλοις χέρα.

ΟΡ. ὦ ξυγκασιγνήτη τε, κἀκ ταυτοῦ πατρὸς
Ἀγαμέμνονος γεγῶσα, μή μ᾽ ἀποστρέφου,
ἔχουσ᾽ ἀδελφὸν, οὐ δοκῶν ἕξειν ποτέ.

787. *τάδ᾽ ἐστὶν ἐν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα.* Facete alio accommodatur hic iambus ab Antigono apud Plutarch. Apophthegm. p. 182. E. ubi legitur, *Ταῦτ᾽ ἐστι τὰν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα*; Interrogative. Adeo recte *τὰν*, ut si vel in uno Codice invenissem, ita edidissem: licet Plutarcho citanti non semper fidem habuerim.

788. *περιβαλοῦσά με. Κάλλιστα δ᾽ ὀμόσασ᾽, οὐ πολὺν* &c. Lego *ὀμόσας*, genere masculino, et prorsus disjungo hunc versum a præcedenti, cum quo nihil commune habere mihi videtur. *O quæ facili jurejurando me obstrinxisti! Cum autem honestissima juraverim, non continebo me diu*, &c. Primus iambus absolutam per se sententiam efficit, ut istud Philoctetis ap. Sophocl. ver. 1441. *Ὦ γενναῖον εἰρηκὼς ἔπος!* et Iphig. Aul. 1334. Cod. B. *ὀμο* with *σας* written above and *σασ᾽* below: quod firmat hanc conjecturam.

795. *ἐκπεπληγμένη, Ὅμως ἀπιστῶ. Perculsa re subita, Tamen non credo*, &c. Hæc misere cohærent. Forte, *Ὦ φιλτάτη μοι σύγγον᾽, ἐκπεπληγμένος, Ὅμως σ᾽ ἀπίστῳ περιβαλὼν βραχίονι, Εἰς τέρψιν εἶμι* &c. *O charissima mihi soror*, quamvis *attonitus, Tamen te amplexus brachiis non-credentibus, Ad gaudium ibo, ἀπίστῳ βραχίονι*, ut Phœniss. 317. *ἀδόκητα ματρὸς ὠλέναις.* Oxon. habet *ἐκπεπλημένος*. [credo *ἐκπεπληγμένος*.] Sed A. B. clare *εκπεπληγμενος*. C. *εκπεπληγμεν* with *ο* written above.

802. *ἔχουσ᾽ ἀδελφὸν, οὐ δοκοῦν ἕξειν ποτέ.* Vetus lectio erat, *οὐ δοκῶν*. æque proba

ΙΦ. ἐγώ σ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν; οὐ παύσει λέγων;
τὸ δ' Ἄργος αὐτοῦ μεστὸν, ἥ τε Ναυπλία.
ΟΡ. οὐκ ἔστ' ἐκεῖ σὸς, ὦ τάλαινα, σύγγονος.
ΙΦ. ἀλλ' ἡ Λάκαινα Τυνδαρίς σ' ἐγείνατο;
ΟΡ. Πέλοπός τε παιδὶ παιδὸς ἐκπέφυκ' ἐγώ.
ΙΦ. τί φῄς; ἔχεις τι τῶνδέ μοι τεκμήριον;
ΟΡ. ἔχω· πατρῴων ἐκ δόμων τι πυνθάνου.
ΙΦ. οὐκοῦν λέγειν μὲν χρή σε, μανθάνειν δ' ἐμέ.
ΟΡ. λέγοιμ' ἂν, ἄκουε πρῶτον Ἠλέκτρας, τάδε.
Ἀτρέως, Θυέστου τ' οἶσθα γενομένην ἔριν.
ΙΦ. ἤκουσα, χρυσῆς ἀρνὸς ἡνίκ' ἦν πέρι.
ΟΡ. ταῦτ' οὖν ὑφήνασ' οἶσθ' ἐν εὐπήνοις ὑφαῖς;
ΙΦ. ὦ φίλτατ', ἐγγὺς τῶν ἐμῶν κάμπτει φρενῶν.
ΟΡ. εἰκώ τ' ἐν ἱστοῖς, ἡλίου μετάστασιν;
ΙΦ. ὕφηνα καὶ τόδ' εἶδος εὐμίτοις πλοκαῖς.
ΟΡ. καὶ λούτρ' ἐς Αὖλιν μητρὸς ἀνεδέξω πάρα;
ΙΦ. οἶδ'· οὐ γὰρ ὁ γάμος ἐσθλὸς ὤν μ' ἀφείλετο.

fuisset οὐ δοκοῦσ'. Alcest. 1134. ubi Admetus loquitur, Ἔχω σ' ἀέλπτως, οὔποτ' ὄψεσθαι δοκῶν. unde refingi posset, prope veterem lectionem, Ἔχω σ' ἀδελφὴν, οὐ δοκῶν ἕξειν ποτέ. Legi quoque bene posset, Ἔχοντ' ἀδελφὴν, οὐ δοκοῦντ' ἕξειν ποτέ. Vel, Ἔχουσ' ἀδελφὸν, σ' οὐ δοκοῦντ' ἕξειν ποτέ.

804. τὸ δ' Ἄργος αὐτοῦ μεστὸν, ἥ τε Ναυπλία. Hanc locutionem (si recte habet) non memini alibi vidisse, Ἄργος μεστὸν αὐτοῦ ἐστι, *Argos est plenum illo*, pro, *Argos eum habet*, ille est Argis. Proximum est, αὐτοῦ γ' ἑστὸν, dualiter, propter Ἄργος et Ναυπλία. vide ad Iphig. Aulid. ver. 195.

811. λέγοιμ' ἄν. ἄκουε πρῶτον, Ἠλέκτρα, τάδε. Piersonus Verisim. p. 23. legit ἀκούω vel ἀκούων Ἠλέκτρας, quæ vox ultima jam firmatur duobus Codd. Reg. A. B. et extra controversiam posita est. Cetera ita lego: Λέγοιμ' ἂν, ἀκοῇ πρῶτον Ἠλέκτρας τάδε· Ἀτρέως Θυέστου τ' οἶσθα γενομένην ἔριν; ΙΦ. ἤκουσα, χρυσῆς &c. *Dicam primum hæc quæ ex Electra audivi: Atreï et Thyestæ contentionem nosti? IPH. Audivi*, &c. Edit. Brubach. habet οἶσθα. [ut Oxon.] His quæ ab Electra *audiverat*, mox opponuntur quæ ipse *viderat* ver. 822. [Ald. οἶδα.]

813. χρυσῆς ἀρνὸς ἡνίκ' ἦν πέρι. Forte, ἣν εἶχον πέρι. exempla locutionis petere potes ex Iphig. Aul. 183. Herodot. VI, 129. et Strabone lib. VIII. p. 562. A. ἔριν εἶχον περὶ πρωτείων. Aliis forte placuerit, ᾗ 'νείκουν πέρι. Ego prius mallem. Omitti potuit περί. [forsan ἥτις ἦν, *Porsonus.*]

ΟΡ. τί γὰρ κόμας σὰς μητρὶ δοῦσα σῇ φέρειν;
ΙΦ. μνημεῖά γ' ἀντὶ σώματος τοὐμοῦ τάφῳ.
ΟΡ. ἃ δ' εἶδον αὐτὸς, τάδε φράσω τεκμήρια·
Πέλοπος παλαιὰν ἐν δόμοις λόγχην πατρὸς,
ἣν χερσὶ πάλλων, παρθένον Πισάτιδα
ἐκτήσαθ' Ἱπποδάμειαν, Οἰνόμαον κτανὼν,
ἐν παρθενῶσι τοῖσι σοῖς κεκρυμμένην.
ΙΦ. ὦ φίλτατ', οὐδὲν ἄλλο, φίλτατος γὰρ εἶ,
ἔχω σ', Ὀρέστα, τηλύγετον
χθονὸς ἀπὸ πατρίδος,
Ἀργόθεν, ὦ φίλος.
ΟΡ. κἀγώ σε τὴν θανοῦσαν, ὡς δοξάζεται.
κατὰ δὲ δάκρυ' ἀδάκρυα, κατὰ δὲ γόος ἅμα χαρᾷ,
τὸ σὸν νοτίζει βλέφαρον, ὡσαύτως δ' ἐμόν.
ΙΦ. τόδ' ἔτι βρέφος ἔλιπον ἀγκάλαις
νεαρὸν τροφοῦ,

820. μητρὶ δοῦσα σῇ φέρειν; Ante δοῦσα intelligitur, opinor, ἦς vel ἦσθα, schemate Χαλκιδιακῷ, *eras dans* pro *dabas.* nihilominus qui Euripidi assueti sunt, hærebunt in voce δοῦσα. Si legatur μήτρ' ἔδως τῇ σῇ φέρειν, nulla erit difficultas.

826. τοῖσι σοῖς κεκρυμμένην. Ita Codd. A. B. et Aldina. in multis editt. deest τοῖσι. Pro κεκρυμμένην legendum opinor κρεμωμένην, *suspensam.* hujusmodi enim κειμήλια non *abscondebantur*, sed *suspendebantur*, omnibus videnda; ut etiam hodie fit, parietibus adfixa et applicata.

827. οὐδὲν ἄλλο, φίλτατος γὰρ εἶ, *nihil enim dicam* (vel, *es*) *aliud: es enim charissimus.* Ita legitur, et vertitur. mihi perspicuum magis fuisset, iisdem literis, ὦ φίλτατ' (οὐδὲν ἄλλ', ὁ φίλτατος γὰρ εἶ) Ἔχω σ', Ὀρέστα, &c. *O carissime* (*es enim iste carissimus, non alius*) *Teneo te, Oresta*, &c. Agnoscit eum ut verum et *ipsum Orestem*, non impostorem aliquem, sed fratrem suum. Neutrum οὐδὲν ἄλλο, pro masculino vel feminino, sæpe in Euripide.

832. κατὰ δὲ δάκρυα δάκρυα. In A. B. κατα δε δακρυ' κατα δε γοος: unde ingeniose et vere Cl. Musgravius, collator harum fabularum, Κατὰ δὲ δάκρυ' ἀδάκρυα, κατὰ δὲ &c. δάκρυα ἀδάκρυα sunt Statii *mixtæ risu* (vel *gaudio*) *lacrymæ.* sic δῶρα ἄδωρα, γάμος ἄγαμος, et centena talia. Iambus est octodecim syllabarum: Marius Victorinus Art. Grammat. lib. II. p. 2529. ver. 834. pro τὸ δέ τι βρέφος, recte Barnesius Τὸ δ' ἔτι, ut 231. 1250. Codd. A. B. hic legunt αγκαλαισι pro ἀγκάλαις. Κατὰ ver. 832. jungendum est cum νοτίζει, tmesi usitata.

νεαρὸν ἐν δόμοις.
ὦ κρεῖσσον, ἢ λόγοισιν, εὐτυχῶν ἐμοῦ
ψυχὰ, τί φῶ;
θαυμάτων πέρα,
καὶ λόγου πρόσω, τάδ' ἐπέβα.

ΟΡ. τὸ λοιπὸν εὐτυχοῖμεν ἀλλήλων μέτα.

ΙΦ. ἄτοπον ἡδονὰν ἔλαβον, ὦ φίλαι·
δέδοικα δ', ἐκ χερῶν με μὴ πρὸς αἰθέρα
ἀμπτάμενος φύγῃ. ὦ Κυκλωπίδες ἑστίαι,
ὦ πατρὶς Μυκήνα φίλα,
χάριν ἔχω ζωᾶς,
χάριν ἔχω τροφᾶς,
ὅτι μοι ξυνομαίμονα τόνδε δόμοις
ἐξεθρέψω φάος.

ΟΡ. γένει μὲν εὐτυχοῦμεν· εἰς δὲ συμφορὰς,
ὦ ξύγγον', ἡμῶν δυστυχὴς ἔφυ βίος.

ΙΦ. ἐγὼ μέλεος οἶδ' ὅτε φάσγανον
δέρᾳ θῆκέ μοι
μελεόφρων πατήρ.

ΟΡ. οἴμοι, δοκῶ γὰρ οὐ παρών σ' ὁρᾷν ἐκεῖ.

ΙΦ. ἀνυμέναιος, ξύγγον', Ἀχιλλέως
εἰς κλισίαν λέκτρων

837. εὐτυχῶν ἐμοῦ Ψυχὰ, &c. Diversis modis hæc legi et intelligi possunt, sive εὐτουχοῦσ' ἐμὰ ψυχὰ, ut ἐμὰ ψυχὰ sit *ego:* sive ἐντυχὼν ἐμᾷ ψυχᾷ, *qui occurristi mihi.* Reiskius, εὐτύχουν. ἐμὰ ψυχὰ &c. *felicitate verbis potiore potita sum. O mea anima, quid dicam?* Aldina distinguit plene post ἐμοῦ.

[837. κρεῖσσον ἢ λόγοισιν. Videtur ellipsis esse pro κρεῖσσον ἢ λόγοισιν εἰπεῖν. Sic Suppl. 846. κρεῖσσον ἢ λέξαι λόγῳ. *Musgravius.*]

844. ἀμπτάμενος. B. αμπταμενον. Forte, ἀμπτομένα (ἀναπτομένα, *avolans*, ab (ἵπταμαι) sc. ἡδονή. Ver. 852. εγω δὲ μελεος A.

857. κλισίαν λύκων. Quænam sit hæc κλισία ignoro: et pro λύκων Codd. A. B. C. habent λεκτρων. Lego, Ἀνυμέναιος, σύγγον', Ἀχιλλέως, Εἰς θυσίαν, λέκτρων, Δολίαν ὅτ' ἀγόμαν· quæ explicatione non indi-

δολίαν ὅτ' ἀγόμαν.
παρὰ δὲ βωμὸν ἦν
δάκρυα, καὶ γόοι.
φεῦ, φεῦ χερνίβων ἐκεῖ.

ΟΡ. ᾤμωξα κἀγὼ τόλμαν, ἣν ἔτλη πατήρ.

ΙΦ. ἀπάτορ', ἀπάτορα
πότμον ἔλαχον.

ΟΡ. ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων κυρεῖ·
εἰ σόν γ' ἀδελφὸν, ὦ τάλαιν', ἀπώλεσας
δαίμονος τύχᾳ τινός.
ὦ μελέα δεινᾶς τόλμας.

ΙΦ. δείν' ἔτλαν, δείν' ἔτλαν,
ὦ μοι ξύγγονε.
παρὰ δ' ὀλίγον ἀπέφυγες
ὄλεθρον ἀνόσιον, ἐξ ἐμᾶν
δαϊχθεὶς χειρῶν. ἃ
δ' ἐπ' αὐτοῖσι τίς τελευτά;
τίς τύχα μοι ξυγχωρήσει;
τίνα σοι πόρον εὑρομένα,
πάλιν ἀπὸ πόλεως,

gent, si λέκτρων Ἀχιλλέως (vel Ἀχιλέως) conjungatur cum ἀνυμέναιος. Δολιαν A. B. et edit. Brubach. [Lege, Εἰς κλισίαν λέκτρων Δολίων ὅτ' ἀγόμαν. λέκτρων δολίων, ut λέκτρα δόλια supra 539. κλισία hic est *lectulus, cubile*, ut in exemplis citatis ad Alcest. 1015. *Musgravius.*]

861. φεῦ, φεῦ, χερνίβων ἐκεῖ. Quasi dixisset, *Heu! qualis erat aqua illa lustralis!* Exspectasses Τῶν χερνίβων. et præcipue, quia Orestes per totam hanc monostrophen in iambicis loquitur. Φεῦ, φεῦ, extra versum ponenda sunt.

[862. Personæ mutatæ ad mentem Tyrwhitti.]

[871. ἀμφέφυγες habet ed. Ald. Edd. recentiores, nescio qua auctoritate, ἀμπέφυγες. Verum videtur ἀπέφυγες. *Musgravius.*]

875. συγχωρήσει. Sublata interrog. post hanc vocem, bene legi posset Τινὰ, εὑρομένᾳ, et πέμψαι.

877. ἀπὸ πόλεως, Ἀπὸ φόνου. Vox πόλεως defendi forte potest ex ver. 38. 595, et tamen suspecta haberi. Putarem ἀπ' ἀπωλείας. si vox alibi quam in S. S. inveniatur.

ἀπὸ φόνου πέμψω
πατρίδ' ἐς Ἀργείαν,
πρὶν ἐπὶ ξίφος
αἵματι σῷ πελάξαι;
τόδε, τόδε σὸν, ὦ μελέα ψυχὰ,
χρέος ἀνευρίσκειν,
πότερον κατὰ χέρσον, οὐχὶ ναῒ,
ἀλλὰ ποδῶν ῥιπᾷ,
θανάτῳ πελάσεις ἀνὰ
βάρβαρα φῦλα,
καὶ δι' ὅδους ἀνόδους στείχων.
διὰ Κυανέας
μὴν στεινοπόρου
πέτρας, μακρὰ κέλευθα
ναΐοισι δρασμοῖς.
τάλαινα, τάλαινα.
τίς ἂν οὖν τάδ' ἂν,

881. *αἵματι σῷ παλάξαι.* In Codd. A. B. C. *πελασαι.* Oxon. *πάλασαι.* vulgo, *παλαῖσαι.* Vera videtur Scaligeri conjectura, *παλάξαι*, propter Homericum istud Odyss. N. 395. *Αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὖδας.* Hesychius: *Παλάξαι. βρέξαι.*

886. *πελάσεις ἄρα.* Scalig. legit *κάρα.* Conjeceram *ἀνὰ*, cum hac distinctione, *Θανάτῳ πελάσεις, ἀνὰ Βάρβαρα φῦλα—στείχων.* Reiskius *παρὰ βάρβαρα*: et *δι' ὁδοὺς* idem pro *διόδους*, ver. 888. [Sic et Tyrwhittus.]

890. *μὴν στενοπόρους.* Miltonus conjicit *Μῶν*, *Num.* Non intelligo. Quærere debebat Iphigenia, uti videtur, *quo modo* Orestes effugere posset ex ista regione, *utrum* pedibus et terra, *an* navi et mari. Pro *στενοπόρους* B. *στενοπορου*, quemadmodum conjecerat Pierson. Verisimil. I, 2. Cod. A. *στεινοπορου.* Legi potest conjunctim, *Διὰ Κυανέας μὲν στεινοπόρου | Πέτρας* &c. Ut sit anapæstus. nam *Μὴν* initio versus, qui possit subsistere, non video.

894. *τίς ἂν οὖν τάδ' ἂν—φανεῖ.* Observandum *ἂν* geminatum cum futuro indicativi, si recte habeat hæc scriptura, neque pro *φανεῖ* legendum *φανοῖ*, vel *αὖ* ultimo loco pro *ἄν.* simplex *ἂν* cum futuro Aristoph. *Ὀρν.* 1314. et Herodot. I, 93. non obstante Thoma, qui (in V. *Ἵνα*) dicit *ἂν* cum futuro esse *πάνυ ἀμαθές.* Legi quoque potest, *Τίς ἄρ' οὖν*—ut alibi *ἂν* pro *ἄρ'* scribitur.

ἢ θεὸς, ἢ βροτὸς, ἢ
τὶ τῶν ἀδοκήτων,
πόρον ἄπορον ἐξανύσας,
δυοῖν τοῖν μόνοιν Ἀτρείδαιν
φανεῖ κακῶν ἔκλυσιν;

ΧΟ. ἐν τοῖσι θαυμαστοῖσι, καὶ μύθων πέρα,
τάδ' εἶδον αὐτὴ, καὶ κλύουσ' ἀπαγγελῶ.
τὸ μὲν φίλους ἐλθόντας εἰς ὄψιν φίλων,
Ὀρέστα, χειρῶν περιβολὰς εἰκὸς λαβεῖν·
λήξαντα δ' οἴκτων, κἀπ' ἐκεῖν' ἐλθεῖν χρεὼν,
ὅπως τὸ κλεινὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας
λαβόντες, ἐκ γῆς βησόμεσθα βαρβάρου.
σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ταῦτα, μὴ 'κβάντας τύχης,

898. *δυοῖν τοῖν μόνοιν Ἀτρείδαιν.* Scivit Iphigenia sororem suam Electram superstitem esse ver. 562. Unde conjeceram ex scripturæ vestigiis, Δυσδαιμόνοιν Ἀτρείδαιν, *duobus infelicibus Atridis.* Ob eandem rationem Piersonus Verisimil. p. 24. Δυοῖν τοῖν γόνοιν Ἀτρείδα. Sed eadem difficultas occurrit, et in hac ipsa voce *μόνος* in aliis tragicorum locis: ut suspicari liceat *μόνος* non semper significare *solus*, sed interdum *præcipuus, eximius.* Multa sunt quæ me ad hanc suspicionem adigunt.

902. Mirum et insolitum erat videre Chorum loquentem per novem iambos continuos: et servas, arroganter suggerentes Dominæ suæ et Oresti officium eorum, et modum per quem ipsæ (Chorus) effugerent ex ista terra. Hæ absurditates jam vitantur in versione, restituendo distichon suum Choro, et præponendo Personam Iphigeniæ versui tertio, et pro inepto isto Τὸ μὲν legendo Εἶεν. (et φίλους δ' ἐλθόντας) ut innumeris in locis fit, et præcipue in loco plane gemino, Electr. 596. Εἶεν· φίλας μὲν ἡδονὰς ἀσπασμάτων Ἔχω &c. Εἶεν *est clausula præcedentis sermonis, et connexio cum sequenti:* Suidas. [Frustra hæc ad v. 908. Choro tribuuntur. Pyladi unice conveniunt Orestis et Iphigeniæ mollitiem castiganti. Similes sunt pædagogi apud Sophoclem partes Electr. 1340. Marklandus pro τὸ μὲν non male reponit εἶεν. *Musgravius.* Pyladi etiam tribuit Heath.]

904. *λήξαντα δ' οἴκτων.* Scribendum opinor, Λήξαντε, dualiter: quia *omittere lamentationes* ad *utrumque* æque (Λήξαντε) pertinebat, non ad Orestem *solum*, λήξαντα. unde λαβόντες dicit, et βησόμεσθα. Sic προσφέροντε ver. 112. Legi quoque potest Λῆξαι δέ τ' οἴκτων, κἀπ' &c. sed propius est Λήξαντε.

906. *ἐκ γῆς βησόμεσθα βαρβάρου.* Absurde hæc Choro attribuuntur. Illæ enim ne minimam quidem spem habebant *adhuc* (vid. ver. 1132. 1495.) excedendi ex terra Taurica. Idcirco præposui Personam Iphigeniæ huic sententiæ, quæ incipit ver. 902.

καιρὸν λαϐόντας, ἡδονὰς ἄλλας λαϐεῖν.
ΟΡ. καλῶς ἔλεξας. τῇ τύχῃ δ' οἶμαι μέλειν
τοῦδε ξὺν ἡμῖν. ἢν δέ τις πρόθυμος ᾖ,
σθένειν τὸ θεῖον μᾶλλον εἰκότως ἔχει.
ΙΦ. οὐδέν μ' ἐπίσχει γ', οὐδ' ἀποστήσει λόγου,
πρῶτον πυθέσθαι, τινά ποτ' Ἠλέκτρα πότμον
εἴληχε βιότου· φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί.
ΟΡ. τῷδε ξυνοικεῖ, βίον ἔχουσ' εὐδαίμονα.
ΙΦ. οὗτος δὲ ποδαπὸς, καὶ τίνος πέφυκε παῖς;
ΟΡ. Στρόφιος ὁ Φωκεὺς τοῦδε κλῄζεται πατήρ.
ΙΦ. ὅδ' ἔστι γ' Ἀτρέως θυγατρὸς, ὁμογενὴς ἐμός;
ΟΡ. ἀνεψιός γε, μόνος ἐμοὶ σαφὴς φίλος.
ΙΦ. οὐκ ἦν τόθ' οὗτος, ὅτε πατὴρ ἔκτεινέ με.
ΟΡ. οὐκ ἦν· χρόνον γὰρ Στρόφιος ἦν ἄπαις τινά.
ΙΦ. χαῖρ', ὦ πόσις μοι τῆς ἐμῆς ὁμοσπόρου.
ΟΡ. κἀμός γε σωτὴρ, οὐχὶ συγγενὴς μόνον.
ΙΦ. τὰ δεινὰ δ' ἔργα πῶς ἔτλης μητρὸς πέρι;
ΟΡ. σιγῶμεν αὐτά· πατρὶ τιμωρῶν ἐμῷ.
ΙΦ. ἡ δ' αἰτία τίς ἀνθ' ὅτου κτείνει πόσιν;
ΟΡ. ἔα τὰ μητρός· οὐδέ σοι κλύειν καλόν.
ΙΦ. σιγῶ. τὸ δ' Ἄργος πρὸς σὲ νῦν ἀποϐλέπει;

910. ἢν δέ τι πρόθυμος ᾖ, Σθένειν &c. Forte τις, ut sit gnome: et Σθένειν accipio quasi esset Σθενεῖν, in futuro, ut μέλειν paullo ante pro μελήσειν sumi potest:

912. οὐδέν μ' ἐπίσχει γ', οὐδ' ἀποστήσει. Ald. ἀπιστήσει. Codd. A. B. C. επισχῃ γ, et αποστησῃ. [Mox Aldus τιθέσθαι.]

914. φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί. Non πάντ', sed ταῦτ' putarem, et ἐστι pro ἔσται: *cupio enim hoc scire*. φίλα ταῦτα pro φίλον τοῦτο. Absurdum videtur πάντ'.

918. ὁμογενὴς ἐμοί. Omnes Gallici, εμος. Bene. quamquam vulgata non male. D. Lucas VII, 12.

919. ἀνεψιός γε, μόνος ἐμοί. Recte, si cum Codicibus, Ἀνεψιός σοι, μόνος ἐμοὶ σαφὴς φίλος. Versu præcedenti deleri potest interrog. post ἐμὸς: subsequenti, certissime debet post ἔκτεινέ με.

928. Ἄργος πρὸς σὲ νῦν ἀποϐλέπει. Interrogative hoc legendum esse certissimum est; quia affirmatio hic falsum affirmaret.

ΟΡ. Μενέλαος ἄρχει· φυγάδες ἐσμὲν ἐκ πάτρας.
ΙΦ. ἦπου νοσοῦντας θεῖος ὕβρισεν δόμους;
ΟΡ. οὐκ· ἀλλ' Ἐριννύων δεῖμά μ' ἐκβάλλει χθονός.
ΙΦ. ταῦτ' ἄρ' ἐπ' ἀκταῖς; κἀνθάδ' ἠγγέλης μανείς.
ΟΡ. ὤφθημεν οὐ νῦν πρῶτον ὄντες ἄθλιοι.
ΙΦ. ἔγνωκα, μητρὸς οὕνεκ' ἠλάστρουν θεαί.
ΟΡ. ὥσθ' αἱματηρὰ στόμι' ἐπεμβαλεῖν ἐμοί.
ΙΦ. τί γάρ ποτ' εἰς γῆν τήνδ' ἐπόρθμευσας πόδα;
ΟΡ. Φοίβου κελευσθεὶς θεσφάτοις, ἀφικόμην.
ΙΦ. τί χρῆμα δράσειν; ῥητὸν, ἢ σιγώμενον;
ΟΡ. λέγοιμ' ἄν· ἀρχαὶ δ' αἵδε μοι πολλῶν πόνων.
ἐπεὶ τὰ μητρὸς ταῦθ', ἃ σιγῶμεν, κακὰ,
εἰς χεῖρας ἦλθε, μεταδρομαῖς Ἐριννύων
ἠλαυνόμεσθα φυγάδες. ἔνθεν μοι πόδα
εἰς τὰς Ἀθήνας δή γ' ἔπεμψε Λοξίας,
δίκην παρασχεῖν ταῖς ἀνωνύμοις θεαῖς·
ἔστιν γὰρ ὁσία ψῆφος, ἣν Ἄρει ποτὲ
Ζεὺς εἵσατ', ἔκ του δὴ χερῶν μιάσματος.

[931. Ἐριννύων disyllabon notavit Porsonus ad Phœn. 1327. Conferend. infr. v. 970. 1456.]

932. Rursus nota interrog. poni potest, Ταῦτ' ἄρ' ἐπ' ἀκταῖς; *hoccine igitur est quod in litore tibi accidit?* Orestis responso nihil prudentius aut pudentius esse potest. νῦν ibi de tempore præterito, ut alibi.

934. μητρὸς οὕνεκ'. Pronomen videtur periisse. μητρός σ' οὕνεκ' ἠλάστρουν Θεαὶ, ut 971. ἠλάστρουν μ' ἀεί.

936. τί γάρ ποτ'. Frequens est usus hujus particulæ γὰρ pro δὲ (ut δὲ pro γὰρ nonnunquam) in quæstionibus subitis, vel quando res aliqua nova et admiratione digna, vel cujus caussa ignoratur, occurrit. Vide Med. 689. Alcest. 1145. Heraclid. 658. Supplic. 158. Herc. Fur. 1198. hac Fab. 533. Et ita D. Joan. IX, 30.

939. ἀρχαὶ δ' αἵδε μοι πολλῶν πόνων. Non male hic scriptum fuisset λόγων pro πόνων. vide Helen. 636. infra hac Fab. 1060. et Hen. Steph. ad Sophocl. Ajac. 1285. [probat Musgravius.]

944. δίκην παρασχεῖν. Duportus ὑποσχεῖν. Non opus. Hippol. 49. Phœniss. 1648. Andromach. 1107. Hesiod. Op. et Dier. 712. Plutarch. Anton. 931. B. Plato lib. IX. Νόμων. init. Pro δή γ' Scalig. δῆτ', ver. 943.

ἐλθὼν δ' ἐκεῖσε, πρῶτα μέν μ' οὐδεὶς ξένων
ἑκὼν ἐδέξαθ', ὡς θεοῖς στυγούμενον·
οἳ δ' ἔσχον αἰδῶ, ξένια μονοτράπεζά μοι
παρέσχον οἴκων, ὄντες ἐν ταυτῷ στέγει,
σιγῇ δ' ἐτεκτήναντ' ἀπόφθεγκτόν μ', ὅπως
δαιτὸς γενοίμην, πώματός τ' αὐτῶν δίχα·
εἰς δ' ἄγγος ἴδιον ἴσον ἅπασι βακχίου
μέτρημα πληρώσαντες, εἶχον ἡδονήν.
κἀγὼ 'ξελέγξαι μὲν ξένους οὐκ ἠξίουν·

947. ἐλθόντα δ' ἐκεῖσε. Anapæstus in secundo loco. unde nonnullis placebit, 'Ελθόντ' ἐκεῖσε. probabile puto 'Ελθὼν δ' ἐκεῖσε, ut sit ἀνακόλουθον quale supra notavi ver. 695. in Σωθείς. vide et Casaubon. ad Strabon. lib. ix. p. 659. In Cod. C. est ιλθ(οντα/ων) quod meæ conjecturæ aliquatenus favet. Barnesius, recte opinor, inseruit μ' post μέν. Legi posset ξένον pro ξένων: quod indignationem auget, ut non reciperent ξένον. Alcest. 553.

950. ἐν ταυτῷ στέγει. A. B. τεγει. parum refert: nisi quod στέγει est asperius. vid. supra ad ver. 770.

951. σιγὴ δ' ἐτεκτήνατ' ἀπόφθεγκτόν μ'. Iidem Codd. ετεκτηναντ'. unde sequitur Σιγῇ quoque legendum. et ita ediderat Barnesius. hæc quinque verba in parenthesi includi debent. In præcedentibus Iambis forte distingui potest melius post παρέσχον, ut conjungantur στέγει οἴκων, non ξένια οἴκων. sic μελάθρων τῶνδε (non τήνδε) στέγην Alcest. 23. et 247. στέγας δόμων, Cyclop. 118.

952. πώματός τ' αὐτοῦ δίχα. Τ' αὐτῶν pro τ' αὐτοῦ est conjectura Scaligeri. Recte, opinor. [*Heathius, Quid, obsecro, est* γίνεσθαι δαιτὸς καὶ πώματος. *Proculdubio reponendum est* γενοίμην. Hic enim rei metricæ peritus, pro iambo spondeum admisit in secundam senarii sedem, aut diphthongum ευ statuit ab Attico posse poeta corripi, ut οι nonnunquam corripitur; neutrum doctis ille suis popularibus aut auribus Batavis adprobabit. Scripserat Euripides, ut vulgatur: ὅπως Δαιτὸς γενοίμην πώματός τ' αὐτῶν δίχα· *ut ab ipsorum convivio separatus essem.* Δίχα γενέσθαι, ut Euripidis, phrasis est Thucydidea I. p. 42, 12. p. 78, 81. VI. p. 442, 70. Thucydides autem Atticismi regula. Xenophontis Cyrus Κ. Π. VIII. p. 140, 10. ἡ ψυχὴ ἐπειδὰν τοῦ—σώματος δίχα γένηται, *mens cum a corpore fuerit separata.* Matris cæde contaminato quid Athenis evenerit Oresti, narrant Athenæus ex Atthide Phanodemi X. p. 437. C. et Plutarch. T. II. p. 613. B. emendatus A. Schotto Obs. Hum. V. c. 29. Conf. J. Meursius de Reg. Athen. III. c. 8. Stanlei. in Æschyli Choëph. 289. *Valckenærius* Diatr. Eurip. p. 246.]

955. κἀγώ γ' ἐλέγξαι. Vetus scriptura est, Κἄγωγ' ἐξελέγξαι. Hoc erat primitus, opinor, Κἀγὼ 'ξελέγξαι, i. e. ἐξελέγξαι. Sic Bacch. 728. Κἀγὼ ξυνεπήδησ' &c. Lego, Κἀγὼ 'ξεπήδησ', ὡς &c. Alcest. 708. Λέγ', ὡς ἐμοῦ λέξαντος· scribo, ὥς σ' ἐμοῦ 'λέγξαντος, i. e. σε ἐλέγξαντος. Scholiastes: ὡς ἐμοῦ κακῶς (l. κακόν σε) ἐλέγξαντος, δι' ὧν οὐκ ἠθέλησας ὑπ' (l. ὑπὲρ) ἐμοῦ ἀποθανεῖν.

ἤλγουν δὲ σιγῇ, κἀδόκουν οὐκ εἰδέναι,
μέγα στενάζων, οὕνεκ' ἦν μητρὸς φονεύς.
κλύω δ' Ἀθηναίοισι τἀμὰ δυστυχῆ
τελετὴν γενέσθαι, κἄτι τὸν νόμον μένειν,
χοῆρες ἄγγος Παλλάδος τιμᾷν λεών.
ὡς δ' εἰς Ἄρειον ὄχθον ἧκον, ἐς δίκην
τ' ἔστην, ἐγὼ μὲν θάτερον λαβὼν βάθρον,
τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐριννύων,
εἰπὼν, ἀκούσας θ' αἵματος μητρὸς πέρι,
Φοῖβός μ' ἔσωσε μαρτυρῶν· ἴσας δέ μοι
ψήφους διηρίθμησε Παλλὰς ὠλένῃ,
νικῶν δ' ἀπῆρα φόνια πειρατήρια.
ὅσαι μὲν οὖν ἕζοντο πεισθεῖσαι δίκῃ,
ψῆφον παρ' αὐτὴν ἱερὸν ὡρίσαντ' ἔχειν·
ὅσαι δ' Ἐριννύων οὐκ ἐπείσθησαν νόμῳ,
δρόμοις ἀνιδρύτοισιν ἠλάστρουν μ' ἀεὶ,
ἕως ἐς ἁγνὸν ἦλθον αὖ Φοίβου πέδον·
καὶ πρόσθεν ἀδύτων ἐκταθεὶς, νῆστις βορᾶς,

960. χοῆρες ἄγκος. A. B. αγγος, quemadmodum edidit Barnesius hic, et ver. 953. Χοῆρες, *quod aptum est χοεῖ*, seu quod continet Χοᾶ, vel octo cotylas. vide Suidam. [De re videndi Athenæus X. c. 10. Suidas, v. Χοές. Plutarch. Sympos. II. c. 10. *Musgravius*.]

962. τ' ἔστην, ἐγώ. Τὸ ante ἔστην in Edit. Barn. est, opinor, mendum typographicum, ab illo in erratis omissum. Τ' initialem hujus versus ad finem præcedentis rejicit Cl. Valckenærius ad Phœniss. 891. quem vide: et supra ad ver. 194. hujus Fab. [Locutionem ἐς δίκην ἔστην exemplis illustravit Porsonus ad Phœn. 1381.]

963. πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐριννύων. Voces ἥπερ ἦν parvi videntur esse usus. an, ἣ παρῆν, *quæ aderat*, scil. in isto judicio.

964. εἰπὼν, ἀκούσας θ'. Legi potest, εἴπομεν· ἀκούσας θ' αἵματος &c. *caussam diximus*. Processum negotii habes apud Æschyl. in Eumenidibus. Sed vulgata defendi potest, ex eodem Dramate.

969. ὡρίσαντ' ἔχειν. Mallem ὥρισάν γ' ἔχειν, quia verbo ὁρίζομαι, in voce media, non alibi quod scio, utitur Euripides; ὁρίζω sæpe. Cetera hujus loci erudite explicavit Piersonus ad Mœrin. Atticist. V. σήσαμα. [Ita scil. ψῆφος hic est, *locus ubi suffragia data sunt, aut solent dari*, ὅπου αἱ ψῆφοι τίθενται, *Areopagus*.]

ἐπώμοσ' αὐτοῦ βίον ἀποῤῥήξειν θανὼν,
εἰ μή με σώσει Φοῖβος, ὅς μ' ἀπώλεσεν.
ἐντεῦθεν αὐδὴν τρίποδος ἐκ χρυσοῦ λακὼν
Φοῖβός μ' ἔπεμψε δεῦρο, διοπετὲς λαβεῖν
ἄγαλμ', Ἀθηνῶν τ' ἐγκαθιδρῦσαι χθονί.
ἀλλ' ἥνπερ ἡμῖν ὥρισεν σωτηρίαν,
ξύμπραξον. ἂν γὰρ θεᾶς κατάσχωμεν βρέτας,
μανιῶν τε λήξω, καί σε πολυκώπῳ σκάφει
στείλας, Μυκήναις ἐγκαταστήσω πάλιν.
ἀλλ', ὦ φιληθεῖσ', ὦ κασίγνητον κάρα,
σῶσον πατρῷον οἶκον, ἔκσωσον δέ με,
ὡς τἄμ' ὄλωλε πάντα, καὶ τὰ Πελοπιδῶν,
οὐράνιον εἰ μὴ ληψόμεσθα θεᾶς βρέτας.
ΧΟ. δεινή τις ὀργὴ δαιμόνων ἐπέζεσεν
τὸ Ταντάλειον σπέρμα, διὰ πόνων τ' ἄγει.
ΙΦ. τὸ μὲν πρόθυμον, πρίν σε δεῦρ' ἐλθεῖν, ἔχω,
Ἄργει γενέσθαι, καὶ σὲ, σύγγον', εἰσιδεῖν.
θέλω δ' ἅπερ σὺ, σέ τε μεταστῆσαι πόνων,
νοσοῦντά τ' οἶκον, οὐχὶ τῷ κτανόντι με

976. αὐδὴν—λαβών. Conjeceram (quod et Scalig. et Reiskius) λακὼν, ex Orest. 329. et Aristoph. Plut. 39. [Sic et Musgravius.] nisi λαβὼν ponatur pro λαβόντος μου (vid. ad 947.): cui obstare videtur quod versus proxime sequens finiatur voce λαβεῖν. [βαλὼν Oxon.]

983. ἀλλ' ὦ φίλη γ'. Lectio MSS. est, Ἀλλ', ὦ φιληθεῖσ', ὦ κασίγνητον κάρα· de qua dubitari non potest. Ver. 986. ληψομεθα Cod. B. non ληψόμεσθα. parum interest. Ver. 988. pro ἀεὶ Scal. et Cant. restituerunt ἄγει.

[983. ὦ φίλη σύγ' Tyrwhittus probante Musgravio.]

[987. Expectares ἐπέζεσεν τῷ Ταντάλείῳ σπέρματι ut Hec. 587. δεινόν τι πῆμα Πριαμίδαις ἐπέζεσε.]

990. Ἄργει γενέσθαι. Id est, ἐν Ἄργει: nisi scrib. Ἄργει 'γγενέσθαι, i. e. γενέσθαι ἐν Ἄργει, ut ἐγκαταστήσω Μυκήναις, paullo ante. Γενομένου ἐν Βηθανίᾳ, Matt. xxvi, 6. γενόμενα ἐν τῇ Καπερναοὺμ, Lucas iv, 23. qui in Actis Apost. sæpe ita scribit. Scio tamen Atticos sæpe omittere præpositionem ἐν.

992. κτανοῦντί με. Forte pro κτανόντι. Hic versus omittitur in A. In præce-

θυμουμένη, πατρῷον ὀρθῶσαι θέλω.
σφαγῆς τε γὰρ σῆς χεῖρ' ἀπαλλάξαιμεν ἂν,
σώσαιμι δ' οἴκους. τὴν θεὸν δ' ὅπως λάθω,
δέδοικα, καὶ τύραννον, ἡνίκ' ἂν κενὰς
κρηπῖδας εὕρῃ λαΐνας ἀγάλματος.
πῶς δ' οὐ θανοῦμαι; τίς δ' ἔνεστί μοι λόγος;
ἀλλ' εἰ μὲν ἕν τι τοῦθ' ὁμοῦ γενήσεται,
ἄγαλμά τ' οἴσεις, κἄμ' ἐπ' εὐπρύμνου νεὼς
ἄξεις, τὸ κινδύνευμα γίγνεται καλόν.
τούτου δὲ χωρισθεῖσ', ἐγὼ μὲν ὄλλυμαι,
σὺ δ' ἂν, τὸ σαυτοῦ θέμενος εὖ, νόστου τύχοις.
οὐ μήν τι φεύγω γ', οὐδέ μ' εἰ θανεῖν χρεὼν,
σώσασά σ'· οὐ γὰρ ἀλλ' ἀνὴρ μὲν ἐκ δόμων
θανὼν, ποθεινός· τὰ δὲ γυναικὸς, ἀσθενῆ.

ΟΡ. οὐκ ἂν γενοίμην σοῦ τε καὶ μητρὸς φονεύς·
ἅλις τὸ κείνης αἷμα. κοινόφρων δέ σοι

denti, pro σέ τε μεταστῆσαι πόνων, Aldina habet σοι et πόνον. A. B. quoque σοι et πον$^{ον.}_{ων.}$ Aliter solet Euripides. vid. 775. 1175. Helen. 862. et Sophocl. Philoct. 466. D. Lucas xvi, 4. Et metro objici potest, si legatur σοι.

993. ὀρθῶσαι θέλω. Verbum θέλω minime necessarium videtur, cum initio hujus sententiæ positum fuerit. An πάλιν scripsit? ὀρθῶσαι πάλιν esset ἀνορθῶσαι Sophoclis, Œd. Tyr. 46, 51. Scriptum forte, $^{θελω}_{ὀρθῶσαι}$ πάλιν. Antig. 169. ὤρθωσαν πάλιν.

995. σώσαιμι δ' οἴκους. Mallem, Σώσαιμί Τ' οἴκους· quia præcessit, Σφαγῆς ΤΕ γὰρ σῆς.

998. Pro τίς γ' ἔνεστί Aldina τίς δ' ἔνεστί. melius. et ita B. Ἔνεστι sensu idem quod ἐνέσται. Demosth. in Midiana p. 101. οὐκ ἐνέσται αὐτῷ λόγος οὐδὲ εἷς. Versu sequenti pro τοῦθ' mallem ταῦθ', quia de duabus rebus loquitur. sic ver. 1016.

1005. σώσασά σ', οὐ γάρ. Ἀλλ' ἀνήρ. Distingui potest, Σώσασά σ'· οὐ γὰρ ἀλλ' ἀνὴρ &c. *etenim vir* &c. et ita Reiskius. οὐ γὰρ ἀλλὰ est *etenim*, satis nota locutio, ex multis nostri et aliorum locis; sed et vulgata defendi potest. Pro γυναικὸς, MSS. Gall. γυναικων. τὰ γυναικῶν, id est, γυναῖκες, ut τὰ Θεῶν *Dii*, Iph. Aul. 33.

[1006. γυναικῶν Marklandus e MSS. probante Musgravio. Ex Aldo quantocyus restitue γυναικὸς, quod etiam oppositionem fortiorem facit. Porsonus Supplem. Præf. p. xxxv.]

καὶ ζῆν θέλοιμ' ἂν, καὶ θανὼν λαχεῖν ἴσον.
ἄξω δέ σ', ἤνπερ μὴ αὐτὸς ἐνταυθοῖ πέσω,
πρὸς οἶκον, ἤ σου κατθανὼν μενῶ μέτα.
γνώμης δ' ἄκουσον· εἰ πρόσαντες ἦν τόδε
Ἀρτέμιδι, πῶς ἂν Λοξίας ἐθέσπισεν
κομίσαι μ' ἄγαλμα θεᾶς πόλισμ' εἰς Παλλάδος,
καὶ σὸν πρόσωπον εἰσιδεῖν; ἅπαντα γὰρ
ξυνθεὶς τάδ' εἰς ἓν, νόστον ἐλπίζω λαβεῖν.
ΙΦ. πῶς οὖν γένοιτ' ἂν, ὥστε μήθ' ἡμᾶς θανεῖν,
λαβεῖν θ' ἃ βουλόμεσθα; τῇδε γὰρ νοσεῖ
νόστος πρὸς οἴκους· ἥδε βούλευσις πάρα.
ΟΡ. ἆρ' ἂν τύραννον διολέσαι δυναίμεθ' ἄν;
ΙΦ. δεινὸν τόδ' εἶπας, ξενοφονεῖν ἐπήλυδας.

1010. ἄξω δέ γ', ἢν μὴ κἀυτὸς &c. Vetus scriptura est, Ἥξω δέ γ' ἤνπερ (vel ἤνπερ) κἀυτός. Canterus restituit, Ἄξω δέ σ'. Barnesius pro ἤνπερ edidit ἢν μή. Propior erat emendatio, Ἄξω δέ σ', ἤνπερ μὴ αὐτὸς ἐνταυθοῖ πέσω, *Abducam vero te, nisi ipse hic occubuero.* Μὴ αὐτὸς dissyllabum est, ut apud Aristophanem Ecclesiaz. 639. Μὴ αὐτὸν ἐκεῖνον τύπτῃ δεδιὼς, τοῖς δρῶσιν τοῦτο μαχεῖται. Male ibi Faber, Μὴ τὸν ἑαυτοῦ τύπτῃ &c. nihil mutandum erat. sæpe scribitur μ' αὐτὸς pro μὴ αὐτὸς: sed vera elisio est μὴ 'υτός. Ita Andromach. 808. μὴ ἀντὶ τῶν δεδραμένων, vera enuntiatio est, μὴ 'ντὶ τῶν δεδραμένων: et sic erat in præstantissima Vet. Editione, literis uncialibus Florentiæ impressa, cujus varietates mecum communicavit vir doctissimus Joannes Fosterus S. T. P. Ita μὴ 'δικεῖν pro μὴ ἀδικεῖν plus semel imprimitur in Æschyli Eumenidibus, et nostri Hippol. 1011. et Μάλ' pro Μὴ, 'λλ', i. e. Μὴ, ἀλλὰ, nunc legitur in Aristoph. Βατραχ. ver. 624. et Μὴ, ἀλλὰ pro Μὴ, 'λλὰ ap. eund. Ὀρν. 109. et alibi. Ne igitur turberis quando legis apud summum virum Animadvers. in Athenæum II, 14. Μὴ ὥραισι &c. "primæ duæ syllabæ vocis "ὥραισι coalescunt in spondæum cum "præcedente Μὴ, &c." Nunquam enim ita fit; et locus est adhuc mendosus, facilis tamen emendatu.

[1010. Pro ἐνταυθοῖ legendum conjicit Elmsleius ad Aristoph. Acharn. 152. ed. Oxon. 1809. ἔμπροσθεν.]

1018. τῇδε γὰρ νόει Νόστον πρὸς οἴκους· ἡ δὲ βούλησις πάρα. Pro Νόστον omnes Codd. Gallici exhibent Νοστος: quod innuit depravatam esse vocem νόει. Lego, τῇδε γὰρ νοσεῖ Νόστος πρὸς οἴκους. ἥδε βούλευσις πάρα. Sic Iph. Aul. 965. νόστος πρὸς Ἴλιον κάμνει (i. e. νοσεῖ) ἐν τῷδε. Tragicis νοσεῖν dicitur quodcumque *non recte* procedit. Βούλευσις pro βούλησις certum puto. πάρα pro πάρεστι: *hæc est res de qua nunc consultare debemus.* ἥδε βούλευσις non ἡ δὲ βούλησις. Ver. 1020. pro ἂν scribi potuit οὖν, ante τύραννον. Quæstio Oresti maxime est consentanea: et responsum, Iphigeniæ. [1017. κτανεῖν Ald.]

ΟΡ. ἀλλ' εἴ σε σώσει, κἀμὲ, κινδυνευτέον.
ΙΦ. οὐκ ἂν δυναίμην· τὸ δὲ πρόθυμον ᾔνεσα.
ΟΡ. τί δ' εἴ με ναῷ τῷδε κρύψειας λάθρα;
ΙΦ. ὡς δὴ σκότος λαβόντες ἐκσωθεῖμεν ἄν;
ΟΡ. κλεπτῶν γὰρ ἡ νὺξ, τῆσδ' ἀληθείας τὸ φῶς.
ΙΦ. εἴσ' ἔνδον ἱεροὶ φύλακες, οὓς οὐ λήσομεν.
ΟΡ. οἴ μοι, διεφθάρμεσθα. πῶς σωθεῖμεν ἄν;
ΙΦ. ἔχειν δοκῶ μοι καινὸν ἐξεύρημά τι.
ΟΡ. ποῖον τί; δόξης μετάδος, ὡς κἀγὼ μάθω.
ΙΦ. ταῖς σαῖς ἀνίαις χρήσομαι σοφίσμασιν.
ΟΡ. δειναὶ γὰρ αἱ γυναῖκες εὑρίσκειν τέχνας.
ΙΦ. φονέα σε φήσω μητρὸς ἐξ Ἄργους μολεῖν.
ΟΡ. χρῆσαι κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς, εἰ κερδανεῖς.
ΙΦ. ὡς οὐ θέμις γε λέξομεν θύειν θεᾷ—
ΟΡ. τίν' αἰτίαν ἔχουσ'; ὑποπτεύω τὶ γάρ.
ΙΦ. οὐ καθαρὸν ὄντα· τὸ δ' ὅσιον δώσω φόνῳ.
ΟΡ. τί δῆτα μᾶλλον θεᾶς ἄγαλμ' ἁλίσκεται;
ΙΦ. πόντου σε πηγαῖς ἁγνίσαι βουλήσομαι.

1025. Ponenda est not. interrog. post ἐκσωθεῖμεν ἄν, uti recte emendatum a Brodæo, pro ἐξωθεῖμεν ἄν.

1026. κλεπτῶν γὰρ ἡ νὺξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς. Hic versus, huic loco et personæ Orestis parum accommodus, ex Novo Testamento conflatus videtur. Hoc, et præcedente iambo omissis, multo melius connexioni consultum foret.

1027. Nihil muto: quæro solum an ἱεροφύλακες scribendum pro ἱεροὶ φύλακες, qui ναοφύλακες vocantur 1284. [ἱεροφύλακες placet Musgravio.]

1031. ταῖς σαῖς ἀνοίαις. Codd. A. B. C. ανιαις. Recte. ἀνοίαις falsum diceret.

1035. ὡς οὐ θέμις γε λέξομεν. Opinor, σε λέξομεν. "Reiskius: Χ' ὡς οὐ θέμις σε "λέξομεν." post Θεᾷ posui notam abruptionis—quia versus abhinc alter, ab hoc pendet.

1036. τίν' αἰτίαν ἔχουσ', ὑποπτεύω τι γάρ. Omnino contra, *non suspicor:* et idcirco quærit, *quam causam prætendens?* Lego, Τίν' αἰτίαν σχοῦσ'; οὐχ ὑποπτεύω τι γάρ. Sic Helen. 476. Τίν' αἰτίαν σχὼν &c. οὐχ amittebatur in præcedente σχοῦσ'.

1037. τὸν δ' ὅσιον δώσω φόνῳ. A. B. pro τὸν δ' ὅσιον habent το δ' οσιον, servantes sensum et metrum sine anapæsto. *quod vero purum est dabo neci:* id est, *rem puram*, te purificatum. Pro δώσω non male legi posset δώσειν, sc. λέξομεν, *dicam*. sed idem significat δώσω, nempe, *dicam me daturam*, ut mox βουλήσομαι, est, *dicam me velle*. [Conjicit Tyrwhittus, οὐ καθαρὸν ὄντα σ', ἀνόσιον δὲ, σῷ φόνῳ.]

ΟΡ. ἔστ' ἐν δόμοισι βρέτας, ἐφ' ᾧ πεπλεύκαμεν.
ΙΦ. κἀκεῖνο νίψαι, σοῦ θιγόντος, ὡς ἐρῶ.
ΟΡ. ποῖ δῆτα; πόντου νοτερὸν εἶπας ἔκβολον;
ΙΦ. οὗ ναῦς χαλινοῖς λινοδέτοις ὁρμεῖ σέθεν.
ΟΡ. σοὶ δὴ τίς ἄλλος ἐν χεροῖν οἴσει βρέτας;
ΙΦ. ἐγώ· θιγεῖν γὰρ ὅσιον ἔστ' ἐμοὶ μόνῃ.
ΟΡ. Πυλάδης δ' ὅδ' ἡμῖν ποῦ τετάξεται φόνου;
ΙΦ. ταυτὸν χεροῖν σοι λέξεται μίασμ' ἔχων.
ΟΡ. λάθρα δ' ἄνακτος, ἢ εἰδότος, δράσεις τάδε;
ΙΦ. πείσασα μύθοις· οὐ γὰρ ἂν λάθοιμί γε.
ΟΡ. καὶ μὴν νεώς γε πίτυλος εὐήρης πάρα.
ΙΦ. σοὶ δὴ μέλειν χρὴ τἄλλ', ὅπως ἕξει καλῶς.
ΟΡ. ἑνὸς μόνου δεῖ, τάσδε συγκρύψαι τάδε.
ἀλλ' ἀντίαζε, καὶ λόγους πειστηρίους

1040. ἔστ' ἐν δόμοισι—πεπλεύκαμεν. C. ἐστ' ἐν &c. pro Ἔστ' ἐν. Optime monet Heathius notam interrog. ad finem versus tollendam esse. Illa dixerat, Mari te abluam et purgabo. Ille respondet, Quid hoc ad rem? Statua, quam peto, non ibi est, sed in templo.

1041. ὡς ἐρᾷ. Lego, ὡς ἐρῶ. *quod cupio*, me cupere: θέλω νίψαι, infra 1191. Suidas: Ἐρᾷ, ἐπιθυμεῖ. Confirmant ἐρῶ omnes Codd. Paris. et Reiskius. [ὡς ἐρῶ, *ut dicam*, sc. te tetigisse. *Musgravius.*]

1042. ποῖ δῆτα; πόντου νοτερὸν εἰ ἐπ' ἔκβολον. Ald. εἶπεν. Port. et Steph. editt. εἶπ. unde obvium erat et certum, Ποῖ δῆτα, πόντου νοτερὸν εἶπας &c. Ποῖ; *quonam?* quia *ad* locum. εἶπας, *dicis*, *vis dicere*, ut Alcest. 520. Supplic. 602. et alibi passim. Confirmant omnes Codices. Pro ἔκβολον scribendum ἐκβολήν. νοτερὸν ἐκβολὴν, *humidum* (non *australem*, quod esset νότιον) *effluxum maris*. Quando navigabant ad templum Dianæ, symplegas illis erat εἰσβολή: quando redibant, ἐκβολή. Barnesius quoque ἐκβολὴν mavult.

1046. ποῦ τετάξεται φόνου. Ποῦ φόνου; *in qua parte cædis?* nempe, istius cædis quam dices me perpetrasse. Non opus videtur πόνου. vide versum proxime sequentem.

[1046. φόνου. Musgravius δόλου. Similiter conjecit Hecub. 245.]

1048. ἢ εἰδότος. Hæ duæ voces hoc loco sunt *trium* tantum syllabarum. neque tamen diphthongus εἰ elidi potest, neque ἤ. opinor ε solum in εἰδότος elidi, et ι concedere in præcedentem voculam, ita, ᾗ 'δότος, quemadmodum ᾗθεος scribitur pro ἠίθεος, παρῇδος pro παρηΐδος, et multa talia.

1049. λάθοιμί σφε. Omnes MSS. γε. quod recepi, metro quoque cogente. Cyclop. 194. οὔπερ ἂν λάθοιτέ γε. nam μι in λάθοιμι longa foret ante σφ, ut ver. 770. Ἡ 'ν Αὐλίδι σφαγεῖσ'. [Aldus σε.]

εὕρισκ'. Ἔχει τοι δύναμιν εἰς οἶκτον γυνή.
τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα συμβαίη καλῶς.
ΙΦ. ὦ φίλταται γυναῖκες, ὡς ὑμᾶς βλέπω,
καὶ τἄμ' ἐν ὑμῖν ἐστιν, ἢ καλῶς ἔχειν,
ἢ μηδὲν εἶναι, καὶ στερηθῆναι πάτρας,
φίλης τ' ἀδελφῆς, φιλτάτου τε συγγόνου.
καὶ πρῶτα μέν μοι τοῦ λόγου τάδ' ἀρχέτω·
γυναῖκές ἐσμεν, φιλόφρον ἀλλήλων γένος,
σώζειν τε κοινὰ πράγματ' ἀσφαλέσταται.
σιγήσαθ' ἡμῖν, καὶ ξυνεκπονήσατε
φυγάς. Καλόν τι γλῶσσ', ὅτῳ πίστις παρῇ.
ὁρᾶτε δ', ὡς τρεῖς μία τύχη τοὺς φιλτάτους,
ἢ γῆς πατρῴας νόστος, ἢ θανεῖν ἔχει.
σωθεῖσα δ', ὡς ἂν καὶ σὺ κοινωνῇς τύχης,
σώσω σ' ἐς Ἑλλάδ'. ἀλλὰ πρὸς σὲ δεξιᾶς,

1055. ἴσως ἅπαντα συμβαίη καλῶς. Cogitari forte posset de ἂν πάντα pro ἅπαντα, ut ἂν cum potentiali συμβαίη, idem sit quod futurum συμβήσεται, evenient, ut sæpe.

1057. Cod. A. υμιν. nonnullæ editt. ἡμῖν. male. Τἀμὰ hoc versu est ἐγώ: vide sequentia; et Iph. Aul. 483. Andromach. 234.

1059. φίλου τ' ἀδελφοῦ. Scribendum proculdubio, Φίλης τ' ἀδελφῆς, sc. Electra. nam quod sequitur, φιλτάτου τε συγγόνου, Oresten exprimit.

1061. pro ἀλλήλων B. ἀλληλοις. Ver. 1064. pro καλόν τι A. καλον τοι. Bene, utpote in gnome, ubi τοι sæpissime locum habet.

1065. ἢ γῆς πατρῴας νόστον. Id est, κατὰ νόστον. Constructio est, μία τύχη ἔχει τρεῖς, ἢ [κατὰ] νόστον γῆς πατρῴας, ἢ [κατὰ τὸ] θανεῖν· *eadem fortuna tres habet, quod attinet vel ad reditum in patriam, vel mortem.* Νόστος γῆς πατρῴας, i. e. εἰς γῆν, ut ἄστεως ὁδὸς, εἰς ἄστυ, Phœniss. 859. Nulla difficultas hoc loco videtur, sive scribatur νόστον, vel νόστος. [Corrigendum putavi νόστος cum Musgravio, Heathio, et Valckenærio ad Hippol. 1403.]

1068. σώσω σ' εἰς Ἑλλάδ'. ἀλλὰ πρὸς σὲ δεξιᾶς. Omnia recte habent. sed observatu dignus est (varietatis et oblectationis gratia) Sigmatismus, cujus sibilo adeo delectatus, vel ei certe adeo εὐεπίφορος erat Noster, ut idcirco ab antiquis quoque notatus fuerit. unde istud Eubuli [Platonis] comici, ἔσωσας (vel ἔσωσά σ') ἐκ τῶν Σιγμάτων Εὐριπίδου. [recte ἔσωσας ut patebit consulenti Porsonum ad Medeæ locum.] Celebris est ob hanc rem versus Medeæ 476. quem respicit Eubulus, Ἔσωσά σ', ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι &c. ubi vide Barnesium. Hippolyt. 1167. Ἀραί τε τοῦ σοῦ στόματος, ἃς σὺ σῷ πατρὶ &c. Ion. 386.

σὲ, καί σ' ἱκνοῦμαι, σὲ δὲ φίλης παρηΐδος,
γονάτων τε, καὶ τῶν ἐν δόμοισι φιλτάτων,
μητρὸς, πατρός τε, καὶ τέκνων, ὅτῳ κυρεῖ.
τί φατέ; τίς ὑμῶν φησίν; ἢ τίς οὐ θέλει;
φθέγξασθε ταυτά· μὴ γὰρ αἰνουσῶν λόγους,
ὄλωλα κἀγὼ, καὶ κασίγνητος τάλας.
ΧΟ. θάρσει, φίλη δέσποινα, καὶ σώζου μόνον,
ὡς ἔκ γ' ἐμοῦ σοι πάντα σιγηθήσεται,
ἴστω μέγας Ζεὺς, ὧν ἐπισκήπτεις πέρι.
ΙΦ. ὄναισθε μύθων, καὶ γένοισθ' εὐδαίμονες.
σὸν ἔργον ἤδη, καὶ σὸν, εἰσβαίνειν δόμους,
ὡς αὐτίκ' ἥξει τῆσδε κοίρανος χθονὸς,
θυσίαν ἐλέγχων, εἰ κατείργασται, ξένων.
ὦ πότνι', ἥπερ μ' Αὐλίδος κατὰ πτύχας

Σύ γ' οὐκ ἔΣωΣας τὸν Σὸν, ὃν ΣῶΣαί Σ' ἐχρῆν. Andromed. apud Suidam V. Εἴση, ubi Perseus Andromedam alloquitur, Ὦ παρθέν', εἰ ΣώΣαιμί Σ', εἴΣῃ μοι χάριν; Ita citatur quoque a Diog. Laërtio lib. IV, 29. in Arcesilao. in Fragm. Barnesii est, εἴη μοι χάρις; vide Schol. ad locum Medeæ, ubi corruptissime legitur. Iphig. Aulid. 1221. Πρώτη δὲ γούναΣι ΣοῖΣι Σῶμα δοῦΣ' ἐμόν. Quin et (quamquam rarius) Sophocles, Œdip. Tyran. 433. Ὅσ' ἐξιΣώΣει Σοί τε καὶ τοῖΣ ΣοῖΣ τέκνοιΣ. i. e. Ὅσα, *quæ*, non Ἅ σ' (i. e. Ἅ σε) ἐξισώσει, ut nunc legitur. Dionys. Halicarnass. περὶ Συνθέσ. Sect. xiv. ἄχαρι δὲ καὶ ἀηδὲς τὸ Σ, καὶ, εἰ πλεονάσειε, σφόδρα λυπεῖ· *ingrata autem est et insuavis litera* S, *et, crebro repetita, valde molesta.*

[1073. Legendum putat Musgravius τί φατέ; τίς ὑμῶν φησὶν, ἢ τίς οὐ θέλειν, Φθέγξασθε, ταῦτα;]

1074. κἀγὼ καὶ κασίγνητος. Vel χὠ κασίγνητος, sic enim solet. Bacch. 1268. Σύ νιν κατέκτας, χ' αἱ κασίγνηται σέθεν. sic scribendum puto, pro καὶ κασιγνήτη, contra veritatem historiæ. vid. Iph. Aul. 886. Ver. 1076. restitui σοι ex Aldina: ὡς ἔκ γ' ἐμοῦ σοι. A. εμοι σοι. B. εμου σοι.

1081. θυσίαν ἐλέγχων. Vel, Ἥξει—Θυσίαν ἐλέγξων: ut ver. 237. ἥκω σημανῶν. Herc. Fur. 601. ἥξει ἕλξων, φονεύσων, ἐπισφάξων. interdum tamen utrovis tempore. Versu 1080. omnes Parisiens. κοίρανος pro τύραννος. [Sæpissime et alibi confunduntur voces τύραννος et κοίρανος. Vide Æschyli Prom. 956. ubi τυραννοῦντ' Aldus et Robortellus, edd. cett. ante Brunckium, cum duobus MSS. Bodleianis. Adde Agam. 558. In Aristoph. Acharn. 472. τυράννους MS. Ravennas.] Ver. 1083. A. πατροφονου: male. Pro Δεινῆς mallem Κλεινῆς, sc. Αὐλίδος: potius quam ἐκ δεινῆς πατροκτόνου χερὸς, cum duobus epithetis. vid. ad ver. 9. Ver. 1092. ξυνετον (ευ over α) B. Ver. 1095. Θρήνους, i. e. κατὰ Θρήνους. Steph. edit. Θρήνοις, nisi sit typograph. mendum. Reiskius, Θρηνοῦσ'.

δεινῆς ἔσωσας ἐκ πατροκτόνου χερὸς,
σῶσόν με καὶ νῦν, τούσδε τ', ἢ τὸ Λοξίου
οὐκέτι βροτοῖσι διά σ' ἐτήτυμον στόμα.
ἀλλ' εὐμενὴς ἔκβηθι βαρβάρου χθονὸς
εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ γὰρ ἐνθάδ' οὐ πρέπει
ναίειν, παρόν σοι πόλιν ἔχειν εὐδαίμονα.

ΧΟ. ὄρνις, ἃ παρὰ τὰς πετρίνας — στροφὴ α΄.
πόντου δειράδας, ἀλκυὼν,
ἔλεγον οἰκτρὸν ἀείδεις,
εὐξύνετον ξυνετοῖσι βοὰν,
ὅτι πόσιν κελαδεῖς ἀεὶ μολπαῖς·
ἐγώ σοι παραβάλλομαι
θρήνους, ἄπτερος ὄρνις,
ποθοῦσ' Ἑλλάνων ἀγόρους,
ποθοῦσ' Ἄρτεμιν λοχείαν,
ἃ παρὰ Κύνθιον ὄχθον οἰκεῖ,
φοίνικά θ' ἁβροκόμαν,
δάφναν τ' εὐερνέα, καὶ
γλαυκᾶς θάλλον ἱρὸν ἐλαίας,
Λατοῦς ὠδῖνα φίλαν,
λίμναν θ' εἱλίσσουσαν ὕδωρ

[1091. Edidi οἰκτρὸν pro οἶτον ex emendatione Barnesii, quomodo etiam tacite citat Brunckius ad Aristoph. Ran. 1309.]

1096. ποθοῦσ' Ἑλλάνων ἀγόρους. In Antistroph. Ἔνθα τᾶς ἐλαφοκτόνου: neque variant exemplaria. metro conveniret ἀγροὺς, vel χοροὺς, ver. 1142. Ver. 1098. B. C. Δηλιον. Κυνθιον.

1101. θαλλὸν ἱερὸν ἐλαίας. Pronunciandum vel scribendum ἱρὸν: vide Antistrophen. Pro ὠδῖνα (ver. 1102.) Portus legit ὠδῖνι. Sed tunc legi quoque oportet vel φίλον, sc. θαλλὸν, vel φίλας, nempe ἐλαίας: non φίλαν. vide Hecub. 459. Cod. A. ιρον. B. [et Ald.] θαλλος: quasi neutrius esset generis, τὸ θάλλος, æque ac τὸ θάλος. eadem diversitas alibi conspicitur.

1103. λίμναν — Κύκνειον. Vox ultima omittitur in A. De hoc Deli lacu, qui

κύκνειον, ἔνθα κύκνος μελῳδὸς
μούσας θεραπεύει.
ὦ πολλαὶ δακρύων λιβάδες, ἀντιστροφὴ α΄.
αἳ παρηΐδας εἰς ἐμὰς
ἔπεσον, ἁνίκα πύργων
οὐλομένων ἐνὶ ναυσὶν ἔβαν,
πολεμίων ἐρετμοῖσι, καὶ λόγχαις.
ζαχρύσου δὲ δι' ἐμπολᾶς
νόστον βάρβαρον ἦλθον,
ἔνθα τᾶς ἐλαφοκτόνου
θεᾶς ἀμφίπολον κούραν,

Τροχοειδὴς appellabatur, vide Barnes. [Herodot. II. c. 170. Theognid. v. 7.] et Spanhemium ad Callim. Hymn. in Del. ver. 261. Ceterum ex mentione hujus lacus, et montis Cynthi, et aliis circumstantiis, licet probabiliter colligere, hunc Chorum ex mulieribus Deliacis Euripidem constare voluisse. Quæri potest a curiosis, utrum vestigium ullum, in antiqua historia, supersit hujus cladis Delo illatæ circa hæc tempora; an hoc sit merum poëtæ figmentum.

1107. αἳ παρηΐδας. Lego, Αἵ τε, *quæ*: ut noster sæpe, et alii.

1112. νόστον — ἦλθον. Intelligo ἦλθον νόστον, *iter profecta sum*, quod est ἐλθεῖν πόρον, ver. 116. ἰὼν νόστον Iph. Aul. 1187. vide Suidam V. περινοστοῦντας. [νόμον conjicit Musgravius.]

1113. ἔνθα τᾶς ἐλαφοκτόνου &c. Hic locus, per octo versus difficillimus, levi mutatione intelligi potest, et forte restitui: Ἔνθα βᾶσ' ἐλαφοκτόνου Θεᾶς ἀμφίπολον κούραν Παῖδ' Ἀγαμεμνονίαν, λατρεύω Βωμούς γε μηλοθύτας Ζηλούσᾳ, τᾷ διαπαν- τὸς δυσδαίμον'. ἐν γὰρ ἀνάγκαις Οὐ κάμνει σύντροφος ὤν, Μεταβάλλει δ' εὐδαιμονία. Constructio est, βᾶσα — παῖδα Ἀγαμεμνονίαν, λατρεύω ζηλούσῃ βωμοὺς μηλοθύτας, τῇ διαπαντὸς δυσδαίμονι. Sine præpositione, βᾶσα παῖδα, utpote post participium *motus*: vid. ver. 402. 1138. et passim. Per vocem βᾶσα innuit Chorus translationem a dominio Thoantis, prioris heri, ad istud Iphigeniæ: de qua re adi ver. 63, 64. Θεᾶς est monosyllabon. Λατρεύω nunquam, opinor, ponitur cum accusativo. [Suidas: λατρεύω, τὸ τιμῶ· αἰτιατικῇ. Vide et Electr. 132. *Musgravius.*] Pro τε, quod nihili est, scribo γε. Pro Ζητοῦσ', Codd. A. B. C. Ζηλουσ', Oxon. Ζηλοῦσα. ex Ζηλουσ' αταν feci, detracta litera, Ζηλούσᾳ, τᾷ: quæ vox ultima vertebatur in αταν, quia δυσδαίμον' male putabatur esse δυσδαίμονα. Idem Oxon. habet κάμνει: et sic mecum conjecerant Miltonus et Reiskius. Sensus, et ratio quæ sequitur, probant legendum esse δ' εὐδαιμονία, non δυσδαιμονία. Sententiam parem invenias Herc. Fur. 1291. Troas. 634. Helen. 424: mutationem vocum similem Æschyl. Agamemn. 344. ubi vide Stanleium. Sensus ultimorum, Μεταβάλλει δ' εὐδαιμονία est, "Aliter vero se res habet in iis qui felices fuerunt, et postea in calamitates inciderunt: ii enim fortunæ mutationem gravius ferunt."

παῖδ' Ἀγαμεμνονίαν λατρεύω,
βωμούς τε μηλοθύτας
ζητοῦσ', ἄταν διαπαν-
τὸς δυσδαίμον'. ἐν γὰρ ἀνάγκαις
οὐ κάμνει σύντροφος ὤν·
μεταβάλλει δυσδαιμονία.
τὸ γὰρ μετ' εὐτυχίας κακοῦσθαι,
θνατοῖς βαρὺς αἰών.
καὶ σὲ μὲν, πότνι', Ἀργεία   στροφὴ β'.
πεντηκόντορος οἶκον ἄξει·
συρίζων δ' ὁ κηροδέτας
κάλαμος οὐρείου Πανὸς,
κώπαις ἐπιθωΰξει·
ὁ Φοῖβός θ' ὁ μάντις, ἔχων
ἑπτατόνου κέλαδον λύρας,
ἀείδων, ἄξει λιπαρὰν
εἰς Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν·
ἐμὲ δ' αὐτοῦ λιποῦσα,
βήσει ῥοθίοις πλάταις.

1121. μετ' εὐτυχίας. Scaligeri εὐτυχίαν ambiguitatem tollit. βαρὺς αἰὼν, ut βραχὺς αἰὼν Bacch. 395.

1123. σὲ μὲν, πότνι' Ἀργεία, Πεντηκόντορος. Distinguendum, Καὶ σὲ μὲν, πότνι', Ἀργεία Πεντηκόντορος οἶκον ἄξει· nempe, navis illa quæ Oresten et Pyladen advexerat, quam πεντηκόντορον fuisse scimus ex ver. 1347. πότνι' est, *O domina*, Iphigenia: Troad. 292. Helen. 227. et alibi. Huic σὲ μὲν, mox respondet ἐμὲ δέ.

1128. Forte, ὁ Φοῖβός θ' ὅγε μάντις &c. Vulg. ὁ μάντις. vid. antistroph.

1129. κέλαδον ἑπτατόνου &c. Muta sedes vocum, Ἑπτατόνου κέλαδον λύρας.

1131. εἰς Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν. Dubito an Græci scribant εἰς ἐπί. frequenter occurrit ὡς ἐπί.

[1131. Legendum videtur, ἔς τ' Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν *usque ad Atheniensium terram*. Sic ἔς τ' ἐπὶ Ῥηβαίου προχοὰς Apollon. Rhod. II. 789. *Musgravius*.]

1133. ῥοθίαις πλάταις. A. B. ῥοθίοις. Recte et Attice. Ver. 1134. Legendum, Ἀέρι δ' ἱστία καὶ πρότονοι &c. vulgo deest καί. et in Antistrophe ver. 1150, scrib. Ἔς τ' ἔριν pro Ἐς ἔριν.

ἀέρι δ' ἱστία, καὶ πρότονοι κατὰ
πρῷραν, ὑπὲρ στόλον,
ἐκπετάσουσι πόδα
ναὸς ὠκυπόμπου.
λαμπρὸν ἱππόδρομον βαίην, ἀντιστροφὴ β'.
ἔνθ' εὐάλιον ἔρχεται πῦρ·
οἰκείων δ' ὑπὲρ θαλάμων
πτέρυγας ἐν νώτοις ἁμοῖς
λήξαιμι θοάζουσα·
χοροῖς δὲ σταίην, ὅθι καὶ
παρθένος εὐδοκίμων γάμων,
παρὰ πόδ' εἱλίσσουσα φίλας
ματρὸς ἡλίκων θιάσους,
ἐς ἁμίλλας χαρίτων,
χαίτας ἁβροπλούτοιο
ἐς ἔριν ὀρνυμένα, πολυποίκιλα
φάρεα, καὶ πλοκά-
μους περιβαλλομένα,
γένυσιν ἐσκίαζον.

1138. λαμπρὸν ἱππόδρομον &c. Mens Chori in his quinque versibus est, Utinam possem volare per aëra ad domum meam et thalamum in Græcia, atque ibi deponere remigium alarum, et ducere choreas quemadmodum solebam!

[1138. Recte interpretatur Barnesius, Cœli amplum spatium, in quo Sol equis suis invectus, et Aurora stellæque quasi suis cursibus exercentur, ut in magno quodam circo. *Musgravius.*]

1144. παρθένος εὐδοκίμων γάμων. Quæro an εὐδόκιμος γάμων, i. e. ἕνεκα γάμων, *quod ad nuptias attinet, virgo bonæ existimationis*: et quæ proinde sperare potui honesti alicujus mariti nuptias: ζῆλον οὐ σμικρὸν γάμου ἔχουσα, Hecub. 351. licet ibi sensu forte diverso. *Filiam egregiæ spei* hoc modo interpretatur Acidalius ad Tacit. vit. Agric. c. 9. Sed nescio an intelligam hunc locum.

1148. χαίτας ἁβροπλούτοιο. Scribo, χλιδᾶς ἁβροπλούτοιο Ἔς τ' ἔριν ὀρνυμένα, &c. ortus error ex frequenti commutatione literarum Α et Λ, et pronunciatione Δ et Τ. Χλίδημα hoc est Iph. Aul. 74. significat *cultum et elegantiam in vestibus*. Vide Andromach. 147. Rhes. 960.

1151. γένυσιν ἐσκίαζον. Canterus, Γένυ συνεσκίαζον. Si quid mutandum, mallem

ΘΟΑΣ.

ποῦ 'σθ' ἡ πυλωρὸς τῶνδε δωμάτων γυνὴ
Ἑλληνίς; ἆ δὴ τῶν ξένων κατήρξατο;
ἀδύτοις ἐν ἁγνοῖς σῶμα λάμπονται πυρί:
ΧΟ. ἥδ' ἐστιν, ἥ σοι πάντ', ἄναξ, ἐρεῖ σαφῶς.
ΘΟ. ἔα· τί τόδε μεταίρεις ἐξ ἀκινήτων βάθρων,
Ἀγαμέμνονος παῖ, θεᾶς ἄγαλμ' ἐν ὠλέναις;
ΙΦ. ἄναξ, ἔχ' αὐτοῦ πόδα σὸν ἐν παραστάσιν.
ΘΟ. τί δ' ἐστιν, Ἰφιγένεια, καινὸν ἐν δόμοις;
ΙΦ. ἀπέπτυσ'· ὁσία γὰρ δίδωμ' ἔπος τόδε.
ΘΟ. τί φροιμιάζει νεοχμόν; ἐξαύδα σαφῶς.
ΙΦ. οὐ καθαρά μοι τὰ θύματ' ἠγρεύσασθ', ἄναξ.
ΘΟ. τί τοὐκδιδάξαν τοῦτό σ'; ἢ δόξαν λέγεις;
ΙΦ. βρέτας τὸ τῆς θεοῦ πάλιν ἕδρας ἀπεστράφη.
ΘΟ. αὐτόματον; ἤ νιν σεισμὸς ἔστρεψε χθονός;
ΙΦ. αὐτόματον· ὄψιν δ' ὀμμάτων ξυνήρμοσεν.
ΘΟ. ἡ δ' αἰτία τίς; ἦ τὸ τῶν ξένων μύσος;
ΙΦ. ἥδ', οὐδὲν ἄλλο· δεινὰ γὰρ δεδράκατον.

vel, Γένυσ' ἐνεσκίαζον, vel, Γένυας ἐσκίαζον, ut κεφαλὰν σκιάζειν, Hippol. 133. nam γένυν συσκιάζειν dicitur (Supplic. 1219.) de viris, quibus prima barba genas vestit vel obumbrat. σκιάζεται γένυς, de re eadem Phœniss. 63. Γένυ occurrit in Ion. 1427. et Androm. 1181. Lexicis abest.

1158. ἐν ὠλένῃ. Omnes Gall. εν ωλεναις. recte: *in brachiis.* ἀγκάλαις ver. 289.

1159. ἐν παραστάσει. Barnes. ἐν παραστάσι; quod confirmatur omnibus MSS. Parisiensibus, παραστασιν. Dicit Iphigenia, *Rex, siste gradum in introitu templi, ibi ubi nunc es;* ne ultra procedas, neve propius ad me accedas, ne me polluas. De παραστάσιν vid. Valckenær. ad Phœniss. 417. Ver. 1160. in multis editt. est δόκοις pro δόμοις: miro errore.

1161. ὁσία γὰρ δίδωμ' ἔπος τόδε. Cod. C. hoc loco pro ὁσία legit οσιᾳ, casu tertio: et hoc postulat secundam personam δίδως: quod omnino verum puto: ὁσίᾳ γὰρ δίδως ἔπος τόδε· *puræ enim hoc loqueris*, i. e. *purificatæ*, et *in casto*, utpote rem sacram facturæ: quo tempore δυσφημία, et verba male ominata, maxime metuebantur; quale erat καινὸν, quod Iphigenia idcirco ἀπέπτυσε.

ΘΟ. ἀλλ' ἦ τιν' ἔκανον βαρβάρων ἀκτῆς ἔπι;
ΙΦ. οἰκεῖον ἦλθον τὸν φόνον κεκτημένοι.
ΘΟ. τίν'; εἰς ἔρον γὰρ τοῦ μαθεῖν πεπτώκαμεν.
ΙΦ. μητέρα κατειργάσαντο κοινωνῷ ξίφει.
ΘΟ. Ἄπολλον, οὐδ' ἐν βαρβάροις ἔτλη τις ἄν.
ΙΦ. πάσης διωγμοῖς ἠλάθησαν Ἑλλάδος.
ΘΟ. ἦ τῶνδ' ἕκατι δῆτ' ἄγαλμ' ἔξω φέρεις;
ΙΦ. σεμνόν γ' ὑπ' αἰθέρ', ὡς μεταστήσω φόνου.
ΘΟ. μίασμα δ' ἔγνως τοῖν ξένοιν ποίῳ τρόπῳ;
ΙΦ. ἤλεγχον, ὡς θεᾶς βρέτας ἀπεστράφη πάλιν.
ΘΟ. σοφήν σ' ἔθρεψεν Ἑλλάς, ὡς ᾔσθου καλῶς.
ΙΦ. καὶ νῦν καθεῖσαν δέλεαρ ἡδύ μοι φρενῶν.
ΘΟ. τῶν Ἀργόθεν τί φίλτρον ἀγγέλλοντέ σοι;
ΙΦ. τὸν μόνον Ὀρέστην ἐμὸν ἀδελφὸν εὐτυχεῖν.
ΘΟ. ὡς δή σφε σώσαις ἡδοναῖς ἀγγελμάτων;
ΙΦ. καὶ πατέρα γε ζῆν, καὶ καλῶς πράσσειν, ἐμόν.
ΘΟ. σὺ δ' εἰς τὸ τῆς θεοῦ γ' ἐξένευσας εἰκότως.
ΙΦ. πᾶσάν γε μισοῦσ' Ἑλλάδ', ἥ μ' ἀπώλεσεν.
ΘΟ. τί δῆτα δρῶμεν, φράζε, τοῖν ξένοιν πέρι;
ΙΦ. τὸν νόμον ἀνάγκη τὸν προκείμενον σέβειν.
ΘΟ. οὔκουν ἐν ἔργῳ χέρνιβες, ξίφος τε σόν;

1171. ἦλθον τὸν φόνον κεκτημένοι. Scio ab antiquis notatum, Atticos in accusativo solo articulum sine necessitate ponere. Hic tamen verum puto, Οἰκεῖον ἠλθέτην φόνον &c. dualiter, *hi duo venerunt*, ut δεδράκατον, paullo ante. Sonus quoque hoc suadet. Κεκτημένοι φόνον, *habentes cædem*, i. e. *reatum* cædis. sic ἔχειν αἷμα, pro eadem re, Orest. 513. et alibi. Sed αἷμα κεκτημένοι Supplic. 264. longe aliud est.

[1174. τόδ' ἔτλη τις ἄν. Anapæstum in quinta sede Editores intactum reliquerunt. Equidem τόδ' delendum putavi.]

1184. σώσαις ἡδοναῖς. Mallem, σώσῃς, ex sono. vid. Iph. Aul. 150.

1188. τοῖς ξένοις. Barnesius τοῖν ξένοιν, secundi casus dualis. recte: ut ver. 1178. et ita B. C.

1190. οὐκοῦν ἐν ἔργῳ χέρνιβες. Scribendum Οὔκουν, *nonne igitur?* et ita ver. 1196. Οὐκοῦν est *igitur:* Οὔκουν, *nonne igitur?* vel, *non igitur*, affirmative.

ΙΦ. ἁγνοῖς καθαρμοῖς πρῶτά νιν νίψαι θέλω.
ΘΟ. πηγαῖσιν ὑδάτων, ἢ θαλασσίᾳ δρόσῳ;
ΙΦ. θάλασσα κλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά.
ΘΟ. ὁσιώτερον γοῦν τῇ θεῷ πέσοιεν ἄν.
ΙΦ. καὶ τἀμά γ' οὕτω μᾶλλον ἂν καλῶς ἔχοι.
ΘΟ. οὔκουν πρὸς αὐτὸν ναὸν ἐκπίπτει κλύδων;
ΙΦ. ἐρημίας δεῖ· καὶ γὰρ ἄλλα δράσομεν.
ΘΟ. ἄγ' ἔνθα χρῄζεις· οὐ φιλῶ τἄῤῥηθ' ὁρᾷν.
ΙΦ. ἁγνιστέον μοι καὶ τὸ τῆς θεοῦ βρέτας.
ΘΟ. εἴπερ γε κηλὶς ἔβαλέ νιν μητροκτόνος.
ΙΦ. οὐ γάρ ποτ' ἄν νιν ἠράμην βάθρων ἄπο.

quarum vocum distinctio accentualis centies confunditur. 'Εν ἔργῳ, ut Bacch. 626. et alibi. *in opere esse* vertit Seneca De Tranquil. Anim. c. 3. Sensus est: *Cur igitur cessas aqua lustrali eos aspergere?*

Ibid. χέρνιβες, ξίφος τε σόν. Multis non satisfaciet hoc ξίφος ΣΟΝ. et supra ver. 621. hoc mirans Orestes quærit, *Femina occidis Viros?* Αὐτὴ ΞΙΦΕΙ θύουσα, θῆλυς ἄρσενας; cui illa respondet negando, Οὐκ. Nihil enim erat Iphigeniæ cum *gladio*: aliorum erat victimas has humanas *cædere*: Illa solum spargebat eorum capita *aqua lustrali*; quod erat sacri hujus παρασκευή. vid. ver. 40. 622. 624. unde Thoas paullo ante (ver. 1154.) recte quæsivit, ἦ δὴ (ἤδη Reiskius) τῶν ξένων κατήρξατο; *num sacrificium hospitum auspicata est?* et Euripidis constantiæ melius consuluit Armentarius ver. 244. ubi Iphigeniæ suggerit χέρνιβας et κατάργματα: sed nulla *gladii* ejus mentio ibi facta est; neque hic, uti videtur, oportuit dici ξίφος ΣΟΝ: et improprie Chorus loqui videtur ver. 444, 445. et illa, ver. 874. cum Oresti dicit, ἐξ ἐμῶν δαϊχθεὶς χερῶν· nisi quatenus illius *aspersionem* sequebatur ἡ σφαγὴ: quæ tamen non ab *illa*, sed ab *aliis*, perpetrabatur, ver. 624. Nescio quomodo Thoantis sive Euripidis ξίφος ΣΟΝ in hac parte *ex toto* excusari possit. Quæro, an *levior* futura sit objectio, si, mutata una litera, legatur, Οὔκουν ἐν ἔργῳ χέρνιβες, ξίφος τε, σοί; *Nonne igitur tibi in opere* est *aqua lustralis, et gladius?* ita ut *gladius* non ex *necessitate* ad Iphigeniam referatur. sed *ex consequentia*, ad eos ad quos pertinebat: quæ necessitas vix eludi potest, si stet ξίφος ΣΟΝ.

[1193. Citat Eustathius ad Hom. Il. A. p. 108.=81, 43. Etymol. p. 127, 15. *Porsonus.* Vide Bergler. ad Alciphron. p. 32. Schol. Venet. Il. A. 314. Stobæum Fl. p. 29. ed. Grot. Diogen. Laërt. III. 6.]

1200. κηλὶς ἔβαλέ νιν. Barnes. notat in marg. al. ἔλαβε. non male, si cum libris. nam ita sæpe scribitur. sed sine iis nihil hic mutandum. Herc. Fur. 1219. μὴ μύσος βάλῃ με. Electr. 902. μὴ μέ τις φθόνῳ βάλῃ, vel φθόνος. Æschyl. Agam. 954. μή τις φθόνος Θεῶν βάλοι.

1201. οὐ γάρ ποτε νιν ἀνηράμην. A. B. ου γαρ ποτ' αν νιν &c. Recte. Hecub. 1276. οὐ γάρ ποτ' ἂν σύ μ' εἷλες. Herc. Fur. 274. Οὐ γάρ ποτ' ἂν σε δεσπότην ἐκτήσατο. vid.

ΘΟ. *δίκαιος ἡὐσέβεια, καὶ προμηθία.*

ΙΦ. *οἶσθα νῦν ἅ μοι γενέσθω.* ΘΟ. *σὸν τὸ σημαίνειν τόδε.*

ΙΦ. *δεσμὰ τοῖς ξένοισι πρόσθες.* ΘΟ. *ποῖ δέ σ᾽ ἐκφύγοιεν ἄν;*

ΙΦ. *πιστὸν Ἑλλὰς οἶδεν οὐδέν.* ΘΟ. *ἴτ᾽ ἐπὶ δεσμὰ, πρόσπολοι.*

ΙΦ. *κἀκκομιζόντων δὲ δεῦρο τοὺς ξένους.* ΘΟ. *ἔσται τάδε.*

ΙΦ. *κρᾶτα κρύψαντες πέπλοισιν.* ΘΟ. *ἡλίου πρόσθεν φλογός;*

ΙΦ. *σῶν τε μοι ξύμπεμπ᾽ ὀπαδῶν.* ΘΟ. *οἵδ᾽ ὁμαρτήσουσί σοι.*

ΙΦ. *καὶ πόλει πέμψον τιν᾽, ὅστις σημανεῖ.* ΘΟ. *ποίας τύχας;*

ver. 667. hujus dram. Sophocl. Œd. Tyr. 1469. *οὐ γὰρ ἄν ποτε Θνήσκειν ἐσώθην* &c. ita leg. non *Θνήσκων*. *Ἐσώθην θνήσκειν*, est, *ἀπὸ τοῦ θνήσκειν*, *a moriendo*, seu a *morte*. Prætulissem, *Θνήσκειν γ᾽ ἐσώθην*.

[1201. Edidi *ἠράμην* pro *ἀνηράμην* ex emendatione Musgravii.]

1202. *δίκαιος ἡ ᾽υσέβεια, καὶ προμηθία.* Non dubito quin Euripides scripserit, *Δίκαιος ἡ σὴ ᾽υσεβία* &c. ita ut *σηυ-* sint unius tantum syllabæ. Mallem quoque, *χ᾽ ἡ προμηθία*. A. B. *προμυθια*. post quam vocem, ut monui infra ad ver. 1214, bene inseri potuit iste iambus qui nunc inter trochaicos legitur, mutato *Ὡς* in *Ὧν*. *Δίκαιος ἡ σὴ ᾽υσεβία, χ᾽ ἡ προμηθία, Ὧν εἰκότως σε* (vel *σ᾽ ἡ*) *πᾶσα θαυμάζει πόλις.* *Ὧν* foret *ἕνεκα ὧν*. Sed hoc incertum est. [Frustra hæc sollicitat Marklandus. Præterea hinc defendes *ἀμοιβὴ δίκαιος* apud Alciphron. III. 23. de quo dubitare non debuit Berglerus. *Porsonus.*]

1203. *οἶσθα νῦν ἅ μοι γενέσθω.* Parum Græce. Lego, *γενέσθαι* — cum nota abrupti sermonis. Iphigenia videtur additura fuisse *δεῖ* vel *χρὴ*, nisi interpellasset Thoas, *Σὸν τὸ σημαίνειν τόδε.* [Pessime vir doctissimus. *Γενέσθω* omnino retinendum. Constructio est, *Let there be done you know what. Porsonus.*]

1207. *κατακρύψαντες πέπλοισιν ἡλίου πρόσθεν φλογός.* Conjeceram, *Κᾆτα κρυψάντων* (i. e. *κρυψάτωσαν*) *πέπλοισιν*, ut Hippol. ad finem, *Κρύψον μου πρόσωπον πέπλοις.* *Κᾆτα* (i. e. *Καὶ εἶτα*) postea a Barnesio editum inveni. Verius tamen puto *Κατακαλύψαντες πέπλοισιν*, *Postquam obtexerint* vultus eorum *velaminibus:* quamquam *κρύψαντες* defendi potest, si legatur *κᾆτα*, ut Aristoph. Vesp. 1156. *κᾆτα βαίν᾽*: ubi nunc legitur *κατάβαιν᾽*. [Omnino recte Musgravius *Κρᾶτα κρύψαντες*. Sic pro *κρᾶτ᾽ ἔρεψον*, quod recte legitur Sophocl. Œd. Col. 465. Suidas v. *χοὰς* exhibet *κατέρεψον*. *Porsonus.*] Sed grave mendum adhuc restat. nam in singulis hisce trochaicis Iphigenia exsequitur priorem versus partem: deinde, sermonem ejus excipit Thoas, plerumque ad finem quarti pedis, interdum alibi. ita et hic fieri oportuit, hoc modo: ΙΦ. *κατακαλύψαντες πέπλοισιν.* ΘΟ. *ἡλίου πρόσθεν φλογός;* deinde Iphigenia iterum, ΙΦ. *σῶν τέ μοι σύμπεμπ᾽ ὀπαδῶν.* ΘΟ. *οἵδ᾽ ὁμαρτήσουσί σοι.* In editt. Ald. et Barnesii male omittitur persona ΙΦ. in hoc ultimo trochaico. Verba, *ἡλίου πρόσθεν φλογὸς*, Thoantis sunt, *num oppositis velaminibus solis flammæ?* ne scilicet lucem ejus (qua indigni sunt parricidæ) intueantur, et radios ejus contaminent? Hoc vult ille. et notandum est, quæstionem Thoantis hic, et ter infra (nempe, ver. 1210. 1212. 1218.) ita a poëta institutam esse, ut sit supplementum verborum præcedentium Iphigeniæ, et quærendo dicat istud quod jubendo ipsa dixisset, nisi ille eam interpellasset.

ΙΦ. ἐν δόμοις μίμνειν ἅπαντας. ΘΟ. μὴ ξυναντῷεν φόνῳ;
ΙΦ. μυσαρὰ γὰρ τὰ τοιάδ' ἐστί. ΘΟ. στεῖχε, καὶ σήμαινε σύ,
ΙΦ. μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν. ΘΟ. εὖ γε κηδεύεις πόλιν.
ΙΦ. καὶ φίλων δ' οὐδεὶς μάλιστα. ΘΟ. τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.
[ὡς εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις.]
* * * * * * * * *
ΙΦ. σὺ δὲ μένων αὐτοῦ πρὸ ναῶν, τῇ θεῷ — ΘΟ. τί χρῆμα δρῶ;
ΙΦ. ἅγνισον πυρσῷ μέλαθρον. ΘΟ. καθαρὸν ὡς μόλῃς πάλιν;
ΙΦ. ἡνίκ' ἂν δ' ἔξω περῶσιν οἱ ξένοι. ΘΟ. τί χρή με δρᾶν;
ΙΦ. πέπλον ὀμμάτων προθέσθαι. ΘΟ. μὴ παλαμναῖον λάβω;
ΙΦ. ἢν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν. ΘΟ. τοῦδ' ὅρος τίς ἐστί μοι;
ΙΦ. θαυμάσῃς μηδέν. ΘΟ. τὰ τῆς θεοῦ πρᾶσσ' ἐπὶ σχολῇ καλῶς.

1212. μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν. ΙΦ. εὖ γε κηδεύεις πόλιν, Καὶ φίλων δ' οὐδεὶς &c. Hic sedem suam deseruit Iphigenia, et in Thoantis locum migravit. Ita restituendæ sunt personæ: ΘΟ. στεῖχε καὶ σήμαινε σὺ, ΙΦ. Μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν. ΘΟ. εὖ γε κηδεύεις πόλιν. ΙΦ. Καὶ φίλων δ' οὐδεὶς μάλιστα. ΘΟ. τοῦτ' &c. Vulgo omittitur ΙΦ. initio versus utriusque, et in medio secundi ponitur, ubi nunc ΘΟ. collocavi. Thoantis verba hic intercipit et supplet Iphigenia, quemadmodum ille verba Iphigeniæ paullo ante. Cum ille dicit, σήμαινε σὺ, aliquem ex satellitibus alloquitur. Οὐδεὶς scil. πελαζέτω. Πελάζειν est a Scalig. et Cantero. ante erat ἐλάζειν. πελάζειν confirmatur a B. qui pro δ' (ver. 1213.) habet γ'. [Πελάζειν quoque Stephanus et Clericus ad Hesychium II. p. 1160. et sic planissime ed. Ald. *Porsonus.* Ald. etiam γ'.]

1214. ὡς εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις. Vel σ' ἡ πᾶσα. Hunc iambum, qui nescio unde inter trochaicos more insolito conspicitur, uncinis inclusi, donec eum alii Codices vel suppleant vel ejiciant. Post hunc, in Editt. Porti et Pauli Stephani ponuntur asterisci, ut notetur aliquid deesse. quod satis probabile videtur ex ver. 1223. Versus hic, Ὡς εἰκότως &c. non male collocari potuit post versum 1202. ut ibi monui, et legi, Ὧν pro Ὡς, et σ' ἡ πᾶσα, pro σε πᾶσα.

1216. ἅγνισον χρυσῷ μέλαθρον. ΘΟ. καθαρὸν ὡς μόλοις πάλιν. Clare legendum πυρσῷ, *face, igne.* et ita Reiskius. vide Helen. 874. Herc. Fur. 1145. Deinde ex lingua, ὡς μόλῃς πάλιν; *ut redeas?* non *ut redires.* Ald. habet μόλις. B. μολοις. sed A. μόλῃς. Versus præcedens ita distinguendus, σὺ δὲ μένων αὐτοῦ πρὸ ναῶν, τῇ Θεῷ— ΘΟ. τί χρῆμα δρῶ; perrectura erat illa, τῇ Θεῷ ἅγνισον πυρσῷ μέλαθρον: sed sermonem ejus interrumpit Thoantis quæstio, ut ver. 1209. 1217. 1219. Vulgo desunt distinctiones post ναῶν, et Θεῷ.

1217. ἡνίκα δ' ἂν ἔξω περῶσιν οἱ ξένοι— ΘΟ. τί χρή με δρᾶν; Ita hæc distinguenda. A. B. legunt, Ἡνίκ' ἂν δ' ἔξω &c. Utrovis modo recte habet locus. Sic ut vulgata, Aristoph. Εἰρ. 1179.

[1217. Aristoph. Plut. 107. Eccl. 273. Nub. 1122. Euripid. Electr. 1143. Lycophr. Stobæi p. 491. *Porsonus.*]

ΙΦ. εἰ γὰρ, ὡς θέλω, καθαρμὸς ὅδε πέσοι. ΘΟ. ξυνεύχομαι.
ΙΦ. τούσδ᾽ ἄρ᾽ ἐκβαίνοντας ἤδη δωμάτων ὁρῶ ξένους,
καὶ θεᾶς κόσμους, νεογνούς τ᾽ ἄρνας, ὡς φόνῳ φόνον
μυσαρὸν ἐκνίψω, σέλας τε λαμπάδων, τά τ᾽ ἄλλ᾽, ὅσα
προὐθέμην ἐγὼ ξένοισι, καὶ θεᾷ καθάρσια.
ἐκποδὼν δ᾽ αὐδῶ πολίταις τοῦδ᾽ ἔχειν μιάσματος,
εἴ τις ἢ ναῶν πυλωρὸς χεῖρας ἁγνεύει θεοῖς,
ἢ γάμον στείχει ξυνάψων, ἢ τόκοις βαρύνεται,
φεύγετ᾽, ἐξίστασθε, μή τῳ προσπέσῃ μύσος τόδε.
ὦ Διὸς Λητοῦς τ᾽, ἄνασσα παρθέν᾽, ἢν νίψω φόνον
τῶνδε, καὶ θύσωμεν οὗ χρὴ, καθαρὸν οἰκήσεις δόμον,
εὐτυχεῖς δ᾽ ἡμεῖς ἐσόμεσθα. τἄλλα δ᾽ οὐ λέγουσ᾽, ὅμως
τοῖς τὰ πλείον᾽ εἰδόσιν θεοῖς, σοί τε σημαίνω, θεά.

ΧΟ. εὔπαις ὁ Λατοῦς γόνος, ὅν ποτε

1223. *νεογνούς τ᾽ ἄρσενας, ὡς.* Piersonus Verisim. p. 172. legit *ἄρνας*. A. *αρσεν᾽ ὡς φονῳ*. Probabile est, *agnorum* in superioribus factam fuisse mentionem. Quærendum tamen de lectione Cod. A. *αρσεν᾽*, seu *ἄρσενι φόνῳ*: hoc est, *νεογνούς τ᾽, ἄρσεν᾽ ὡς φόνῳ* &c.

1232. *ἐσόμεσθα.* Forte, *ἐσόμεθα.*

1233. *σοί τε σημαίνω Θεᾷ.* Mallem, *Θεά*: *et tibi significo, O Dea.* Pro vulgata, vid. Sophocl. Electr. 659, 660. Notandum est *τὰ πλείονα plura*, pro *omnia*.

1234. *εὔπαις ὁ Λατοῦς γόνος*, &c. Aliquid de hac difficili monostrophe habet Canter. in Proleg. ubi illam numerat inter *μέτρα ἄτακτα*, quæ nullam habent inter se similitudinem: qualis fertur Homeri Margites. Obscuriora ejus aliquot indigitabo, ut alii ad explicationem eorum (si tanti putent) excitentur. Historiam seu fabulam quod attinet, consuli possunt, præter auctores Barnesio laudatos, Antonin. Liberalis Fab. XXXV. Strabo lib. IX. p. 646, 647. et lib XIV. p. 948. et Athenæus lib. XV. cap. ult. p. 701. C. D. Quæsivisset aliquis Dianæ laudes æque ac, vel potius quam, Phœbi, in hac monostrophe; in qua, si fas sit dicere, Herculis encomium vix magis alienum a proposito visum fuisset. Sed alii forte aliter judicabunt: et liberum sit judicium *πᾶσι, καὶ ἐν πᾶσι*, de quibus judicare fas est.

[1234. Diu est ex quo monuit me Tyrwhittus hanc Oden non monostrophicam esse, sed ex stropha et antistropha constare, antistrophen autem a v. 1259. incipere. Canterum hoc fefellisse minime mirum est, cum ex viginti septem versibus, qui strophen absolvunt, non ultra duodecim sint, qui antistrophicis perfecte respondeant; nempe 4. 5. 6. 12. 13. 18. 19. 22. 23. 25. quamquam hic quidem in antistropha mancus. 26. 27. Nihilominus vel ex horum convenientia perspicias, ingeniosam viri clarissimi observationem non magis ingeniosam, quam veram esse. *Musgravius.*]

Δηλίας ἐν καρποφόροις
γυάλοις, χρυσοκόμαν
Φοῖβον ἐν κιθάρᾳ σοφὸν,
ἅ τ' ἐπὶ τόξων
εὐστοχίᾳ γάννυται,
φέρει νιν ἀπὸ δειράδος ἐναλίας,
λοχεῖα κλεινὰ λιποῦσ', ἀ-
στάκτων μάτηρ ὑδάτων,
τὰν βακχεύουσαν Διονύσῳ
Παρνάσιον κορυφὰν,
ὅθι ποικιλόνωτος οἰνωπὸς δρά-
κων, σκιερᾷ κατάχαλκος
εὐφύλλῳ δάφνᾳ, γᾶς
πελώριον τέρας, ἀμ-
φέπει μαντεῖον χθόνιον.
ἔτι μιν, ἔτι βρέφος, ἔτι φίλας
ἐπὶ ματέρος ἀγκάλαισι θρώσκων,

1235. *Δηλίας.* Intelligo *γᾶς.* Scalig. legit *Δηλιὰς*, et Latonam, opinor, innuit. Notat Miltonus in marg. "*ἔτεκεν* hic puto "supplendum." unde forte Barnesii *peperit.* Putarem *τεκοῦσα*, *postquam peperisset*, alicubi deesse propter *φέρει*, i. e. *ἔφερε.* Et comma solum ponerem post *γάννυται.*

1240. Pro *νιν ἀπὸ* Scalig. *θῖν' ἔπι*, i. e. *θῖνα*, *ad litus:* si recte capio quod in Barnes. marg. legitur *θὶν ἐπί.* A. B. *εινα-λιας.* Pro *φέρει* B. *φερειν*: quod vult, opinor, *φερεν*, pro *ἔφερε.* Constructio (vel sensus) secundum meam sententiam, hæc erit: *Εὔπαις ἐστὶν ὁ Λατοῦς γόνος· ὃν γόνον*, (nempe *Φοῖβον Ἄρτεμίν τε*), *μάτηρ τεκοῦσα ἐν γυάλοις Δηλίας γᾶς, λιποῦσα ἀστάκτων ὑδάτων λοχεῖα, ἔφερέ νιν* (*αὐτοὺς*, vel *αὐτὸν*, sc. *γόνον*) *ἀπὸ δειράδος ἐναλίας εἰς Παρνάσιον κορυφὰν, ὅθι* &c.

1242. Per *μάτηρ ὑδάτων* Brodæus intelligit *mare.* mihi constructio videtur esse, *μάτηρ λιποῦσα κλεινὰ λοχεῖα ἀστάκτων ὑδάτων*: et *μάτηρ* puto esse Latonam; ea enim linquebat Delon statim post partum (*τεκοῦσα*) Apollinis et Dianæ. sed quænam sint hæc *ὕδατα ἄστακτα*, *aquæ non-stillantes*, quacumque constructione, nescio. aliquid dici possit de *ἀστάτων*, ex Deli fabulari historia: sed præstat tacere.

1247. *εὐφύλλων*, Ald. Quid sit *κατάχαλκος δάφνᾳ*, ignoro. Explicant *κατάχαλκος*, *æreis dentibus minax.* æque bene possent, *ærea cauda*, vel, *æreis pedibus minax.*

ἔκανες, ὦ Φοῖβε, μαντείων δ' ἐπέ-
βας ζαθέων, τρίποδί τ' ἐν χρυσέῳ
θάσσεις, ἐν ἀψευδεῖ θρόνῳ,
μαντείας βροτοῖς ἀναφαίνων,
θεσφάτων ἐμῶν ἀδύτων,
ὑπὲρ Κασταλίας ῥεέθρων
γείτων, μέσον γᾶς ἔχων μέλαθρον.
Θέμιν δ' ἐπὶ Γᾶς ἰὼν παῖδ' ἀπενάσατο
ἀπὸ ζαθέων χρηστηρίων, νύχια
χθὼν ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων,
οἳ πολέσιν μερόπων,
τά τε πρῶτα, τά τ' ἔπειθ',
ὅσα τ' ἔμελλε τυχεῖν,
ὕπνου κατὰ δνοφερᾶς γᾶς
εὐνὰς ἔφραζον. Γαῖα δὲ
μαντεῖον ἀφείλετο τιμὰν
Φοῖβον, φθόνῳ θυγατρός. ταχύπους
δ' ἐς Ὄλυμπον ὁρμαθεὶς ἄναξ,
χέρα ψεδνὸν ἔλεξ' ἐκ Διὸς θρόνων,
* * * * * * * *

1256. *θεσφάτων ἐμῶν ἀδύτων.* Hæc sunt obscurissima. Forte, *Θέσφατα τῶν σεμνῶν ἀδύτων*, appositive ad *Μαντείας*. Reiskius, *Θεσφάτων σεμνῶν.* Alii aliter. quæ omnia incerta sunt, æque ac mea.

1259. Pro *ἐπὶ* Scal. et Canter. *ἐπεί.* Bene. Quid vero est *Γείτων*, ver. 1258?

1261, 1262. *φάσματα, Οἵ.* Acute præsagiebat Brodæus, *φάσματα*, poni pro *ὄνειροι μετὰ φασμάτων*, et a voce *ὄνειροι* pendere istud *οἵ*, per *σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον.* Ita fere erat: nam præclare liber Oxon. supplet, *Χθὼν τεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων, Οἳ πολέσιν μερόπων* &c. ita etiam Paris. A. C.

1265. *ὕπνου κατά.* Mallem *Ὕπνῳ*, i. e. *ἐν ὕπνῳ*, ver. 44. et construo, *κατὰ εὐνὰς δνοφερᾶς γᾶς*, *in cubilibus obscuræ terræ.* Ver. 1267. *Την μαντειον* A.

1270. *χέρα ψεδνὸν ἔλεξ' ἐξ Διὸς θρόνων.* Placet Scaligeri conjectura, *Χέρα παιδνὸν ἕλιξ'*, *manum puerilem extendebat.* Antholog. III, 9. *παιδνὰς αὐτίκ' ἔτεινε χέρας.* Favet *παιδνὸν* B. qui habet *ψαιδνον*. Oxon. *ἔλειξ'*. A. *ελιξ'*. C. *ἑλιξ'*. Barnesius conjicit, *ἐς Διὸς θρόνον*: usitatius *ἐς Διὸς γένυν.*

Πυθίων δόμων
χθονίαν ἀφελεῖν
θεᾶς μῆνιν, νυχίους τ᾽ ἐνοπάς.
γέλασε δ᾽, ὅτι τέκος ἄφαρ ἔβα,
πολύχρυσα θέλων λατρεύματα σχεῖν.
ἐπὶ δ᾽ ἔσεισε κόμαν,
παῦσε νυχίους ὀνείρους,
ἀπὸ δὲ μαντοσύναν
νυκτωπὸν ἐξεῖλε βροτῶν,
καὶ τιμὰς πάλιν θῆκε Λοξίᾳ,
πολυάνορι δ᾽ ἐν ξενό-
εντι θρόνῳ θάρση βροτοῖς,
θεσφάτων ἀοιδαῖς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ ναοφύλακες, βώμιοί τ᾽ ἐπιστάται,
Θόας ἄναξ γῆς τῆσδε, ποῦ κυρεῖ βεβώς;
καλεῖτ᾽, ἀναπτύξαντες εὐγόμφους πύλας,
ἔξω μελάθρων τῶνδε, κοίρανον χθονός.
ΧΟ. τί δ᾽ ἔστιν; εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν;
ΑΓ. βεβᾶσι φροῦδοι δίπτυχοι νεανίαι,
᾽Αγαμεμνονείας παιδὸς ἐκ βουλευμάτων

1278. λαθοσύναν. Sensus videtur ducere ad μαντοσύναν· *vaticinationem vero noctu videntem* (vel *nocturnam*) *exemit hominibus*. Vertitur *imposturam*. Vocem ξενόεντι (ver. 1281.) suspectam habeo; et alia. Sed taceo. Atque ita valeat obscura hæc monostrophe! [μαντοσύναν ex MSS. edidit Musgravius.]

1288. τί δ᾽ ἐστίν; εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν; B. η χρη. verba satis plana sunt. sed mihi obscurior videtur mens hujus Iambi. non multum juvabit, Τί δ᾽ ἐστιν ὅ (vel ὅ, τι) χρή. Aliis forte nulla erit difficultas. Vers. 1291. Pro φεύγοντες mallem φυγόντες, Aor. secundi, ut λαβόντες, et 1299. Μέτεστι χ᾽ ὑμῖν, quam Μέτεστί θ᾽ ὑμῖν. μέρος est κατὰ μέρος, non nominativus verbo Μέτεστι, quod resolvendum est in μετουσία ἐστὶ, ut cætera quæ vocantur impersonalia. Μέρος, *pro parte vestra*, quantum in vobis fuit. Vide ad Supplic. ver. 1077.

φεύγοντες ἐκ γῆς τῆσδε, καὶ σεμνὸν βρέτας
λαβόντες ἐν κόλποισιν Ἑλλάδος νεώς.
ΧΟ. ἄπιστον εἶπας μῦθον. ὃν δ' ἰδεῖν θέλεις
ἄνακτα χώρας, φροῦδος, ἐκ ναοῦ συθείς.
ΑΓ. ποῖ; δεῖ γὰρ αὐτὸν εἰδέναι τὰ δρώμενα.
ΧΟ. οὐκ ἴσμεν. ἀλλὰ στεῖχε, καὶ δίωκέ νιν,
ὅπου κυρήσας, τούσδ' ἀπαγγελεῖς λόγους.
ΑΓ. ὁρᾶτ', ἄπιστον ὡς γυναικεῖον γένος,
μέτεστί θ' ὑμῖν τῶν πεπραγμένων, μέρος.
ΧΟ. μαίνει· τί δ' ἡμῖν τῶν ξένων δρασμοῦ μέτα;
οὐκ εἶ κρατούντων πρὸς πύλας ὅσον τάχος;
ΑΓ. οὔ· πρίν γ' ἂν εἴποι τοὖπος ἑρμηνεὺς τόδε,
εἴτ' ἔνδον, εἴτ' οὐκ ἔνδον, ἀρχηγὸς χθονός.
ὠή· χαλᾶτε κλῆθρα, τοῖς ἔνδον λέγω·
καὶ δεσπότῃ σημήναθ', οὕνεκ' ἐν πύλαις
πάρειμι, καινῶν φόρτον ἀγγέλλων κακῶν.
ΘΟ. τίς ἀμφὶ δῶμα θεᾶς τόδ' ἵστησιν βοὴν,
πύλας ἀράξας, καὶ φόβον πέμψας ἔσω;
ΑΓ. ψευδῶς ἔλεγον αἵδε, καί μ' ἀπήλαυνον δόμων,
ὡς ἐκτὸς εἴης· σὺ δὲ κατ' οἶκον ἦσθ' ἄρα.
ΘΟ. τί προσδοκῶσαι κέρδος, ἢ θηρώμεναι;
ΑΓ. αὖτις τὰ τῶνδε σημανῶ· τὰ δ' ἐν ποσὶ

1300. *τί δ' ἡμῖν τοῦ ξένων δρασμοῦ μέτα;* Id est, *μέτεστι.* Herodotus I, 88. *οὐδὲν γὰρ ἐμοὶ ἔτι τούτων μέτα·* *nihil enim mihi jam cum his rebus est.* Pro *τοῦ* A. C. habent *τῶν.* bene. nam Orestes et Pylades passim vocantur *οἱ ξένοι.*

1308. *πύλας ἀράξας.* Euripideum magis videtur, *Πύλας τ' ἀράξας.*

[1308. Lib. P. *ψόφον.*]

1309. *ἔλεγον αἵδε, καί μ'.* Tertius pes est amphimacer. Lego, *ψευδῶς ἔλεγον αἵδ', αἵ μ' ἀπήλαυνον δόμων, Ὡς ἐκτὸς εἴης.* ultima vox est a Scal. et Canter. pro vulg. *ἦς.* alioquin scripsisset potius *ἦσθα* quam *ἦς.* Piersonus, *ψευδῶς λέγουσαι, μ' αἵδ'* &c. Scalig. et Barnes. *ψευδῆ ἔλεγον αἵδε,* cum biatu. [Musgravius *ψυδρ' ἔλεγον αἵδε.*]

παρόντ', ἄκουσον· ἡ νεᾶνις, ἣ 'νθάδε
βωμοῖς παρίστατ', Ἰφιγένει', ἔξω χθονὸς
ξὺν τοῖς ξένοισιν οἴχεται, σεμνὸν θεᾶς
ἄγαλμ' ἔχουσα· δόλια δ' ἦν καθάρματα.
ΘΟ. πῶς φής; τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;
ΑΓ. σώζουσ' Ὀρέστην· τοῦτο γὰρ σὺ θαυμάσει.
ΘΟ. τὸ ποῖον; ἆρ' ὃν Τυνδαρὶς τίκτει κόρη;
ΑΓ. ὃν τοῖσδε βωμοῖς θεὰ καθωσιώσατο.
ΘΟ. ὦ θαῦμα· πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω;
ΑΓ. μὴ 'νταῦθα τρέψῃς σὴν φρέν', ἀλλ' ἄκουέ μου·
σαφῶς δ' ἀθρήσας, καὶ κλύων, ἐκφρόντισον
διωγμὸς ὅστις τοὺς ξένους θηράσεται.
ΘΟ. λέγ'· εὖ γὰρ εἶπας· οὐ γὰρ ἀγχίπλουν πόρον
φεύγουσιν, ὥστε διαφυγεῖν τοὐμὸν δόρυ.
ΑΓ. ἐπεὶ πρὸς ἀκτὰς ἤλθομεν θαλασσίας,
οὗ ναῦς Ὀρέστου κρύφιος ἦν ὡρμισμένη,
ἡμᾶς μὲν, οὓς σὺ δεσμὰ συμπέμπεις ξένων
ἔχοντας, ἐξένευσ' ἀποστῆναι πρόσω,

1317. τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη; Sensus videtur esse, *Quid sibi volens? quam mentem rei habens?* Difficultas est in voce πνεῦμα. Cod. B. κεκτημενους; quæ vox forte explicari potest per abruptionem —Versu prox. seq. pro Σώζουσ' legi posset in futuro Σώσουσ': sed non variant MSS. Πνεῦμα videtur significare *mens* in Sophocl. Œd. Col. 638. καὶ πνεῦμα ταυτὸν &c. συμφορὰ pro *res*, et κεκτημένος pro *habens*, frequenter occurrunt.

1319. τὸν ποῖον; Ald. Port. Steph. et B. Το ποιον; *Quale hoc?* et ita Iph. Aul. 517. Sophocl. Œd. Tyr. 120. Plato sæpe. (Pro θαυμάσῃ ver. 1318.) Reiskius θαυμάσῃς.

1320. θεᾷ καθωσιώσατο. Oxon. (et C.) Θεὰ, casu recto. Bene. neque opus erat duobus dativis.

1321. πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω. Potius putarem μεῖον· *quo enim minore nomine recte te possim appellare?* Aliis tamen forte aliter videbitur.

1325. ἀγχίπλουν πόρον. Hesychii exemplar habebat ἀγχίπουν. [Idem notaverat Wesselingius Prob. V. p. 39. *Porsonus.*] sensus fere idem est in utrovis. Pro φεύγουσιν (quod suspectum esse potest) Scal. φεύξουσιν. vid. ad ver. 241. Pro ὡρμισμένη (ver. 1328.) A. ὡρμημενη.

1326. διαφυγεῖν ἐμὸν δόρυ. Opinor, διεκφυγεῖν, *evadere meam classem*, non *hastam.*

Ἀγαμέμνονος παῖς, ὡς ἀπόῤῥητον φλόγα
θύουσα, καὶ καθαρμὸν, ὃν μετῴχετο.
αὐτὴ δ' ὄπισθε δέσμ' ἔχουσα τοῖν ξένοιν
ἔστειχε χερσί. καὶ τάδ' ἦν ὕποπτα μὲν,
ἤρεσκε μέντοι σοῖσι προσπόλοις, ἄναξ.
χρόνῳ δ', ἵν' ἡμῖν δρᾷν τι δὴ δοκῇ πλέον,
ἀνωλόλυξε, καὶ κατῇδε βάρβαρα
μέλη, μαγεύουσ', ὡς φόνον νίζουσα δή.
ἐπεὶ δὲ δαρὸν ἧμεν ἥμενοι χρόνον,
εἰσῆλθεν ἡμᾶς, μὴ λυθέντες οἱ ξένοι
κτάνοιεν αὐτὴν, δραπέται τ' οἰχοίατο.
φόβῳ δ' ἃ μὴ χρῆν εἰσορᾷν, καθήμεθα
σιγῇ. τέλος δὲ πᾶσιν ἦν αὐτὸς λόγος,
στείχειν ἵν' ἦσαν, καίπερ οὐκ ἐωμένοις.
κἀνταῦθ' ὁρῶμεν Ἑλλάδος νεὼς σκάφος,
ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπτερωμένον,
ναύτας τε πεντήκοντ', ἐπὶ σκαλμῶν πλάτας
ἔχοντας, ἐκ δεσμῶν δὲ τοὺς νεανίας
ἐλευθέρους πρύμνηθεν ἑστῶτας νεώς.

1338. *μέλη ματεύουσ'*. An, *καὶ κατῇδε βάρβαρα Μέλη, μαγεύουσ' ὣς, φόνον νίζουσα δή.* De significatione particulæ *δὴ*, vide ad Supplic. 521. Reiskius quoque *μαγεύουσα* [et Valckenær. ad Herodot. VII. 191. Male vulgatum citat Cl. Villoison Animadv. in Longi Pastoral. p. 279. *Porsonus.*] Aliter tamen legi et distingui potest hic locus. *Φόνον* est *pollutionem cædis*, ut sæpe.

1343. *αὐτὸς λόγος*. *Ὡὐτὸς λόγος*, *eadem sententia*.

1346. *ταρσῷ κατήρει*. Forte *κατῆρες*, sc. *σκάφος*. plenius dixi ad Supplic. 110.

[1349. *πρύμνηθεν ἑστῶτας νεώς*. Interpretantur : *in puppi navis stantes :* contra mentem procul dubio auctoris ; quidni enim Iphigenia simul intrasset? Vel unde factum dicemus, ut paullo post Orestes cum satellitibus Thoantis pugnis, et proinde in litore, decertet? Vera interpretatio est *a puppe navis*, id quod Anglice diceremus, *a-stern of the ship*. Confirmat hoc res ipsa. Puppis scilicet litori, ex more Antiquorum, obversa erat. Consentaneum igitur, ab hac parte stetisse, qui mox adscensuri erant. *Musgravius.*]

κοντοῖς δὲ πρῶραν εἶχον· οἱ δ' ἐπωτίδων
ἄγκυραν ἐξανῆπτον· οἱ δὲ κλίμακας
σπεύδοντες, ἦγον διὰ χερῶν πρυμνήσια·
πόντῳ δὲ δόντες τὴν ξένην καθίεσαν.
ἡμεῖς δ' ἀφειδήσαντες, ὡς ἐσείδομεν
δόλια τεχνήματ', εἰχόμεσθα τῆς ξένης,
πρυμνησίων τε· καὶ δι' εὐθυντηρίας,
οἴακας ἐξηροῦμεν εὐπρύμνου νεώς.
λόγοι δ' ἐχώρουν· Τίνι λόγῳ πορθμεύετε,
κλέπτοντες ἐκ γῆς ξόανα, καὶ θυηπόλους;

1350. πρώρας εἶχον. Codd. omnes Paris. πρωραν. Scal. pro εἶχον, legit εἷλκον. Duportus, πρώρᾳ στεῖχον· quæ sunt lasciviæ critices conjecturalis.

Ibid. ἐπωτίδων Ἀγκύρας ἐξανῆπτον. Contra metrum ultima in ἀγκύρας corripitur. Sed necesse erat ita fieri, postquam plurale istud ἐπωτίδων locum invenisset. proculdubio scripsit Euripides, ἐπωτίδος Ἄγκυραν ἐξανῆπτον· id est, ex *unaquaque* epotide *unam* ancoram suspendebant.

[Ibid. Ed. Ald. πρώρας, [πρώροις] quod libenter in πρῶραν, MSS. auctoribus, mutavi. Videtur perversa hujus clausulæ interpretatio tenebras toti huic narrationi offudisse, plerisque scilicet nominativum verbo εἶχον ex præcedenti commate arcessentibus, ut intelligatur Pyladem et Orestem fuisse, qui proram contis sustentarent. Verum id neque dignitati eorum conveniebat, neque omnino facere potuerunt, in litore adhuc stantes. Enimvero subaudiendum est οἱ μὲν, cui deinde opponitur notissimo more οἱ δέ. Hujus ellipseos, quæ nec valde inusitata est, nec a multis tamen animadversa, insigne apud Homerum exemplum est, Iliad. X. v. 157. τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων. Sic et Epigrammatarius Anthol. Steph. p. 327. Ἀμφότεροι Θῆβηθε, καὶ ἀμφότεροι πολεμισταὶ, Κὴκ Ζηνός· θύρσῳ δεινὸς ὁ δὲ ῥοπάλῳ. confer Orest. 1489. Helen. 1620. l. 2. *Musgravius*. v. Porson. ad Orest. 891.]

[Ibid. ἐπωτίδων. Schol. Thucydid. VII. 34. ἐπώτιδες εἰσὶ τὰ ἑκατέρωθεν τῆς πρώρας ἐξέχοντα ξύλα. Confer et Diodor. Sic. T. II. p. 251. ed. Wess. *Musgravius*.]

1353. πόντῳ δὲ δόντες τὴν ξένην καθίεσαν. Τὴν ξένην et τὴν Θεὰν, utraque sunt falsa; quia πόντῳ δόντες καθίεσαν describit aliquid quod in *mare*, non in *navem*, demittebatur. Sensus vix admittit aliquid præter τὴν σκάφην: quia jamjam *navigaturi* hoc semper faciebant. ξένην videtur esse ab imperito interpolatore. in qua re, nulla mutatio, utcumque enormis, miranda est. Pro Σπεύδοντες (ver. 1352.) Scalig. Σπάσαντες. Non opus. vid. Barnes. et Phœniss. 595. ed. King. Mox, ver. 1356. Reiskius legit, διευθυντηρίους Οἴακας, *clavum, qui dirigendæ per mare navi servit*. vulgo, δι' εὐθυντηρίας, Οἴακας &c. vide Hesych. V. Εὐθυντηρία: quæ erat pars navis: prope puppim, opinor, in qua ὁ εὐθυντὴρ versabatur. Vertitur, *per gubernacula* euntes: hoc vult, puto, *per eam partem navis ubi gubernacula sunt*, δι' εὐθυντηρίας, nihilo mutato.

1359. κλέπτοντες ἐκ γῆς ξόανον καὶ θυηπόλον; Spondeus est in quarto loco, νον καὶ. Lego, Κλέψοντες—ἢ θυηπόλον: *Utrum*

τίνος, τίς ὢν σὺ, τήνδ' ἀπεμπολᾷς χθονός;
ὁ δ' εἶπ', Ὀρέστης, τῆσδ' ὅμαιμος, ὡς μάθῃς,
Ἀγαμέμνονος παῖς, τήνδ' ἐμὴν κομίζομαι
λαβὼν ἀδελφὴν, ἣν ἀπώλεσ' ἐκ δόμων.
ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον εἰχόμεσθα τῆς ξένης,
καὶ πρός σ' ἕπεσθαι διεβιαζόμεσθά νιν.
ὅθεν τὰ δεινὰ πλήγματ' ἦν γενειάδων·
κεῖνοί τε γὰρ σίδηρον οὐκ εἶχον χεροῖν,
ἡμεῖς τε· πυγμαὶ δ' ἦσαν ἐγκροτούμεναι,
καὶ κῶλ' ἀπ' ἀμφοῖν τοῖν νεανίαιν ἅμα
εἰς πλευρὰ, καὶ πρὸς ἧπαρ ἠκοντίζετο,
ὥστε ξυνάπτειν, καὶ ξυναποκαμεῖν μέλη.
δεινοῖς δὲ σημάντροισιν ἐσφραγισμένοι,
ἐφεύγομεν πρὸς κρημνόν· οἱ μὲν ἐν κάρᾳ
κάθαιμ' ἔχοντες τραύμαθ', οἱ δ' ἐν ὄμμασιν.
ὄχθοις δ' ἐπισταθέντες, εὐλαβεστέρως
ἐμαρνάμεσθα, καὶ πέτρους ἐβάλλομεν.

subrepturi ex hac *terra statuam, an sacerdotem?* Pro πορθμεύετε (ver. 1358.) B. C. πορθευετε. [Edidi ξόανα καὶ θυηπόλους ex emendatione Musgravii.]

1360. τίνες, τίς ὢν ΓΕ τήνδ'. Barnesius addidit γε, ne versus hiaret. probabilius puto, Τίνος, ΤΙΣ ὢν ΣΥ, τήνδ' &c. sic Andromach. 883. Ἔγνως· ἀτὰρ δὲ ΤΙΣ ΣΥ πυνθάνῃ τάδε; vid. et ver. 647. ejusd. Fab. Heraclid. 638. Ion. 308. ne alios memorem. Videtur fuisse formula ΣΥ τίς εἶ; Joan. VIII. 25. XXI. 12. Rom. VIII. 20. ut Latinis, *Quis* TU?

1361. ὡς μάθοις. Usitatius μάθῃς. et ita omnes Parisiens. supra ver. 1030. Cyclop. 143. Androm. 1073. et innumeri alii loci.

1368. ἡμεῖς τε. *Et nos*, scil. οὐκ εἴχομεν σίδηρον, *nullos habebamus enses:* ut in isto Luciani Ver. Hist. p. 682. δένδρον δὲ, οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν· i. e. οὐδὲ δένδρον, οὐδὲ ὕδωρ. et Pindari Pyth. X. ναυσὶ δ', οὔτε (*f.* οὐδὲ) πεζὸς ἰὼν, i. e. οὐδὲ ναυσὶ, οὐδὲ πεζός. Vel, Ναυσί τ', οὔτε πεζός. vid. Iph. Aul. ver. 355.

1371. ὥστε ξυνάπτειν—μέλη· *Ita ut committerentur—membra:* Non puto quemquam hæc intelligere. Forte, Ὡς ξύν τ' ἀπειπεῖν καὶ ξυναποκαμεῖν μέλη· ita ut *fatiscerent, succumberent, defatigarentur, desponderent* membra: præpositione a verbo suo disjuncta, ut fieri solet. sic Helen. 105. Καὶ ξύν γε πέρσας, αὐτὸς ἀνταπωλόμην· pro ξυμπέρσας (vel συμπέρσας) γε. Alcest. 578. Σὺν δ' ἐποιμαίνοντο, pro Συνεποιμαίνοντο δέ. Frequenter ita Herodotus. Si in MSS. posthac inveniatur Ὥστε συναπειπεῖν &c. ita edatur. interea lectio, quam proposui, satis commoda est, et usitata.

ἀλλ' εἶργον ἡμᾶς τοξόται, πρύμνης ἔπι
σταθέντες, ἰοῖς, ὥστ' ἀναστεῖλαι πρόσω.
κἀν τῷδε, δεινὸς γὰρ κλύδων ὤκειλε ναῦν
πρὸς γῆν, φόβος δ' ἦν ὥστε μὴ τέγξαι πόδα,
λαβὼν Ὀρέστης ὦμον εἰς ἀριστερὸν,
βὰς εἰς θάλασσαν, κἀπὶ κλίμακος θορὼν,
ἔθηκ' ἀδελφὴν ἐντὸς εὐσέλμου νεὼς,
τό τ' οὐρανοῦ πέσημα, τῆς Διὸς κόρης
ἄγαλμα. νηὸς δ' ἐκ μέσης ἐφθέγξατο
βοή τις· Ὦ γῆς Ἑλλάδος ναῦται νεὼς

1380. *φόβος δ' ἦν ναυάταις τέγξαι πόδα.* Pro *ναυάταις* Codd. A. B. C. habent *ωστε μη*: quæ est mira mutatio; si aliquid miri sit in interpolatoribus, vel scribis. Supra voces *φόβος δ' ἦν*, videtur scriptum fuisse *ναυάταις* vel *ναυβάταις*, explicationis gratia. Ea vox, cum metro satisfaceret, et simul locum planiorem redderet, in contextum videtur admissa. *ναυάτης* vero pro *ναυβάτης*, spuriam esse vocem, et Græcis ignotam censet doctiss. Hemsterhusius ad Polluc. lib. VII. c. 29. p. 781. et in Addendis. *Ὥστε μὴ* conjunctim, vel *ὥστε* et *μὴ* separatim, sæpe omitti possunt, sensu salvo. vide Electr. 1257. Med. 1243. Priscianus p. 1196. Attici (dicunt) *ἀπαγορεύω μὴ λέγω* (l. *λέγειν*), *καὶ, ἀπαγορεύω λέγειν.* Exempla utriusque pleonasmi in *ὥστε* et in *μὴ*, frequentissime occurrunt. *Τέγξαι πόδα* est phrasis nautica (ut *facere pedem*, Virgilio) et significat *navem evertere*, ex consequenti: nam *ὁ ποῦς* (navis quidam funis) non potest *τέγξαι* vel *τέγγεσθαι*, nisi *eversa navi.*

1382. *βὰς εἰς θάλασσαν.* Euripideum magis, *Βάς τ' εἰς θάλασσαν.*

1383. *ἐντὸς εὐσήμου νεώς.* Conjeceram *εὐσέλμου*, ex Homer. Il. B. 170. Auctore Rhesi 97. et aliis. confirmat B. et Piersonus Verisimil. I. 2. p. 25.

Ibid. *εὐσέλμου νεώς. Τὸ δ' οὐρανοῦ*—— *Ἄγαλμα, νηὸς ἐκ μέσης ἐφθέγξατο Βοήν τιν'.* *Statua*, inquit, *ex nave media locuta est.* Quomodo, quæso, *in navem venit* statua? ejus enim rei nulla adhuc facta mentio. Pro *Βοήν τιν'* omnes Paris. habent *βοη τις*. Lego, *Βάς τ'* (Orestes) *εἰς θάλασσαν, κἀπὶ κλίμακος θορὼν, Ἔθηκ' ἀδελφὴν ἐντὸς εὐσέλμου νεὼς, Τό τ' οὐρανοῦ πέσημα, τῆς Διὸς κόρης Ἄγαλμα. νηὸς δ' ἐκ μέσης ἐφθέγξατο Βοή τις· Ὦ γῆς* &c. nam si Orestes Iphigeniam in navem imponeret, necesse erat ut statuam simul imponeret, ver. 1045. sed necesse erat ut hoc narraretur; nam hæc erat *caussa unica* ob quam Orestes et Pylades huc navigabant. *Βοή τις ἐφθέγξατο*, ut Andromach. 1147. vid. Bacch. 1076. Pausan. Messeniac. p. 233. ed. Sylb.

1386. *ὦ γῆς Ἑλλάδος ναῦται νεὼς, Λάβεσθε κώπαις, ῥόθιά τε λευκαίνετε.* Placeret, si vellent exemplaria, *Ὦ τῆσδ' Ἑλλάδος ναῦται νεὼς, Λάβεσθε κώπας,* &c. *ναῦται νεὼς,* ut Supplic. 509. *Ἑλλάδος νεὼς,* ut ver. 1292. *κώπας* conjecerat Barnesius. Legi posset, *ῥόθιά τ' ἐπιλευκαίνετε,* vel forte cum Scalig. *ἐκλευκαίνετε,* vel *ἐλλευκαίνετε.* Piersonus, *τῆς Ἑλλάδος,* et, *κώπαισί τε ῥόθια λευκαίνετε.* [Porsonus emendavit *ῥόθι' ἁλὸς,* citans Electr. 999. Nicand. Theriac. 822.]

λάβεσθε, κώπαις ῥόθι' ἁλὸς λευκαίνετε·
ἔχομεν γὰρ ὧνπερ οὕνεκ' Εὔξεινον πόρον
Συμπληγάδων ἔσωθεν εἰσεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ στεναγμὸν ἡδὺν ἐκβρυχώμενοι,
ἔπαισαν ἅλμην. ναῦς δ' ἕως μὲν ἐντὸς ἦν
λιμένος, ἐχώρει· στόμια διαπερῶσα δὲ,
λάβρῳ κλύδωνι συμπεσοῦσ' ἠπείγετο·
δεινὸς γὰρ ἐλθὼν ἄνεμος ἐξαίφνης, νεὼς
ὤθει πάλιν πρυμνήσι'· οἱ δ' ἐκαρτέρουν,
πρὸς κῦμα λακτίζοντες· εἰς δὲ γῆν πάλιν
κλύδων παλίρρους ἦγε ναῦν. σταθεῖσα δὲ
'Αγαμέμνονος παῖς, εὔξατ'· Ὦ Λητοῦς κόρη,
σῶσόν με τὴν σὴν ἱερίαν, πρὸς Ἑλλάδα
ἐκ βαρβάρου γῆς, καὶ κλοπαῖς ξύγγνωθ' ἐμαῖς.
φιλεῖς δὲ καὶ σὺ σὸν κασίγνητον, θεὰ,
φιλεῖν δὲ κἀμὲ τοὺς ὁμαίμονας δόκει.
ναῦται δ' ἐπευφήμησαν εὐχαῖσιν κόρης
παιᾶνα, γυμνὰς ἐκ χερῶν ἐπωμίδας

1388. Editt. priores Εὔξεινον, Barnes. Εὔξενον. vid. ad ver. 125.

1389. Συμπληγάδων ἔσωθεν. Potuit scripsisse magis ex arte, Συμπληγάδων τ' ἔσωθεν. Sed Codd. non variant; neque in Ἔχομεν et συνεπλεύσαμεν: pro quibus, secunda persona uti potuit Ἔχετε et συνεπλεύσατε.

1393. συμπεσοῦσ' ἠπείγετο. A. συμπεσου δηπηγετο. unde feceram συμπεσοῦσ' ἀπήγετο, quia statim dicitur, ὤθει πάλιν πρυμνήσια. Sed Piersonus, ἐπείχετο, p. 27. Verisim.

1396. Pro εἰς γῆν δὲ, omnes Gallici εις γην δη. et sic edidi. [Equidem malim cum Cantero εἰς δὲ γῆν πάλιν, vel cum Scaligero εἰς γῆν δ' αὖ πάλιν.] Ver. 1399. Recte Barnesius ἱερίαν pro ἱερείαν.

1404. ἐκ ΧΕΡΩΝ ἐπωμίδας. Conjeceram, γυμνὰς ἐκ ΠΕΠΛΩΝ ἐπωμίδας, *nudatos vestibus humeros remo* (i. e. remigationi) *cum adplicuissent*. Sic Ion. 1208. γυμνὰ δ' ἐκ ΠΕΠΛΩΝ μέλη Ὑπὲρ τραπέζης ἦχ' ὁ μαντευτὸς γόνος. neque pœnitet conjecturæ, quamquam omnes Codices habent γυμνας εκβαλοντες επωμιδας· quod ex interpolatione natum videtur, et vestigia τοῦ, ἐκ πέπλων, apparent in syllabis εκβαλον, quibus addiderint τες, metro supplendo. Contra in Anthologia lib. IV. cap. 3. p. 320. ed. Steph. (459. ed. Brodæi) ubi nunc legitur πέπλῳ, scripsit auctor, nisi

κώπῃ προσαρμόσαντες, ἐκ κελεύσματος.
μᾶλλον δὲ μᾶλλον πρὸς πέτρας ᾔει σκάφος.
χὼ μέν τις εἰς θάλασσαν ὡρμήθη ποσὶν,
ἄλλος δὲ πλεκτὰς ἐξανῆπτεν ἀγκύλας.
κἀγὼ μὲν εὐθὺς πρὸς σὲ δεῦρ' ἀπεστάλην,
σοὶ τὰς ἐκεῖθεν σημανῶν, ἄναξ, τύχας·
ἀλλ' ἕρπε, δεσμὰ καὶ βρόχους λαβὼν χεροῖν·
εἰ μὴ γὰρ οἶδμα νήνεμον γενήσεται,
οὐκ ἔστιν ἐλπὶς τοῖς ξένοις σωτηρίας.
πόντου δ' ἀνάκτωρ, Ἴλιόν τ' ἐπισκοπεῖ,
σεμνὸς Ποσειδῶν, Πελοπίδαις δ' ἐναντίος.
καὶ νῦν παρέξει τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον
σοὶ, καὶ πολίταις, ὡς ἔοικεν, ἐν χεροῖν,
λαβεῖν τ' ἀδελφὴν, ἣ φόνον τὸν Αὐλίδι
ἀμνημόνευτον θεᾷ προδοῦσ' ἁλίσκεται.

ΧΟ. ὦ τλῆμον Ἰφιγένεια, συγγόνου μέτα
θανεῖ, πάλιν μολοῦσα δεσποτῶν χέρας.

ΘΟ. ὦ πάντες ἀστοὶ τῆσδε βαρβάρου χθονὸς,
οὐκ, εἶα, πώλοις ἐμβαλόντες ἡνίας,
παράκτιοι δραμεῖσθε, κἀκβολὰς νεὼς
Ἑλληνίδος δέξεσθε; σὺν δὲ τῇ θεᾷ

omnia fallunt, χερί. [Musgravius γυμνὰς ἐξ ἐπωμίδων χέρας, *nudas usque ab humeris manus.*]

1408. ἄλλοι δὲ πλεκτὰς ἐξανῆπτον ἀγκύρας. Secunda in ἀγκύρας longa est. Ἐξανῆπτον ἀγκύρας videtur huc translatum ex versu 1351. Cod. A. εξανηπτεν. C. αλλος—εξανηπτεν. Lego, Ἄλλος δὲ πλεκτὰς ἐξανῆπτεν ἀγκύλας. *Alius vero funes ex* nave *suspendebat curvos.* Πλεκταὶ sunt *funes*, Pollux X. 31. Hesychius. Troas. 1010. Xenophon. p. 842. B.

1415. Πελοπίδαις τ' ἐναντίος. Editiones δ' pro τ'. hoc (τ') verius puto. Pro λαβεῖν τ' ἀδελφὴν Piersonus λαβόντ' ἀδελφὴν, Verisimil. p. 28. [λαβεῖν, ἀδελφῆν θ' *Musgravius.*]

1420. ἀμνημόνευτον θεᾷ &c. Non bene intelligo hunc versum. idcirco contextum et interpretationem, sicut erant, reliqui. Obvium est, Ἀμνημόνευτος Θεᾶς, &c.

1425. σὺν δὲ τῇ Θεῷ Σπεύδοντες, *Et adjuvante Dea festinantes.* Aliter distingui potest, σὺν δὲ, τῇ Θεῷ Σπεύδοντες, et verti,

σπεύδοντες, ἄνδρας δυσσεβεῖς θηράσετε;
οἱ δ' ὠκυπομποὺς ἕλξετ' εἰς πόντον πλάτας,
ὡς ἐκ θαλάσσης, ἔκ τε γῆς ἱππεύμασι
λαβόντες αὐτοὺς, ἢ κατὰ στύφλου πέτρας
ῥίψωμεν, ἢ σκόλοψι πήξωμεν δέμας;
ὑμᾶς δὲ, τὰς τῶνδ' ἵστορας βουλευμάτων,
γυναῖκας, αὖθις, ἡνίκ' ἂν σχολὴν λάβω,
ποινασόμεσθα. νῦν δὲ τὴν προκειμένην
σπουδὴν ἔχοντες, οὐ μενοῦμεν ἥσυχοι.

ΑΘΑΝΑ.

ποῖ, ποῖ διωγμὸν τόνδε πορθμεύεις, ἄναξ
Θόας; ἄκουσον τούσδ' Ἀθηναίας λόγους.
παῦσαι διώκων, ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ·
πεπρωμένοις γὰρ θεσφάτοισι Λοξίου
δεῦρ' ἦλθ' Ὀρέστης, τῶν τ' Ἐριννύων χόλον
φεύγων, ἀδελφῆς τ' Ἄργος εἰσπέμψων δέμας,
ἄγαλμά θ' ἱερὸν εἰς ἐμὴν ἄξων χθόνα.

simul vero, caussa Deæ festinantes, i. e. in gratiam Deæ. Hoc multo potius videtur: nam σὺν τῇ Θεᾷ, *adjuvante Dea*, falsum diceret.

1427. οἱ δ' ὠκυπομπούς. Recte Οἱ δ', neque mutandum in Ἠδὲ, *et*; sed intelligendum est Οἱ μὲν supra, ante ἐμβαλόντες (cui hic respondet Οἱ δὲ) quod in versione perite expressit Barnesius, et in nota monuit.

1429. ἢ καταστύφλου πέτρας. Divido, κατὰ στύφλου. et ita Reiskius. Sumtum forte ex Æschyli Prom. Vinct. ver. 747. vide Bacch. 1135. Ver. 1432. Pro γυναῖκας, forte γυναῖκες. Ver. 1433. Non male τῶν προκειμένων, ut Sophocl. Antig. 1336. et auctor Rhesi 984. Sed A. B. τὴν προκειμένην. sic ἀγῶνα τὸν προκείμενον, Orest. 845. Phœniss. 797. et auctor ad Hebræos XII. 1. et multa talia, quæ non adduco.

1436. τῆσδ' Ἀθηναίας λόγους. Verum puto, ἄκουσον τούσδ'—λόγους: ut Supplic. 1183. Ἄκουε, Θησεῦ, τούσδ' Ἀθηναίας λόγους.

1439. τῶν τ' Ἐριννύων χόλον. Monui ad Supplic. ver. 702. p. 169. legendum videri τόν τ', non τῶν τ': quia Ἐριννύες, utpote nomen proprium, ponuntur absque articulo per totum hoc drama. Post versum 1441. Ἄγαλμά θ' ἱερὸν &c. Codd. A. C.

πρὸς μέν σ' ὅδ' ἡμῖν μῦθος· ὃν δ' ἀποκτενεῖν
δοκεῖς Ὀρέστην, ποντίῳ λαβὼν σάλῳ,
ἤδη Ποσειδῶν, χάριν ἐμὴν, ἀκύμονα
πόντου τίθησι νῶτα, πορθμεύων πλάτῃ.
μαθὼν δ', Ὀρέστα, τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς,
κλύεις γὰρ αὐδὴν, καίπερ οὐ παρὼν, θεᾶς,
χώρει λαβὼν ἄγαλμα, σύγγονόν τε σήν.
ὅταν δ' Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς,
χῶρός τίς ἐστιν Ἀτθίδος πρὸς ἐσχάτοις
ὅροισι, γείτων δειράδος Καρυστίας,
ἱερὸς, Ἁλάς νιν οὑμὸς ὀνομάζει λεώς·
ἐνταῦθα τεύξας ναὸν, ἵδρυσαι βρέτας,
ἐπώνυμον τῆς Ταυρικῆς, πόνων τε σῶν,
οὓς ἐξεμόχθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα
οἴστροις Ἐριννύων· Ἄρτεμιν δέ νιν βροτοὶ
τολοιπὸν ὑμνήσουσι Ταυροπόλον θεάν.

addunt, των νυν παροντων πημα των ἀναψυχας. Similiter quidem scribit in Hippolyto, 605. Τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἄκος μόνον.

[1445. Tyrwhittus πορθμεύειν.]

1447. (κλύεις γὰρ—Θεᾶς). Hic locus ita distingui debet, (Κλύεις γὰρ αὐδὴν, καίπερ οὐ παρὼν) Θεᾶς Χώρει λαβὼν ἄγαλμα, &c. Θεᾶς ἄγαλμα conjungenda sunt ut ver. 1480. et passim. Plautus videri potest egisse interpretem hujus parentheseως, Amphitryon. III. 3. *Audis quæ dico, tametsi præsens non ades.* Jupiter Mercurium alloquitur.

[1452. Ἁλάς. Pagi hujus meminit, ut et Dianæ simulacri eo translati Callimach. H. Dian. 173. Vid. et Strabon. p. 399. A. Ἅλησι παρὰ τὴν θάλασσαν habet Plutarch. Anton. p. 1736. ed. Steph. *Musgravius.*]

1453. τάξας ναόν. Τεύξας ναὸν scribere potuit, ut Hom. Odyss. XII. 346. quod est τεύξασθαι νηὸν Hymn. in Apoll. 221. paullo post τεύξαι νηὸν, ver. 258. vid. Pindar. Pyth. VII. Lycophron. ver. 1128. Auctor. Rhesi 959. Hoc jam video placuisse Cl. Piersono Verisimil. p. 28. Si vulgata retineatur, τάξας ναὸν erit, *postquam imperaveris* (injunxeris) *templum*, scil. Atheniensibus exstruendum. [τεύξας et Musgravius.]

1455. οὓς ἐξεμόχθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα. Vide supra ad ver. 84. Pro ἐξεμόχθεις A. ἐξεμοχθης.

νόμον τε θὲς τόνδ', ὅταν ἑορτάζῃ λεὼς
τῆς σῆς σφαγῆς ἄποιν', ἐπισχέτω ξίφος
δέρῃ πρὸς ἀνδρὸς, αἷμά τ' ἐξανιέτω
ὁσίας ἕκατι, θεά θ' ὅπως τιμὰς ἔχῃ.
σὲ δ' ἀμφὶ σεμνὰς, Ἰφιγένεια, κλίμακας
Βραυρωνίας δεῖ τῆσδε κληδουχεῖν θεᾶς,
οὗ καὶ τεθάψει κατθανοῦσα, καὶ πέπλων
ἄγαλμά σοι θήσουσιν, εὐπήνους ὑφὰς,

1458. νόμον δὲ θέσθε τόνδ', ὅθ' ἑορτάζῃ λεώς. A. θεσθαι. quod cum indefinitum sit, significare potest vel *tu pone*, vel, *populus ponat.* Pro ἑορτάζῃ leg. forte ἑορτάζει, quia ὅτε *quando* cum indicativo semper utitur Euripides, nisi fallor. ἑορτάζει, opinor, trisyllabum est B. C. οταν pro ὅθ'. Scribi quoque potest, θέσθω, sc. λεώς. [Lege νόμον τε θὲς τόνδ', ὅταν ἑορτάζῃ λεὼς, partim ex MSS. Constructio est, ἵδρυσαι βρέτας—Νόμον τε θές. Duo MSS. ὅταν. *Porsonus.*]

1460. αἷμά τ' ἐξαννυέτω. Secunda in ἀνύω fere brevis est. unde scrib. opinor ἐξανυττέτω. Suidas: Ἀνύττειν οἱ Ἀττικοὶ ὅπερ ἡμεῖς ἀνύειν. sed quid est ἀννύειν?

[1460. Ἐξανιέτω est Musgravii conjectura pro ἐξαννυέτω Porsono ad Phœn. 463. probata. Conf. append. ad Toupium T. IV. p. 497.]

1461. ὁσίας ἕκατι Θεᾶς. Ceperunt Ὁσίας pro adjectivo, conjungendo cum Θεᾶς, sententia summe insulsa. Euripides, puto, dedit αἷμά τ' ἐξανυττέτω, Ὁσίας ἕκατι, Θεά θ' ὅπως τιμὰς ἔχῃ. *Duas* caussas hujus actionis reddit. Ὁσίας ἕκατι, est, Ὁσίας χάριν, Ὁσίας ἕνεκα, *Defungendæ religionis caussa, dicis caussa.* Locutionem, et mentem poëtæ, explicat Harpocration V. Ἀφοσιῶ. Exemplum rei habes apud Herodot. lib. IV. 154. vid. et Sophocl. Antig. 262. 786. et Gronovii Observat. lib. IV. c. 13. ad fin.

[1462. κλίμακας. Piersonus, probante Valckenærio ad Hippol. 73. λείμακας.]

1463. τῆσδε κληδουχεῖν Θεᾶς. Observandus hic locus propter constructionem, et propter raritatem verbi κληδουχεῖν: si tamen integer et sanus sit; quod non ita esse vehementer suspicor: tametsi eum sic citet Ill. Spanhemius ad Callimach. p. 694. et vertat, *clavigeram Deæ fore.* Mihi videtur ita concipi debuisse, Σὲ δ' ἀμφὶ σεμνὰς, Ἰφιγένεια, κλίμακας Βραυρωνίας δεῖ, τῆσδε κληδοῦχον Θεᾶς, * * * * Οὗ καὶ τεθάψῃ &c. Deesse puto aliquid in quo narrabatur quod ad reliquam Iphigeniæ *vitam* spectabat. sequitur de *morte* ejus, *sepultura*, et *honoribus* post mortem. Hunc actum alibi mutilum esse (nescio quo casu) observavi: vide notam proxime sequentem, et ad ver. 1214. 1223. 1234. 1469. Verbum κληδουχεῖν (si existeret) posceret, opinor, τῇδε Θεᾷ, ut Βακχίῳ χορεύσομεν, Bacch. 195. non τῆσδε Θεᾶς. Quod deest, hoc modo, vel multis aliis, suppleri potest, si quis incertis se oblectare amat, τῆσδε κληδοῦχον Θεᾶς, [Οἰκεῖν, ὅπου σε βίοτος εὐδαίμων μένει·] Οὗ καὶ τεθάψῃ &c. Permulta sunt nomina in οῦχος desinentia, quæ nullum habent verbum cognatum; inter quæ, uti videtur, est κληδοῦχος: ut κεροῦχος, στερνοῦχος, σκηπτοῦχος, ταμιοῦχος, οὐρανοῦχος, &c. sed non invenies, opinor, κερουχέω, στερνουχέω, &c. Probandum erat, κληδουχεῖν esse Græcam vocem, et usitatam constructionem τῆσδε Θεᾶς. ego prius cum non possem probare, merito dubitavi de utroque.

ἃς ἂν γυναῖκες ἐν τόκοις ψυχοῤῥαγεῖς
λείπωσ' ἐν οἴκοις. τάσδε δ' ἐκπέμπειν χθονὸς
Ἑλληνίδας γυναῖκας ἐξεφίεμαι,
* * * * * * * *
γνώμης δικαίας, οὕνεκ' ἐξέσωσά σε,
καὶ πρίν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας
κρίνασ', Ὀρέστα, καὶ νόμισμ' εἰς ταυτόγε,
νικᾶν, ἰσήρεις ὅστις ἂν ψήφους λάβῃ.
ἀλλ' ἐκκομίζου σὴν κασίγνητον χθονὸς,
Ἀγαμέμνονος παῖ, καὶ σὺ μὴ θυμοῦ Θόας.
ΘΟ. ἄνασσ' Ἀθάνα, τοῖσι τῶν θεῶν λόγοις
ὅστις κλύων ἄπιστος, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
ἐγὼ δ' Ὀρέστῃ τ', εἰ φέρων βρέτας θεᾶς
βέβηκ', ἀδελφῇ τ', οὐχὶ θυμοῦμαι. τί γὰρ
πρὸς τοὺς σθένοντας θεοὺς ἁμιλλᾶσθαι καλόν;

1467. *λείπωσ' ἐν οἴκοις. τάσδε δ' ἐκπέμπειν χθονὸς Ἑλληνίδας γυναῖκας ἐξεφίεμαι, Γνώμης δικαίας, οὕνεκ' ἐξέσωσά σε.* Ita edidi vocem penultimam (pro vulgata *ἐκσώσασά σε*) ex Canteri conjectura, confirmata a Scholiast. Aristoph. Ran. 697. Ceterum in his tribus iambis, tres personas alloquitur Minerva, sine ulla nota transitionis, vel personarum distinctionis. nam ista, *Λείπωσ' ἐν οἴκοις*, et quæ præcedunt, ad Iphigeniam evidenter dicta sunt. sequentia vero, *τάσδε δ' ἐκπέμπειν* &c. æque evidenter ad Thoantem, de Choro. Sed ista, *Γνώμης δικαίας* &c. nemini, præter Oresten, applicari possunt: et illi nominatim applicantur. Atque hinc clarissime patet (quod suspicatus erat Brodæus, credere noluit Barnesius) nonnulla huic loco excidisse ante *Γνώμης δικαίας*: quæ porro verba nihil habent ad quod referantur. Hunc defectum asteriscis notavi. Pro *θήσουσιν* ver. 1465. nonnullæ editt. (et inter eas Aldina) habent *θήσουσ'*, metro deficiente. [Canterus *ἐξέσωσά σε*, omnino male; *οὕνεκα* enim cum *γνώμης δικαίας* connectendum est. *Musgravius.*]

1471. *καὶ νόμισμ' εἰς ταυτό γε Νικᾶν, ἰσήρεις ὅστις ἂν ψήφους λάβῃ.* A. *εις ταυτο με.* Sententiam hanc, et fere verba habes Electr. 1268. *Καὶ τοῖσι λοιποῖς ὅδε νόμος τεθήσεται, Νικᾶν, ἴσαις ψήφοισι τὸν φεύγοντ' ἀεί.* et Æschylus de eadem re, Eumenid. 487. ubi Minerva dicit, *Θεσμὸν τόνδ', [τὸν] εἰς ἅπαντ' ἐγὼ θήσω χρόνον.* nihilominus non intelligo istud *εἰς ταυτό γε*, etiamsi admittatur Scaligeri *κεκανόνισμ'*, i. e. *κεκανόνισμαι* (quod tamen non admitto) *constitui, sanxi.* Aliis forte nulla erit difficultas interpretantibus, *καὶ νόμισμ' εἰς ταυτό γε, et secundum eandem constitutionem, νικᾶν* (i. e. *νικάτω*) *vincat qui* &c. melius intellexissem, *καὶ νόμισμ' ἔσται τόδε, Νικᾶν* &c. *et hæc erit* lex, *Ut vincat* &c. Parva est mutatio *εις ταυ* in *εσται*, et *τογε* in *τοδε*.

ἴτωσαν εἰς σὴν, ξὺν θεᾶς ἀγάλματι,
γαῖαν, καθιδρύσαιντό τ' εὐτυχῶς βρέτας.
πέμψω δὲ καὶ τάσδ' Ἑλλάδ' εἰς εὐδαίμονα
γυναῖκας, ὥσπερ σὸν κέλευσμ' ἐφίεται·
παύσω δὲ λόγχην, ἣν ἐπαίρομαι ξένοις,
νηῶν τ' ἐρετμά· σοὶ τάδ' ὡς δοκεῖ, θεά.
ΑΘ. αἰνῶ· τὸ γὰρ χρεὼν σοῦ τε, καὶ θεῶν κρατεῖ.
ἴτ', ὦ πνοαὶ, ναυσθλοῦσθε τὼ 'γαμέμνονος
παῖδ' εἰς Ἀθήνας. ξυμπορεύσομαι δ' ἐγὼ,
σώζουσ' ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς σεμνὸν βρέτας.
ἴτ', ἐπ' εὐτυχίᾳ, τῆς σωζομένης
μοίρας εὐδαίμονες ὄντες.
ΧΟ. ἀλλ', ὦ σεμνὴ παρά τ' ἀθανάτοις,
καὶ παρὰ θνητοῖς, Παλλὰς Ἀθάνα,
δράσομεν οὕτως ὡς σὺ κελεύεις·
μάλα γὰρ τερπνὸν κἀνέλπιστον

1485. θεά. C. θεᾳ, casu tertio. quod defendi potest: licet verius existimem Θεά. vide ad ver. 1233.

1486. αἰνῶ· τὸ γὰρ χρεὼν &c. Huic versui præfigitur ΑΘ. persona in Cod. B. Recte.

1487. ναυσθλοῦσθε τὸν Ἀγαμέμνονος Παῖδ' εἰς Ἀθήνας. Legendum, τὼ 'γαμέμνονος Παῖδ', i. e. Παῖδε dualiter. uterque enim debebat Athenas proficisci. Sed τὸν παῖδα denotaret Oresten solum. Ναυσθλοῦσθε (pro ναυσθλοῦσαι) quæ erat Scaligeri conjectura, firmatur ab A. et C. [Canteri ναυσθλοῦτε probat Musgravius.]

Huic iambo, Ἴτ', ὦ πνοαὶ, &c. præfigitur απολ. seu persona Apollinis in B. C. Non recte, opinor: quia in veterum tragœdiis *duo dii* ἐκ μηχανῆς nunquam, quod scio, adhibentur. nam Castor et Pollux qui apparent in catastrophe Helenæ et Electræ Nostri, pro uno tantum numine habendi sunt. Nescivit interpolator, Minervam fuisse sororem (ὁμοπάτριον) Dianæ: Soph. Œd. Tyr. 166. Noster Ion. 467. Unde putavit Apollinem necessarium esse, propter ista, ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς, ver. 1489.

1490. ἴτ' ἐπ' εὐτυχίᾳ τῆς σωζομένης Μοίρας, &c. Distinguendum post εὐτυχίᾳ, non post Μοίρας. Ἴτε ἐπ' εὐτυχίᾳ, est, Ἴτε εὐτυχεῖς, εὐτυχῶς, ἐπ' εὐτυχεῖ πότμῳ, Iph. Aul. 1523. Εὐδαίμονες τῆς μοίρας, est ἕνεκα τῆς μοίρας: ut, ὦ θύγατερ ἀθλία τύχης. Hecub. 425. ubi nunc legitur ἀθλίας. Pro εὐδαίμονες C. ευδαιμονος. perperam. ὄντες pro οὖσαι, Attice.

[1490. τῆς σωζομένης μοίρας. Aristides ed. Canter. T. III. p. 728. c. *Musgravius.*]

φήμην ἀκοαῖσι δέδεγμαι.
ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη, τὸν ἐμὸν
βίοτον κατέχοις,
καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα.

1497. ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη. Precatio Poëtæ, pro bono successu dramatis sui, ut in Oreste et Phœnissis, ubi scribitur Νίκα, quod prætulerim.

Exempla vocum in ultima syllaba depravatarum, ex Iphigenia in Tauris.

	Iphig. in Tauris.	Forte leg.
Ver. 11.	Ἑλληνικῶν	Ἑλληνικὸν
14.	Ἑλένης	Ἑλένην
58.	βάλουσί με	βάλωσ' ἐμαί.
78.	Ἐπειδὴ	Ἐπεὶ γὰρ
112.	προσφέροντα	προσφέροντε
135.	εὐδένδρων	εὐδένδρου
172.	πάρος τύμβου	πρὸς τύμβον
176.	ἔνθα	ἐν τᾷ
190.	μόχθων	μόχθου
194.	ἱερὸν	ἱερᾶς
210.	θαλάμαις	θαλάμοις
225.	αἱμάσσουσ'	οἰμώζουσ'
227.	Οὐδ'	Οὐδὲν
240.	τοῦ	τό με
241.	Συμπληγάδων	Συμπληγάδα
253.	Ἀκταῖσιν	Ἄκραις
258.	οὐδέπω	οὐδ', ὅπως
261.	ὑλοφορβοὶ	ὑλοφορβοὺς
269.	χεῖρα	χεῖρι
288.	χιτώνων	ἐχιδνῶν
292.	μορφῆς	φωνῆς
312.	εὐπήκτοις ὑφαῖς	εὐπήνους ὑφὰς
341.	Ἕλλην, ὃς	Ἕλληνος
355.	Συμπληγάδας	Συμπληγάδος
358.	τῆς	τῇ γ'
419.	κεναὶ δόξαι.	κενόδοξοι.
430.	Μέλπουσιν	Μελπουσᾶν
439.	δεσποσύνας	δεσποσύνοις
456.	διδύμοις	δίδυμοι
473.	τυγχάνοι,	τυγχάνει,
475.	ὅτι	ὅτῳ
483.	λυπεῖς	λυπεῖ γ'
495.	Ἕλληνος	Ἕλλην εἶ
552.	Δεινὸς	Δεινῶς
579.	σπουδαῖς	ταύταις
587.	ταῦτα	τάδε
603.	γενέσθαι·	γενέσθω·
610.	ὀρθὸς	ὀρθῶς
697.	οὐδ' ἄπαις	οὐθ' ἅπας
710.	ἐνεγκὼν	ἐνέγκας
742.	κᾀυτὴ	κᾀυτὸν

Iphig. in Tauris.	Forte leg.
769. τ' Ἀγαμέμνονος	τῷ γαμέμνονος
773. λόγοις ἔκπλησσέ	λόγου δ' ἔκπλησσέ
789. ὀμόσασ'	ὀμόσας
795. ἐκπεπληγμένη	ἐκπεπληγμένος
811. ἄκουε—Ἠλέκτρα	ἀκοῇ—Ἠλέκτρας
813. ἡνίκ' ἦν	ἣν εἶχον
820. μητρὶ δοῦσα σῇ	μήτρ' ἔδως τῇ σῇ
844. Ἀμπτάμενος	Ἀμπταμένα
904. Λήξαντα	Λήξαντε
944. πόνων	λόγων
976. λαβὼν	λακὼν
1018. νόει Νόστον	νοσεῖ Νόστος
1041. ἐρᾷ.	ἐρῶ.
1042. εἰ ἐπ' ἔκβολον;	εἶπας ἐκβολήν;
1049. σφε	γε
1055. φίλου τ' ἀδελφοῦ	φίλης τ' ἀδελφῆς
1119. κάμνεις	κάμνει
1148. Χαίτας	χλιδᾶς
1158. ὠλένῃ;	ὠλέναις;
1161. δίδωμ'	δίδως,
1171. ἦλθον τὸν	ἠλθέτην
1184. σώσαις	σώσῃς
1188. τοῖς ξένοις	τοῖν ξένοιν
1201. ποτε	ποτ' ἂν
1203. γενέσθω;	γενέσθαι;
1216. μόλοις	μόλῃς
1265. Ὕπνου	Ὕπνῳ
1346. κατήρει	κατῆρες
1350. πρώρας	πρώραν
Ibid. ἐπωτίδων Ἀγκύρας	ἐπωτίδος Ἄγκυραν
1383. Βοήν τιν'	Βοή τις
1404. χερῶν	πέπλων
1408. ἀγκύρας	ἀγκύλας
1471. εἰς ταυτό γε	ἔσται τόδε
1487. τὸν Ἀγαμέμνονος	τὼ 'γαμέμνονος.

ΤΕΛΟΣ.

INDEX
RERUM IN NOTIS
AD
EURIPIDIS IPHIGENIAM IN AULIDE
ET
IPHIGENIAM IN TAURIS
MEMORABILIUM.

F.

H.

Θ.

I.

K. C.

Λ.

M.

ΤΕΛΟΣ.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.[a]

Ἡ μὲν σκηνὴ, ἐν Ἐλευσῖνι· ὁ δὲ χορὸς, ἐξ Ἀργείων γυναικῶν, αἳ μητέρες ἦσαν τῶν ἐν Θήβαις πεπτωκότων ἀριστέων. τὸ δὲ δρᾶμα, [b] ἐγκώμιον Ἀθηναίων.

[a] Herodotus IX, 27. (Ἀθηναῖοι) Ἀργείους τοὺς μετὰ Πολυνείκεος ἐπὶ Θήβας ἐλάσαντας, τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα, καὶ ἀτάφους κειμένους, στρατευσάμενοι ἐπὶ τοὺς Καδμείους, ἀνελέσθαι τε τοὺς νεκρούς φαμεν καὶ θάψαι τῆς ἡμετέρης ἐν Ἐλευσῖνι.

[b] ἐγκώμιον Ἀθηναίων] Probabile est, rem majoris momenti propositam habuisse Euripidem in hoc Dramate. vide ad vers. 1183. Ceterum prior pars hujus Argumenti periit. Hæc enim, quæ jam restant, extrema tantum sunt verba. quod etiam *Electræ* Euripidis videtur accidisse. Quamobrem aliud *Argumentum* addidi. *Marklandus.*

ALIUD ARGUMENTUM.

V. 1. *CHORUS* Matronarum Argivarum *Supplicum*, et Adrastus Rex Argorum, una cum parvis filiis Septem Ducum cæsorum apud Thebas, Eleusina accedunt. ibi inveniunt matrem Thesei Æthram; quam orant, ut Theseo suadeat petere ad sepulturam cadavera filiorum suorum, a Thebanis detenta, et sub dio in eorum agro putrescentia. Theseus Adrasto, hoc petenti, obtentu rei publicæ primum negat; mox, suasu matris, hoc suscipere pollicetur. *Chorus* gaudet, Theseique et Atheniensium Humanitatem laudat.

V. 382. Theseus, nuncium Thebas ad amice petenda cæsorum cadavera missurus, prævenitur a Rege Creonte et Thebanis, qui, per præconem, Theseum vetant in Atticam admittere Adrastum, aut, si jam admiserit, expellere jubent. Hujus denunciationis insolentiam ægre fert Theseus. Disputatur ab eo et præcone de Regimine *Monarchico* et *Populari:* pulcherrimeque et humanissime a Theseo agitur *de Mortuis sepeliendis.* Præco minatur Theseo; qui, minis ejus contemtis, ad repetenda cadavera exercitum contra Thebanos ducit. *Chorus* timet, dubitat, precatur.

V. 634. Servus, qui in priore bello captus fuerat, a Thebis profugit, et narrat Choro et Adrasto, qui Eleusine manserant, victoriam Thesei, et totum rei gestæ ordinem. Mox, cadaveribus ipsis cæsorum Ducum allatis, *Choro* et Adrasto renovatur luctus.

V. 838. Theeis cadaverum in Scenam illatis, dum rogus paratur, Elogium uniuscujusque Septum Ducum Adrastus, rogante Theseo, percurrit. *Chorus* iterum luget.

V. 990. Evadne, uxor Capanei unius ex Septem, Argis profugit Eleusinem, et in ardentem rogum mariti sui se conjicit. Iphidis, patris ejus, super ea, et *Chori* Adrastique de ceteris, lamentationes. Minerva apparet ἐκ Μηχανῆς, et monet Theseum jam dimissurum Argivos cum ossibus Ducum, ut, ob hoc beneficium, antequam abeant, jusjurandum ab illis exigatur, *ne unquam irrumpant in agrum Atticum ipsi*, et, *ut, aliis irrumpentibus, illi obsistant.* Quæ res præcipua caussa Dramatis hujus videtur. adi notata ad ver. 1183.

ΤΑ ΤΟΥ

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΙΘΡΑ.

ΧΟΡΟΣ.

ΘΗΣΕΥΣ.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ.

ΚΗΡΥΞ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΕΥΑΔΝΗ.

ΙΦΙΣ.

[c] ΠΑΙΣ.

[c] ΑΘΗΝΑ.

Προλογίζει δὲ ἡ Αἴθρα.

[c] Addidi has duas *Dramatis Personas*. Παῖς inducitur ver. 1123. Ἀθηνᾶ ver. 1183. *Marklandus*.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΑΙΘΡΑ.

ΔΗΜΗΤΕΡ, ἑστιοῦχ' Ἐλευσῖνος χθονὸς
τῆσδ', οἵ τε ναοὺς ἔχετε πρόσπολοι θεᾶς,
εὐδαιμονεῖν με, Θησέα τε παῖδ' ἐμὸν,
πόλιν τ' Ἀθηνῶν, τήν τε Πιτθέως χθόνα·
ἐν ᾗ με θρέψας ὀλβίοις ἐν δώμασιν
Αἴθραν πατὴρ, δίδωσι τῷ Πανδίονος
Αἰγεῖ δάμαρτα, Λοξίου μαντεύμασιν.
εἰς τάσδε γὰρ βλέψασ', ἐπευξάμην τάδε,
γραῦς, αἳ λιποῦσαι δώματ' Ἀργείας χθονὸς,
ἱκτῆρι θαλλῷ προσπιτνοῦσ' ἐμὸν γονὺ,
πάθος παθοῦσαι δεινόν· ἀμφὶ γὰρ πύλας
Κάδμου θανόντων ἑπτὰ γενναίων τέκνων,
ἄπαιδές εἰσιν, οὕς ποτ' Ἀργείων ἄναξ
Ἄδραστος ἤγαγ', Οἰδίπου παγκληρίας
μέρος κατασχεῖν φυγάδι Πολυνείκει θέλων,
γαμβρῷ· νεκροὺς δὲ, τοὺς ὀλωλότας δορὶ,
θάψαι θέλουσι τῶνδε μητέρες χθονί·

1. Distinctionem, quam Marklandus post Ἐλευσῖνος posuerat, Musgravio auctore, delevi.

17. μητέρων Ald.

εἴργουσι δ᾽ οἱ κρατοῦντες, οὐδ᾽ ἀναίρεσιν
δοῦναι θέλουσι, νόμιμ᾽ ἀτίζοντες θεῶν.
κοινὸν δὲ φόρτον ταῖσδ᾽ ἔχων χρείας ἐμῆς
Ἄδραστος, ὄμμα δάκρυσιν τέγγων ὅδε,
κεῖται, τό τ᾽ ἔγχος, τήν τε δυστυχεστάτην
στένων στρατείαν, ἣν ἔπεμψεν ἐκ δόμων·
ὅς μ᾽ ἐξοτρύνει παῖδ᾽ ἐμὸν πεῖσαι λιταῖς,
νεκρῶν κομιστὴν, ἢ λόγοισιν, ἢ δορὸς
ῥώμῃ γενέσθαι, καὶ τάφου μεταίτιον·
μόνον τόδ᾽ ἔργον προστιθεὶς ἐμῷ τέκνῳ,
πόλει τ᾽ Ἀθηνῶν. τυγχάνω δ᾽ ὑπὲρ χθονὸς
ἀρότου προθύουσ᾽, ἐκ δόμων ἐλθοῦσ᾽ ἐμῶν
πρὸς τόνδε σηκὸν, ἔνθα πρῶτα φαίνεται
φρίξας ὑπὲρ γῆς τῆσδε κάρπιμος στάχυς.
δεσμὸν δ᾽ ἄδεσμον τόνδ᾽ ἔχουσα φυλλάδος,
μένω πρὸς ἁγναῖς ἐσχάραις δυοῖν θεαῖν,
Κόρης τε καὶ Δήμητρος, οἰκτείρουσα μὲν
πολιὰς ἄπαιδας τάσδε μητέρας τέκνων,
σέβουσα δ᾽ ἱερὰ στέμματ᾽. οἴχεται δέ μοι
κήρυξ πρὸς ἄστυ, δεῦρο Θησέα καλῶν,
ὡς ἢ τὸ τούτων λυπρὸν ἐξέλῃ χθονὸς,
ἢ τάσδ᾽ ἀνάγκας ἱκεσίους λύσῃ, θεοὺς
ὅσιόν τι δράσας. Πάντα γὰρ δι᾽ ἀρσένων
γυναιξὶ πράσσειν εἰκὸς, αἵ τινες σοφοί.

27. Μόνῳ Reiskii et Marklandi correctionem probat Musgravius.

29. Videsis, monente Musgravio, Suidam v. Προηροσίαι, Schol. Aristoph. Equit. 725.

32. δεσμὸν ἄδεσμον. Recte Heathius de circulo matronarum interpretatur, quæ Æthram cingentes religionis quodam vinculo in templo retinebant. Simillimum est illud Nostri de Theseo: πέδαις ἀχαλκεύτοισιν ἔζευκται πόδας. v. Fragm. Pirithoi IV. *Musgravius.*

33. Μενῶ Ald. Mutavit post Marklandum Musgravius.

ΧΟΡΟΣ.

ἱκετεύω σε, γεραιά, — στροφή. α'.
γεραιῶν ἐκ στομάτων, πρὸς
γόνυ πίπτουσα τὸ σόν,
ἀνά μοι τέκνα λῦσαι
φθιμένων νεκύων, οἳ
καταλείπουσι μέλη
θανάτῳ λυσιμελεῖ, θηρ-
σὶν ὀρείοισι βοράν.
ἐσιδοῦσ' οἰκτρὰ μὲν ὄσσων — ἀντιστροφή. α'.
δάκρυ' ἀμφὶ βλεφάροις, ῥυ-
σὰ δὲ σαρκῶν πολιῶν
καταδρύματα χειρῶν·
τί γάρ; ἃ φθιμένους παῖ-
δας ἐμοὺς οὔτε δόμοις
προθέμαν, οὔτε τάφων χώ-
ματα γαίας ἐσορῶ.
ἔτεκες καὶ σύ ποτ', ὦ πότ- — στροφή. β'.
νια, κοῦρον, φίλα ποιη-
σαμένα λέκτρα πόσει σῷ·
μετὰ νῦν δὸς ἐμοὶ σᾶς
διανοίας, μετάδος δ' ὅσ-
σον ἐπαλγῶ μελέα τῶν

42. Hoc chori carmen disposuimus viri eruditissimi Caroli Burneii judicium secuti. Metrum vv. 42. 43. 48. 50. 51. 56. 58. 59. 60. 62. 63. 65. 66. 67. 70. 71. 72. 74. 75. 77. 78. 79. est Ionicum a Minori dimetrum acatalectum. vv. 44. 47. 49. 52. 55. 57. 64. 76. Ionicum a minori dimetrum catalecticum. vv. 45. 46. 53. 54. 61. 68. 73. 80. Ionicum a minori dimetrum brachycatalectum. vv. 69. 81. Ionicum a minori dimetrum catalecticum ἀνακλώμενον.

43. γεραιῶν repositum ex em. Marklandi pro γεραρῶν.

φθιμένων, οὓς ἔτεκον·
παράπεισον δὲ σὸν, ὃν λισ-
σόμεθ', ἐλθεῖν, τέκνον, Ἰσμη-
νὸν, ἐμάν τ' εἰς χέρα θεῖναι
νεκύων θαλερῶν σώ-
ματα λάϊνον τάφον.
ὁσίως οὐχ, ὑπ' ἀνάγκας ἀντιστροφή. β'.
δὲ προπίπτουσα, προσαιτοῦσ'
ἔμολον δεξιπύρους θεῶν
θυμέλας· ἔχομεν δ' ἔν-
δικα· καὶ σοί τι πάρεστι
σθένος, ὥστ' εὐτεκνίᾳ δυσ-
τυχίαν τὴν παρ' ἐμοὶ
καθελεῖν. Οἰκτρὰ δὲ πάσχουσ',
ἱκετεύω τὸν ἐμὸν παῖ-
δα τάλαιν' ἐν χερὶ θεῖναι,
νέκυ' ἀμφιϐαλεῖν παι-
δὸς ἐμοῦ μέλη λυγρά.

ΑΙ. ἀγὼν ὅδ' ἄλλος ἔρχεται γόων, γόων στροφή. γ'.
διάδοχος· ἄχουσι προσπόλων χέρες.

ΧΟ. ἴτ', ὦ ξυνῳδοὶ κακοῖς,
ἴτ', ὦ ξυναλγηδόνες,
χορὸν, τὸν Ἅιδας σέϐει.
διὰ παρῇδος ὄνυχα λευκὸν

81. Sic Musgravius. Edd. habent λυγρὰ μέλη παιδός γ' ἐμοῦ.

82. Optime Marklandus hunc et sequentem versum Æthræ tribuit. Mendo utrumque laborare arbitror, quod sic sustulerim: Ἀγὼν ὅδ' ἄλλος ἔρχεται· γόον γόων Διάδοχον ἄχουσι προπόλων χέρες. Quod dant vulgatæ minus inter se venuste connexum est. Προπόλων pro προσπόλων Heathii commentarius suppeditavit. *Musgravius.* Burneius in Menstrua Censura N. S. T. XXVIII. p. 206. legendum putat, Ἀγὼν ὅδ' ἄλλος ἔρχεται, γόων γόοις (vel γόῳ) Διάδοχος.

αἱματοῦτε, χρῶτά τε φόνιον.
τὰ γὰρ φθιτῶν τοῖς ὁρῶσι κόσμος.
ἄπληστος ἅδε μ' ἐξάγει χάρις γόων ἀντ. γ΄.
πολύπονος, ὡς ἐξ ἀλιβάτου πέτρας
ὑγρὰ ῥέουσα σταγὼν,
ἄπαυστος ἀεὶ γόων.
τὸ γὰρ θανόντων τέκνων,
ἐπίπονόν τι κατὰ γυναῖκας
εἰς γόους πέφυκε πάθος. ἒ, ἔ,
θανοῦσα τῶνδ' ἀλγέων λαθοίμαν.

ΘΗΣΕΥΣ.

τίνων γόων ἤκουσα, καὶ στέρνων κτύπον,
νεκρῶν τε θρήνους, τῶνδ' ἀνακτόρων ἄπο
ἠχοῦς ἰούσης; ὡς φόβος μ' ἀναπτεροῖ,
μή μοι τι μήτηρ, ἣν μεταστείχω ποδὶ
χρονίαν ἀποῦσαν ἐκ δόμων, ἔχῃ νέον.
ἔα· τί χρῆμα; καινὰς εἰσβολὰς ὁρῶ λόγων,
μητέρα γεραιὰν βωμίαν ἐφημένην,
ξένους θ' ὁμοῦ γυναῖκας, οὐχ ἕνα ῥυθμὸν
κακῶν ἐχούσας· ἔκ τε γὰρ γερασμίων
ὄσσων ἐλαύνουσ' οἰκτρὸν εἰς γαῖαν δάκρυ·
κουραί τε, καὶ πεπλώματ', οὐ θεωρικά.
τί ταῦτα, μῆτερ; σὸν τὸ μηνύειν ἐμοὶ,
ἡμῶν δ' ἀκούειν· προσδοκῶ τι γὰρ νέον.
ΑΙ. ὦ παῖ, γυναῖκες αἵδε μητέρες τέκνων
τῶν κατθανόντων ἀμφὶ Καδμείας πύλας,

103. τε. Sic Marklandus. Antea δ'.

ἑπτὰ στρατηγῶν· ἱκεσίοις δὲ σὺν κλάδοις
φρουροῦσί μ', ὡς δέδορκας, ἐν κύκλῳ, τέκνον.
ΘΗ. τίς δ' ὁ στενάζων οἰκτρὸν ἐν πύλαις ὅδε;
ΑΙ. Ἄδραστος, ὡς λέγουσιν, Ἀργείων ἄναξ.
ΘΗ. οἱ δ' ἀμφὶ τόνδε παῖδες, ἢ τούτου τέκνα;
ΑΙ. οὐκ, ἀλλὰ νεκρῶν τῶν ὀλωλότων κόροι.
ΘΗ. τί γὰρ πρὸς ἡμᾶς ἦλθον ἱκεσίᾳ χερί;
ΑΙ. οἶδ'· ἀλλὰ τῶνδε μῦθος οὑντεῦθεν, τέκνον.
ΘΗ. σὲ, τὸν κατήρη χλανιδίοις, ἀνιστορῶ·
λέγ', ἐκκαλύψας κρᾶτα, καὶ πάρες γόον·
πέρας γὰρ οὐδὲν, μὴ διὰ γλώσσης ἰόν.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ.

ὦ καλλίνικε γῆς Ἀθηναίων ἄναξ
Θησεῦ, σὸς ἱκέτης, καὶ πόλεως ἥκω σέθεν.
ΘΗ. τί χρῆμα θηρῶν, καὶ τίνος χρείαν ἔχων;
ΑΔ. οἶσθ' ἣν στρατείαν ἐστράτευσ' ὀλεθρίαν;
ΘΗ. οὐ γάρ τι σιγῇ διεπέρασας Ἑλλάδα.
ΑΔ. ἐνταῦθ' ἀπώλεσ' ἄνδρας Ἀργείων ἄκρους.
ΘΗ. τοιαῦθ' ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται.
ΑΔ. τούτους θανόντας ἦλθον ἐξαιτῶν πόλιν.
ΘΗ. κήρυξιν Ἑρμοῦ πίσυνος, ὡς θάψῃς νεκρούς;
ΑΔ. κἄπειτά γ' οἱ κτανόντες οὐκ ἐῶσί με.
ΘΗ. τί γὰρ λέγουσιν, ὅσια χρῄζοντος σέθεν;
ΑΔ. τί δ'; εὐτυχοῦντες οὐκ ἐπίστανται φέρειν.
ΘΗ. ξύμβουλον οὖν μ' ἐπῆλθες; ἢ τίνος χάριν;

123. Marklando emendanti Περᾶς γὰρ οὐδὲν μὴ διὰ γλώσσης ἰὼν assentitur Musgravius.

135. Ita interpungunt Marklandus et Reiskius. Vulgo τί δ' εὐτυχοῦντες; οὐκ ἐ. φ. Supra 134. χρῄζοντες Ald.

ΑΔ. κομίσαι σε, Θησεῦ, παῖδας Ἀργείων θέλων.
ΘΗ. τὸ δ' Ἄργος ἡμῖν ποῦ 'στιν; ἢ κόμποι μάτην;
ΑΔ. σφαλέντες οἰχόμεσθα· πρὸς σὲ δ' ἥκομεν.
ΘΗ. ἰδίᾳ δοκῆσάν σοι τόδ', ἢ πάσῃ πόλει;
ΑΔ. πάντες σ' ἱκνοῦνται Δαναΐδαι θάψαι νεκρούς.
ΘΗ. ἐκ τοῦ δ' ἐλαύνεις ἑπτὰ πρὸς Θήβας λόχους;
ΑΔ. δισσοῖσι γαμβροῖς τήνδε πορσύνων χάριν.
ΘΗ. τῷ δ' ἐξέδωκας παῖδας Ἀργείων σέθεν;
ΑΔ. οὐκ ἐγγενῆ ξυνῆψα κηδείαν δόμοις.
ΘΗ. ἀλλὰ ξένοις ἔδωκας Ἀργείας κόρας;
ΑΔ. Τυδεῖ τε, Πολυνείκει τε τῷ Θηβαγενεῖ.
ΘΗ. τίν' εἰς ἔρωτα τῆσδε κηδείας μολών;
ΑΔ. Φοίβου μ' ὑπῆλθε δυστόπαστ' αἰνίγματα.
ΘΗ. τί δ' εἶπ' Ἀπόλλων, παρθένοις κραίνων γάμον;
ΑΔ. κάπρῳ με δοῦναι καὶ λέοντι παῖδ' ἐμώ.
ΘΗ. σὺ δ' ἐξελίσσεις πῶς θεοῦ θεσπίσματα;
ΑΔ. ἐλθόντε φυγάδε νυκτὸς εἰς ἐμὰς πύλας —
ΘΗ. τίς, καὶ τίς, εἰπέ· δύο γὰρ ἐξαυδᾷς ἅμα.
ΑΔ. Τυδεὺς μάχην ξυνῆψε, Πολυνείκης θ' ἅμα.
ΘΗ. ἦ τοῖς ἔδωκας, θηρσὶν ὡς, κόρας σέθεν;
ΑΔ. μάχην γε δισσοῖν κνωδάλοιν ἀπεικάσας.
ΘΗ. ἦλθον δὲ δὴ πῶς πατρίδος ἐκλιπόνθ' ὅρους;
ΑΔ. Τυδεὺς μὲν, αἷμα συγγενὲς φεύγων χθονός.
ΘΗ. ὁ δ' Οἰδίπου παῖς, τίνι τρόπῳ Θήβας λιπών;

138. κόμποι. Ita Marklandus ex MSS. Musgravius retinet 'κόμπει, et paullo ante ὑμῖν ex P.

142. Λόχους reponentibus Piersono et Marklando assentitur Musgravius. Vulgo ὄχους.

147. Θηβαγενεῖ. Sic Marklandus. Antea Θηβαιγενεῖ.

156. τοῖσδ' ex em. Marklandi et Valckenærii verum videtur Musgravio.

160. παῖς, quod ab omnibus exemplaribus aberat, inserendum putavi metri gratia.

ΑΔ. ἀραῖς πατρῴαις, μὴ κασίγνητον κτάνῃ.
ΘΗ. σοφὴν ἔλεξας τήν γ' ἑκούσιον φυγήν.
ΑΔ. ἀλλ' οἱ μένοντες, τοὺς ἀπόντας ἠδίκουν.
ΘΗ. ἦπου σφ' ἀδελφὸς χρημάτων νοσφίζεται;
ΑΔ. ταυτὶ δικάζων ἦλθον, εἶτ' ἀπωλόμην.
ΘΗ. μάντεις δ' ἐπῆλθες, ἐμπύρων τ' εἶδες φλόγα;
ΑΔ. οἴ μοι, διώκεις μ', ᾗ μάλιστ' ἐγὼ 'σφάλην.
ΘΗ. οὐκ ἦλθες, ὡς ἔοικεν, εὐνοίᾳ θεῶν.
ΑΔ. τί πλεῖον; ἦλθον Ἀμφιάρεω γε πρὸς βίαν.
ΘΗ. οὕτω τὸ θεῖον ῥᾳδίως ἀπεστράφης;
ΑΔ. νέων γὰρ ἀνδρῶν θόρυβος ἐξέπλησσέ με.
ΘΗ. εὐψυχίαν ἔσπευσας ἀντ' εὐβουλίας.
ΑΔ. ὃ δῆτα πολλοὺς ὤλεσε στρατηλάτας.
ἀλλ', ὦ καθ' Ἑλλάδ' ἀλκιμώτατον κάρα,
ἄναξ Ἀθηνῶν, ἐν μὲν αἰσχύναις ἔχω,
πιτνῶν πρὸς οὖδας, γόνυ σὸν ἀμπίσχειν χερὶ,
πολιὸς ἀνὴρ, τύραννος ἰσοδαίμων πάρος·
ὅμως δ' ἀνάγκη ξυμφοραῖς εἴκειν ἐμαῖς.
σῶσον νεκρούς μοι, τἀμά τ' οἰκτείρας κακὰ,
καὶ τῶν θανόντων τάσδε μητέρας τέκνων,

165. Locum mendosum arguit forma Attica ταυτὶ, Comicis usitatissima, a Tragicis autem nunquam adhibita. Confer Burneium in Menstrua Censura T. LXXXI. p. 6. cum Porsoni nota ad Med. 157.

169. γε insertum ex MSS. auctoritate Porsoni Suppl. præf. Hecub. p. xxxvii. qui initio versus citat τί πλεῖον; pro τί δέ; πλέον,—

170. Ita certatim Reiskius, Marklandus, Tyrwhittus, Musgravius. Aliter σ' ἀπεστράφη.

173. δῆτα. Sic editum ex citatione Porsoni ad Hec. 13. qui observat, "ὃ est τὸ σπεύδειν εὐψυχίαν ἀντ' εὐβουλίας." Obiter quoque notandum particulam γ', quam cum Valckenærio post εὐψυχίαν inserendam putat Marklandus, ab eodem viro eruditissimo minime adoptari. Aliæ edd. ὃ δή γε.

177. ἰσοδαίμων. Hæc lectio ex MSS. et editionis Aldinæ vestigiis Porsono eruta est in supplemento ad Præfat. Euripid. Hec. p. xxix.

αἷς γῆρας ἥκει πολιὸν εἰς ἀπαιδίαν.
ἐλθεῖν δ᾽ ἔτλησαν δεῦρο, καὶ ξένον πόδα
θεῖναι, μόλις γεραιὰ κινοῦσαι μέλη,
πρεσβεύματ᾽, οὐ Δήμητρος εἰς μυστήρια,
ἀλλ᾽ ὡς νεκροὺς θάψωσιν· ὡς αὐτὰς ἐχρῆν,
κείνων ταφείσας χερσὶν, ὡραίων τυχεῖν.
σοφὸν δὲ, πενίαν τ᾽ εἰσορᾷν τὸν ὄλβιον,
πένητά τ᾽ εἰς τοὺς πλουσίους ἀποβλέπειν,
ζηλοῦνθ᾽, ἵν᾽ αὐτὸν χρημάτων ἔρως ἔχῃ·
τά τ᾽ οἰκτρὰ τοὺς μὴ δυστυχεῖς δεδοικέναι·
τόν θ᾽ ὑμνοποιὸν, αὐτὸς ἂν τίκτῃ μέλη,
χαίροντα τίκτειν· ἢν δὲ μὴ πάσχῃ τόδε,
οὔτοι δύναιτ᾽ ἂν, οἴκοθέν γ᾽ ἀτώμενος,
τέρπειν ἂν ἄλλους· οὐδὲ γὰρ δίκην ἔχει.
τάχ᾽ οὖν ἂν εἴποις, Πελοπίαν παρεὶς χθόνα,
πῶς ταῖς Ἀθήναις τόνδε προστάσσεις πόνον;
ἐγὼ δίκαιός εἰμ᾽ ἀφηγεῖσθαι τάδε.
Σπάρτη μὲν ὠμὴ, καὶ πεποίκιλται τρόπους,
τὰ δ᾽ ἄλλα, μικρὰ, κἀσθενῆ· πόλις δὲ σὴ
μόνη δύναιτ᾽ ἂν τόνδ᾽ ὑποστῆναι πόνον·
τά τ᾽ οἰκτρὰ γὰρ δέδορκε, καὶ νεανίαν
ἔχει σε ποιμέν᾽ ἐσθλόν· οὗ χρείᾳ πόλεις

190. δεδοικέναι. Marklandus et Tyrwhittus δεδορκέναι, probante Musgravio.

191—194. Hunc et tres sequentes versus delet Tyrwhittus; ex alia fabula in hanc migrasse putat Reiskius. Audiendus tamen Plutarchus: ὁ γοῦν Εὐριπίδης—φορτικωτάτῃ κέχρηται μεγαλαυχίᾳ, καὶ τῷ συγκαταπλέκειν τοῖς τραγῳδουμένοις πάθεσι καὶ πράγμασι μηδὲν προσήκοντα τὸν περὶ αὑτοῦ λόγον. Vide initium libri Περὶ τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν. Neque imitatore caruit Euripides; siquidem Lyco, coram Alexandro comœdiam docens, στίχον αἰτητικὸν, eodem Plutarcho teste, Op. Mor. p. 596. St. inseruit. *Musgravius.*

198. πεποίκιλται τρόπους. Heathius apte confert Androm. 446. seqq.

πολλαὶ διώλοντ', ἐνδεεῖς στρατηλάτου.

ΧΟ. κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδέ σοι λόγον λέγω,
Θησεῦ, δι' οἴκτου τὰς ἐμὰς λαβεῖν τύχας.

ΘΗ. ἄλλοισι δὴ 'πόνησ' ἁμιλληθεὶς λόγῳ
τοιῷδ'· ἔλεξε γάρ τις, ὡς τὰ χείρονα
πλείω βροτοῖσίν ἐστι τῶν ἀμεινόνων.
ἐγὼ δὲ τούτοις ἀντίαν γνώμην ἔχω,
πλείω τὰ χρηστὰ τῶν κακῶν εἶναι βροτοῖς.
εἰ μὴ γὰρ ἦν τόδ', οὐκ ἂν ἦμεν ἐν φάει.
αἰνῶ δ', ὃς ἡμῖν βίοτον ἐκ πεφυρμένου
καὶ θηριώδους θεῶν διεσταθμήσατο,
πρῶτον μὲν ἐνθεὶς ξύνεσιν, εἶτα δ' ἄγγελον
γλῶσσαν λόγων δοὺς, ὥστε γιγνώσκειν ὄπα·
τροφήν τε καρποῦ, τῇ τροφῇ τ' ἀπ' οὐρανοῦ
σταγόνας ὑδρηλὰς, ὡς τάγ' ἐκ γαίας τρέφῃ,
ἄρδῃ τε νηδύν. πρὸς δὲ τοῖσι, χείματος
προβλήματ', αἶθον τ' ἐξαμύνασθαι θεοῦ·
πόντου τε ναυστολήμαθ', ὡς διαλλαγὰς
ἔχοιμεν ἀλλήλοισιν, ὧν πένοιτο γῆ.
ἃ δ' ἔστ' ἄσημα, κοὐ σαφῶς γιγνώσκομεν,
εἰς πῦρ βλέποντες, καὶ κατὰ σπλάγχνων πτύχας,
μάντεις προσημαίνουσιν, οἰωνῶν τ' ἄπο.
ἆρ' οὐ τρυφῶμεν θεοῦ κατασκευὴν βίῳ
δόντος τοιαύτην, οἷσιν οὐκ ἀρκεῖ τάδε;
ἀλλ' ἡ φρόνησις τοῦ θεοῦ μεῖζον σθένειν
ζητεῖ· τὸ γαῦρον δ' ἐν φρεσὶν κεκτημένοι,
δοκοῦμεν εἶναι δαιμόνων σοφώτεροι.
ἧς καὶ σὺ φαίνει δεκάδος· οὐ σοφὸς γεγὼς,
ὅστις κόρας μὲν, θεσφάτοις Φοίβου ζυγεὶς,

ξένοισιν ὧδ' ἔδωκας, ὡς ζώντων θεῶν.
λαμπρὸν δὲ θολερῷ δῶμα συμμίξας τὸ σὸν,
ἥλκωσας οἴκους. χρῆν γὰρ οὔτε σώματα
ἄδικα δικαίοις τὸν σοφὸν ξυμμιγνύναι,
εὐδαιμονοῦντας δ' εἰς δόμους κτᾶσθαι φίλους.
κοινὰς γὰρ ὁ θεὸς τὰς τύχας ἡγούμενος,
τοῖς τοῦ νοσοῦντος πήμασιν διώλεσεν
τὸν οὐ νοσοῦντα, κοὐδὲν ἠδικηκότα.
εἰς δὲ στρατείαν πάντας Ἀργείους ἄγων,
μάντεων λεγόντων, θέσφατ' εἶτ' ἀτιμάσας,
βίᾳ παρελθὼν θεοὺς, ἀπώλεσας πόλιν,
νέοις παραχθείς· οἵτινες τιμώμενοι
χαίρουσι, πολέμους τ' αὐξάνουσ' ἄνευ δίκης,
φθείροντες ἀστοὺς, ὁ μὲν ὅπως στρατηλατῇ,
ὁ δ', ὡς ὑβρίζῃ, δύναμιν εἰς χεῖρας λαβὼν,
ἄλλος δὲ, κέρδους οὕνεκ', οὐκ ἀποσκοπῶν
τὸ πλῆθος, εἴ τι βλάπτεται πάσχον τάδε.
τρεῖς γὰρ πολιτῶν μερίδες· οἱ μὲν ὄλβιοι,
ἀνωφελεῖς τε, πλειόνων τ' ἐρῶσ' ἀεί·

232. ζώντων θεῶν. Verba postrema ridicula sunt: et tamen non desunt qui defendant. Alii λώντων, alii δόντων θεῶν. Utrumque pravum, et non hujus loci. De Phœbo enim solummodo hic sermo est. Rescribo certissima, opinor, emendatione: ξένοισιν ὧδ' ἔδωκας, ὡς ξὺν τῷ θεῷ. Soph. Aj. 382. ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κὠδύρεται. *Toup.* Em. Suid. T. I. p. 457. Mihi neque λώντων, neque δόντων, neque ζώντων, neque ξὺν τῷ, neque χρώντων placet. Quod ait Noster, de Phœbo solo sermonem esse, id quidem nullius momenti est. Recte dicuntur Dei in genere id præcipere aut vetare quod Phœbus ex tripode præcipit aut vetat. Cæteris igitur conjecturis accedat mea, ξένοισιν ὧδ' ἔδωκας ὡς ΕΩΝΤΩΝ θεῶν. Notus versiculus apud Plutarch. Cic. p. 874. D. Apophthegm, p. 205. C. ΦΟΙΒΟΝ ποτ' οὐκ ΕΩΝΤΟΣ ἔσπειρεν τέκνα. *Porsonus* in Appendice T. IV. p. 461.

236. εὐδαιμονοῦντας δ' εἰς φόβους κ. φ. Φόβους interpretor κινδύνους sive tempora timoris et periculi plena, ut εὐδαιμονοῦντας cum φίλους conjungatur. MSS. ambo et P. δόμους, quod licet a Marklando receptum, non expedio. *Musgravius.*

οἱ δ' οὐκ ἔχοντες, καὶ σπανίζοντες βίου,
δεινοὶ, νέμοντες τῷ φθόνῳ πλεῖον μέρος,
εἰς τοὺς ἔχοντας κέντρ' ἀφιᾶσιν κακὰ,
γλώσσαις πονηρῶν προστατῶν φηλούμενοι.
τριῶν δὲ μοιρῶν ἡ 'ν μέσῳ σώζει πόλεις,
κόσμον φυλάσσουσ', ὅντιν' ἂν τάξῃ πόλις.
κἄπειτ' ἐγώ σοι ξύμμαχος γενήσομαι;
τί πρὸς πολίτας τοὺς ἐμοὺς λέγων καλόν;
χαίρων ἴθ', οὐ γὰρ μὴ βεβούλευσαι καλῶς
αὐτὸς, πιέζειν τὴν τύχην ἡμᾶς λίαν.

ΧΟ. ἥμαρτεν· ἐν νέοισι δ' ἀνθρώπων τόδε
ἔνεστι· συγγνώμην δὲ τῷδ' ἔχειν χρεών.

ΑΔ. οὔτοι δικαστὴν σ' εἱλόμην ἐμῶν κακῶν,
ἀλλ' ὡς ἰατρὸν τῶνδ', ἄναξ, ἀφίγμεθα·
οὐδ', εἴ τι πράξας μὴ καλῶς εὑρίσκομαι,
τούτων κολαστὴν κἀπιτιμητὴν, ἄναξ,
ἀλλ' ὡς ὀναίμην. εἰ δὲ μὴ βούλει τάδε,
στέργειν ἀνάγκη τοῖσι σοῖς· τί γὰρ πάθω;
ἄγ', ὦ γεραιαὶ, στείχετε, γλαυκὴν χλόην
αὐτοῦ λιποῦσαι φυλλάδος καταστροφῇ,
θεούς τε, καὶ γῆν, τήν τε πυρφόρον θεὰν
Δήμητρα θέμεναι μάρτυρ', ἡλίου τε φῶς,

259. Aldus χαίρων ἴθι· μὴ οὐ γὰρ β. κ. Marklandus ex MSS. χ. ἴθι δὴ μὴ γάρ. Heathius χ. ἴθ'· οὐ μὴ γάρ. Musgravius locum adhuc corruptiorem existimat.

261. νέοισι. Vide supra 243.

270. Pro καταστροφῇ emendat Scaliger καταστεφῆ, probatum etiam ab Heathio et Marklando. Mihi suspicio incidit, nullo sane adhuc testimonio comprobata, veteres, quoties spreta esset θαλλοῦ ἱκετηρίου religio, non modo illum relinquentes abiisse, sed frondes quoque deorsum, tanquam contumeliæ acceptæ indicium, vertisse. Hæc si probaveris, facilis emendatio est: αὐτοῦ λιποῦσαι, φυλλάδος κάτω στροφῇ. *Musgravius.*

ὡς οὐδὲν ἡμῖν ἤρκεσαν λιταὶ θεῶν.
* * * * * * * *
ὃς Πέλοπος ἦν παῖς. Πελοπίας δ' ἡμεῖς χθονὸς
ταυτὸν πατρῷον αἷμά σοι κεκτήμεθα.
τί δρᾷς; προδώσεις ταῦτα; κἀκβαλεῖς χθονὸς
γραῦς οὐ τυχούσας οὐδὲν ὧν αὐτὰς ἐχρῆν;
μὴ δῆτ'. ἔχει γὰρ καταφυγὴν, θὴρ μὲν πέτραν,
δοῦλος δὲ βωμοὺς θεῶν· πόλις δὲ πρὸς πόλιν
ἔπτηξε, χειμασθεῖσα. τῶν γὰρ ἐν βροτοῖς
οὐκ ἔστιν οὐδὲν διὰ τέλους εὐδαιμονοῦν.

ΧΟ. βᾶθι, τάλαιν', ἱερῶν δαπέδων ἀπὸ Περσεφονείας,
βᾶθι, καὶ ἀντίασον, γονάτων ἐπὶ χεῖρα βαλοῦσα,
τέκνων τε θνατῶν κόμισαι δέμας. ὦ μελέα 'γὼ,
οὓς ὑπὸ τείχεσι Καδμείοισιν ἀπώλεσα κούρους.
ἰώ μοι. λάβετε, φέρετε, πέμπετε·
κρίνετε ταλαίνας χέρας γεραιάς.
πρός σε γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι,
ἄντομαι, ἀμφιπιτνοῦσα τὸ σὸν γόνυ καὶ χέρα, δειλαίαν
οἴκτισαι ἀμφὶ τέκνων μ' ἱκέτιν,
ἤ τιν' ἀλάταν, οἰκτρὸν ἰήλεμον, οἰκτρὸν ἱεῖσαν.
μήδ' ἀτάφους, τέκνον, ἐν χθονὶ Κάδμου, χάρματα θηρῶν,
παῖδας ἐν ἡλικίᾳ τᾷ σᾷ κατίδῃς, ἱκετεύω.

284. *τέκνων τεθνεώτων* Marklandus, *τεθνακότων* Musgravius.

289. Scribendum *δειλαία*, qui autem sequitur versus non est integer. Erat fortasse sic scriptus: *Οἴκτισαι, οἴκτισαι, ἀμφὶ τέκνων μ' ἱκέταν σέθεν, ὦ φίλος.* Versus enim omnes hexametri sunt. Hermannus ad Aristot. Poët. XII. 7. p. 134. cf. librum de Metris p. 266.

291. Admittendam putavi Musgravii correctionem, *ἤ τιν' ἀ.* *velut errorem aliquem.*

βλέψον ἐμῶν βλεφάρων ἐπὶ δάκρυον, ἃ περὶ σοῖσιν
γούνασιν ὧδε πιτνῶ, τέκνοις τάφον ἐξανύσασθαι.

ΘΗ. μῆτερ, τί κλάεις, λέπτ' ἐπ' ὀμμάτων φάρη
βαλοῦσα τῶν σῶν; ἆρα δυστήνους γόους
κλύουσα τῶνδε; κἀμὲ γὰρ διῆλθέ τι.
ἔπαιρε λευκὸν κρᾶτα, μὴ δακρυῤῥόει
σεμναῖσι Δηοῦς ἐσχάραις παρημένη.
ΑΙ. αἶ, αἶ. ΘΗ. τὰ τούτων οὐχὶ σοὶ στενακτέον.
ΑΙ. ὦ τλήμονες γυναῖκες. ΘΗ. οὐ σὺ τῶνδ' ἔφυς.
ΑΙ. εἴπω τι, τέκνον, σοί τε καὶ πόλει καλόν;
ΘΗ. ὡς πολλά γ' ἐστὶ κἀπὸ θηλειῶν σοφά.
ΑΙ. ἀλλ' εἰς ὄκνον μοι μῦθος, ὃν κεύθω, φέρει.
ΘΗ. αἰσχρόν γ' ἔλεξας, χρήστ' ἐπικρύπτειν φίλους.
ΑΙ. οὔτοι σιωπῶσ', εἶτα μέμψομαί ποτε
τὴν νῦν σιωπὴν, ὡς ἐσιγήθη κακῶς·
οὐδ' ὡς ἀχρεῖον τὰς γυναῖκας εὖ λέγειν
δείσασ', ἀφήσω τῷ φόβῳ τοὐμὸν καλόν.
ἐγὼ δέ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν
σκοπεῖν κελεύω, μὴ σφαλῇς ἀτιμάσας·
σφαλῇ γὰρ ἐν τούτῳ μόνῳ, τἄλλ' εὖ φρονῶν.
πρὸς τοῖσδε δ', εἰ μὲν μὴ 'δικουμένοις ἐχρῆν
τολμηρὸν εἶναι, κάρτ' ἂν εἶχον ἡσύχως·
νυνὶ δέ σοί τε τοῦτο τὴν τιμὴν φέρει,
κἀμοὶ παραινεῖν οὐ φόβον φέρει, τέκνον,

306. φίλους nunc editum ex sententia Barnesii, Marklandi, et Musgravii. Adde Brunckii notam ad Æschyli P. V. 630.

316. Νυνί. Hunc locum corruptum censet Porsonus ad Med. 157.

ἄνδρας βιαίους, καὶ κατείργοντας νεκροὺς
τάφου τε μοίρας, καὶ κτερισμάτων λαχεῖν,
εἰς τήνδ' ἀνάγκην σῇ καταστῆναι χερὶ,
νόμιμά τε πάσης ξυγχέοντας Ἑλλάδος
παῦσαι. τὸ γάρ τοι ξυνέχον ἀνθρώπων πόλεις
τοῦτ' ἔσθ', ὅταν τις τοὺς νόμους σώζῃ καλῶς.
ἐρεῖ δὲ δή τις, ὡς ἀνανδρίᾳ χερῶν,
πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν,
δείσας ἀπέστης. καὶ συὸς μὲν ἀγρίου
ἀγῶνος ἥψω, φαῦλον ἀθλήσας πόνον·
οὗ δ' εἰς κράνος βλέψαντα, καὶ λόγχης ἀκμὴν,
χρῆν ἐκπονῆσαι, δειλὸς ὢν ἐφευρέθης.
μὴ δῆτ' ἐμός γ' ὢν, ὦ τέκνον, δράσῃς τάδε.
ὁρᾷς, ἄβουλος ὡς κεκερτομημένη,
τοῖς κερτομοῦσι γοργὸν ὡς ἀναβλέπει
σὴ πατρίς. ἐν γὰρ τοῖς πόνοισιν αὔξεται·
αἱ δ' ἥσυχοι σκοτεινὰ πράσσουσαι πόλεις,
σκοτεινὰ καὶ βλέπουσιν, εὐλαβούμεναι.
οὐκ εἶ, νεκροῖσι, καὶ γυναιξὶν ἀθλίαις
προσωφελήσων, ὦ τέκνον, κεχρημέναις;

320. καταστῆσαι Reiskii probat Musgravius.

332. Sic editum pro vulgato Γοργόν' ex monitu Hemsterhusii, cui præiverat tamen Scaliger. Vide Toupii Em. in Suidam T. II. p. 259. Eustathius ad Il. E. p. 602, pen. = 458, 51. Καὶ ὥσπερ ἐπαιγίζει τοῖς ἀντιπάλοις, καὶ οὐκέτι γαληνὸν καὶ μαλακὸν, ἀλλὰ γοργὸν ἐμβλέπει. Sententiam loci ingeniose explicat Musgravius: "Temeritatis Athenienses arguebant, qui "gloriæ eorum minus favebant, quod "plerumque inferiori parti se adjungerent. Isocrates in Panegyrico: διὸ καὶ "κατηγοροῦσί τινες ἡμῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς βου"λευομένων, ὅτι τοὺς ἀσθενεστέρους εἰθίσμεθα θεραπεύειν. Vid. infra 578. (586.) "Heracl. 177. Ad eandem calumniam "pertinet ἄβουλος ὡς κεκερτομημένη, quod "inverso ordine construendum, κεκερτομημένη ὡς ἄβουλος."

334. Vereor ut recte lectionem Aldinæ, Stobæi quoque auctoritate munitam XXIX. p. 131. ed. Grot. πράσσουσιν moverint Marklandus et Musgravius.

ὡς οὔτε ταρβῶ ξὺν δίκῃ σ' ὁρμώμενον,
Κάδμου θ' ὁρῶσα λαὸν εὖ πεπραγότα,
ἔτ' αὐτὸν ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν
πέποιθ'· ὁ γὰρ θεὸς πάντ' ἀναστρέφει πάλιν.
ΧΟ. ὦ φιλτάτη μοι, τῷδέ τ' εἴρηκας καλῶς,
κἀμοί· διπλοῦν δὲ χάρμα γίγνεται τόδε.
ΘΗ. ἐμοὶ λόγοι μὲν, μῆτερ, οἱ λελεγμένοι,
ὀρθῶς ἔχουσ' εἰς τόνδε, κἀπεφηνάμην
γνώμην, ὑφ' οἵων ἐσφάλη βουλευμάτων.
ὁρῶ δὲ κἀγὼ ταῦθ', ἅπερ με νουθετεῖς,
ὡς τοῖς ἐμοῖσιν οὐχὶ πρόσφορον τρόποις
φεύγειν τὰ δεινά. πολλὰ γὰρ δράσας καλὰ,
ἔθος τόδ' εἰς Ἕλληνας ἐξελεξάμην,
ἀεὶ κολαστὴς τῶν κακῶν καθεστάναι.
οὔκουν ἀπαυδᾶν δυνατόν ἐστί μοι πόνους.
τί γὰρ μ' ἐροῦσιν οἵγε δυσμενεῖς βροτῶν,
ὅθ' ἡ τεκοῦσα, χὐπερορρωδοῦσ' ἐμοῦ,
πρώτη κελεύεις τόνδ' ὑποστῆναι πόνον;
δράσων τάδ' εἶμι, καὶ νεκροὺς ἐκλύσομαι,
λόγοισι πείσων· εἰ δὲ μὴ, βίᾳ δορὸς
ἤδη τόδ' ἔσται, κοὐχὶ σὺν φθόνῳ θεῶν.
δόξαι δὲ χρῄζω καὶ πόλει πάσῃ τάδε·
δόξει δ', ἐμοῦ θέλοντος· ἀλλὰ τοῦ λόγου
προδοὺς, ἔχοιμ' ἂν δῆμον εὐμενέστερον.
καὶ γὰρ κατέστησ' αὐτὸν εἰς μοναρχίαν,

354. Edd. MSS. *ὅθ' ἡ τεκοῦσα σὺ*, Pronomen e Gl. natum, metro noxium, devi.

357. *βίᾳ δορός*. Punctum post *δορὸς* delendum. Constructio est: *εἰ δὲ μὴ (πείσω λόγοις) τότε ἤδη ἔσται τοῦτο* (i. e. *πείσω*) *βίᾳ δορός*. *Beck.*

ἐλευθερώσας τήνδ᾽ ἰσόψηφον πόλιν.
λαβὼν δ᾽ Ἄδραστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων,
εἰς πλῆθος αὐτῶν εἶμι· καὶ πείσας τάδε,
λεκτοὺς ἀθροίσας δεῦρ᾽ Ἀθηναίων κόρους
ἥξω· παρ᾽ ὅπλοις θ᾽ ἥμενος, πέμψω λόγους
Κρέοντι, νεκρῶν σώματ᾽ ἐξαιτούμενος.
ἀλλ᾽, ὦ γεραιαὶ, σέμν᾽ ἀφαιρεῖτε στέφη
μητρὸς, πρὸς οἴκους ὥς νιν Αἰγέως ἄγω,
φίλην προσάψας χεῖρα. τοῖς τεκοῦσι γὰρ,
δύστηνος, ὅστις μὴ 'ντιδουλεύει, τέκνων·
κάλλιστον ἔρανον δοὺς γὰρ, ἀντιλάζυται
παίδων παρ᾽ αὐτοῦ τοιάδ᾽, ἃν τοκεῦσι δῷ.

ΧΟ. ἱππόβοτον Ἄργος, ὦ πάτριον ἐμὸν πέδον, στροφὴ α΄.
ἐκλύετε τάδε γ᾽, ἐκλύετ᾽ ἄνακτος,
ὅσια περὶ θεοὺς, καὶ μεγάλα
Πελασγία, καὶ κατ᾽ Ἄργος.
εἰ γὰρ ἐπὶ τέρμα, καὶ τὸ πλέον, ἐμῶν κακῶν ἀντ. α΄.
ἱκόμενος, ἔτι ματέρος ἄγαλμα
φόνιον ἐξέλοι, γᾶν δὲ φίλαν
τὰν Ἰνάχου θεῖτ᾽ ὀνήσας.
καλὸν δ᾽ ἄγαλμα πόλεσιν εὐσεβὴς πόνος, στροφὴ β΄.
χάριν τ᾽ ἔχει τὰν ἐσαεί.
τί μοι πόλις κρανεῖ ποτ᾽; ἆρα φίλιά μοι
τεμεῖ, καὶ τέκνοισιν ταφὰς ληψόμεθα;

378. Legendum Πελασγίᾳ: *Pia erga Deos et magni æstimanda in Pelasgia, et ad Argos. Musgravius.*

382. τὰν deest Edd. MSS. addidi secutus Marklandum.

385. Edidi fere ex Musgravii emendatione. Edd. χάριν τ᾽ ἔχει τὰν εἰσαεὶ (ἐσαιεὶ Markl.) Τιμόπτολις. κρανεῖ ποτ᾽ ἆρα; φίλια κ. τ. λ.

ἄμυνε ματρὶ, πόλις, ἄμυνε, Παλλάδος, ἀντ. β΄.
νόμους βροτῶν μὴ μιαίνειν.
σύ τοι σέβεις δίκαν· τὸ δ᾽ ἧσσον ἀδικίᾳ
νέμουσ᾽, ἀεὶ τὸν δυστυχῆ πάντα ῥύῃ.

ΘΗ. τέχνην μὲν ἀεὶ τήνδ᾽ ἔχων, ὑπηρετεῖς
πόλει τε κἀμοὶ, διαφέρων κηρύγματα.
ἐλθὼν δ᾽ ὑπέρ τ᾽ Ἀσωπὸν, Ἰσμηνοῦ θ᾽ ὕδωρ,
σεμνῷ τυράννῳ φράζε Καδμείων τάδε·
Θησεύς σ᾽ ἀπαιτεῖ πρὸς χάριν θάψαι νεκροὺς,
ξυγγείτον᾽ οἰκῶν γαῖαν ἀξιῶν τυχεῖν,
φίλον τε θέσθαι πάντ᾽ Ἐρεχθειδῶν λεών.
κἂν μὲν θέλωσιν αἰνέσαι, παλίσσυτος
στεῖχ᾽· ἢν δ᾽ ἀπιστῶσ᾽, οἵδε δεύτεροι λόγοι,
κῶμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον.
στρατὸς δὲ θάσσει, κἀξετάζεται παρὼν,
Καλλίχορον ἀμφὶ σεμνὸν, εὐτρεπὴς ὅδε.
καὶ μὴν ἑκοῦσά τ᾽ ἀσμένη τ᾽ ἐδέξατο
πόλις πόνον τόνδ᾽, ὡς θέλοντά μ᾽ ᾔσθετο.
ἔα· λόγων τίς ἐμποδὼν ὅδ᾽ ἔρχεται;
Καδμεῖος, ὡς ἔοικεν, οὐ σάφ᾽ οἶδ᾽ ὅτι,
κῆρυξ. ἐπίσχες, ἤν σ᾽ ἀπαλλάξῃ πόνου,
μολὼν δ᾽ ὑπαντᾷ τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασιν.

ΚΗΡΥΞ.

τίς γῆς τύραννος; πρὸς τίν᾽ ἀγγεῖλαί με χρὴ

390. νέμουσ᾽ pro νέμεις dederat Canterus probantibus viris doctis.

402. Repositum εὐτρεπὴς pro εὐπρεπὴς ex virorum eruditorum consensu.

406. Musgravius, Καδμεῖος, ὡς ἔοικεν. οὐ σάφ᾽ εἰδότι, Κῆρυξ.

λόγους Κρέοντος; ὃς κρατεῖ Κάδμου χθονὸς,
Ἐτεοκλέους θανόντος ἀμφ' ἑπταστόμους
πύλας, ἀδελφοῦ χειρὶ Πολυνείκους ὕπο.

ΘΗ. πρῶτον μὲν ἤρξω τοῦ λόγου ψευδῶς, ξένε,
ζητῶν τύραννον ἐνθάδ'· οὐ γὰρ ἄρχεται
ἑνὸς πρὸς ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐλευθέρα πόλις,
δῆμος δ' ἀνάσσει διαδοχαῖσιν ἐν μέρει
ἐνιαυσίαισιν, οὐχὶ τῷ πλούτῳ διδοὺς
τὸ πλεῖστον, ἀλλὰ χὠ πένης ἔχων ἴσον.

ΚΗ. ἓν μὲν τόδ' ἡμῖν, ὥσπερ ἐν πεσσοῖς, δίδως
κρεῖσσον. πόλις γὰρ, ἧς ἐγὼ πάρειμ' ἄπο,
ἑνὸς πρὸς ἀνδρὸς, οὐκ ὄχλῳ κρατύνεται·
οὐδ' ἔστιν αὐτὴν ὅστις ἐκχαυνῶν λόγοις,
πρὸς κέρδος ἴδιον, ἄλλος ἄλλοσε στρέφει·
ὁ δ' αὐτίχ' ἡδὺς, καὶ διδοὺς πολλὴν χάριν,
εἰσαῦτις ἔβλαψ', εἶτα διαβολαῖς νέαις
κλέψας τὰ πρόσθε σφάλματ', ἐξέδυ δίκης.
ἄλλως τε, πῶς ἂν μὴ διορθεύων λόγους,
ὀρθῶς δύναιτ' ἂν δῆμος εὐθύνειν πόλιν;
ὁ γὰρ χρόνος μάθησιν ἀντὶ τοῦ τάχους
κρείσσω δίδωσι· γηπόνος δ' ἀνὴρ πένης,
εἰ καὶ γένοιτο, κἀμαθὴς ἔργων ὕπο,
οὐκ ἂν δύναιτο πρὸς τὰ κοίν' ἀποβλέπειν.
ἦ δὴ νοσῶδες τοῦτο τοῖς ἀμείνοσιν,
ὅταν πονηρὸς ἀξίωμ' ἀνὴρ ἔχῃ,
γλώσσῃ κατασχὼν δῆμον, οὐδὲν ὢν τοπρίν.

433—435. Citat Stobæus CVI. p. 443. ed. Grot. v. 435, Trincavellus corrupte, γλώσσης κατάρχων δόμων.

433. νοσῶδες *odiosum* interpretatur Musgravius.

ΘΗ. κομψός γ' ὁ κῆρυξ, καὶ παρεργάτης λόγων.
ἐπεὶ δ' ἀγῶνα καὶ σὺ τόνδ' ἠγωνίσω,
ἄκου'· ἅμιλλαν γὰρ σὺ προὔθηκας λόγων.
οὐδὲν τυράννου δυσμενέστερον πόλει·
ὅπου, τὸ μὲν πρώτιστον, οὐκ εἰσὶν νόμοι
κοινοὶ, κρατεῖ δ' εἷς, τὸν νόμον κεκτημένος
αὐτὸς παρ' αὑτῷ· καὶ τόδ' οὐκέτ' ἔστι σοι.
γεγραμμένων δὲ τῶν νόμων, ὅ τ' ἀσθενὴς
ὁ πλούσιός τε τὴν δίκην ἴσην ἔχει·
ἔστιν δ' ἐνισπεῖν τοῖσιν ἀσθενεστέροις
τὸν εὐτυχοῦντα ταῦθ', ὅταν κλύῃ κακῶς·
νικᾷ δ' ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων.
τοὐλεύθερον δ' ἐκεῖνο, ΤΙΣ ΘΕΛΕΙ ΠΟΛΕΙ
ΧΡΗΣΤΟΝ ΤΙ ΒΟΥΛΕΥΜ' ΕΙΣ ΜΕΣΟΝ ΦΕΡΕΙΝ, ΕΧΩΝ;
καὶ ταῦθ' ὁ χρῄζων, λαμπρὸς ἔσθ'· ὁ μὴ θέλων,
σιγᾷ. τί τούτων ἐστ' ἰσαίτερον πόλει;
καὶ μὴν ὅπȣ γε δῆμος εὐθύντης χθονὸς,
ὑποῦσιν ἀστοῖς ἥδεται νεανίαις·
ἀνὴρ δὲ βασιλεὺς ἐχθρὸν ἡγεῖται τόδε,
καὶ τοὺς ἀρίστους, οὓς ἂν ἡγῆται φρονεῖν,

439. Citat Stobæus XLIX. p. 185. ubi πόλει omittit ed. Trincav.

442. τόδ' οὐκέτ' ἔστι σοι. Marklandus conjecit τοδ' οὐκέτ' ἐστ' ἴσον, cui conjecturæ suffragantur Musgravius et Tyrwhittus. Toupius tamen mavult Em. Suid. T. II. p. 258. καὶ τόδ' οὐ μέτεστί σοι.

443. Stobæus XLIV. p. 171. ita recitat; Οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖσσον, ἢ νόμοι πόλει Καλῶς τεθέντες· ὅ τε γὰρ ἀσθενέστερος Ὁ πλούσιός τε τὴν δίκην ἴσην ἔχει. Νικᾷ δ' ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων.

446. Supplendum est τις. *Musgravius.*

450. Huc respicit Aristoteles Polit. V. 9. p. 151, 9. ed. Sylburg. Ἐλεύθερον δὲ καὶ ἴσον, τὸ, ὅτι ἂν βούληταί τις, ποιεῖν· ὥστε ζῇ ἐν ταῖς τοιαύταις δημοκρατίαις ἕκαστος ὡς βούλεται, καὶ εἰς ὃ χρῄζων, ὥς φησιν Εὐριπίδης. Et ex hoc loco Philosopho lux petenda est.

452. εὐθύντης pro αὐθέντης editum ex conjectura Marklandi, probante Musgravio.

455. οὓς τ' ἂν ᾖ. Marklandus, probante Musgravio.

κτείνει, δεδοικὼς τῆς τυραννίδος πέρι.
πῶς οὖν ἔτ' ἂν γένοιτ' ἂν ἰσχυρὰ πόλις,
ὅταν τις, ὡς λειμῶνος ἠρινοῦ στάχυν,
τόλμας ἀφαιρῇ, κἀπολωτίζῃ νέους;
κτᾶσθαι δὲ πλοῦτον καὶ βίον τί δεῖ τέκνοις,
ὡς τῷ τυράννῳ πλεῖον' ἐκμοχθῇ βίον;
ἢ παρθενεύειν παῖδας ἐν δόμοις καλῶς,
τερπνὰς τυράννοις ἡδονὰς, ὅταν θέλῃ,
δάκρυα δ' ἑτοιμάζουσι; μὴ ζῴην ἔτι,
εἰ τἀμὰ τέκνα πρὸς βίαν νυμφεύεται.
καὶ ταῦτα μὲν δὴ πρὸς τάδ' ἐξηκόντισα.
ἥκεις δὲ δὴ τί τῆσδε γῆς κεχρημένος;
κλάων δ' ἂν ἦλθες, εἴ σε μὴ 'πεμψεν πόλις,
περισσὰ φωνῶν· τὸν γὰρ ἄγγελον χρεὼν
λέξανθ', ὅσ' ἂν τάξῃ τις, ὡς τάχος πάλιν
χωρεῖν. τολοιπὸν δ' εἰς ἐμὴν πόλιν Κρέων
ἧσσον λάλον σου πεμπέτω τιν' ἄγγελον.

ΧΟ. φεῦ, φεῦ, κακοῖσιν ὡς ὅταν δαίμων διδῷ
καλῶς, ὑβρίζουσ', ὡς ἀεὶ πράξοντες εὖ.

ΚΗ. λέγοιμ' ἂν ἤδη· τῶν μὲν ἠγωνισμένων,
σοὶ μὲν δοκείτω ταῦτ', ἐμοὶ δ', ἐναντία.
ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ, πᾶς τε Καδμεῖος λεὼς,
Ἄδραστον εἰς γῆν τήνδε μὴ παριέναι·
εἰ δ' ἔστιν ἐν τῇ, πρὶν θεοῦ δῦναι σέλας,
λύσαντα σεμνὰ στεμμάτων μυστήρια,
τῆσδ' ἐξελαύνειν, μηδ' ἀναιρεῖσθαι νεκροὺς

470. Obtemperavi viris eruditis πάλιν pro πόλει reponentibus.

473. Stobæus CVI. p. 443.

479. Marklandus ἐν γῇ. Sed ferri potest τῇ pro αὐτῇ, ut non raro est apud Æschylum. *Musgravius.*

βίᾳ, προσήκοντ' οὐδὲν Ἀργείων πόλει.
κἂν μὲν πίθῃ μοι, κυμάτων ἄτερ πόλιν
σὴν ναυστολήσεις· εἰ δὲ μὴ, πολὺς κλύδων
ἡμῖν τε, καὶ σοὶ, ξυμμάχοις τ' ἔσται, δορός.
σκέψαι δὲ, καὶ μὴ τοῖς ἐμοῖς θυμούμενος
λόγοισιν, ὡς δὴ πόλιν ἐλευθέραν ἔχων,
σφριγῶντ' ἀμείψῃ μῦθον· ἐκ βραχιόνων
ἐλπὶς βροτοῖς κάκιστον, ἣ πολλὰς πόλεις
ξυνῆψ', ἄγουσα θυμὸν εἰς ὑπερβολάς.
ὅταν γὰρ ἔλθῃ πόλεμος εἰς ψῆφον πόλεως,
οὐδεὶς ἔθ' αὑτοῦ θάνατον ἐκλογίζεται,
τὸ δυστυχὲς δὲ τοῦτ' ἐς ἄλλον ἐκτρέπει.
εἰ δ' ἦν παρ' ὄμμα θάνατος ἐν ψήφου φορᾷ,
οὐκ ἄν ποθ' Ἑλλὰς δοριμανὴς ἀπώλλυτο.
καί τοι δυοῖν γε πάντες ἄνθρωποι λόγοιν
τὸν κρείσσον' ἴσμεν, καὶ τὰ χρηστὰ καὶ κακὰ,
ὅσῳ τε πολέμου κρεῖσσον εἰρήνη βροτοῖς·
ἣ πρῶτα μὲν μούσαισι προσφιλεστάτη,
γόοισι δ' ἐχθρά· τέρπεταί τ' εὐπαιδίᾳ,
χαίρει δὲ πλούτῳ. ταῦτ' ἀφέντες οἱ κακοὶ,
πολέμους ἀναιρούμεσθα, καὶ τὸν ἥσσονα
δουλούμεθ' ἄνδρες ἄνδρα, καὶ πόλις πόλιν.
σὺ δ' ἄνδρας ἐχθροὺς θεοῖς, θανόντας ὠφελεῖς,

488. Musgravius βραχιόνων interpretatur *ex virium fiducia*, et cum superioribus connectit.

489. Edidi βροτοῖς ex Stobæo CXI. p. 463. ut anapæstum tertio loco vitarem. Musgravius maluit ἔλπις γὰρ ἐν κ. Ceteri ἐ. γὰρ ἔστι κ. Mox pro ἄγουσα Trincavellus male ἔχουσα.

496. καί τοι pro καὶ τοῖν ex Stobæo LV. p. 213.

500. Γόοισι ex Stobæo edidit Marklandus edit. sec.

504. Edidi ex Marklandi conjectura, a Musgravio probata, ἐχθροὺς θεοῖς. MSS. et Edd. ἐχθροὺς, καὶ θανόντας ὠ. Vocem θεοὺς librariis sæpenumero corruptam esse docuit Porsonus ad Phœn. 5.

θάπτων, κομίζων θ' οὓς ὕβρεις ἀπώλεσαν.
οὔτ' ἂν γ' ἔτ' ὀρθῶς Καπανέως κεραύνιον
δέμας καπνοῦται κλιμάκων ὀρθοστάτων,
ἃς προσβαλὼν πύλαισιν, ὤμοσεν πόλιν
πέρσειν, θεοῦ θέλοντος, ἤν τε μὴ θέλῃ·
οὐδ' ἥρπασεν χάρυβδις οἰωνοσκόπον,
τέθριππον ἅρμα περιβαλοῦσα χάσματι·
ἄλλοι τε κεῖνται πρὸς πύλαις λοχαγέται,
πέτροις καταξανθέντες ὀστέων ῥαφάς.
ἢ νυν φρονεῖν ἄμεινον ἐξαύχει Διὸς,
ἢ θεοὺς δικαίως τοὺς κακοὺς ἀπολλύναι.
φιλεῖν μὲν οὖν χρὴ τοὺς σοφοὺς πρῶτον τέκνα,
ἔπειτα τοκέας, πατρίδα θ', ἣν αὔξειν χρεὼν,
καὶ μὴ κατάξαι. σφαλερὸν, ἡγεμὼν θρασὺς,
νεώς τε ναύτης· ἥσυχος καιρῷ, σοφός.
καὶ τοῦτό μοι τἀνδρεῖον, ἡ προμηθία.
ΑΔ. ἐξαρκέσας ἦν Ζεὺς ὁ τιμωρούμενος·
ὑμᾶς δ' ὑβρίζειν οὐκ ἐχρῆν τοιάνδ' ὕβριν,
ὦ παγκάκιστε. ΘΗ. σῖγ', Ἄδραστ', ἔχε στόμα,
καὶ μὴ 'πίπροσθε τῶν ἐμῶν τοὺς σοὺς λόγους
θῇς· οὐ γὰρ ἥκει πρὸς σὲ κηρύσσων ὅδε,
ἀλλ' ὡς ἔμ'· ἡμᾶς κἀποκρίνασθαι χρεών.
καὶ πρῶτα μέν σε πρὸς τὰ πρῶτ' ἀμείψομαι.
οὐκ οἶδ' ἐγὼ Κρέοντα δεσπόζοντ' ἐμοῦ,
οὐδὲ σθένοντα μεῖζον ὥστ' ἀναγκάσαι
δρᾷν τὰς Ἀθήνας ταῦτ'· ἄνω γὰρ ἂν ῥέοι

505. ὕβρεις ἀπώλεσαν correctio est Marklandi pro vulg. ὕβρις ἀπώλεσεν. Contra in Heraclid. 927. ὕβριν pro ὕβρεις reponendum judicat Musgravius.

τὰ πράγμαθ' οὕτως, εἰ 'πιταξόμεσθα δή.
πόλεμον δὲ τοῦτον οὐκ ἐγὼ καθίσταμαι,
ὃς οὐδὲ σὺν τοῖσδ' ἦλθον εἰς Κάδμου χθόνα.
νεκροὺς δὲ τοὺς θανόντας, οὐ βλάπτων πόλιν,
οὐδ' ἀνδροκμῆτας προσφέρων ἀγωνίας,
θάψαι δικαιῶ, τὸν Πανελλήνων νόμον
σώζων. τί τούτων ἐστὶν οὐ καλῶς ἔχον;
εἰ γάρ τι καὶ πεπόνθατ' Ἀργείων ὕπο,
τεθνᾶσιν· ἠμύνασθε πολεμίους καλῶς,
αἰσχρῶς τ' ἐκείνοις· χἡ δίκη διοίχεται.
ἐάσατ' ἤδη γῇ καλυφθῆναι νεκρούς·
ὅθεν δ' ἕκαστον εἰς τὸ σῶμ' ἀφίκετο,
ἐνταῦθ' ἀπελθεῖν, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν· οὔτι γὰρ κεκτήμεθα
ἡμέτερον αὐτὸ, πλὴν ἐνοικῆσαι βίον·
κἄπειτα τὴν θρέψασαν αὐτὸ δεῖ λαβεῖν.
δοκεῖς κακουργεῖν Ἄργος, οὐ θάπτων νεκρούς;
ἥκιστα· πάσης Ἑλλάδος κοινὸν τόδε,
εἰ τοὺς θανόντας νοσφίσας ὧν δεῖ λαχεῖν,
ἀτάφους τις ἕξει· δειλίαν γὰρ εἰσφέρει
τοῖς ἀλκίμοισιν, οὗτος ἢν τεθῇ νόμος.

538. Reduxi vulgatam πεπόνθατ'. In sequentibus Musgravianam interpunctionem adoptavi, αἰσχρῶς τ' ἐκείνοις· χἡ δ. δ. "Ipso interprete, *Turpiter vero illis; adeoque vestrum jus ultionis perit*. i. e. "satis jam ulti estis, nullum ultra jus "habetis. Aristides II. p. 59. ed. Canter. "οὐκοῦν καὶ δεδώκασι δίκην Θηβαίοις Λακεδαιμόνιοι; τοῦτ' ἔχει τέλος ἡ μέμψις. Ultimum hujus loci comma commentarii "in Euripidem vicem, meo saltem judicio, præstat."

543. εἰς τὸ σῶμ'. Toupius, cui adstipulantur Valckenærius Diatr. Eurip. p. 55. et Musgravius, ad Suid. I. p. 234. reponit εἰς τὸ ζῆν. Quem tamen, ut observavit Porsonus in Appendice p. 449. cum linguæ usus, tum metri lex refutat. In proximo versu Toupius præfert ex Stobæo CXXIV. p. 505. ἀπελθεῖν, pro ἀπῆλθε, quod admisi. Idem v. 545. pro βίον conjicit μόνον.

κἀμοὶ μὲν ἦλθες δείν' ἀπειλήσων ἔπη,
νεκροὺς δὲ ταρβεῖτ', εἰ κρυβήσονται χθονί;
τί μὴ γένηται; μὴ κατασκάψωσι γῆν
ταφέντες ὑμῶν; ἢ τέκν' ἐν μυχῷ χθονὸς
φύσωσιν, ἐξ ὧν εἶσί τις τιμωρία;
σκαιόν γε τἀνάλωμα τῆς γλώσσης τόδε,
φόβους πονηροὺς καὶ κενοὺς δεδοικέναι.
ἀλλ', ὦ μάταιοι, γνῶτε τἀνθρώπων κακά·
παλαίσμαθ' ἡμῶν ὁ βίος· εὐτυχοῦσι δὲ
οἱ μὲν τάχ', οἱ δ' ἐσαῦθις, οἱ δ' ἤδη, βροτῶν.
τρυφᾷ δ' ὁ δαίμων· πρός τε γὰρ τοῦ δυστυχοῦς,
ὡς εὐτυχὴς ᾖ, τίμιος γεραίρεται·
ὁ δ' ὄλβιός νιν, πνεῦμα δειμαίνων λιπεῖν,
ὑψηλὸν αἴρει. γνόντας οὖν χρεὼν τάδε,
ἀδικουμένους τε μέτρια, μὴ θυμῷ φέρειν,
ἀδικεῖν τε τοιαῦθ', οἷα μὴ βλάψαι πόλιν.
πῶς οὖν ἂν εἴη; τοὺς ὀλωλότας νεκροὺς
θάψαι δὸς ἡμῖν, τοῖς θέλουσιν εὐσεβεῖν·
ἢ δῆλα τἀνθένδ'· εἶμι, καὶ θάψω βίᾳ.
οὐ γάρ ποτ' εἰς Ἕλληνας ἐξοισθήσεται,
ὡς εἰς ἔμ' ἐλθὼν, καὶ πόλιν Πανδίονος,
νόμος παλαιὸς δαιμόνων διεφθάρη.
ΧΟ. θάρσει· τὸ γάρ τοι τῆς δίκης σώζων φάος,
πολλοὺς ὑπεκφύγοις ἂν ἀνθρώπων λόγους.
ΚΗ. βούλει ξυνάψω μῦθον ἐν βραχεῖ σέθεν;

555. Marklandianam μυχοῖς probat Musgravius.

561. τάχ'. Marklandus τόθ' probante Musgravio.

563. εὐτυχὴς ᾖ debetur Musgravio.

569. εὐσεβεῖν editum pro εἰσιδεῖν ex emendatione Marklandi, probante Musgravio.

ΘΗ. λέγ', εἴ τι βούλει· καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ.
ΚΗ. οὐκ ἄν ποτ' ἐκ γῆς παῖδας Ἀργείων λάβοις.
ΘΗ. κἀμοῦ νῦν ἀντάκουσον, εἰ βούλει, πάλιν.
ΚΗ. κλύοιμ' ἄν· οὐ γὰρ ἀλλὰ δεῖ δοῦναι μέρος.
ΘΗ. θάψω νεκροὺς, γῆς ἐξελὼν Ἀσωπίας.
ΚΗ. ἐν ἀσπίσιν σοι πρῶτα κινδυνευτέον.
ΘΗ. πολλοὺς ἔτλην δὴ χἀτέρους ἄλλους πόνους.
ΚΗ. ἢ πᾶσιν οὖν σ' ἔφυσεν ἐξαρκεῖν πατήρ;
ΘΗ. ὅσοι γ' ὑβρισταί· χρηστὰ δ' οὐ κολάζομεν.
ΚΗ. πράσσειν σὺ πόλλ' εἴωθας, ἥ τε σὴ πόλις.
ΘΗ. τοιγὰρ πονοῦσα πολλὰ, πόλλ' εὐδαιμονεῖ.
ΚΗ. ἔλθ', ὥς σε λόγχη Σπαρτὸς ἐν πόλει λάβῃ.
ΘΗ. τίς δ' ἐκ δράκοντος θοῦρος ἂν γένοιτ' ἄρης;
ΚΗ. γνώσει σὺ πάσχων· νῦν δέ τ' εἶ νεανίας.
ΘΗ. οὔτοι μ' ἐπαίρεις ὥστε θυμῶσαι φρένας,
τοῖς σοῖσι κόμποις. ἀλλ' ἀποστέλλου χθονὸς,
λόγους ματαίους, οὕσπερ ἤνεγκω, λαβών·
περαίνομεν γὰρ οὐδέν. ὁρμᾶσθαι χρεὼν
πάντ' ἄνδρ' ὁπλίτην, ἁρμάτων τ' ἐπεμβάτην,
μοναμπύκων τε φάλαρα κινεῖσθαι, στόμα
ἀφρῷ καταστάζοντα, Καδμείαν χθόνα.
χωρήσομαι γὰρ ἑπτὰ πρὸς Κάδμου πύλας
αὐτὸς σίδηρον ὀξὺν ἐν χεροῖν ἔχων,
αὐτός γε κήρυξ· σοὶ δὲ προστάσσω μένειν,
Ἄδραστε, κἀμοὶ μὴ 'ναμίγνυσθαι τύχας
τὰς σάς· ἐγὼ γὰρ δαίμονος τοὐμοῦ μέτα,

583. χἀτέρους καλοὺς Marklandus, καρτέρους ἄλλους Musgravius.

599. 600. Versuum ordinem mutavi secutus Musgravium.

στρατηλατήσω κλεινὸς ἐν κλεινῷ δορί.
ἓν δεῖ μόνον μοι, τοὺς θεοὺς ἔχειν, ὅσοι
δίκην σέβονται. ταῦτα γὰρ ξύνονθ' ὁμοῦ,
νίκην δίδωσιν. ἀρετὴ δ' οὐδὲν φέρει
βροτοῖσιν, εἰ μὴ τὸν θεὸν χρήζοντ' ἔχει.

ΑΔ. ὦ μέλεαι μελέων ματέρες λοχαγῶν, στροφὴ α΄.
ὥς μοι ὑφ' ἥπατι δεῖμα χλοερὸν ταράσσει.
ΧΟ. τίν' αὐδὰν τάνδε προσφέρεις νέαν;
ΑΔ. στράτευμα μὲν Παλλάδος κριθήσεται.
ΧΟ. διὰ δορὸς εἶπας, ἢ λόγων ξυναλλαγαῖς;
ΑΔ. γένοιτ' ἂν κέρδος· οἱ δ' ἀρείφατοι
φόνοι, μάχαι, στερνοτυπεῖς τ' ἀνὰ τόπον
πάλιν φανήσονται κτύποι.
ΧΟ. ὦ τάλαινα, τίνα λόγον,
τίν' ἂν τῶνδ' αἰτίαν λάβοιμι;
ΑΔ. ἀλλὰ τὸν εὐτυχίᾳ λαμπρὸν ἄν τις αἱρῇ ἀντ. α΄.
μοῖρα πάλιν. τόδε μοι τὸ θράσος ἀμφιβαίνει.
ΧΟ. δικαίους δαίμονας σύ γ' ἐννέπεις.
ΑΔ. τίνες γὰρ ἄλλοι νέμουσι συμφοράς;
ΧΟ. διάφορα πολλὰ θεῶν βροτοῖσιν εἰσορῶ.
ΑΔ. φόβῳ γὰρ τῷ πάρος διόλλυσαι.
δίκα δίκαν ἐξεκάλεσσε, καὶ φόνος
φόνον. κακῶν δ' ἀναψυχὰς
θεοὶ βροτοῖσι νέμουσιν,

608. Persona Adrasti loco Æthræ posita monente Tyrwhitto.

615. Sic metri causa Brunckius ad Hecub. 280. Olim κτύποι φανήσονται.

618. Εὐτυχίᾳ pro εὐτυχῇ Marklandi est conjectura a Musgravio probata.

625. κακῶν δ' ἀναψυχὰς emendavit Canterus. Aldus κακὸν δ' ἀνὰ ψυχάς.

ἁπάντων τέρμ' ἔχοντες αὐτοί.
ΧΟ. τὰ καλλίπυργα πεδία πῶς ἱκοίμεθ' ἄν, στροφὴ β'.
καλλίχορον θεᾶς ὕδωρ λιποῦσαι —
ΑΔ. ποτανὰν εἴ σέ τις θεῶν κτίσαι.
ΧΟ. διπόταμον ἵνα πόλιν μόλω.
ΑΔ. εἰδείης ἂν φίλων, εἰδείης ἂν τυχάς.
ἔτι πότ' αἶσα. τίς ἄρα πότμος
ἐπιμένει τὸν ἄλκιμον
τᾶσδε γᾶς ἄνακτα;
ΧΟ. κεκλημένους μὲν ἀνακαλούμεθ' αὖ θεούς. ἀντ. β'.
ΑΔ. ἀλλὰ φόβων πίστις ἅδε πρῶτα.
ΧΟ. Ἰὼ Ζεῦ, τᾶς παλαιομάτορος
παιδογόνε, πόριος Ἰνάχου,
πόλει μοι ξύμμαχος γενοῦ τᾷδ' εὐμενής.
τὸ σὸν ἄγαλμα, τὸ σὸν ἵδρυμα
πόλεος ἐκκομίζομαι
πρὸς πυρὰν ὑβρισθέν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

γυναῖκες, ἥκω πολλ' ἔχων λέγειν φίλα,
αὐτός τε σωθεὶς (ᾑρέθην γὰρ ἐν μάχῃ,
ἵν' οἱ θανόντες ἑπτὰ δεσποτῶν λόχοι
ἠγωνίσαντο, ῥεῦμα Διρκαῖον πάρα)
νίκην τε Θησέως ἀγγελῶν. λόγου δέ σε
μακροῦ 'ποπαύσω· Καπανέως γὰρ ἦν λάτρις,

632. *τύχας* pro *ψυχὰς* ex virorum eruditorum correctione repositum.

633. Legendum puto *ὅ τι ποτ' αἶσα*. *Musgravius.*

637. Persona Adrasti ex Tyrwhitti monitu reposita.

646. Manifestum in hoc versu vitium corrigunt Heathius et Marklandus legendo *θανόντων*. Malim, *ἵν' οἱ θανόντες, ἑπτὰ δεσπόται λόχων*. *Musgravius.*

ὃν Ζεὺς κεραυνῷ πυρπόλῳ καταιθαλοῖ.
ΧΟ. ὦ φίλτατ', εὖ μὲν νόστον ἀγγέλλεις σέθεν,
τήν τ' ἀμφὶ Θησέως τάξιν. εἰ δὲ καὶ στρατὸς
σῶς ἔστ' Ἀθηνῶν, πάντ' ἂν ἀγγέλλοις φίλα.
ΑΓ. σῶς· καὶ πεπραγμέν', ὡς Ἄδραστος ὤφελε
πρᾶξαι, ξὺν Ἀργείοισιν ὡς ἀπ' Ἰνάχου
στείλας, ἐπεστράτευσε Καδμείων πόλιν.
ΧΟ. πῶς γὰρ τρόπαια Ζηνὸς Αἰγέως τόκος
ἔστησεν, οἵ τε συμμετασχόντες δορός;
λέξον· παρὼν γὰρ τοὺς ἀπόντας εὐφρανεῖς.
ΑΓ. λαμπρὰ μὲν ἀκτὶς, ἡλίου κανὼν σαφὴς,
ἔβαλλε γαῖαν. ἀμφὶ δ' Ἠλέκτρας πύλας
ἔστην θεατὴς, πύργον εὐαυγῆ λαβών.

652. Emendat Marklandus πρᾶξιν vel βᾶξιν. Mihi verum videtur βᾶξιν, nam πρᾶξιν cum ἀμφὶ consistere vix potest. *Musgravius.*

659. Reduxi, auctore Musgravio, lectionem Aldinam. Marklandus ex Mss. παρόντας.

662. εὐαυγῆ. Ita pro εὐαγῆ Hemsterhusius, cujus egregia nota deinceps subjicitur. "Euripidis loco apte convenit in-"terpretatio *A quo longe lateque prospi-"ci potest:* ipsi voci convenire, fuerat "ostendendum. Εὐαγὴς si ducatur ab "ἄγος, quid sit, notum est, quemadmo-"dum ἀναγὴς, δυσαγής· si ab ἄγω, *duco,* "erit *agilis, flexibilis.* qua potestate capi-"tur in Hippocr. περὶ διαίτ. II. p. 363. "34. neque aliter Henr. Stephan. intel-"lexit Anth. I. c. 60. Ep. 6. Χαίροιτ' εὐα-"γέες (μέλισσαι) in Th. L. Gr. t. i. p. 126. "C. *agiles apes, quod per aërem feran-"tur cito et facile:* vel *mobilis, volubilis,* "ut in Aretæo p. 19. ver. 33. ὀφθαλμοὶ "εὐαγέες, λαμπροὶ, exponi possunt, licet "*puros* dederit Crassus, Wiganus *lucen-"tes,* quod vix perspicias unde pendeat, "nisi legisse vel legi voluisse statuas "εὐαυγέες· junguntur tamen itidem ab "Adamantio Physiogn. l. c. 9. ὀφθαλμοὶ "μεγάλοι τε καὶ λαμπροὶ καὶ εὐαγεῖς, cujus "vice admodum vitiose εὐλαβεῖς Polemo "præfert. Porro si ab ἄγω, ἄγνυμι, *fran-"go,* significabit *fragilem, quique facile "comminui possit;* quo pertinet Suidæ "locus ita scribendus: Εὐαγὲς, εὐκόλως "κεκλασμένον, et στάχυς εὐαγὴς idem qui "εὔκλαστος, εὔθραυστος, apud Etym. in v. "Δημήτηρ. In his, sicuti linguæ norma "postulat, penultima corripitur: aliis in "locis eadem vox syllabam istam habet "productam: Leonid. Anth. VI. 27. Ep. "6. Καὶ πέλεκυν ῥυκάναν τ' εὐαγέα, καὶ πε-"ριαγὲς Τρύπανον—Parmen. apud Clem. "Al. Str. V. p. 732.—καθαρᾶς εὐαγέος ἠε-"λίοιο Λαμπάδος ἔργ' ἀΐδηλα—nimirum "forma Dorica nascuntur ex εὐηγὴς et "περιηγής· quorum illud rarissimum, al-"terum frequentatur pro *circumacto, cir-"cumjecto, rotundo:* sæpe tamen quam "proprie vim habeat obscurum est; qua

ὁρῶ δὲ φῦλα τρία τριῶν στρατευμάτων,
τευχεσφόρον μὲν λαὸν ἐκτείνοντ' ἄνω
Ἰσμήνιον πρὸς ὄχθον, ὡς μὲν ἦν λόγος,
αὐτόν τ' ἄνακτα παῖδα κλεινὸν Αἰγέως,
καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ, δεξιὸν τεταγμένους
κέρας, παλαιᾶς Κεκροπίας οἰκήτορας·
αὐτὸν δὲ Πάραλον ἐστολισμένον δορὶ
κρήνην παρ' αὐτὴν Ἄρεος, ἱππότην τ' ὄχλον

"de re nunc nihil amplius dicam. Singulare est, quod ex Lex. Vet. MS. Bibl. Sangerm. mecum communicavit Præstantissimus noster Ruhnkenius: Ἀγής· τοῦτο ἀπὸ συνθέσεως καταλείπεται τοῦ εὐαγής, ἢ παναγής. Ἐμπεδοκλῆς· Ἄθρει μὲν γὰρ ἄνακτος ἐναντίον ἁγία κύκλον. pro παναγής, quod longe diversum est, melius scripsisset περιαγής, ut in illo versu proverbiali, quem suggerit Philopon. περὶ Κοσμοπ. p. 179. μηδ' ὅσον ὀφθαλμοῦ περιηγέα κύκλον ἑλίξαι. Vid. Suid. in Εὐαγής. Nunc investiga quantum libet, harum, quas notavi in εὐαγής, significationum quænam vel Æschyli verbis vel Euripidis accommodari possit, nullam, ni fallor, invenies: at scripseris inserta litera εὐαυγῆ, omnis difficultas fuerit sublata: nam εὐαυγής, *locus illustris*, vel *qui undique conspici potest*, vel *unde prospectus in vicina late patet.* Ratio structuræ in ἕδρα παντὸς εὐαυγὴς στρατοῦ itidem expedita, quæ frustra quæratur in εὐαγής. Enimvero jam dudum vereor, ne εὐαυγὴς per culpam librariorum pluribus locis abierit in εὐαγής· in Jamblichi certe Protr. p. 152. ver. 23. vice vulgati, λαμπροτάτη τις εὐαγία, Cod. Reines. quem ipse cum edito contuli, præfert εὐαυγία, quod utique longe melius congruit cum λαμπροτάτη et τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα, quam εὐαγία. Perinde se res habet in Platone de LL. XII. p. 989. C. ἃ μαθοῦσι μὲν εὐαγέστερα γίγνεσθαι, μὴ μαθοῦσι δὲ σκοτωδέστερα ... καὶ ἀσαφῆ. Tim. p. 1065. E. ἀέρος τὸ μὲν εὐαγέστατον ἐπίκλην αἰθὴρ καλούμενος· ὁ δὲ θολερώτατος ὁμίχλη τε καὶ σκότος: unde sumtum Jamblichi de Myst. p. 80. ver. 21. τὸ εὐαγέστατον καὶ ἄκρον τοῦ ἀέρος. Si tum juncta propinquæ, tum opposita contrariæ potestatis adtente spectes, quid prius in mentem veniat quam opportunissimum εὐαυγής; Accedat Aristoteles, vel quicunque nomen ejus mentitus auctor, de Mund. p. 14. ver. 12. κόσμος ... λαμπρότητι δὲ εὐαγέστατος. vertit Apuleius: *splendore perlucidus:* quin clarius etiam caussam nostram suffulcit diversa, quam Stobæus suppeditat Ecl. Phys. p. 78. ver. 9. lectio, λαμπρότητα δὲ τηλαυγέστατος. in Parmenide quoque εὐαυγέος ἠελίοιο non sprevero. Pythagoreis autem in primis αὐγὴ et voces inde natæ placuerunt; unico Theagis exemplo defungar apud Stob. p. 11. ver. 46. ὁ νόος ... ἔχων περιαυγέα καὶ διαυγέα τὰν ἔποψιν. Jam neminem opinor fore, qui contendat, pro εὐαυγὴς Græcos vitandæ κακοφωνίας ergo solemni more pronunciasse εὐαγής."

670. ἱππότην τ' ὄχλον mavult Musgravius pro ἱππότην ὄχον, et sic editum, ὄχλον etiam infra 691.

πρὸς κρασπέδοισι στρατοπέδου τεταγμένον,
ἴσους ἀριθμόν· ἁρμάτων δ' ὀχήματα
ἔνερθε σεμνῶν μνημάτων Ἀμφίονος.
Κάδμου δὲ λαὸς ἧστο πρόσθε τειχέων,
νεκροὺς ὄπισθεν θέμενος, ὧν ἔκειτ' ἀγών.
ἱππεῦσί θ' ἱππεῖς ἦσαν ἀνθωπλισμένοι,
τετραόροισί τ' ἀντί' ἅρμαθ' ἅρμασιν.
κήρυξ δὲ Θησέως εἶπεν εἰς πάντας τάδε·
σιγᾶτε, λαοί· σῖγα, Καδμείων στίχες,
ἀκούσαθ'· ἡμεῖς ἥκομεν νεκροὺς μέτα,
θάψαι θέλοντες, τὸν Πανελλήνων νόμον
σώζοντες, οὐδὲν δεόμενοι τεῖναι φόνον.
κοὐδὲν Κρέων τοῖσδ' ἀντεκήρυξεν λόγοις,
ἀλλ' ἧστ' ἐφ' ὅπλοις σῖγα. ποιμένες δ' ὄχων
τετραόρων κατῆρχον ἐντεῦθεν μάχης.
πέραν δὲ διελάσαντες ἀλλήλων ὄχους,
παραιβάτας ἔστησαν εἰς τάξιν δορός.

686. Suspiceris forte huc Suidæ glossam pertinere, ἀλλήλων, ἀντὶ τοῦ ἑαυτῶν· οὕτως Εὐριπίδης. Nec aliter vocem ἀλλήλων interpretatur Marklandus. Heathius pro πέραν legendum suadet πέλας, ut ἀλλήλων usitatum sensum obtineat. Mihi vitium in ἀλλήλων esse videtur, legendumque vel ὁπλιτῶν *gravis armaturæ militum*, vel, quod propius ad vulgatæ vestigia accedit, ἀλκτήρων, i. e. ἐπικούρων, *sociorum*. Mens Auctoris haud dubie est, prœlii initium a curribus factum: eos ultra peditum ordines procurrisse, et parabatas hosti admovisse: ibi vero nonnullos ferro dimicantes substitisse, alios vero equos retro flexisse, auxilii causa, ad gravis armaturæ milites: ἐς ἀλκὴν αὖτις ἐς φεράσπιδας. Sic enim legendum puto pro παραιβάτας, quod nec distinctione post ἀλκὴν posita, prout voluit Marklandus, locum tueri potest. Nec absurdum foret ἐς πρωτοστάτας, *versus primum ordinem*. Currus sic ad pedestrem aciem confugientes ab Homero exhibentur Il. E. 502 ad 505. Vox φέρασπις exstat in Epigr. Leontii Anthol. H. Steph. p. 238. Æschyl. Pers. 240. Agam. 702. Curruum in pugnis usum vel præcipuum, vel non minimum fuisse in protegendo ab equitum incursionibus peditatu clare liquet ex Phœn. 739. 40. Plutarch. Timoleon. p. 453. ed. Steph. *Musgravius.*

687. εἰς τάσιν δορὸς, *hastæ protentionem. Musgravius.*

χοὶ μὲν σιδήρῳ διεμάχονθ᾽, οἱ δ᾽ ἔστρεφον
πώλους ἐς ἀλκὴν αὖτις ἐς παραιβάτας.
ἰδὼν δὲ Φόρβας, ὃς μοναμπύκων ἄναξ
ἦν τοῖς Ἐρεχθείδαισιν, ἁρμάτων ὄχλον,
οἵ τ᾽ αὖ τὸ Κάδμου διεφύλασσον ἱππικὸν,
ξυνῆψαν ἀλκὴν, κἀκράτουν, ἡσσῶντό τε.
λεύσσων δὲ ταῦτα, κοὐ κλύων (ἐκεῖ γὰρ ἦν,
ἔνθ᾽ ἅρματ᾽ ἠγωνίζεθ᾽, οἵ τ᾽ ἐπεμβάται)
τἀκεῖ παρόντα πολλὰ πήματ᾽, οὐκ ἔχω
τί πρῶτον εἴπω· πότερα τὴν εἰς οὐρανὸν
κόνιν προσαντέλλουσαν, ὡς πολλὴ παρῆν·
ἢ τοὺς ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένους
ἱμᾶσιν· αἵματός τε φοινίου ῥοὰς,
τῶν μὲν πιτνόντων, τῶν δὲ, θραυσθέντων δίφρων,
εἰς κρᾶτα πρὸς γῆν ἐκκυβιστώντων βίᾳ,
πρὸς ἁρμάτων τ᾽ ἀγαῖσι λειπόντων βίον.
νικῶντα δ᾽ ἵπποις ὡς ὑπείδετο στρατὸν
Κρέων, τό γ᾽ ἐνθένδ᾽ ἰτέαν λαβὼν χερὶ
χωρεῖ, πρὶν ἐλθεῖν ξυμμάχοις δυσθυμίαν.
καὶ μὴν τὰ Θησέως γ᾽ οὐκ ὄκνῳ διεφθάρη·
ἀλλ᾽ ἵετ᾽ εὐθὺς λάμπρ᾽ ἀναρπάσας ὅπλα.
καὶ ξυμπατάξαντες μέσον πάντα στρατὸν,

690. Vulgatam interpunctionem restitui. Alteram admitti non posse demonstrat insolita particulæ δὲ collocatio. Eadem chorda oberrat Marklandus infra 917.

694. ἐκεῖ γὰρ ἦν. Hic Euripidis vel memoriam desidero, vel curam. Currus bellici, ut ex Schemate patet, juxta Proetidas portas constituti erant: Nuncius, ut ipse testatur v. 653. in turre vel specula juxta portas Electras, et tamen hic affirmat se in ea parte fuisse, ubi currus, et curruum milites pugnabant. *Musgravius.*

704. Νικῶντα. Valckenærii emendationem εἴκοντα probant Marklandus et Musgravius.

705. Ita Marklandus. MSS. K. τὸ ἐνθένδ᾽. Aldus K. γε τοὐνθένδ᾽.

ἔκτεινον, ἐκτείνοντο· καὶ παρηγγύων
κελευσμὸν ἀλλήλοισι σὺν πολλῇ βοῇ,
θεῖν', ἀντέρειδε τοῖς Ἐρεχθείδαις δόρυ.
λόχος δ' ὀδόντων ὄφεος ἐξηνδρωμένος,
δεινὸς παλαιστὴς ἦν· ἔκλινε γὰρ κέρας
τὸ λαιὸν ἡμῶν, δεξιοῦ δ' ἡσσώμενον
φεύγει τὸ κείνων· ἦν δ' ἀγὼν ἰσόῤῥοπος.
κἀν τῷδε τὸν στρατηγὸν αἰνέσαι παρῆν·
οὐ γὰρ τὸ νικῶν τοῦτ' ἐκέρδαινεν μόνον,
ἀλλ' ᾤχετ' εἰς τὸ κάμνον οἰκείου στρατοῦ·
ἔῤῥηξε δ' αὐδὴν, ὥσθ' ὑπηχῆσαι χθόνα·
ὦ παῖδες, εἰ μὴ σχήσετε στεῤῥὸν δόρυ
σπαρτῶν τόδ' ἀνδρῶν, οἴχεται τὰ Παλλάδος.
θάρσος δ' ἐνῶρσε παντὶ Δαναϊδῶν στρατῷ.
αὐτός θ' ὅπλισμα τοὐπιδαύριον λαβὼν
δεινῆς κορύνης, διαφέρων ἐσφενδόνα,
ὁμοῦ τραχήλους, κἀπικείμενον κάρα
κυνέας θερίζων, κἀποκαυλίζων ξύλῳ·
μόλις δέ πως ἔτρεψεν εἰς φυγὴν πόδα.
ἐγὼ δ' ἀνηλάλαξα, κἀνωρχησάμην,
κἄκρουσα χεῖρας. οἱ δ' ἔτεινον εἰς πύλας,
βοὴ δὲ καὶ κωκυτὸς ἦν ἀνὰ πτόλιν
νέων, γερόντων· ἱερά τ' ἐξεπίμπλασαν

723. Δαναϊδῶν. Marklandus Παραλίων. Musgravius potius legendum censet Κραναΐδων *Atheniensium*, a Cranao, qui post Cecropem Atticæ imperium tenuit.

724. τοὐπιδαύριον. Spolium nempe Periphetæ Epidaurii. Plutarch. Thes. p. 8. ed. Steph. *Musgravius.*

725. Κορύνη Homero mediam corripit. Producit tamen Nicander Alexipharm. 409. δεινὴν βρωμήεντος ἐναλδήσασα κορύνην, cum Theocrito XXV. 63. ubi vide Toupium.

727. κἀποκαυλίζων Canteri est emendatio pro vulg. κἀποδαυλίζων, Marklando et Musgravio probata.

φόβῳ. παρὸν δὲ τειχέων εἴσω μολεῖν,
Θησεὺς ἐπέσχεν· οὐ γὰρ ὡς πέρσων πόλιν
μολεῖν ἔφασκεν, ἀλλ᾽ ἀπαιτήσων νεκρούς.
τοιόνδε τὸν στρατηγὸν αἱρεῖσθαι χρεὼν,
ὃς ἔν τε τοῖς δεινοῖσίν ἐστιν ἄλκιμος,
μισεῖ θ᾽ ὑβριστὴν λαόν· ὃς πράσσων καλῶς,
εἰς ἄκρα βῆναι κλιμάκων ἐνήλατα
ζητῶν, ἀπώλεσ᾽ ὄλβον, ᾧ χρῆσθαι παρῆν.

ΧΟ. νῦν τήνδ᾽ ἄελπτον ἡμέραν ἰδοῦσ᾽ ἐγὼ,
θεοὺς νομίζω, καὶ δοκῶ τὰς ξυμφορὰς
ἔχειν ἔλασσον, τῶνδε τισάντων δίκην.

ΑΔ. ὦ Ζεῦ, τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς
φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
δρῶμέν τε τοιαῦθ᾽ ἃν σὺ τυγχάνῃς θέλων.
ἡμῖν γὰρ ἦν τότ᾽ Ἄργος οὐχ ὑποστατὸν,
αὐτοί τε πολλοὶ, καὶ νέοι βραχίοσιν·
Ἐτεοκλέους τε σύμβασιν ποιουμένου,
μέτριά τε δόντος, οὐκ ἐχρήζομεν λαβεῖν·
κἄπειτ᾽ ἀπωλόμεσθ᾽. ὃδ᾽ αὖ, τότ᾽ εὐτυχὴς,
λαβὼν, πένης ὡς, ἀρτίπλουτα χρήματα,
ὕβριζ᾽· ὑβρίζων τ᾽ αὖτις ἀνταπώλετο
Κάδμου κακόφρων λαός. Ὦ κενοὶ βροτῶν,
οἳ τόξον ἐντείνοντες ὡς καιροῦ πέρα,
καὶ πρὸς δίκης γε πολλὰ πάσχοντες κακὰ,
φίλοις μὲν οὐ πείθεσθε, τοῖς δὲ πράγμασιν.
πόλεις τ᾽, ἔχουσαι διὰ λόγου κάμψαι κακὰ,

750. Edd. et MSS. μέτρια θέλοντος. Emendavit Marklandus, probante Musgravio.

757. πράγμασιν. Idem est, quod aliis verbis Hesiodus dixit, παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω. Op. et D. 218. *Musgravius.*

φόνῳ καθαιρεῖσθ᾽, οὐ λόγῳ, τὰ πράγματα.
ἀτὰρ τί ταῦτα; κεῖνο βούλομαι μαθεῖν,
πῶς ἐξεσώθης· εἶτα τἄλλ᾽ ἐρήσομαι.
ΑΓ. ἐπεὶ ταραγμὸς πόλιν ἐκίνησεν δορὶ,
πύλας διῆλθον, ᾗπερ εἰσῄει στρατός.
ΑΔ. ὧν δ᾽ οὕνεχ᾽ ᾽ἀγὼν ἦν, νεκροὺς κομίζετε;
ΑΓ. ὅσοι γε κλεινοῖς ἑπτ᾽ ἐφέστασαν δόμοις.
ΑΔ. πῶς φής; ὁ δ᾽ ἄλλος ποῦ κεκμηκότων ὄχλος;
ΑΓ. τάφῳ δέδονται πρὸς Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
ΑΔ. τοὐκεῖθεν ἢ τοὐνθένδε; τίς δ᾽ ἔθαψέ νιν;
ΑΓ. Θησεὺς, σκιώδης ἔνθ᾽ Ἐλευθερὶς πέτρα.
ΑΔ. οὓς δ᾽ οὐκ ἔθαψε, πῇ νεκροὺς ἥκεις λιπών;
ΑΓ. ἐγγύς. πέλας γὰρ πᾶν ὅ τι σπουδάζεται.
ΑΔ. ἦπου πικρῶς νιν θέραπες ἦγον ἐκ φόνου;
ΑΓ. οὐδεὶς ἐπέστη τῷδε δοῦλος ὢν πόνῳ.
φαίης ἂν, εἰ παρῆσθ᾽, ὅτ᾽ ἠγάπα νεκρούς.
ἔνιψεν αὐτὸς τῶν ταλαιπώρων σφαγὰς,
κἄστρωσέ γ᾽ εὐνὰς, κἀκάλυψε σώματα.
ΑΔ. δεινὸν μὲν ἦν βάσταγμα, καἰσχύνην ἔχον.
ΑΓ. τί δ᾽ αἰσχρὸν ἀνθρώποισι τἀλλήλων κακά;
ΑΔ. οἴ μοι, πόσῳ σφιν ξυνθανεῖν ἂν ἤθελον;
ΑΓ. ἄκραντα δύρει, ταῖσδέ τ᾽ ἐξάγεις δάκρυ.
ΑΔ. δοκῶ μέν· αὐταί γ᾽ εἰσὶν αἱ διδάσκαλοι.

759. καθαιρεῖτ᾽ mavult cum Marklando Musgravius.

769. ἥκεις repositum Heathio, Marklando, Musgravio auctoribus.

775. Personæ ad Marklandi mentem mutatæ, et αὐτὸς pro αὐτῶν ex ejusdem conjectura repositum.

780. Aldus et MSS. ἄκραντ᾽ ὀδύρῃ. Vide Porsonum ad Hec. 734.

781. Post δοκῶ μὲν, quod obscurum Marklando videbatur, non incommode suppleri potest ἐξάγειν. Pro αὐταί γ᾽ Reis-

ἀλλ᾽ εἶεν· αἴρω χεῖρ᾽, ἀπαντήσας νεκροῖς,
ᾅδου τε μολπὰς ἐκχέω δακρυῤῥόους,
φίλους προσαυδῶν· ὧν λελειμμένος τάλας,
ἔρημα κλάω. τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς
οὐκ ἔστι τἀνάλωμ᾽ ἀναλωθὲν λαβεῖν,
ψυχὴν βροτείαν· χρημάτων δ᾽ εἰσὶν πόροι.

ΧΟ. τὰ μὲν εὖ, τὰ δὲ δυστυχῆ. στροφὴ α΄.
πόλει μὲν εὐδοξία,
καὶ στρατηλάταις δορὸς
διπλάζεται τιμή.
ἐμοὶ δὲ τῶν παίδων μὲν εἰσιδεῖν μέλη,
πικρόν. καλὸν θέαμα δ᾽ εἴπερ ὄψομαι,
τὰν ἄελπτον ἁμέραν,
ἰδοῦσα πάντων μέγιστον ἄλγος.
ἄγαμόν μ᾽ ἔτι δεῦρ᾽ ἀεὶ ἀντιστροφὴ α΄.
χρόνος, παλαιὸς πατὴρ,
ὤφελ᾽ ἁμέρᾳ κτίσαι.
τί γάρ με δεῖ παίδων;
τὸ μὲν γὰρ οὐκ ἤλπιζον ἂν πεπονθέναι
πάθος περισσὸν, εἰ γάμων ἀπεζύγην.
νῦν δ᾽ ὁρῶ σαφέστατον
κακὸν, τέκνων φιλτάτων στερεῖσθαι.

kius et Marklandus αὐταὶ δ᾽, quod verum videtur. *Musgravius.*

782. Legendum putem cum Marklando, Ἀλλ᾽ εἶ᾽, ἀναίρων χεῖρ᾽, ἀπαντήσω νεκροῖς, Ἅιδου τε μολπὰς ἐκχέω δακρυῤῥόους. Hanc certe ex pluribus ejus conjecturis verisimillimam arbitror. Notandum autem, ἐκχέω hic futuri indicativi esse. *Musgravius.*

798. ἀμερᾶν citat Porsonus ad Orest. 1679.

803. στερεῖσα Marklandi probant Musgravius et Brunckius ad Hecub. 623.

ἀλλὰ τάδ' ἤδη σώματα λεύσσω
τῶν οἰχομένων παίδων. μελέα,
πῶς ἂν ὀλοίμην ξὺν τοῖσδε τέκνοις,
κοινὸν ἐς Ἅιδου καταβᾶσα.

ΑΔ. στεναγμὸν, ὦ ματέρες, στροφὴ β'.
τῶν κατὰ χθονὸς νεκρῶν
ἀΰσατ', ἀπύσατ', ἀντίφων' ἐμῶν
στεναγμάτων κλύουσαι.
ΧΟ. ὦ παῖδες, ὦ πικρὸν φίλων
προσηγόρημα ματέρων·
προσαυδῶ σε τὸν θανόντα.
ΑΔ. ἰὼ, ἰὼ τῶν γ' ἐμῶν κακῶν ἐγώ.
ΧΟ. αἲ, αἴ. ἐπάθομεν, ὦ
τὰ κύντατ' ἄλγη κακῶν.
ΑΔ. ὦ πόλις Ἀργεία, τὸν ἐμὸν πότμον οὐκ ἐσορᾶτε;
ΧΟ. ὁρῶσι κἀμὲ δῆτα τὴν τάλαι-
ναν, τέκνων ἄπαιδα.
ΑΔ. προσάγετ' ὦ δυσπότμῳ ἀντιστροφὴ β'.

821. Personarum notæ ad Musgravii mentem reformatæ exhibentur. Rationes ex ipsius verbis sic colligas. "Metro subveniri potest legendo προσάξατ'. δυσπότμων quod dedi pro vulg. δυσπότμῳ MS. E. debetur. Personæ, quæ per magnam hujus Antistrophes partem confunduntur, sic fortasse constitui possunt. ΑΔ. Προσάξατ', ὦ δυσπότμων Σώμαθ' αἱματοσταγῆ, Σφαγέντα τ' οὐκ ἄξἰ', οὐδ' ὑπ' ἀξίων, Ἐν οἷς ἀγὼν ἐκράνθη. Adrastum hæc loqui colligo ex ultimo versu, ἐν οἷς ἀγὼν ἐκράνθη, qui ipsi melius, quam fœminis quibuscunque, convenit. Quippe belli ipse rector fuerat, horumque heroum facta propriis oculis contemplatus erat. Hoc autem si verum sit, προσάξατ' ὦ interpretari oportebit *matribus eorum admovete*, quod ipsum Adrasto non male conveniet, qui paullo antea e scena digressus, nunc cadavera rediens comitatur. Sequentia Choro tribuenda esse liquet cum ex aliis, tum præcipue ex voce τέκνα: Δόθ' ὡς περιπτυχαῖσι δὴ Χέρας προσαρμόσασ', ἐμοῖς Ἐν ἀγκῶσι τέκνα θῶμαι. A choro hæc enunciari vidit Barnesius, confirmatque MS. E. Adrasti nomen præfigit, ut et priori ῥήσει, Aldina. Responsum ἔχεις, ἔχεις non nisi ab Adrasto proficisci potest. Subjungit Chorus, πημάτων γ' ἅλις βάρος, i. e.

σώμαθ' αἱματοσταγῆ,
σφαγέντα τ' οὐκ ἄξι', οὐδ' ὑπ' ἀξίων,
ἐν οἷς ἀγὼν ἐκράνθη.

ΧΟ. δόθ', ὡς περιπτυχαῖσι δὴ
χέρας προσαρμόσασ', ἐμοῖς
ἐν ἀγκῶσι τέκνα θῶμαι.

ΑΔ. ἔχεις, ἔχεις. ΧΟ. πημάτων γ' ἅλις βάρος.

ΑΔ. αἶ, αἶ. ΧΟ. τοῖς τεκοῦσι δ' οὐ λέγεις. ΑΔ. ἀΐετέ μου.

ΧΟ. στένεις ἐπ' ἀμφοῖν ἄχη.

ΑΔ. εἴθε με Καδμείων ἔναρον στίχες ἐν κονίαισιν.

ΧΟ. ἐμὸν δὲ μή ποτ' ἐζύγη δέμας
εἴς τιν' ἀνδρὸς εὐνάν.

ΑΔ. ἴδετε κακῶν πέλαγος, ὦ ματέρες
τάλαιναι τέκνων. ΧΟ. κατὰ μὲν ὄνυξιν

habeo quidem: nempe satis magnum doloris onus. Huic querelæ nihil præter gemitum reponit Adrastus, αἶ, αἶ. Sequenti clausulæ τοῖς τεκοῦσι δ' οὐ λέγεις superscribitur in MSS. E. G. περισσόν. Iidem MSS. ad v. 808. cujus hic ἀντίστοιχος est, defectum notarunt. Animadverterat sc. Grammaticus aliquis, horum versuum mensuram non convenire, adeoque alteri defectus notam, alteri redundantiæ, adscripsit. Utrum autem horum verius sit, cum anceps testimonium sit, ex orationis nexu et indole investigandum est. Jam dubitare non possum, quin inter αἶ αἶ, quod ab Adrasto enunciari dixi, et ἀΐετέ μου, quod certissime ab eodem proficiscitur, ῥῆσις aliqua Chori intercesserit, cum alioqui nulla sententiæ connexio sit. Qualis enim, obsecro, ῥῆσις esset, αἶ αἶ, ἀΐετέ μου. Itaque suspectam hanc clausulam [τοῖς τεκοῦσι δ' οὐ λέγεις] sine ulla hæsitatione Euripidi assero: mendo tamen levi, quo laborabat, sublato: ΑΔΡ. αἶ, αἶ. ΧΟ. τοῖς τεκοῦσι ποῦ λέγεις. ΑΔΡ. ἀΐετέ μου. Chori lamentis ingemuerat Adrastus. Respondet Chorus, *scilicet parentibus eorum heu, heu, dicis*, quasi exprobrans, ipsum nihil aut parum dolere, saltem innuens, levissimam partem mali esse, quæ ad ipsum pertineret. Cujus dicti quasi morsiunculam sentiens Adrastus, exclamat illico ἀΐετέ μου. Reponit Chorus στέν', ὡς ἐπ' ἀμφοῖν ἄχη. Sic enim lego, non, ut MSS. exhibent, στένεις ἐπ' ἀμφοῖν ἄχη. Sensus est: *Geme, nam uterque nostrum causam doloris habet.* Confirmat emendationem non absimilis clausula Herc. Fur. 915. Στενάζεθ' ὡς στενακτὰ—Οὐκ ἄν τις εἴποι μᾶλλον, ἢ πεπόνθαμεν."

ἠλοκίσμεθ᾽, ἀμφὶ δὲ σποδὸν
κάρα κεχύμεθα.
ΑΔ. ἰὼ, ἰώ μοι μοι.
κατά με πέδον γᾶς ἕλοι,
διὰ δὲ θύελλα σπάσαι,
πυρός τε φλογμὸς
ὁ Διὸς, ἐν κάρᾳ πέσοι.
ΧΟ. πικροὺς ἐσεῖδες γάμους,
πικρὰν δὲ Φοίβου φάτιν
ἔγημας. ἁ πολύστονος
Οἰδιπόδα δώματα
λιποῦσ᾽, ἦλθ᾽ Ἐριννύς.

ΘΗ. μέλλων σ᾽ ἐρωτᾷν, ἥνικ᾽ ἐξήντλεις στρατῷ
γόους, ἀφήσω, τοὺς ἐκεῖ μὲν ἐκλιπὼν
εἰς τὰ σά γε μύθους· νῦν δ᾽ Ἄδραστον ἱστορῶ·
πόθεν πόθ᾽ οἵδε, διαπρεπεῖς εὐψυχίᾳ,
θνητῶν ἔφυσαν; εἰπέ γ᾽, ὡς σοφώτερος,
νέοισιν ἀστῶν τῶνδ᾽· ἐπιστήμων γὰρ εἶ·
εἶδον γὰρ αὐτῶν κρείσσον᾽, ἢ λέξαι λόγῳ,
τολμήμαθ᾽, οἷς ἤλπιζον αἱρήσειν πόλιν.
ἓν δ᾽ οὐκ ἐρήσομαί σε, μὴ γέλωτ᾽ ὄφλω,
ὅτῳ ξυνέστη τῶνδ᾽ ἕκαστος ἐν μάχῃ,

844. Post *φάτιν* distinctionem plenam ponendam censeo. Sequitur, *ἔγημας, ἃ πολύστονος*, i. e. *ἔγημας τὴν πολύστονον Ἐριννὺν, ἃ ἦλθε λιποῦσ᾽ Οἰδιπόδα δώματα.* Nempe allegorice hic affert, quod supra verbis disertis v. 224. vid. etiam Hippolyt. 553. Marklando placet, *ἔρημα δ᾽ ἃ πολύστονος*, ut *ἔρημα* ad *Οἰδιπόδα δώματα* referatur. Judicet Lector. *Musgravius.*

848—850. Locus vexatissimus, cui explicando parum profuerunt viri eruditissimi, Marklandus, Musgravius, Brunckius, alii.

ἢ τραῦμα λόγχης πολεμίων ἐδέξατο.
κοινοὶ γὰρ οὗτοι τῶν τ' ἀκουόντων λόγοι,
καὶ τοῦ λέγοντος, ὅστις ἐν μάχῃ βεβὼς,
λόγχης ἰούσης πρόσθεν ὀμμάτων πυκνῆς,
σαφῶς ἀπήγγειλ', ὅστις ἐστὶν ἁγαθός.
οὐκ ἂν δυναίμην οὔτ' ἐρωτῆσαι τάδε,
οὔτ' αὖ πιθέσθαι τοῖσι τολμῶσιν λέγειν.
μόλις γὰρ ἄν τις αὐτὰ τἀναγκαῖ' ὁρᾷν
δύναιτ' ἂν, ἑστὼς πολεμίοις ἐναντίος.
ΑΔ. ἄκουε δὴ νῦν· καὶ γὰρ οὐκ ἄκοντί μοι
δίδως ἔπαινον τῶν ἔγωγε βούλομαι
φίλων ἀληθῆ καὶ δίκαι' εἰπεῖν πέρι.
ὁρᾷς τὸν ἀβρὸν, οὗ βέλος διέπτατο;
ΚΑΠΑΝΕΥΣ ὅδ' ἐστίν· ᾧ βίος μὲν ἦν πολὺς,
ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν· φρόνημα δὲ
οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν, ἢ πένης ἀνήρ·
φεύγων, τραπέζαις ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν,
τἀρκοῦντ' ἀτίζων. οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ
τὸ χρηστὸν εἶναι, μέτρια δ' ἐξαρκεῖν, ἔφη.

859. Κοινοί. Grotius Excerpt. p. 954. quem secuti sunt Reiskius, Tyrwhittus, Musgravius, emendat κενοί.

870. Toupius Emend. Suid. T. II. p. 157. ex Polybio III. 16. p. 499. Sami Iambographi Parodiam citat, ὁρᾷς τὸ Δῖον οὗ βέλος διέπτατο, et ita scripsisse Euripidem contendit, sic locum interpretatus. "Τὸ δῖον βέλος est *fulmen* sive *telum Jovis*. Τὸ δῖον πῦρ vocat poeta in Bacchis. "Hinc elegantissima parodia Sami, Ὁρᾷς "τὸ Δῖον—Quo respexit poeta ad *Dium* "urbem, quam Ætoli nefarie incenderant; de quo Polybius IV. 19. p. 454." Musgravius Marklando adstipulatur ἀδρὸν, *grandem*, *procerum*, corrigenti. Tyrwhittus reposuerat, ὁρᾷς τὸ λάβρον οὗ β. δ.

873. οὐδέν τι μεῖζον. Non convenit notæ Capanei superbiæ, ut recte animadvertit Marklandus. Sed puto, Poetam in Ducibus Argivis laudandis nobilium quorundam Atheniensium vitam et mores effinxisse. Quare non est adeo mirandum, si receptam de Veteribus illis opinionem non anxie ubique secutus est. *Musgravius.*

φίλοις τ' ἀληθὴς ἦν φίλος, παροῦσί τε,
καὶ μὴ παροῦσιν· ὧν ἀριθμὸς οὐ πολύς.
ἀψευδὲς ἦθος, εὐπροσήγορον στόμα·
ἄκραντον οὐδὲν οὐδ' ἐς οἰκέτας ἔχων,
οὔτ' εἰς πολίτας. Τὸν δὲ δεύτερον λέγω,
ΕΤΕΟΚΛΟΝ, ἄλλον χρηστότητ' ἠσκηκότα.
νεανίας ἦν, τῷ βίῳ μὲν ἐνδεής,
πλείστας δὲ τιμὰς ἔσχεν Ἀργείᾳ χθονί.
φίλων δὲ χρυσὸν πολλάκις δωρουμένων,
οὐκ εἰσεδέξατ' οἶκον, ὥστε τοὺς τρόπους
δούλους παρασχεῖν, χρημάτων ζευχθεὶς ὕπο.
τούς τ' ἐξαμαρτάνοντας, οὐχὶ τὴν πόλιν
ἤχθαιρ'. ἐπεί τοι κοὐδὲν αἰτία πόλις,
κακῶς κλύουσα διὰ κυβερνήτην κακόν.
ὁ δ' αὖ τρίτος τῶνδ' ἹΠΠΟΜΕΔΩΝ, τοιόσδ' ἔφυ·
παῖς ὢν, ἐτόλμησ' εὐθὺς οὐ πρὸς ἡδονὰς
μουσῶν τραπέσθαι, πρὸς τὸ μαλθακὸν βίου·
ἀγροὺς δὲ ναίων, σκληρὰ τῇ φύσει διδοὺς
ἔχαιρε πρὸς τἀνδρεῖον, εἴς τ' ἄγρας ἰὼν,
ἵπποις τε χαίρων, τόξα τ' ἐντείνων χεροῖν,
πόλει παρασχεῖν σῶμα χρήσιμον θέλων.
ὁ τῆς κυναγοῦ δ' ἄλλος, Ἀταλάντης γόνος,
παῖς ΠΑΡΘΕΝΟΠΑΙΟΣ, εἶδος ἐξοχώτατος,
Ἀρκὰς μὲν ἦν· ἐλθὼν δ' ἐπ' Ἰνάχου ῥοὰς,
παιδεύεται κατ' Ἄργος· ἐκτραφεὶς δ' ἐκεῖ,

877. Admisi Reiskii correctionem, quam comprobarunt Brunckius ad Orest. 426. Porsonus ad eandem fabulam 910. Edd. insulse exhibent φίλος τ' ἀληθὴς ἦν, φίλος π

889. ἐπεί τοι κοὐδὲν reponendum monuit Porsonus ad Med. 675. ex Ald. cum Stobæo Trincavelli et Grotii.

πρῶτον μὲν, ὡς χρὴ τοὺς μετοικοῦντας ξένους,
λυπηρὸς οὐκ ἦν, οὐδ' ἐπίφθονος πόλει,
οὐδ' ἐξεριστὴς τῶν λόγων, ὅθεν βαρὺς
μάλιστ' ἂν εἴη δημότης τε, καὶ ξένος.
λόχοις δ' ἐνεστὼς, ὥσπερ Ἀργεῖος γεγὼς,
ἤμυνε χώρᾳ· χὠπότ' εὖ πράσσοι πόλις,
ἔχαιρε, λυπρῶς δ' ἔφερεν, εἴ τι δυστυχεῖ.
πολλοὺς δ' ἐραστὰς, κἀπὸ θηλειῶν ὅσας,
ἔχων, ἐφρούρει μηδὲν ἐξαμαρτάνειν.
ΤΥΔΕΩΣ δ' ἔπαινον ἐν βραχεῖ θήσω μέγαν·
οὐκ ἐν λόγοις ἦν λαμπρὸς, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι.
[δεινὸς σοφιστὴς πολλά τ' ἐξευρεῖν σοφά.]
γνώμῃ δ' ἀδελφοῦ Μελεάγρου λελειμμένος,
ἴσον παρέσχεν ὄνομα διὰ τέχνης δορὸς,
εὑρὼν ἀκριβῆ μουσικὴν ἐν ἀσπίδι.
φιλότιμον ἦθος, πλούσιον· φρόνημα δὲ
ἐν τοῖσιν ἔργοις, οὐχὶ τοῖς λόγοις ἴσον.
ἐκ τῶνδε μὴ θαύμαζε τῶν εἰρημένων,

909. ὅσας. Musgravius cum Cantero ἴσας.

913. Reponendum videtur, δεινὸς σοφιστὴς, πολλὰ δ' ἐξευρεῖν σοφός. Δεινὸς σοφιστὴς, sed in re et artibus belli, non verbis σοφιστής. *Toupius* Em. Suid. T. II. p. 303. Parum felix fuit Toupius in Euripidis versiculo, qui manifesto spurius est, emendando; quod non animadvertentes Reiskius, Valckenærius (ad Hippol. 921.) Marklandus, omnes certatim ad medicinam mortuo faciendam incubuerunt. Scilicet cum δεινὸς semel adscriptum esset pro λαμπρὸς, ut liquet ex Scholiis ad Homerum a Valckenærio ad Ammonium p. 41. editis (sic etiam Villoison. Il. Δ. 400.) nasutus quidam alterius versus initium esse ratus, senarium hunc qualemcunque edolavit. *Porsonus* in Appendice T. IV. p. 478.

917. ἦθος πλούσιον non immerito Interpretes offendit, licet ψυχὴν πλουσίαν dicat Menander apud Stobæum c. 93. (fr. p. 242. ed. Cleric.) Legi potest non incommode, φιλότιμον ἦθος πλούσιος· i. e. πλούσιος τὴν φιλοτιμίαν, vel, quæ usitatior constructio est, τῆς φιλοτιμίας. Deinde reliqua sic—φρόνημα δὲ Ἐν τοῖσιν ἔργοις, οὐχὶ τοῖς λόγοις, ἴσον. Ubi postrema per μείωσιν dicta sunt, significantque, eum multo majorem elationem animi factis, quam verbis demonstrasse. *Musgravius.*

Θησεῦ, πρὸ πύργων τούσδε τολμῆσαι θανεῖν.
τὸ γὰρ τραφῆναι μὴ κακῶς, αἰδῶ φέρει.
αἰσχύνεται δὲ τἀγαθ' ἀσκήσας ἀνὴρ,
κακὸς κεκλῆσθαι πᾶς τις· ἡ δ' εὐανδρία
διδακτὸς, εἴπερ καὶ βρέφος διδάσκεται
λέγειν, ἀκούειν θ', ὧν μάθησιν οὐκ ἔχει.
ἃ δ' ἂν μάθοι παῖς, ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ
πρὸς γῆρας. οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε.

ΧΟ. ἰὼ τέκνον, δυστυχῆ σ' ἔτρεφον,
ἔφερον ὑφ' ἥπατος,
πόνους ἐνεγκοῦσ' ἐν ὠδῖσι·
καὶ νῦν Ἅιδας τὸν ἐμὸν
ἔχει μόχθον ἀθλίας·
ἐγὼ δὲ γηροβοσκὸν οὐκ ἔχω,
τεκοῦσα τάλαινα παῖδα.

ΘΗ. καὶ μὴν τὸν ΟΙΚΛΕΟΥΣ γε γενναῖον ΤΟΚΟΝ,
θεοὶ ζῶντ' ἀναρπάσαντες εἰς μυχοὺς χθονὸς
αὐτοῖς τεθρίπποις, εὐλογοῦσιν ἐμφανῶς·
τὸν Οἰδίπου τε παῖδα, ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΝ λέγω,
ἡμεῖς ἐπαινέσαντες, οὐ ψευδοίμεθ' ἄν.
ξένος γὰρ ἦν μοι, πρὶν λιπὼν Κάδμου πόλιν
φυγῇ πρὸς Ἄργος διαβαλεῖν αὐθαίρετος.

923. κεκλῆσθαι. Hæc vox adoptata ex Stobæo p. 3. ad mentem Porsoni in Phœn. 576. Edd. γενέσθαι.

926. παῖς. Sic repositum ex emendatione Valckenærii, quam probarunt Marklandus et Musgravius. Edd. MSS. τις. cum Stobæo.

928. δυστυχῆ σ' ἔτρεφον. Jortinus δυστυχῆ σ' ἔφερον.

935. Hanc orationem Theseo assignat Musgravius, et sic deinceps. v. 950. itidem Theseo tribuit. Et sic reformavi.

ἀλλ᾽ οἶσθ᾽ ὃ δρᾶσαι βούλομαι τούτων πέρι;
ΑΔ. οὐκ οἶδα, πλὴν ἕν, σοῖσι πείθεσθαι λόγοις.
ΘΗ. τὸν μὲν Διὸς πληγέντα Καπανέα πυρὶ ——
ΑΔ. ἦ χωρὶς, ἱερὸν ὡς νεκρὸν, θάψαι θέλεις;
ΘΗ. ναί· τοὺς δέ γ᾽ ἄλλους πάντας ἐν μιᾷ πυρᾷ.
ΑΔ. ποῦ δῆτα θήσεις μνῆμα τῷδε χωρίσας;
ΘΗ. αὐτοῦ, παρ᾽ οἰκτροὺς τούσδε συμπήξας τάφον.
ΑΔ. αὐτὸς μὲν ἤδη δμωσὶν ἂν μέλοι πόνος,
ΘΗ. ἡμῖν δέ γ᾽ οἵδε. στειχέτω δ᾽ ἄχθη νεκρῶν.
ΑΔ. ἴτ᾽, ὦ τάλαιναι μητέρες, τέκνων πέλας.
ΘΗ. ἥκιστ᾽, Ἄδραστε, τοῦτο πρόσφορον λέγεις.
ΑΔ. πῶς; τὰς τεκούσας οὐ χρεὼν ψαῦσαι τέκνων;
ΘΗ. ὄλοιντ᾽ ἰδοῦσαι τούσδ᾽ ἂν ἠλλοιωμένους·
πικραὶ γὰρ ὄψεις χ᾽ ἅμα τῷ τέλει νεκρῶν·
τί δῆτα λύπην ταῖσδε προσθεῖναι θέλεις;
ΑΔ. νικᾷς· μένειν χρὴ τλημόνως· λέγει γὰρ εὖ

942. Marklandi emendationem ὃ δρᾶν σε βούλομαι adoptat Valckenærius ad Hippol. 598. non item proximo versu πείσεσθαι.

948. οἰκτρούς. Reiskius et Tyrwhittus οἴκους (v. 998.) probante Musgravio.

955. χ᾽ ἅμα τῷ τέλει. Interpretatur Marklandus *etiam* [*simul cum morte* i. e.] *statim post mortem*. Corrigebat Tyrwhittus: χ᾽ ἅμ᾽ ἀνωφελεῖς. Paullo magis placet Toupii emendatio ad Suidam v. ὠτειλή. P. ii. p. 189. proposita: πικρὰ γὰρ ὄψις αἷμα κὠτειλαὶ νεκρῶν. *Sanguis et vulnera mortuorum visu sunt acerba.* Verum non sic Euripides ratiocinari solet: *Perierint, quia spectaculum hoc acerbum foret*. An legendum: ΘΗ. τί δῆτα λύπην ταῖσδε προσθεῖναι θέλεις; ΑΔ. πικραὶ γὰρ ὄψεις χάρμα τῷ τέλει νεκρῶν. ΘΗ. ὄλοιντ᾽, ἰδοῦσαι τούσδ᾽ ἂν ἠλλοιωμένους. ΑΔ. νικᾷς.—τῷ τέλει νεκρῶν valet *principi mortuorum*. Sic τῷδε Καδμείων τέλει Æschyl. S. Theb. 1033. συνέδοξε Κύρῳ τε καὶ τοῖς Περσῶν τέλεσι. Xenoph. Cyrop. VIII. Regem inferorum tristibus spectaculis ex opinione veterum delectatum esse docebit v. 75. Stesichorus apud Plutarch. Op. Mor. p. 701. κήδεά τε στοναχάς τ᾽ Ἀΐδας ἔλαχε. Epigramma in Diogenem, Ἀΐδος ὦ νεκυηγὲ, κεχάρμενε δάκρυσι πάντων. Anthol. H. Steph. p. 284. Apposite Varro citatus Luctatio ad Statii Theb. VI. 219. *Ideo mulieres solitas in luctu ora lacerare, ut sanguine ostenso Inferis satis fiat.* Magnam huic emendationi speciem dat vox νικᾷς, ostendens utique, Adrastum non statim, nec nisi re paullisper disceptata, in Thesei sententia transiisse. *Musgravius.*

Θησεύς. ὅταν δὲ τούσδε προσθῶμεν πυρὶ,
ὀστᾶ προσάξεσθ'. Ὦ ταλαίπωροι βροτοὶ,
τί κτᾶσθε λόγχας, καὶ κατ' ἀλλήλων φόνους
τίθεσθε; παύσασθ'. ἀλλὰ λήξαντες πόνων,
ἄστη φυλάσσεθ', ἥσυχοι μεθ' ἡσύχων.
σμικρὸν τὸ χρῆμα τοῦ βίου· τοῦτον δὲ χρὴ
ὡς ῥᾷστα, καὶ μὴ ξὺν πόνοις, διεκπερᾶν.

ΧΟ. οὐκέτ' εὔτεκνος, οὐκέτ' εὔπαις, στροφή.
οὐδ' εὐτυχίας μέτεστίν μοι
κουροτόκοις ἐν Ἀργείαις.
οὐδ' Ἄρτεμις λοχία
προσφθέγξαιτ' ἂν τὰς ἀτέκνους.
δυσαίων δ' ὁ βίος.
πλαγκτὰ δ' ὡσεί τις νεφέλα,
πνευμάτων ὕπο δυσχείμων ἀΐσσω.
ἑπτὰ ματέρες, ἑπτὰ κούρους ἀντιστροφή.
ἐγεινάμεθ' αἱ ταλαίπωροι
κλεινοτάτους ἐν Ἀργείοις.
καὶ νῦν ἄπαις, ἄτεκνος
γηράσκω δυστηνότατος,
οὔτ' ἐν τοῖς φθιμένοις,
οὔτ' ἐν ζῶσιν ἀριθμουμένη,
χωρὶς δή τινα τῶνδ' ἴσχουσα μοῖραν.
ὑπολελειμμένα μοι δάκρυα ἐπῳδός.
μελέᾳ· παιδὸς ἐν οἴκοις

979. Pro ἀριθμουμένη Erdfurtius ad Sophocl. Antig. 843. conjicit κληζομένη. Musgravius κρινομένη.

κεῖται μνήματα, πένθιμοι
κουραὶ, καὶ στέφανοι κόμας,
[λοιβαὶ νεκύων φθιμένων,]
ἀοιδαὶ, τὰς χρυσοκόμας
Ἀπόλλων οὐκ ἐνδέχεται.
γόοισι δ' ὀρθρευομένα,
δάκρυσι νοτερὸν ἀεὶ πέπλων
πρὸς στέρνῳ πτύχα τέγξω.

καὶ μὴν θαλάμας τάσδ' ἐσορῶ δὴ
Καπανέως ἤδη, τύμβον θ' ἱερὸν,
μελάθρων τ' ἐκτὸς
Θησέως ἀναθήματα νεκροῖς·
κλεινήν τ' ἄλοχον τοῦ καταφθιμένου
τοῦδε κεραυνῷ πέλας Εὐάδνην,
ἣν Ἶφις ἄναξ παῖδα φυτεύει.
τί ποτ' αἰθερίαν ἕστηκε πέτραν,
ἢ τῶνδε δόμων ὑπερακρίζει,
τήνδ' ἐμβαίνουσα κέλευθον;

ΕΥΑΔΝΗ.

τί φέγγος, τίν' αἴγλαν στροφή.
ἐδιφρεύετο τάλας;
σελάνα τε κατ' αἰθέρα
λαμπάδ', ἵν' ὠκυθόαι νύμφαι

1001. Barnesius, Cantero auctore, γ' ἅλιος. Propius abest a MSS. lectione conjectura Duporti τάλως. Hesychius: τάλως, ὁ ἥλιος. Marklando placet activa potius, quam media, vox: legitque adeo, Canteri conjectura paululum immutata, ἐδίφρευεν ὁ τ' ἄελιος. *Musgravius.*

1003. Euripidem scripsisse puto, λαμ-

ἱππεύουσι δι' ὀρφναίας,
ἡνίκα γάμων
τῶν ἐμῶν πόλις Ἄργους
ἀοιδὰς εὐδαιμονίας
ἐπύργωσε, καὶ γαμέτα
χαλκοτευχοῦς τε Καπανέως;
προσέβαν δρομὰς ἐξ ἐμῶν
οἴκων ἐκβακχευσαμένα,
πυρὸς φῶς καθέξουσα, τάφον τε
βατεύσουσα τὸν
αὐτὸν, ἐς ἀΐδαν καταλύσουσ' ἔμμοχθον
βίοτον, αἰῶνός τε πόνους.
ἥδιστος γάρ τοι θάνατος,
ξυνθνήσκειν θνήσκουσι φίλοις,
εἰ δαίμων τάδε δὴ κραίνοι.

ΧΟ. καὶ μὴν ὁρᾷς τήνδ', ἧς ἐφέστηκας πύλας,
πυρὰν, Διὸς θησαυρόν· ἔνθεν ἐστὶ σὸς

παὶ ἴν' ὠκυθόαι, *ubi lumina velociter currentia.* Exstat vox λαμπὴ apud Æschylum Eumen. 390. νυμφαὶ variam lectionem esse puto, ex λαμπαὶ non intellecto ortam, quæ in contextu, cum vera voce, primo integra, deinde in λαμπάδ' corrupta, permansit. *Musgravius.*

1008. ἀοιδὰς ἐπύργωσε. Sic Aristoph. Ran. 1036. πυργώσας ῥήματα σεμνά. Legi etiam posset ἀοιδαῖς (vel ᾠδαῖς) et tum constructio esset ἐπύργωσεν εὐδαιμονίας *amplificavit gaudia*, ut Heraclid. 294. δὶς τόσα πυργοῦν τῶν γιγνομένων. *Musgravius.*

1009. Sensus postulare videtur, χαλκοτευχοῦς τοῦδε Καπανέως. *Musgravius.*

1010. ᾧ προσέβαν Musgravius.

1013. ματεύσουσα probat Musgravius. Verum videtur ματεύουσα, nam Aldus βατεύουσα. i. e. ματ.

1020. ἔνθ' ἔνεστί σος Musgravius, post Canterum et Barnesium. Sed totum carmen ex Hermanni de metris p. 238. dispositione in nonnullis quidem paullo liberius reformatum, non erit tamen inutile deinceps exhibere.

τί φέγγος, τίν' αἴγλαν
ἐδίφρευεν ὁ θ' ἅλιος,
σελάνα τε κατ' αἰθέρα,
λάμπαι τ' ὠκυθόαι, ἵν' ἀμ-
φίππευουσι δι' ὄρφνας,
ἀοιδαῖς ἡνίκα γάμων
τῶν ἐμῶν πόλις Ἄργους
ἐπύργωσ' εὐδαιμονίας
χαλκοτευχοῦς τ' ἐμοῦ γαμέτα

πόσις, δαμασθεὶς λαμπάσιν κεραυνίοις.

ΕΥ. ὁρῶ δὴ τελευτὰν — ἀντιστροφή.
ἣν ἕστακα· τύχα δέ μοι
ξυνάπτει ποδός. ἀλλὰ τῆς
εὐκλείας χάριν
ἔνθεν ὁρμάσω,
τᾶσδ' ἀπὸ πέτρας
πηδήσασα πυρὸς ἔσω,
σῶμά τ' αἴθοπι φλογμῷ
πόσει ξυμμίξασα φίλον,
χρῶτα χρωτὶ πέλας θεμένα,
Περσεφονείας ἥξω θαλάμους,
σὲ τὸν θανόντ' οὔ ποτ' ἐμᾷ

ᾧ προσέβαν δρομὰς ἐξ ἐμῶν
οἴκων ἐκβακχευσαμένα
πυρὸς φῶς καθέξουσα,
τάφον τε ματεύουσα
τὸν αὐτὸν, ἐς ᾅδαν καταλύσουσ' ἔμμοχθον
βίοτον, αἰῶνός τε πόνους.
ἥδιστος γάρ τοι θάνατος
συνθνήσκειν θνήσκουσι φίλοις,
εἰ δαίμων τάδε δὴ κραίνει.

ὁρῶ δὴ τελευτὰν
ἣν ἕστακα, τύχα δέ μοι
ξυνάπτει ποδός. ἀλλὰ τῆς
εὐκλείας χάριν ἔνθεν ὁρ-
μάσω τᾶσδ' ἀπὸ πέτρας
πηδήσασα πυρὸς ἔσω,
σῶμά τ' αἴθοπι φλογμῷ
πόσει συμμίξασα φίλον,
χρῶτα χρωτὶ πέλας θεμένα,
Περσεφόνας ἥξω θαλάμους.
σὲ τὸν θανόντ' οὔποτ' ἐμᾷ
προδοῦσα ψυχᾷ κατὰ γᾶς.
ἴτω φῶς, γάμοι τε.
εἴθε τινὲς εὐναὶ δικαίων ὑμεναίων
ἐν Ἄργει φανῶσι τέκνοις.
ὁ σός δ' εὐναῖος γαμέτας
συντηχθεὶς αὔραις ἀδόλοις,
γενναίας ἀλόχῳ ψυχᾶς.

"Quod legitur vulgo, ἡνίκα γάμων τῶν ἐμῶν πόλις Ἄργους ἀοιδὰς εὐδαιμονίας ἐπύργωσε, barbarum est. Hoc dicit Evadne: qualem lucem advexit sol, et luna, et sidera noctu in cælo equitantia, quum hymenæis Argivi mearum nuptiarum felicitatem prædicarent. Versus 1. et 13. ex antispasto et trochæo constant: 2. 3. et 18. antispastici dimetri sunt, 4. Glyconeus, 5. 7. Pherecratei: in 6. antispastum sequitur creticus in pæonem quartum solutus; 8. 10. 11. 15. 16. 17. Glyconei polyschematisti sunt; 9. e ditrochæo compositus est et choriambo, qui iambicam anacrusin habet: 12. antispasticus dimeter catalecticus est; 14. trimeter catalecticus: δικαίων in antist. mediam brevem habet."

προδοῦσα ψυχᾷ κατὰ γᾶς.
ἴτω φῶς, γάμοι τε.
εἴθε τινὲς εὐναὶ δικαίων ὑμεναίων
ἐν Ἄργει φανῶσι τέκνοισιν·
ὁ σὸς δ' εὐναῖος γαμέτας
ξυντηχθεὶς αὔραις ἀδόλοις,
γενναίας ψυχᾶς ἀλόχῳ.

ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' αὐτὸς σὸς πατὴρ βαίνει πέλας
γεραιὸς Ἶφις εἰς νεωτέρους λόγους,
οὓς οὐ κατειδὼς πρόσθεν, ἀλγήσει κλύων.

ΙΦΙΣ.

ὦ δυστάλαινα, δυστάλας δ' ἐγὼ γέρων,
ἥκω, διπλοῦν πένθος γε δαιμόνων ἔχων,
τὸν μὲν θανόντα παῖδα Καδμείων δορὶ
Ἐτέοκλον εἰς τὴν πατρίδα ναυσθλώσων νεκρὸν,
ζητῶν τ' ἐμὴν παῖδ', ἣ δόμων ἐξώπιος
βέβηκε πηδήσασα, Καπανέως δάμαρ,
θανεῖν ἐρῶσα σὺν πόσει. χρόνον μὲν οὖν
τὸν πρόσθ' ἐφρουρεῖτ' ἐν δόμοις· ἐπεὶ δ' ἐγὼ
φυλακὰς ἀνῆκα τοῖς παρεστῶσιν κακοῖς,
βέβηκεν. ἀλλὰ τῇδέ νιν δοξάζομεν
μάλιστ' ἂν εἶναι. φράζετ' εἰ κατοίδατε.
ΕΥ. τί τάσδ' ἐρωτᾷς; ἥδ' ἐγὼ πέτρας ἔπι,
ὄρνις τις ὡσεὶ, Καπανέως ὑπὲρ πυρᾶς,
δύστηνον αἰώρημα κουφίζω, πάτερ.
ΙΦ. τέκνον, τίς αὔρα; τίς στόλος; τίνος χάριν

δόμων ὑπερβᾶσ' ἦλθες εἰς τήνδε χθόνα;
ΕΥ. ὀργὴν λάβοις ἂν τῶν ἐμῶν βουλευμάτων,
κλύων· ἀκοῦσαι δ' οὔ σε βούλομαι, πάτερ.
ΙΦ. τί δ'; οὐ δίκαιον πατέρα τὸν σὸν εἰδέναι;
ΕΥ. κριτὴς ἂν εἴης οὐ σοφὸς γνώμης ἐμῆς.
ΙΦ. σκευῇ δὲ τῇδε τοῦ χάριν κοσμεῖς δέμας;
ΕΥ. θέλει τι κλεινὸν οὗτος ὁ στόλος, πάτερ.
ΙΦ. ὡς οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ πενθίμῳ πρέπεις ὁρᾶν.
ΕΥ. εἰς γάρ τι πρᾶγμα νεοχμὸν ἐσκευάσμεθα.
ΙΦ. κἄπειτα τύμβῳ καὶ πυρᾷ φαίνει πέλας;
ΕΥ. ἐνταῦθα γὰρ δὴ καλλίνικος ἔρχομαι.
ΙΦ. νικῶσα νίκην τίνα; μαθεῖν χρῄζω σέθεν.
ΕΥ. πάσας γυναῖκας, ἃς δέδορκεν ἥλιος.
ΙΦ. ἔργοις Ἀθάνας, ἢ φρενῶν εὐβουλίᾳ;
ΕΥ. ἀρετῇ· πόσει γὰρ ξυνθανοῦσα κείσομαι.
ΙΦ. τί φής; τί τοῦτ' αἴνιγμα σημαίνεις σαθρόν;
ΕΥ. αἴσσω θανόντος Καπανέως τήνδ' εἰς πυράν.
ΙΦ. ὦ θύγατερ, οὐ μὴ μῦθον ἐπὶ πολλοὺς ἐρεῖς.
ΕΥ. τοῦτ' αὐτὸ χρῄζω πάντας Ἀργείους μαθεῖν.
ΙΦ. ἀλλ' οὐδέ τοι σοὶ πείσομαι δρώσῃ τάδε.
ΕΥ. ὅμοιον· οὐ γὰρ μὴ κίχῃς μ' ἑλὼν χερί.
καὶ δὴ παρεῖται σῶμα· σοὶ μὲν οὐ φίλον,
ἡμῖν δὲ, καὶ τῷ ξυμπυρουμένῳ πόσει.
ΧΟ. ἰὼ γύναι, δεινὸν ἔργον ἐξειργάσω.
ΙΦ. ἀπωλόμην δύστηνος, Ἀργείων κόραι.
ΧΟ. ἒ, ἔ. σχέτλια τάδε παθὼν,

1060. ἐργὴν, Marklandus, Reiskius, Musgravius.

1074. σημαίνει Marklando emendanti adstipulatur Musgravius.

τὸ πάντολμον ἔργον ὄψει, τάλας.
ΙΦ. οὐκ ἄν τιν' εὕροιτ' ἄλλον ἀθλιώτερον.
ΧΟ. ἰὼ τάλας· μετέλαχες
τύχας Οἰδιπόδα, γέρον,
μέρος, καὶ σὺ πόλις ἐμὰ τλάμων.
ΙΦ. οἴ μοι· τί δὴ βροτοῖσιν οὐκ ἔστιν τόδε,
νέους δὶς εἶναι, καὶ γέροντας αὖ πάλιν;
ἀλλ' ἐν δόμοις μὲν ἤν τι μὴ καλῶς ἔχῃ,
γνώμαισιν ὑστέραισιν ἐξορθούμεθα·
αἰῶνα δ' οὐκ ἔξεστιν. εἰ δ' ἦμεν νέοι
δὶς, καὶ γέροντες, εἴ τις ἐξημάρτανεν,
διπλοῦ βίου λαχόντες, ἐξωρθούμεθ' ἄν.
ἐγὼ γὰρ ἄλλους εἰσορῶν τεκνουμένους,
παίδων τ' ἐραστὴς ἦν, πόθῳ τ' ἀπωλλύμην·
εἰ δ' εἰς τόδ' ἦλθον, κἀξεπειράθην τέκνων,
οἷον στέρεσθαι πατέρα γίγνεται τέκνων,
οὐκ ἄν ποτ' εἰς τόδ' ἦλθον, εἰς ὃ νῦν, κακόν·
ὅστις φυτεύσας, καὶ νεανίαν τεκὼν
ἄριστον, εἶτα τοῦδε νῦν στερίσκομαι.

1099. Vox τέκνων male geminatur. Reponendum omnino, Εἰ δ' εἰς τόδ' ἦλθον κἀξεπειράθην τέκνων, Οἷον στέρεσθαι πατέρα γίγνεται κακὸν, οὐκ ἄν ποτ' εἰς τόδ' ἦλθον, εἰς ὃ νῦν, κακοῦ. Recte illud οἷον γίγνεται κακόν. Menander apud Stobæum ex emendatione Bentleii p. 159. ed. Cleric. οἷον τὸ γενέσθαι πατέρα παίδων ἦν κακόν. Deinde optime rescripsimus οὐκ ἂν εἰς τόδ' ἦλθον κακοῦ. *Non pervenissem huc usque mali.* Quod rarum et elegans in primis est. *Toupius* Emend. Suid. T. II. p. 260. In Supplicibus mihi perinde ac Musgravio melior videtur Canteri emendatio, τεκὼν scilicet pro τέκνων. Frustra Menandri advocatur auctoritas. Ibi enim κακὸν additur ex Bentleii conjectura. Deinde si *vox τέκνων male geminatur*, vox κακὸν non bene geminatur. Sed recte emendatum puto ΚΑΚΟΥ in fine. Aptius exemplum suppeditat Danae, οὐκ ἄν ποτ' ἦλθες εἰς τόδ', εἰς ὃ νῦν, θράσους. Ita enim supplendum arbitror pro, οὐκ ἄν ποτ' ἦλθες εἰς τόδε θράσους. *Porsonus* in Append. p. 476. Alia via rem aggreditur *Lennepius* Epist. Phalarid. p. 211. "Aut scribendum," inquit, "κἀξεπειράθην, τέκνων "Οἷον στέρεσθαι πάτερα γίγνεται κακὸν, Οὐκ "ἄν ποτ' εἰς τόδ' ἦλθον, εἰς ὃ νῦν, κακόν; aut, "deleto versu, qui antecedentibus κἀξεπειράθην τέκνων interpretandis adscriptus

εἶεν· τί δὴ χρὴ τὸν ταλαίπωρόν με δρᾶν;
στείχειν πρὸς οἴκους; κᾆτ᾽ ἐρημίαν ἴδω
πολλὴν μελάθρων, ἀπορίαν τ᾽ ἐμῷ βίῳ;
ἢ πρὸς μέλαθρα τοῦδε Καπανέως μόλω;
ἥδιστα, πρίν γε· δή ποτ᾽ ἦν παῖς ἥδε μοι,
ἀλλ᾽ οὐκέτ᾽ ἐστίν· ἥ γ᾽ ἐμὴν γενειάδα
προσήγετ᾽ ἀεὶ στόματι, καὶ κάρα τόδε
κατεῖχε χειρί. πατρὶ δ᾽ οὐδὲν ἥδιον
γέροντι θυγατρός. ἀρσένων δὲ μείζονες
ψυχαὶ, γλυκεῖαι δ᾽ ἧσσον εἰς θωπεύματα.
οὐχ ὡς τάχιστα δῆτά μ᾽ ἄξετ᾽ εἰς δόμους,
σκότῳ δὲ δώσετ᾽, ἔνθ᾽ ἀσιτίαις ἐμὸν
δέμας γεραιὸν ξυντακεὶς ἀποφθερῶ;
τί μ᾽ ὠφελήσει παιδὸς ὀστέων θιγεῖν;
ὦ δυσπάλαιστον γῆρας, ὡς μισῶ σ᾽ ἔχων.
μισῶ δ᾽ ὅσοι χρῄζουσιν ἐκτείνειν βίον,
βρωτοῖσι καὶ ποτοῖσι καὶ μαγεύμασιν
παρεκτρέποντες ὀχετὸν, ὥστε μὴ θανεῖν·
οὓς χρῆν, ἐπειδὰν μηδὲν ὠφέλουν πόλιν,
θανόντας ἔῤῥειν, κἀκποδὼν εἶναι νέοις.

ΗΜ. ἰώ. τάδε δὴ παίδων, καὶ δὴ φθιμένων
ὀστᾶ φέρεται. λάβετ᾽, ἀμφίπολοι,

" videri potest, Εἰ δ᾽ εἰς τόδ᾽ ἦλθον, κἀξεπειράθην τέκνων, Οὐκ ἄν ποτ᾽ εἰς τόδ᾽ ἦλθον, εἰς ὃ νῦν, κακόν. Quod alteri anteferrem, " nisi multos esse scirem, qui in poetis " quidvis comminisci, quam versum ali" quem rejicere, tamquam commentitium, malint."

1106. πολλήν. Admisi Reiskii correctionem viris doctis probatam. Antea πολλῶν.

1108. Musgravius Canteri probat emendationem, ἥδιστα, πρίν γε δῆθ᾽, ὅτ᾽ ἦν παῖς ἥδε μοι. *Jucundissime, antea scilicet, dum mihi filia adhuc superstes erat.*

1112. Legendum fortasse, Κατεῖχε χερσίν. Οὐδὲν ἥδιον πατρί. Vide Notas ad hunc locum.

γραίας ἀμενοῦς (οὐ γὰρ ἔνεστιν
ῥώμη, παίδων ὑπὸ πένθους)
πολλοῦ δὲ χρόνου ζώσας μέτα δὴ,
καταλειβομένας τ' ἄλγεσι πολλοῖς.
τί γὰρ ἂν μεῖζον τοῦδ' ἔτι θνατοῖς
πάθος ἐξεύροις,
ἢ τέκνα θανόντ' ἐσιδέσθαι;

ΠΑΙΣ.

φέρω, φέρω, στροφὴ α'.
τάλαινα μᾶτερ, ἐκ πυρὸς πατρὸς μέλη,
βάρος μὲν οὐκ ἀβριθὲς, ἀλγέων ὕπερ,
ἐν δ' ὀλίγῳ τἀμὰ πάντα συνθείς.

ΗΜ. ἰὼ, ἰώ. στροφὴ β'.
πᾷ δάκρυα φέρεις φίλα
ματρὶ τῶν ὀλωλότων,
σποδοῦ τε πλῆθος ὀλίγον ἀντὶ σωμάτων
εὐδοκίμων δή ποτ' ἐν Μυκήναις;

ΠΑΙΣ. παπαὶ, παπαί. ἀντιστροφὴ α'.
ἐγὼ δ' ἔρημος ἀθλίου πατρὸς τάλας,
ἔρημον οἶκον ὀρφανεύσομαι λαβὼν,
οὐ πατρὸς ἐν χερσὶ, τοῦ τεκόντος.

ΗΜ. ἰὼ, ἰώ. ἀντιστροφὴ β'.
ποῦ δὲ πόνος ἐμῶν τέκνων;
ποῦ νυχευμάτων χάρις;

1126. γεραιᾶς reponi vult Hermannus ad Hec. 64.

1128. Malim πολλ' ὧδε χρόνου ζώσας μέτρα δή. *Adeo multas temporis periodos viventis.* Sic ἐτέων μέτρα μινυνθάδια Anthol. H. Steph. p. 211. *Musgravius.*

1146. MS. G. et P. πολυχευμάτων superscripto tamen ποῦ νυ. Legendum ποῦ λοχευμάτων. *Musgravius.* Supra 1142. voces παπαὶ, παπαὶ ex ejusdem conjectura additæ.

τροφαί τε ματρὸς, ἄϋπνά τ' ὀμμάτων τέλη,
καὶ φίλιαι προσβολαὶ προσώπων;

ΑΔ. βεβᾶσιν, οὐκ ἔτ' εἰσί σοι, μᾶτερ, τέκνα· στροφὴ γ'.
βεβᾶσιν· αἰθὴρ ἔχει νιν ἤδη
πυρὸς τετακότας σποδῷ·
ποτανοὶ δ' ἤνυσαν τὸν Ἀΐδαν.

ΠΑΙΣ. πάτερ, σὺ μέν τοι σῶν κλύεις τέκνων γόους,
ἆρ' ἀσπιδοῦχος ἔτι πότ' ἀντιτίσομαι
σὸν φόνον; ΑΔ. εἰ γὰρ γένοιτο, τέκνον,
ὅταν, θεοῦ θέλοντος, ἔλθοι μοι δίκα ἀντ. γ'.
πατρῷος. οὔπω κακὸν τόδ' εὕδει.

ΧΟ αἴ, αἴ. γόων ἅλις τύχας,
ἅλις ἀλγέων πάρεστί μοι.

ΠΑΙΣ. ἆρ' ἔσθ' ὅτ' Ἀσωποῦ με δέξεται γάνος
χαλκέοισιν ὅπλοις Δαναϊδῶν στρατηλάταν,
τοῦ φθιμένου πατρὸς ἐκδικαστάν;

ΑΔ. ἔτ' εἰσορᾶν σε, πάτερ, ἐπ' ὀμμάτων δοκῶ, στροφὴ δ'.
φίλον φίλημα παρὰ γένυν τιθέντα σόν.

1149. Personæ mutatæ, et carmen in strophas et antistrophas divisum ad mentem Tyrwhitti, licet vv. 1152. 1159. 1164. 1170. sibi invicem non accurate respondeant.

1153. " Aldus Πάτερ σὺ μὲν τῆς σῶν κ. τ. " γ. Dele literam male repetitam et lege, " Πάτερ, σὺ μέν τοι σ." Porsonus ad Orest. 674.

1160. Edd. στάσω. ποῦ με. Quod editur Tyrwhitti sagacitati debemus. Sed obloquitur Toupius Em. T. I. p. 457. Nomen quidem Ἀσωποῦ hic feliciter detexit vir doctissimus. Sed aliud quid restat, quod omnes fefellit. Repono, ne litera mutata: ΣΤ. ΑΣΩΠΟΥ με δέξεται γάνος. Illud ΣΤ est nota silentii, quæ a Græcis ad Romanos devenit. Terent. Phorm. v. 1. *ST. Quid has metuis fores?* Vide Scaligeri Conject. in Varron. p. 24. Sensus autem Tragici est, *Desine mollium tandem querelarum. Mox ad Asopum miles contendam.* Cui respondet Porsonus in Appendice T. IV. p. 461. Si in palmaria Tyrwhitti acutissimi emendatione acquiescere nolebat Toupius, daret saltem quod Euripides scribere poterat, caveretque ne Cothurnum Atticum in Soccum Romanum mutaret. ΣΤ illud valde ridiculum est.

1161. στρατηλάταν post Heathium Musgravius. Vulgo στρατηλατῶν.

1162. πάτερ', et 1167. ἔλιπεν Tyrwhittus.

λόγων δὲ παρακέλευσμα σῶν,
ἀέρι φερόμενον οἴχεται.
δυοῖν δ᾽ ἄχη, ματέρι τ᾽ ἔλιπες,
σέ τ᾽ οὔ ποτ᾽ ἄλγη πατρῷα λείψει.

ΧΟ. ἔχω τοσόνδε βάρος, ὅσον μ᾽ ἀπώλεσεν. ἀντιστρ. δ΄.
φέρ᾽, ἀμφὶ μαστὸν ὑποβάλω σποδόν.

ΑΔ. ἔκλαυσα, τόδε κλύων ἔπος
στυγνότατον· ἔθιγέ μου φρενῶν.

ΧΟ. ὦ τέκνον, ἔβας· οὐκέτι φίλον,
φίλον ἄγαλμ᾽ ὄψομαι σῆς ματρός.

ΘΗ. Ἄδραστε, καὶ γυναῖκες Ἀργεῖαι γένος,
ὁρᾶτε παῖδας τούσδ᾽, ἔχοντας ἐν χεροῖν
πατέρων ἀρίστων σώμαθ᾽, ὧν ἀνειλόμην;
τούτοις ἐγώ σε καὶ πόλις δωρούμεθα.
ὑμᾶς δὲ τῶνδε χρὴ χάριν μεμνημένους
σώζειν, ὁρῶντας ὧν ἐκύρσατ᾽ ἐξ ἐμοῦ.
παισίν θ᾽ ὑπεῖπον τούσδε τοὺς αὐτοὺς λόγους,
τιμᾶν πόλιν τήνδ᾽, ἐκ τέκνων ἀεὶ τέκνοις
μνήμην παραγγέλλοντας ὧν ἐκύρσατε.
Ζεὺς δὲ ξυνίστωρ, οἵ τ᾽ ἐν οὐρανῷ θεοὶ,
οἵων ὑφ᾽ ἡμῶν στείχετ᾽ ἠξιωμένοι.

ΑΔ. Θησεῦ, ξύνισμεν πάνθ᾽, ὅσ᾽ Ἀργείων χθόνα
δέδρακας ἐσθλὰ, δεομένην εὐεργετῶν,
χάριν τ᾽ ἀγήρων γ᾽ ἕξομεν· γενναῖα γὰρ
παθόντες, ὑμᾶς ἀντιδρᾶν ὀφείλομεν.

ΘΗ. τί δή ποθ᾽ ὑμῖν ἄλλ᾽ ὑπουργῆσαί με χρή;

1174. φίλας Musgravius e conjectura.

1181. Παισίν pro πᾶσιν admisi ex virorum doctorum conjectura.

ΑΔ. χαῖρ'· ἄξιος γὰρ καὶ σὺ, καὶ πόλις σέθεν.
ΘΗ. ἔσται τάδ'· ἀλλὰ καὶ σὺ τῶν αὐτῶν τύχοις.

ΑΘΑΝΑ.

ἄκουε, Θησεῦ, τούσδ' Ἀθηναίας λόγους,
ἃ χρή σε δρᾶσαι, δρῶντα δ' ὠφελεῖν τάδε.
μὴ δῷς τάδ' ὀστᾶ τοῖσδ' ἐς Ἀργείαν χθόνα
παισὶν κομίζειν, ῥᾳδίως οὕτω μεθείς·
ἀλλ' ἀντὶ τῶν σῶν, καὶ πόλεως μοχθημάτων,
πρῶτον λάβ' ὅρκον. τόνδε δ' ὀμνύναι χρεὼν
Ἄδραστον· οὗτος κύριος, τύραννος ὢν,
πάσης ὑπὲρ γῆς Δαναϊδῶν ὁρκωμοτεῖν.
ὁδ' ὅρκος ἔσται· μή ποτ' Ἀργείους χθόνα
εἰς τήνδ' ἐποίσειν πολέμιον παντευχίαν·
ἄλλων τ' ἰόντων, ἐμποδὼν θήσειν δόρυ.
ἢν δ' ὅρκον ἐκλιπόντες ἔλθωσιν πόλιν,
κακῶς ὀλέσθαι πρόστρεπ' Ἀργείων χθόνα.
ἐν ᾧ δὲ τέμνειν χρὴ σφάγιά σ', ἄκουέ μου.
ἔστιν τρίπους σοι χαλκόπους εἴσω δόμων,
ὃν Ἰλίου ποτ' ἐξαναστήσας βάθρα,
σπουδὴν ἐπ' ἄλλην Ἡρακλῆς ὁρμώμενος,
στῆσαί γ' ἐφεῖτο Πυθικὴν πρὸς ἐσχάραν.
ἐν τῷδε λαιμοὺς τρεῖς τριῶν μήλων τεμὼν,
ἔγγραψον ὅρκους τρίποδος ἐν κοίλῳ κύτει·
κἄπειτα σώζειν θεῷ δὸς, ᾧ Δελφῶν μέλει,
μνημεῖά θ' ὅρκων, μαρτύρημά θ' Ἑλλάδι.

1200. ὁρκωμοτεῖν ex emendatione Reiskii, Heathii, Tyrwhitti probat Musgravius. Et sic dudum conjecerat Grotius *De Jure Belli ac Pacis* II. 15. 3.

1210. στῆσαί σ' probat Musgravius.

ᾗ δ' ἂν διοίξῃς σφάγια, καὶ τρώσῃς φόνον,
ὀξύστομον μάχαιραν ἐς γαίας μυχοὺς
κρύψον, παρ' αὐτὰς ἑπτὰ πυρκαιὰς νεκρῶν.
φόβον γὰρ αὐτοῖς, ἤν ποτ' ἔλθωσιν πόλιν,
δειχθεῖσα θήσει, καὶ κακὸν νόστον πάλιν.
δράσας δὲ ταῦτα, πέμπε γῆς ἔξω νεκρούς.
τεμένη δ', ἵν' αὐτῶν σώμαθ' ἡγνίσθη πυρὶ,
μέθες παρ' αὐτὴν τρίοδον Ἰσθμίας θεοῦ.
σοὶ μὲν τάδ' εἶπον· παισὶ δ' Ἀργείων λέγω,
πορθήσεθ' ἡβήσαντες Ἰσμηνοῦ πόλιν,
πατέρων θανόντων ἐκδικάζοντες φόνον,
σύ τ' ἀντὶ πατρὸς, Αἰγιαλεῦ, στρατηλάτης
νέος καταστὰς, παῖς τ' ἀπ' Αἰτωλῶν μολὼν
Τυδέως, ὃν ὠνόμαζε Διομήδην πατήρ.
ἀλλ' οὐ φθάνειν χρὴ ξυσκιάζοντας γένυν
καὶ χαλκοπληθῆ Δαναϊδῶν ὁρμᾶν στρατὸν,
ἑπτάστομον πύργωμα Καδμείων ἔπι.
πικροὶ γὰρ αὐτοῖς ἥξετ', ἐκτεθραμμένοι,
σκύμνοι λεόντων, πόλεος ἐκπορθήτορες.
κοὐκ ἔστιν ἄλλως. Ἐπίγονοι δ' ἀν' Ἑλλάδα
κληθέντες, ᾠδὰς ὑστέροισι θήσετε·
τοῖον στράτευμα, σὺν θεῷ, πορεύσετε.

ΘΗ. δέσποιν' Ἀθάνα, πείσομαι λόγοισι σοῖς,

1221. ἡγνίσθη pro ἁγνισθῇ ex virorum doctorum emendatione repositum.

1222. Ἰσθμία θεὸς, Musgravio judice, Ino erat, sive Leucothea. Toupius Emend. T. II. p. 261. reponit Ἰσθμίας χθονός. Cui respondet Tyrwhittus: Infeliciter, si quid video; nihil enim juris habebat Theseus in terram Isthmiam, quo in ea τεμένη concederet. Legendum credo, Τεμένη θ'—Μέθες παρ' αὐτὴν τρίοδον ΙΣΘΜΙΑΝ ΘΕΩι. Τρίοδος Ἰσθμία est *via ad Isthmum ducens*. Θεῷ Apollini scilicet, cujus meminit v. 1213.

1231. Ἑπτάστομον ex Valckenærii correctione editum. Aldus ἑπτάστολον.

(σὺ γάρ μ' ἀνορθοῖς, ὥστε μὴ 'ξαμαρτάνειν)
καὶ τόνδ' ἐν ὅρκοις ζεύξομαι· μόνον σύ με
εἰς ὀρθὸν ἵστη. σοῦ γὰρ εὐμενοῦς πόλει
οὔσης, τολοιπὸν ἀσφαλῶς οἰκήσομεν.

ΧΟ. στείχωμεν Ἄδρασθ', ὅρκια δῶμεν
τῷδ' ἀνδρὶ, πόλει τ'· ἄξια δ' ἡμῖν
προμεμοχθήκασι, σέβεσθαι.

ΤΕΛΟΣ ΙΚΕΤΙΔΩΝ.

NOTÆ.

NOTÆ[a]

IN

EURIPIDIS

SUPPLICES MULIERES.

VERSIONI ἐπιγραφῆς addidi vocem *mulieres*, quia in Græco est Ἱκέτιδες non Ἱκέται. Latina autem vox SUPPLICES sexum non discriminat, sicut *Bacchæ, Cressæ, Troades, Phœnissæ*, &c. Æschyli Ἱκέτιδες sunt SUPPLICES *fœminæ*, cum discrimine *status* solummodo. Euripidis enim sunt *matres*, Æschyli *virgines*.

Ceterum hic in limine profiteri liceat, neminem in his notis læsum fore acerbis, contumeliosis, aut contemtum aliquem præ se ferentibus verbis. Æquum erat hoc fieri, si ob nihil aliud, saltem ut auctoris erroribus paratior esset venia; in his enim rebus omnes erramus.

Ver. 2. πρόσπολοι Θεᾶς. Quæsitum fuit, cur *sacerdotes* hic ab Æthra memorantur una *cum Cerere?* Ratio, opinor, est, quia sacerdotum erat nunciare Deo seu Deæ cui sacrum fiebat, quid esset quod sacrificaturi peterent, ipsis quoque sacerdotibus, eorum nomine, idem simul petentibus. Unde, post appellatam Deam, Æthra hic sacerdotes monet, quid pro ea precari deberent. Exemplum est in Andromach. ver. 1104. ubi a Neoptolemo, Apollini sacrum facturo, quærit sacerdos, *O adolescens, quid tibi a Deo petemus? cujus rei caussa venis?* Porro, reticetur verbum εὔχομαι, ut bene Brodæus, vel tale aliquid ante infinitivum εὐδαιμονεῖν, ver. 3. Et hoc usitatum in votis: vide Aristoph. Ran. 914. 920. Acharn. 250.[b] ubi male intelligitur: Herodot. V, 105.

[a] N. B. Quæcunque signis * ( ) interjecta vides, editionis secundæ, forma octava 1775 Londini vulgatæ, propria sunt; quæcunque ex eadem editione exulant, notis * [ ] inclusa exhibentur.

[b] Marklandum laudat Brunckius ad Aristophanis locum.

et Jac. Gronovium ibi. Apposite ad rem et ad locutionem Noster Electr. 805. ubi Ægisthus in privato et domestico sacrificio ipse suus sacerdos, pro se ita precatur,

Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν,

scil. *precor*, vel *date*: nullum enim sacrificium erat sine precibus [c].

Οἳ ἔχετε verti potest *incolentes*, ut in isto Homeri, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες, quia sacerdotes nonnunquam *habitabant* in templis, et ibi pernoctabant, Iph. Taur. 66. Joseph. Antiq. Jud. XVIII, 4: 4. Herodot. I, 181. Noster Ion. ver. 55. 314, 315.

In versu primo distinxi post Ἐλευσῖνος, cui appositivum est χθονὸς, quod verti potest *urbis* hic, et ver. 4, 9, et centies alibi. nam χθὼν, γῆ, et χώρα, apud poëtas idem significare quod πόλις, docuit Cl. Kusterus ad Aristoph. Thesmophor. ver. 115. Pro οἱ πρόσπολοι Θεᾶς, legi posset et defendi, αἱ πρόσπολοι Θεαῖν, si ita MSS. In Scholiaste Aristoph. Equit. 782. pro τῆς Ἐλευσῖνος πόλεως legitur τῆς Σαλαμῖνος πόλεως.

Ver. 3. Εὐδαιμονεῖν με &c. Æthra venit huc sacrum et preces factura pro semente prospera: sed conspectus harum mulierum miserarum terruit eam, et excussit animo preces quas proposuerat, et diversum genus precum suggessit, majoris momenti; nempe, pro salute sua, et Thesei, et Patriæ. unde necesse erat ut sacerdotibus narraret quid pro ea jam precari deberent.

Ver. 8. Εἰς τάσδε ΓΑΡ βλέψασ'. "Significant hæc aliqua in superio-"ribus deesse. *Reiskius*." Aliter mihi videtur: nempe, hanc particulam γὰρ reddere rationem sententiæ non expressæ, sed subintellectæ, ut fieri solet: hoc modo, 'Optimam caussam habeo quare ita precer;' *precor* ENIM *hæc, intuens hasce anus* &c. Sic ver. 117. 288. et passim: ut et in Sacris Literis, Act. xxvii. 25. Rom. xiv. 10. et alibi sæpissime. Alioquin γὰρ sæpe ponitur pro δὲ; sed in hoc loco non opus est.

Ver. 12. τέκνων, Ἄπαιδές εἰσιν. Tolli potest distinctio post τέκνων, ut constructio sit ἄπαιδες τέκνων, quemadmodum ver. 35. 810. Androm. 714. et alibi.

Ver. 17. θάψαι χθονί. Non superfluum est χθονί· multæ enim sunt ταφαὶ quæ non sunt in *terra*. Vide ad ver. 935.

[c] Adde Aristoph. Thesm. 293. Æschyli Theb. 259. Choëph. 304. *Porsonus.*

Ver. 11. Conf. Toup. in Suidam II. p. 34. *Porsonus.*

Ver. 17. μητέρων Ald. MS. apud Musgravium superscripto μητέρες. *Porsonus.*

Ver. 18. οἱ κρατοῦντες. *Qui rerum potiuntur,* i. e. Creon, rex Thebarum : non *victores,* prout vertitur. Cicero ad Attic. II. 25. *Nos tenemus præceptum illud,* Τὰς τῶν κρατούντων—Præceptum illud extat Phœniss. 406. edit. King. Menander ap. Stobæum Tit. 42. p. 276.

Σέβειν καὶ (l. δὲ) τοὺς κρατοῦντας, ἀρχαῖος νόμος.

vid. Sophocl. Electr. 342. 398. Æschyl. Χοηφ. 265. Absque articulo, κρατούντων, Iphig. Taur. 1301. quod rarum puto.

Ver. 19. νόμιμ' ἀτίζοντες Θεῶν. Cod. A. ατιμαζοντες ex glossemate. Æschylus Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ. 447. Supplic. 741. Θεοὺς ἀτίζων. sic Alcest. 1037. pro ἀτίζων vet. edit. habet ἀτιμάζων, ut ἀτιμάζων Θεοὺς Heraclid. 79. Sophocles Œd. Colon. 1214. Πρᾶγος δ' ἀτίζειν [d] οὐδὲν ἄνθρωπον χρεών. vulgo ibi, οὐδέν' ἀνθρώπων. Male. ἄνθρωπον est, ὄντα ἄνθρωπον, *hominem natum,* qui homo sit. In hoc Euripidis loco scriptum videtur $\overset{\text{ατιμαζοντες}}{\text{ἀτίζοντες}}$: inde explicatio supra vocem scripta, in contextum admissa. Quod centies in hoc dramate, et in aliis omnibus factum fuit. Pro certo enim habe, huic fabulæ et ceteris Euripidis, et antiquorum scriptis, plura et graviora ab interpolatoribus et explicatoribus inflicta esse vulnera, quam a librariis.

Ver. 22. Κεῖται. Ex hac voce colligi non debet *(opinor) Adrastum *humi jacuisse,* non magis quam *mortuum* fuisse, quod κεῖται sæpe significat; sed κεῖται ἔχων solum exprimit *est habens.* Verba enim *gestus,* sicut *stare, jacere, sedere,* &c. sæpe nihil volunt præter *esse* vel *existere :* vide ad ver. 665. Et versu 110. quando Adrastum primo alloquitur Theseus, non jubet eum *surgere* (quod fecisset si Adrastus *humi jacuisset*), sed *detegere caput* solummodo, et *luctum omittere.* vid. Hecub. 484, 493, 497. Heraclid. 633, 635.

Ibid. τό τ' ἔγχος—Στένων. [e] Non intelligo. Ἔγχος vertunt *bellum.* δόρυ quidem apud Tragicos *bellum* sæpe significat : δόρυ quoque et ἔγχος sæpe synonyma sunt : et tamen mihi non ullo exemplo liquet ἔγχος apud eos unquam denotare *bellum.* Invenio sæpe apud poëtas πόλιν vel πάτραν στένειν et ἀναστένειν : et Ἴλιον στένειν, Orest. 1387. Ad quam formam foret, τό τ' Ἄργος στένων, *gemens* patriam suam *Argos.* Scripturæ propius est, τό τ' ἔχθος στένων, sensui bene conveniret, τὸ κῆδος, *affinitatem,* nempe, quam contraxerat cum Tydeo et Polynice.

[d] οὐδὲν Suid. v. πρᾶγος. *Porsonus.*

[e] Intelligo *exercitum. Hasta* pro *hastatis.* v. Iphig. Taur. 141. *Musgravius.*

Ver. 25. Pro Νεκρῶν Ald. Νεκρόν.

Ver. 26. τάφου, *sepulcri*, i. e. ταφῆς, *sepulturæ*, ut Homer. Odyss. Ω. 87. Μεταίτιον, ut Herodot. vii. 156. μεταίτιον τοῦ πολέμου.

Ver. 27. Μόνον τόδ' ἔργον. Ad evitandam ambiguitatem forte, Μόνῳ τόδ' ἔργον προστίθεις ἐμῷ τέκνῳ· *Soli meo filio*, non, *Solum hoc opus*. Sic μόνη σὴ πόλις, ver. 189. non μόνον. Vide locum. Et ita Reiskius. Conjecturam hanc in ima pagina notavi, et sæpe alibi, ut Lectori gratiam facerem molestiæ consulendi notas, cum forte res per se satis evidens esset. Sæpe quoque versionem accommodavi conjecturis, non mutato contextu; consilium Cl. Grævii semper ante oculos habens, Præf. ad Ciceron. De Officiis, "Vix latum unguem a scriptis libris recedendum "esse, nisi aut Librarii, aut Scioli peccatum sit tam testatum, ut ab "omnibus, qui non sunt ἄμουσοι, quique non caligant in sole, videri "possit." In hoc loco, multo probabilius mihi videtur Μόνῳ: sed cum defendi possit Μόνον, et parum in sensu discriminis sit, temerarii et petulantis esset contextum mutare. Quod, semel dictum, de multis aliis locis intelligatur.

Ver. 29. προθύουσ'. Reiskius προθύσουσ'.

Ver. 30. πρῶτον φαίνεται. Codd. Paris. A. B. C. πρωτα[f]. quod admisi. φαίνεται vero pro ἐφαίνετο (*ostendit se, apparuit*: non, *apparere solet*) ut sæpe in hoc dramate, et ubique. Alioquin legi posset, cum Valckenærio ad Phœniss. 674. πρῶτ' ἐφαίνετο. *Fruges* autem primum apparuerunt in *Rario*, campo Eleusinis.

Ver. 31. φρίξας—στάχυς. Adumbratum forte ex Homero Iliad. Ψ. 598.

ὡσεί τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση
Ληΐου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι.

Ver. 32. Δεσμὸν δ' ἄδεσμον τόνδ' ἔχουσα φυλλάδος. Vox ἔχουσα est valde ambigua (et in ambiguis, quis audet affirmare quænam vera sit interpretatio?): significare enim potest vel, *tenens*, in manibus nempe; vel *habens*, in genibus; vel *habens*, ante pedes; vel *habens*, in ara juxta positum hunc δεσμόν. Vide Des. Heraldum ad Arnob. lib. V. p. 212. ed. Lugd. Bat. 1651. 4to. Spectatoribus fabulæ mens Æthræ liquebat ἐξ αὐτοψίας· nobis ex isto defectu nunc eadem incerta est, et in hoc et in mille aliis locis: interdum ob diversas distinctiones, quæ sensum

Ver. 27. Μόνῳ quoque Musgravius. Μόνον citat J. Meursius Att. Lectt. II. 1. p. 53. qui de προηροσίοις consulendus. *Porsonus*.

[f] Contra inf. 203. iidem Codd. πρῶτον pro πρῶτα.

varium reddunt; interdum ob diversas significationes vocum: velut in hoc ipso loco, ubi, præter ἔχουσα, ambiguitas visa est in voce δεσμὸν quoque, quam Cl. Heathius sumit, non pro *fasciculo* vel *manipulo*, sed metaphorice, pro *vinculo, obligatione, necessitate*: adeo ut "δεσμὸν "ἄδεσμον φυλλάδος, sit, circulus ille Argivarum Matronarum, quæ "Æthram, frondes manibus gestantes, circumcingebant." Eandem metaphoram infra ver. 39. Poëta, inquit, vocat ἀνάγκας ἱκεσίους, quas Theseus λῦσαι debebat: et remittit ad ver. 102, 103. Canterus et Barnesius vertunt, *Tenens autem hunc manipulum frondis non vinctum*: quæ pessime versa esse dicit Heathius. Ego nihil mali in hac versione videns, eam fere secutus sum. Utcumque sumas (nam de *ambiguis* sine fine vel fructu litigari potest), pro ἄδεσμον forte non male legeretur ἀδέσμου. * [Istud vero, *Circulus ille Argivarum Matronarum*, &c. est explicatio, non versio.]

Ver. 33. Μενῶ πρὸς ἁγναῖς ἐσχάραις. Vel Μένω, ut τυγχάνω προθύουσα ver. 28. Nam in prologis caussa redditur *præsentium* actionum et περιστάσεων: quid *faciunt*, non quid *facturi sunt*.

Ver. 35. ματέρας. Admisi ex conjectura μητέρας, quia decies alibi in hac Fabula vox hæc ita scribitur, neque unquam aliter in Iambis. Vid. doctiss. Valckenærium ad Phœniss. ver. 11. qui ex compendio μρος, μρι, μρ, hanc formam Doricam Aldi officinæ imputat.

Ver. 37. Θησέα καλῶν. Ultima in Θησέα longa est, ut ver. 3. et alibi. Et ita in Πηλέα, Ὀρφέα, Μενοικέα, βασιλέα. Brevis tamen est Nostro in φονέα ter, Electr. 599. Λέξον, τί δρῶν ἂν φονέα τισαίμην πατρός; et ver. 763 ejusdem dramatis, et Hecub.[g] 882. Clarkius ad Homer. Iliad. A, 265. scribit, ᾰ in accusativis Atticis *semper* produci. Quod verum esse non potest, nisi φονέα in istis locis non sit accusativus Atticus, vel nisi versus sit depravatus. Vide eum et ad Iliad. O, 463. et Suidam v. Ἀτρέα, et Etymolog. Magn. v. Βασιλέα.

Ver. 38. τὸ τούτων λυπρόν. *Quod has dolet*: nempe, cadavera insepulta filiorum suorum. Χθονὸς, *ex terra*, scil. Thebana, in qua nunc jacent: absolute χθονὸς, pro *Thebis*; ut πόλις ver. 120. et alibi. Sed et χθονὸς eodem more pro *terra Attica* seu *Athenis*, ver. 265. et alibi. Reiskius legit φρενὸς pro χθονός.

Ver. 39. Ἢ τάσδ' ἀνάγκας ἱκεσίους λύσῃ. Dilemma hoc intelliges ex iis

[g] Porsonus ad Hecub. 876. addit Philemonem Athenæi VII. p. 307. E. Euphorionem ejusdem XI. p. 503. A. Piersono allegatum ad Mœrin. p. 192.

quæ dicuntur ad ver. 359. Per δράσας Θεοὺς ὅσιόν τι, opinor innui *Sacrificium*. Chariton Aphrodis. lib. I, 10. p. 14. πρὸς ἀνθρώπους δίκαια, καὶ πρὸς Θεοὺς ὅσια. Ubi vide doctissimum commentatorem, p. 112.

Ver. 40. πάντα γὰρ δι' ἀρσένων &c. Notandus veterum tragicorum mos, finiendi Scenas et Actus plerosque, morali aliqua, vel ad vitam utili sententia. Unde in theatra nostra derivatus idem mos videtur.

Ver. 41. γυναιξὶν—αἵτινες σοφοί. Attice pro σοφαί: ut ξένους γυναῖκας ver. 94. et νοτερὸν πτύχα, 978. Codices A. B. habent σοφαι, et Stobæus, Serm. 83. Parum refert[h]. Sed probabilius σοφοί: et ita Aldina. Thomas Magister: Ἀργὸς ἡμέρα, καὶ ἀργὸς γυνὴ, κρεῖττον ἢ ἀργή.

Ver. 42. Ἱκετεύω σε γεραιὰ γεραρῶν ἐκ στομάτων. Codex C. hoc loco singularis est. Dividit enim omnes hos anapæsticos usque ad ver. 70. in duas strophas et duas antistrophas. In prima antistrophe, secundum divisionem hujus codicis, septem sunt versus: unde patet totidem fuisse in prima strophe; et proinde hunc versum, quem citavi, divisum fuisse in duos. Sequitur ver. 3, 4, Πρὸς γόνυ πίπτουσα τὸ σὸν, Ἀνά μοι τέκνα &c. in quavis divisione horum versuum, tribrachys, σᾰ τŏ σŏν, non potest stare in anapæsto quum sequatur Ἀνα. Describam strophen primam et antistrophen, quemadmodum legi potest, secundum hunc codicem:

ΣΤΡΟΦΗ Α'.

ΧΟ. 1. Ἱκετεύω σε, γεραιὰ,
2. Γεραιῶν ἐκ στομάτων,
3. Πρὸς γόνυ προσπίπτουσα σὸν,
4. Ἀνά μοι τέκνα λῦσαι, φθιμένων
5. Νεκύων οἳ καταλείπουσι μέλη,
6. Θανάτῳ λυσιμελεῖ,
7. Θηρσὶν ὀρείοισι βοράν·

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'.

1. Ἐσιδοῦσ' οἰκτρὰ μὲν ὄσσων
2. Δάκρυ' ἀμφὶ βλεφάροις,
3. Ῥυσσὰ δὲ σαρκῶν πολιῶν
4. Καταδρύματα χειρῶν. τί γάρ; ἃ
5. Φθιμένους παῖδας ἐμοὺς οὔτε δόμοις

[h] σοφαὶ recte defendit Cl. Brunckius ad Eurip. Med. 288. Inepte Magistrum citat Marklandus, quasi eadem esset ratio τῶν ἀργὸς et σοφός. *Porsonus.*

6. Προθέμαν, οὔτε τάφων
7. Χώματα γαίας εἰσορῶ.

Deinde sequitur in eodem codice

ΣΤΡΟΦΗ Β΄.

Ἔτεκες καὶ σύ ποτ᾽, ὦ πότνια, κοῦρον, &c.

in qua octo sunt anapæstici, et octo pariter in antistrophe, quæ incipit, Ὁσίως· οὐχ ὑπ᾽ &c. Si hæc vera sint, vox Ἀντιστροφικὰ post versum 70, forte poni debuit versu 42, ante Στροφὴ α΄: et quæ nunc est Στροφὴ simpliciter ver. 71, debuit signari Στροφὴ γ΄, et ita Ἀντιστροφὴ γ΄. Exspectandi sunt alii codices ad firmandam hanc novitatem. Pauca addam, quæ fere notaveram antequam collationem istius codicis accepissem.

Ver. 42. γεραιὰ potest esse vel nominativi vel vocativi casus, ἐγὼ γεραιὰ, quod verum puto, vel ὦ σὺ γεραιὰ, ad Æthram. Et pro Γεραρῶν bene legi potest Γεραιῶν, quæ vox sæpe anapæstum facit, quasi pronunciata fuisset γε̆-ρᾰ-γῶν: *[de qua pronunciatione literæ ι dixi alibi plenius.] vide Hecub. 63. Med. 133. Hippol. 171. Herc. Fur. 447. nam γεραρῶν, (*honorabili, venerando* ore) videri potest non adeo bene convenire miserabili huic choro, de se prædicanti. Reiskius quoque conjicit γεραιῶν. Scio tamen in Anapæstis syllabam αι ante vocalem *(aliquando) corripi posse.

Ver. 44. προσπίπτουσα πρὸς, ut Herc. Fur. 79. Aristoph. Ἱππ. 31. D. Marc. vii. 25. Sine duplicata præpositione supra ver. 10. προσπιτνοῦσ᾽ ἐμὸν γόνυ. Metrum quoque antistrophes hoc postulat.

Ver. 45. Hæc nobis incerta sunt, quia ea pronunciata non audivimus:, unde nescimus veram distinctionem. Vulgo ita,

[1] Ἀνά μοι τέκνα λῦσαι φθιμένων
Νεκύων, οἳ &c.

et vertitur, *Ut redimas mihi filiorum extinctorum Cadavera, quæ* &c. Atqui τέκνα φθιμένων νεκύων, non potest significare *filiorum extinctorum cadavera.* Si quis hanc retineat distinctionem, intellexerit forte, cum Brodæo et Heathio, ἐκ ante νεκύων, ut sit, *Ut eximas meos liberos* ex *cadaveribus defunctorum,* &c. Abreschius (teste Reiskio) Lect. Æschyl. p. 416. dicit, componendum esse Ἀνάλυσαί μοι (non Ἀναλῦσαι), et vertendum, *restitue mihi.* Conjeceram cum Brodæo, Ἄνα μοι, τέκνα λύσαι, φθιμένων &c. *Surge mihi, redime filios meos,* &c. *Surge,* quia Æthra ad

[1] ἀνά μοι στίχα λῦσαι φθιμένων νιάκων. *Musgravius.*

aram *sedebat*, ver. 93. Quin et νεκύων φθιμένων absolute sumi potest, *cadaveribus tabescentibus:* vel μέλη νεκύων, ut σώματα νεκύων ver. 62. et ita distinguit Reiskius. In tanta opinionum diversitate, et distinctionum possibilitate, quis tam temerarius est ut in se recipiat manum et mentem Euripidis præstare ?

τέκνα οἳ, ut ver. 13. quasi scriptum fuisset υἱοὺς οἳ : quod schema διανοίας frequentissimum est. 2 Epist. Joan. ver. 1. τοῖς τέκνοις οὓς, et ver. 4. ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας.

Ver. 48. (49.) βοράν. Ultimam longam habet, ut apud Æschyl. Agam. 1606. et Nostrum Cyclop. 99. Unde in antistrophe, ultima in ἐσορῶ longa esse debuit. Sed sequitur vocalis, ἔτεκες. itaque ob metrum ibi scribendum videtur εἰσορῶ, brevi ω, ut Hecub. 125. in anapæsto, Τὼ Θησείδα δ' ὄζω Ἀθηνῶν· *Duo autem filii Thesei, germina Athenarum.* Nunquam ita in iambo tragico.

Ver. 49. (50.) Suspecta haberi possunt ὄσσων δάκρυα ἀμφὶ βλεφάροις, *oculorum lacrymas in oculis,* seu *palpebris.* Quærendum forte de diversa lectione, vel distinctione post δάκρυ', ut reliqua continuentur, et exprimatur istud XII Tabularum, *mulieres genas ne radunto.* Δακρῦσαι βλέφαρα in Helen. 954. vertitur, *lacrymis rigare palpebras:* quæ vulgatæ patrocinari videri potest. Si abesset ὄσσων, nulla foret difficultas : et nunc forte nulla est. Nos enim jam ignoramus quantum licentiæ veteres tragici in locutionibus, sine reprehensione, sibi sumere potuerint.

Ver. 50. (51.) Ῥυσὰ δέ. Legendum ῥυσσὰ, cum Heathio, ob metrum. Vide Illustriss. Spanhemium ad Aristoph. Plut. ver. 266. Pro χειρῶν Reiskius legit χηρῶν, et remittit ad Androm. 348.

Ver. 54. (56.) οὔτε τάφων Χώματα γαίας ἐσορῶ. Nihil variant exemplaria; et omnia defendi possunt præter ἐσορῶ, pro quo εἰσορῶ necessarium videtur.

Ver. 57. (61.) σὰς διανοίας. Mallem σᾶς: *communica mecum de tua sententia:* nempe, eam partem ejus quæ ad hanc rem pertinet. Hoc est, Dic nobis quid sentias de hac nostra calamitate. Sic μετάδος λόγου, Orest. 153. μετάδος σῆς εὐπραξίας ibid. ver. 450. τῶν τυρῶν ἥσθιον, Cyclop. 232. potius quam τὸν τυρὸν, ut nunc legitur. Herodotus III, 11. ἐμπιόντες τοῦ αἵματος· ubi exspectasses τοῦ κράματος: vide Locum, et lib. IV, 70. Margo quoque Barnesii habet σᾶς. Sequitur: Μετάδος δ', ὅσσον ἐπαλγῶ &c. id est, κατὰ τόσον, καθ' ὅσον ἐπαλγῶ· *communica vero proportione habita ad meum dolorem.* ut Helen. 73. Θεοί σ', ὅσον μίμημ' ἔχεις

Ἑλένης, ἀποπτύσαιεν· i. e. κατὰ τόσον καθ' ὅσον ἔχεις μίμημα &c. (Teucer loquitur) *quatenus similis es Helenæ.*

Ver. 59. (64.) Τῶν φθιμένων οὓς ἔτεκον. Id est, Τῶν φθιμένων τέκνων, ut φθιμένους παῖδας ἐμοὺς, ver. 52.

Ver 60. (65.) λισσόμεθ'. Ut ἔχομεν ver. 65. Codices A. B. λισσομ'. hoc esset λίσσομαι: quod (λισσομ') non stabit in versu. Παράπεισον, ut Homer. Iliad. Η, 120. ubi vide Clarkium. * [Reiskius delet ὄν. sed mensura versus hoc non patitur, nisi δὲ quoque deleatur.]

Ver. 62. (69.) λαῖνον εἰς τάφον. Barnesius et Heathius post Brodæum supplent istud εἰς, quod in prioribus deerat. Reiskius putat aliquid plus abesse. εἰς (vel ἐς) hoc loco est quod dicimus *in ordine ad*: ut ἐς Αὖλιν, Iph. Taur. 818. εἰς ἴασιν, et εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, in Evangelio.

Pro θαλερῶν Codd. A. B. θαλερα, metro abnuente, nisi legatur πτώματα pro σώματα, ut Phœniss. 1491. ubi vide Valckenærium.

Ver. 63. (71.) προπίπτουσα. Iidem codices προσπιπτουσα. et ita Scaliger. Codex C. προσπιπουσα. Sed si hæc sint antistrophica, metrum poscit προπίπτουσα.

Ibid. Ὁσίως· οὐχ ὑπ' ἀνάγκας. Iterum ambiguitas, aliis post Ὁσίως plenius, aliis post οὐχ, minus distinguentibus. Brodæus, et ex eo Barnesius, explicat, "Non ut te cogere aut possim, aut velim," priore modo distinguentes. Reiskius, Ὁσίως οὐχ, ὑπ' &c. *non quidem reverenter, coacta tamen* &c. et post eum Heathius, Ὁσίως οὐχ, "quia sor-"dido et funebri vestitu indutæ, aras Deorum accedebant; quem "vestitum Theseus infra ver. 97. advertens, appellat πεπλώματ' οὐ "θεωρικά." Volunt, opinor, non mera necessitate compulsæ, sed caussæ quoque justitia fretæ, huc venimus. Vox Θεῶν (ver. 64.) est monosyllabon. Sequitur, καὶ σοί Τι πάρεστι σθένος, ὥστ' &c. aliud argumentum quare Æthræ se applicarent, quia illa potuit iis opitulari. Perite quoque εὐτεκνίας Æthræ mentionem injiciunt, ἀτεκνίαν suam innuentes. Hæc sunt artificiosissima. Si versus admisisset ἔχουσα vel ἔχουσαι pro ἔχομεν, nulla obscuritas in sensu hujus loci fuisset: neque nunc est, ut mihi videtur.

Ver. 64. (72.) δεξιπύρους Brodæus interpretatur, *liba ac placentas suscipientes.* Male, opinor: quia prima in πυρὸς, *triticum*, longa est. In vocum quantitatibus vir summus, Brodæus, sæpe labitur.

Ver. 62. γάϊνον βάρος *Musgravius.*

Ver. 69. (79.) ἐν χερὶ θεῖναι

Νέκυ' ἀμφιβαλεῖν λυγρὰ μέλη παιδός γ' ἐμοῦ.

Mallem,

[i] Τὸν ἐμὸν παῖδα τάλαιν' ἐν χερὶ θεῖναι

Νέκυν, ἀμφιβαλεῖν λυγρὰ μέλη παιδός γ' ἐμέ.

Νέκυν, alii quoque conjecerunt. ἀμφιβαλεῖν est ὥστε ἐμὲ ἀμφιβαλεῖν, *ut amplectar*. Reiskius legit τ' pro γ', et distinguit, Νέκυν ἀμφιβαλεῖν, λυγρὰ &c. Heathius, qui non viderat dispositionem hujus codicis C, has duas strophas et antistrophas reducit in regulare systema anapæstorum triginta, hoc modo:

1. Ἱκετεύω σε γεραιὰ γεραρῶν
2. Ἐκ στομάτων, πρὸς γόνυ πίπτουσα σὸν,
3. Ἀνά μοι τέκν' ἐμὰ λῦσαι φθιμένων
4. Νεκύων, οἳ καταλείπουσι μέλη,
5. Θανάτῳ λυσιμε-
6. λεῖ, θηρσὶν ὀρείοισι βορὰν,
7. Ἐσιδοῦσ' &c.

Versu 2o, mecum delet τὸ. ver. 3o, interpolat ἐμὰ post τέκν'. ver. 8o, legit ῥυσσὰ pro ῥυσὰ. ver. 14o, delet σῷ. versu ultimo, interponit δὴ post παιδὸς, et delet γ': quod et ego deleveram; sed non nisi sero vidi rationem istius particulæ, et legendum esse δός γ' ἐμὲ (non ἐμοῦ), cui præit in strophe dactylus, εἰς τάφον. *[Dele igitur ad imum paginæ 8æ verba, F. παιδὸς ἐμοῦ, et pone, F. παιδός γ' ἐμέ. Patet unde venerit ἐμοῦ: nempe, ex præcedente παιδός.]

Ceterum, post hunc versum recitatum, audiuntur verbera ministrarum, (quas secum adduxerant Matronæ Argivæ) corpora sua pulsantium. Unde Æthra, ut opinor, non Chorus, statim dicit, Ἀγὼν ὅδ' ἄλλος ἔρχεται γόων, γόων Διάδοχος. ubi pro ultimo γόων Valckenærius legendum censet γόοις, (ad Phœniss. 374.) ut Androm. 743. et 802. κακὸν κακῷ διάδοχον, ut legitur in Cod. Florent. et in edit. vet. pro κακῶς. Frequentius ita in Euripide. Cum secundo casu Sophocles Philoct. 888. φέγγος ὕπνου διάδοχον. In sensu nulla est differentia[k].

Ver. 72. (83.) προσπόλων χέρες. Ex antistropha videtur hic scribendum esse προπόλων. Et ita Heathius. Hunc, et antecedentem versum, Æthræ, non Choro, assignavi in versione. Chorus loquitur ea quæ statim sequuntur, Ἴτ', ὦ &c.

[i] τὸν ἐμοὶ παῖδα. *Musgravius.* [k] Vide Valckenær. ad Hippol. 866. *Porsonus.*

Ver. 73. (84.) Ἴτ', ὦ ξυνῳδοὶ κακοί. Imo κακοῖς, *concentrices* meis *malis*. et ita Codd. A. B. quemadmodum conjeceram. Sic Orest. 132. Helen. 173. vide Med. 1008. Phœniss. 1542. Herodot. V, 92. p. 320. προσῳδὸς eodem sensu Ion. 359.

Ξυναλγηδόνες (ver. 74.) pro ξυναλγοῦσαι, *res* pro *persona*: et ἴτε χορὸν pro εἰς χορόν· quorum utrumque frequentissime occurrit. Per ἴτε εἰς χορὸν, vult, opinor, *concinite*: * [quod est Ἀΐδου μολπὰς ἐκχεῖν ver. 773. vide ad ver. 975. et Iphig. Tauric. 182.]

Ver. 76. (87.) Διὰ παρηΐδος. Scribendum παρῇδος ob metrum.

Ver. 78. (89.) Pro ὁρῶσιν metrum vult ὁρῶσι: et sic edidit Barnesius.

Ver. 79. (90.) μ' ἐξάγει χάρις γόων. Ut Alcest. 1080. ἔρως τις μ' ἐξάγει. Hesychius: Ἐξάγειν· παροξύνειν. Ion. 361. vide Dorvill. ad Chariton. p. 481. Apud Herodot. V, 49. ἐνάγει προθυμίη, eodem sensu; et ita passim. Sic forte scribendum lib. VII, 160. ἐπενάγειν τὸν θυμὸν, non ἐπανάγειν. Sed quid est χάρις γόων, ἄπαυστος γόων? Num voluit χάρις γόνων, *amor liberorum* meorum? an ἄπαυστος λόγων? nam hæ voces alibi commutantur. Videri posset alludere ad Nioben in istis, ὡς ἐκ —πέτρας Ὑγρὰ ῥέουσα σταγών. Andromacha tenerrime, ver. 116. fabulæ cognominis, in suavissimis istis elegiacis,

Τάκομαι, ὡς πετρινὰ πιδακόεσσα λιβάς.

Vox γόων vel γόους quater occurrit intra paucos versus.

Ver. 82. (93.) [m] ἀεί. Restitui αἰεὶ, mensura versus ita postulante.

[m] In repetita hac editione ἀεὶ ubique revocavimus, Porsoni monito præfat. Hecub. p. iv. Supplem. xvi. xvii. obsecuti. Insignissimus est locus Grammatici Sangermanensis apud Heynium Homer. Il. M. Supplem. 212. T. VI. p. 638. Πάντα τὰ παρὰ τὸ ἀεὶ συντιθέμενα διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται, οἷον, ἀείμνηστος, ἀειγενέτης, ἀείφρουρος, ἀειπάρθενος, ἀειφανὴς, πλὴν τοῦ ἀΐδιος. Δεῖ γινώσκειν, ὡς δώδεκα φωναὶ εἰσὶ τοῦ ἀεί. Ἔστι γὰρ αἰεὶ, καὶ αἰεὶν, καὶ αἰὲν, καὶ αἰὲς ποιητικῶς. καὶ ἀεὶ διὰ τῆς ει διφθόγγου, καὶ συστολῇ τοῦ ᾰ. καὶ ἀεὶ ἐκτάσει τοῦ ᾱ, ὥσπερ παρ' Εὐριπίδῃ (Phœn. 87.) τὸν αὐτὸν ἀεὶ δυστυχῆ καθεστάναι. καὶ αἰῒ διὰ τοῦ ϊ παρὰ τοῖς Αἰολεῦσι. καὶ αἰεὶν σύντονον παρ' αὐτοῖς. ὁμοίως δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ἄει (leg. ἄϊ) βαρύτονον διὰ τῆς ῑ καὶ συστολῇ τῆς ἀρχούσης, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀΐδιον γράφεται, καὶ σημαίνει τὸ ἀεὶ ὄν. Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὡς καὶ τὸ ἀειπάρθενος διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται κοινῶς. Αἰολικῶς δὲ διὰ τοῦ ῑ. Ἔστι δὲ καὶ ἠιὸν παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς διὰ τοῦ η καὶ ῑ, καὶ αἰὴ παρὰ τοῖς Ταραντίνοις διὰ τῆς ᾱι διφθόγγου, καὶ τοῦ η̄. Οἱ δὲ Ταραντῖνοι ἄποικοί εἰσι τῶν Ταραντίνων (Λακεδαιμονίων.) Ἔτι δὲ καὶ αἰὲς παρὰ τοῖς Δωριεῦσι. Καὶ ταύτας δώδεκα φωνὰς λέγουσιν εἶναι. Ἔστι δὲ καὶ ἀὲ παρὰ Πεισάνδρῳ (Πινδάρῳ v. Pyth. IX. 154.) καὶ μηρεῖ (Μηροῖ.) His similia ipse addo ex MS. Bibliothecæ Bodleianæ magnam partem inedito: αἰεὶ τὸ ἐπίῤῥημα καὶ αἰέν· λέγεται γὰρ δωδεκαχῶς καθὼς Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου· οὕτως γὰρ αὐτὸ παρίστησιν. αἰεὶ ἀεὶ συστολῇ τῆς ἀρχούσης· αἰέν· παρὰ δὲ ἀττικοῖς κατὰ συστολὴν τοῦ ᾰ ἀεὶ, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἔκτα-

Prima enim strophes dipodia est diiambus. et ita Heathius. Ante Ἄπαυστος Brodæus subintelligit εἰμί.

Ver. 84. (95.) [n] Ἐπίπονόν τι κατὰ γυναῖκας. Sententia præcedens, et ἄπαυστος AIEI, et rationale γὰρ, videntur suggerere Ἐπίμονόν τι, *constanter manens quidam affectus*, perdurans. Andromach. 93.

ἐμπέφυκε γὰρ
Γυναιξὶ τέρψις τῶν παρεστώτων κακῶν,
Ἀνὰ στόμ' AIEI, καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν.

hæc sunt simillima. Brodæus explicat τὸ γὰρ θανόντων τέκνων, per, οἱ γὰρ θανόντες υἱοί. Sed τὸ istud pertinet ad πάθος quod sequitur, et θανόντων τέκνων absolute sumi potest.

Ver. 86. (97.) τῶν ἀλγέων. Codices A. B. τωνδ', *horum*. Rectius.

Ver. 87. (98.) καὶ στέρνων κτύπον. Sic Troas. 789. Πλήγματα κρατὸς, στέρνων τε κτύπους. ubi tamen legendum puto τε [o] τυπὰς, propter anapæstum, ne ε brevis fiat ante κτ. Hesychius: Τυπῇσι, πληγαῖς: ex Iliad. E, 887.

Ver. 88. (99.) τῶνδ' ἀνακτόρων ἄπο. Pro τοῦδ' ἀνακτόρου: proprie. Nam ἀνάκτορον est templum Cereris Eleusiniæ: Herodot. IX, 64. De voce ἠχὼ vide ad Mœrin Atticist. in Ἠχὴ, et Hecub. 1118. ed. King. ubi in Barnesiana editur Ἀχὼ, quod Dorum est. ita tamen Aldina. Sed in eadem editione quam habeo correctam ad MS. manu L. Holstenii, invenio Ἠχώ. Notat Brodæus, ἠχοῦς, ἀντὶ τοῦ ἠχοῦ. Voluit, opinor, ἀντὶ τοῦ ἤχου.

Ver. 89. (100.) φόβος μ' ἀναπτεροῖ. Hesychius: Ἀναπτερώσω, μετέωρον ποιήσω. Vide Xenophon. Hist. Græc. III, p. 482. D. et 496. A. ἀνακουφίζομαι eodem sensu, Hist. Græc. lib. V. p. 557. A. μετεωρίζομαι D. Luc. xii. 19. αἴρειν τὴν ψυχὴν Joan. x. 24. nisi ibi scribendum sit τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἰωρεῖς; i. e. *suspendis*, suspensam tenes. Nam αἴρειν τὴν ψυχὴν est *auferre* animam, ver. 18. Max. Tyrius VII, 1. πτέρωμά τι κοῦφον καὶ μετάρσιον, ἐπαῖρόν τε καὶ ἀνακουφίζον τὴν ψυχήν.

Ver. 90. (101.) ἣν μεταστείχω ποδί. *Quam peto profectus, quam accitum*

σιν τοῦ ᾱ ἀεί. παρὰ δὲ αἰολεῦσιν τῆς ἀρχούσης ἐχούσης τὴν αι δίφθογγον, τοῦ δὲ τέλους τὸ ῐ συστελλόμενον βαρυτόνως αἴῐ. λέγεται δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ σὺν τῷ ν αἴῐν. γράφεται δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ κατὰ συστολὴν τῆς ἀρχούσης καὶ ἀποβολῇ τοῦ ε ἄϊ βαρυτόνως. λάκωνες δὲ αἰὲς διφθόγγῳ. λέγεται δὲ καὶ αἰὲ δίχα τοῦ ν καὶ τοῦ σ, διὰ τῆς αι διφθόγγου κατ' ἀρχὴν, καὶ διὰ τοῦ ε κατὰ τὸ τέλος. βοιωτοὶ δὲ ἠῒ διὰ τοῦ η καὶ μακροῦ τοῦ ι κατὰ τὴν λήγουσαν. λέγεται δὲ καὶ αἰὴ διὰ τοῦ η παρὰ ταραντινοῖς, φυλαττομένης τῆς κατ' ἀρχὴν αι διφθόγγου, τροπῇ τῆς ει διφθόγγου εἰς η.

[n] Ἐπίτονον *Musgravius*.

[o] Probante Musgravio.

86. Lege Αἴδας dissyllabως. *Porsonus*.

veni. ποδὶ, quod vertunt *pedibus,* nullam habet, opinor, relationem ad modum quo venit Theseus, sive equo, sive carpento, seu pedibus; sed ad simplicem adventum vel profectionem ejus. Hippolyt. 666. ed. Oxon. Θεάσομαι δὲ σὺν πατρὸς μολὼν ποδὶ, *cum patris pede*[p], i. e. *cum patre reverso,* quando pater meus revertitur. Ibi quoque vertitur *pedibus.* Herc. Fur. 336. Ὦ τέκν', ὁμαρτεῖτ' ἀθλίῳ μητρὸς ποδί· *O filii, sequimini miseram matrem proficiscentem.* Orest. 1217. παρθένου δέχου πόδα, *exspecta virginis pedem,* i. e. reditum. Et ita intelligi potest Act. Apost. v. 9. ἰδοὺ, οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ· quod explicari potest, *ecce reversi sunt, et ad ostium, illi qui ad sepulturam extulerunt maritum tuum.* Vide Esai. lii. 7. collat. cum Rom. x. 15. Vix potest supponi, Theseum Athenis Eleusina profectum esse *pedibus* (quod est spatium duodecim milliarium Anglicorum) et inde rursus Athenas eodem more, et Eleusina iterum, eodem die, quemadmodum fecit.

Pro μεταστείχω Cod. A. καταστειχω.

Ver. 91. (102.) Pro ἔχῃ Reiskius ἔχει. Vide ad Iphig. Aul. ver. 1536.

Ver. 92. (103.) εἰσβολὰς ὁρῶ λόγων. Sic Ion. 676. Ὁρῶ—στεναγμῶν εἰσβολάς. Aristophanes Ran. 1135. εἰσβολαὶ σοφισμάτων, i. e. ἀφορμαὶ, ἀρχαὶ, Scholiastes. Νέον (ver. 91.) sensu est κακὸν, ut sæpe in Tragicis. Ver. 93. βωμίαν ἐφημένην, non est *in ara* sedentem, prout vertunt, sed *ad aram, juxta aram:* quod est Δηοῦς ἐσχάραις παρημένη ver. 290. *Cereris assidens focis.*

Ver. 94. (105.) οὐ ῥυθμόν γ' ἔνα. Codex A. ου ρυθμον ενα. Sed B. clare habet ουχ ενα ρυθμον, quod verum puto. Nesciebat interpolator syllabam brevem centies produci ante ῥ, et primam in ῥυθμὸν brevem esse. Ita Cyclop. 397. Ἔσφαξ' ἑταίρων τῶν ἐμῶν ῥυθμῷ τινι· ubi Cod. A. recte habet τινι ρυθμω. Apud Sophoclem Antig. 324. ubi nunc legitur, Τί δαὶ ῥυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὅπου, Poëta potuit scripsisse, [q] Τί δὲ ῥυθμίζεις. Noster Electra 772. Ποίῳ τρόπῳ δὲ, καὶ τίνι ῥυθμῷ φόνου. Idem mendum videtur Aristoph. Nub. 647. μανθάνειν περὶ ῥυθμῶν. nunc legitur, σὺ περὶ ῥυθμῶν. Ex supplemento, opinor, σύ [r].

[p] Hanc observationem laudat Valckenærius Hipp. 866. *Porsonus.*

[q] Atque ita MS. teste Brunckio ad Æschyl. Prom. 1031. qui et ita edidit. In Electræ loco, ποίῳ τρόπῳ δὴ— Dawes. Misc. Crit. p. 160. qui omnino consulendus. Sic Hecub. 603. recte ex Aldina edidit Musgravius, καὶ ταῦτα μὲν δή. adstipulante Scholiaste et Eustathio ad Hom. Il. N. p. 930. Rhes. 874. Ποῖ δὴ (non δὲ) τράπωμαι. Alexis apud Polluc. X. 17. ποῖ δή μ' ἄγεις διὰ τῶν κύκλων ubi vulgatur δέ. *Porsonus.* quem vide ad Eurip. Med. 1008.

[r] σὺ in exilium abire jussit Brunckius, consentiente MS. optimo Ravennate.

Ver. 97. (108.) Κουραὶ ΔΕ. Mallem, [s] Κουραί ΤΕ: præcessit enim, ἔκ ΤΕ γὰρ γερασμίων &c. De θεώροις vide Valckenærium ad Ammonium p. 92. seqq. et Salmasium ad Achill. Tatium lib. VIII. p. 715.

Ver. 99. (110.) προσδοκῶ τι γὰρ νέον. Naturalis ordo verborum est προσδοκῶ γάρ τι [t] νέον. Sed Poëta a quantitate coactus est eum pervertere; unde patet τι non esse [u] communem, sed brevem. Ne mutes sine codicibus Ἡμῶν in Ἐμὸν: non enim hic opus est, licet ita scribat Ione 1020. σὸν λέγειν, τολμᾷν δ' ἐμόν. Vide ad ver. 516.

Ver. 106. (117.) Οἵ δ' ἀμφὶ τόνδε παῖδες, ἢ τούτου [x] τέκνα. Cod. B. τῶνδε. Quod si verum sit, et verum mihi videtur, mutanda est distinctio, Οἳ δ' ἀμφὶ, τῶνδε (sc. γυναικῶν) παῖδες, ἢ τούτου τέκνα; *Qui vero circumstant, filiine sunt harum, an hujus?* Ἀμφὶ (ut *circa* Virgil. VI. 865.) sine substantivo vel casu, ut Ion. 236. Mutavit Barnesius, opinor, ἢ, lectionem editionum, in ἦ, *an*. Notandum vero est, mares, Adrastum et pueros, seorsum hic collocatos esse, non fœminis Supplicibus mistos: opinor, quia supplicatio fit ad fœminam, Æthram. Contra, apud Sophoclem (init. Œdip. Tyran.) ubi Œdipo supplicatur, nulla fœminarum mentio inter Supplices. Pueri solummodo et Viri apparent. An hoc perpetuum erat, ob τὸ Πρέπον? certe hujus rei observantissimi erant veteres.

Ver. 107. (118.) νεκρῶν τῶν ὀλωλότων κόροι. Sic ver. 16. νεκροὺς τοὺς ὀλωλότας, et ver. 558. et φθιμένων νεκύων ver. 45. νέκυας κατατεθνειῶτας Homer. Odyss. Χ, 447. et νεκύων κατατεθνειώτων Iliad. Η, 409. ubi vide Clarkium. Nihilominus non accurate dictum videtur hoc Euripidis loco, filii mortuorum qui perierunt, pro, filii ducum qui perierunt. Nam multi erant mortui in ea expeditione præter Septem Duces: sed de Ducum filiis solis Æthra hic loquitur. Νεκρῶν itaque, licet verum sit quod narrat, tamen non satis videtur. Distinctius fuisset, τέκνων, ut ver. 100. 169. et alibi. Tunc diceret, οὐκ εἰσὶ τούτου τέκνα, ἀλλὰ κόροι τέκνων (non νεκρῶν) τῶν ὀλωλότων: de quibus τέκνοις ὀλωλόσι paullo ante meminerat Æthra: *non sunt Argivarum filii, neque Adrasti; sed sunt filii filiorum Argivarum,* (i. e. filii *ducum*) *qui in bello perierunt.*

Ver. 108. (119.) ἱκεσίᾳ χερί. Id est, manu protensa, et tenente ramum supplicatorium.

[s] Probat Musgravius.

[t] οὔτε τι γὰρ Archilochus Plutarchi T. II. p. 33. B. et κάκιον. *Porsonus.*

[u] Ut censet Valckenærius ad Euripid. Phœn. 856. *Porsonus.*

[x] τούτων MS. G.

Ver. 109. (120.) ὁ ἐντεῦθεν. Edidi [y] οὑντεῦθεν, quod et malebat Barnesius, et quod oblitus erat se edidisse prius, Hippol. 336. Neque aliter hic legi potest (vid. ver. 695. 758.). nam Tragici in Iambis suis hunc hiatum, ὁ ἐντεῦθεν, non admittunt. Unde apud Clem. Alexandrinum Strom. I. p. 340. ed. Oxon. pro εὖ λεγόμενοι οἱ λόγοι ad finem Iambi, scribendum est εὖ * (vel οἱ cum Valckenær. ad Hippol. Diatrib. p. 260.) λελεγμένοι λόγοι, non, cum Grotio, καὶ λεγόμενοι εὖ λόγοι. Inde redarguendus est Kingius, qui Hecub. 565. edidit, Τέμνει σιδήρῳ αἵματος διαῤῥοάς· pro πνεύματος. De loco Orest. 597. Εἰ μὴ 'γκελεύσας (i. e. ὁ ἐγκελεύσας, [z] crasi οὑγκελεύσας, elisione μὴ 'γκελεύσας) qui spreto Tragicorum more, nunc legitur, Εἰ μὴ ὁ κελεύσας, dicam plenius * [ad Iphig. Taur. ver. 1010.] * (alibi.) Immo et in Comici [a] Βατράχ. 964. legitur ἐν pro ὃ ἐν, hoc est οὑν, et ita legendum Vesp. ver. 22. ubi nunc est ἔν τε γῇ, pro ὃ ὕν τε γῇ: * [ut alibi plenius dicam.] Nam Troas. 59 [b]. Ἥπου δὴ ἔχθραν τὴν πρὶν &c. Euripides, nisi fallor, scripsit Ἥπου γὰρ ἔχθραν. et Andromach. 169. Οὐ Πρίαμος οὐδὲ Χρύση, ἀλλ' Ἑλλὰς πόλις, vox Χρύση, quam edidit Barnesius pro χρυσὸς, lectione omnium MSS. certissime depravata est. Tentabam, Οὐ Πρίαμος [c] ὁ ζάχρυσος, ἀλλ' &c. *Non auri dives iste Priamus, sed* &c. Utcumque vero hoc sit, in Bacch. 814. quamquam erat in Editt. Porti, Stephani, Barnesii, Σάφ' ἴσθι, σιγῇ ὑπ' ἐλάταις καθήμενος, non dubitavi quin Euripides scripserit, σιγῇ γ' ὑπ' ἐλάταις: et ita postea inveni in Aldina [d]. In universum, et, ut semel dicam, hoc verum esse semper deprehendes, in Tragicorum iambis vocalem longam aut diphthongum non corripi ex eo quod sequatur altera vox incipiens a vocali vel diphthongo; sed semper, nisi fiat elisio, interponi aliquid inter vocales vel diphthongos, frequenter [e] obstaculum γ', ut hic inter σιγῇ et ὑπ': nonnunquam bis in eodem iambo. Τί οὖν, Τί ἐστι, Οἳ ἐγὼ, Τί

[y] οὑντεῦθεν Ald.

[z] Ista sive crasis sive elisio nunquam Græcis cognita est. Porsonus ad loc.

[a] In Ranis οὑν edidit Brunckius, Marklandum secutus.

[b] Ita edidit partim ex MS. Musgravius, Ἥπου νυν ἔχθραν τὴν πρὶν ἐκβαλοῦσα δὴ, cum ante legeretur, Ἥπου δὴ —ἐκβαλοῦσα νῦν. *Porsonus.*

[c] Ut edidit Brunckius. *Porsonus.*

[d] Ut edidit Musgravius. *Porsonus.*

[e] Particulam γε sæpenumero interseri πρὸς βύσιν χασμωδίας identidem testatur Eustathius: v. g. Il. Ξ. p. 969, 55. =955, 20. Τὸ δὲ, τῆς δέ γ' ἀμείνονα, οὐ πρὸς ἀνάγκην οὐδὲ αὐτὸ τόν γε σύνδεσμον ἔχει, ἀλλ' ἢ πρὸς βύσιν χασμωδίας, ἢ διὰ τραχυφωνίαν φίλην τῇ ποιήσει. Π. p. 1076, 34. = 1100, 28. τὸ δὲ, ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν, καὶ ἑξῆς, δηλοῖ τῇ ἐπενθέσει τοῦ γε συνδέσμου, φορτικὴν καὶ Ὁμήρῳ εἶναι τὴν σκληρὰν χασμωδίαν, εἰ καὶ ἄλλως αὐτῇ χαίρει ὅτε χασμᾶται καίρια. Adde Ρ. p. 1108, 34.=1145, 24. Τ. p. 1179, 33. =1244, 48. p. 1187, 33.=1256, 5.

εἶπας, Εὖ ἴσθι, Ἰοὺ, ἰοὺ, et similia, quæ raptim efferuntur ab *iratis, mirantibus, festinantibus, dolentibus,* &c. qui regulas loquendi non curant; alius sunt rationis: * (et alius adhuc ἐπεὶ οὐ, ἐπεὶ οὐδέπω, et ἐπεὶ οὐκ in Iambis Æschyli et Sophoclis.) Vide errorem similem iis de quibus questus sum, in comment. ad Ion. ver. 286. ed. Barn. Quod miror in Viro summo[f] et fere acutissimo, quem video ita emendantem Euripidis Philocteten, ed. Barn. p. 501.

Καί τοι πολὺ ἤδη τῷ χρόνῳ λώφησέ μοι
Νόσος.

vulg. πόλλ' ἤδη, pro πολύ γε δὴ, si sit Euripidis: quod negat Cl. Heathius in Fragm. Eurip. p. 181.

Ver. 110. (121.) Σὲ, τὸν κατήρη. De vi articuli quum pronomini subjungitur, sæpius inservientis irrisioni quam exprimit indignatio, vide editorem Phœnissarum ad ver. 1637. p. 552. Scienter dixit *sæpius:* non enim *semper,* novit in Tragicis apprime versatus, ex hoc loco, et ver. 804. 1023. Helen. 1113. Ion. 219. 442. Hic articulus, ut hoc obiter moneam, valde desiderari videtur in Sophoclis Philoctete 1088[g]. ubi Ulisses, insultans Philocteti, dicit, χαῖρε, τὴν Λῆμνον πατῶν. Si legas, χαῖρ', ὁ τὴν Λῆμνον πατῶν, non mediocrem emphasin et elegantiam addideris, ut Joan. xix. 3. Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων: idem quod ὦ βασιλεῦ. Sæpe conspicitur hic defectus articuli in N. T. et in nonnullis locis ubi Græcæ linguæ ratio, nisi fallor, eum postulat, ut Lucæ x. 29. 36. ubi ὁ desiderari videtur ante πλησίον. nam πλησίον est *prope.* sed *propinquus* vel *proximus* est ὁ πλησίον: neque unquam aliter, opinor.

Ibid. τὸν κατήρη χλανιδίοις. *Veste virili instructum.* Ita intelligo κατήρη, sive sit a κατὰ et ἄρω, *apto,* sive a κατὰ et ἐρέσσω, *remigo.* Heathius ad Eurip. Electr. 498. a sola præpositione κατὰ deducit κατήρης, et ἀμφήρης ab ἀμφὶ, εὐήρης ab εὖ, ἀντήρης ab ἀντὶ, διήρης a διά. Ceterum necesse erat ut Theseus mentionem faceret χλανιδίων (quæ erat vestis *virorum,* Pollux VII, 46. 48. ex qua significatione pendet tota loci mens); alioqui enim Adrastus non intellexisset se appellatum fuisse: nam Thesea videre non potuit, utpote faciem veste, seu his χλανιδίοις, obtectam habens; quod a viris in luctu fieri solebat, ut Orest. 42. et

[f] Vir summus quem hic sine nomine memorat Marklandus, D'Orvillius est in Charit. p. 355. Marklandi humanitatem merito prædicat ipse humanissimus Valckenærius Diatr. Eurip. p. 126. Observat Porsonus eadem chorda oberrasse D'Orvillium p. 363. ubi D. Lucam Poetarum ordinibus adscribere conatur.

[g] Vulgatam defendit Brunckius.

Homer. Odyss. Θ, 85. Fœminæ πέπλοις suis in hanc rem utebantur, Hecub. 405. Orest. 280. quin et viri, quandoquidem vestes eorum nonnumquam πέπλοι abusive appellabantur. Vocem κατήρης habet Herodotus VIII. 21. καὶ εἶχε πλοῖον κατῆρες ἑτοῖμον· quod vertitur, *et habebat expeditum et remis instructum navigium ;* proprie quidem *remis*, si sit ab ἐρέσσω, *remigo.* Noster Iphig. Taur. 1346. ὁρῶμεν Ἑλλάδος νεὼς σκάφος Ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπτερωμένον· forte, Ταρσῷ κατῆρες, πίτυλον &c. *videmus Græcam navim Remis instructam, ad navigationem velut alis paratam.* νεὼς πίτυλος εὐήρης habetur versu 1050. istius dramatis. Ταρσῷ κατῆρες, erit, ut hic, χλανιδίοις κατήρη. et ita Electra 497[h]. Πολιόν τε θησαύρισμα Διονύσου τόδε, Ὀσμῇ κατῆρες. Vertunt, *Odore gratum.* intelligo, *Odore instructum :* id est, vinum *odorum*, εὐώδη Theocrito Idyll. XIV. 16.

Ver. 112. (123.) Πέρας γὰρ οὐδὲν, μὴ διὰ γλώσσης ἰόν. Melius forte legi posset Περᾶς, et ἰών : ut περᾶν ὅρκον Æschyl. Eumenid. 492. Ὅρκον περῶντας μηδὲν ἔκδικον φράσειν· (Vulgo, φρεσὶν : Stanleius, φράσαι) et περᾶν λουτρὰ ibid. ver. 640. διεκπερᾶν βίον, hac Fab. 954. Nam διὰ γλώσσης ἰέναι est *loqui*, et de *persona* dicitur, ut διὰ λόγων ἰέναι Troad. 916. διὰ λόγων ἀφικνεῖσθαί τινι, Medea 872. διὰ λόγων ἰὼν τῷ Ὁμήρῳ ὁ Χῖος, *collocutus cum Homero*, Auctor Vit. Homeri, qui appellatur Herodotus, cap. 24. Dubito an πέρας recte dici possit ἰέναι διὰ γλώσσης. Περᾶν οὐδὲν idem exprimere videtur quod περαίνειν οὐδὲν, ver. 584. Phœniss. 603. et Xenophon Hist. Græc. IV. p. 536. B. *Nihil enim efficis* (agis), *nisi loquaris.* Et Brodæus explicat, "Nil consequi potes, nisi, quid ex me velis, sermone "expresseris." quamquam scio πέρας οὐδὲν recte dici de re vel conatu inutili et inani.

Ver. 115. (126.) Τί χρῆμα θηρῶν. Helen. 1254. Τί χρῆμα θηρῶσ', &c. ἰχνεύειν eodem sensu Alciphron. II. 3. eadem metaphora.

Ver. 116. (127.) Οἶσθ' ἣν στρατείαν &c. Efferri potest sine interrogatione ; ut Horat. I. Epist. ii. 23. Luc. xviii. 20. Versu proxime sequenti, intelligitur Οἶδα· Οὐ γὰρ &c. ut notavi ad ver. 8. Hunc versum Οὐ γάρ τι σιγῇ &c. in animo forte habuit Miltonus Paradis. Amiss. lib. II. ver. 994. loco nobili.

Ver. 119. (130.) [i]Τοιαῦθ' ὁ τλήμων &c. Citatur ab auctore epistolar.

[h] πολιὸν est emendatio Scaligeri, cum in vulgatis esset παλαιόν : πολιὸν autem probat Musgravius, laudans Pierson. ad Mœrin v. σαπρὸς, Nicandr. Theriac. 582. *Porsonus.*

[i] Laudat Dion Cassius LXXI. 22. T. II. p. 1189, 46. *Porsonus.*

ad Quintum Fratrem lib. II. epist. 14. Ὁ τλήμων πόλεμος, *miserum bellum:* cujus etiam nomen adeo detestabile erat, ut Chorus apud Sophoclem Œdip. Tyran. 199. nomine Martis, vel *belli sine clypeis,* vocet *pestilentiam,* rem hominibus maxime abominandam.

Ver. 122. (133.) οἱ κτανόντες οὐκ ἐῶσί με. Ferri potest: sed prætulerim οἱ κρατοῦντες, *rex* Creon: ut ver. 18. Εἴργουσι δ' οἱ κρατοῦντες, eadem sententia. Creon enim erat qui a sepultura mortuos prohibuit; quod ex toto dramate liquet, et ex Statio Thebaid. XII. 558. *Quos vetat igne Creon.* et hic ipse Creon vocatur οἱ τότε κύριοι Θηβαίων ὄντες, Isocrat. Panath. p. 530, 531. i. e. οἱ κρατοῦντες, seu *Rex.*

Ver. 124. (135.) Ita distinguendum opinor, Τί δ'; εὐτυχοῦντες οὐκ ἐπίστανται φέρειν. *Quid vero* dicant, quæris? *bonam fortunam nesciunt ferre.* ita etiam disting. Reiskius. Vide Ion. 958, 959. infra ver. 158.

Ver. 127. (138.) Τὸ δ' Ἄργος[k] ἡμῖν ποῦ 'στιν; ἢ κόμπει μάτην. Hic, ut mihi videtur, sui paullum oblitus est Theseus, vel Poëta; et dolet legere hunc versum, superbiæ et insolentiæ potius quam humanitatis indicem. nam excusatio ejus ad matrem (ver. 334. seqq.) non excusat, et parum valet adversus hunc acerbum iambum. *(Sed, ut verum fateamur, Argivos non amabat Euripides.) Ceterum pro 'κόμπει (i. e. ἐκόμπει) Codd. Paris. A. B. C. habent κομποι. Bene. *Num* (ἦ, non ἢ) *gloriationes* vestræ *falso* (i. e. *falsæ*) *erant?* nam μάτην est *falso,* non *frustra,* hoc loco. Sæpe ita in Euripide, et aliis, in quibus fere vertitur *frustra,* non recte. κόμποι μάτην, ut μάτην λόγος Ion. 275. Apposite Herodotus VII. 103. ὅρα μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος ὁ εἰρημένος εἴη. Sic κομπάζειν μάτην Hippol. 978. ἐκβαλὼν κόμπους κενοὺς, Herc. Fur. 148. Sotion apud Athenæum VIII. 3. p. 336. F.

> Ἀρεταὶ δὲ, πρεσβεῖαί τε, καὶ στρατηγίαι
> Κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν ἀντ' ὀνειράτων.

ut pro ὀνειράτων legit Valckenærius ad Phœniss. 397. p. 144. cujus notam vide. Pro ἡμῖν Cod. C. ὑμιν: et ita Brodæus, ἡμῖν vel ὑμῖν. Pro κόμπει Miltonus κομπεῖ. Sequor Codices. ἡμῖν vero, ut Soph. Electr. 274. et Virgilius Æn. V. 391. *ubi nunc* NOBIS *Deus ille,* &c. De articulo interdum præposito propriis nominibus apud Tragicos, ut hic τὸ Ἄργος, dicam ad ver. 702. τοῖς Ἐρεχθείδαις.

Ver. 129. (140.) ἰδίᾳ δοκοῦσάν σοι τόδ'. Ex Aldina recte dedit Barne-

[k] ὑμῖν P. ut edidit Musgravius; et sic citat Valckenærius ad Euripid. Phœn. 1682. *Porsonus.*

sius δοκῆσαν, quod firmatur duobus Codd. Paris. A. B. Δοκῆσαν idem est quod δοκοῦν. et τόδε δοκῆσάν σοι ponitur absolute, pro genitivo, τοῦδε δοκήσαντός σοι. Heraclid. 187. ψήφῳ δοκῆσαν, pro ψήφῳ τοῦδε δοκήσαντος, *quandoquidem decreto ratum hoc fuerit.* Xenophon Cyrop. IV. p. 110. E. ὡς καὶ ἐμοὶ τοῦτο συνδοκοῦν· ubi in marg. scribitur τούτου συνδοκοῦντος, ab explicatore.

Ver. 131. (142.) Ἐκ τοῦ δ' ἐλαύνεις ἑπτὰ πρὸς Θήβας ὄχους. Opinor, λόχους, *cohortes.* Statius, *agmina septem.* Sic ver. 636. ἑπτὰ δεσποτῶν λόχοι. vide Sophoclem Antig. 145. Noster Phœniss. 1110.

Λόχους ἔνειμεν ἑπτὰ &c.

et Æschyl. Sept. Theb. 42. 56. Ἐλαύνεις vero pro Ἤλαυνες. et ἐκ τοῦ pro ἐκ τίνος, sc. πράγματος, *quære?* ut Helen. 92. Electr. 246. ubi male vertitur, *Ex quo tempore.* Phœniss. 946. Aristoph. Ran. 773.

Postquam hæc scripseram, comperi in eandem conjecturam venisse virum doctissimum Joan. Piersonum, Verisimil. I. 6. p. 76.

Ver. 133. (144.) Τῷ δ' ἐξέδωκας παῖδας &c. Sensus videtur poscere, Τίσι δ'—Ἀργείων, propter παῖδας. vide ver. 135. Certe absurdum est Τῷ[l]· nemo enim pater *duas* filias collocat *uni* marito. Τοῖς pro Τῷ optime conveniret, si quemadmodum τῷ pro τίνι, ita τοῖς pro τίσι ponerent Tragici. Quod non factum puto.

Ver. 136. (147.) τῷ Θηβαιγενεῖ. Correxeram Θηβαγενεῖ ex Hesiodi Theogon. 530. ed. Robinson. et ex Varrone apud Nonium restituto a Cl. Bentleio Epist. ad Joan. Millium p. 69. *Ismenias* (i. e. *Ismenus*) *Thebogenes fluit scaturex.* Lege, inquit, *Thebagenes*, Θηβαγενής. Et ita Valckenærius (quod ad Θηβαγενεῖ hoc loco Euripidis) ad Ammon. lib. II. cap. 4. p. 98. qui istum locum Hesiodi, et, pro eruditione sua, plures alios advocat. Emenda obiter Dionysium Afrum Περιηγ. 623. ubi legitur Θηβαιγενέος Διονύσου. Sic νοθαγενεῖ Androm. 912. et νοθαγενεῖς 942. Θηβαιγενὴς non magis Græca vox est, opinor, quam δύναιμ' ἄν, pro δύναι' ἂν (i. e. δύναιο ἂν) Phœniss. 410. ed. Barn. Δύναιμ' ἂν * [quod in omnibus quas vidi editionibus legitur] accipitur, opinor, pro δυναίμην ἄν, ut Bacch. 943. Ἆρ' ἂν δυναίμην τὰς Κιθαιρῶνος &c. cui respondetur, Δύναι' ἄν, εἰ βούλοιο. Sed ubi inveniemus δύναιμ' (i. e. δύναιμι) ἄν, a verbo δύναμαι? Potes δύνωμ' ἄν, si minus placet δύναι' ἄν[m].

[l] Nescio quid argutetur ad h. l. Marklandus, cui absurda immerito videtur vulgata lectio. *Brunckius ad Æschyli S. Theb.* 474.

[m] Recte δύναι' ἂν probante Brunckio ad Æschyli Prom. 764. *Porsonus.*

Initio versus Codd. A. B. omittunt τε.

Ver. 140. (151.) παῖδ' ἐμώ. Pro ἐμὰ, cum de *puellis* loquatur. Sed Tragici et Attici ita solent. sic τὼ παῖδε τώδε Sophocl. Antig. 567. de Antigone et Ismene. Et tamen παῖδ' ἐμὼ Phœniss. 1224, est, *filii mei duo.* sed in sensu loci utriusque nemo falli potuit. Sic Isocrates in Panath. p. 523. cum dixisset τὰ πόλεε ταύτα, de *Athenis* et *Lacedæmone,* mox de iisdem ponit τὼ πόλεε τούτω. vide Clarkium ad Iliad. E, 778. Ceterum δοῦναι pro δώσειν. * [Dicam ad Iphig. Aul. ver. 91.]

Ver. 145. (156.) Ἦ τοῖς ἔδωκας. Vel τοῖσδ', *his.* et ita Valckenærius ad Phœniss. 423.

Forte olim invenietur ὁμοῦ pro ἅμα in alterutro versuum præcedentium. vide Ammonium V. Ἅμα, et Phœniss. 1119. ed. King. licet alibi reperiantur duo versus continui in eandem vocem desinentes.

Pro δισσοῖν (ver. 146.) Cod. A. δισσων. non male. neque male legeretur σφε (i. e. αὐτοὺς) pro γε.

Pro Μάχην Reiskius legit Μάχῃ. Quod eodem recidit, si recte capio.

Ver. 147. (158.) πῶς est *quare,* ut ver. 185. et sæpe alibi. sic et τίνι τρόπῳ (ver. 149.) *quo modo,* est *quare, quamobrem:* ut Sophocl. Œd. Tyran. ver. 10. Helen. 1244. πῶς οὖν τόνδ' ἔτ' οἰκήσεις τάφον; *quare igitur* &c. Aristophan. Plut. 575.

Ver. 148. (159.) Τυδεὺς μὲν, αἷμα συγγενὲς φεύγων. Sic in Œneo Noster: αἷμα συγγενὲς φυγὼν Τυδεὺς—Ὤικησεν Ἄργος.

Ver. 151. (162.) Σοφὴν ἔλεξας τήν γ'. Codd. A. B. Σοφην γ'. Opinor,

Σοφήν γ' ἔλεξας τήνδ' ἑκούσιον φυγήν.

Prudens saltem dixisti hoc voluntarium exilium.

vide ad ver. 766.

Ver. 153. (164.) Ἦπου σφ' ἀδελφός. Cod. B. ita, ηπου (superscr. αρα). C. αρα σφ' αδελφος. * (Hoc foret Ἆρά σφ' ἀδελφός. non male.) Accentus omisi, quia per totam collationem omittebantur.

Ver. 154. (165.) Ταυτὶ διδάξων ἦλθον. Conjeceram δικάζων: et ita edidi

142, 3. (153, 4.) Citat Dawesius M. C. p. 50. ad confirmandam suam de numero duali doctrinam. *Porsonus.*

149. (160.) Conjecturam meam de h. l. confirmant Porsoni observata. "Excidit παῖς. Confer Alcæum Athenæi X. p. 430. D. 481. A. In Oreste 1152. παῖς omittit Harl. In Menandro Grot. p. 329. Cleric. p. 64. παίδων omittit Trinc. παῖς om. in Hec. 1123. Ms. Par. quem voco G. et 1219. Mosq. 3. Excidit etiam ὁ παῖς post ἠριστηκότες in Dromone Athenæi IX. p. 409. F. παίδων Diodoro Sic. IV. 33."

quia ita inveni in Codd. A. B. In Electr. 1095. Φόνον δικάζων φόνος vertitur, *Cædes ulciscens cædem*. In Oreste 579. φόνον δικάζων explicatur *caussam dicens de cæde:* forte, *ulciscens cædem*, sc. patris. at ver. 164. ejusd. dramatis, ἐδίκαζε φόνον, vertitur, *pronunciavit, statuit cædem:* adde versioni *ulciscendam esse*. Infra ver. 1215. πατέρων ἐκδικάζοντες φόνον, *patrum cædem ulciscentes:* quo sensu ἐκδικοῦντες, usitatius est. Ἦλθον δικάζων, pro δικάσων, ut ἦλθον ἐξαιτῶν pro ἐξαιτήσων ver. 120. vid. D. Luc. xiii. 6. Legi possit Ταῦτ' ἐκδικήσων—*Hæc ulturus*. Sed tutius erat sequi MSS. Suidas: δικάζω, αἰτιατικῇ, τὸ ἐγκαλῶ. ita legitur in Edit. Mediolan. monente doctissimo Toupio p. 102. Emendat. in Suidam. Vide tamen ad ver. 1215.

Ver. 156. (167.) Scrib. ἐγὼ 'σφάλην, i. e. ἐσφάλην.

Ver. 158. (169.) Post Ἀμφιάρεω Codd. B. C. inserunt γε.

Præcedentem versus partem, Τί δέ; πλέον, ἦλθον &c. si recte habet, ita intelligo: *Quid vero* dicis *me non ivisse* εὐνοίᾳ Θεῶν? Imo, quod *majus* est, *ivi* Deorum interprete *Amphiaräo invito et repugnante*. Distinxi post πλέον. Lapsum Brodæi in explicatione vocum Ἀμφιάρεω πρὸς βίαν, notavit Barnesius. quod in hallucinationibus magnorum virorum fieri æquum est, hoc solum intuitu, ne in errorem minores abripiamur eorum auctoritate. * [Reiskius legit, Ἔτι δὲ πλέον ἦλθον, *et præterea quoque ivi:* cum Anapæsto in secunda sede : de qua re dicam in Præfat. ad Iphig. Aulidensem.]

Ver. 159. (170.) ῥᾳδίως σ' ἀπεστράφη. Multo animosius videtur, litera transposita,

> Οὕτω τὸ Θεῖον ῥᾳδίως ἀπεστράφης;
> *Tamne negligenter Deos aversabaris?*

Et huc spectat Adrasti responsum, non ad vulgatam. Helen. 77. Τί δ', ὦ ταλαίπωρ', ὅστις ὤν, μ' ἀπεστράφης; *Quare vero, o miser, quisquis es, me aversaris?* οὕτω [n] ῥᾳδίως, ut Aristoph. Vesp. 632. et hac Fab. ver. 1186. quasi de re *nullius momenti:* ut Androm. 744. τοὺς σοὺς μύθους ῥᾳδίως φέρω. vide locum. Et ita Reiskius, de ἀπεστράφης. Οὕτω cum interrog. ut Matt. xxvi. 40.

Ver. 161. (172.) Εὐψυχίαν ἔσπευσας. Cl. Valckenærius ad Phœniss. 753. inserit γ' post Εὐψυχίαν. perite: utcumque sileant Codices. Solet enim ita fieri post ν longam ante ε, ut ver. 151. Σοφὴν γ' ἔλεξας, et pas-

[n] οὗτος ῥᾳδίως ibi legendum docuit Dawesius M. C. p. 233. Melius exemplum suppeditat ejusdem fabulæ v. 459. *Porsonus.*

sim. Saltem ante ε sæpe hoc factum observare licet: unde ver. 766. Κἄστρωσέ γ' εὐνὰς maluit dicere quam Κἄστρωσεν εὐνάς. Ratio ejus rei nobis nunc, opinor, ignota est. Idem Vir doctus versum proxime sequentem Theseo continuat, et Heathius. * (Recte puto.)

Ver. 165. (176.) γόνυ σὸν ἀμπίσχειν χερί. Hoc est, ἑλίξας ἀμφὶ σὸν χεῖρας γόνυ, Phœniss. 1616. περιπτύξαι γόνυ Iph. Aul. 992. περίσχετο γούνατα χερσὶ, Apollonius Rhodius III. 706.

Ver. 166. (177.) εὐδαιμονῶν ἴσως πάρος. Pro his Codices A. B. C. dant, τυραννος ευδαιμων παρος. quæ admisi. Offendebat forte vox τύραννος. Sed ea est *rex*, et sensu bono, ut sæpe. Sic qui τύραννος vocatur ver. 429. appellatur βασιλεὺς mox, ver. 444.

Ver. 170. (181.) Αἷς γῆρας ἥκει πολιὸν εἰς ἀπαιδίαν. Quod maxime miserabile erat, eas in *cana senectute* liberos amisisse, quum eorum auxilio maxime indigebant: ut illa in Ione 699. Νῦν δ' ἡ μὲν ἔῤῥει συμφοραῖς— Πολιὸν εἰσπεσοῦσα γῆρας. Ἥκει εἰς ἀπαιδίαν, i. e. ἄπαις ἐστὶ, cum tacita significatione prioris εὐπαιδίας. Sic ἐλθεῖν εἰς ἡδονὰς φρενῶν, *venire ad jucunditatem animi* (de potantibus), utpote prius *serii* nimis, Ion. 1180. vide locum. ἐς πτωχηΐην ἀπῖκται, *ad mendicitatem venit;* nempe, ex magnis opibus, Herodotus III. 14. Quam locutionem, cum eadem tacita notione, nos in sermone nostro retinemus, *to come to poverty:* Xenophonti, εἰς ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἔρχεσθαι, lib. V. Ἀπομν. p. 826. A.

Ver. 173. (184.) Πρεσβεύματ'. Res seu Actio, pro Persona. quasi diceres αἱ πρέσβεις, *legatæ.* Centies occurrit. vide Casaubon. ad Athen. I. 9. p. 30.

° Ver. 174. (185.) ὡς αὐτὰς ἐχρῆν. Canterus vertit, *quas ipsas:* quasi legisset ἃς αὐτάς. Si quid mutandum, prætulerim, ὧν αὐτὰς ἐχρῆν &c. scil. ὧν ὡραίων· ut ver. 266. ubi eadem omnia, Γραῦς οὐ τυχούσας οὐδὲν ὧν αὐτὰς ἐχρῆν. et Hecub. 414. ὧν μ' ἐχρῆν τυχεῖν. et ita ver. 592. ejusdem dramatis.

Ver. 176. (187.) Σοφὸν δέ. Eodem sensu quo Σοφοῦ. sic Orest. 775. δειλὸν τόδε· ubi æque bene scripsisse potuit δειλοῦ.

Ver. 179. (190.) Τά τ' οἰκτρὰ—δεδοικέναι. Sensus non potest reprehendi. Sed cum infra (ver. 190.) habeat, Τά τ' οἰκτρὰ δέδορκε, et paullo

° Cicero de Senectute 23. *Cujus corpus a me crematum est, quod contra decuit ab illo meum.* Inscript. apud Pierium ad Virgil. Ecl. II. 1. *a patre mæsto Accepit tumulos, quos dare debuerat.* Diotim. Epigr. 286. Brunck. Anal. I. p. 252. Ἠΐθέῳ γὰρ σῆμα Βιάνορι χεύατο μήτηρ· Ἔπρεπε δ' ἐκ παιδὸς μητέρα τοῦδε τυχεῖν. *Porsonus.*

ante in hac sententia utatur vocibus εἰσορᾷν et ἀποϐλέπειν, fieri potest ut hic scripserit δεδορκέναι. Plus vero erit δέρκειν quam simpliciter *videre:* nempe, videre *cum attentione.* unde τὰ οἰκτρὰ δέδορκε (ver. 190.) verto, *respicere solet miserias:* ut Agamemnon de seipso dicit τὰ οἰκτρὰ συνετός εἰμι, Iph. Aul. 1245. Omnes *vident* miseranda, sed omnes non δεδόρκασι, secundum significationem vocis δέδορκε versu 190.

Ver. 180. (191.) ὑμνοποιὸν, αὐτὸς ἂν τίκτῃ μέλη. Scaliger, Τόν θ' ὑμνοποιὸν αὐτὸν, ἃ ἂν τίκτῃ μέλη, χαίροντα τίκτειν. Ceterum τίκτειν μέλη, ut τίκτειν ῥήματα, Aristoph. Ran. 1091. et *versus male ter* NATOS, Horatio. Hunc, et tres sequentes Iambos, quos ex alia aliqua fabula pedem huc intulisse putat, exigit Reiskius. Certe ad rem Adrasti parum faciunt, utcumque verum dicant.

Ver. 183. (194.) Pro Τέρπειν. Cod. A. Τρεπειν. B. Τερπειν γρ. Τρεπειν. Paullo ante οἴκοθεν, *ipse,* a *seipso:* ut Aristoph. Εἰρήν. 521. οὐ γὰρ εἶχον οἴκοθεν· *non enim habeo a meipso.* οἴκοις, *apud seipsum,* idem quod οἴκοθεν hic, ᾧ μηδέν ἐστ' οἴκοις βαρὺ, Sophocl. Trachin. 743. ἡ οἴκοθεν κρίσις, *internum animi judicium,* Plutarchus De Adul. et Amic. discrim. p. 55. F. οἴκοθεν, ἀντὶ τοῦ, ἀφ' ἑαυτοῦ· Schol. Sophocl. Ajac. 1071. Sic τοὺς οἴκοθεν φαύλους, Josephus Bell. Jud. II. 20: 7. quod male vertitur, *qui domi se improbe gerunt.* sensus est, *qui sibi conscii sunt se esse improbos.*

Ver. 187. (198.) Σπάρτη μὲν ἡ 'μὴ, καὶ πεποίκιλται τρόπους.

Sparta quidem mea, præter alia, *variis etiam est prædita moribus.* Sic vertunt. Falso autem ab Adrasto dicitur *Sparta mea,* cum ille Argivorum rex esset, non Spartæ, in quam ne minimum quidem juris habuit. Lego, Σπάρτη μὲν[p] ὠμὴ, καὶ &c. *Sparta quidem sæva est, et moribus varia: Ceteræ vero* Peloponnesi *civitates, parvæ sunt, et infirmæ.* Rationem reddit Adrastus quare Atheniensibus potissimum se applicuerit. Notum autem est ex multis horum dramatum locis, quam libenter Euripides captet occasiones omnes perstringendi Lacedæmonios, Atheniensium æmulos. Sic et Isocrates Panath. p. 496. ὥσπερ ἀπορίας οὔσης, τί ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν περὶ τῆς ὠμότητος, καὶ χαλεπότητος τῆς Λακεδαιμονίων. Talis ingenii erat Clearchus, et ipse Lacedæmonius, qui ἀεὶ χαλεπὸς καὶ ὠμὸς ἦν, Xenophon K. A. lib. II. p. 291. B. Adrastus dicit: Ex Peloponnesi civitatibus, Sparta, quæ sola auxilium nobis ferre potest, *non vult,* ceteræ, *non possunt.* * [Cogitavit Reiskius de

[p] Sic etiam emendatum a Cantero in margine exemplaris Basiliensis in Bibl. Bodleiana.

Σπάρτη μὲν ἀκμῆς, *vegeta:* vel ἥβῃ, vel ἀβριδαῖος. Heathius mecum emendat ὠμῆ, et ob eandem rationem.

Versu antecedenti, Ἐγὼ δίκαιός εἰμ' ἀφηγεῖσθαι τάδε, pro, Δίκαιόν ἐστιν ἐμὲ ἀφηγεῖσθαι τάδε, notissimum est. vide Heraclid. 776. Sic, Οὐχ ἁγνός εἰμι τῷ κτανόντι κατθανών· ibid. ver. 1011. *Si occidar, polluam eum qui me occiderit.* et ver. 143. ejusd. fab. Xen. H. Græc. I. p. 448. C. Demosth. contr. Aphob. I. versus finem, δίκαιοι δ' ἐστ' ἐλεεῖν &c. *debetis misereri.* et virum doctissimum Joan. Toupium, Emendat. in Suidam, p. 103.

Ibid. καὶ πεποίκιλται τρόπους. Et *variis* vel *diversis* vel *vafris* moribus utitur; ut ποικίλως αὐδωμένου, Soph. Philoct. 130. Phœniss. 473. ed. Barn. Demosthenes in Leptin. p. 42. ed. Taylor. Οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ', ὅτι Θηβαῖοι, καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἡμεῖς, οὔτε νόμοις, οὔτε ἔθεσι χρώμεθα τοῖς αὐτοῖς, οὔτε πολιτείᾳ. Hoc est forte, κεχάρισται τοὺς τρόπους Herodoto IV, 28. ubi, ut hic, intelligitur κατά. Nota est Lacedæmoniorum ξενηλασία, cui hic forsan adluditur. *Moribus est inconstans,* vertit Heathius. Incerta videri potest significatio utriusque vocis, πεποίκιλται et τρόπους.

Ver. 188. (199.) κἀσθενῆ, ut ἀσθενεῖς πόλεις Plutarch. Arat. p. 1038. C. Herodot. V. 36. Max. Tyrius Diss. XXXI. 1. ἐν Χηναῖς, σμικρῷ καὶ ἀσθενεῖ πολίσματι. Xenophon. Hist. Græc. III. p. 481. A.

Ver. 189. (200.) τόνδ' ὑποστῆναι πόνον. Sic ver. 345. Πρώτη κελεύεις τόνδ' ὑποστῆναι πόνον· *[*stare sub hoc labore,* i. e. sustinere, suscipere, subferre.] ὑποστῆναι βέλος Herc. Fur. 1350. in Stobæo ὑποστᾶναι. ubi monendi sunt futuri Editores Euripidis, versum deesse in impressis exemplaribus, qui restituendus est, et emendandus [q] contextus, ex Stobæi isto loco, Serm. CVI. p. 568. ed. Aurel. Allobrog. 1629. Utar occasione restituendi alium versum, Helen. 568. ubi visa in Ægypto Helena Menelaus obstupescens, quærit ab ea, [r] Ἑλληνὶς εἶ τις, ἢ 'πιχωρία γυνή; Cui illa respondet, Ἑλληνίς· ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν. In vulgatis deest prior versus, adeo ut Helena respondeat sine quæstione. eum restitui ex Aristophanis Thesmophoriaz. ver. 914.

Ver. 190. (201.) καὶ νεανίαν. Vel, καὶ νεανιῶν Ἔχει σε ποιμέν' ἐσθλόν. quod multo plus exprimere videtur. ἀστοὶ νεανίαι hi vocantur ver. 443. et νέοι, 843. Ποιμένα νεανιῶν ut ποιμένα λαῶν Homero.

[q] Sed ibi vulgatam præfert Musgravius, quam citat etiam M. A. Muretus Var. Lectt. IV. 2. *Porsonus.*

[r] Ita ed. Musgr. *Porsonus.*

Ver. 195. (206.) Ἄλλοισι δὴ 'πόνησ'. Sic scribendum, pro ἐπόνησα. Et intelligi quidem hæc possunt: sed mendum verbo 'πόνησ' subesse non dubito. Facile defendi posset, si MSS. haberent, Ἄλλοισι δήποτ' ἦν ἁμιλληθεὶς λόγῳ Τοιῷδ'· *Cum aliis olim disputavi, tali usus argumento*, scil. quod sequitur. ἦν ἁμιλληθεὶς foret ἡμιλλήθην, ut ἐξαρκέσας ἦν pro ἐξήρκεσε ver. 511. Pulcra autem est hæc Thesei disputatio, licet paullo abruptius intrusa nonnullis videri possit. Eadem erat summa orationis Themistoclis ante pugnam navalem apud Salamina, Herodot. VIII. 83 [s].

Ver. 200. (211.) [t] οὐκ ἂν ἦμεν ἐν φάει. *Non fuissemus in vita.* Ipsa *vitæ* nostræ continuatio argumentum est *Bona* esse plura *Malis*. *Lux* pro *vita* notissimi est usus, tam Græcis quam Latinis.

Ver. 201. (212.) ἐκ πεφυρμένου Καὶ θηριώδους. Codd. A. B. ἐκπεφυρμενον, una voce: et θηριωδη A. Janus dicitur hoc fecisse Italis antiquis, ἐκ τοῦ θηριώδους καὶ ἀγρίου μεταβαλεῖν τὴν δίαιταν· Plutarch. in Numa p. 72. F. ubi addidisse potuit βίου, *[ut in his omnibus exemplis,] vel scripsisse βίου pro τοῦ. Idem libello Πῶς ἄν τις αἴσθοιτο &c. p. 75. μεταβαλὼν εἰς θεῖον ἐκ θηριώδους βίον. Noster in Sisypho, ἄτακτος βίος καὶ θηριώδης.

Ver. 203. (214.) In nonnullis Editt. legitur Πρῶτα μὲν ἐνθείς. Barnesius edidit, nescio an primus, Πρῶτον, prout metrum postulabat. et ita exhibent Codd. A. B. Deinde, ἄγγελον γλῶσσαν λόγων δοὺς: ante quem, Homines erant MUTUM *et turpe pecus.*

Ver. 205. (216.) Τροφήν τε καρποῦ, τῇ τροφῇ τ' ἀπ' οὐρανοῦ
Σταγόνας ὑδρηλάς.

Lectori accurato hæc vix satisfacient, utcumque speciosa videantur. Scripsisse potuit,

Τροφήν τε καρποῦ γητραφῆ, κἀπ' οὐρανοῦ
Σταγόνας ὑδρηλὰς, &c.

ut duos magnos divinæ benignitatis fontes innueret, *Terram*, et *Cœlum*, seu *Aërem*: fructus e *terra*, pluviam a *cœlo*. Δοὺς σταγόνας ὑδρηλὰς ἀπ' οὐρανοῦ, est D. Pauli οὐρανόθεν ὑετοὺς διδοὺς, Actor. xiv. 17. ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, Plutarch. in Sylla ad fin. et Xenophon Ἀναβ. IV. p. 319. D. *aqua cœlestis*, Horatio. Τά Τ' scribo pro τά γ', propter Ἄρδη ΤΕ.

Ver. 207. (218.) Ἄρδη τε νηδύν. *Et ut riget ventrem.* Ventrem *cujus*,

[s] Quod ait Marklandus, eandem summam fuisse orationis a Themistocle ante pugnam Salaminiam habitæ, de qua Herodotus VIII. 83. nec clare docent Herodoti verba, nec ullo modo verisimile est. *Musgravius.*

[t] De phrasi εἶναι ἐν φάει vide Valckenær. ad Euripid. Phœn. 1349. adde Hec. 706. (diverso sensu 1214.) Sophocl. Philoct. 1242. *Porsonus.*

vel *quorum?* non *hominum*, neque ceterorum *animalium:* ii enim non ex *aqua pluviali*, sed ex *fontibus* et *fluminibus* (non *ventrem rigant*, sed) *sitim sedant;* unde *pocula Acheloïa*, et istud Lucani, *Satis est populis* fluviusque, *Ceresque.* Opinor, Ἄρδῃ τ' ἄνυδρον, sc. γαῖαν, petendam ex præcedenti versu: *et ut riget siccam.* hi enim duo sunt præcipui usus *pluviæ*, quos scimus, nempe, ut *plantas alat*, et ut *riget* (non *ventrem*, sed) *terram siccam* et humore carentem. ἡ ἄνυδρος, sc. γῆ vel χώρα, sæpe occurrit: vid. Herodot. III, 4, 9. * (τὴν ξηρὰν Matth. xxiii. 15.) Noster ex Incert. Tragœd. p. 505. ed. Barn. eadem omissione Articuli,

Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ', ὅταν ξηρὸν πέδον,
Ἄκαρπον αὐχμῷ, νοτίδος ἐνδεῶς ἔχῃ.

vide quæ sequuntur ibi. Codex A. ἄρδει. Τοῖσι pro Τοῖσδε i. e. τούτοις, ver. 207.

Ver. 208. (219.) Προβλήματ', αἶθον ἐξαμύνασθαι Θεοῦ. Exemplaria retinent αἶθον. Forte, χείματος Προβλήματ' αἶθόν τ' ἐξαμύνασθαι Θεοῦ. * (Et sic Heathius.) Constructio erit χείματος προβλήματα, προβλήματά τε ἐξαμύνασθαι τὸ αἶθον (*ardens*, i. e. *ardorem*) Θεοῦ. per quæ intelligo *domos* quoque, non *vestes* solum. Plato in Timæo (p. m. 170. ed. Ald. Fol.) citatus a Dion. Longino περὶ Ὕψ. sect. 32. vocat *carnem*, προβολὴν μὲν καυμάτων, πρόβλημα δὲ χειμώνων. De Θεὸς pro *Sole* vide hic Barnesium, et Lud. Carrionem Emendat. II, 1. Herodotus appellat *Solem* τὸν Θεὸν, lib. II, 24. Valckenærius ad Phœniss. 786. "χείματος Προβλή-"ματ', αἶθός τ' ἐξαμύνασθαι θεοῦ· literam τ' omissam adjeci; nec spre-"verim: Πρόβλημά τ', αἶθός τ' ἐξαμύνασθαι θεοῦ." αἶθόν τ' i. e. αἶθόν τε, Heathius. Τὸ αἶθος habent Lexica, ex Apollonio Rhodio III. 1302. et ita Miltonus quoque ex conjectura, αἶθός τ'. Hæc duo, τροφὴν et πρόβλημα χείματος &c. duabus vocibus exprimit D. Paulus 1 Tim. vi. 8. διατροφὰς καὶ σκεπάσματα. Cl. Reiskius legit, Πρόβλημα κ' αἶθον'—Θεόν. "ὁ αἴθων Θεὸς, inquit, est Sol. Vet. Ed. recte habet αἶθον' cum apo-"stropho." Addo, et ita habere Aldinam. ὁ αἶθος, Auctor Rhesi 990. ναυσὶν αἶθον ἐμβαλεῖν Πέποιθα.

Ver. 210. (221.) Ἔχοιμεν ἀλλήλοισιν, ὧν. Distinctio forte ponenda est post Ἔχοιμεν: et ἀλλήλοισιν sumendum sensu ἀλλήλων: διαλλαγὰς τούτων ὧν γῆ ἀλλήλων πένοιτο· *permutationes earum rerum, quibus terra utriusque indigeret.* * [sic ver. 676. ἀλλήλων ὄχους. ubi vide.]

Ver. 211. (222.) κ'ου σαφῆ, γινώσκομεν Εἰς πῦρ &c. Codices A. B. C. σαφῶς. præclare. Lege et distingue;

Ἃ δ' ἔστ' ἄσημα, κοὐ σαφῶς γινώσκομεν,
Εἰς πῦρ βλέποντες, καὶ κατὰ σπλάγχνων πτύχας
Μάντεις προσημαίνουσιν, οἰωνῶν τ' ἄπο.

Hæc enim omnia, *Ignispicium, Extispicium,* et *Avispicium* seu *Auspicium,* ad *vates* pertinent. non igitur recte dici potuit γινώσκομεν (ἡμεῖς) εἰς πῦρ βλέποντες, sed μάντεις εἰς πῦρ βλέποντες &c. προσημαίνουσιν. Reiskius sine MSS. feliciter hunc locum distinxit, κοὐ σαφῆ γινώσκομεν, et recte construxit, καὶ ἃ οὐ σαφῆ γινώσκομεν, οἱ μάντεις, βλέποντες εἰς πῦρ — προσημαίνουσιν.

Ver. 217. (228.) τὸ γαῦρον δ' ἐν χεροῖν κεκτημένοι. Χεροῖν est conjectura Canteri, a Barnesio tacente in contextum admissa. Editiones priores habent χερσὶ, unde feceram φρεσίν. Et ita inveni in Codd. A. B. C. et ex conjectura Reiskius. Sic τοῖς φρονήμασι γαῦροι, Plutarchus Mario p. 416. C. Aliud est κόμπον ἐν χεροῖν ἔχων apud Æschylum Sept. ad Theb. 479. i. e. βραχίοσιν: de quo vide infra ad ver. 473.

Ver. 218. (229.) Δοκοῦμεν εἶναι Δαιμόνων σοφώτεροι. Descriptionem hic habes morbi, quo nullus nunc frequentior aut magis fatalis est inter homines qui alioquin intellectu et animi dotibus præcellere existimantur. Sic *Dei sapientia* olim videbatur Ἕλλησι μωρία. Rationem hujus rei videbis in versu præcedenti, nempe *Fastum* sive *Superbiam.*

Ver. 219. (230.) Ἧς καὶ σὺ φαίνῃ δεκάδος. *Ex qua decuria tu quoque es:* i. e. ex quo numero. sumtum a Militia. Hesychius: Δεκάδες· οἱ ἐκ τῆς τάξεως τῶν δέκα στρατιωτῶν συνεστῶτες. Homer. Iliad. Β. 126. Oppian. Halieut. I, 443. πολλὰς εἰς ἐτέων δεκάδας, in Epigrammate: id est, *ad magnum numerum annorum,* et Antholog. VII. p. 463. ed. Steph. ἐτέων ἡ δεκὰς οὐκ ὀλίγη. Ejusdem est metaphoræ *cohors amicorum,* Sueton Ner. c. 8. Legi quoque et distingui hic posset, Ἧς καὶ σὺ φαίνῃ δεκάδος οὐ σοφῆς γεγώς· Ὅστις &c. *Ex quo numero non-sapiente tu quoque videris esse; Qui* &c.

Ver. 220. (231.) θεσφάτοις Φοίβου ζυγεὶς. Sic ὁρκίοισι ζυγεὶς, *jurejurando devinctus,* Med. 735. κλοπῇ τε κἀνάγκῃ ζυγεὶς, *coactus, adactus,* Sophocles Philoct. 1053. Quæ noto, ne quis, sine MSS. necesse putet θέσφατ' εἰς Φοίβου ζυγεὶς, quia ea constructio habetur infra ver. 822. δέμας ἐζύγη εἰς εὐνὰν ἀνδρός.

Ver. 221. (232.) ὡς ζώντων Θεῶν. *Ut viventibus Diis.* Non intelligo quid velit. Scaliger legit, ὡς λώντων Θεῶν, *ut volentibus Diis:* et ei assentitur Barnesius. Non abnuerim, si indubitate verbum λῶ pro θέλω alibi in Euripidis iambis, vel in ullo alio Attico scriptore invenissem

Sed Doriensibus proprium opinor. vide Aristoph. Lysistrat. 95. et Acharn. 749. Epicharmum apud Athen. VI. 8. Anacreont. Od. X. Alii hic legunt δόντων Θεῶν· quod probabilius puto: Hippolyt. 1434. Athenæus XIII. p. 576. B. ὡς κατὰ Θεὸν γενομένης τῆς δόσεως, in re nuptiali. Oraculorum vero fidem hic leviter stringit Euripides sub persona Thesei: quod et alibi facit: Tu putabas *oraculi* Apollinis jussum, idem esse quod Deorum jussum: οὐ σοφὸς γεγώς. Apertius hoc facit Sophocles Œdip. Tyran. 730. sub persona Jocastæ. Ζώντων recte habere putat Reiskius: *["*Ita dedisti filias tuas in matrimonium " suasu oraculi ut constet te, deos esse et vivere et curare humanas res, " existimasse.* Apodosis ad MEN (ver. 220.) habetur ver. 229. εἰς ΔΕ " στρατείαν. saltim tenendum δὲ ver. 222. (pro quo conjicit τε) non esse " apodosin præcedentis μέν." Et sic post eum Heathius, hoc sensu: Oraculi monitu, dedisti filias tuas hospitibus, quasi Dii fuissent: sed contra, Argivos in expeditionem eduxisti, contemto oraculo, quasi nulli Dii fuissent.] *(et post eum Heathius.)

Ver. 222. (233.) δῶμα συμμίξας τὸ σόν. Codd. A. B. σωμα pro δῶμα, frequenti commutatione literarum σ et δ. sumta forte hæc vox ex versu sequenti. λαμπρὸν et θολερὸν metaphorica sunt a fluviis vel aqua. Polemon apud Macrobium Saturnal. V. 19. τὸ δὲ ὕδωρ ἐστὶ θολερὸν αὐτῶν. Neque spernerem θολερῷ ποταμῷ apud Herodot. VII. 35. quamquam scio quomodo δολερῷ ibi explicari possit. λαμπρῶν ὑδάτων Xenophon Hist. Græc. lib. V. p. 564. B. Æschyl. Eumen. 702. et Apocalyps. xxi. 1. In Max. Tyrio Dissert. XVI, 9. καθαρὸς et διαυγὴς opponuntur θολερῷ et τεταραγμένῳ.

Per σώματα ἄδικα (ver. 223.) *personas sontes,* intelligit Tydea et Polynicem: per δικαίοις σώμασι, *insontibus personis,* filias Adrasti, Argian et Deïpylen, istorum uxores. Δίκαιος, *insons,* ut Sophocl. Œd. Col. 1047. D. Lucas xxiii. 47. ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. Ἥλκωσας οἴκους, ut φρένας ἥλκωσεν Alcest. 878. Hanc mixturam Metaphorarum in Poëta hodierno vix ferremus, λαμπρὸν, θολερὸν, et ἥλκωσας.

Ver. 225. (236.) Εὐδαιμονοῦντας δ' εἰς φόνους κτᾶσθαι φίλους. Codices omnes Paris. pro φόνους habent δομους: ut εὐτυχοῦντας δόμους Electr. 398. et εὐτυχησάντων δόμων, in Erectheo, apud Stobæum Tit. 42. Mallem quoque, Εὐδαιμονοῦντάς τ', propter οὔτε præcedens, ut ver. 326, 327.

Ver. 226. (237.) ἡγούμενος. *Existimans.* Hoc dictum videtur ex vulgari opinione; non enim pie neque vere supponi potest Deum ita

revera existimare, (nam sic tolleretur Providentia, præter mentem Thesei et Euripidis) sed loquitur Theseus ex eventu rerum non infrequenti. Sic in isto ad Λὼτ, Genes. xix. 25. Ἔξελθε, ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως. Si Lot, vir bonus, non exiisset, futurum erat (culpa quidem sua post istud monitum, sed tamen futurum erat) ut vir bonus cum ceteris Sodomitis periisset. *Existimans* igitur hoc loco videtur velle, qui *putari potest existimare,* qui res agi sæpe permittit, *quasi* existimaret. Ita ver. 344. Theseus de matre sua Æthra dicit, ὑπερορρωδοῦσ' ἐμοῦ, *metuens pro me.* Atqui Æthra ipsa testata fuerat supra ver. 327. se *non metuere* pro Theseo in hac caussa. Sed quia matres metuere *solent* pro filiis suis, ὑπερορρωδοῦσ' ἐμοῦ significabit, quæ *existimari potes,* more matrum, *metuere pro me,* mater pro filio. Sic ἤθελε παρελθεῖν αὐτοὺς, *voluit eos præterire,* Marc. vi. 48. scil. ut ipsi putabant: non enim *revera* voluit eos præterire.

Pro πήμασιν διώλεσεν (ver. 227.) exspectasses πήμασι ξυνώλεσεν, vel πήμασιν συνώλεσε. Sed Libri non variant.

Ver. 228. (239.) Τὸν συννοσοῦντα. Lego, [a] Τὸν οὐ νοσοῦντα: ex sensu, et proclivi literarum ο et σ mutatione. Τὸν οὐ νοσοῦντα est *insontem.* Pulcerrime Æschylus Ἑπτ. ἐπ. Θηβ. 608.

Ἢ γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ &c.
Ὤλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένει.

vide cetera. Scriptor qui vocatur Phocylides, Νουθετικ. ver. 128.

Πολλάκι συνθνήσκουσι κακοῖς οἱ συμπαρεόντες.

Horatius: *sæpe Diespiter Neglectus incesto addidit integrum.* Διώλεσεν (ver. 227.) est *perdere solet.* Hanc conjecturam in contextum admittere ante statueram. confirmavit me Cl. Piersonus Verisimil. I. 6. producto etiam Horatii loco, qui est Carm. III. 2: 29. Pro Τὸν συννοσοῦντα Reiskius Οὐ συννοσοῦντα, eodem sensu. Tale fere mendum emaculabis ex Clem. Alexandr. Pædag. II. 4. p. 194. si scribas, συνῳδικὸς δέ ἐστιν οὗ, pro absurdo συμποτικὸς δέ ἐστι νῦν. *interdum autem concentibus est appositus:* sc. ὁ λόγος.

Ver. 230. (241.) Μάντεων λεγόντων. Hoc esse potest vel προλεγόντων, *vatibus prædicentibus* eventum; vel ἀντιλεγόντων, *vetantibus:* ut Electr. 65. ἐμοῦ λέγοντος, *me vetante,* i. e. *dicente* ne faceres. τῶν μάντεων ἀπαγο-

[a] Recte legunt τὸν οὐ νοσοῦντα Piersonus, Marklandus, Musgravius, quod dudum legit Stanleius ad Æschyl. Theb. 605, et ante eum Lambinus ad Horatii Carm. III. 2. 29. *Porsonus.*

ϱευόντων, Herodot. III. 124. τῶν μάντεων οὐκ ἐόντων, Plutarch. Pelopid. p. 295. *[Sequitur: Θέσφατ' εἶτ' ἀτιμάσας, Βίᾳ παρελθὼν Θεοὺς—Distingui potest, ἀτιμάσας Βίᾳ, παρελθὼν Θεοὺς &c. *deinde responsis* eorum *per vim contemtis:* ut adludatur ad ver. 158. ἦλθον Ἀμφιάρεώ γε πρὸς βίαν. Παρελθὼν Θεοὺς, ut παρέρχεσθε—τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, D. Lucas xi. 42. παρελθὼν τὸν νόμον, Lysias contr. Andocid. p. 129. ed. Tayl. Θεοὺς ὑπεκδραμούμενοι, Phœniss. 890. "Recte Vet. ed. sic distinguit, Μαντέων λεγόντων "θέσφατ', εἶτ' ἀτιμάσας, *quamvis vates oracula creparent, nihilominus "pensi non habens.*" Reiskius. Et ita Heathius, de distinctione.] *(Quæ sequuntur, varie distingui possunt, et varie distincta sunt a viris doctis.)

Ver. 237. (248.) πάσχον. Cod. B. πασχων, schemate διανοίας, quasi τὸν δῆμον, non τὸ πλῆθος, præcessisset. Et ver. 238. pro μὲν B. C. γαρ. De ἀποσκοπῶν vid. Cl. Sallier. ad Tho. Magistrum V. Ἀποσκοποῦμαι, p. 101.

Ver. 238. (249.) Τρεῖς γὰρ πολιτῶν μερίδες. Pulchra et vera sunt hæc: utrum ad rem præsentem sint, dubitari potest. Hujusmodi emblemata, seu Locos Communes, paratos verosimile est Poëtas domi habuisse, cuilibet dramati vel operi inserendos, pro argumento vel libitu suo. Sed ad illationem istam Thesei (ver. 246.) Κἄπειτ' ἐγώ σοι ξύμμαχος γενήσομαι; *(Et deinde ego tibi auxiliator ero?)* Adrastus jure videtur respondere potuisse, Quidni? licet enim tria sint genera civium, et licet omnia quæ supra dixisti vera sint; hæc tamen non obstant, Theseu, quo minus nobis auxilio esse possis, et Argivorum occisorum cadavera a Thebanis repetas.

Ver. 239. (250.) Ἀνωφελεῖς. *Inutiles:* nempe si comparentur cum civibus mediæ conditionis. Loquitur Theseus ut Atheniensis. Et hanc rem disputat Xenophon De Rep. Athen. initio. ubi dicit, οἱ κυβερνῆται, καὶ οἱ κελευσταὶ, καὶ οἱ πεντηκοντάρχοι, καὶ οἱ πρωρᾶται, καὶ οἱ ναυπηγοὶ, οὗτοί εἰσιν οἱ τὴν δύναμιν περιτιθέντες τῇ πόλει, μᾶλλον ἢ οἱ πολῖται (f. [x] πλούσιοι,) καὶ οἱ γενναῖοι, καὶ οἱ χρηστοί. Plura ibi vide. Τ' post πλειόνων delendum censet Reiskius.

Ver. 243. (254.) προστατῶν φηλούμενοι. Nonnullæ Editt. φελούμενοι.

232. τιμώμενοι χαίρουσι Hippol. 8. *Porsonus.*

[x] πλούσιοι etiam Morus ad Xenophontis locum. Nonnemo ὁπλῖται.

243. γλώσσῃ Stobæus, ut mox ἡ μέση. τὰ μέσῳ pro τὰν μέσῳ Antiphanes Athenæi XI. p. 471. C. *Porsonus.*

perperam. Codex A. φηλουμενοι. et ita Miltonus. vid. Lycophron. Cassandr. 785. Æschyl. Agamemn. 501. Scholiast. Apollon. Rhod. III. 982. Flor. Christian. ad Aristoph. Pacem ver. 1165. Codd. B. C. Ald. et Brubach. edit. φιλούμενοι[y]. vide Græv. Lection. Hesiod. c. xix. hoc maluit Brodæus. φυσούμενοι Reiskius. Per προστατῶν hic intelligi possunt ii homines populares qui a Demosthene et vett. Oratoribus appellantur Ῥήτορες et Δημαγωγοί.

Ver. 245. (256.) τάξη πόλις. Non objici debet vocem πόλεις in versu antecedenti occurrere; nam Euripides et ceteri Tragici sæpe ita faciunt. Quamquam non dubito quin in multis locis meliora exemplaria hanc ταυτολογίαν sublatura sint. Hic bene scripsisse potuit τάξη νόμος[z]: vid. ver. 312, 313. Stobæus vero Tit. XLI. p. 240. hos duos Iambos ita citat:

Τριῶν δὲ μοιρῶν ἡ μέση σώζει πόλιν,
Κόσμον φυλάσσουσ' ὅντιν' ἂν δόξη πόλει.

Nonnullæ editt. habent τάξη πόλεις. Exemplum vero repetitionis ejusdem vocabuli hoc habe, ex Alcest. 712. * (ed. King.)

Τοῖς μὴ θέλουσι δρᾷν τάδ', αὐτὸς ὢν ΚΑΚΟΣ;
Σίγα· νόμιζε δ', εἰ σὺ τὴν σαυτοῦ φιλεῖς
Ψυχὴν, φιλεῖν ἅπαντας· εἰ δ' ἡμᾶς ΚΑΚΩΣ
Ἐρεῖς, ἀκούση πολλὰ, κ'ου ψευδῆ ΚΑΚΑ.
ΧΟ. Πλείω λέλεκται νῦντε, καὶ τὰ πρὶν, ΚΑΚΑ.
Παῦσαι δὲ, πρέσβυ, παῖδα σὸν ΚΑΚΟῤῥοθῶν.

Ver. 248. (259.) Χαίρων ἴθι, μὴ οὐ γὰρ βεβούλευσαι καλῶς &c. Deest syllaba versui; nam μὴ οὐ in Tragicis[a] semper est monosyllabon, non obstante Diogene Laërtio *[(qui hoc videtur nescivisse)] ad finem vitæ Cleanthis. Codices A. B. C. habent χαιρων ιθι δη μη γαρ &c. Conjici posset Χαίρων ἴθ'· οὐ δὴ γὰρ—Phœniss. 998. Vel cum Heathio, Χαίρων ἴθ'· οὐ μὴ γὰρ—Vel Χαίρων ἄπιθι, quod frequenter occurrit in Aristophane et aliis, *(vel, χαίρων ἴθι σύ· μὴ &c.) Nulla est difficultas in sensu; et tutissimum erat edere Manuscriptorum lectionem, utcumque mendosam, cum tot conjecturis locus sit. Βεβούλευσαι καλῶς, ut Soph. Œdip. Tyran. 1380. Isocrat. Æginet. initio. εὖ βουλεύεσθαι, Herodot. I. 116.

Versu antecedenti pro καλὸν omnes Codd. καλων. male. Demosthenes contr. Aristocrat. p. 301. ed. Taylor. καὶ τί δήπου φήσομεν, ὦ ἄνδρες

[y] φιλούμενοι etiam Stobæus.
[z] νόμος etiam Musgravius.

[a] Fere, non semper, inquit Brunckius ad Eurip. Orest. 598. *Porsonus.*

Ἀθηναῖοι, καλὸν, εἰ τῶν Ἑλλήνων &c. Noster Orest. 1098. τί γὰρ ἐρῶ καλόν ποτε &c. Herc. Fur. 578. ἢ τί φήσομεν καλὸν &c. Καλὸν, *speciosum.*

Sensus duorum Chori iamborum qui sequuntur, Ἥμαρτεν· ἐν νέοισι &c. ambiguus esse potest. De νέοισι *juvenibus*, vide quid dicat ver. 160. 232. In hos Chorus videtur culpam conferre : *Sit quidem ut peccaverit Adrastus : attamen non tam in eo culpa hujus peccati residet, quam in Juvenibus, qui eum ad hoc bellum impulerunt : huic autem veniam dari æquum est.* Τῷδε, *huic*, Adrasto, opponitur νέοισι. Præceptum Horatii exequitur Chorus, *Ille bonis faveatque, et consilietur amice :* et, *Ille tegat commissa.* Ad τόδε sumo ἁμάρτημα, petendum ex verbo ἥμαρτεν. νέοισιν ἀνθρώπων, ut νέοισιν ἀστῶν, ver. 843.

νέοισι. " Quam absurdum hoc de sene Adrasto, qui ipse (ver. 165.) " se πολιὸν appellavit ? Sed obliviosus et contradictionum plenus est " Euripides, et decorum non curat." *Reiskius.*

Alii forsan aliter conclusissent ; nempe, νέοισι non posse intelligi de Adrasto, quia ipse (ver. 165.) se πολιὸν appellaverat. Sane, si tam enormiter peccat Euripides, quam eum accusat Vir Clarissimus, non jam sapientissimi, prout semper habitus est, sed stupidissimi Poëtarum apud Veteres et Recentiores appellationem jure meritus fuisset. Si probari quidem potuit, Euripidem, sic ut Virgilium in Æneïde, morte, vel casu aliquo præventum, has Tragœdias imperfectas et inemendatas reliquisse, et nunquam publicasse ; de illius erroribus quidlibet concedi posset. Sed hoc nunquam, quantum scimus, illi objectum fuit. Hoc autem loco, νέοισι non potest intelligi de Adrasto : nam τῷδε clare opponitur τῷ νέοισι : τῷδε vero non potest alium denotare quam Adrastum. Hac igitur parte Euripides certissime culpa vacat. Qui hos magnos Veteres errorum incusamus, sæpe circumspicere ac nosmet ipsos intueri oportet, ne damnare videamur quæ male intelligimus. Hæc non studio Virum doctissimum * (et ingenosissimum) culpandi, sed Euripidem defendendi, invitus dico. Sam. Petitus Miscell. III. 17. pro νέοισι legit νόοισι. satis commode, ut opinatur Heathius. Ἥμαρτεν, *sit ut peccaverit*, ut Τέθνηκα, *sim mortua, sim interfecta*, Androm. 334. Cum potentiali et ἂν, Helen. 1047. Πείσαιμ' ἄν : *sit ut persuadeam.* Cum futuro indicativi, eodem sensu, Iphig. Aul. 1185. Εἶεν· θύσεις δὲ τὴν παῖδ'· *Esto : sit ut mactaveris filiam.* *[Cum præterito rursus Helen. 1065. Καὶ δὴ παρεῖκεν, vel παρῆκεν· *Fac eum concessisse*, ut vertitur. accuratius, *Et sane sit ut concesserit.*]

Ver. 252. (263.) Οὔτοι δικαστὴν εἰλόμην &c. Hoc responsum Adrasti ad

fastosam, uti videbatur, Thesei orationem, animosum est et pulcrum, et Principe, in infortuniis posito, dignum. Barnesius, opinor, supplevit σ' ante εἰλόμην· quod quidem satis necessarium videtur, sed incertum est an ibi collocari debeat; poni enim potest ante ἀφίγμεθα, * (vel ante ἐμῶν.) Hi duo Iambi, hic et proxime sequens, inverso ordine olim legebantur. eos recte restituit Barnesius, auctoribus Scaligero, Heinsio, Duporto. * [Pro Ἀλλ' ὡς ἰατρὸν Reiskius legit, Οὐδ' ὡς. Sed, Ἀλλ' ὡς ὀναίμην ver. 256, probat Euripidem hic scripsisse, Ἀλλ' ὡς ἰατρόν.] Ver. 254. (265.) πράξας μὴ καλῶς ambigua est locutio; nam de *passione* æque bene intelligi potest ac de *actione*.

Ver. 257. (268.) τοῖσι σοῖς. Vix possum credere Scaligerum conjecisse τοῖς ἴσοις: quia hæc lascivia judicio Scaligeri indigna est. τοῖσι σοῖς, *tuis rebus* vel *verbis*, est, tuis conditionibus, tua sententia, eo quodcumque tu statueris. Iphig. Aulid. 1167. ἤ με χρὴ λέγειν τὰ σά; *aut oportet me dicere tua?* i. e. pro te loqui. τ' ἀπό σου, Electr. 280. *tua verba*. In singulari Sophocles Ajac. 1283. εἶμ', ἐπαινέσας τὸ σόν· *abeo, tuam comprobans sententiam*, vel *quod tu dicis:* ut τὰ σὰ ibid. ver. 1284. De locutione τί γὰρ πάθω, vide Gatakerum ad M. Antonin. XII. 16.[b] Pessime accepta fuit in versione apud Herodot. IV. 118. nam ubi verti debuit, *Quid enim facere possimus*, τί γὰρ πάθωμεν; &c. nunc vertitur, *Quid enim cladem subeamus* &c.

Ver. 258. (269.) Ἄγ', ὦ γεραιαί. Interpretes videntur legisse, Ἀλλ', ὦ γεραιαί· vertentes, *Sed, o anus:* ut ver. 359.

Ver. 259. (270.) καταστροφῇ. Vertitur, *in reditu*. Brodæus, *ultimæ parti, postremo actui;* quod non intelligo. Conjeceram καταστεφῆ. sed prius idem fecerant Scaliger et Duportus, probante Heathio. γλαυκην χλόην φυλλάδος καταστεφῆ est descriptio τῆς ἱκετηρίας seu *rami supplicis*. per γλαυκὴν χλόην φυλλάδος intelligit *frondem virentem olivæ:* per καταστεφῆ lana *redimitam* seu *cinctam*. vide Barnes. ad ver. 10. Æschylum Eumen. 43. Supplic. 22. *[Quidnam vero sit *viridem herbam frondium*, in Canteri et Barnesii; vel *viridem herbam ramis obductam*, in versione Heathii, non intelligo. Reiskius legit φυλλάδας καραστεφεῖς, *folia quibus caput cingitur et tegitur.*] Sed Supplices hæ *tonsæ* erant (ver. 97.) non *coronatæ*. Athenæus lib. XV. c. 5. p. 675. A. de iis qui in luctu sunt: ὁμοιοπαθεῖς τοῦ κεκμηκότος, κολοβοῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς τῇ τε κουρᾷ τῶν τριχῶν, καὶ τῇ τῶν στεφάνων ἀφαιρέσει. Quin et στέμματα quæ gere-

[b] Vide et Valckenærium ad Phœn. 902.

bant Supplices, et quibus dicuntur ἐξεστεμμένοι apud Soph. Œd. Tyr. 3. et alibi, non in capitibus, sed in manibus gestabantur. Notum Homeri istud, Στέμματ' ἔχων ΕΝ ΧΕΡΣΙΝ. Ἐξεστεμμένοι ibi verti debuit *instructi*, non obstante Triclinio: vel totus versus, *Ramos supplicatorios gestantes*. Sic et Heraclid. 227. Ἀλλ' ἄντομαί σε, καὶ κατὰ στεφῶν χεροῖν, *Sed supplico tibi, et per coronas in manibus meis:* male legitur Καταστέφω [c].

Ver. 260. (271.) Recte explicat Barnesius πυρφόρον Θεὰν, *flammiferam Deam*, Cererem: ob lampada, quam manu gestans, filiam Proserpinam quæsivit. Non igitur opus πυροφόρον, licet ita alibi Ceres, et καρποφόρος (Aristoph. Ran. 385.) appelletur. Antoninus Imp. VI. 43. Μήτι ὁ Ἥλιος τὰ τοῦ Ὑετίου ἀξιοῖ ποιεῖν, μήτι ὁ Ἀσκληπιὸς τὰ τῆς Καρποφόρου; ita forte legendum. vulgo, ὑετοῦ: et καρποφόρου vertitur *telluris*. De Jove Ὑετίῳ sive *Pluvio*, vide Bergler. ad Alciphron. III. 35.

Ver. 261. (272.) μάρτυρας, ἡλίου τε φῶς. Lego μάρτυρ', ad evitandum anapæstum in 4o loco. Consentiunt omnes Codd. Gallici: et ita conjecerat Scaliger.

Ver. 263. (274.) Ὃς Πέλοπος ἦν παῖς. Ante hunc versum deesse aliquid quivis videt. Brodæus notat, "Hic luxatus est meus Codex." Canterus supplevit, *Tua tamen mater, Theseu, erat filia Pitthei:* quod Barnesius vertit, Ἡ σὴ δὲ μήτηρ Πιτθέως ἔφυ τέκνον, Ὃς Πέλοπος ἦν παῖς' &c. Mihi videntur deese plura. * (Vide Heraclid. 208. Nam tres istos Iambos, quos pro Supplemento in edit. priore posueram, jam didici ex cl. Musgravii Lection. Eurip. I. 20. esse Philippi Melancthonis.)

*[Postquam hæc scripseram, ab amico mittebatur mihi supplementum hujus loci in tribus iambis, sumtum ex editione veteri in 12o duobus tomis, cujus neque Locus neque Tempus impressionis nominabatur. initio secundi tomi inerat hoc signum, $\frac{\text{P}}{\text{B}}$, quod putatur esse Petri Brubachii, typographi Francofurtensis, cujus Editionem Sophoclis in 4o Francofurt. 1544. memorat Cl. Fabricius Biblioth. Græc. T. I. p. 633. et Aristophanis eod. anno. 8o. In ceteris congruere mihi narrabatur (sed non ita est) hæc editio cum Aldina 1503. excepto hoc Supplemento, quod Aldinæ deest,

Τῶν συγγενῶν δ' αἰδεῖσθαι δάκρυά σε χρεὼν,
Τοῖς οὐ παθοῦσιν ἄξι' ἀμύνειν εὐσεβές.

[c] Sed ibi vulgatam defendit Musgravius. *Porsonus.*

Ἡ γὰρ τεκοῦσά σ' ἐστὶ θυγάτηρ Πιτθέως,
Ὃς Πέλοπος ἦν παῖς· &c.

Duo priores versus in metro mendosi sunt. Primus ita legendus videtur, Τῶν συγγενῶν δὲ δάκρυά σ' αἰδεῖσθαι χρεών. Secundus reformari potest, vel ita, Τοῖς τ' οὐ παθοῦσιν ἄξι' ἀμυνεῖν εὐσεβές· vel, Τοῖς τ' οὐ παθοῦσ' ἄξι' ἐπαμύνειν εὐσεβές. quia secunda in ἀμύνειν vel ἐπαμύνειν longa est, in ἀμυνεῖν (in Futuro) brevis. hoc pendebit ex Codicibus, (si qui forte hos versus olim exhibituri sint) ut et istud, utrum secundus Iambus primo præponi debeat: quo casu, invenietur forte scriptum, Τοῖς δ' οὐ—et, Τῶν συγγενῶν τε δάκρυά σ' αἰδεῖσθαι. Ratio hujus transpositionis erit, quia γὰρ istud sequi debet Τῶν συγγενῶν, utpote ab eo pendens. Ceterum, genuini mihi videntur hi versus, et eos, sicut erant, cum versione edidi: precario tamen, prout oportuit, donec ab aliis exemplaribus stabiliantur. quamobrem nihil mutavi in numeratione versuum. De stemmate quod hic memoratur, vide Heraclid. 208.

Nactus jam Animadversiones doctissimi Reiskii in Euripidem, in versu primo, ex citatione ejus, deesse video Pronomen σε: rectene, an casu, et errore Typothetæ, nescio. si recte, mallem Τῶν συγγενῶν δὲ δάκρυ' αἰδεῖσθαι χρεών, quam Τῶν συγγενῶν δ' αἰδεῖσθαι δάκρυα χρεών, correpta, ut ille, ultima syllaba in αἰδεῖσθαι ante consonam: quod in iambo Tragico factum nunquam vidi ne ante vocalem quidem. Fortibus certe argumentis opus erit, ut probetur, contra omnem antiquitatem, "rem vanam et imaginariam (ut Ille ait, ad Iphig. Taur. 727.) "esse Metrum;" in quo, *si paullum modo offensum est, ut aut contractione brevius fiat, aut productione longius, theatra tota reclamant,* ait Cicero de Orator. III. 50. Nostris forte auribus perinde sonat, sive spondeus, seu dactylus, vel etiam trochæus, sit quartus pes versus iambici. Sed aliis auribus has res audiebant Veteres: neque Græci, quantum licet ex eorum scriptis colligere, magis tulissent πολύθρηνοι διαπτυχαὶ in clausula Iambi (Iph. Taur. 727.), quam cultiores Latini in eadem, *O lucis alma rectrīx, ĕt cœli decus,* pro *alme rectŏr;* aut in Heroö, *Regia Solis erat sublimibus altăm cŏlumnis,* pro *altă* vel *apta.* "Diphthongum αι ante consonam non posse corripi, nemo paulo hu-"manior est, qui hodie dubitet:" *Pierson.* ad Mœrin. Atticist. V. Σμώμενος, p. 355. Post hoc Ciceronis effatum de Metro (et multo plura adjici possent ex aliis Antiquis qui hanc rem optime intellexerunt) nemo, opinor, sua præjudicia tali testimonio opponet. Idem et de Choricis Tragicorum, æque ac de Senariis et Trochaïcis, verum esse

comperietur: vide locum Dionys. Halicarnassensis citatum infra ad ver. 367. Facile fieri potest, et sine aliqua culpa nostra, ut nos metrum Tragicorum non intelligamus: sed fieri vix potest, ut res sit imaginaria istud de quo tot magni Viri aliter pronunciaverint.]

Ver. 264. (275.) Ταυτὸν πατρῷον αἷμα, &c. Id est, *eandem patriam* (non *paternam*, quod falsum esset) *originem* idem genus, eundem ortum, quod ad *patriam* attinet. Sic πόλει πατρῴᾳ, *patriæ*, Noster Autolyco, ed. Barn. p. 459. quod est πάτριον πέδον hac Fab. 365. Hemsterhusius ad Lucian. (T. I. p. 384. col. 1.) notat, "castigatissimi "Veterum scriptores aliquando πάτρια et πατρῷα promiscue depre"henduntur usurpasse." Vide Bergler. ad Alciphron. II. 4. p. 264. Euripidem Heraclid. 877. Helen. 87. 89. *[Pro κεκτήμεθα Reiskius κεκτημένοι. Sensus æque bonus videtur in vulgata, et consentiunt exemplaria.]

Ver. 265. (276.) Τί δρᾷς; προδώσεις ταῦτα; Forte ex Æschyli Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ. 105. Τί ῥέξεις, προδώσεις παλαίχθων Ἄρης τὰν σὰν γᾶν;

Ver. 268. (279.) Δοῦλοι δὲ βωμοὺς Θεῶν. Codices A. B. C. δοῦλος, ut θὴρ et πόλις. quod admisi. Plutarchus De Superstit. p. 166. E. ἔστι δούλῳ φεύξιμος βωμός. Stobæus tamen Tit. CIII.[d] retinet Δοῦλοι. Θεῶν est monosyllabon.

Ver. 271. (282.) Βᾶθι, τάλαιν', ἱερῶν &c. Una aliqua ex Choro ceteras alloquitur, hic, ut unam personam; alibi, ut plures: quod fieri solet.

Ver. 272. (283.) Totus locus sic legi et distingui potest:

Βᾶθι, καὶ ἀντίασον, γονάτων ἔπι χεῖρα βαλοῦσα,
Τέκνων τεθνεώτων κομίσαι δέμας, (ὦ μελέα 'γὼ)
Οὓς ὑπὸ τείχεσι &c.

Vulgo plene distinguitur post βαλοῦσα, et legitur τε θνατῶν κόμισαι δέμας. ὦ μελέα &c. Τεθνεώτων (τεθνώτων pro τεθνεότων legit Heathius) est trisyllabum, ut apud Homerum et Apollonium Rhodium III. 747. Μητέρα τεθνεώτων &c. ubi vide Hen. Stephanum. ἀντίασον κομίσαι (non κόμισαι) *supplica illi ut referat, reportet*, (vel *ad sepulturam efferat*) *filiorum mortuorum corpora*, ut ver. 126. Κομίσαι σε, Θησεῦ, παῖδας Ἀργείων θέλων. Interjectio vocum, ὦ μελέα ἐγὼ, similis est in Soph. Œd.

267, 8. Hos versus laudans Jos. Scaliger ad Tibullum p. 158. ed. 1582. memoriæ vitio Andromachæ tribuit. * *Porsonus.*

[d] P. 435. ed. Grot. Locus Trincavello deest.

Col. 785. 1402. Nostro Phœniss. 1627. ed. King. Aristoph. Thesmophor. 1047. Οὓς, quasi præcessisset υἱῶν, pro τέκνων: vide ad ver. 44. Pro δέμας Cod. B. παῖδας. Legi quoque posset—δέμας, ἃ μελέα 'γὼ Οὓς ὑπὸ &c. sine parenthesi, ut Hecub. 232. Reiskius pariter legit τεθνεώτων, et remittit ad ver. 126.

Ver. 275. 276. (286. 287.) [f]Ita horum versuum metra constituenda,

Ἰώ μοι.
Λάβετε, φέρετε, πέμπετε, κρίνετε
Dimeter Trochaïcus.
Ταλαίνας χέρας γεραιᾶς
Glyconius. *Heathius.*

Sed quid sit κρίνετε (vel Reiskii κλίνετε) χέρας, nescio. λάβετε, φέρετε, πέμπετε, eodem ordine occurrunt Hecub. 62. adeo ut formula esse videri possit. Vide ibi Paraphrasten Græcum, qui videtur ea intellexisse non magis quam ego intelligo.

Ver. 277. (288.) Πρὸς γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι
Ἄντομαι, &c.

Forte, quia hi plerique hexametri sunt,

Πρὸς σὲ γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλά-
δ' ἄντομαι, ἀμφιπίτνουσα &c.

Primus est integer hexameter, ultima syllaba in Ἑλλάδι projecta in sequentem versum, ut Phœniss. 808.

Ὦ ζαθέων πετάλων πολυθηρότα-
τον νάπος, Ἀρτέμιδος χιονοτρόφον ὄμμα, Κιθαιρών.

Vide Hephæstionem p. 14. In Iambis, *[ut probabo ad Iph. Aul. 929.] hoc interdum fit; in Anapæstis, sæpissime. Πρὸς σὲ γενειάδος, ut Hippol. 605. πρὸς σὲ δεξιᾶς, et 607. Ὦ πρὸς σὲ γονάτων &c. Plura vide apud Valckenærium ad Phœniss. 1659. Ναὶ, πρὸς σὲ τῆσδε μητρός. Heathius legit, Πρός γε γενείαδος, &c.

Ver. 279. (289.) Scaliger distinguit, Γόνυ καὶ χέρα δειλαίαν &c. præcedentia distingui possent,

Ἄντομαι ἀμφιπίτνουσα τὸ σὸν γόνυ

[f] In vulgari versuum dispositione nihil videtur peccatum. Sunt enim duo dochmiaci dimetri;

ἰώ μοι λάβετε φέρετε πέμπετε
⏑ - - ⏑ ⏑ ⏑ | ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ - ⏑ ⏑
κρίνετε ταλαίνας χέρας γεραίας
- ⏑ ⏑ ⏑ - - | ⏑ - ⏑ - -

Καὶ χέρα, δειλαιὰν
Οἴκτισται &c.

et ita Heathius. Sed non opus est mutare positionem vocis Γόνυ.

Ver. 280. (290.) ἱκέταν. Lego ἱκέτιν· fœmina enim loquitur, et titulus dramatis est Ἱκέτιδες non Ἱκέται. Hanc vocem pariter depravatam Plutarcho restituit Gronovius Observat. IV. 5.

Ver. 281. (291.) Ἤ τιν' ἀλάταν, οἰκτρὸν ἰηλεμὸν οἰκτρὸν ἱεῖσαν. Ἀλάταν, *erronem* se appellat Chorus, quia ab Argis huc, ad Eleusina, vagatus est: si sanus sit versus: mendum vero subesse puto: saltem in distinctione.

Ver. 282. (292.) τέκνον. Chorus appellat Thesea τέκνον, quemadmodum Nutrix Hippolytum, Hippol. 616. 620. quod fere blandientium est. interdum mitis animi indicium, ut in isto Abraami ad Divitem in inferno, Luc. xvi. 25.

Ver. 283. (293.) ἐν ἡλικίᾳ τᾷ σᾷ. *In tuo tempore*: utpote indignum seculo Thesei. De locutione vide Horat. Vitringæ Animadv. ad Vorstium p. 215. in calce Observationum Lamberti Bos.

Ver. 284. (294.) ἐπιδάκρυον. Forte disjunctim ἐπὶ δάκρυον. et disjungunt Portus, Reiskius, et Heathius. hic tamen ita, ut ἐμῶν βλεφάρων regatur a præpositione ἔπι, post posita. Aliter D. Lucas ix. 38. ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου· quod et hic verum puto, nempe, βλέψον ἐπὶ δάκρυον ἐμῶν βλεφάρων, non, βλέψον δάκρυον ἐπὶ ἐμῶν βλεφάρων.

Ibid. περὶ σοῖσιν Γούνασιν ὧδε πιτνῶ. Quod est περιπτύξαι γόνυ Iph. Aul. 992. ἀμπίσχειν γόνυ χερὶ, supra hac Fab. 165. et ἀμφιπιτνεῖν γόνυ, 278.

Ver. 286. (296.) Μῆτερ, τί κλαίεις; Eadem sententia Iph. Aul. 1122. Τέκνον, τί κλαίεις; confer cætera: et vide ad ver. 110. de peplo oculis obtento, in luctu.

Ver. 287. (297.) δυστήνους γόους Κλύουσα τῶνδε. Vel δυστήνων—τῶνδε, *harum infelicium.*

Ver. 288. (298.) κἀμὲ γὰρ διῆλθέ τι. Hoc est, verbis Herodoti III. 14. ἐσῆλθε οἶκτός τις. Usus particulæ τι, cum quis se affectu aliquo commotum sentit. Plutarchus Nicia p. 541. C. τοιαῦτα τοῦ Νικίου λέγοντος, ἔπαθε μέν ΤΙ καὶ πρὸς τὴν ὄψιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τοὺς λόγους, ὁ Γύλιππος. Sic et Lysandro p. 434. A. Xenophon Conviv. p. 873. D. οὐδεὶς οὐκ ἔπασχέ ΤΙ τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου. [g] Athenæus VIII. 7. p. 346. προσπεπονθέναι ΤΙ δεῖ, *tangi aliquo affectu.*

285. γούνασιν. De hac forma vide Markland. ad Eurip. Iph. Aul. 1221. Taur. 36. Adde Hec. 752. 839. Alcest. 968. Androm. 529. 861. *Porsonus.*

[g] Macho Comicus. *Porsonus.*

Istud γὰρ similiter poni videtur Phœniss. 978. ed. King. Κρέον, τί σιγᾷς;—κἀμοὶ ΓΑΡ οὐδὲν ἧττον ἔκπληξις πάρα. Hic vero tota sententia subintelligitur, *Non tamen miror:* NAM *et me aliquid pervasit,* commovit; (vid. ad ver. 8.) id est, commotum me sentio: et ita forte in loco Phœnissarum.

Ver. 290. (300.) ἐσχάραις. Ald. et Cod. A. εσχατιαις. quod sequitur Brodæus. B. αισχατιαις. male omnes. Vetat autem Theseus matrem *flere dum assideret aris* (ἐσχάραις) *Cereris,* quia nihil triste conveniebat sacrificantibus. unde Chorus ad Clytæmnestram (Iph. Aul. 1487.) dicit, *non lacrymari decet in sacris.* vide Plutarchum in Fabio p. 184. E. Sed præcipue in Cereris sacris hoc cavebatur: Livius XXXIV. 6. *quia Cereris sacrificium, lugentibus omnibus matronis, intermissum erat, Senatus finiri luctum triginta diebus jussit.* et XXII. 56. *adeoque totam urbem opplevit luctus, ut sacrum anniversarium Cereris intermissum sit; quia nec lugentibus id facere est fas, nec ulla in illa tempestate matrona expers luctus fuerat.*

Ver. 292. (302.) οὐ σὺ τῶνδ' ἔφυς. Ἔφυς, *es,* ut Bacch. 665. Aristoph. Acharn. 978. πέφυκας idem, Phœniss. 86. Ἔφυ, ib. ver. 205. 472. et passim. Interrogationem recte omisit Barnesius. Theseus dicit Matri, *Tu ex illarum numero non es;* i. e. non es *misera.* nam illa modo dixerat, *O miseræ mulieres!* sic ὧν ἐφευρεθεὶς, *ex quorum numero tu inventus,* Electr. 952. Plena locutio est, Οὐ σὺ ἔφυς (i. e. εἶ, *es*) ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶνδε. *[Heathius vertit, *non tu harum gnata es.* Barnesius, *non tu illorum* (i. e. *mortuorum*) *mater es.* Mirum videtur quemquam, qui Poëtas legit, ambigere potuisse de sensu hujus loci. Herodot. V. 92. p. 319. Ἀμφίονι δὲ, ἐόντι τουτέων τῶν ἀνδρῶν, γίνεται θυγάτηρ χωλή· i. e. ὄντι ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτων τῶν ἀνδρῶν. Sic τρίτος τῶνδ' Ἱππομέδων, i. e. ἐκ τῶνδε, vel ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶνδε, hac Fab. 881. et τούτων γενοῦ μοι. Aristoph. Νεφ. 107.]

Ver. 293. (303.) Εἴπω τὶ, τέκνον. Vir Cl. Sam. Clarkius ad Homer. Iliad. A, 51. dicit, si recte intelligo, vocem τέκνον in Iambis Tragicorum et Comicorum primam syllabam semper corripere. Hoc loco certe τέκνον primam producit, et 455. Phœniss. 541. 1280. ed. King. Iph. Aul. 1465. Bacch. 1364. Med. 894. Ὦ τέκνα, τέκνα, δεῦτε, λείπετε στέγας. Heraclid. 48. Ὦ τέκνα, τέκνα, δεῦρο, λαμβάνεσθ' ἐμῶν Πέπλων.

Ver. 295. (305.) εἰς ὄκνον—μῦθος—φέρει. Neque εἰς vacat, ut putabat Brodæus; neque εἰς ὄκνον φέρει est εἰσφέρει ὄκνον, ut voluit Barnesius: sed φέρει εἰς ὄκνον significat, *tendit, spectat, fert ad cunctationem,* id est,

cunctari me facit. Locutio Ionibus cum Atticis communis (lingua enim Ionica erat vetus Attica) sicut multæ aliæ quas falso docemur esse mere Atticas. Herodotus VIII. 142. φέρει εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. *pertinet ad totam Græciam.* Idem I. 10. ἐς αἰσχύνην φέρει· *tendit ad probrum.* ubi vide doctiss. Jac. Gronovium, qui notat hoc esse Herodoteum. Imo et Euripideum, ut Herodoti pleraque. nam ita rursus scribit Iphig. Aulid. 562. * [et Helen. 1070.—κελεύει, 'ς οὐδὲν ἡ σκῆψις φέρει· sic legendum puto, φέρει ἐς οὐδέν. vulgo, κελεύει σ', οὐδὲν &c.] Quin et ob eandem rationem Sophocleum: vide Œdip. Tyran. 525. 527. 1010.[h] Plura videas apud Herodotum, III. 133. IV. 90. VI. 19. et alibi. Sed et Plutarchus ita scribit in Lucullo p. 506. E. οὐκ εἶχε συμβαλεῖν εἰς ὅ, τι φέροι. ut jam non Ionum, vel Atticorum, sed Græcorum sit. Et ita aliæ locutiones, quæ non sunt mere Atticæ, vel Ionicæ, sed Græcæ.

Ver. 296. (306.) χρήστ' ἐπικρύπτειν φίλοις. Usitatius φίλους, quod et maluit Barnesius, et remittit ad Schol. Hecub. 570. qui, post citatum Sophoclis locum, pergit, καὶ ἄλλος· Μή τοι με κρύψῃς τοῦτο, ὅπερ μέλλω παθεῖν. ubi recte corrigit τοῦθ', ὅπερ. Addo, pro ἄλλος scribi debere [i]Αἰσχύλος: est enim versus 626. Promethei Vincti. Sic Hippol. 914. κρύπτειν φίλους δυσπραξίας, *celare amicos calamitates.* Si aliter sumas, constructio erit χρηστὰ φίλοις.

Ver. 299. (309.) εὖ λέγειν *perite dicere,* ut Aristoph. Nub. 1141. Noster Bacch. 267. Dicit Æthra, neque metuens vulgarem opinionem, quæ est, perniciosam rem fore, si fœminæ permittantur ῥητορεύειν, amittam &c. ἀχρεῖον, *inutile,* per μείωσιν vult *damnosum, perniciosum.* Ver. 300. (310.) τοὐμὸν καλὸν, *quod mei est officii.* Brodæus.

Ver. 301. (311.) Cod. C. εγωγε pro Ἐγὼ δέ. et 303, σφαλῃς A. C. pro Σφαλῇ: * [quasi legissent, Σφάλῃς γὰρ ἂν (non ἐν) τούτῳ μόνῳ, *Offendere enim poteris hac una re, quamquam in aliis recte sentiens.*]

Ver. 304. (314.) 'δικουμένοις. Vertitur hæc vox a Brodæo et interpretibus, quasi ad *personas* spectaret. Sed si argumentum propius intuearis, videri potest significare, *ob res injuste factas:* nempe a Creonte et Thebanis, ut τοῖσιν ἡμαρτημένοις Orest. 461. τῷ σταυρῷ, *ob crucem,* Galat. vi. 12. Infra ver. 1042. Androm. 919. et pro δ' me-

[h] Œd. Col. 1420. Schol. Æschyl. Prom. 1065. Procop. apud Suidam in v. ἐπιεικῶς. Jo. Antiochen. Excerpt. Valesii p. 834. *Porsonus.*

[i] Vide Porsonum in Addend. ad Hecub. 1169.

lius opinor legi posset σ', i. e. Πρὸς τοῖσδε, σ' εἰ μὲν μὴ 'δικουμένοις &c. Τολμηρὸν εἶναι, est *Confidere*, bene sperare, μεστὸν ἐλπίδων ἀγαθῶν, Xenophon Ἑλλην. III. p. 500. A. Vera hæc puto.

Ver. 305. (315.) εἶχον ἡσύχως. Vel εἶχον ἥσυχος, *tacuissem.* Vide ad Iph. Aul. 1133. Herodot. VIII. 65. ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος. Medea 550. ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος. Sic ἄφοβος ἔχε, Orest. 1278.

Ver. 306. (316.) τὴν τιμὴν φέρει. Non placeret ΤΗΝ τιμὴν, nisi scirem a Veteribus notatum, Atticos in accusativo *solo*, nonnunquam ponere articulum πλεονάζοντα. Reiskius conjicit aut πρὸς τιμὴν, aut aliquid quod sensu πολλὴν reddat.

Ver. 310. (320.) καταστῆναι. "Καταστῆσαι, ob sequens παῦσαι. nam "si καταστῆναι probum esset, deberet quoque παύσασθαι legi. quod me-"trum non sinit. *Reiskius*." *[Minore adhuc mutatione rem confeceram, ut putavi; nempe, repetendo] *(Repetiveram) σ post συγχέοντας versu 311. συγχέοντάς σ' Ἑλλάδος Παῦσαι. Et tunc constructio foret, ἄνδρας βιαίους καταστῆναι εἰς τήνδ' ἀνάγκην σῇ χερὶ, σέ τε παῦσαι [τοὺς] συγχέοντας [τὰ] νόμιμα πάσης Ἑλλάδος· *ut viri violenti compellantur ad hanc necessitatem tua manu, et ut tu compescas eos qui confundunt instituta totius Græciæ.* Herodotus V. 23. Σὺ τοίνυν τοῦτον τὸν ἄνδρα παῦσον ταῦτα ποιεῦντα.

Ver. 312. (322.) Pro[k] τὸ γάρ τοι Stobæus Tit. 41. τὸ μέν τοι. et pro νόμους (ver. 313.) αὐτοὺς in contextu. quæ mira est variatio.

Ver. 314. (324.) Ἐρεῖ δὲ δή τις. Idem hemistichium Phœniss. 583.

Ver. 319. (329.) Χρῆν ἐκπονῆσαι. Opinor, χρῆν σ' ἐκπονῆσαι. Versu præcedenti, εἰς κράνος βλέψαντα, καὶ λόγχης ἀκμὴν, ut Electr. 378. τίς δὲ πρὸς λόγχην βλέπων &c. Sed sensu diverso, licet eadem locutione.

Ver. 321. (331.) *[Ὁρᾷς ἄβουλος &c. Constructio est, ut puto: Ὁρᾷς, σὴ πατρὶς κεκερτομημένη (ἦν) ὡς ἄβουλος, τοῖς κερτομοῦσιν, ὡς ἀναβλέπει Γοργόνα· *Vides, patria tua irrisa* (fuit) *quasi consilii expers, ab iis qui subsannantes dicunt, eam* ASPICERE GORGONEM. Γοργόνα βλέπειν, vel ἀναβλέπειν, *Gorgonem aspicere*, videtur significare idem quod stupidus fieri, lapis fieri, *metu* et *stupore* amittere omnem sensum, et potestatem agendi: unde Orestes servo dicit (Orest. 1520.) ed. Barn. Μὴ πέτρος γένῃ δέδοικας, ὥστε Γόργον' εἰσιδών; *Num metuis ne lapis fias, sicut qui aspexit Gorgonem?* vide et Alcest. 1118. Electra 856. Κάρα 'πιδείξων,

[k] Stobæus Trincavelli Παῦσαι τὸ γὰρ σύνεχον. et v. seq. τοὺς αὐτούς. Gesneri τὸ μὲν γὰρ σ. cum νόμους in margine, quod recepit Grotius.

οὐχὶ Γοργόνος φέρων; Ἀλλ' ὃν στυγεῖς, Αἴγισθον. Sic legendum, non, Κάρα γ' ἐπιδείξων. Æque perspicuum fuisset, Ὁρᾷς, ἄβουλον ὡς, κεκερτομημένην— Σὴν πατρίδ'. De Γοργὼ et Γοργὼν erudita vide apud Editorem Phœnissarum nuperum, ad ver. 458, 459. Pro re aliqua terribili ponit Heliodorus Æthiopic. IV. 7. ἡ δὲ, ὥσπερ τὴν Γοργοῦς θεασαμένη κεφαλὴν—ἀνέκραγεν. Politicum vero aliquid huic sententiæ subesse opinor, et Euripidem hic respicere ad sui temporis περιστάσεις et occasiones. quod et alibi sæpe facit.

Ibid. Γόργον' ὡς ἀναβλέπει. Brodæus legit Γοργὼν ὡς, cum spondeo in 4o loco: sed voluit Γοργὼ Reiskio judice. quod non multo melius est. Barnesius, ἀναβλέπει τοῖς κερτομοῦσιν, ὡς Γοργόνι τινὶ, *derisores suos, tanquam Gorgonem, aspiciat.* Dubito an Græce dicatur ἀναβλέπειν τινὶ, *aspicere aliquem*, sic ut ἐμβλέπειν τινί. Certe exemplum locutionis desideratur. Invenio quidem Bacch. 1307. Ὦ, δῶμ' ἀνέβλεπεν: quod tamen sensu longe diverso ibi vertitur, *In quem respiciebat domus.* qui sensus huic loco prorsus alienus est. Melius etiam forte ibi verti potuit, Ὦ, δῶμ' ἀνέβλεπεν, *Per quem familia mea revixit*, vel, *lumen rursus aspexit:* nam ex familia Cadmi nulla præter Penthea soboles restabat mascula. Et hoc verum esse evinci videtur loco Ionis ver. 1465. in re simili:

Ἀνηβᾷ δ' Ἐρεχθεὺς, ὅ, τε γηγενέτας
Δόμος οὐκέτι νύκτα δέρκεται,
Ἀλίου δ' ἀναβλέπει λαμπάσι.

rursus autem tuetur (vel *reviviscit*) *Solis facibus* illustrata. non, *rursus autem tuetur Solis faces:* quod foret, ἀναβλέπει λαμπάδας, ut φῶς ἀναβλέψεσθε, Herc. Fur. 562. Ceterum non dubito quin his verbis, Γοργόνα ἀναβλέπει, alluserit Euripides ad dicterium aliquod alicujus jactum in Atheniensium torporem et ἀπραξίαν, auditoribus isto tempore bene notum. Reiskius dicit Euripidem scripsisse, "Γοργὸν ὡς πόνον βλέπει, "*respicit ad objectum laborem vultu confidenti, securo, alacri, intrepido,* "*rectis oculis.*" Accipit ὡς πόνον pro εἰς πόνον. Sed ὡς pro εἰς rarissime invenitur nisi cum ἐμψύχοις. vide Valckenær. ad Phœniss. 1409. et inde emendandus Sophocles Trachin. 369. καὶ νῦν (f. νιν, *eam*) ὡς ὁρᾷς, ἥκει δόμους Ὡς (f. Ἐς) τούσδε πέμπων. Heathius, Γοργὼ ὡς, de quo hiatu vide ad ver. 109.] *(Ex omni parte difficillimum puto hunc locum. De eo vide Hemsterhusium.)

Ver. 323. (333.) τοῖς πόνοισιν αὔξεται. Scil. πατρίς. Tacitus Annal. I. 31. *suis victoriis augeri rempublicam.* sic αὔξειν πατρίδα ver. 507. αὔξειν πόλιν Soph. Antig. 197. μείζω πόλιν αὔξει, Noster Iph. Aul. 572.

Ver. 324. (334.) σκοτεινὰ πράσσουσιν. Codices A. B. C. πρασσουσαι, quod eorum auctoritate admisi. Σκοτεινὰ πράττειν non est *obscura* facinora *facere*, quemadmodum vertunt; sed *obscure degere*, humili et *obscura sorte uti*. nam, ut observat Cl. Kusterus ad Aristoph. Plut. 341. " πράττειν apud *Atticos* (*Græcos* dixisse potuit) interdum significat *fortunam aliquam experiri*, vel, *sorte aliqua uti*. sic Aristoph. Ecclesiaz. " ver. 104. πράττει τὰ μέγιστα significat, *ad summum fortunæ pervenit:* " non, ut ibi Interpres, *res maximas gerit*." Vide ibi plura et certiora. πράσσει εὐδαίμονα ad fin. Electræ Euripidis, *feliciter vivit*. Aristoteles Rhet. II, 8. οἱ μεγάλα πράττοντες καὶ εὐδαιμονοῦντες, φθονεροί εἰσι. ubi itidem male vertitur *magna agentes*. Noster Helen. 725. πράξας τ' ἀγαθὰ, *in optima conditione*. vide Demosthenem De Coron. p. 54. ed. Oxon. in Decreto Chersonesitarum: Aristoph. 'Ορν. 801. ἐξ οὐδενὸς Μεγάλα πράττει· *ex nullius momenti homine Magnus evasit et fortunatus:* uti vertit Interpres Græcæ linguæ peritissimus. Plutarchus in Cat. Maj. p. 352. A. de Carthagine: εὑρὼν δὲ τὴν πόλιν—οὐ ταπεινὰ πράττουσαν, ἀλλὰ πολλῇ μὲν εὐανδροῦσαν ἡλικίᾳ &c. et Lysandro p. 436. B. πόλεις μοχθηρὰ πραττούσας, *civitates afflictas*. vide Agid. et Cleom. p. 796. D. et sæpissime ita scribit Plutarchus. Recte vero Kusterus posuit, *interdum*. non enim *semper* ita est. nam apud Xenophontem 'Αναβ. II. p. 91. D. μεγάλα πράττειν significat *gerere res magnas*. et ita sumi potest in loco Aristoph. Ecclesiaz. ver. 104. supra citato. Hecub. 1259. πράσσειν τὰ μὴ καλὰ est *facere inhonesta* vel *mala*, ut πράσσειν κακὰ Med. 1243. πράσσων πρᾶγμα μέγα, *rem magnam moliens*, Sophocl. Electr. 322. πρήγματα μεγάλα κατεργάζεσθαι, Herodot. V. 24. Andromach. 387. μεγάλα πράσσων *magna* facinora *faciens*. ἔπραξε δεινὰ, *mala patravit*, Eurip. Electr. 957. Nimius sum. sed Junioribus hæc dicta sint, quibus notandæ sunt hæ argutiæ et differentiæ, sine quarum intellectu Scriptores Græci intelligi non possunt. Initio versus Reiskius scribit Αἳ, *Quæ*.

Ver. 327. (337.) Ταρβῶ σὺν δίκῃ σ' ὁρμώμενον. Ταρβῶ σε ὁρμώμενον est *metuo te proficiscentem*, ut ver. 543. Iphig. Aul. 517. 1012[1]. Sensus autem videtur poscere, *metuo tibi justa de caussa proficiscenti*. hoc foret, ταρβῶ σοι δίκῃ γ' ὁρμωμένῳ, vel tale quidpiam. δίκῃ absque σὺν, ut Soph. Philoct. 1263. et alibi. *[Nescio an scribi possit ταρβῶ σὺν δίκῃ

[1] Nihil mutandum. Cognata phrasis est χαίρω δέ σ' ἐληλυθότα in Sisypho: et χαίρω σ' εὐτυχοῦντα Rhes. 391. v. et Hippol. 1339. Gemella vero, ταρβεῖν τὸν εὖ πράσσοντα, μὴ σφαλῇ ποτέ. Soph. Trach. 301. *Musgravius*.

σοι ᾽ρμωμένῳ, ut *μοι ᾽στὶν* pro *μοι ἐστίν*. nam *σ᾽* pro *σοι*, et *μ᾽* pro *μοι* poni, nondum mihi liquet in Tragicorum Iambis.]

Ver. 330. (340.) *ἀλλὰ* [l] *βλήματ᾽ ἐν κύβοις βαλεῖν*. In re militari notissima metaphora. Æschyl. Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 420. *ἔργον δ᾽ ἐν κύβοις Ἄρης κρινεῖ*. Auctor Rhesi ver. 183. *Ψυχὴν προβάλλοντ᾽ ἐν κύβοισι Δαίμονος*· et ver. 446. *κυβεύων τὸν πρὸς Ἀργείους Ἄρην*. Hinc *ἀναῤῥίψαι τὴν μάχην* Plutarch. Cæs. p. 727. D. vide et Brut. p. 1002. D. et Arat. p. 1040. F. Notum istud Cæsaris, *jacta esto alea*.

Ver. 332. (342.) Ὦ *φιλτάτη μοι, τῷδέ τ᾽ εἴρηκας καλῶς, Κἀμοί· διπλοῦν* &c. Nihil mutant exemplaria: mendum tamen subesse puto, quia Tragici non solent dicere *ὦ φιλτάτη μοι*, sed *ὦ φιλτάτη* solum; nisi aliam vocem addant, ut Ὦ *φιλτάτη μοι σύγγον᾽*, Iphig. Taur. 795. vid. et Ion. 1436. Potuit forte esse,

[m] Ὦ *φιλτάτη, σοὶ, τῷδέ τ᾽ εἴρηκας καλῶς*·
Κἀμοὶ διπλοῦν δὲ χάρμα γίγνεται τόδε.

Εἴρηκας καλῶς σοι, ut *εἴπω καλόν σοι*, 293. Pro *μοι* forte quis malit *τοι*, vel *παι*. ut Ion. 1018. cum vulgata distinctione. Si TRES personas retineas, *σοὶ, τῷδε*, et *κἀμοὶ*, debuisset potius esse *τριπλοῦν* quam *διπλοῦν χάρμα*, *[secundum vulgatam distinctionem.]

Versu antecedenti Cod. B. sic, *παντ᾽* (*ταυτ᾽* superscr.). Non male *ταῦτ᾽*, *hæc*, vel *res hujusmodi*.

Ver. 335. (345.) *κἀπεφηνάμην Γνώμην*. Vel, *κἀπέφην᾽ ἐμὴν Γνώμην*, &c. quia *ἀποφαίνομαι*, voce media, nunquam, si recte observavi, utitur Euripides; *ἀποφαίνω* aliquoties, sed sæpius *ἐκφαίνω*. Nihil tamen muto in contextu: nam *ἀποφαίνομαι* ab aliis Atticis scriptoribus in voce media sæpe usurpatur, et *ἀποφήνασθαι γνώμην*, in Epistola Isocratis ad Philipp. p. 827. et Ionico Herodoto VII. 152. IX. 5. et sæpissime: qui et *ἐκφήνας γνώμην* habet V. 36. Vide Plutarch. in Timoleon. ad fin. Pro *ἰσφάλῃ*, Cod. A. et Aldina *εσφαλην*.

Ver. 340. (350.) Ἔθος *τόδ᾽ εἰς Ἕλληνας ἐξελεξάμην*. Hoc verbum, si recte habeat (et exemplaria non discrepant) *prægnans* est, ut loquuntur, et significat, *ex* aliis *eligens induxi* hunc morem in Græcos. Sic *ἐξηκόντισα*, *ex* me *ejaculata sum*, Iph. Taur. 362. *ἐξορμήσας ἐς τὴν Ἰβηρίαν*, *ex* Africa *Iberiam profectus*, Lucian. Dial. Mort. p. 286. Alii

[l] *βλήματ᾽*. H. Stephanum Thes. I. p. 666. confutavit P. Wesselingius ad Herodot. III. 35. *Porsonus*, et *Beck*.

[m] Assentior Marklando legenti *σοι*, servata tamen, quæ ab eo mutatur, vulgari interpunctione. *Musgravius*.

forte proponent εἰσελεξάμην, vel εἰσεδεξάμην. *[Cl. Reiskius dicit, εἰς Ἕλληνας construendum esse cum δράσας καλὰ, versu antecedenti: et Euripidem non formidare trajectiones quantumvis duras et contortas. Sed probandum erat exemplo, δρᾷν εἴς σε καλὰ æque Græce dici posse, ac δρᾷν σε καλά. aliter, nihil agitur, et frustra Euripides incusatur.] Si quid mutandum, præposuerim εἰσεδεξάμην, ut Herodot. I. 44. 206. Xenophon Ἑλλην. I. p. 430. C. Demosth. Adv. Bœot. p. m. 187.

Ver. 342. (352.) ἀπαυδᾷν πόνους. Quod est ἀπειπεῖν πόνους, Alcest. 487.

Ver. 347. (357.) Λόγοισι πείσων. Et ita factum fuisse plerique tradunt, scil. *induciis*, non *prœlio:* et Philochorus ap. Plutarch. Vit. Thes. p. 14. A. narrat, σπονδὰς de tollendis cæsis eas *primas* fuisse. Vid. ad ver. 652. Sequitur: εἰ δὲ μὴ, βίᾳ δορὸς, scil. ἀναγκάσων: quod oppositum petendum est ex πείσων, ut Heb. II. 17. ἵνα ἐλεήμων γένηται [τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους], καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν. *[Plura dixi ad Iphig. Aulid. ver. 23. Aliter Cl. Reiskius: "punctum post "δορὸς delendum. Constructio est, εἰ δὲ μὴ (πείσω λόγοις), τότε ἤδη ἔσται "τοῦτο (id est τότε πείσω) βίᾳ δορός." Dubitari potest, an aliquis serio dici posset *persuaderi* hastæ vi. Comicorum videtur ista licentia et πειθανάγκη.]

Ver. 348. (358.) κοὐχὶ σὺν φθόνῳ. Forte, Ἤδη τόδ' ἔσται, μὴ 'υχὶ (i. e. οὐχὶ) σὺν φθόνῳ Θεῶν· *Statim hoc fiet, modo absit invidia* (vel *ira*) *Deorum.* Vertitur, *et quidem propitiis Diis:* quod dici non potuit in *re incerta:* vid. ver. 594. Pro μὴ οὐχὶ scriptum videtur μ'οὐχὶ, ut ostenderent vocalem η elidi debere, ut putabant, in pronunciatione: cujus moris scribendi exempla multa in promtu sunt. ex non intellecto μ'οὐχὶ factum videtur κ'οὐχί. Eadem res videtur exprimi Alcest. 1135. per φθόνος δὲ μὴ γένοιτό τις Θεῶν! in Aristophane, Τύχη μόνον προσείη, Avib. 1315. Θεῶν ἵλεων ὄντων, Aristides Panath. p. 182. ed. Jebb. Eodem sensu καλοῦμεν δὲ Ἀδράστειαν, Idem Προσφων. Σμυρν. p. 272. προσκυνῶ δὲ τὴν Νέμεσιν, Alciphron lib. I. epist. 33. ubi vide Berglerum. σὺν δ' Ἀδραστείᾳ λέγω, Auctor Rhesi 468. Vera elisio est μὴ 'υχὶ, ut alibi dicam, duarum syllabarum, μὴυ' χί.

Ver. 350, 351. (360, 361.) τοῦ λόγου Προδούς. Scaliger, Canterus,

344. (354.) Recte pronomen delevi. Audi Porsonum: "Pronomen furcillis "ejicito. Vide Phœniss. 54. Alc. 165. "Androm. 414. Erecth. apud Lycurg. "p. 221. a Valckenærio emendatum ad "Phœn. 1022. quam correctionem pro "sua venditavit Brunckius ad Ari-"stoph. Ran. 1405."

Duportus, Πϱοσδοὺς. Vulgatam recte non mutant Barnesius, et Reiskius. Vide[n] Boyleum Dissert. in Epistt. Phalaridis p. 62. qui probat ex Xenophonte, Demosthene, et Aristotelis (et ita Beza ad Rom. xi. 35.) Œconomic. II. πϱοδιδόναι pro *ante dare* esse bene Græcum. Intellige τὶ ante τοῦ λόγου. Quod hic appellatur πϱοδιδόναι τοῦ λόγου, Xenophon vocat διδόναι λόγον, Hist. Græc. lib. V. p. 555. E. Sequitur: ἔχοιμ' ἂν δῆμον εὐμενέστεϱον. expressum forte ex Æschyli Supplic. 497. *[in re simili]: Ὑμῖν δ' ἂν εἴη δῆμος εὐμενέστεϱος.

Ver. 354. (364.) Λαϐὼν δ' Ἄδϱαστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων. Nempe, in demonstrationem veritatis eorum quæ populo dicturus sum, de inhumanitate Thebanorum, et de necessitate succurrendi miseris supplicibus.

Ver. 355. (365.) Εἰς πλῆθος αὐτῶν εἶμι. Αὐτῶν, scil. πολιτῶν, Ἀθηναίων. vide doctiss. Hemsterhusium ad Lucian. Nigrin. p. 37. et Homer. Odyss. IX. 40. Æschylus dixit ἀστῶν in argumento simili, Supplic. ver. 373.

Ἐγὼ δ' ἂν οὐ κϱαίνοιμ' ὑπόσχεσιν πάϱος,
Ἀστῶν δὲ πᾶσι τοῖσδε (τῆσδε Canter.) κοινώσας πέϱι.

et Eumenid. 490.

Κϱίνασα δ' ἀστῶν τῶν ἐμῶν τὰ βέλτατα
Ἥξω.

Noster Heraclid. 336.

Κἀγὼ μὲν ἀστῶν σύλλογον ποιήσομαι.

Sed non idcirco legerem ἀστῶν hoc loco nisi ita MSS. neque Orest. 904.

Πιθανὸς ἔτ' αὐτοὺς πεϱιϐαλεῖν κακῷ τινι.

ubi bene scribi posset[o] ἀστοὺς: vide locum. et Spanhem. ad Aristoph. Nub. 219. Pro πέμψω λόγους (ver. 357.) Cod. A. λέξω λογους.

Ver. 357. (367.) παϱ' ὅπλοις θ' ἥμενος. Tangit hunc locum, et morem explicat ex ver. 664. 674. et aliis auctoribus, Summus Wesselingius, Dissert. Herodot. cap. ix. p. 126.

Ver. 359. (369.) Ἀλλ', ὦ γεϱαιαὶ, σέμν' ἀφαιϱεῖτε στέφη Μητϱός. Hinc apparet quare supra ver. 39. Æthra dixerit, Ἢ τάσδ' ἀνάγκας ἱκεσίους λύσῃ, *Aut ut* Theseus *has necessitates supplicatorias solvat* vel *finiat:*

[n] Loca Boyleo prolata nihil ad rem suam facere, ostendere conatur Lennepius Ep. Phal. p. 356.

[o] ἀστοὺς edidere Brunckius et Porsonus, ex emendatione Valckenærii Diatr. Eurip. p. 256.

et ver. 33. Μένω πρὸς ἁγναῖς ἐσχάραις. Illa enim religionis necessitate tenebatur ne posset ab ara discedere antequam Supplices eam liberassent, auferendo τὰς ἱκετηρίας, quod fieri solebat concesso isto quod petebatur: Sophocles Œdip. Tyran. 142, 143. Quamobrem Theseus eas orat, ut ramos supplices auferant, ut ita ipse matrem domum reducat. Si Theseus negasset quod petebatur, necesse videtur ut Sacrificio averteret iram Διὸς Ἱκεσίου, vel Θεῶν Ἱκεσίων (supra ver. 40.) et Supplicantes abiissent, relictis post se ramis supplicibus, ver. 259. in testimonium contra Thesea, ver. 260. Στέφη male explicat Brodæus, "quibus supplicum more coronata erat" scil. Æthra. * [neque enim Supplices, neque Æthra, coronatæ erant.] * (Supplices enim non coronatæ erant. Æthra coronabatur utpote *sacrum factura*.)

Ver. 364. (374.) αὐτοῦ τοιάδ', ἂν τοκεῦσι δῶ. Pro αὐτοῦ scribo αὑτοῦ. Deinde, Aldina, Scaliger, Canterus, Portus, et Heathius, legunt ἃ 'ν, i. e. ἃ ἂν, Barnesio ἂν tuente: cujus rationem vide. Ego hic sequor Aldinam, quia his similia alibi invenio: ut ver. 736. ἃ 'ν σὺ τυγχάνῃς &c. sic edidit Barnesius, cum in Editt. esset ἂν σὺ, et monere omisit ἃ 'ν fuisse conjecturam Canteri, quem vide ad hunc locum. Sic ἂν λέγῃς nunc legitur pro ἃ 'ν λέγῃς, in Sophoclis Philoct. 579. Παρ' ἡμῶν ἂν λάβῃ, pro ἃ 'ν, Aristoph. Lysistrat. 1056. Ἂν μὴ θέλωσιν pro [p] Ἃ 'ν, Sophocl. Œd. Tyr. 289. κᾂν δέῃ pro χ' ἃ 'ν δέῃ, i. e. καὶ ἃ ἂν δέῃ, Aristoph. Thesmophor. 96.

Sententiam eandem habet Dicæogenes apud Stobæum Tit. LXXVII. Vide et duos Iambos Antiphanis Tit. LXXXI. p. 474. Ceterum sumta videtur hæc γνώμη ex dicto Thaletis quod memorat Laërtius in ejus Vita, c. 37. Οὓς ἂν ἐράνους εἰσενέγκῃς τοῖς γονεῦσι, τοὺς αὐτοὺς προσδέχου καὶ παρὰ τῶν τέκνων. Præclare Aristoteles in Œconom. I, 3. ἃ γὰρ ἂν δυνάμενοι εἰς ἀδυνάτους ποιήσωσι, πάλιν κομίζονται παρὰ δυναμένων ἀδυνατοῦντες ἐν τῷ γήρᾳ.

Ver. 367. (377.) καὶ μεγάλα Πελασγία, καὶ κατ' Ἄργος. Quid sit καὶ κατ' Ἄργος, nescio. scio tamen non posse significare, *et circa Argos sita*

363. κάλλιστον ἔρανον Thucyd. II. 43. Dionysius Hal. Art. Rhet. II. p. 236. *Porsonus.*

[p] Ita dudum Heathius apud Burtonum. Ἃ'ν quoque H. Steph. Alexis apud Athen. I. 19. p. 23. D. Οὔτε γὰρ ὕπνος δήπουθεν οὐδὲν ἂν λάβοι. Οὐδ' ἃν λέγῃ τις οὐδαμῶς μάθοιμεν ἄν. Vulgo οὐδὲν ἂν λάβοι. Οὐδ' ἂν—in loco Sophoclis Ἃ'ν μὴ θέλωσιν edidit Brunckius. Alexis apud Athen. III. 24. p. 107. ἃ'ν θέλῃ τις μανθάνειν. Vulgo, ἂν θέλῃ. *Porsonus.*

regio, quemadmodum vertitur: nam hoc foret χ' ἁ κατ' Ἄργος, sc. χώρα. Bene legi potest, καὶ μεγάλα Πελασγία γᾶ κατ' Ἄργος, *et magna Pelasgia terra juxta Argos*: i. e. ea pars Peloponnesi quæ vicina erat Argis, et cui Adrastus imperabat. Nam Peloponnesum olim Πελασγίαν dictam fuisse tradit Ephorus apud Strabonem lib. V. p. 338. C. Πελασγία γᾶ, ut Μολοσσίαν γῆν Androm. 1244. Μεγάλα Πελασγία γᾶ est ἁ μεγάλα Δωρὶς νᾶσος Sophocli Œdip. Colon. 728. Ἑλλὰς ἡ μεγίστη, Nostro Iph. Aul. 1378. ut ibi probabiliter legendum esse notabo, pro ἡ. De κατὰ, *juxta*, vide Bezam ad Act. Apostol. xxvii. 5. * [Reiskius legit, " καὶ " μέγαρα Πελάσγια, καὶ τὰ κατ' Ἄργος." Sed metrum adversatur. nam, ut ait Dionysius Halicarnass. περὶ Συνθέσ. sect. 19. p. 152. ed. Upton. τὸ μὲν τῶν στροφῶν τι καὶ ἀντιστρόφων οὐχ οἷόν τε ἀλλάξαι μέλος· ἀλλ'—ἐν πάσαις δεῖ ταῖς στροφαῖς τε καὶ ἀντιστρόφοις τὰς αὐτὰς ἀγωγὰς φυλάττειν. Si vero inseratur τὰ, hæc regula perdetur, ut et legendo μέγαρα pro μεγάλα.]

Sequentem Antistrophen obscurissimam reddidit versio. Duas res ibi optat Chorus, nempe, *Ut* Theseus *referat a Thebis filios earum occisos*; et, *Ut fœdus amicitiæ ineat cum Argivis*. Ματέρος ἄγαλμα φόνιον ἐξέλοι vertunt, *matris statuam funestam tollat*. quod quis potest intelligere? Ad verbum est, *matris oblectamentum cruentum efferat*, id est, *meos filios occisos efferat*, scil. ex terra Thebana. nam ματέρος (Chorus Argivarum matronarum loquitur) est ἐμοῦ ματέρος, mei, *quæ sum* eorum *mater*, ut mox ver. 377. Ἄμυνε ματρὶ, πόλις, *succurre matri*, (i. e. *mihi*) *o civitas*, Athenæ. et ἄγαλμα, *oblectamentum*, frequenter dicitur *de liberis*. Sic * (infra 1164. ἄγαλμα ματρὸς, de *filia*, et) Iphig. Taur. 273. Νηρέως ἀγάλματα, de Nerei quinquaginta *filiabus*: et δόμων ἄγαλμα *filiam* suam Iphigeniam appellat Agamemnon apud Æschylum Agam. 216. et Καδμείας νύμφας ἄγαλμα, καὶ Διὸς γόνος, *Bacchus*, apud Sophoclem Antig. 1127. Vide locum in Schol. Aristophan. Σφηκ. ver. 312. et Viros summæ eruditionis, Dorvillium τὸν μακαρίτην, ad Chariton. p. 12. et Ruhnkenium ad Timæi Lexicon Platonicum p. 3, 4. Porro, ἐξέλοι, *efferat*, ut infra 571. γῆς ἐξελὼν Ἀσωπίας, sc. νεκρούς. Herodotus I. 36. ὡς ἄν μιν ἐξέλωμεν ἐκ τῆς χώρας· *ut eam* (belluam) *e regione tollamus*. * [Pro ἔτι ματέρος ἄγαλμα, Reiskius conjicit, στιβαραῖς χερσὶν ἄγαλμα. mecum interpretatur (ut et Heathius) φόνιον ἄγαλμα, *cruentum meum oblectamentum*, id est, *filios occisos*. nam conjecturam ejus metrum Strophes non patitur: cujus rei summam ego semper ratio-

nem habendam opinor.] Pro Ἰνάχου, mox, scribo Τὰν Ἰνάχου. vox Τὰν periit, opinor, in præcedentibus γᾶν φίλαν. Τὴν Ἰνάχου, Heathius.

Ver. 374. (384.) τὰν εἴσαεί. Scribendum τὰν ἐσαεί. cui in Antistrophe respondet, μὴ μιαίνειν. Barnesii editio, τὰν ἐσσαεί.

Ver. 376. (386.) Τιμόπτολις. Scil. πόνος, *honorem adferens* civitati, Grotius. sic Σωσίπολις λεὼς, *salutem adferens civitati populus*, Aristoph. Acharn. 162. ubi pro ἂν ὁ metrum postulat [q] ἄν γ' ὁ.

Ibid. κρανεῖ ποτ' ἆρα; φίλιά μοι
Τεμοῖ, καὶ τέκνοισι ταφὰς ληψόμεθα.

Pro Τεμοῖ Codd. A. C. τεμεῖ. post quam lectionem, nullus mihi de sensu hujus loci restat scrupulus, legenti et distinguenti,

κρανεῖ ποτ' ἆρα; φίλιά μοι
Τεμεῖ, καὶ τέκνοισι ταφὰς ληψόμεθα;

Duas res in præcedenti Antistrophe, ut prius notaveram, Chorus optaverat, nempe, ut Theseus repeteret filiorum cadavera ex terra Thebana; et, ut fœdus cum Argivis faceret. Hæc tam magni momenti et præter spem videbantur Choro, ut de iis dubitans, et vix credens, quærat, *Perficietne hæc unquam* Theseus? *fœdus mecum Faciet, et filiis meis sepulturam obtinebo?* κρανεῖ ποτ' ἆρα, ut ἆρ' εἰς τοσόνδ' ἀφίξομαι; Cyclop. 619. *unquamne ad tantam felicitatem perveniam?* vel, [r] Ἀράγε τοῦτ' ἄρ' ἐγὼ Πότ' ὄψομαι; Aristoph. Νεφ. 465. Τέμνειν φίλια, *secare amica*, est, *secando* partes victimarum *facere amicitiam* seu fœdus. ἀρθμὸν καὶ φιλίαν τέμνειν, Callimacho Fragm. Bentl. 199. sic ὅρκια τέμνειν, et σπονδὰς τέμνειν, quæ ex Homero et Euripide adduxit Barnesius, quem hic vide. τέμνειν ὅρκιον Herodotus VII. 132. et passim. et ταμόντες, absolute, absque ὅρκια, Idem IV. 201. Φίλια τέμνειν adumbratum opinor ex Homero Iliad. Γ. 73. φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες. ubi Scholiastes: φιλίαν καὶ ὅρκους πιστοὺς δι' ἐντόμων ποιήσαντες. *[De Brodæi Τεμένη pro Τεμοῖ non jam opus est ut dicam. Video nunc Aldinam ponere notam interrogationis post ληψόμεθα. Aliter de his Cl. Reiskius, φιλίας μοί τ' ἐμοῖς τε τέκνοισι ταφὰς—*amicas et mihi, et filiis meis, exsequias nanciscemur.*]

Ver. 378. (388.) Νόμους βροτῶν μὴ μιαίνειν. Id est, ὥστε μὴ μιαίνειν, *ut Thebani ne polluant jura hominum.* Unde Aristides Panath. p. 117. dicit hanc Thesei expeditionem susceptam fuisse ὑπὲρ τῆς φύσεως ἁπάσης τῆς ἀνθρωπείας. et mox, ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ νόμου. Apud Statium Theb. XII.

[q] Quemadmodum edidit Brunckius improbante Porsono ad Med. 863. Confer Iph. Aul. 965.

[r] 380. 1. Usus est Jos. Scaliger in Catull. p. 79. ed. 1582. simul excitans v. 387. *Porsonus.*

642. Theseus milites suos, ad hanc expeditionem profecturos, ita alloquitur:

Terrarum leges, et mundi fœdera mecum
Defensura manus, dignas insumite mentes
Cœptibus.

Versu antecedenti, pro *πατρὶ* Reiskius conjicit *μακαρία.* quæ vox non stabit in hoc Iambo.

Ver. 380. (390.) Νέμεις αἰεὶ, τὸν &c. Lego et distinguo,

Σύ τοι σέβεις δίκαν· τὸ δ' ἧσσον ἀδικίᾳ
Νέμουσ', αἰεὶ τὸν δυστυχῆ πάντα ῥύῃ.

Quando quis propendet ad aliquid, vel contra, eleganter dicitur *πλέον* vel *ἧσσον νέμειν* seu *διδόναι* isti rei. Sic *τὸ πλεῖστον διδοὺς τῷ πλούτῳ* ver. 407. intellige *μέρος*, quod exprimitur ver. 241. *νέμοντες τῷ φθόνῳ πλεῖον μέρος·* ubi mire Brodæus, vir tantus, explicat, *divitum bona invicem partientes;* pro, *tribuentes plus* (i. e. plus æquo) *invidiæ.* vide Helen. 923. Hecub. 867. *Γνώσομαι εἴ τι νέμεις ἀγαθοῖς πλέον*, in Epigrammate Theocriti. *πλεῖστον διδόντες μέρος τῷ* &c. Philo *περὶ ἀρετ.* p. 556. Auctor Orat. in Phœnipp. inter Demosthenicas, p. m. 218. Heathius dicit *ἧσσον νέμειν* significare *deprimere, inhibere, pœnam infligere.*

Codd. A. B. legunt *ἀεὶ* pro *αἰεί.* ceperunt forte Librarii hunc versum quoque pro Iambo. Vide Strophen. Canterus, ut jam video, conjecerat *Νέμουσ' αἰεὶ*, tacente Barnesio de hac conjectura.

Ver. 381. (391.) Τέχνην μὲν αἰεὶ &c. Præconem alloquitur Theseus. *Phegea* hunc appellat Statius Theb. XII. 596. Voces *μὲν αἰεὶ* sensui parum prosunt.

Ver. 383. (393.) ἐλθὼν δ' [q] ὑπέρ τ' Ἀσωπὸν, &c. Vertunt *trans Asopum, et Ismeni aquam.* Ab Eleusine petentibus arcem Cadmeam, *πύργον διδύμων ποταμῶν*, Phœniss. 842. regiam Creontis, nescio quidem an necesse esset, forte erat, ut transirent Asopum et Ismenum fluvios: vide Strabon. lib. IX. p. 627. A. De locutione, Josephum Bell. Jud. I. 16: 3. II. 3: 1. Æque satisfaceret, si in MSS. esset, Ἐλθὼν δὲ παρά τ' Ἀσωπὸν, vel, δ' ἐπὶ τὸν Ἀσωπὸν, ut ver. 890. ἐλθὼν δ' ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς. Sed non ideo mutandus est contextus sine illis: præsertim in præpositionibus.

Voces Σεμνῷ τυράννῳ (ver. 384.) ambiguæ sunt. Vertunt, *Superbo tyranno.* Ironice dictas capit Brodæus. Bono sensu mihi videntur sumendæ, propter *πρὸς χάριν*, ut Sophocl. Œdip. Tyran. 1172. Σὺ πρὸς

[q] Recte ὑπέρ τ' Ἀ. Uterque enim fluvius ad Austrum erat Thebas incolentibus *Musgravius.*

χάριν μὲν οὐκ ἐρεῖς, κλαίων δ' ἐρεῖς. Vocem σεμνὸς amavit Euripides, ut de voce σοφὸς in eo notant Veteres. Verterem, *Venerabili Regi.*

Ver. 385. (395.) θάψαι νεκρούς. Non vult Theseus, ut Creon eos *sepeliret ;* sed ut *aliis sepelire eos permitteret.* eandem rem eodem modo petit Adrastus a Theseo ver. 130. Athenienses volebant eos θάψαι, i. e. *cremare,* ver. 559. sed Matres eorum plus appetebant, et cupiebant θάψαι eos χθονὶ, ver. 17. i. e. *inhumare* eos, seu cineres eorum terra condere. Si construas, Θησεὺς ἀπαιτεῖ σε νεκροὺς [εἰς τὸ, vel ὥστε] θάψαι, difficultas erit in connexione sequentium.

Ver. 386. (396.) Συγγείτον' οἴκων γαῖαν. Quo argumento utitur Chremes iste humanus *Heautontimor.* init. *Vicinitas, Quod ego in propinqua parte amicitiæ puto.* Constructio, opinor, est, Θησεὺς ἀπαιτεῖ σε θάψαι νεκροὺς, θέσθαι τε πάντα &c. hoc versu, Συγγείτον' οἰκῶν &c. quasi in parenthesi posito.

Ver. 388. (398.) θέλωσ' αἰνέσαι. Metrum vult θέλωσιν. * [Reiskius legit θέλωσι συναινέσαι : " alias significabit, inquit, hic loci simplex " verbum idem atque compositum." Immo, et ita significat, Iphig. Taur. 1073. et sæpissime in aliis verbis. θέλωσιν est] Scil. *Creon* et *Thebani,* mutato numero. Ver. 387. pro Ἐρεχθειδῶν λεὼν sonus suaderet Ἐρεχθείδην λεών : sed MSS. stant contra. Ἐρεχθειδης λεὼς forte dici posset, ut ἀνὴρ Περσείδης, Herodoto VII. 220. Ἀτρείδης Μενέλαος, Homer. Odyss. Γ, 257. et sæpe. Id quod Noster φίλον θέσθαι appellat hoc versu, Herodotus φίλον προσθέσθαι, Lib. I. 69.

Ver. 389. (399.) ἦν δ' ἀπιστῶσ'. Joan. Leunclavius not. ad Xenophon. Cyropæd. lib. I. p. 6. et alibi, hoc verbum semper scribendum esse contendit ἀπειστεῖν, quando significat, ut hic, *non obedire, immorigerum esse.* Huic assentitur Æmil. Portus, et exinde multa Tragicorum loca mutat, in not. p. 1160. Reiskius quoque in Iph. Taur. 1476. pro ἄπιστος legit ἄπειστος. Nihil hic notat.

Ver. 390. (400.) Κῶμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον. Magis Poëticum ἀσπιδηφόρων, ut infra ver. 921. τὸν ἐμὸν μόχθον ἀθλίας· et Horatius, *mea scripta timentis,* i. e. scripta *mei* timentis. Notum hoc omnibus. Sed non ita notum hoc Sophoclis mendum Œdip. Tyran. 257. οἴκοισιν—ἐν τοῖς ἐμοῖς γένοιτο [r] μὴ οὐ συνειδότος· *in meis œdibus non conscii,* id est, in domo *mei* nescientis. vulgo legitur, γένοιτ' ἐμοῦ συνειδότος· contra sensum loci, ut mihi videtur.

Pro δέχεσθαι, Cod. A. δέχεσθε, non male : ut directus sit sermo, non obliquus. De qua ἀντιμεταστάσει vide Longinum, περὶ Ὕψ. sect. 27.

[r] Ut nuper edidit Brunckius. *Porsonus.*

Κῶμος pro quavis multitudine, ut κῶμος πελειῶν, Ion. 1197. unde firmatur ἀσπιδηφόρων. Paullo aliter de hoc loco Illustriss. Spanhemius ad Aristoph. Plut. 1041.

Ver. 392. (402.) Mallem εὐτρεπὴς ὅδε, *paratus ille* (vulgo εὐπρεπὴς [s]) ut Hecub. 565. πάρεστι λαιμὸς εὐτρεπὴς ὅδε. Æschylus Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. ver. 89. ὄρνυται λαὸς εὐπρεπής· ubi Stephanus notat scribi εὐτρεπής. Valckenærius quoque ad Phœniss. 801. præfert εὐτρεπὴς hoc loco Euripidis. Dubitat Hemsterhusius (ad Lucian. Dial. Marin.) utra vox sit præferenda. Ὅδε est pleonasticum, ut Med. 354. λέλεκται μῦθος, οὐ ψευδὴς ὅδε: et supra hac Fab. ver. 21.

De Callichoro, puteo Atticæ, vide Barnesium, et Alciphron. lib. III. epist. 69. ob morem, notatu dignum. Uxor enim, stupri accusata, ducit maritum suum ad Callichorum puteum, et ibi jurat se esse insontem. Vide Herodot. VI. 74. de aqua Stygis, in re aliquatenus simili, *Dii cujus jurare timent, et fallere numen.* Veteres enim, Θεοὺς πηγὰς καὶ ποταμοὺς ἐνόμιζον, μεγίστους τε καὶ πρώτους, καὶ ἔτι γε νάματα, ut de iis refert Aristides Isthmic. T. I. p. 18. ed. Jebb. unde in Rheso Chorus jurat *per fontes Simoentis*, ver. 826.

Ver. 398. (408.) Μολὼν δ' ὑπαντᾷ. Omittunt δ' Codd. A. B. Quod si fiat, scribendum videretur ἀπαλλάξων ver. 397. Simplicius est Μολὼν θ' ὑπαντᾷ, si quid mutandum. Scaliger (probante Reiskio) hunc versum ponit inter Ἔα et Καδμεῖος, quæ vox melius jungi potest cum Κήρυξ, hac distinctione,

> Καδμεῖος, ὡς ἔοικεν, οὐ σάφ' οἶδ' ὅτι,
> Κήρυξ. ἐπίσχες, ἢν &c.

ex caduceo enim novit eum esse *præconem*, sed non certe novit utrum esset *Thebanus* præco, necne. et ita distinguit Heathius, et Hervagiana, post Κήρυξ. *[Ἐπίσχες, sine vocativo expresso, ut Phœniss. 92. Electr. 758. 962. et alibi.] Aldina quoque tollit omnem distinctionem post ὅτι, et ponit minimam post Κήρυξ, quam vocem hic scribit Κῆρυξ, et ita alibi, secundum istud Prisciani lib. VII. p. 753. *Oportet tamen scire, quod Græci υ ante χ, brevem esse volunt, etiamsi in obliquis producatur, ut φοῖνιξ φοίνικος, βόμβυξ βόμβυκος·* Scribe, [t] *ι et υ ante ξ*: et *breves*, et *producantur.* Sensus et Prisciani duo exempla hanc scripturam postulant. *(Res falsissima est, et mira hallucinatio. Tota enim

[s] εὐτρεπὴς quoque Brunckius ad Æschyli locum. *Porsonus.*

[t] ι et υ Prisciani edd. Ald. Flor.

antiquitas, collatis viribus, non potest efficere ut ultima in Κήρυξ (i. e. Κήρυκς) sit brevis. In Κῆρυς (pro Κήρυκς) Κήρυκος potest: et ita in φοῖνις, φοίνικος, βόμβυς, βόμβυκος; nunquam in φοίνιξ et βόμβυξ.)

Pro ὅτι Reiskius ἔτι.

Ver. 399. (409.) Τίς γῆς τύραννος; Præconum genus non amavit Euripides. unde eos ut ineptos, nonnunquam ut malos homines inducit. vide Heraclid. 48. seqq. Hunc, absurdum, et abrupte ingredientem facit, Τίς γῆς τύραννος; quod in actione fabulæ proculdubio spectatoribus apparuit. Cassandra in Troas. 424. dicit, Præcones unum habere nomen generale, nempe, ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς, *odium commune hominibus.* neque de eorum virtute et constantia melius judicavit Noster Orest. 892.

Τὸ γὰρ γένος τοιοῦτον· ἐπὶ τὸν εὐτυχῆ
Πηδῶσ' ἀεὶ κήρυκες.

Et Scholiast. ad ver. 893. citat gnomen Euripidis ex alia aliqua Tragœdia, σπέρμα κηρύκων λαλόν. In Heraclid. 115. Copreus, Eurysthei præco, (de quo Apollodorus Biblioth. II. 4.) similiter quærit, Τίς δ' ἐστὶ χώρας τῆσδε, καὶ πόλεως ἄναξ; sed non tam abrupte quam hic præco. Facetum est istud Archestrati in Gastronomia apud Athenæum lib. III. cap. 13.

τοὺς κήρυκας δ' ἐπιτρίψαι
Ὁ Ζεὺς, τούς τε θαλασσογενεῖς, καὶ τοὺς ἀγοραίους,
Πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου.

Κήρυξ enim est nomen piscis, vilis tamen secundum Archestratum.

(*Ver. 401. 402. ἀμφ' ἑπταστόμους Πύλας &c. Eteocles non moriebatur ἀμφ' ἑπταστόμους πύλας (qui potuit?) sed ἀμφ' ἑπτάστομον πόλισμα (Bacch. 917.) *apud urbem septem habentem portas:* nempe apud Thebas, et signanter apud portas Electras, unam ex septem, Phœniss. 1597. Quæritur an aliquæ, aut quidnam sint ἑπτάστομοι πύλαι. [v] ἑπτὰ πύλαι ab omnibus agnoscitur; sed ἑπτάστομοι πύλαι *portæ sunt quæ septem portas habent;* non idem quod ἑπτάστομον πόλισμα vel ἑπτάστομον πύργωμα.)

Ver. 411. (421.) οὐκ ὄχλῳ κρατύνεται. MSS. omnes οχλων· opinor quia præcessit genitivus ἀνδρός. non recte tamen ὄχλων. Licet enim

[v] Ἑπτάστομοι πύλαι idem videntur significare quod ἑπτάπυλον στόμα Sophocl. Antig. 119.

405. Male, vitio forsan memoriæ, citat Valckenærius ad Euripid. Phœn. 396. Ἑνὸς ὑπ' ἀνδρός. *Porsonus.*

ceteri scriptores ponant οἱ ὄχλοι pro *populus* vel *plebs*, (vide Plutarch. Sylla p. 453. B. Agid. et Cleom. 795. C. et alibi sæpe: etiam Attici, Xenophon. Memorabil. III. p. 775. D. Isocrates Orat. ad Nicoclem, versus finem. Æschines contr. Timarch. p. 56. ed. Taylor.) Tragici tamen in singulari efferunt semper, nisi fallor. Recte igitur ὄχλῳ.

Ver. 412. (422.) ἐκχαυνῶν λόγοις. Id est, qui facit cives εἶναι χαυνοπολίτας, ut loquitur Aristophanes Acharn. 635.

Ver. 413. (423.) ἄλλος ἄλλοσε στρέφει.
Ὁ δ' αὐτίχ' ἡδὺς, &c.

Hi quatuor[u] versus ita forte legendi et distinguendi sunt:

Οὐδ' ἔστιν, αὐτὴν ὅστις ἐκχαυνῶν λόγοις
Πρὸς κέρδος ἴδιον, ἄλλοτ' ἄλλοσε στρέφει·
Οὐδ' αὐτίχ' ἡδὺς, καὶ διδοὺς πολλὴν χάριν,
Εἰσαῦτις ἔβλαψ', εἶτα διαβολαῖς νέαις
Κλέψας &c.

Οὐδ' αὐτίχ' ἡδὺς, est, Οὐδ' ἔστιν ὅστις αὐτίχ' ἡδὺς εἰσαῦτις ἔβλαψεν, εἶτα &c. Vulgo plene distinguitur post ἔβλαψ', pendente sententia, ut mihi videtur. Εἰσαῦτις est *postea*, non *rursus*. ἄλλοτ' *(non ἄλλος) ἄλλοσε, ut Troad. 1204. Medea 1191. Ceterum his quinque versibus describit Euripides, sub persona Præconis Thebani, mores Rhetorum et δημαγωγῶν sui temporis; quibus similia occurrunt in Aristoph. Equitibus, et alibi. Sæpe ita facit Noster, et sensum suum sub larva effert.

Ver. 417. (427.) μὴ διορθεύων λόγους. [x]Hæc non intelligo. Vel ambigua sunt, vel mendum latet in διορθεύων, aut in λόγους: forte in utroque. Casaubonus ad Aristoph. Equit. ver. 382. hæc habet: λόγων ἐν πόλει] "λόγους vocat *rationes administrandæ reipub.* vel se ge-"rendi in administratione reipublicæ." Hoc secutus sum in versione, ut sensum aliquem exhiberem, ignarus quid sit διορθεύειν λόγους (ὀρθεύειν δέμας, *erigere corpus*, idem quod ὀρθοῦν, occurrit Orest. 405.), suspicans aliquid de διοπτεύων, *perspiciens*: certus tamen vulgarem interpretationem, "*Non recte proferens verba*, nec eloquens," non esse veram, propter observationem Velleii Paterculi, citati ad ver. 426. Heathius vertit, *non bene discernens rationes.* quod quid sit nescio,

[u] Marklandi emendatio assensum Valckenærii nacta est Diatrib. p. 257. Sed improbat Musgravius.

[x] διορθεύειν credo esse ad normam vel canonem veritatis exigere. Λόγοι sunt argumenta utrinque in disceptando allata. Persius Sat. IV. 11. *Rectum discernis, ubi inter Curva subit, vel cum fallit pede regula varo.* *Musgravius.*

propter ambiguitatem verborum. νόμοι et λόγοι commutantur, Bacch. 484.

Ver. 419. (429.) ἀντὶ τοῦ τάχους Κρείσσω. Abundare videri potest ἀντὶ, ut sæpe. Sophocles Trachin. 586. ἀντί σου πλέον, *magis quam te.* Antig. 188. Aristoph. Eccles. 920. Plato in Timæo, p. m. 146. Sed, si vere dicendum est, hæc ratio est grammatica omnium hujusmodi genitivorum. Exempli causa, cum dicimus, ἐγώ εἰμι κρείσσων σοῦ, plena, opinor, locutio, et ratio genitivi est præpositio ἀντί· ἐγώ εἰμι κρείσσων [ἀντί] σου. et ita in cæteris: ut *præ* Latinis, *ego melior sum* [*præ*] *te.*

Ver. 420. (430.) γαπόνος δ' ἀνήρ. Ita edidit Barnesius, ex emendatione Scaligeri et Canteri, cum prius esset δίδωσι γᾶ· πόνος δ' ἀνήρ. sed γαπόνος, est Doricum: neque istud forte male[y], (nam in loquelam Atticam ex Dorica frequenter sumebatur) ut γαπότους τιμὰς in Iambo Æschyli Pers. 623. et alibi. γαμόρων Idem Supplic. 621. ποδαγὸς Sophocl. Antig. 1210. κυναγὸς passim in Euripide. Sed cum Codd. A. B. C. consentiant in Attico γηπόνος, illud admisi.

Ibid. πένης Εἰ καὶ πένοιτο. Speciosum est quod idem Vir doctus edidit ex conjectura Scaligeri, Canteri, et sua,

γαπόνος δ' ἀνὴρ, πένης
Εἰ καὶ γένοιτο &c.

Et tamen forte retineri potest vel debet, *(cum omnibus codicibus) alia distinctione,

γηπόνος δ' ἀνὴρ, πένης
(Εἰ καὶ πένοιτο), κἀμαθὴς ἔργων ὕπο &c.

agricola vero, pauper (*Si* ita accidat ut *etiam pauper sit*), *et illiteratus ob opera rustica* &c. hanc autem exceptionem inferre potuit, quia omnes γηπόνοι non sunt pauperes. Plerisque tamen placebit conjectura; aliis mecum quærentibus, unde vox notissima γένοιτο mutaretur in πένοιτο, quam etiam constanter retinent exemplaria? nam πένοιτο facile abit in γένοιτο, et hoc sæpe accidit; sed non contra. Argumentum vero Præconis, quod nunc incertum redditur a vocibus διορθεύων λόγους, videtur olim hujusmodi fuisse: "Præterea, quomodo potest "plebeius, μὴ διορθεύων λόγους, (quodcumque istud sit) recte admini-"strare publicas res? non enim cito hæc ars discitur, sed tempore et "experientia opus habet. operarius vero, pauper, et illiteratus ob occu-

[y] De Dorismo hoc et similibus vide Valckenærium ad Hippol. 1092. Phœniss. 11. 1113. Porsonum ad Orest. 26. 324. 1323.

" pationes, non habet tempus hanc artem discendi, neque potest commodis vel negotiis publicis animum intendere, utpote rerum suarum privatarum satagens, et victui quotidiano prospiciens." Ἔργων (ver. 421.) *opera rustica*, proprie, ut in titulo poëmatis Hesiodei, Ἔργα καὶ Ἡμέραι. Reiskius legit, Εἴ τις γένοιτο. Caussam denotat ὑπὸ, ut ver. 1117. ὑπὸ πένθους. vide ad ver. 1125.

Ver. 423. (433.) Ἦ δὴ νοσῶδες τοῦτο τοῖς ἀμείνοσιν, Ὅταν &c.

Porro mala res est hæc *præstantioribus, Quando* &c.

Voluit Euripides, opinor,

Ἦ δὴ νοσῶδες, ταυτὸ τοῖς ἀμείνοσιν
Ὅταν πονηρὸς ἀξίωμ' ἀνὴρ ἔχῃ, &c.

Vide versionem, et Hecub. 305, 6, 7. Hoc est aliud argumentum. Noster in Plisthene: Πόλει γὰρ εὐτυχοῦντες οἱ κακοὶ, νόσος.

Ver. 426. (436.) καὶ παρεργάτης λόγων. Id est, qui præter ἔργον (*ministerium* suum, seu officium *Præconis*) etiam *Oratoriam* et *Facundiam* ἐν παρέργῳ, *obiter*, et post res magis serias, coluit et exercuit. Irrisorie. apud Thebanos enim nullus honor *eloquentiæ: nam nemo Argivus*, THEBANUS, *Lacedæmonius Orator, aut, dum vixit, auctoritate, aut post mortem, memoria dignus existimatus fuit;* ut observat Velleius Paterculus I. 18. Non recte vertitur *prodigus verborum:* neque opus est Barnesii περιεργάτης, quod etiam anapæstum facit in quarto loco. sed hunc pedem ille admitti ibi, et secundo loco, posse censebat. Vox elegantissima παρεργάτης non potuit verti sine circumlocutione. *[Aliter hanc vocem interpretatur Reiskius: " παρεργάτης λόγων est, qui de rebus disserere neque doctus, neque aptus natus, tamen id audet invita Minerva &c. παρὰ in compositis *pravum* notat." et ita fere post eum Heathius.]

Ver. 428. (438.) ἅμιλλαν γὰρ σὺ προὔθηκας λόγων. Medea 546. Ἔλεξ'· ἅμιλλαν γὰρ σὺ προὔθηκας λόγων [z].

Ver. 429. (439.) τυράννου. *Regem* intelligit. nam hic ipse appellatur βασιλεὺς ver. 444. et disputatio est de *Monarchica* sive *unius* potestate, collata cum *Statu populari:* quamquam nonnullis in locis videri potest confundere *Regnum* cum *Tyrannide;* invidiæ caussa, opinor.

Ver. 432. (442.) καὶ τόδ' οὐκέτ' ἔστι σοι.

Et hoc facere *non etiam tibi licet.* Opinor, καὶ τόδ' οὐκέτ' ἔστ' ἴσον· *et hæc res* (sc. *Lex*) *non amplius* est *æqualis* omnibus: quemadmodum

[z] Observavit Valckenærius ad Phœn. 937. Sequentia cum Herodoteis confert Wesselingius ad III. 80.

omnes Leges esse debent. Vide sequentia, quæ hanc scripturam confirmant, et ver. 408. Demosthenes in Aristocrat. p. 288. ed. Tayl. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεστιν ἑκάστῳ, οὕτως ᾤετο δεῖν καὶ τῶν νόμων ἴσον μετέχειν πάντων ὁ θεὶς αὐτόν. Ista autem, κεκτημένος Αὐτὸς παρ' αὐτῷ, forte sumuntur ex Æschyli Prometh. 186. ubi Jupiter dicitur παρ' ἑαυτῷ τὸ δίκαιον ἔχων. vide ibi Scholiasten. Neutrum vero τόδε, *hæc res*, cum præcederet νόμος, Euripidi solitum est. sic infra ver. 595. ταῦτα, cum antecederet Θεοὺς: et centies alibi reperies, ut et in Herodoto: vide VII. 123. Καναστραίην ἄκρην, ΤΟ δὴ &c. Præcedentia, κρατεῖ δ' εἷς τὸν νόμον κεκτημένος &c. diversis modis distingui possunt, quia ambiguum est κρατεῖ: unde non male (melius, ut mihi videtur) legi posset κρατεῖ—τοῦ νόμου, vel τῶν νόμων, *superior est Legibus*, ut Iph. Aul. 1095. *[Reiskius putat " versum deesse, in quo declaratum fuerit " quid sit illud τόδε. vel, si istud displiceat, minimo motu sententiam " sic posse integrari, καὶ νόμου οὐ μέτεστί σοι, *legis partem habes nullam*." De hiatu isto, νόμου οὐ, dixi ad ver. 109. Heathius vertit, " *Et hoc tibi " non adhuc existit.* hoc, *Leges scilicet*, &c."]

Ver. 433. (443.) Γεγραμμένων δὲ τῶν νόμων &c. Longe aliter hæc citantur Stobæo Serm. XLII. p. 276. Γεγραμμένων τῶν νόμων, est, *cum extant leges, scripto commissæ.*

Ver. 435. (445.) τοῖσιν ἀσθενεστέροις. Neutrius generis, a recto τὰ ἀσθενέστερα (idem quod οἱ ἀσθενέστεροι) propter κλύῃ, quod alioqui fuisset κλύωσι. Sic τὰ ἔχθιστα pro τοὺς ἐχθίστους, Iphig. Aul. 1170. Sequor distinctionem Barnesii: scriberem solummodo ταὐθ', i. e. ταυτὰ, pro ταῦθ', quod est ταῦτα. Ἀσθενεστέροις est *pauperioribus*, ut paullo ante, ubi ἀσθενὴς et πλούσιος opponuntur. et ita Electr. 267. in Herodoto passim, et aliis. οἱ ἀσθενοῦντες sic videtur intelligendum Actor. xx. 35.

Ver. 436. (446.) scribit Reiskius, Τὸν εὐτυχοῦνθ' ἐνταῦθ', ὅταν &c. Heathius pro ταῦθ' malit τοῦθ', i. e. τοῦτο: et vertit, *Et potenti, cum male audit, licet imbecillioribus hoc exprobrare.* Sensus contrarium videtur postulare, *et licet pauperioribus, quando a divitibus incessuntur conviciis, eadem divitibus ingerere.* Ἔστιν est ἔξεστιν, *licet*. ἐνισπεῖν κακὰ τὸν εὐτυχοῦντα, cum duplici accusativo, ut Medea 61. Ὦ μῶρος, εἰ χρὴ* δεσπότας εἰπεῖν τόδε· non δεσπόταις, ut vulgo legitur, ab interpolatore, qui nescivit ultimam accusativi pluralis in prima declinatione simplicium longam esse. Sophocles Electra 990. Τοιαῦτά τοι νῷ πᾶς τις ἐξερεῖ βροτῶν.

* Ita edidere Viri docti ex MSS. et ed. Flor.

Ver. 438. (448.) Τοὐλεύθερον δ' ἐκεῖνο, Τίς θέλει &c. Ex Aldina ita edidit Barnesius, præcedentibus Scaligero et Duporto: et confirmavit loco Orest. 886. et Demosth. de Coron. §. 53. ἠρώτα μὲν ὁ κήρυξ, Τίς ἀγορεύειν βούλεται; Ante erat,—ἐκεῖνο, εἴ τις θέλει. Adde Aristoph. Acharn. 45. Thesmophor. 386. et Kusterum ad Ecclesiaz. 130. Aristid. Serm. Sacr. I. p. 277.

Ver. 440. (450.) ὁ μὴ θέλων. Ὁ δὲ μὴ θέλων, Reiskius.

Ver. 441. (451.) τί τούτων ἐστὶν ἰσαίτερον πόλει. Duportus, ἔστ' ἰσαίτερον, ne sit anapæstus in quarta sede Iambi. Recte, ut mihi videtur, consentiente Heathio. Potest etiam legi ἐστὶν ἰσότερον.

Ver. 442. (452.) αὐθέντης χθονός. Αὐθέντης pro δεσπότης Suidas ait esse ἀκυρολεξίαν. et Eustathius ad Iliad. Ω. citatus a Valesio ad Harpocrat. p. m. 27. dicit αὐθέντης non esse δεσπότης, prout refert Ælius Dionysius. Ipse Harpocration, ὁ αὐθέντης αὐτόχειρα δηλοῖ, *qui manu sua cædit.* et verbum αὐθεντεῖν improbat Thomas Magister, pro eo Atticis commendans αὐτοδικεῖν. vide notas ibi. Semper alibi pro *interfectore* hac voce utitur Euripides, Androm. 172. Iph. Aul. 1190. et passim. Unde hic forte scribendum[b] εὐθυντὴς χθονὸς, *rector terræ:* ut εὐθύνων λαὸν, *regens populum,* init. Hecubæ. εὐθύνων πόλιν Sophocl. Antig. 184. et Noster supra ver. 418. ἀπευθύνων πόλιν, Œdip. Tyran. 104. unde σκῆπτρον εὐθυντήριον Æschyl. Pers. 766. ναυκληρεῖν πόλιν, Idem Sept. Theb. 658. eodem sensu, et ναυκλήρου χερὸς de rectore *currus,* Hippol. 1239: eadem metaphora: ut et κυβερνήτης hac Fab. ver. 880. Operæ pretium duxi exscribere ex Budæi Commentar. Ling. Græcæ p. 813. notam Theod. Gazæ, qui "in Libro περὶ μηνῶν ait hoc vocabulum olim tan-"tum significasse τὸν αὐτόχειρα: postea vero, et supra mille annos, "αὐθέντην Græce hoc significare cœpisse quod apud Latinos *auctor* "significat. Id quod ideo dicit factum, ut Græci unam dictionem "haberent, quæ plane responderet dictioni Latinæ, hoc est, huic "nomini, *auctor:* vel, ut apud eum legitur, αὔτορ. Inde Αὐθεντία, *au-*"*ctoritas.* quod verbum in Pandectis sæpe legitur. &c." vide ibi cetera. Heathius remittit ad Abresch. in Miscell. Observ. T. V. p. 109.

Ver. 445. (455.) οὓς ἂν ἡγῆται. Οὕς τ' ἂν ἡγῆται, opinor. ἀνὴρ βασιλεὺς (ver. 444.) ut apud Herodot. I. 90. ἄνθρωπος βασιλεὺς, Matt. xviii. 23. ἀνὴρ ἀδελφὸς, et γυνὴ ἀδελφὴ in N. T. alibi. φρονεῖν *spiritus generosos gerere* vertit Heathius. *(Pro τῆς τυραννίδος v. 446. scripsisse potuit ἧς *suæ.*)

[b] Probante Valckenærio Diatr. Eurip. p. 188. *Porsonus.*

Ver. 449. (459.) Τόλμας ἀφαιρῇ. Vel τόλμης, quod foret τι τόλμης, ut Iph. Aul. 1609. Λύπης δ' ἀφαίρει. Sed non opus. Pro ἠρινοῦ potuit et ἠρινὸν στάχυν· "Constructio est ἀφαιρεῖ τοὺς νέους τὰς τόλμας, *adimit juve- "nibus audaciam, eosque deflorat.*" *Reiskius.*

Ver. 451. (461.) Ὃς τῷ τυράννῳ πλείον' ἐκμοχθῇ βίον; Mallem βίαν πλείονα, *majorem violentiam,* i. e. facultatem violentiæ. *[Reiskius, "λεῖον βίον, *mollem,* proprie *lævem,* glabram, trajectu facilem, expedi- "tam, tranquillam. Ludit, inquit, in gemino significatu vocis βίος "*vitæ* et *divitiæ.*" Exemplum locutionis, λεῖος βίος, desideratur.] Pro ὃς MSS. A. B. C. ὡς, quod admisi. Τί δεῖ (ver. 450.) est *quid prodest,* ut Androm. 765. Iphig. Aulid. 1035.

Ver. 452. (462.) καλῶς. *Cum cura,* ut Iph. Aul. 738. Alcest. 313. Soph. Trachin. 588. "καλὰς, Reiskius."

Ver. 453. (463.) Τερπνὰς τυράννοις ἡδονὰς, ὅταν θέλῃ. Grammatica suggerit, τύραννος ἡδονὰς ὅταν θέλῃ· et in tota ῥήσει de tyranno loquitur in singulari numero. Constructio est ἡδονὰς [τυράννῳ] ὅταν τύραννος θέλῃ· et ἡδονὰς appositivum est ad παῖδας, ut et δάκρυα, ver. 454. Reiskius quoque mavult τύραννος.

Ver. 454. (464.) Δάκρυα δ' ἑτοιμάζουσι. Ἑτοιμάζουσι, scil. ἡδονὰς, *illis qui voluptates istas parent Tyranno,* i. e. parentibus. idem ac si scripsisset Δάκρυα δὲ τοῖς γονεῦσι, vel τοῖς τεκοῦσι. sic ἑτοιμάζειν βουλὴν Heraclid. 473. Ἡδονὰς et δάκρυα opponuntur.

Ibid. μὴ ζῴην ἔτι. Formula. μὴ νῦν ζῴην, Aristoph. Lysistrat. 530.

Σίγ' ὦ κατάρατε. ΠΡ. Σιωπῶ 'γὼ, καὶ ταῦτα, κάλυμμα φορούσῃ
Περὶ τὴν κεφαλήν; μὴ νῦν ζῴην. ΛΥ. Ἀλλ' εἰ τοῦτ' &c.

[c] Sic personis distinguendus est iste locus. Contextum restituit Dawesius Miscell. Crit. p. 76. Μὴ νῦν ζῴην est *Mallem mori* quam hoc pati. Noster Orest. 1152. μὴ γὰρ οὖν ζῴην ἔτι Εἰ μὴ 'πὶ 'κείνῃ φάσγανον σπάσω μέλαν. Homer. Odyss. Ω, 439. Aristoph. Νεφ. 1257.

Ver. 456. (466.) πρὸς τάδ' ἐξηκόντισα. Opinor[d], πρὸς τὰ σ' ἐξηκόντισα, vel, τὰ σὰ 'ξηκόντισα, et eodem modo in similibus exemplis mox citatis. *Et hæc quidem ad tua* VERBA *respondeo.* Sic Troas. 918. τὰ σ' αἰτιάματα, i. e. τὰ σά. vide et Sophocl. Œd. Tyr. 413. Noster Cyclop. 229. ὅτι τάδ' οὐκ εἴων φέρειν· ubi Cod. Par. No. 2887. legit τα σ ουκ ειων—hoc est

[c] Eodem modo personas distinxit Toupius Cur. Nov. T. III. p. 117. Sed omnes a vero aberrarunt. Recte locum ex MSS. constituit Brunckius, quibuscum concordat MS. Trin. Coll. Cantab. *Porsonus* in Append. p. 503.

456. ἐξηκόντισα. Vide J. Burtonum ad Sophocl. Antig. 1098. *Porsonus.*

[d] Probat Musgravius.

τὰ σά. et eodem dramate ver. 266. μὴ τάδ' ἐξόδων ἐγώ, idem codex, et item alter No. 2817. exhibent τα σ εξοδαν, i. e. τὰ σὰ, *tuas* RES : ut in D. Lucæ cap. vi. 30. Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε, δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος ΤΑ ΣΑ, μὴ ἀπαίτει. Ubi Παντὶ est *ulli, cuilibet,* scil. ex qualibet *gente* vel *secta,* sit licet *Ethnicus* vel *Samaritanus:* quæ est frequens significatio vocis πᾶς in *Novo Fœdere.* Beza recte vertit *cuivis.* Judæi vero dare non solebant nisi Judæis. extensiorem benignitatem Jesus præcipit in eo quod tibi non deest, alteri deest. Ἀπὸ τοῦ αἴροντος, non est *ab eo qui aufert* vel tollit *per vim* (sic enim *latronibus* et *furibus* consultum foret); sed, ab eo qui *sumit, accipit* id quod tu sponte tua dedisti. vide Marc. vi. 8. xv. 24. Actor. xxi. 11. Τὰ σὰ, *tuas res,* tuam eleemosynam, istud quod tuum erat antequam ei donasti. Μὴ ἀπαίτει, *ne repetito:* quia eo pacto non *donum* sive *eleemosyna* erit, sed *mutuum.* In nostro idiomate sic intelligo: *Give to any man* (i. e. to a man of any *nation,* or *sect*) *who asketh of thee: and of him who receiveth thy gift, demand it not again.*

Ver. 460, 461. (470.) ὡς τάχος πόλει Χωρεῖν. Vertunt, *quam celerrime ex urbe excedere.* Sed hoc Græce esset ἐκ πόλεως χωρεῖν, vel ἐκχωρεῖν πόλεως, non πόλει. Lego, ὡς τάχος πάλιν Χωρεῖν. Heraclid. 835. Bacch. 764. Phœniss. 1422. Aristoph. Lysistrat. 739. Herodot. V. 72. Non fugit hoc Valckenærium ad Phœniss. 1409, 1410. p. 476. neque Reiskium, probante Heathio, qui citat ὡς ἂν τάξῃ τις, pro ὅσ' ἂν, verbis præcedentibus.

Mox ver. 464. (474.) pro Καλῶς Codd. A. C. κακῶς. et A. omittit φεῦ secundo loco, ver. 463.

Ver. 466. (476.) Σοὶ μὲν δοκείτω ταῦτ', ἐμοὶ δὲ τἀναντία. Lego,

Σοὶ μὲν δοκείτω ταῦτ', ἐμοὶ δ' ἐναντία.

Tibi quidem videantur hæc, mihi vero, illa.

Proverbialiter. Euenus ap. Stobæum Serm. LXXX. et Athenæum IX. 1.

Καὶ πρὸς μὲν τούτους (τούτοις Athen.) ἀρκεῖ, λόγος ὡς (εἷς Athen.) ὁ παλαιὸς,
Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἐστὶν, ἐμοὶ δὲ τάδε.

Noster Alcest. 529. Σὺ τῇδε κρίνεις, κείνῃ δ' ἐγώ. Sophocl. Ajac. 1063. Κεῖνός τ' ἐκεῖνα στεργέτω, κἀγὼ τάδε[e]. ubi Scholiast. notat proverbiale esse. Quod vero Cl. Barnesius dicit, " Bacchium (δὲ τἀνᾶντ) in quinto loco

[e] Suid. v. Θεόπομπος. Εἰ δὲ ἄλλος νοεῖ ἑτέρως, κρατείτω τῆς ἑαυτοῦ γνώμης, ἐμὲ δὲ μὴ ἐνοχλείτω. *Porsonus.*

"non inusitatum," ego nullum ejus rei exemplum novi. Heathius, δ' ἐναντία, et idem mecum observat de Bacchio.

Ver. 467. (477.) Ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ, πᾶς τε Καδμεῖος λεώς. Hoc est istud, *Ego et Rex meus.* Perite quoque ab Euripide ridicula hujus Præconis insolentia exponitur versu antecedenti, ΣΟΙ μὲν δοκείτω ταῦτ', ΕΜΟΙ δ' ἐναντία· quasi Thesei et Præconis æquali sententia, et pari jure: et ver. 473. Pro δ' non male scriberetur τ', et versus 465, 466. τῶν γὰρ, (non μὲν) ἠγωνισμένων &c. in parenthesi includi possent. nam ista, Λέγοιμ' ἂν ἤδη, respondent ad Thesei quæstionem ver. 457. *qua de caussa veniret?* quod jam tandem dicturus est Præco, post tot verba nihil ad rem spectantia. Ita:

> Λέγοιμ' ἂν ἤδη· (τῶν γὰρ ἠγωνισμένων
> Σοὶ μὲν δοκείτω ταῦτ', ἐμοὶ δ', ἐναντία)
> Ἐγὼ τ' ἀπαυδῶ, πᾶς τε &c.

Ver. 469. (479.) Εἰ δ' ἐστὶν ἐν τῇ. Ἐν γῇ Auct. Libelli cui Titulus, *De Græcorum Quinta Declinatione imparisyllabica* &c. p. 45. seqq. Vide Dorvill. ad Chariton. p. 160. Et ita legit Reiskius, *[qui tamen dicit, "non nescio ἐν τῇ, pro ἐν αὐτῇ, bene dici."] Πρὶν Θεοῦ δῦναι σέλας, est, πρὸ δύντος ἡλίου Herodot. V. 50. Vide Herald. ad Arnob. lib. I. p. 31.

Ver. 470. (480.) Λύσαντα σεμνὰ &c. Id est, *Posthabita et omissa supplicum religione.* De voce μυστήρια vide hic Reiskium [f].

Ver. 472. (482.) προσήκοντ' οὐδέν. *["Προσῆκόν γ' οὐδὲν, *quum non "oporteat, competat. Reiskius.*" Immo] Id est σὲ, οὐδὲν προσήκοντα, ut Herodot. I. 91. τὴν ἐκείνου τιμὴν οὐδέν οἱ (i. e. αὐτῷ) προσήκουσαν. et III. 14. τὸν δὲ πτωχὸν, οὐδέν σοι προσήκοντα. Æschyl. Agam. 1089.

Ver. 474. (484.) πολὺς κλύδων—ἔσται, δορός. Heraclid. 160. in argumento simili, εἰς πάλην καθίσταται Δορὸς τὸ πρᾶγμα.

Ver. 477. (487.) ὡς δὴ πόλιν ἐλευθέραν ἔχων. Irrisorie alludit ad istud Thesei ver. 405. ἀλλ' ἐλευθέρα πόλις. patet hoc ex particula δὴ, *scilicet.*

Ver. 478. (488.) Σφριγῶντ' ἀμείψῃ μῦθον ἐκ βραχιόνων.

Ἐλπὶς γάρ ἐστι κάκιστον, ἣ &c.

469. (479.) εἰς τήνδ' Phœn. 1202. *Porsonus.*

[f] Erat cum hæc dictio mihi esset obscura. Deinde didici eam significare *venerabilia et non violanda supplicationum sacramenta.* Quia supplicantes corollas in signum suæ obtestationis protendebant, hinc dicti sunt στέφανοι pro ἱκετίαις, signum rei pro re significata. Μυστήριον autem est omne venerabile, sacrum, non violandum. Sic appellat Herodianus VIII. 7. Romanorum σεμνὸν μυστήριον *venerabile sacramentum* τὸν στρατιωτικὸν ὅρκον *militare sacramentum. Reiskius.*

Vertitur, *Superbum reddas responsum, paucioribus* prolatum. Sed voces βραχίονος, βραχιόνων, et ceteri casus, sunt a recto βραχίων, *brachium*, non a comparativo adjectivi βραχὺς, *brevis:* *[quæ vox βραχίων, *brevior*, nescio an in usu sit, vel extet.] *(quod hoc modo comparari videtur, βραχὺς, βραχύτερος, (non et βραχίων, istud est, *brachium*) βραχύτατος, et βράχιστος.) Distinguendum opinor,

Σφριγῶντ' ἀμείψῃ μῦθον· ἐκ βραχιόνων
Ἐλπὶς γάρ ἐστι κάκιστον, ἣ πολλὰς &c.

Βραχίονες Græcis, ut *brachia* et *lacerti* Latinis, *robur* et *vires* denotat: *Fidens juventus horrida brachiis*, Horat. III. Carm. iv. 50. et νέῳ βραχίονι, Noster Hecub. 15. Hac fab. 738. νέοι βραχίοσιν. Notum est βραχίων Κυρίου, et βραχίων ὑψηλός. Pro γάρ ἐστι κάκιστον Stobæus Tit. CIX. citat[g] βροτοῖς κάκιστον. Duportus legit, γὰρ αὖ κάκιστον: quare, nescio; nisi metuebat anapæstum in 3o loco. Accuratam notionem vocis σφριγῶντα pete ex doctissimo commentario Dav. Ruhnkenii in Timæi Lexicon Platonicum. [h]Σφριγῶντα θυμὸν, Æschyl. Prometh. 380. ubi Scholiast. νεάζοντα καὶ αὐξάνοντα. Pro ἐκ βραχιόνων scribi potuit ἢ 'κ, i. e. ἢ ἐκ, ut ἢ 'ν pro ἢ ἐν ver. 244. et Iph. Taur. 770. nisi quod ἢ istis locis Linguæ necessaria est: non ita hic. *[ἀμείψῃ Reiskius interpretatur, "*efficias tibi responderi.* id est, *vide ne efficias* "*verbis contumeliosis, ut urbs nostra tibi respondeat sermonem robustum* "*e brachiis torosis.*" Heathius: "ne lasciviens mihi reddas respon-"sum ex lacertis, id est, ad lacertos, vel ad vim, rem deducens."]

Ver. 479. (489.) ἣ πολλὰς πόλεις Συνῆψε. Absolute συνῆψε, ut Herodot. IV. 80. μελλόντων δὲ αὐτέων συνάψειν, &c. scil. μάχην. Hic intelligitur πολέμῳ vel μάχῃ. Sic Phœniss. ver. 1403. ed. King. Latinis *committere*.

Ver. 481. (491.) εἰς ψῆφον πόλεως. Πόλει margo Barnesii. εἰς ψῆφον λεὼ Stobæus Serm. LIII. p. 368. Ceterum ex his quæ citavi et citaturus sum ex Stobæo, observare licet, quantum discrepuerint exemplaria Euripidis, etiam Stobæi ævo, ab iis quæ nunc in manibus versantur. Πόλεως pro iambo est; de cujus vocis pronunciatione dicam alibi. Ita invenitur ad finem versus iambici Sophocl. Antig. 295. et

[g] Et Muretus ad Ronsardum Opp. T. IV. p. 473. *Porsonus.*

[h] Adde Steph. Bergler ad Alciphron. III. 19. Euripid. Androm. 195. Philostrat. Icon. XV. p. 887. Nonnum XLVIII. 363. XLV. p. 773. Suid. v. Ἀκμαῖος. *Porsonus.*

πόλεος Nostro Ion. 932. πόλεως Æschylo Ἑπτ. ἐπὶ Θήϐ. ver. 2. 57. et alibi. Sophocles Œdip. Colon. 771. Τὰ τοῦδε πενθεῖν πήματα [i] πλεῖστον πόλεως· Sic scribendum puto pro πήματ', ἢ πλεῖστον. mutatum ab aliquo qui metro frustra metuebat, sensum non curabat.

Ver. 484. (494.) Εἰ δ' ἦν παρ' ὄμμα. Priores Editt. ἦ. mutavit Barnesius: et firmat Cod. B. Ἦ esset primæ personæ, Attice: Aristoph. Ὀρν. 1363. et Kuster. ad Plut. 77.

Ver. 485. (495.) δοριμανὴς ἀπώλετο. Stobæus, δορυμανὴς ἀπόλλυτο. Codex Par. A. δορυμανης απωλλυτο. C. απωλλυτο. et sic edidi. δουρομανὴς πόλεμος, Antholog. Reiskii, p. 146.

Ver. 486. (496.) Καὶ τοῖν δυοῖν γε. Forte, Καί τοι δυοῖν γε· *Atqui* vel *Et tamen.* Alterum non bene connecti videtur. Et ita inveni in Stobæo[k], Καί τοι δυοῖν γάρ. Codex B. δυειν (οι) λογων (οι). et C. λογων (οι). Per δυοῖν vero λόγοιν innuit ἄμφω τὼ λόγω, Τὸν κρείττον' ὅστις ἐστὶ, καὶ τὸν ἥττονα, Aristoph. Nub. 112. et 882. et Isocrates accusabatur ab Lysimacho, quod τοὺς ἥττους λόγους posset facere κρείττους, Orat. De Permutat. p. 618. Ver. 487. Pro κακὰ Reiskius καλά.

Ver. 490. (500.) Ποιναῖσι δ' ἐχθρά. Dubitantibus quo bono sensu Pax dicatur Pœnis vel Furiis inimica, satisfaciet Stobæi Γόοισι δ' ἐχθρά, *Luctibus verò inimica.* de quo dubitari vix potest. Pro τ' hoc versu, Idem, et Cod. A. δ'. *[Reiskius conjicit, Ποίμναισι δὲ θαλεραῖς τέρπεται τ' εὐπαιδίᾳ. ubi, opinor, ι istud in Ποίμναισι est a Typotheta.] Τέρπεταί τ' εὐπαιδίᾳ, sc. εἰρήνη· unde κουροτρόφος Θεὰ appellatur Pax, Bacch. 420. Deinde, Χαίρει δὲ πλούτῳ· ob quod Εἰρήνη βαθύπλουτε vocatur Nostro in Cresphonte.

Ver. 492. (502.) πολέμους ἂν αἰρούμεθα, Stobæus. male. Xenophon. Ἀναϐ. V. p. 366. ἀνελέσθαι πόλεμον ᾧ ἂν βούλησθε. Isocrates περὶ Εἰρήν. p. 320. Herodot. V. 36. ubique occurrit.

Ver. 494. (504.) ἐχθροὺς ΚΑΙ θανόντας. Quibus ἐχθρούς? Sensus, non Lingua, dicit hostes *nobis, Thebanis:* Linguæ, Argumento, et sequentibus multo melius convenisset,

Σὺ δ' ἄνδρας ἐχθροὺς ΘΕΟΙΣ, θανόντας ὠφελεῖς·

[i] Sic conjecerat cl. Mudge apud Heathium. *Porsonus.*

[k] Recepit Musgravius. Et sic nos. Sed vereor ut recte; Articulus enim male desideratur. Nunc legerim, Stobæanæ lectionis parte assumta, καὶ τοῖν δυοῖν γάρ—

491. 2. (501.) Confer Aristoph. Pac. 622. 623. *Porsonus.*

monosyllabice posito Θεοῖς, ut sæpe. Libri non adjuvant. Sonus Iambi non objici debet, non magis quam infra ver. 1201.

Ἐν τῷδε λαιμοὺς τρεῖς τριῶν μήλων τεμών.

Et alii æque absoni inveniri possunt. Καὶ videtur additum fuisse vocabulo θανόντας, *etiam mortuos*, ut magis emphaticum videretur : non considerantibus ambiguitatem vocis ἐχθροὺς ita nude positæ. Vid. Aristoph. Νεφ. 581. Βατραχ. 967.

Ver. 495. (505.) οὓς ὕβρις ἀπώλεσεν. Metrum suggereret, οὓς ὕβρεις ἀπώλεσαν. Atticum est ὕβρεις, ut Herc. Fur. 741. Bacch. 247. [l] Demosth. πρὸς Πανταινετ. ad finem. Transponendo sanat Barnesius, ὕβρις οὓς ἀπώλεσεν. monere omisit. Cum tribus modis hæc refingi possint, (legi enim potest οὓς ὕβρις γ' ἀπώλεσεν) vulgatam, licet mendosam, reliqui. [m] De sensu Verbi κομίζειν vide doctissimum Joan. Taylorum ad Lysiæ Epitaph. &c. p. 30. ed. Lond. 4°. 1739. Θάπτων est *sepelire volens :* et ita κομίζων.

Ver. 496. (506.) Οὔτ' ἄν γ' ἔτ' ὀρθῶς. Cod. A. ουτ' αν ετ—Forte, Οὔτ' ἄρ' ἔτ' ὀρθῶς, *Neque igitur jam recte* &c. nam ἂν parum hic agere videtur, et prima in ἄρα interdum longa est. Utcumque sit, hæc loquitur Præco ex persona Thesei, et quasi Theseus ita judicaret. Pro Καπανέως Ald. Καππανέως. Reiskius, Οὐκοῦν ἔτ' ὀρθῶς. est interrogatio, inquit, ironica.

Versu proxime sequenti, Δέμας καπνοῦται κλιμάκων, Brodæus intellexit ἐκ ante κλιμάκων, sine mentione ullius mutationis in contextu. Scio ἐκ et ἀπὸ et διὰ sæpe reticeri : hoc loco forte fuerit, καπνοῦται 'κ κλιμάκων· quod usitatius scribitur καπνοῦτ' ἐκ κλιμάκων. Facile omitti potuit κ ante eandem literam ; vide Phœniss. 1199. ed. King. De Verbo καπνόω, quod Sylburgius vertit *fumo macero* vel *infesto*, vide eum in notis ad Clenard. et Antesignanum p. 480. ed. 4to. Non occurrit in Lexicis vulgaribus. Reliqui versionem Canteri et Barnesii, qui eodem fere modo vertunt καπνοῦται Troad. ver. 8. 585. Ceterum ex hoc facto Capanei, quivis qui expedite scalas ascendebat, quasi ex formula Capaneus vocabatur : Aristophon apud Athenæum VI. 9. [p. 238. c.]

Ver. 498. (508.) Cod. C. πυλῃσιν (αι supra scriptum).

[l] Heraclid. 927. *Porsonus.*

[m] Potes etiam ὕβρις διώλεσεν. Sed vera videtur Musgravii emendatio, ὕβρισμ' ἀπώλεσεν. Ipso citante Herc. Fur. 179. Adde Orest. 1044. 1675. διώλεσαν pro ἀπώλεσαν metrum postulat in senario apud Dion. Cass. citato a Gatakero A. M. P. X. p. 528. D. *Porsonus.*

Ver. 499. (509.) Θεοῦ θέλοντος, &c. ex Æschyl. Sept. Theb. 433. Θεοῦ τε γὰρ θέλοντος ἐκπέρσειν πόλιν, Καὶ μὴ θέλοντος, φησίν.

Ver. 502. (512.) Ἄλλοι τε κεῖνται &c. repete οὐκ ὀρθῶς, ex ver. 496. Et adhuc præco loquitur quasi ex Thesei opinione, quam ipse finxerat. satis insolenter. Alioquin legi forte posset Ἄλλως, *frustra*. De τεθρίππῳ ἅρματι Amphiaraï hic, et ver. 927. quod hoc tempore nondum in usu fuisse scribit Philostratus, vide Valckenærium ad Phœniss. 44, 5.

Ver. 503. (513.) Πέτροις καταξανθέντες. Sophocles Ajac. 744. πέτροισι καταξανθείς. Noster Troas. 509. Δακρύοις καταξανθεῖσα. Phœniss. 1162. πρὶν κατεξάνθαι βολαῖς.

Ver. 504. (514.) Ἦ νῦν φρονεῖν ἄμεινον ἐξαύχει Διός. Videtur deesse [n] pronomen, Ἦ νυν φρονεῖν σ' ἄμεινον &c. Hoc loco νυν est encliticum, *igitur*, ut sæpe in Tragicis et Herodoto: vide III. 122. ubi, ut hic, male scribitur σὺ νῦν. pro σύ νυν. Sequitur: Ἢ Θεοὺς δικαίως τοὺς κακοὺς ἀπολλύναι. Vertunt: *Aut Deos juste perdere malos* fatearis. Suppleverunt *fatearis*, quia ἐξαύχει non potuit repeti commode ante Θεοὺς ἀπολλύναι. Non damno: et fieri solet; vide ver. 347. Sed forte propius erat remedium, Ἢ Θεοὺς δικαίου &c. *Aut æquum censeto* (concede) *Deos perdere malos homines*. sic ver. 526. Θάψαι δικαιῶ, *justum censeo sepelire*. Herodot. I. 89. Favet hic versus conjecturæ superiori ad ver. 494. ἐχθροὺς Θεοῖς pro ἐχθροὺς καί: quod ad sensum attinet. ut et ver. 511. Ζεὺς ὁ τιμωρούμενος.

Ver. 507. (517.) πατρίδα θ', ἥν. Scribi potest, πατρίδα θ' ἥν, *et patriam suam*, ab ὅς, *suus*. De verbo αὔξειν vide magnum animadversorem in Athenæum, lib. IV. 15.

Ver. 509. (519.) Νεώς τε ναύτης ἥσυχος καιρῷ σοφός. Distinguenda hæc videntur,

σφαλερὸν ἡγεμὼν θρασὺς,
Νεώς τε ναύτης. ἥσυχος καιρῷ, σοφός.

In versu qui hunc sequitur, putidum istud ΜΟΙ notabis, ut ver. 466. Νεώς τε ναύτης, sc. θρασὺς, est σφαλερὸν χρῆμα. Sententia hæc ita effertur in Eurip. Antiope:

ἐγὼ γὰρ οὔτε ναυτίλον φιλῶ
Τολμῶντα λίαν, οὔτε προστάτην χθονός.

[n] Pessime pronomen infercit Marklandus, eadem iterum chorda oberrans ad Nostri Iph. Aul. 475. *Porsonus.*

*[Ver. 510. τ'ανδρεῖον est τὸ ἀνδρεῖον, ut 386, et alibi. Quando ο et α concurrunt, sæpe coalescunt in ω: hoc foret τὠνδρεῖον.]

Ver. 511. (521.) °Ante 'Εξαρκέσας Cod. C. præfigit Αδρ. et omittit eum ver. 513. Recte. et ita Heathius, ex conjectura. Ver. 512. (522.) pro τοιάνδ' A. τοιαυτην.

Ver. 516. (526.) ἡμᾶς. Id est, ἐμὲ, ut passim. hic non aliter esse potest, neque ver. 1071. neque Iphig. Taur. 605. Vide supra ver. 99.

Ver. 518. (528.) Οὐκ οἶδ' ἐγὼ Κρέοντα δεσπόζοντ' ἐμοῦ. *Non agnosco.* Confer cum hac locutione istam D. Pauli de Anania, Actor. xxiii. 5. Οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς. Cyclop. 320. Οὐδ' οἶδ' ὅ, τι Ζεὺς ἔστ' ἐμοῦ κρείσσων Θεός. i. e. καθ' ὅ, τι, *in qua re.* vulgo ὅτι, *quod.*

Ver. 520. (530.) ἄνω γὰρ ἂν ῥέοι. Allusum ad proverbium, ἄνω ποταμῶν χωροῦσι πηγαὶ, cum rerum et naturæ ordo invertitur: vide Scholiast. Med. 410. et Barnesium ibi, et quos advocat Berglerus ad Alciphron. lib. III. epist. 33. Ceterum tota subsequenti Thesei oratione splendidius aliquid aut humanius frustra quæsiveris. Ingenium Euripidis et bonitatem naturæ eximie illustrat.

Ver. 521. (531.) εἰ 'πιταξόμεσθα δή. Cod. A. επιτευξομεσθα. male. Notabis vero particulam δή, cum significatione, uti videtur, ironica vel irrisoria, ut *nimirum* et *scilicet* Latinis: *id populus curat scilicet,* Terentius. Sic Iph. Taur. 1338. ὡς φόνον νίζουσα δή· *quasi cædem abluens scilicet.* Electra 653. Πότερα πάλαι τεκοῦσαν, ἢ νεωστὶ δή; *an nuper scilicet?* sic et Æschylus Prometh. 954. Sophocles Antig. 731. ubi Creon indignabundus dicit, Οἱ τηλικοίδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ φρονεῖν; *docebimurne scilicet sapere?* fere quemadmodum δῆθεν Nostro passim, Herodoto I. 59. et alibi sæpe, et aliis. Idem usus particulæ δὴ in Plutarch. Vit. Æmil. p. 271. A. ὡς ἐπ' αὐτὸ δὴ τοῦτο &c. et passim. Fere negligitur in versionibus, ut in ea Herodoti II. 121. p. 134. τὸν δὲ πεισθῆναί τε δὴ, καὶ καταμεῖναι. vide locum. et hac fab. 477. 'Επιταξόμεθα pro ἐπιταχθησόμεθα, fut. med. pro passivo. vide Piersonum V. Cl. ad Mœridem Atticist. V. 'Απαλλάξονται.

° Personas recte quoque distinxit Tyrwhittus. 'Εξαρκέσας ἦν τιμωρούμενος ut Iph. Aul. 1427. ἀρκεῖ μάχας τιθεῖσα, ex vera et eleganti Hardionis emendatione. Orest. 1625. ἀρκέσω δ' ἐγὼ λέγων. *Porsonus.*

513. De phrasi σῖγ' ἔχειν et σῖγ' ἔχειν στόμα vide Valckenær. ad Euripid. Hippol. 660. adde Bacch. 1084. *Porsonus.*

517. Similia vide apud Valckenær. ad Euripid. Hippol. 991. *Porsonus.*

520. Menander Κεκρυφ. 1. fr. inc. 54. Cicero Offic. I. 26. Justin. XXIII. 3. Euripid. ut videtur, Plutarch. II. p. 481. B. *Porsonus.* Adde Valckenær. ad Herodot. p. 418.

Ver. 523. (533.) ἦλθον εἰς Κάδμου χθόνα. Scil. *ut hostis*, vel *in armis*: hoc enim sæpe est ἔρχεσθαι πόλιν infra ver. 1195. 1207. quod plene in Ion. ver. 1292. est, ξὺν ὅπλοις ἔρχεσθαι εἰς χθόνα. Sic πόλιν ἥξεις Heraclid. 374 [p]. et ἥκεις ἐπὶ τήνδε γαῖαν, eodem sensu hostili, ver. 805. et Isocrates De Bigis p. 693. τοὺς βαρβάρους τοὺς ἐπὶ πᾶσαν ἐλθόντας τὴν Ἑλλάδα. Herodotus IX. 81. ὃς τοιήνδε δίαιταν ἔχων, ἦλθε ἐς ἡμέας οὕτω ὀϊζυρὴν ἔχοντας ἀπαιρησόμενος. quod est ἔρχεσθαι ἐπ' αὐτὸν D. Luc. xiv. 31. Vide Valckenærium ad ver. 46. admirabilis istius editionis Phœnissarum. Et tamen ἥκει εἰς γῆν Orest. 53. et Æschylo citato supra ad ver. 469. nihil tale innuit; neque ἔλθοι πόλιν Sophocl. Œd. Col. 439. nec ἦλθες εἰς τήνδε χθόνα, infra hac fab. ver. 1049. Adeo a semet ipsis variant Tragici in usu locutionum earundem, secundum sensum locorum. Καθίσταμαι πόλεμον, voce media, versu præcedenti, rariorem puto locutionem. mens videtur esse, *instituo*, vel *committo bellum*. vide Budæum Comm. Ling. Græc. p. 484, 485.

Ver. 525. (535.) ἀνδροκμῆτας. Æschylo frequentata vox. vide Χοηφ. 889. Eumenid. 961. Supplic. 686. In Agamemn. 823. ἀνδροθνῆτας Ἰλίου φθοράς [q].

Ver. 526. (536.) Θάψαι δικαιῶ. Ante erat Θάψας. mutavit Barnesius ex auctoritate Scaligeri, Canteri, et ipsius Poëtæ ver. 671. Addo nunc Codices Gallicos A. B. * [Sequitur, τὸν Πανελλήνων νόμον, pro quo Reiskius, τὸν δὲ Πανελλήνων. De voce Πανέλληνες vide Græviun Lect. Hesiod. c. 12. (Ἔργ. 528.)]

Ver. 527. (537.) τί τούτων ἐστὶν οὐ καλῶς ἔχον; Ita Erectheo Fragm. p. 468. τί τούτων οὐχὶ δέξασθαι καλόν; *(In antiquitate profana pulchrius aliquid tota sequente ῥήσει vix inveneris.)

Ver. 528. (538.) Pro πεπόνθατ', A. B. C. habent πέπονθέ γ', ad πόλιν vel Κρέοντα respicientes, non ad omnes Thebanos. quod admisi ex eorum auctoritate, licet vulgatam prætulerim.

Ver. 530. (540.) Mallem, Αἰσχρῶς δ' ἐκείνοις quam τ'. *[" Ante χ' ἡ δίκη " locandum comma. *ulti eos estis, ita ut laudem atque decus inde tule-* " *ritis, illi tulerint infamiam. et ita pervasit*, diremit vos et vestra " jurgia, *justitia*." *Reiskius*.] Atqui verba, χ' ἡ δίκη διοίχεται, non possunt exprimere, *et ita pervasit*, diremit vos et vestra jurgia, *justitia*.

p Locum hunc longe corruptissimum non debebat testimonii causa protulisse Marklandus.

q Eumenid. 248. *Porsonus.* 527. Heraclid. 748. Eriph. Athenæi IV. p. 134. C. Theoph. ib. p. 165. B. Menand. Stobæi p. 109. ubi legi ἄρ' ἐστιν. *Porsonus.*

Dicit Theseus, *Turpiter vero justitia quoque illis perit,* seu *denegabitur.* Vocat *justitiam,* jus sepulturæ. Ad rem Lysias Orat. Funebr. in Soc. Corinth. p. 32. ed. Taylor. νομίζοντες (Ἀθηναῖοι) ἀνδρῶν μὲν ἀγαθῶν εἶναι ζῶντας τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι, ἀπιστούντων δὲ σφισιν αὐτοῖς, ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων σώμασι τὴν εὐψυχίαν ἐπιδείκνυσθαι. ubi plura vide de hac re. Heathius quoque legit δ' pro τ'.

Ver. 532. (542.) Ὅθεν δ' ἕκαστον εἰς τὸ σῶμ' ἀφίκετο,
Ἐνταῦθ' ἀπῆλθε, πνεῦμα &c.

Ἕκαστος, scil. αὐτῶν vel νεκρῶν, et ἀπέλθῃ, *abeat, redeat.* Auctor libelli supra citati ad ver. 469. pag. 44.

Ver. 535. (545.) πλὴν ἐνοικῆσαι βίον. Id est, πλὴν εἰς τὸ, vel ὥστε, βίον ἐνοικῆσαι· sed in hunc finem, *ut vita in eo habitet,* tanquam in aliena domo pro qua ἐνοίκιον penditur. erudite, si Poëta istud voluit: quomodo Theophrastus dicebat, πολὺ τῷ σώματι τελεῖν ἐνοίκιον τὴν ψυχήν· apud Plutarch. De Sanitat. tuend. p. 135. E. Noster Telepho: Σμικρὸν θέλοιμ' ἂν καὶ καθ' ἡμέραν ἔχων Τροφὴν, ἐνοικεῖν μᾶλλον, ἢ πλουτῶν νοσεῖν.

Versui præcedenti, οὔτε γὰρ κεκτήμεθα ἡμέτερον αὐτὸ, paria habet de Divitiis, Phœniss. 558. Seneca ad Marc. c. x. *mutuo accepimus: ususfructus noster est.* Pro οὔτι bene legi posset οὔτε, propter sequens καὶ in Κἄπειτα· ut Latinis *neque—et.* sic ver. 327, 328. Iph. Taur. 591, 592. Herodot. V. 49. 51. Orest. 292, 293. ubi pro Ἐγὼ δ' scrib. [r] Ἐγὼ θ'. [Reiskius mavult, οὐχὶ γάρ. aut, inquit, " οὔτι pro simplici " οὐ positum est; aut pro οὔτοι."] Pro βίον (ver. 535.) legi posset μικρὸν, et pro τὴν θρέψασαν, γῆν θρέψασαν. neutrum tamen eorum necessarium puto: neque variant exemplaria, quantum scio.

Ver. 538. (548.) νοσφίσεις, ὧν δεῖ λαχεῖν,
Ἀτάφους τίς ἕξει;

Mutatione unius literæ et distinctionum, hic locus ex non intelligibili in integrum restituitur:

πάσης Ἑλλάδος κοινὸν τόδε,
Εἰ τοὺς θανόντας νοσφίσας ὧν δεῖ λαχεῖν,
Ἀτάφους τις ἕξει· δειλίαν γὰρ εἰσφέρει &c.

Hoc adeo evidens est, ut in contextum receperim, omissis quæ Scaliger et alii de hoc loco dixerunt. Heathius tamen ita videtur legisse,

531. Pro σῶμ' lege φῶς, ut bene legit in Hel. 305. Musgr. πρὸς τὸ φῶς Soph. Stob. Grot. p. 509. εἰς τὸ φῶς Alexis Athenæi XI. p. 463. E. Mox ἀπελθεῖν Gataker ad M. A. VII. 48. Recte. *Porsonus.*

[r] Ἐγώ θ' edidit Porsonus ex MSS. quibusdam.

qui scribit Ἀτάφους τις ἕξει, *insepultos quis patietur.* Eleganter quoque εἰσφέρει, utpote de νόμῳ: quasi dixisset, Si quis hanc legem εἰσφέρει, non tam νόμον quam δειλίαν εἰσφέρει. vide Androm. 176, 177. Κοινὸν πάσης Ἑλλάδος, *spectat ad universam Græciam,* non ad *Argos* solum. sic ver. 849. λόγοι κοινοὶ τῶν ἀκουόντων καὶ τοῦ λέγοντος· *sermones qui spectant* vel *pertinent ad auditores æque ac ad narratorem.* Cum dativo Troas. 54.

Pro δεῖ Cod. C. χρήν. *[Bene.]

Ver. 542. (552.) δείν' ἀπειλήσας ἔπη. MSS. A. B. C. ἀπειλήσων, *minitaturus.* Recte. eo enim proposito venit Præco, ut ex tota ejus negotiatione liquet. Sophocles Ajac. 314. δείν' ἐπηπείλησ' ἔπη. Æschylus Sept. Theb. 432. ἀπειλεῖ δείν', sine ἔπη.

Ver. 544. (554.) μὴ κατασκάψωσι γῆν Ταφέντες ὑμῶν; Hoc non est, *ne effodiant terram vestram;* sed, *ne evertant civitatem vestram.* et absurdum augetur voce Ταφέντες, *postquam sepulti fuerint.* Vide Iphig. Aul. 64. 92. 635.

Τί μὴ γένηται; *Quid ne fiat?* Sophocles Ajac. 77. iisdem verbis; quæ male vertuntur, *Quare hoc non fiat?* pro, *Quid ne accidat?*

Ver. 545. (555.) ἐν μυχῷ χθονός. Lego, μυχοῖς. Dicuntur esse ἐν μυχοῖς χθονὸς vel qui vivi *sub terra* sunt, ut Hercules * (quando inferos adiit); vel qui mortui et *humati.* sic ver. 926. ἀναρπάσαντες εἰς ΜΥΧΟΥΣ ΧΘΟΝΟΣ. Troad. 952. θανὼν ΓΗΣ ἦλθ' Ἀλέξανδρος ΜΥΧΟΥΣ. vide Herc. Fur. 37. et Sophocl. Ajac. 575. Nisi addatur adjectivum vel substantivum locale, ut Cyclop. 290. γῆς ἐν Ἑλλάδος μυχοῖς· et 296. tunc enim significat *recessus Græciæ.* Aliud est ἐν μυχῷ χθονὸς, nempe, *in angulo* aliquo *terræ:* non *sub terris,* quod est ἐν μυχοῖς χθονὸς, ut et *in terris,* Propertio, id est, *apud inferos,* quibus opponuntur *superi,* seu *viventes,* et in terra adhuc versantes, apud *(Virgilium et) eundem. τὸ *tellure repostos* Virgilii est τοὺς ἐν μυχοῖς χθονὸς, ut et Homeri ὑπὸ κεύθεσι γαίης, Odyss. Ω, 203. Φήμη τὸν ἐσθλὸν κἂν ΜΥΧΟΙΣ δείκνυσι ΓΗΣ. ita legitur ap. Suidam V. Φήμη. *etiam post mortem.* Idem vult ᾅδου μυχοὶ, Heraclid. 219. et γῆς σκότῳ κρύπτεσθαι Helen. 61. Ion. 1239. *(ἐς γαίας μυχοὺς κρύψον hac fab. 1206. *sub terra abde,* ubi ἐν μυχῷ mentem loquentis non, opinor, expressisset.)

*[Ver. 546. (556.) εἰσί τις τιμωρία. "Τισὶ, *quibusdam,* pro consueto "Atticorum ἀστεϊσμῷ καὶ αἰνιγμῷ. quando nimirum *mihi* aut *tibi* aut "*nobis vobisve* volunt tecte significare, dicunt *alicui,* aut *quibusdam.*" *Reiskius.* Non opus. Τις τιμωρία, ut τινα μωρίαν, Heraclid. 148. *aliquam stultitiam.* παρουργία τινὶ, Æsch. Sept. ad Theb. ver. 609. παρα-

νοίᾳ τινὶ παραπειθόμενοι Clem. Alexandrinus Pædag. II. 7. ubi male legitur παροινίᾳ.]

Ver. 547. (557.) Σκαιόν γε τ᾽ανάλωμα τῆς γλώσσης τόδε. Putarem τῆς γνώμης: quia *timere vanos metus*, quod sequitur, non ad τὴν γλῶσσαν sed ad τὴν γνώμην pertinet. σκαιὸν ἀνάλωμα τῆς γνώμης, *lævum dispendium mentis*, est *stultitia*. Sic γλώττης ἐπίνοια legitur, pro γνώμης, nisi fallor, in Aristoph. Ecclesiaz.[s] 570. in cujus Ranis ver. 358. nunc legitur ἢ γνώμῃ μὴ καθαρεύοι. Plutarchus vero De Glor. Athen. p. 348. D. citat, ἢ γλώσσῃ μὴ καθαρεύει[t].

Ver. 548. (558.) φόβους πονηροὺς καὶ κενούς. Si vera sit differentia quam notant Grammatici inter πονηρὸς et πόνηρος, hic scribi oporteret πονήρους *miseros*, non πονηροὺς *scelestos*. nullum enim *scelus* est in hoc *metu*. Hesychius tamen explicat Πονηρὸν, ἐπίπονον, κακοπαθῆ: qui est hujus loci sensus. Sed Ammonius, Μόχθηρος δὲ, ὁ ἐπίπονος, ὡς καὶ Πόνηρος. Vide eum in V. Μόχθηρος et Πονηρὸν: et Spanhemium ad Aristoph. Plut. 265. Φόβους δεδοικέναι, ut Troas. 1165. οὐκ αἰνῶ φόβον, Ὅστις φοβεῖται, μὴ διεξελθὼν λόγῳ. vide 1 Pet. iii. 14.

Ver. 550. (560.) Πάλαισμά θ᾽ ἡμῶν ὁ βίος. Istud θ᾽ nihil agit. Scribo, Παλαίσμαθ᾽ ἡμῶν &c. i. e. παλαίσματα, pluralis pro singulari, ut Hecub. 264. προσφάγματα. et Hippol. ver. 11. παιδεύματα. Nisi malis Πάλαισμά γ᾽ ἡμῶν. sed alterum verius puto. et ita Reiskius.

Ver. 551. (561.) Οἱ μὲν ΤΑΧ᾽, οἱ δ᾽ ἐσαῦθις, οἱ δ᾽ ἤδη, βροτῶν. Probabile est hunc versum mendosum esse. *tria* enim tempora, quæ *totum* complectuntur, sunt *ante, nunc*, et *postea:* ut in Laconico isto citato a Plutarch. Consol. ad Apollon. p. 110. B. ΝΥΝ ἄμμες, ΠΡΟΣΘ᾽ ἄλλοι ἐθάλλεον, ΑΥΤΙΚΑ δ᾽ ἄλλοι· et Nostro Iph. Aul. 332. τὰ μὲν ΝΥΝ, τὰ δὲ ΠΑΛΑΙ, τὰ δ᾽ ΑΥΤΙΚΑ. Hic autem sunt *duo* tantum: nam τάχα et ἐσαῦθις utrumque spectat ad futura. Forte,

Οἱ μὲν ΤΟΘ᾽, οἱ δ᾽ ἐσαῦθις, &c.

Τότε pro *olim*, ut Sophocl. Electr. ver. 280. 678. *[Plura notavi ad Iphig. Aul. 46. Reiskius legit, Οἱ μὲν πάλαι, οἱ δ᾽ ἐσαῦθις. Brodæus explicat τάχ᾽, *mox, illico*. Sed quid tunc fiet de ἐσαῦθις? Reiskii πάλαι οἱ— non admittetur in Iambo Tragico.]

Ver. 553. (563.) Ὃς εὐτυχήσει. Restitutionem hujus loci, nunquam

[s] Ut edidit Brunckius.

[t] Observare poterat Vir doctus Bentleium γνώμῃ pro γλώσσῃ emendasse in Menandri fragmento apud Stobæum 36. *Porsonus.*

adhuc intellecti, debemus, ut multa alia, Codicibus Gallicis: quorum A. B. legunt ως ευτυχησῃ, sensu claro: C. ως, pro ὃς. Fortuna, inquit Theseus τρυφᾷ, *lascivit*, et *insolenter se gerit*. neque mirum: ab omnibus enim colitur. ab *infortunato*, honore afficitur, ut ille in posterum ea meliore utatur, ὡς εὐτυχήσῃ: *fortunatus* vero eam extollit et celebrat, metuens ne favor ejus et aura secunda deficiat, et eum relinquat. Pro Ὁ δ' ὄλβιος scriberem Ὅ τ' ὄλβιος, propter τοῦ δυστυχοῦς ΤΕ. Ὑψηλὸν αἴρει, non est, *Sublimem tollit afflictum*; sed, *laudibus extollit*, scil. Fortunam. Sic Heraclid. 332. Πολλῷ σ' ἐπαίνῳ—ὑψηλὸν αἴρω. Aristoph. Vesp. 1018. ἀρθεὶς μέγας. et αἴρης absolute, Ranar. 381. Πνεῦμα λιπεῖν, ut Plutarcho Lucull. p. 514. C. ὥσπερ πνεύματος ἐκλιπόντος, de bona Fortuna Lucullum deserente. vide Sophocl. Œd. Col. 638. Καὶ πνεῦμα ταυτὸν &c. *ne mutata retrorsum te ferat aura*, Horatius. Pulcherrimam hanc emendationem, ὡς εὐτυχήσῃ, ex conjectura sagaciter præceperat *(doctissimus) Heathius.

Ver. 556. (566.) Ἀδικουμένους τε, μέτρια μὲν θυμῷ φέρειν. Editt. et MSS. pro μὲν habent μή. Distinguendum, Ἀδικουμένους τε μέτρια, μὴ θυμῷ φέρειν. In hoc non est laudandus Cl. Barnesius, quod sæpe contextum mutat sine ulla mentione. Video jam Miltonum conjecisse μὲν pro μή. ex eo forte sumsit Barnesius: nam exemplari ejus utebatur, ex edit. P. Stephani.

Ver. 557. (567.) Ἀδικεῖν τε τοιαῦθ', &c. Scil. χρεὼν ἐστι vel χρή. Non autem putandum est Poëtam *permittere*, nedum *jubere*, ut injurias quis faciat: sed vult, si quis alteri injuriam faciat, (quod vix evitari potest, prout est vita hominum) caveat tamen ne ea sit injuria quæ Rempublicam sive Patriam suam lædat. Sic quando D. Paulus scribit Ephes. iv. 26. Ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, non præcipit ut *irascamur*; sed mens ejus est, *Licet irascamini, tamen ne peccetis*. Eatenus aliqua differentia est, quod *irasci* nonnunquam licet, (nam et Servator noster *irascebatur* Marc. iii. 5.) *injuriam facere* alicui, nunquam licet.

Ibid. οἷα μὴ βλάψαι πόλιν. "Pro πόλιν Canterus recte, meo judicio, "reponit πάλιν, ut sententia sit, *Et tali hostem injuria afficere, quæ te* "*non vicissim lædat*. Verbum enim βλάψαι, forma potentiali, numero "singulari positum accipio, et a neutro plurali οἷα regi." *Heathius*. et ita Reiskius, quod ad πάλιν. *[Sed, nisi infinitivum voluisset Euripides, scripsisset potius, opinor, βλάπτῃ vel βλάψῃ, quam βλάψαι, quod (βλάψαι) est *læderet*, non *lædat*. deesse quoque videtur ἑαυτοὺς *nosmet* vel *seipsos* (non σὲ), quæ vox hic non potest subintelligi, sed

exprimi debebat, si legatur πάλιν.] Sed nihil mutandum opinor. οὐ βλάπτων πόλιν, ver. 554. ἀπώλεσας πόλιν, 231. vid. Aristoph. Βατρ. 1475.

Ver. 558. (568.) τοὺς ὀλωλότας νεκρούς. Si quis cogitet de ὀλωλότων, ut τοὺς νεκροὺς sit *cadavera*, videat ad ver. 107. Sed nihil mutandum censeo.

Ver. 559. (569.) τοῖς θέλουσιν εἰσιδεῖν.
"Η δῆλα τἀνθένδ'. εἶμι, &c.

Hæc distinctio nihili est. Forte,

Θάψαι δὸς ἡμῖν, τοῖς θέλουσιν εὐσεβεῖν·
"Η δῆλα &c.

Nam *mortuos sepelire* erat νόμος Δαιμόνων ver. 563. et ver. 19. atque hoc vocatur εὐσεβὴς πόνος ver. 373. vide et Helen. 1293. 1004. et Sophocl. Antig. 936. Sarcasmus quoque est in vocibus ἡμῖν τοῖς θέλουσιν εὐσεβεῖν, et tacita incusatio Creontis ἀσεβείας. Scio aliter forte distingui posse, sine mutatione contextus,

Θάψαι δὸς ἡμῖν τοῖς θέλουσιν· εἰσιδεῖν
"Η δῆλα τἀνθένδ'· εἶμι, &c.

quod si quis præferat, sequatur. Τἀνθένδε est τὰ ἐπὶ τούτοις, *consequentia*, Aristoph. Plut. 57. τὰ ἐκ τούτων, Xenophon Ἑλλην. lib. II. p. 470. B. τἀπὶ τοῖσδε Iph. Aul. 435. τἀπὶ τῷδε Ion. 255. Εὐσεβεῖν absolute, ut Sophocl. Ajac. 1372. Τόν τοι τύραννον εὐσεβεῖν οὐ ῥᾴδιον. et Electr. 310. Orest. 898. Vide Cl. Valckenærium ad Phœniss. ver. 1331. p. 448, 449.

Ver. 561. (571.) ἐξοισθήσεται. *Efferetur*[u]. Raro inveniendam puto hanc vocem. Simplex verbum οἰσθήσεται, *feretur*, occurrit in Demosth. πρὸς Λεωχάρ. p. m. 269. ἡ ψῆφος οἰσθήσεται. et alibi. A fut. οἴσω formatur novum verbum οἴσομαι, *feror*, in fut. οἰσθήσομαι.

Ver. 562. (572.) Ὡς εἴς ἐμ' ἐλθὼν νόμος. Ut Hecub. 801. Ὅς εἴς σ' ἀνελθὼν, scil. νόμος. ubi nugatur Scholiast. et θαυμαστῶς ibi poni dicit ἀνελθὼν, *ascendens*, quia Agamemnon in excelso loco erat. æque enim bene dici potuit κατελθὼν, *descendens*, scil. a *Diis*, vel a *Majoribus*.

Ver. 564. (574.) τῆς δίκης σώζων φάος. Cui opponi potest τῆς δίκης τὴν ἠλύγην, i. e. *umbram* vel *tenebras justitiæ*, apud Aristoph. Acharn. 684. Stobæus Eclog. Physic. lib. I. p. 9. Δίκης δ' ἐξέλαμψεν ὅσιον φάος. Vult forte, Justitiam *illustrem* et *conspicuam* et omnibus *agnoscendam* ser-

[u] Περιοισθήσεται Diphilus vel Sosippus apud Athenæum IV. 4. p. 133. F. ἐξοισθήσεται Æneas Tactic. c. 23. p. 1684. οἰσθήσεσθαι Pausanias Lacon. 17. p. 251. (405. Fac.) *Porsonus*.

vans. Sed et δίκης φάος per periphrasin significare potest paullo plus quam δίκην: ut δίκης σέβας Oppiano Halieut. II. et similia.

Ver. 565. (575.) Πολλοὺς ὑπεκφύγοις ἂν ἀνθρώπων λόγους. Obvium erat ψόγους, vituperia, ut Hecub. 384. 1249. Sed nihil muto, quia λόγοι, in plurali, pro *maledicta, convicia,* aliquoties usurpatum, nisi fallor, video. Pindarus Nem. VIII. 35. ὄψον δὲ λόγοι φθονεροῖς· *obsonium autem invidis sunt convicia.* quam significationem nos Angli videmur retinere in vernaculo nostro *words.* nam λόγοι ἐχώρουν Iphig. Taur. 1358, est, *words passed.* nempe, verba *iratorum* vel *conviciantium,* ut ibi. vide locum, et Iph. Aul. 376. Plutarchus Arato p. 1040. E. τὸ μὲν οὖν πολὺ τῆς διαβολῆς, καὶ ΛΟΓΟΥΣ, καὶ ΣΚΩΜΜΑΤΑ, καὶ ΒΩΜΟΛΟΧΙΑΣ παρείλετο τῶν κολακευόντων τοὺς τυράννους, &c. Alia omitto. Vertunt, *malos sermones:* quemadmodum Wolfius vertit λόγους *maledicentiam,* in Isocratis Archidamo p. 269. De commutatione vocum λόγος et ψόγος, vid. Valckenær. ad Phœniss. 207.

Ver. 566. (576.) Βούλει συνάψω μῦθον ἐν βραχεῖ σέθεν; Hoc est, *Visne ut uno verbo liberem te a molestia dicendi plura?* quod est ἀποπαύσω σε λόγου πολλοῦ ver. 686. et, *compendii verba multa jam faciam tibi,* Plauto Bacchid. II. 2: 6. Male vertunt, *Visne tecum colloquar paucis?* Ad verbum est, *Visne ut colligem tuum sermonem in brevi,* vel, *in breve spatium?* Bacch. 1302. Τοιγὰρ συνῆψε πάντας εἰς μίαν βλάβην. Infra ver. 901. Τυδέως δ' ἔπαινον ἐν βραχεῖ θήσω μέγαν.

Ver. 567. (577.) Λέγ', εἴ τι βούλει· καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ. Sophocles Trachin. 421. Λέγ', εἴ τι χρῄζεις· καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ. Herodotus VIII. 58. ἐκέλευε—λέγειν εἴ τι θέλει.

Ver. 569. (579.) οὐ γὰρ ἀλλὰ est *etenim.* nota locutio vel ex Nostri Bacchis. Aristoph. Nub. 232. ubi Scholiast. notat Atticum esse pro καὶ γὰρ, et citat Callimachi locum, ad quem vide Bentleium Fragm. Callim. XCII. Non opus est Miltoni ἢ pro οὐ.

Ver. 572. (582.) Πολλοὺς ἔτλην δὴ χἀτέρους ἄλλους πόνους. Χἀτέρους, i. e. καὶ ἑτέρους. Sed an Græce dicitur ἑτέρους ἄλλους? Credam cum exemplum indubitabile videro; *(nam istud Orest. 345. mihi non est tale.) Forte, χἀτέρους καλοὺς πόνους, ut ver. 339. πολλὰ γὰρ δράσας καλά. et ita de Theseo scribit Plutarchus in Vita ejus p. 14. πολλοὺς καὶ καλοὺς ἄθλους διεργάσασθαι. et Camill. p. 129. E. πολλοὺς καὶ καλοὺς ἀγῶνας

569. κἀμοῦ νῦν ἀντάκουσον. Lege νυν enclitice, ut citat Valckenærius ad Euripid. Phœn. 1651. ubi loca Tragicorum in quibus verbum ἀντακούειν comparet, diligenter collegit. *Porsonus.*

ἠγωνίσατο. Lysias Orat. XXV. p. 175. ed. Steph. νίκας πολλὰς καὶ καλὰς —νενικήκασι. sic καλὸν ἀγῶνα ἠγωνίσω, Alcest. 648. cui simile istud D. Pauli ad Timoth. 2 Epist. iv. 7. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι. Ἕτερος et ἄλλος[x] synonyma sunt, ut ex innumeris exemplis liquet, et ex Aristoph. Schol. ad Εἰρήν. ver. 11. et ad Nubes ver. 34.

Ver. 576. (586.) Πράσσειν σὺ πόλλ' εἴωθας. [y]Πράσσειν πολλά, sensu malo, pro, esse πολυπράγμων, in rebus quæ ad facientem non spectant: *étre impertinent*; qualis est Latinis *ardelio*. His opponitur Democriti πρήσσειν ὀλίγα ap. Antonin. Imp. IV. 24. vel, τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, Xenophon Ἀπομν. II. p. 758. E. Vide Eurip. Herc. Fur. 266. Hippol. 785. Herodotus V. 33. τί πολλὰ πρήσσεις; *quare agis quæ ad te nihil attinent?* vide locum: et Aristoph. Εἰρήν. 1058. Ran. 230. Hoc sensu locutionis procul dubio intelligi voluit præco: sed Theseus ita intelligere noluit, et hanc contumeliam dextre avertit responso suo, pro πολλὰ πράττειν substituens πολλὰ πονεῖν. Sensu bono πολλὰ πράττειν πράγματα Plutarchus Themistocle p. 120. F. et alibi: et Chariton Aphrodisiensis VIII. 1. Καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας πολλὰ πράττων. Aliam significationem locutionis πολλὰ πράττειν, pro, *gravi calamitate premi*, vide apud Ez. Spanhemium ad Aristoph. Plut. 486.

Ver. 578. (588.) λόγχη Σπαρτὸς—βλάστη. Brodæi et Barnesii λόγχη (non λόγχῃ) Σπαρτὸς, Attice pro Σπαρτή, plerisque, opinor, placebit. Σπαρτοὶ erant posteri eorum quinque, qui *sati* ex dentibus serpentis, a Cadmo occisi, supererant; quorum historiam habes init. lib. III. Metam. Ovidii. Noster de iis, λόχος δ' ὀδόντων ὄφεος ἐξηνδρωμένος, infra ver. 703. Σπαρτὸς vertitur hic *Thebanus*: non satis præcise, quia *multi* erant *Thebani* qui non erant Σπαρτοί. sed versu 713 Σπαρτῶν ἀνδρῶν vertitur *satorum virorum*, i. e. Thebanorum: nimis vage, quia *omnes* homines, non *Thebani* solum, dici possunt *sati*. Ego inusitatam vocem periclitatus sum, *Sparti*, quæ sine circuitu vel ambiguitate rem exprimit. Si quis malit vertere λόγχη Σπαρτὸς, *hasta eorum qui ex anguis dentibus sati sunt*, gyro suo utatur, et novitati meæ ignoscat. Pro βλάστη conjeceram λάβη, sed post Scaligerum et Reiskium, ut jam video. Confirmatur a Codd. A. B. et Aldina. Iidem Codd. (ver. 579.) pro Τί δ' ἐκ— habent, Τίς δ' ἐκ δράκοντος: quos sequor. Barnesius distinguit, Τί δ'; ἐκ &c. et ita Canterus in versione. Θοῦρος Ἄρης ex Iliad.

[x] Sed vide Ammonium p. 61.

[y] Laudat Valckenærius ad Euripid. Hippol. 785. citans præterea Gataker ad M. A. IV. 24. Bergler. ad Aristoph. Ran. 233. *Porsonus*.

O. Ἄρης hic, opinor, significat *bellum*, vel *bellatorem: Numquis autem acer prœliator nasci potest ex dentibus draconis?* Fabulam de Cadmo et *serpentis dentibus* φαυλίζει: qualiter *mœnia Thebana* Capaneus apud Statium Theb. X. 876. *Et quidnam* (*quid tam* Bentl.) *egregium prosternere mœnia molli Structa lyra?* Præclaros tamen bellatores hos Spartos Theseus invenit, infra ver. 703.

Ver. 580. (590.) νῦν δέ τ' εἶ νεανίας. Scribo, νῦν δ' ἔτ' εἶ· *nunc vero adhuc es ferox*, vel *juvenis:* quemadmodum eum appellat Adrastus ver. 190. sed *opprobrii* sensu potius sumendum, ut istud Aristoph. Vesp. 1324. ad *senem*, καὶ σφόδρ' εἶ νεανίας. Et ita Reiskius. pro πάσχων A. παθών.

Ver. 581. ἐπαίρεις ὥστε θυμεῖσθαι[z]. Abundare videtur ὥστε, [a] ut persæpe ante infinitivum. Hippol. 1327. Κύπρις γὰρ ἤθελ' ὥστε γίγνεσθαι τάδε. Verbum ἐπαίρεις illustrat L. Kusterus ad Aristoph. Nub. 42. allato hoc loco. Vide et Herodot. VII. 10. p. 385. Ἐξαίρειν eodem sensu Hippol. 322[b].

Ver. 586, 587. (596, 597.) στόμα Ἀφρῶ καταστάζοντα. Video virum acutissimum et accuratissimum ad Phœniss. 145. 891. offensum tali hiatu, στόμα Ἀφρῶ, inter finem senarii præcedentis et initium subsequentis. Sed in senariis hiatus istiusmodi numeravi prope 140 in hoc dramate, Supplicibus: et plusquam 200 in Phœnissis[c].

Ibid. φάλαρα κινεῖσθαι στόμα. Hæc aliter distinxi,

Μεναμπύκων τε φάλαρα κινεῖσθαι, στόμα
Ἀφρῶ καταστάζοντα, Θηβαίαν χθόνα.

nam κινεῖσθαι Θηβαίαν χθόνα, est, εἰς χθόνα, omissa præpositione, ut fere post verba motus. Et καταστάζοντα στόμα ἀφρῶ, ut Hecub. 491. Φόνου (vel Φόβου) σταλαγμοὶ σὴν κατέσταζον γένυν· *Guttæ ex metu tuam barbam irrigabant*, vel *stillare faciebant*. *[" Κινεῖσθαι στόμα, i. e. ἐς στόμα, *ad-" moveri ad os*, pedestris et coacta dictio: sed talibus scatet oratio Eu-" ripidæ. *Reiskius*." Num licet argumentum ducere ex sua ipsius conjectura? Si licet, facile erit quemvis antiquum scriptorem loquentem facere quicquid velis.] Μοναμπύκων φάλαρα, sunt, μονάμπυκας φαλάροις

[z] θυμεῖσθαι. Ita ambæ Marklandi edd. consilio an errore nescio. Musgravius conjicit θυμοῦσθαι.

[a] Hac nota usus est Valckenærius ad locum Hippolyti. Adde Sophocl. Œd. Col. 1346. Æschyl. Eum. 202. 228. Euripid. Orest. 52. Markland. ad Iph. T. 1380. *Porsonus.*

[b] Ubi vide Valckenærium et D. Ruhnken. ad Timæi Lexicon p. 87. *Porsonus.*

[c] Vide Valckenærium ad Hippol. 682. *Porsonus.*

κατεσκευασμένους, *equos instructos* φαλάροις, id est, *ferreis laminis frontem munientibus:* vid. Tho. Magistr. V. Ἡνία, et quos ibi laudat doctiss. Oudendorpius. et quia posuerat φάλαρα, necesse erat ob constructionem et metrum, ut diceret καταστάζοντα. Totum esset, χρεὼν ἐστι, μονάμπυκας φαλάροις κατεσκευασμένους, καταστάζοντας στόμα ἀφρῷ, κινεῖσθαι εἰς Θηβαίαν χθόνα.

Ver. 589. (599.) Αὐτός γε κῆρυξ. σοὶ δὲ προστάσσω μένειν, Αὐτὸς σίδηρον &c. Codd. A. B. C. Αὐτος τε κηρυξ, *Ipse quoque præco,* sicut tu nunc es. Ita Cyrus αὐτὸς ἄγγελος Κροίσῳ ἐληλύθεε, Herodot. I, 79. et Menelaus, Helen. 1534. Ὅς αὐτὸς αὐτὸν ἦλθεν ἀγγέλλων θανεῖν. Deinde, ordinem hunc versuum proponit cl. Reiskius:

Αὐτός τε κῆρυξ· σοὶ ——————— μένειν,
Ἄδραστε, ——————————— τύχας
Τὰς σάς· ἐγὼ ——————————— μέτα,
Αὐτὸς σίδηρον ——————————— ἔχων,
Στρατηλατήσω, ——————————— δορί.

Conjeceram μένειν Αὐτοῦ, *manere hic,* sc. Eleusine: et, σίδηρόν τ' ὀξὺν ἐν χεροῖν ἔχειν: *et non dimittere ex manibus ferrum acutum.* Sed longe præstat, ut mihi videtur, ordinatio Reiskiana. *(vel v. 589. αὐτὸς σίδηρον—αὐτός τε κῆρυξ duobus istis versibus transpositis.) *[nam lectio] vulgata vel inepta est, vel solœca.

Ver. 591. (601.) μὴ 'ναμίγνυσθαι τύχας Τὰς σάς. Sic in Sophoclis Philoct. 1065. Ulisses jubet Neoptolemum non respicere Philoctetem, Ἡμῶν ὅπως μὴ τὴν τύχην διαφθερεῖς· *Ne nostram fortunam corrumpas.* Τύχας fere est *infortunia,* ut hic: sed non semper. Vult: neve misceas tua infortunia mea bona fortuna.

Ver. 593. (603.) κλεινὸς ἐν κλεινῷ. Codd. A. B. C. sic, κλεινος εν κλεινω (αι ... αι written above) δορι· quod vult, opinor, καινὸς ἐν καινῷ: quasi animo scribarum obversaretur iambus Sophoclis Trachin. 622. Θυγατέρα καινῷ καινὸν ἐν πεπλώματι. sed recte habet vulgata: vide Troad. v. 747. Deinde, ver. 596. pro φέρει, A. B. λεγει; pro Var. tamen Lect. φερει.

Ver. 594. (604.) τοὺς Θεοὺς ἔχειν ὅσοι Δίκην σέβονται. Id est, οἳ σέβονται: et ad *omnes* Deos pertinet. alioquin dixisset τῶν Θεῶν ὅσοι, si ὅσοι significasset *quotquot,* partitive. Sic [d] Ὅσ' ἐξισώσει, pro ἃ ἐξισώσει, apud So-

[d] Ut edidit Brunckius, sed melius puto ἅσσ', ut in Agathonis loco, Ἀγένητα ποιεῖν, ἅσσ' ἂν ᾖ πεπραγμένα, ubi ὅσσα citant Budæus apud H. Steph. Thes. T. I. p. 829. F. Muretus ad Catull. LXV. 171. p. 104. b. ed. Ald. 1558. [Opp. T. II. p. 823.] In Philoctet. etiam 509. malim ἅσσα pro ὅσσα. Ari-

phocl. Œd. Tyr. 433. ubi nunc legitur ῎Α σ' ἐξισώσει. Quod hic est ἔχειν Θεοὺς, in Heraclid. 344. est, χρᾶσθαι Θεοῖς συμμάχοις, et Θεῶν τυχεῖν ver. 352. Plene Helen. 765. τοὺς Θεοὺς ἔχειν φίλους. ut ἵλεω τὸν Θεὸν ἔχειν Philoni Legg. Allegor. lib. III. [T. I. p. 121.] *[lin. 39.] ubi moneo pro τῇ δεκάτῃ κακῶν legend. τῇδε τῇ κακώσει.

*(Ver. 598. (608.) Auctor Appendicis Musgrav. p. 210. feliciter hoc explicavit, pro Αἰ. substituendo Ἀδ. per totum chorum. Nam Αἰ (Æthra) jam erat Athenis, quo abierat cum Theseo et Adrasto, ad fin. Act. I. sed Theseus et Adrastus jam redierant Eleusina.)

Ver. 599. (609.) δεῖμα χλοερὸν ταράσσει. χλωρὸν δεῖμα, omnes Codices. *(et leg. forte θράσσει) sumtum autem ex Homero. et habet Æschylus Ἱκετ. 576.[e] χλωρὸν idem quod ὠχρὸν, *pallidum*: Grævius Lection. Hesiod. cap. VI. χλοερὸν ut Ion. 497. ubi significat *viridis*. Pro ταράσσει Reiskius βράσσει. "nam si ταράσσει, inquit, rectum esset, deberet με "legi, non μοι." Vide ad antistrophen, ver. 611.

Ver. 600. (610.) Τίν' αὐδὰν τάνδε προφέρεις νέαν; Legendum προσφέρεις. vide antistrophen. Codex quoque C. habet προσφέρεις. Herodot. V. 30. τόνδε σφι λόγον προσέφερε. Iph. Aul. 97. πάντα προσφέρων λόγον. sic Ion. 1002. Medea 298. Herodot. VIII. 100. Et ita Heathius.

Ver. 601. (611.) Στράτευμα μὲν Παλλάδος. MSS. A. B. στρατευμα πα της παλλαδος, ut versus Iambicus efficiatur, pro asynarteto. Πᾶ Doricum vel Bœoticum est: Aristoph. Acharn. 895. Theocrit. Idyll. XVII. 120. Quid hic agat nescio. Στράτευμα vero hoc loco videtur significare *cœtum, a company*, non *exercitum* proprie dictum. nam versu proxime sequenti quærit Chorus, utrum *armis*, an *verbis*, res transigenda sit. quod ultimum quærere non potuit si στράτευμα *exercitum* hic clare significasset. eodem sensu accipi forte potest ver. 653. et scimus ex aliis Tragicorum locis vocem στρατὸς denotare *cœtum quemlibet* hominum. vide Æschyl. Eumen. 769. Nostrum Androm. 1148. Sophocl. Trachin. 808.

stoph. Eq. 1146. ὅσσ' ἂν tres priscæ edd. ἄττ' ἂν e Scholiis dedit Gelenius. *Porsonus*. Versu præced. καινὸς ἐν καινῷ prætulit Musgravius.

[e] Prometh. 629. Auctor Rhesi 866. *Porsonus*.

601. Στράτευμα Παλλάδος est *populus Minervæ*, non, ut Marklandus interpretatur, *cœtus*. Sunt quidem loca nonnulla, in quibus στρατὸν interpretari possis *cœtum*, ut Andromach. 1151. Soph. Trachin. 808. Æschyl. Eum. 569. 572. Verum hæc ipsa æque commodum erit per *populus* interpretari. Contra, vix pauciora sunt, in quibus vox στρατὸς pro *populo* necessario sumenda est, ubi *cœtum* significare non potest. vid. Æsch. Eumenid. 671. 686. 765. *Musgravius*.

*[Mirum autem videri potest, Chorum interrogare Æthram, utrum *armis* an *verbis* res transigenda esset, quum Ipse (Chorus) totum præcedentem sermonem Thesei audivisset æque ac Æthra. Sed magis adhuc mirum videtur, ipsam Æthram adhuc *Eleusine* esse; cum ad finem Actus primi Theseus oraverat Chorum, ut ramos supplices ab Æthra auferrent, ut ille *Athenas* eam reduceret ad domum Ægei. et ipse quidem statim profectus est *Athenas;* cur Æthram non reduxit? illa enim hic, ad finem Actus secundi, post ejus reversionem ab Athenis ad Eleusina iterum, invenitur Eleusine colloquens cum Choro. Num poëta sui oblitus est? Hic me non extrico. scio tamen probabilius esse me errare quam Euripidem. vide ad ver. 250.]

Ver. 604. (614.) Στερνοτυπεῖς γ' ἀνὰ τόπον. Mallem copulam τ' quam γ'. Et puto scribendum ἀνὰ πτόλιν, (ἀνά γε τόπον, Heathius,) *in urbe,* ob metrum: vide ad ver. 614. Πάλιν (ver. 605.) *rursus,* quemadmodum *prius,* quum οἱ Ἑπτὰ Thebas accesserunt. *[" Στερνοτυπεῖς τ' αν' Ἀσω-" πὸν, *apud Asopum,* et φόνιοι μάχαι." *Reiskius.* Metrum vetat.]

Versu antecedenti, Γένοιτ' ἂν κέρδος, *lucrum erit,* idem quod Τὰ λῷστ' ἂν εἴη, opinor, Heraclid. 1021. hoc est, " Optimum quidem foret, si " λόγων συναλλαγαῖς et *absque armis,* transigi posset hoc negotium. " sed non ita erit: nam φόνοι, μάχαι, στερνοτυπεῖς τε κτύποι iterum in " urbe Thebis fient." Pro οἱ δ' (ver. 603.) Cod. B. ει δ'.

Ver. 608. (618.) Ἀλλὰ τὸν εὐτυχῆ, λαμπρὸν, ἂν &c. Ex mensura Strophes hic scribendum videtur Ἀλλὰ τὸν εὐτυχίᾳ λαμπρόν. Pro αἰρῇ Canteri, vel αἴρῃ Barnesii, legendum forte αἴροι, ut ἂν αἴροι sit optativus cum ἂν, sensu futuri, *extollet.* Canterus legit, λαμπρὸς, et conjungit cum μοῖρα. non opus. Plutarchus Galba p. 1055. F. ταῦτα ἀπαγγελλόμενα λαμπρὸν ἦρε τὸν Γάλβαν. ita ille alibi loquitur: Sylla, p. 471. B. ἤρθη μέγας, Eumen. 587. E. et Pomp. 646. A. λαμπρὸς αἰρόμενος in Demosth. 854. F. ubi minus recte legitur λαμπρῶς, et vertitur *mire.* Πάλιν vero, quia nuper reversus erat Theseus a victoria Amazonum: Statius Theb. XII. 163. 519. seqq. Heathius hæc refert ad Creonta, non ad Theseum, et legendum omnino ait αἱρῇ, *fatum aliquod potest iterum evertere.* Μοῖρα Brodæus interpretatur *mors.*

Ver. 609. (619.) τόδε μοι θράσος ἀμφιβαίνει. Hoc est, πρὸς ἐμᾷ ψυχᾷ θράσος ἧσται, Alcest. 604. id est, certam fiduciam habeo ita futurum esse: ὕπεστί μοι θράσος, Sophocl. Electr. 481. sic κακόν τι περιβαίνει με, Aristoph. Vesp. 968. Editio Hervag. 1551. legit hic, τόδε μοι τὸ θράσος. et ita Aldina. *[Recte, si δεῖμα χλοερὸν in strophico verum sit.] si

χλωρὸν δεῖμα, cum MSS. *(recte habet) cogitandum est de θράσσει, *(vel Reiskii βράσσει) eodem sensu quo ταράσσει. vide Æschyl. Prometh. 629. Soph. Œdip. Tyran. ver. 491.

Ver. 610. (620.) Δικαίους δαίμονας σύ γ' ἐννέπεις. *Tu loqueris de Diis quasi justis.* Admodum enim sinistre de *Diis* sentiebat hic Chorus, ut tunc solebant homines in infortuniis positi. donec tandem, victo Creonte, νῦν Θεοὺς νομίζω exclamat, ver. 732. *Sunt Dii,* ut est in veteri Formula.

Ver. 611. (621.) Τίνες γὰρ ἄλλοι νέμουσι συμφορὰς; Cod. A. αλλοισιν. B. αλλοι σοι. nempe, ut sit Iambus: quemadmodum hi Codices fecerunt in hujus versus systematico ver. 601. Cæterum συμφορὰς est *eventus,* et hoc loco *bonos* potius quam *calamitates,* uti vertitur. vide Iphig. Aul. 1469. ubi τῇ 'μῇ συμφορᾷ pessime vertitur *meæ calamitati.*

Sequitur: Διάφορα πολλὰ Θεῶν βροτοῖσιν εἰσορῶ· hoc est, "in multis "Deorum erga mortales dispensationibus, magnum discrimen video. "nam innocentes sæpe plectuntur, nocentes honorantur." Respondet *[Æthra:] *(Adrastus:) "Hæc opinio tua oritur ex *timore* isto, et pejo-"rum suspicione, quæ te diu possederunt. apud Homines quidem *vin-"dicta vindictam* provocare solet, et *cædes cædem.* sed non ita est apud "Deos. illi enim *bona* mentibus hominum solent immittere, non mala." Querula hæc et suspiciosa Chori, et pia *[Æthræ,] *(Adrasti) explicationem merebantur.

Ver. 614. (624.) ἐξεκάλεσε. Barnesius edidit ἐξεκάλεσσε: opinor ut choriambus ἐξεκάλεσσ—responderet strophico στερνοτυπεῖς. Sed quomodo reliqua, σε και φονος, respondeant istis, ἀνὰ τόπον, nescio, nisi scribatur ἀνὰ πτόλιν, ut ver. 721. et Troad. 555. vel cum Heathio, ἀνά γε τόπον. Ἐξεκάλεσσε, vel ἐξεκάλεσε, hic est *provocare solet:* quæ est frequens istius aoristi significatio. Codex C. εκαλεσε.

Ver. 615. (625.) κακῶν δ' ἀναψυχάς. Hæc est Scaligeri et Canteri conjectura, a Barnesio in contextum admissa. Ante erat, κακὸν δ' ἀνὰ ψυχὰς, quod restitui. nam ἀναψυχὰς non respondet strophico φανήσονται. Codex B. κακον κακον δ' ανα ψυχας. Mallem, καλὸν, cum explicatione quam dedi ad ver. 613. Egregius est in hanc rem locus in Isocratis Epistola ad Philippum p. 220. ed. Genev. οἶμαι δέ σε οὐκ ἀγνοεῖν, &c.

Ver. 616. (626.) Θεοὶ βροτοῖσι νέμουσιν. Codd. A. B. βροτοις. non recte. Θεοὶ hic, ut sæpe, monosyllabon est. Pro Ἁπάντων τέρμ' (ver. 617.) omnes παντων τερματ'. non ad metrum. vid. ver. 607.

Ver. 622. (632.) Εἰδείης ἂν φίλων, εἰδείης ἂν ψυχάς. Τύχας pro ψυχὰς,

et sensus (quomodo enim videre potuit ψυχὰς?) et metrum poscit. nam quod dicit Barnesius, primam syllabam in ψυχὰς communem esse, quia brevis est in παραψυχὰς, sine exemplo vocabuli simplicis correpti, paucis persuaserit. Τύχας quoque reponit Heathius. *[In antistropha, antispasto φίλων εἴδει respondet diiambus, μάχος γένου. quod ego, minus necessario saltem, adjutum volui per φίλων ἴδοιης: quam vocem ultimam peto ut deleas ex ima pagina, cum recte habeat εἰδείης, dubie ἰδοίης. quamquam enim Attici nonnunquam mutant modi potentialis terminationem οιμι, οις, in οιην, οιης, etiam in verbis quæ non sunt primæ conjugationis circumflexorum; hoc tamen sine exemplo vocis concedi non debet: hic certe non necessarium est.]

Ver. 623. (633.) Ἔτι ποτ' αἶσα τίς ἄρα πότμος. Verba ista, Ἔτι ποτ' αἶσα, quid velint ignoro. Brodæus explicat, *Id adhuc tibi videre contigit:* quod non intelligo. Reiskius legit, Τίς ποτ' αἶσα. *[qua lectione admissa, et mutata distinctione, sensum aliquem videor assequi posse, τίς ποτ' αἶσα, τίς ἄρα πότμος &c. Optaverat Chorus ut Thebas proficisci posset. Æthra benevole et humaniter huic Chori optato favens, addit, "Utinam Deorum aliquis tibi alas daret, ut posses voti compos "fieri! ibi enim scires filiorum tuorum fata. in hac re felicior me, "quæ adhuc nescio quid futurum sit de filio meo Theseo. *Quænam "sors, quod fatum manet fortem principem hujus terræ?*"] Τίς ποτ' αἶσα, τίς ἄρα πότμος ἐπιμένει, &c. Similis locus est in Sophoclis Œd. Colon. 1793. Τίς ἄρα με πότμος—ἐπιμένει; &c. Est vero αἶσα, ἡ ἄϊστος καὶ ἄγνωστος αἰτία τῶν γινομένων, secundum Phurnutum De Nat. Deor. p. 19. ed. Gale. Homer. Odyss. Ε. 206. In his *[tamen] obscuris nulli interpretationi admodum fidendum puto. *[Si retineas Ἔτι ποτ' αἶσα, τίς ἄρα &c. sine interrogatione efferri potest: et tunc sensus erit, *Adhuc incertum est, quod fatum,* vel, *quæ sors maneat* &c.]

Ver. 625. (635.) Edidi τᾶσδε γᾶς ex Cod. C.

Ver. 626. (636.) Αὖ hic ponitur pro *iterum* vel *secunda vice,* ut Iph. Aul. 1156. et passim. Quod negatum vidi[f]: certum autem puto ex voce κεκλημένους: licet non appareat ex superioribus quo loco aut tempore hic Chorus *Deos invocaverit.* Pro αὖ, *iterum,* male scribitur ὦ in Cyclop. 660. μέλπε μοι τόνδ' αὖ Κύκλωψ.

Ver. 627. (637.) Ἀλλὰ φόβων πίστις ἅδε πράττα. Incertus est hujus loci sensus, quia vox πίστις tam ambigua est et πολύσημος. Heathius

[f] Ab Heathio ad Æschyli Prom. 718. *Porsonus.*

vertit: *Sed fiducia hæc superior est timoribus.* Verti potest: *Sed hoc est primum argumentum timorum,* seu *rerum timendarum; sc. invocare Deos:* secundum istud, *Primus in orbe Deos fecit timor.* Prave adhuc *de Diis* opinabatur hic Chorus, ut notavi ad ver. 612.

Ver. 629. (639.) πόριος. Codd. A. B. πο^τι^ριος.

Ver. 631. (641.) Τὸ σὸν ἄγαλμα, τὸ σὸν ἵδρυμα. [g] Cum nesciam sensum hujus et duorum sequentium versuum, ponam solummodo Barnesii notam ad ver. 633. ὑβρισθέν. "Quia Thebani ad preces Argivarum matronarum non remittebant filiorum cadavera ad sepeliendum, et Jovem Supplicem ideo temsisse videbantur, dicit se Chorus Jovis statuam ad aram prolaturum; ut sic illum vindictæ memorem reddat contra Thebanos. Alii legunt πύλαν pro πυράν." Paria fere Brodæus. quæ vera esse possunt: sed non intelligo, nec certiora dare possum, forte ex ignorantia moris alicujus ad quem hic respici potest. Reliqui igitur versionem Canteri et Barnesii.

Ver. 636. (646.) Θανόντες ἑπτὰ δεσποτῶν λόχοι. Potius θανόντων: ut ver. 101. τῶν κατθανόντων ἑπτὰ στρατηγῶν. et ver. 12. θανόντων ἑπτὰ γενναίων τόκων. Heathius quoque ita conjicit.

Muretus (Var. Lect. XIV. 16.) miratur, "tam cito redeuntem Thebis Athenas (Eleusina dixisse debuit) Nuncium, ut volasse, et ea quæ interea facta refert, vix tantulo temporis spatio somniare potuisse videatur." Sed Mureti errori bene respondet Barnesius, hunc nuncium captum fuisse a Thebanis in bello priore, et inde nunc aufugisse, libertatem præsenti victoria Thesei consecutum.

[g] Nulla hic difficultas, quæ Marklandum, tantæ eruditionis virum, morari debuit. Per τὸ σὸν ἄγαλμα, τὸ σὸν ἵδρυμα πόλεως metaphorice designat Chorus Duces hos ipsos, quorum corpora a Thebanis sepultura privata erant. Hi, ex consuetudine Poetarum, ἄγαλμα πόλεως poterant dici; hic, paullo audaciori figura, ἀγάλματα vocantur ejus Dei, qui generis Argivi auctor erat. ἵδρυμα πόλεως est urbis firmamentum sive fundamentum. Sed neque hoc novum est, de Ducibus vel Principibus per translationem dici. Sic Lycophron Hectorem ἔρεισμα πάτρας vocat. v. 281. Theronem Pindarus ἔρεισμ' Ἀκράγαντος Olymp. II. 12. vide et Olymp. II. Str. 5. Jam ἐκκομίζομαι πρὸς πυρὰν explicari potest; *studeo ad rogum* i. e. ad comburendum, *recuperare,* ut sit σχῆμα effectus pro conatu, de quo Valckenærius ad Phœn. 1407. Malim tamen, cum præcedentia formam supplicandi habeant, ἐκκόμιζέ μοι πρὸς πυρὰν, *recupera mihi ad rogum.* Restat vox ὑβρισθὲν, quæ simplicissimam interpretationem habet, *contumeliose habitum,* sc. a Thebanis, qui jura sepulturæ iis denegaverant. *Musgravius.*

Ver. 638. (648.) λόγου δέ σε Μακροῦ 'ποπαύσω. Id est, liberabo vos a molestia quærendi, *Quis es tu?* dicendo vobis, me fuisse servum Capanei, priore bello captum.

Ver. 639. (649.) Καπανέως γὰρ ἦν λάτρις. Ridebatur ob hoc Euripides, quod in Tragœdiis suos servos induceret δεινοὺς, *magni momenti personas.* Notat hoc Scholiast. Aristoph. ad istud Acharn. 400.

Ὦ τρισμακάρι' Εὐριπίδη,
Ὅθ' ὁ δοῦλος οὑτωσὶ σαφῶς (f. σοφῶς) ἀπεκρίνατο.

Ita subsequens narratio rei in hoc dramate omnium gravissimæ huic servo assignatur. Scomma tamen istud neglexit Euripides. nam hæc fabula scripta erat aliquot annis post Aristophanis Acharnenses. Sic ver. 726. hic ipse Servus opinionem suam profert, qualem Ducem in bello eligere præstet. Vide et Ran. 982. ubi Æschylus ob hoc eum morte dignum existimat. καταιθαλοῖ pro κατηθάλου.

Ver. 642. (652.) Τὴν τ' ἀμφὶ Θησέως τάξιν. Nondum narraverat Thesei τάξιν nuncius, nisi τάξιν significet id quod paullo ante νίκην appellaverat. Cogitari forte posset de βάξιν, *nuncium, sermonem,* vel potius πρᾶξιν, ut Soph. Ajac. 806. φίλαν πρᾶξιν vocat Pindarus Olymp. I. *successum gratum.* Θησέως hic, et ver. 638. pronunciabatur, opinor, Θησ-γως: vide ad ver. 901. Reiskius βάξιν, *famam de Theseo.* τάξιν δορὸς, Phœniss. 711.

Pro ἀγγέλλοις (ver. 643.) Cod. A. αγγελη. B. αγγελλης. * [Pro ἐστ' Ἀθηνῶν Reiskius ἐστι φαίνων: aut, servata vulg. lectione, pro φίλα leg. censet λέγων.]

Ver. 644. (654.) Πρᾶξαι ξὺν Ἀργείοισιν, ὡς. Distinguo,

ὡς Ἄδραστος ὤφελε
Πρᾶξαι, ξὺν Ἀργείοισιν ὡς ἀπ' Ἰνάχου
Στείλας, ἐπεστράτευσε &c.

Mirum est Codd. A. B. et Ald. hic legere επ Ιναχου. Pro πεπραγμέν' Reiskius πεπραγμένος ὡς. Piersonus[h], καὶ πέπραγεν ὡς &c. *(pro πεπραγμέν' ὡς) ad Mœrin V. πεπραγώς. Ante πεπραγμένα intellexi πράγματα scil. εἰσὶ πεπραγμένα, ὡς &c. *res sunt gestæ sic ut Adrastus debuit eas gessisse,* &c. vide Hecub. 732. Sophocl. Œdip. Tyran. 629.

Ver. 645. (655.) " ὡς, *quum, quando.* Cogitavi tamen aliquando οἷς " vel οὓς[i]." *Reiskius.*

[h] Probat Musgravius. Supra v. 639. emendationem in Ach. 400. admisit Brunckius.

[i] οὓς quoque Musgravius.

Ver. 646. (656.) Στείλας, ἐπεστράτευσε. [k] Secunda syllaba in ἐπεστράτευσε necessario (ut puto) hic in senario longa est ante duas consonantes στ, quarum neutra est liquida: ut ὁ, ver. 104. τίς δ' ὁ στενάζων οἰκτρὸν ἐν πύλαις ὅδε; et centies alibi: neque unquam aliter, opinor, in Tragicorum iambis. Citatum quidem vidi μαστεύων, prima brevi, et ξενοκτόνους secunda: sed ex mendosis exemplaribus, pro ματεύων et ξενοφόνους, quemadmodum exhibent editiones et codices meliores. In tribus ex quatuor, quorum habeo collationes, ξενοφόνους legitur in isto loco Iphig. in Taur. 776. Poëtæ Tragici in Iambis non eandem sibi sumebant licentiam quam ceteri poëtæ. Quæ res summe et semper observanda est: neque ab Homeri versibus hexametris, * (aut a Pindari melicis) ad Euripidis, Æschyli, et Sophoclis senarios, argumentum metricum recte transtuleris.

Ver. 647. (657.) τρόπαια —Ἔστησεν. Loquitur forte Euripides ex more temporis sui. nam in Æschyli Sept. Theb. 282. ἐπεύχομαι Θήσειν τρόπαια, Scholiast. notat tropæa nondum nota ævo Eteoclis fuisse, et Poëtam anticipare. Ἵστημι τρόπαιον usitatius: sed τίθημι æque probum: vide Helen. 1396. Aristoph. Lysistrat. 318. [l] Æschyl. χοηφ. 773. Grammatici dicunt Atticos scribere τροπαῖον, non τρόπαιον. *[" Non puto Ζηνὸς τρόπαια ἀναστῆσαι recte dici pro Ζηνὶ, *Jovi trophæum erigere.* Num " igitur τρόπαι' ὁ κλεινὸς, *celeber filius Ægei.* Conf. ver. 656. *Reiskius.*" Non: nam alibi ita loquitur Noster: Heraclid. 936. βρέτας Διὸς Τροπαίου καλλίνικον ἔστασαν: non Διὶ Τροπαίῳ. et Phœniss. 1495. Οἱ μὲν Διὸς τρόπαιον ἵστασαν βρέτας: non Διΐ. et ver. 1266. Ζηνὸς ὀρθῶσαι βρέτας Τρόπαιον. Est et alia locutio ejusdem formæ, τρόπαιον πολεμίων στῆσαι· sed ibi intelligi potest κατὰ ante πολεμίων. Ζηνὶ τροπαίῳ occurrit Sophocl. Antig. 147. et Ζεῦ τροπαῖε Trachin. 307. sed ibi est ἀποτρεπτικὲ. ἀλεξίκακε. Eurip. Electra 671. Ὦ Ζεῦ πατρῷε, καὶ τροπαῖ' ἐχθρῶν ἐμῶν.]

Ver. 649. (659.) παρὼν γὰρ τοὺς ἀπόντας εὐφρανεῖς. MSS. A. B. C. τους παροντας. Bene. *præsens enim nos quæ hic sumus delectabis.* Sic Andromach. 738. παρὼν δὲ πρὸς παρόντας ἐμφανῶς Γαμβροὺς διδάξω. Alterum acutius videtur: quæ forte caussa fuit interpolationis. sed scriptorum librorum auctoritas hic debet prævalere. τοὺς παρόντας pro τὰς παρούσας: Chorus enim fœminarum loquitur. vide ad ver. 41. vel masculi-

[k] Vide infra ad 984.

[l] In Æschyli loco τροπαίαν edd. male præferunt, quod ambigas utrum in τρόπαιον an τρόπαια mutandum sit. *Porsonus.*

num poni hic potuit, quia Adrastus inter illas erat. Pejus interpolarunt Phœniss. 1559. contra metrum ingerendo μοι: quo pacto, systema anapæsticum clauditur versu heroïco in Aldina, Barnesii, et Stephani editionibus:

Ἁ δὲ τάλαιν' ἄλοχος τίνι [μοι], τέκνον, ὤλετο μοίρᾳ;

vidit, opinor, quisquis primum interpolavit, loco ita in longitudinem scripto, syllabam deesse ad versum hexametrum conficiendum: unde supplevit μοι, ignarus rectæ divisionis, et moris Poëtarum, qui finiunt systemata hujusmodi, non hexametro, sed basi anapæstica et parœmiaco. Ita oportuit divisum esse [m],

Ἁ δὲ τά | λαιν' ἄλο-
χος, τίνι, | τέκνον, ὤ | λετο μοί | ρᾳ;

In Kingiana (ver. 1592.) legitur, omissa δὲ, et inserta μοι,

Ἁ τάλαιν' ἄλοχος,
Τίνι μοι, τέκνον, ὤλετο μοίρᾳ;

et ita articulus ἁ, pro ἡ, brevis fit, qui, credo, semper alibi est longus. cujus rei circiter centum et quinquaginta exempla observavi in scriptis Doricis: quatuor, præter hunc locum, ex isto ipso dramate. Habeo quoque edit. Aldinam, collatam cum MS. a Luca Holstenio; in qua nulla mentio est omissionis particulæ δὲ. neque dubito quin ea vox exemplaribus plurimis insit, et respondeat præcedenti μὲν. Valckenærius quidem edidit idem quod Kingius, idcirco quia ejus editionem sequi proposuit. sed commentum istud Kingii de ἁ Dorico correpto, adeo illi non placuit, ut ex veteribus Grammaticis falsum id esse ostenderit, not. 57. p. 808.

Ver. 650. (660.) λαμπρὰ μὲν ἀκτὶς, ἡλίου κανὼν σαφής. Distingui potest post ἡλίου. Sed incertum est quo sensu voces κανὼν σαφὴς sumendæ sint. Barnesius: "Poëta *jubar meridianum* Solis, quia *canonis* instar "Diem in æquas partes dividit, figurate κανόνα dicit." Mihi de *matutino tempore* potius, et de *ortu* Solis agi videtur, utcumque distinguatur: et *radius Solis* appellari forte [n] potest κανὼν σαφὴς, *regula clara,*

[m] Suavissimi versus! Porsonus ad locum.

[n] Hurd. Epistol. ad Warburton. CLXIII. p. 349. 8vo ed. "*From Toupius, I descend by a gradation of many steps to* Jer. Markland, *who has published the* Supplices *of Euripides: indeed reasonably well, so far as respects the printing, the rhythm, and settling the reading of some inconsiderable words. But when he condescends to explain a whole sentence of his author, as he does sometimes, though but rarely, he is not so happy; of which the fol-*

quia, orto Sole, perspicue et clare dignoscimus res quæ ante, et in tenebris, confundebantur. Animo Poëtæ eadem ἔννοια obversabatur, cum hæc scripsit, et cum ista Bacch. 676.

> Ἀγελαῖα μὲν βοσκήματ' ἄρτι πρὸς λέπας
> Μόσχων ὑπεξήκριζον, ἡνίχ' ἥλιος
> Ἀκτῖνας ἐξίησι θερμαίνων χθόνα.
> Ὁρῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν, &c.

Hæc est descriptio matutini temporis; et hæc in Supplicibus videntur acta fuisse secundo die. Ceterum Lectori, etiam attentissimo, multum et irritum negotium facesset subsequens narratio, ut nunc habet contextus, usque ad versum 716.

Ver. 652. (662.) Ἔστην θεατὴς, πύργον εὐαγῆ λαβών. Editt. nonnullæ Ἔστη. male. Ἔστην firmatur a sensu, et Codd. Gallicis A. B. Πύργον εὐαγῆ forte est ex Æschylo Pers. 466. Ἕδραν γὰρ εἶχε παντὸς εὐαγῆ στρατοῦ· de Xerxe, prœlium navale apud Salamina spectante. ubi vide Scholiasten. Vult, *turrim ex qua prospectus undequaque patebat.* et ita fere Reiskius, et Heathius: qui Æschyli quoque locum indicat. adi Suidam et Hesychium. *(Hemsterhusius tamen erudite πύργον εὐαυγῆ.) Male vertunt, *turrim sacram.* Totam vero hanc narrationem de pugna et victoria Thesei, ὡς Εὐριπίδης ἐποίησεν ἐν τραγῳδίᾳ (hanc tragœdiam intelligit, et mox nominat) veram esse negat Plutarchus The-

lowing may serve for an example. A narration begins ver. 650. *with the description of the Morning in these words,* Λαμπρὰ—γαῖαν. *This, your Lordship will say, is plain enough; but his comment runs thus:* Incertum est—confundebantur. *Your Lordship will smile at these efforts of dulness in Barnes and his hypercritic: whereas either of them might have seen, even by the light of Milton's* rush-candle, *what the true sense of the passage was; I mean from that*

long levell'd rule of streaming light

in the Comus of that Poet, which is a fine and almost literal translation of ἡλίου κανὼν σαφὴς *of his favourite Greek Poet.*

After this specimen of his sagacity, it can be no wonder to hear him declare, as he does very solemnly before he comes to the end of this new volume, that, after all the pains he and others have taken to explain Horace, there is not a single Ode, Epode, Epistle, or Satire, which he can truly and honestly say he perfectly understands. Was there ever a better instance of a poor man's puzzling and confounding himself by his own obscure diligence, *or a better exemplification of the old remark,* næ intelligendo faciunt ut nihil intelligant? *After all, I believe the author is a good man, and a learned; but a miserable instance of a man of slender parts and sense, besotted by a fondness for his own peculiar study, and stupified by an intense application to the* minutiæ *of it.*"

seo p. 14. ex auctoritate plurium Historicorum. non enim *vi*, sed *suasu* et *induciis*, corpora defunctorum Thesea ait recuperasse. Vide ibi plura de hac re. Ab Euripide stat Herodotus lib. IX. 27. et Isocrates Panegyr. p. 102. ed. Genev. 1621. Sed longe secus in Panathenaïco p. 530. ubi miram rationem reddit quare ita scripserit in Panegyrico: silet ibi de loco in sua Helenæ laudatione p. 418. ubi dicit, βίᾳ Θηβαίων θάψαι παρέδωκε, sc. Θησεύς: idem fere quod in Panegyrico; *invitis Thebanis, sepeliendos tradidit.*

Ver. 653. (663.) Ὁρῶ δὲ φῦλα τρία τριῶν στρατευμάτων. Operæ pretium fuerit, ob ea quæ sequuntur, distincte intelligere quænam sint hæc τρία φῦλα: nempe*, *Pedites, Equites*, et Παραβάται vel Παραιβάται, ii *qui ex curribus pugnabant.*

* Mihi a viro doctissimo necessario et hic dissentiendum est. Primo, παραιβάται, pauci admodum numero, στρατεύματος nomine designari vix poterant. Deinde etiam equitatus, duo exercitus latera muniens, duo agmina, non unum constituebat. Quænam igitur tria sunt agmina hic a Nuncio memorata? Nempe tres peditum cohortes, quorum una versus collem Ismenium tendebat, alia, Theseo duce, dextrum cornu obtinebat, tertia ex Paralis constans, ad Fontem Martis constituta erat. Situs locorum, ut a Pausania traditur, ita se habet:

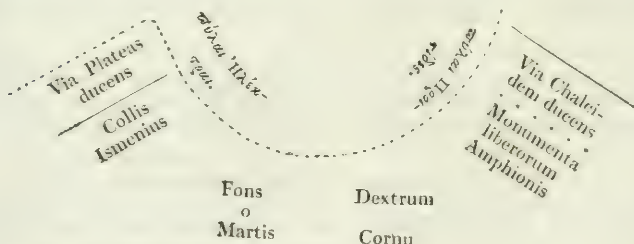

Hinc sequitur, nisi Euripides præ negligentia topographiam confudit, dextrum cornu, cui præerat Theseus, diversum fuisse ab eo, quod collem Ismenium occupatum ibat: Paralos vero non in lævo cornu, quod putabat Marklandus, sed in media acie collocatos fuisse. His positis, pro φῦλα τρία τριῶν στρατευμάτων legendum arbitror, φύλων τρία τριῶν στρατεύματα. *Tres legiones* (vel *cohortes*) *ex tribus gentibus* (φύλοις) *conscriptas:* dextrum cornu sc. ex Cecropiæ incolis, mediam aciem ex Paralis, sinistrum cornu ex alio quodam populo, cujus nomen, temporum, ni fallor, injuria delevit. Ad eum quippe pertinere videtur clausula, ὡς μὲν ἦν λόγος, nondum satis ab Interpretibus declarata, clara admodum futura, si versus, Διακρίων nomen continens, sequeretur. Talem certe intercidisse suspicor. De divisione Atticorum in Παρά-

1. *Pedites*, seu *milites*: qui erant duorum generum. Primum *Cecropiæ veteres incolæ*, seu Αὐτόχθονες, ut opinor, χθονὸς εὐγενεῖς (vel ἐγγενεῖς) οἰκήτορες, Soph. Œd. Col. 760. Hi erant ὁπλῖται et τευχεσφόροι, *gravis armaturæ milites.* constituebant dextrum cornu: et his præerat ipse Theseus. tendebant ad ripam Ismeni fluvii. Secundum genus peditum seu militum erant *Parali* seu Paralii, populus Atticæ litoralis, ex antiqua Pandionis divisione. hi *leviter* armati erant *hastis.* constituebant lævum cornu. tendebant juxta fontem Martis seu Dircen. Quis huic cornu præficeretur, non dicitur, quia pulsum erat, ver. 704.

2. *Equites.* Hi ex utroque cornu, æquali numero, collocabantur. Phorbas Equitum Dux nominatur (ver. 680.) quia vincebat, ver. 694.

3. Παραιβάται, seu Παρωβάται, (ἐπεμβάται ver. 585. 685.) *pugnatores ex curribus.* Hi constituebantur ad sepulcrum Amphionis. De eorum Duce siletur, quia nihil præclarum, et quod ad victoriam eximie conferret, ab his gestum memoratur. De his vide doctiss. Oudendorpium ad Thom. Magistrum, V. Ἐπίκωποι, p. 348.

Hæ tres partes exercitus Thesei recensentur supra in duobus Iambis, ver. 585.

> Πάντ᾽ ἄνδρ᾽ ὁπλίτην, ἁρμάτων τ᾽ ἐπεμβάτην,
> Μοναμπύκων τε φάλαρα &c.

Locutiones aliquot jam explicandæ. Στρατευμάτων hic forte significare potest *cœtuum*, ut supra monui ad ver. 601. non enim erant tres exercitus, sed unus tantum, ex diversis στρατεύμασι, seu hominum cœtibus et collectionibus. sic στρατὸς apud Sophocl. Trachin. 808. et Electra 751. Pindar. Pyth. X. Æschyl. in Eumen. 569. 572. Vide Ammonium V. Στρατός.

Τεταγμένους δεξιὸν κέρας (ver. 657.) potest esse, vel, κατὰ δεξιὸν κέρας: vel δεξιὸν κέρας potest esse appositivum ad οἰκήτορας.

Creontis vero, seu Thebanorum exercitus, eodem plane modo quo Thesei, erat instructus, cum duobus cornibus, et equitibus, et curribus oppositis invicem τοῖς Thesei.

Ver. 654. (664.) ἐκτείνοντ᾽. *[Ἐκτείνοντας Reiskius.] ἐκτείνοντα est, ut puto, ἐκτείνοντα ἑαυτὸν, *extendentem seipsum*, i. e. ἐκτεινόμενον, *extensum.* nam ἐκτείνοντας, opinor, est mendum preli, pro ἐκτείνοντα.

Ver. 655. (665.) ὡς μὲν ἦν λόγος. Reiskius, ὧν τις ἦν λόγος, *eos, qui*

λους, Πεδιέας, Διακρίους; vide Herodotum I. 59. Plutarchum in Solone. Eundem Op. Mor. p. 1359. et 1441. ed. H. Steph. Aristoph. Vesp. 1218. *Musgravius.*

aliqua essent auctoritate prædili. Sed Heathius vertit, *ut ratio* (*bellica* scilicet) *requirebat.* Ego verterem, *ut quidem dicebatur,* vel *ferebatur,* cum Cantero. sic Iphig. Taur. 532. ὡς ἦν ἐν Μυκηναίοις λόγος· et mox 534. ἔστι δ', ὡς λόγος. Vult, *ut dicebant spectatores.* nam ipse, servus Capanei Argivi, Theseum et res Atticas ignorabat. recte igitur dicit, ὡς μὲν ἦν λόγος, *ut sermo erat,* decorum servans.

Ver. 657. (667.) σὺν αὐτῷ. Cod. A. $\overset{\text{εν}}{\text{συν}}$ αυτῳ. Versu antecedenti, pro Αὐτόν τ' ἄνακτα, Reiskius Αὐτὸν δ'—

Ver. 659. (669.) Αὐτὸν δὲ Πάραλον ἐστολισμένον δορὶ
Κρήνην παρ' αὐτὴν Ἄρεος ἱππότην ὄχον
Πρὸς κρασπέδοισι στρατοπέδου τεταγμένον
Ἴσους ἀριθμόν. ἁρμάτων &c.

Ita vulgo editur hic locus. Duæ magnæ difficultates in hac narratione, et de quibus silent interpretes, sunt, de *lævo cornu* exercitus Thesei, et, de *Equitibus.* nam lævum cornu hujus exercitus dicitur *inclinatum* fuisse v. 705. et tamen nulla hujus cornu mentio est in hac descriptione et dispositione exercitus. Neque cum Equitibus melius actum, qui hic nulli comparent, nisi quod ver. 660. in versione dicatur, " Apud ipsum fontem Martis *equestrem currum* Ad extremas exercitus " partes (i. e. ad latera) collocatum." Atqui *equestris currus* (ἱππότης ὄχος) non significat *equites,* quibus nihil erat cum curribus, qui erant distincta hujus militiæ pars, et seorsum describuntur ver. 662. ἁρμάτων τ' ὀχήματα &c. Euripidis scripturam hoc modo, opinor, restitueris :

Καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, δεξιὸν τεταγμένους
Κέρας, παλαιοὺς Κεκροπίας οἰκήτορας·
Λαιὸν δὲ, Πάραλον, ἐστολισμένον δορὶ,
Κρήνην παρ' αὐτὴν Ἄρεος· ἱππότην δ' ὄχλον
Πρὸς κρασπέδοισι στρατοπέδου τεταγμένον,
Ἴσους ἀριθμόν· ἁρμάτων δ' &c.

παλαιοὺς pro παλαιᾶς scribo : quo pacto vitabitur concursus quatuor vocum in ας exeuntium: vide Ion. 737. [p] Λαιὸν pro Αὐτὸν, ex frequenti mutatione literarum A et Λ ob similitudinem ; sed præcipue ex sensu, qui postulabat λαιὸν κέρας cum præcesserat δεξιὸν κέρας, ut Iphig. Aul.

[p] Frustra omnino. Vide quæ diximus ad 653. Mihi extra dubium fere est scripsisse Euripidem, τρίτον δὲ Πάραλον. *Musgravius.*

289. Δεξιὸν κέρας Πρὸς τὸ λαιὸν ξύναγε. infra hac fab. ver. 704. ἔκλινε γὰρ κέρας τὸ λαιὸν ἡμῶν, &c. et ita Reiskius, Λαιὸν pro Αὐτόν.

Πάραλον pro Παράλους vel Παραλίους, singularis pro plurali, ut observat Cicero De Orator. III. 42. et Quinctilianus IX. 3. ad istud Virgilii Georg. III. 346. *Haud secus ac patriis acer* Romanus *in armis:* pro *Romani.* ἐναυμάχησε τῷ Τυρίῳ, pro τοῖς Τυρίοις, Herodot. II. 161. Apud omnes exempla inveniuntur. De Πάραλοι vel Παράλιοι vide Steph. Byzant. in voce, et in Ἀκτή. infra habebimus Παραλίων. Reiskius quoque pro populo aliquo Attico Πάραλον accipit. Ἐστολισμένον δορὶ, *ornatum* (i. e. *armatum*) *hasta.* sic Hecub. 1163. Polymestor vocat κάμακα, *hastile,* στόλισμα suum: et naves *instructæ* et *armatæ* dicuntur νῆες εὖ ἐστολισμέναι Iph. Aul. 255. Ægis, quam gestabat Pallas, appellatur ejus στολὴ, Ion. 996. vide et Herc. Fur. 465. *[Reiskius legit ἐστιχισμένον, *in series dispositum.*] Locutionem κρήνην παρ' αὐτὴν, seu αὐτὸς emphaticum, illustravit Piersonus Verisimil. II. 9. p. 245. Eam habet et Herodotus VIII. 39. παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν: et Noster sæpe, ut ver. 1207. 1212.

Ἱππότην δ' ὄχλον, *turmas vero,* seu *equites.* Scaliger quoque conjecerat ὄχλον: et ita notabatur in vet. exemplari cujus meminit Cl. Barnesius. Inserui δ' connexionis gratia. Androm. 759. ἱππικοῦ τ' ὄχλου. Iph. Aul. 191. Ἵππων τ' ὄχλον ἰδέσθαι· non, Ἵππων ὄχλον τ', ut nunc legitur. in quo dramate ver. 599. pro ὄχων Ald. et duo Codd. Paris. habent ὄχλων. vide quæ notavi supra ad ver. 411. In Rheso 312. ὄχλος γυμνὴς, ut ἱππότης ὄχλος· et στρατὸν ἱππότην Plutarchus in Æmil. p. 259. E. Ceterum ὄχλον—ἴσους, quia ὄχλον *plures* exprimit, ut in isto D. Joann. vii. 43. ὁ ὄχλος οὗτος—ἐπικατάρατοί εἰσι. Sed et κράσπεδα eodem sensu utitur Xenophon Ἑλλην. III. p. 489. D. Reiskius mecum distinguit post Ἄργεος, et legit ἱππότην δ' ὄχλον. *[Heathius vero retinet ἱππότην ὄχον, et vertit *turmam equestrem.* Proprie significat, inquit, *vehiculum equestre,* metonymice pro *equitibus, qui equis vehuntur,* ut ἁρμάτων ὀχήματα in ver. 662. denotat *currus bellicos.* "Ὄχλον ideo "etiam minus sententiæ convenit, inquit, quod semper, ut opinor, "*confusionis* rationem quandam conjunctam suggerit." Non est ita. vide Æschyl. Pers. 960. Nostrum Orest. 882. Act. Apost. vi. 7.]

Nihil jam accuratius aut planius hac Thesei dispositione. relegas, si opus sit, quæ scripta sunt ad ver. 653. Quando autem Euripides memorat ἱππότην ὄχλον, iterum forte loquitur ex more ævi sui. non enim certum est homines ex equis pugnasse tempore Thesei.

Ver. 663. (673.) σεμνῶν μνημάτων Ἀμφίονος. Magis Poëticum σεμνοῦ Ἀμφίονος. ita Æschyl. Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ. a Brodæo citatus: Τύμβον παρ' αὐτὸν διογενοῦς Ἀμφίονος. ubi notat Euripidem multa sumsisse ex ista Æschyli Tragœdia.

Ver. 665. (675.) ὄπισθεν θέμενος, ὧν ἔκειτ' ἀγών. Cod. A. οπισθε. quod minorem pronunciationi moram injicit. ob quam rationem versu 664. mallem πρόσθε quam πρόσθεν. et sic video edidisse Barnesium, non dicentem unde. Ὧν ἔκειτ' ἀγὼν, i. e. αὐτοὺς περὶ ὧν ὁ ἀγὼν ἦν. plene Sophocles Ajac. 954, ὅπλων ἔκειτ' ἀγὼν πέρι. nam κεῖμαι, ut cetera verba gestus, significat *sum:* ut Hecub. 16. γῆς ὄρθ' ἔκειθ' ὁρίσματα, *urbis recta erant mœnia.* ubi nihil mutandum erat. sic Herodotus VII. 198. ἄλλος ποταμὸς, τῷ ὄνομα κεῖται Δύρας· *jacet,* i. e. *est.* Athenæus I. 11. init. τοῖς ἐν ἀξιώμασιν ἥρωσι κειμένοις, i. e. οὖσι, *heroïbus in dignitate existentibus,* vel *constitutis.* Aristoph. Ran. 637. De ὄπισθεν ita Mœris Atticista: Κατόπιν, Ἀττικῶς· ὄπισθεν, Ἑλληνικῶς. quam vere, hic locus et multi alii Atticorum monstrant.

Ver. 666. (676.) Ἱππεῦσί θ' ἱππεῖς. Codd. A. C. ιππης. quod Atticum est. sic βασιλῆς Soph. Ajac. 190. 393. Æschyl. Pers. 23. 44. πορθμῆς Aristoph. Eccles. 1078. vide Av. ver. 490. 491. et passim.

Ver. 669. (679.) Σιγᾶτε, λαοί· σῖγα, Καδμείων στίχες. Eadem fere formula Hecub. 530. Σιγᾶτ' Ἀχαιοὶ, σῖγα πᾶς ἔστω λεώς· Σίγα, σιώπα. et ita Servator noster ad mare, Marc. IV. 39. Σιώπα, πεφίμωσο.

Ver. 670. (680.) ἥκομεν μέτα est μεθήκομεν, *petitum venimus,* ut Phœn. 1339. ed. King. Alcest. 47. Aristoph. Eccles. 530. Ἥπερ μεθῆκέ μ'. ubi cl. Kusterus absque caussa, opinor, maluit μετῆλθε. Herodotus sæpe voces ita dividit. Vide doctiss. Valckenær. ad Phœniss. 1327, 28.

Ver. 672. (682.) τεῖναι φόνον. [p] Non puto opus esse Canteri θεῖναι, neque Scaligeri φόβον. Hecuba 262. Εἰς τήνδ' Ἀχιλλεὺς ἐνδίκως τείνει φόνον; ubi Schol. ἀντὶ τοῦ, ἐπάγει. Vertitur ibi *intendit.* Hesychius: Τείνειν· ἀποδιδόναι. quæ tamen videtur esse explicatio τοῦ τίνειν potius quam τείνειν. Vertunt hic τεῖναι φόνον *ulcisci necem.* rectius videretur *inferre* vel *intendere.* τείνειν φόνον forte potest esse φονεύειν, ut τείνειν ὁδὸν passim, ὁδεύειν. In Medea ver. 201. τείνουσι βοὰν, vel idem quod, vel paullo plus quam verbum βοᾶν. vertunt, *intendunt vocem:* Scholiastes, ᾄδουσι

[p] Interpres legisse videtur τίνειν, vel τίσαι. Utrumvis facile vulgatæ antepono. *Ulcisci cædem* Argivorum sc. qui priore prælio occubuerant. *Musgravius.*

μετὰ τόνου. * [Reiskius conjicit, δεόμενοι καινῶν φόνων.] Heathius, τεῖναι φόνον, *intendere cædem:* et remittit ad locum Hecubæ supra citatum.

Ver. 674. (684.) ποιμένες δ' ὄχων. Ut ποιμένες λόχων Phœniss. 1147. ubi vid. Valckenær.

Ver. 676. (686.) Πέραν δὲ διελάσαντες ἀλλήλων ὄχους. *Agentes autem currus vicissim ultra ordines alii aliorum.* Sic vertitur. Quamobrem vero hoc facerent, aut quid sibi velint hæc verba, sane non intelligo, si constructio sit πέραν ἀλλήλων, et vera versio, *vicissim ultra ordines alii aliorum.* Sed non est ita, opinor; neque constructio est πέραν ἀλλήλων, sed διελάσαντες ὄχους ἀλλήλων, *cum egissent currus suos invicem:* et πέραν est adverbium (non præpositio) *ultra, ulterius, ex statione priori:* hoc est, quum utraque pars (Athenienses et Thebani) currus suos egissent et promovissent propius sibi invicem, deposuerunt ex curribus parabatas, qui statim pugnam commiserunt hastis et ensibus. post quod, aurigæ quoque discesserunt ad sui generis pugnam, nempe, missilibus. Idem est ac si dixisset, ἀμφότεροι δὲ πέραν διελάσαντες ἑαυτῶν ὄχους: qualiter scripsisset, opinor, si metrum permisisset. Hesiodus ita exprimit, Scut. Herc. 372. Ἡνίοχοι δ' ἔμπλην ἔλασαν καλλίτριχας ἵππους. Heathius: "Pro πέραν mallem, cum viro quodam docto, πέλας."

Ver. 677. (687.) Παραιβάτας ἔστησαν. Ultima accusativi pluralis in prima declinatione simplicium, Tragicis longa est: ut Heraclid. 141. δραπέτας. hoc dramate 870. οἰκέτας. sic ναύτας Orest. 368. δεσπότας Alcest. 304. Quæ noto, quia brevis est in carmine Tyrtæi [q] apud Plutarchum Lycurg. p. 43. D. δημότας ἄνδρας, ad finem hexametri. Vide Dorvill. ad Chariton. p. 785. Scholiastes vero Aristoph. ad Nubes 28. dicit Thesei inventum fuisse, ut ὁπλίτης currum inscenderet una cum παραβάτῃ, et ex eo pugnaret.

Ver. 679. (689.) Πώλους ἐς ἀλκὴν αὖτις ἐς παραιβάτας. Non puto hæc posse intelligi. Distinguo, Πώλους ἐς ἀλκὴν αὖτις. ἐς παραιβάτας Ἰδὼν δὲ Φόρβας &c. i. e. Φόρβας δὲ, ἐσιδὼν παραιβάτας &c. Vide notam proxime sequentem, et versionem præcedentis versus. Ἰδὼν ἐς παραιβάτας, ut βλέψασα εἰς γραῦς, ver. 8. ἰδέσθω ἐς ὕβριν Æschyl. Ἱκετ. ver. 109. ἐς τί βλέψασα, Sophocl. Electr. 893. πρὸς κασιγνήτην ἰδὼν, Phœniss. 1464. Homer. Iliad. Δ. 81. ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον. ων ον

Ver. 681. (691.) ἁρμάτων ὄχον. Cod. A. οχον. C. οχων. Forte, ἁρμάτων τ' ὄχλον, i. e. ὄχλησιν, ut ap. Xenophont. Hist. Græc. IV. p. 523. C.

[q] Idem apud Pausaniam Messen. c. 14. p. 313. δεσπότας οἰμώζοντες ὁμῶς ἄλοχοί τε καὶ αὐτοί.

Sensus est: Phorbas vero, Dux equitatus Attici, et Duces itidem equitatus Thebani, cum intuiti sunt confusionem curruum, et παραιβάτας congressos jam et prœliantes, ipsi quoque prœlium commiserunt. Reiskius interpretatur ὄχον per ὁρμὴν, et mecum distinguit post Ἐρεχθείδαισιν· cogitavit quoque de ἁρμάτων ὄχμον, *seriem curruum.* Heathius quoque eodem modo distinguit.

Ver. 682. (692.) Pro καὶ 'κράτουν usitatior scriptura est κἀκράτουν.

Ver. 684. (694.) λεύσσων δὲ ταῦτα, κ' οὐ κλύων &c. Similia sunt Æschyli Pers. 266. Καὶ μὴν παρών γε, κ' οὐ λόγους ἄλλων κλύων &c. et Sophoclis Trachin. 759. Αὐτὸς—δεδορκὼς, [q] κ' οὐ κατὰ γλῶσσαν κλύων· ubi nunc legitur, καὶ κατὰ γλῶσσαν. quod tamen defendi potest; licet κ'ου verius existimem: vide quæ præcedunt.

Ver. 685. (695.) Pro ἐπεμβάται Cod. A. επιβαται, ab explicatione supra vocem scripta.

Ver. 689. (699.) Ἢ τὰς ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένας
Ἱμᾶσιν αἵματός τε φοινίου ῥοὰς,
An qui ferebantur sursum et deorsum,
Fluxus sanguinis purpurei in loris.

Fluxus sanguinis qui ferebantur sursum et deorsum in loris, prodigium foret. Neque ad hunc tamen sensum qualemcumque perveniri potuit, nisi omissa in versione copula τε in versu secundo. Saniori mente scripsit Euripides,

Κόνιν προσαντέλλουσαν, ὡς πολλὴ παρῆν·
Ἢ τοὺς ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένους
Ἱμᾶσιν· αἵματός τε φοινίου ῥοὰς,
Τῶν μὲν πιτνόντων, &c.

In unoquoque commate repetendum est πότερα εἴπω: Utrum referam *pulverem, quantus esset: an* referam *eos qui sursum et deorsum jactarentur in loris* implicatos: *an* referam *fluxus sanguinis* &c. τε in ultimo versu idem est quod ἢ, *aut,* ut sæpe in nostro et omnibus, et ut in Latinis *que* pro *aut,* quod non raro sine caussa mutatur in *ve.* Ceterum hæc *jactatio* et *implicatio* in *loris,* sæpe accidebat agitatoribus qui curribus exciderant. Hippol. 1236. Αὐτὸς δ' ὁ τλήμων ἡνίαισιν ἐμπλακεὶς &c. et mox, ἐκ δεσμῶν λυθεὶς Τμητῶν ἱμάντων &c. et Orestes in Sophoclis Electr. 748. Κἀξ ἀντύγων ὤλισθε· σὺν δ' ἑλίσσεται Τμητοῖς ἱμᾶσιν. et paullo post, Φορούμενος πρὸς οὖδας, ἄλλοτ' οὐρανῷ Σκέλη προφαίνων· *Illisus modo terræ, modo in cœlum Crura protendens.* Hæc est illa *jactatio sursum et*

[q] Quomodo ex MS. B. edidit Brunckius.

deorsum in loris; non *sanguinis*, sed *agitatorum* curulium. Sed præcipue in confusione prœlii hoc accidit. cujus rei multa sunt exempla in poëtis. Pro ῥοὰς Codd. Gall. ῥοαις. perperam, opinor. Reiskius legit, τοὺς φορουμένους ἱμάντας. aut alias dicendum putat versum unum deesse. Brodæus, ἰκμᾶσιν, *fluxu*. Heathius mecum legit, et exemplum Hippolyti profert.

Ver. 692. (702.) Εἰς κρᾶτα πρὸς γῆν ἐκκυβιστώντων. Quos Phœniss. 1155, 1156. vocat forte [r] κυβιστητῆρας ἐς οὖδας ἐκνενευκότας. nunc ibi legitur ἐκπεπνευκότας. vide Lycophronem, citatum doctissimo Valckenærio ad istum locum Phœnissarum, et Homerum. Quod hic est ἐκκυβιστᾷν πρὸς γῆν, ibi forte est, κυβιστητῆρας ἐκνεύειν ἐς οὖδας.

*[Ver. 694. (704.) Νικῶντα δ' ἵπποις ὡς ὑπείδετο στρατόν. Ex hac descriptione putares Creontis equitatum *victorem* fuisse. sed erat prorsus contra. Lego, Νικέντα δ' ἵπποις: et mallem ὡς ὑπείδεθ' ὃν στρατὸν Κρέων· (licet hoc ultimum, ὃν, non necessarium sit: Phœniss. 1204. ed. King. et mox ver. 699.) *Creon autem ut vidit* suum *exercitum equis victum.* nam *Creontis* equitatum aliquid mali passum fuisse certum est, quia ille cæteras suas copias adiit *priusquam animis conciderent,* viso nempe hoc equitatus infortunio. vide et ver. 708. ubi τὸ νικῶν τοῦτο Thesei, confirmat hanc emendationem. Versu præcedenti, βίον construendum esse cum ἐκκυβιστώντων censet Cl. Reiskius. nam " ἐκκυβιστᾷν τὸν βίον est, " inquit, *vitam saltu præcipiti et rotatorio expellere.*" Ambigua ibi est significatio præpositionis πρός. πρὸς ἀγαῖσιν ἁρμάτων denotare potest *caussam*, ut πρὸς δόλῳ Κλυταιμνήστρας, Electra, 9.] *(Εἴκοντα pro νικῶντα probabiliter Valckenær. ad Hippol. 444. Pessime conjeceram Νικέντα. Adhuc quæro de ὑπείδεθ' ὃν στρατὸν, *suum exercitum.*)

Ver. 695. (705.) Κρέων γε, τοὐνθένδ' &c. Inscite posita videtur particula γε. Omnes Codices, Κρεων το ενθενδ'. quod erat, [s] Κρέων, τό γ' ἐνθένδ' &c. multo melius quam vulgata. Ἰτέαν *hastam* vertit Barnesius, opinor ob χερί. *scutum*, Brodæus: *clypeum*, Canterus et Heathius, qui exempla profert ex Troad. 1193. et Cyclop. ver. 7. Theocritus Idyll. XVI. 79. Ἀχθόμενοι σακέεσσι βραχίονας ἰτείνοισιν.

Ver. 696. (706.) ξυμμάχοις idem exprimit hic quod συμμεταστχόντες δορὸς ver. 648. *commilitones.*

[r] Hanc conjecturam Valckenærio ad Hippol. 822. et Brunckio probatam recepit Porsonus.

694. Lege, ὡς ὑπεῖδε τὸν στρατόν. *Porsonus.*

[s] Rectissime Marklandus, Κρέων τό γ' ἐνθένδ'. Euripid. Orest. 1284. καλῶς τά γ' ἐνθένδ', non, ut vulgo, ἔνθεν. *Porsonus.*

Ver. 699. (709.) Καὶ συμπατάξαντες &c. [t] Hæc de Thebanis clare dicuntur: sed duobus iambis præcedentibus, de Theseo agitur, sine ulla nota transitionis. Euripidis solitam perspicuitatem et connexionem hic desidero: et suspicor duos istos versus præcedentes, de Theseo, Καὶ μὴν τὰ Θησέως, et, Ἀλλ' ἴετ' εὐθὺς, poni debuisse infra, post vocem ἰσόῤῥοπος ver. 706. ubi locum suum optime tuebuntur. Postquam enim his et sequentibus, usque ad versum 707, peregerat de Creonte et Thebanis, transit statim ad Thesei et Atheniensium res narrandas: distinctim, prout oportuit, de utroque: quæ in contextu jam confunduntur. Admodum probabile hoc mihi videtur: et ita conjungerem,

Χωρεῖ, πρὶν ἐλθεῖν ξυμμάχοις δυσθυμίαν·
Οἵ, συμπατάξαντες μέσον πάντα στρατὸν,
Ἔκτεινον, ἐκτείνοντο.

Οἵ mutatum videtur fuisse in Καὶ ab interpolatore, postquam duo isti versus de Theseo istuc perperam ingesti fuissent: post quod, οἵ nequaquam intelligi potuit; καὶ, male quidem, sed aliquanto melius quam οἵ. Sententiæ huic non absimilia habet Xenophon Hist. Græc. lib. IV. p. 519. D. Καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας, ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. ubi putassem Xenophontem [u] scripsisse ex sensu ἐμάχοντο, ἐώθουν, ἐωθοῦντο, &c. nisi vidissem Longinum περὶ Ὕψ. sect. 19. citare sic ut est in vulgatis. Sed et sic, ita puto scripsisse, cum in Cyropædia lib. VII. p. 178. D. invenio, καὶ προσπεσόντες ἐμάχοντο· ἐώθουν, ἐωθοῦντο· ἔπαιον, ἐπαίοντο.

Ver. 702. (712.) Θεῖν. κἀντέρειδε τοῖς Ἐρεχθείδαις δόρυ.

Ad concurrendum: Erechthidis autem Cadmea *resistebat hasta.*

Ne minima quidem connexionis species his subest. Obvium erat, Θεῖν, κἀντερείδειν &c. ante visos Codices A. B. qui habent αντερειδε pro κἀντέρειδε. Lego sine ulla mutatione,

[t] Id vero adeo non clarum est, ut omnino falsum sit. Dicuntur enim de Thebanis et Atheniensibus simul, qui, Theseo et Creonte utrinque incitantibus, prœlium conserere incipiebant. Creon scilicet, cum videret, equitatum suum turbari, statim, ne metum inde conciperent milites, reliquum exercitum contra Athenienses ducit; Theseus contra, ne hostium metu moras ducere videretur, pari alacritate adversus Creontem progreditur, *milites rapiens armis fulgentes*, λάμπρ' ἀναρπάσας ὅπλα: quod male interpretatur Marklandus, *correptis armis splendidis.* Plutarchus καθιστάντος εἰς τάξιν τὰ ὅπλα Parallel. p. 1712. et mox p. 1713. μετὰ τῶν ὅπλων ἧκεν. His autem positis, nemini, opinor, dubium erit, quin vv. 699. 700. quos Marklandus post 708. collocandos censet, verum nunc locum obtineant. *Musgravius.*

[u] Vide Bibliothecam Criticam Amstelod. T. II. P. vi. p. 65.

καὶ παρηγγύων
Κέλευσμον ἀλλήλοισι σὺν πολλῇ βοῇ,
Θεῖν', ἀντέρειδε τοῖς Ἐρεχθείδαις δόρυ.

Ista, Θεῖνε, ἀντέρειδε, sunt verba Thebanorum sese mutuo adhortantium. Sic Auctor Rhesi 675. βάλλε, βάλλε, Θεῖνε, θεῖνε. Παρηγγύων est vox militaris. vide Xenophon. Ἑλλην. iv. p. 516. A. et Ἀναβ. vi. p. 385. C. p. 408. A. Plutarch. Arato p. 1040. F. De ἐρείδειν vide Kuster. ad Aristoph. Nub. 1378. et Casaubon. ad Equit. 624.

Ibid. τοῖς Ἐρεχθείδαις. Articulus nonnunquam præfigitur nominibus propriis apud Tragicos, ut hic, et ver. 27. τὸ Ἄργος, et ver. 185. ταῖς Ἀθήναις, ver. 526. τὰς Ἀθήνας. Suffecerit pro omnibus Sophoclis Œdipus Tyrannus. ὁ Ζεὺς ibi, et ὁ Ἀπόλλων ver. 506. ὁ Λάϊος, ver. 566. 748. τῆς Κορίνθου, 955. 974. τὸν Ὄλυμπον, 1107. τὸν Λάϊον, 759. Et ita apud ceteros, per omnes numeros et casus, excepto dativo singulari, in quo rarissime invenio articulum apud Tragicos ante nomen proprium: casune, an consulto, nescio. Unum est exemplum Phœniss. 799. τῇ Εὐλαβείᾳ: ubi pro *Dea* seu *persona* sumenda est ἡ Εὐλάβεια. Multo tamen sæpius et libentius articulum omittunt ante nomina hujusmodi. unde leviter restitui potest Iphig. Taur. 1439. τόν τ' Ἐριννύων χόλον Φεύγων &c. pro τῶν τ'. nam in isto dramate Ἐριννύες pluries nominantur, et semper sine articulo. Hæc notavi, quia a [x] Viris doctissimis observatum vidi, nominibus propriis articulum non præfigi a Tragicis. Si addidissent, *sæpius*, consensissem: eundem consensum præbiturus, si dixissent Comicos nonnunquam omittere articulum ante nomina appellativa: quod illi negant; ego verum esse scio. Ratio hujus omissionis est, opinor, quia Tragici veterem Atticam loquelam sequebantur, in qua articuli sæpissime non exprimuntur, ut ex Herodoto videre licet.

Ver. 705. (715.) δεξιὸν δ' ἡσσώμενον Φεύγει τὸ κείνων. Hoc nimis absurdum est. nam dextrum cornu Thebanorum opponebatur, sicut necesse erat, sinistro Atheniensium; et hoc dextrum cornu eorum inclinavit sinistrum Atheniensium. quomodo igitur vincebatur et fugiebat idem dextrum cornu, prout hic narratur? Lego, mutata una litera, δεξιοῦ δ' ἡσσώμενον Φεύγει τὸ κείνων· scilicet a dextro nostro cornu sinistrum

[x] Lege Porsonum ad Phœniss. 145. Lycophronis v. 1283. emendavit Valckenær. ad Hippol. 224.

eorum pellebatur: unde ἀγὼν erat ἰσόῤῥοπος, (ver. 706.) nempe, utriusque exercitus sinistro cornu profligato. non tamen stricte ἰσόῤῥοπος, sed eatenus tantum quod ad pedites. nam equitatus Creontis jam ante (ver. 694.) victus fuerat. Δεξιοῦ ἡσσώμενον ut γυναικὸς ἡσσώμενος, Alcest. 697. et Hecub. 1259. Aliter hæc explicat Heathius, retenta lectione vulgari.

Ver. 707. (717.) Κᾀν τῷδε &c. Ante hunc versum insererem duos istos iambos de Theseo, qui nunc inopportune collocantur in medio narrationis de rebus Creontis, ver. 697, 698.

ἦν δ' ἀγὼν ἰσόῤῥοπος.
Καὶ μὴν τὰ Θησέως οὐκ ὄκνῳ διεφθάρη·
'Αλλ' ἵετ' εὐθὺς λάμπρ' ἀναρπάσας ὅπλα.
Κᾀν τῷδε τὸν στρατηγὸν αἰνέσαι παρῆν·
Οὐ γὰρ &c.

In hac quoque re imperatorem erat laudare: Non enim solum &c. Quanto magis cogito, minus dubito de hac restitutione. Nihil tamen in contextu mutare debui. Τὸ νικῶν τοῦτ' (ver. 708.) est κατὰ τὸ νικῶν τοῦτο, *in hac parte victrici.*

Ver. 710. (720.) Ἔῤῥηξε δ' αὐδήν. Frequens locutio, vel ἔῤῥηξε φωνὴν, Clem. Alex. Pædag. II. 1. p. 172. et *rumpere vocem* Latinis.

Ver. 712. (722.) οἴχεται τὰ Παλλάδος. Perite τὰ Παλλάδος, potius quam τὰ Κεκροπιδῶν, quod versus admisisset. nam fortius argumentum et incitamentum illo ævo videri poterat res religionis quam res civilis, τὰ 'Αθηνᾶς quam τὰ 'Αθηναίων.

Ver. 713. (723.) Θάρσος δ' ἐνῶρσε παντὶ Δαναϊδῶν στρατῷ.
Fiduciam vero indidit toti exercitui Danaïdum.

Quisquis cum cura legerit, necesse erit ut hic quoque hæreat in voce Δαναϊδῶν, qua significantur *Argivi*, proprie: vide Orest. 874. 930. Fragm. Archelai p. 456. ed. Barn. et ter, neque unquam aliter, in hac fab. ver. 130. 1190. 1220. Jam vero nulli erant Δαναΐδαι seu *Argivi* in hoc Thesei exercitu. Restat ut Δαναϊδῶν idem sit quod Ἑλλήνων, *Græcorum*, ut ap. Eurip. Iph. Aul. 337. 352. Troad. 447. et alibi passim. Sed neque hoc recte procedet, et nimium dicet. nam Thebani, hoc usu vocis, erant Δαναΐδαι seu Ἕλληνες, æque ac Athenienses, vel Argivi: Adeo ut hæc Thesei oratio indidisset fiduciam hostibus suis, Thebanis, æque atque militibus suis Atheniensibus. Hæc præfanda erant, ut solenne facinus interpolatorum hic perspi-

ceres, qui contra historiam, et sensum, substituerunt Δαναϊδῶν pro voce minus sibi nota, Παραλίων. Hi enim Paralii, ut supra notavi ad ver. 653, 659, constituerunt lævum cornu in exercitu Thesei; et hoc cornu a Thebanis inclinatum erat ver. 705, 709. et hic a Theseo restitutum. neque alia est vox præter Παραλίων quæ huic loco et veritati convenire potest. De hujusmodi mutationibus in nominibus propriis vide doctissimum Dorvillium ad Chariton. p. 606. 607. ubi pro Ὀθρυάδου nunc legitur Μιθριδάτου.

Ver. 715. (725.) Ὁμοῦ τραχήλους, κἀπικείμενον κάρα
Κυνέας θερίζων.

Vertunt, *Simul colla, et insertum capiti Galeæ demetens.* Scholion Brodæi est: κυνέας] *e galea demetens.* Intellexit ἐκ ante κυνέας, quam vocem et ille et interpretes acceperunt pro secundo casu numeri singularis, qui fuisset κυνέης, non κυνέας, quod Doricum est. neque bene vertunt ἐπικείμενον κυνέας, *insertum galeæ.* κυνέας est accusativus pluralis, a recto κυνέη: et κάρα ἐπικείμενον (singularis pro plurali) κυνέας, est, *capita quæ galeas impositas habebant,* locutione elegantissima. sic τραγῳδοὶ ἐπικείμενοι κράνη, *tragœdi qui impositas habent* (gestant) *larvas,* apud Lucian. De Gymnas. p. 285. ed. Græv. Idem Navigant. p. 493. ἡ πρύμνα χρυσοῦν χηνίσκον ἐπικειμένη, *puppis quæ anserculum aureum impositum habebat.* et ita Adv. Indoct. p. 384. κιθάραν ἔχων ξυλίνους κόλλοπας ἐπικειμένην· *citharam habens cui imponebantur verticilla lignea:* i. e. cujus verticilla erant lignea. Herodianus lib. V. cap. xi. de Heliogabalo: εἰς εἶδος τιάρας στεφάνη ἐπικείμενος· *impositam habens* (i. e. gestans) *coronam in speciem tiaræ formatam.* In edit. Oxon. 1704. quæ sola est ad manus, sic legitur, non στεφάνην, quemadmodum oportuit, opinor. Homerum forte in animo habuit Noster, Iliad. Ξ. 497. ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε Αὐτῇ σὺν πήληκι κάρη. Ejusdem rationis est istud Virgilii, *flores inscripti nomina regum:* et multa talia apud Latinos poëtas.

Ver. 717. (727.) κἀποδαυλιζων. Placet conjectura eruditorum, pro ignorabili hac voce reponentium κἀποκαυλίζων, a καυλὸς, *caulis:* ut sensus sit, *et truncos demetens.* Aristoph. Ἱππ. 822. τοὺς καυλοὺς Τῶν εὐθυνῶν ἐκκαυλίζων. ubi Scholiast. notat metaphoram esse ab iis qui *caules olerum defringunt.* Thucydides citatur in Lexicis: qui locus est II. 76. ἀπεκαύλιζε τὸ προὔχον τῆς ἐμβολῆς. De θερίζων hoc loco vide Cl. Sallier. ad Moerin Atticist. V. Ἀμᾶν, et Nostrum Orest. 128.

Ver. 720. (730.) Κἀκρουσα χεῖρας. Ut ille apud Aristoph. Plut. 739. Ἐγὼ δὲ τὼ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς. Ἔτεινον, sc. ὁδὸν, *tendebant* iter. sic

Iph. Aul. 420. Ἀλλ' ὡς μακρὰν ἔτεινον, intellige ὁδόν. Aristoph. Thesmophor. 1217.[y] Φεύξει καὶ τενεῖς Ὡς τὴν γυναῖκα.

Ver. 723. (733.) Deerat δὲ in editt. multis post παρόν. eam habet Barnesius, et Codd. A. B. quin et Ald. et Hervag. quæ ambæ pro παρὸν non recte παρών.

Ver. 728. (738.) ὃς πράσσων καλῶς. Pro ὃς Cod. A. ὅν, male. Idem pro θ' eodem versu, habet δ'. *[Docemur autem (ut hoc obiter moneam) primam syllabam adjectivi καλὸς, (et consequenter adverbii καλῶς) *semper brevem* esse, ut hoc loco, Atticis. Sed quid[z] fiet de hoc versu Philoctetis Sophoclei, ver. 1420. Ἅ σοί τε κἀμοὶ κᾱλ' ὁρῶ τελούμενα· *Quæ tibique et mihi video honesta futura, si fiant.* hic certe longa est. unde patet in Fragment. Euripid. ex Incert. Tragœd. ver. 105. p. 507. Σὺν μυρίοις τὰ κᾱλὰ γίγνεται πόνοις, non necesse esse ut legatur Σὺν μυρίοισι. et Iphig. Aulid. ver. 21. Τοῦτο δέ γ' ἐστὶ τὸ κᾱλὸν σφαλερὸν, nihil variant exemplaria, tametsi καλὸν in versu præcedenti primam habet brevem, ut in noto isto Theocriti, τὰ μὴ καλὰ, καλὰ πέφανται. Quod si probari potest primam hujus vocis apud Atticos necessario esse brevem, necesse quoque erit ut hæc omnia, et multo plura, mutentur. sed caveamus ab hypothesibus; quæ cum in sacris, tum in humanioribus literis pessimi sunt effectus. Clarkius quidem ad Iliad. Β. 43. scribit: "In sermone Attico vox καλὸς Sophocli, Euripidi, et Aristophani innumeris in locis (nescio an non in omnibus) corripitur." Hæc auctoritas sufficit hypothesin sectantibus, ut prima in καλὸς Atticis semper brevis edicatur, utque hæc omnia statim emendentur. Multa hypothetica possem commemorare in quibus eodem modo proceditur, et auctoritas alicujus affirmantis, substituitur loco argumento-

[y] φεύξει κᾀτενεῖς Valckenær. ad Theocrit. I. 112. *Porsonus.*

[z] In loco Sophoclis nihil juvant libri; puto tamen cum Erdfurtio glossam veræ lectionis sedem occupare. Καλὸς prima producta apud Atticos nusquam invenitur. Frustra advocatur Anaxilas Athenæi XII. p. 548. D. Ἐφεσήϊα γράμματα καλὰ ubi versum Ionici cujusdam poetæ aperte mutuatus est. Frustra etiam advocatur Comicus ejusdem XIII. p. 574. D. Ἀλκιβιάδην τὸν καλὸν ὦ γῆ καὶ θεοὶ, quum ibi codex vetustissimus Veneto-Parisiensis exhibeat τὸν ἁβρόν. Vide autem Æschylum ibid. XIV. p. 632. C. εἶτ' οὖν σοφιστὴς καλὰ παραπαίων χέλυν. De metro securus Schweighæuser. non incommode tamen observat, "mire juncta esse verba καλὰ "παραπαίειν, quum ex constanti omnium auctorum usu παραπαίειν nil aliud "significet nisi παραφρονεῖν, ληρεῖν, ἁμαρτάνειν" &c. &c. De Augmento scriptoribus Atticis nunquam abjecto vide Porsoni Præf. Hecubæ p. v. Supplem. p. xvii. Optime jure igitur observationem hanc ex secunda editione exulare fecit Marklandus.

rum et exemplorum. unius solummodo mentionem faciam; istius nempe, quod a plerisque traditur, Atticos nunquam omittere verborum augmentum, id est, nunquam scribere τύπτον pro ἔτυπτον. quod falsissimum esse multis exemplis probari potest. vide Bacch. 766. Νίψαντο δ' αἷμα: 1082. Σίγησε δ' αἰθὴρ, (pro Ἐνίψαντο et Ἐσίγησε) et Jungerman. ad Polluc. III. 13. p. 313. Et tamen hæc hypothesis obtinuit, et forte adhuc obtinebit, non obstantibus exemplis.]

Ver. 729. (739.) Εἰς ἄκρα βῆναι. Videtur deesse copula, Εἴς τ' ἄκρα.

Ver. 732. (742.) Θεοὺς νομίζω [a]. Sic Laërtes apud Homer. Odyss. Ω. 355.

> Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ Θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
> Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλοι ὕβριν ἔτισαν.

Ibid. Καὶ δοκῶ τὰς συμφορὰς Ἔχειν ἔλασσον. Scaliger, τοι συμφορᾶς—ἔλασσον. Nihil mutarem sine exemplaribus, sive constructio sit, δοκῶ τὰς συμφορὰς (ἐμὰς) ἔχειν ἔλασσον (μέρος:) seu vera lectio, δοκῶ (ἐμὲ) ἐλάσσους ἔχειν τὰς συμφορὰς (ἃς ἔχω): quasi scriptum fuisset Ἔχειν μ' ἐλάσσους. nam ἔχειν συμφορὰς recte dicitur. Alioquin τῆς συμφορᾶς legi posset. et ita Heathius, et Reiskius, qui putat Scaligerum sic scripsisse, licet editio Barnesii aliter exhibeat.

Ver. 734. (744.) Ὦ Ζεῦ, τί δῆτα &c. Hi tres Iambi paullo aliter leguntur in Fragment. ex Incert. Tragœd. p. 510. ed. Barnes. Oblitus erat Cl. Vir eos hic extare. Vide Diog. Laërt. ix. 71. in Pyrrhone: et ibi Casaub. et Menagium.

Pro ἐξηρτήμεθα A. ἐξηρτυμεθα. male. vide Plutarch. De Stoïc. Repugnant. p. 1056. B. ubi pro λέγουσι habetur λέγοιμ' ἂν: et pro θέλων, φρονῶν.

Ver. 737. (747.) τότ' ἄλγος οὐχ ὑποστατόν. *[Brodæus, probante Barnesio et Heathio, ἔγχος. Sed] præclare libri omnes Gallici, Ἄργος. Phœniss. 734. Ἔχει τιν' ὄγκον Ἄργος Ἑλλήνων πάρα. ubi Schol. Barocc. explicat ὄγκον per μέγεθος ἰσχύος. vide supra ver. 127. et Heraclid. 290. Sic νῆσον, et πόλιν, pro Νάξον, et Πόλλιν, Aristid. Panath. p. 170. ed. Jebb. Τότ' est τότε, *tunc*, ut mox 741. non, τό τε.

Ver. 740. (750.) Μέτρια θέλοντος. Vox λαβεῖν, quæ sequitur, videtur indicare, Μέτριά τε δόντος, οὐκ ἐχρήζομεν λαβεῖν· *Et æquas* (seu *tolerabiles*)

[a] Θεοὺς νομίζω. Vide Musgravium ad Euripid. Hec. 800. Supplem. p. 334. (508.) Electr. 587 Æschyl. Pers. 498. Schol. Æschyl. Agam. 173. *Porsonus.*

conditiones offerente, noluimus accipere. nam si recte habet θέλοντος, sequi potius debuisset διδόναι quam λαβεῖν. notissimi est usus δόντος pro *dare volente* vel *offerente.* Plutarchus in Aristide p. 334. C. πολλάκις αὐτοῦ πολλὰ καὶ διδόντος, καὶ δεομένου λαβεῖν, οὐκ ἠθέλησεν. et μέτρια, ut Aristoph. Nub. 1135. Ἐμοῦ μέτριά τε καὶ δίκαι' αἰτουμένου. Error natus ex similitudine literarum Λ et Δ, si error sit. *(Si recte habet θέλοντος, post λαβεῖν intellige σύμβασιν.) pro τότ' (ver. 741.) Cod. B. Ald. et Brodæus τοδ'.

Ver. 742. (752.) ἀρτίπλουτα χρήματα, per hypallagen, ὡς πένης ἀρτίπλουτος, λαβὼν χρήματα: *ut pauper modo dives factus, acceptis opibus.*

Ver. 745. (755.) Οἱ τόξον ἐκτείνοντες ὡς. Ἐκτείνειν τόξον esset *extendere arcum.* hic vult *intendere,* quod est [b] ἐντείνοντες, ut infra 886. τόξα τ' ἐντείνων χεροῖν. Iphig. Aul. 549. Τόξ' ἐντείνει, τᾶν Χαρίτων—ut ibi legendum puto, pro Τόξ' ἐντείνεται χαρίτων. Vide Herodot. II. 173. Et ita jam invenio (εντεινοντες) in MSS. A. B. qui etiam pro ὡς *[male] habent του. Brodæus notat, ὡς *superfluit.* Vide Aristoph. Νεφ. 1209. Metaphora seu comparatio *actionum humanarum* cum arte *sagittandi,* notissima est, vel ex isto Horatii, *Quid brevi fortes* JACULAMUR *ævo Multa?* vide et Troad. 638.

Ver. 747. (757.) Φίλοις μὲν οὐ πείθεσθε, τοῖς δὲ πράγμασιν. Nescio an intelligam. Forte aliquis putet scribendum Θεοῖς pro Φίλοις: mavultis obtemperare *rebus,* (rerum apparentiis, et præsenti circumstantiarum conditioni) quam *Diis:* ut hoc dicat Adrastus respiciens seipsum, et suam in Thebas expeditionem, quam suscepit Θεοὺς παρελθών. Hoc sensu vox πράγματα sæpe invenitur; unde ἐκ τῶν πραγμάτων, Aristides Panath. p. 148. ed. Jebb. quod Canterus bene vertit *e re nata.* Sic et Alexis ap. Stob. Serm. xxvii. p. 195. Demosthenes Philipp. I. (p. 36, 52.) δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους, οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἔμπροσθεν εἶναι (vel ἴεναι) τῶν πραγμάτων. Non autem jure reprehendi potest qui *rebus* potius quam *amicis,* sed qui *rebus* potius quam *Diis* obtemperat: quod Adrastus fecit. nam, ut ait Hermogenes apud Xeno-

[b] Recte Marklandus ἐντείνοντες. Facilis mutatio τοῦ ἐκ et ἐν. Locus Iphig. Aul. 549. ἐκτείνεσθαι præfert apud Athenæum XIII. p. 562. F. a quo citatur ut Chæremonis. *Porsonus.*

745. Λέγοιμ' ἂν Plutarch. T. II. p. 1056. B. C. et versu proximo τοιάδ' ἃ σὺ τυγχάνεις φρονῶν. Ex Laërtio sumpsit Suidas v. Πυῤῥώνειοι. *Porsonus.* Idem fere docuit nuperus Hephæstionis editor p. 85.

746. Τοιοῦτος ὅς Euripides Cresph. Stob. Gesn. 92. p. 509. ed. 1549. Grot. 94. p. 381. supra 364. *Porsonus.*

phont. in Conviv. p. 888. A. Θεοῖς ἐγὼ ὅταν μὲν πείθωμαι, οὐδέποτέ μοι μεταμέλει· ἤδη δέ ποτε καὶ ἀπιστήσας (ἀπειστήσας Leunclav.) ἐκολάσθην. Legi forte posset, Φίλοις μὲν ἐκπείθεσθε, τοῖς τε πράγμασιν, i. e. non *Diis*, prout oportuit, sed *amicis*, et *rebus* obtemperatis. Si vulgata retinenda est, per Φίλοις intelligendus est Amphiaräus, qui Adrastum ab hac expeditione dehortatus est, et cui ille non obtemperavit, ver. 158.

Ver. 748. (758.) κάμψαι κακά, *declinare mala*, metaphoricum est vel a *navigantibus*, κάμψαι τὴν ἄκρην, Herodot. vii. 193: vel a *stadio*, κάμψαι τὴν νύσσαν· Horatio, *metaque fervidis Evitata rotis.* In Rheso 235. κάμψαι πάλιν θυμέλας est *redire ad aras.* Helen. 1174, hoc, de quo hic agitur, dicitur, διορθῶσαι ἔςιν λόγοις. Διὰ λόγου ver. 748, et λόγῳ ver. 749, est quod alibi vocat λόγων ξυναλλαγαῖς, *verborum transactione*, ver. 602.

Ver. 749. (759.) καθαιρεῖσθ'—τὰ πράγματα. Usitatius καθαιρεῖτ', voce activa: ut δυστυχίαν καθελεῖν, ver. 67. Et omnino vere, si verum dicit Budæus, Comm. Gr. L. p. 669. "Καθαιρῶ voce tantum activa dicitur "*everto* et *subverto*." id est, καθαιροῦμαι non invenitur in voce media, pro *everto* et *subverto*. In passiva καθαιρεῖσθαι *destrui* habes Actor. xix. 27. Sed innumera sunt verba apud Græcos quæ non inveniuntur in voce media, neque nobis nunc licet eam fingere. unde recte forte restitui locum Sophoclis Œdip. Tyran. ver. 1040. ubi Œdipus a Nuncio quærit, quare Polybus vocaret se (Œdipum) *suum filium*, si non ita revera esset?

Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ δὴ παῖδά μ' ὠνομάζετο;

Quod vertitur,

Quare igitur me filium nominabat?

Sed ὠνομάζετο est *nominabatur*, ut mox ver. 1061. Lego:

Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ δὴ παῖδά μ' ὠνόμαζεν ὅν[c];

Quare igitur filium me nominabat suum?

non ὠνόμαζ' ἑόν, quia ἑόν pro ὅν *suum*, non inveniri puto in senariis tragicorum.

Ver. 754. (764.) Ὧν δ' οὕνεκ' ἀγὼν ἦν, νεκροὺς κομίζετε; Κομίζετε pro priori κομίζετο ex Ald. reposuit Barnesius: quod confirmatur Codd. A. B. Hunc versum, et sequentes aliquot, Choro olim adscriptos, Adrasto restituit Joan. Miltonus, quem, post Barnesium, sequor. et ita distingui in edit. Brubachiana testatur Reiskius. aliter fit in Aldina.

[c] Vulgatum ed. Brunck. *Porsonus.*

Reiskius mavult κομίζεται, nempe Theseus, ex edit. Brubach. quæ habet κομίζετο. Pro ἀγὼν Barnesius et Heathius ὠ 'γὼν, (i. e. ὁ ἀγὼν) ob metrum. et σὔνεχ'. *(quæ vera puto.) Alii dicunt primam in ἀγὼν communem esse, ut Soph. Electr. [d] 1522. Δορὶ ver. 752. non admodum placet. significat, opinor, *bello*.

Ver. 755. (765.) Ὡς οἵγε κλεινοῖς ἕπτ' ἐφέστασαν δόμοις. MSS. omnes Οσοι γε. *[quod verum puto, ob sequentem Iambum.] et ita ex conjectura Reiskius. Vertit Heathius: *Immo, afferimus eos quidem qui septem inclytis præfuere domibus.* Recte, ut opinor. Restat scrupulus de ipso poëta. cum enim Amphiaräus, unus ex septem, hiatu terræ absorptus esset, quomodo conciliari potest cum hoc ejus obitu, narratio hæc poëtæ, de *septem reportatis?* non enim effodi potuit cadaver ejus ex Tartaro. Et dicendum est, opinor, *[vel scribendum esse, ἓξ ἐφέστασαν δόμοις, pro ἕπτ': vel, quod potius,] numerum *integrum* poni pro *[*imperfecto,*] *(*parte*) ut Apostoli vocantur *duodecim* 1 Cor. xv. 5. cum eo tempore non nisi *undecim* (vel *decem*) essent. *(ita alibi loquitur Noster v. 1207.) et plura ejus generis extant exempla. Pro δόμοις Reiskius λόχοις: vel, ἔφυσαν ἐν δόμοις. Brodæus nescio quid velit, qui ita explicat: "Scito eos septem tumulis conditos, his quidem "mœnium partibus, quibus oppugnandis præfuerant."

Ver. 758. (768.) Τοὐκεῖθεν, ἢ τοὐνθένδε; Ita Cod. B. et Aldina. in multis deest ἢ. *Ex illa, an ex hac parte?* ultra an citra? Hic locus videri potest unus ex iis in quibus hodierni lectores Euripidis offendere possumus, forte non satis assequentes qua mente proponerentur hujusmodi quæstiones, quæ idcirco nobis, ab istis temporibus tam longe dissitis, primo intuitu *parum ad rem* (si ita loqui fas sit) nunc videantur. Sed ratio aliqua forte excogitari potest, quare Adrastus interrogaret, utrum turba militum ejus mortuorum sepulta esset *ultra an citra* Cithæronem; et quare Jason (Med. 1312.) audita cæde filiorum a matre interfectorum, in maximo luctu, statim quæreret, *Ubinam* eos interfecit? *intusne, an extra domum?* Sed quid dicendum est de *Agaue,* (Bacch. 1289.) cui, trementi de nece filii sui Penthei, quum pater Agaues Cadmus dixisset, eam ipsam suis manibus illum interfecisse; pro ejulatu et lamentationibus, quas aliquis expectasset,

[d] Sed et ibi Heathius 'ὡγὼν legit, ut et edidit Brunckius, qui hic quoque 'ὡγὼν legit ad Orest. 857. ubi et locum Sophoclis notat. *Porsonus.* Mox ὀλχοις e conj. Reiskii probat Musgravius, et de numero conferri jubet Pindar. Nem. IX. 56. Olymp. VI. Epod. 1. et Schol. ibi.

illa satis lente, uti videtur, Cadmum interrogat, *Ubi vero periit? in domo? an quibus in locis?* quasi *locus* alicujus esset momenti in re tam luctuosa, et tam atroci facinore! Responsum quidem (cujus caussa quæstio proposita fuisse videtur) *Ubi prius Actæona canes nactæ sunt,* appositum est: sed talem quæstionem quænam mater, unico filio orbata, proponit? Ita mox, quum ei narraverat Cadmus, se vix, et multo cum labore, cadaver Penthei dispersum per agros collegisse; illa, parum materne, uti nunc videretur, rogat, *An totum* reperisset, *suis membris conjunctum apte?* qualem quæstionem hodierna mater, ut diram, et a natura maxime abhorrentem, refugeret. Quæ refero, ab aliis discendi studio, non culpandi ea quorum rationem non satis intelligere videor.

Ver. 759. (769.) Ἐλευθερὶς πέτρα. Plutarchus in Theseo p. 14. eadem refert, et suo tempore monstratum fuisse dicit horum sepulturæ locum Eleutheris; ducum, apud Eleusina: hoc est κενοτάφια ducum. nam ossa eorum Argos reportabantur, ver. 1116. 1185. 1210.

Ver. 760. (770.) πῆ νεκροὺς ἥκει λιπών; Opinor ἥκεις. nam ἥκει falsum videtur, cum Theseus nondum *venerat.* Æschylus Pers. 478. Σὺ δ' εἰπὲ ναῶν αἳ πεφεύγασιν μόρον Ποῦ τάσδ' ἔλειπες: ad nuncium, ut hic. Homer. Iliad. K, 406. Ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα; Et ita Heathius.

Ver. 761. (771.) Sensus (et forte vera scriptura) est σπουδάζετε, sive in præsenti, sive imperfecto, 'σπουδάζετε. *prope sunt Ducum cadavera, ob quæ tantos labores suscepistis.* Et versus proxime sequens sine interrogatione legi potest.

Ver. 764. (774.) ἠγάπα νεκρούς. Hinc, opinor, pulcrum istud suum sumsit Statius Theb. XII. 194. de Argia, Polynicis uxore: *et, qui castissimus ardor,* FUNUS AMAT. maritum suum, vita functum, et jam *cadaver* factum, tamen *amat.*

Ver. 765. (775.) ΑΔ. Ἔνιψεν αὐτῶν τῶν ταλαιπώρων σφαγάς; *[Lego,] *(Legeram) αὐτὸς, *ipse,* Theseus. et ita Reiskius. Sed talis quæstio ab Adrasto non potest commode supponi. quamobrem omnino delendas censeo Personarum notas 'Αδ. et 'Αγ. et uni nuncio narranti adsignandos esse quatuor istos continuos iambos, hoc modo,

ΑΓ. Οὐδεὶς ἐπέστη— πόνῳ.
Φαίης ἂν— νεκρούς.
Ἔνιψεν αὐτὸς τῶν ταλαιπώρων σφαγὰς,
Κἄστρωσέ γ' εὐνὰς, κἀκάλυψε σώματα.

*[αὐτὸς emphatice, ut in Plutarcho De audiend. Poët. p. 31. A. τὸν

Ἕκτορα λούσας καὶ περιστείλας αὐτὸς (Achilles) ἐπὶ τὴν ἀπήνην τίθησιν· ex Iliad. Ω. 589.] Deinde pergendum ita:

ΑΔ. Δεινὸν μὲν ἦν βάσταγμα, κ᾽ αἰσχύνην ἔχον.

ΑΓ. Τί δ᾽; αἰσχρὸν ἀνθρώποισι τ᾽ ἀλλήλων κακά;

Quid vero? (respondet Nuncius) *num turpia sunt hominibus hominum infortunia?* Animose, et humane, more solito Euripidis. Vulgo hi duo Iambi, mente contrarii, Choro adscribuntur: et ultimus distinguitur frigidissime, Τί δ᾽ αἰσχρὸν &c. *(Mecum fere distinguit Heathius.) Per σφαγὰς intelligit, opinor, *vulnera* (non *cruenta cadavera*) ut κἀπένιψα τραύματα, Troas. 1152. Idem mendum est in Medea ver. 1005. ubi delendæ sunt personæ Μη. et Π. nam Pædagogus sex istos iambos continuos effert.

Ver. 766. (776.) Κάστρωσέ γ᾽ εὐνάς. Ita scribere maluit (nam nullam varietatem in exemplaribus reperio) quam Κάστρωσεν εὐνάς. unde sequi videtur, aliquem fuisse usum vel elegantiam in ista positione particulæ γε, quam nos nunc ignoramus. *(vel offensionem in ν et ε concurrentibus) nam sæpe ita et hic, et alii Poëtæ scribunt, metro non cogente, et cum locus non est significationi τοῦ *saltem*, vel *certe*. De his εὐναῖς vide Cl. Dorvill. ad Chariton. p. 97. quo pertinet elegans istud Sophoclis Œd. Tyr. 980. Σμικρὰ παλαιὰ σώματ᾽ εὐνάζει ῥοπή. Pro καὶ ᾽κάλυψε scribitur usitatius κᾀκάλυψε, ut κᾄστρωσε, rationi magis consentaneum est, ut una litera, quam ut diphthongus, elidatur. unde pro κ᾽ αἰσχύνην (ver. 767.) scriberem κᾀ ἰσχύνην, ut α sola pereat, subscripto ἰῶτα in κᾳ. sed sæpe aliter fit. Hunc versum (767) Adrasto assignat Heathius: proxime sequentem Nuncio.

Ver. 771. (781.) Mallem αὐταὶ δ᾽, quam γ᾽, quia præcedit μέν. Dubito tamen de sanitate verborum Δοκῶ μὲν, quorum mentem hoc loco non assequor, licet satis intelligibilia videantur. Reiskius αὗταί γ᾽, aut αὐταὶ δ᾽— *ego vero puto has mihi luctus magistras esse.* Reiskii conjecturæ favet Andromach. 646. αὗται γὰρ διδάσκαλοι κακῶν.

Ver. 772. (782.) Ἀλλ᾽ εἶεν, αἴρω χεῖρ᾽, &c. Tragici nunquam scribunt Ἀλλ᾽ εἶεν, sed Εἶεν solum. Lego, Ἀλλ᾽ εἶ᾽, ἀναίρω χεῖρ᾽ &c. *Verum, eia, levo manus* &c. *[De εἶα dicam ad Iphig. Taur. 1423.] Ἀναίρω χεῖρε sumtum forte ex Homero Iliad. Η. 130. ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας

767, 8. Hos versus recte personis distinxit quoque Tyrwhittus apud Musgrav. p. 134. *Porsonus.*

769. Locutionis istius ἤθελον ἄν, vel ἐβουλόμην ἄν exempla vide apud Dawesium M. C. p. 240. *Porsonus.*

ἀείρας. alibi ἐπαίρειν, et frequentius. ver. 290. Heraclid. 728. 1 Tim. ii. 8. Athenag. Legat. p. 53. ed. Oxon. 12°. Mos idem exprimi videtur per ἐκτείνειν χεῖρε Alcest. 768.

Ibid. ἀπαντήσας νεκροῖς. Quomodo ἀπαντήσας dicere potuit Adrastus, cum cadavera mortuorum nondum allata essent? Lego, ἀπαντήσων, *occursurus:* quod statim fecit. Sic ver. 542. pro ἀπειλήσας Codd. recte habent απειλησων. Si in MSS. posthac inveniatur, Ἀλλ' εἶ', ἀναίρων (vel ἐπαίρων) χεῖρ', ἀπαντήσω, et ἐκχεῶ versu sequenti, ita edi potest.

Ver. 775. (785.) τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς &c. Ex Homeri Iliad. I. seu ix. 406. ut notarunt Brodæus et Barnesius. ad quem locum, hunc Euripidis adfert Clarkius. De locutione πόροι χρημάτων (ver. 777.) vide Spanhemium ad Aristoph. Ran. 1513.

Ver. 780. (790.) στρατηλάταις δορός. Cod. A. sic, δορὸς / χθονός. Utrumvis defendi potest. *Thesea* intelligit.

Ver. 781. (791.) Διπλάζεται τιμή. Usitatius τιμὰ in Choris: ut et ver. 784. ἁμέραν, quemadmodum ver. 788. præcipue hic, quia loquuntur Argivæ. Alioqui Dorica dialectus non necessario, et per omnia, in Choris locum videtur obtinuisse.

Ver. 782—785. (792—795.) Heathius legit et distinguit:

"Ἐμοὶ δὲ τῶν παίδων ἐσιδεῖν (vulg. παίδων μὲν εἰσιδεῖν) μέλη,
"Πικρὸν, καλὸν θέαμα δ' εἴπερ ὄψομαι·
"Τὰν ἄελπτον ἁμέραν
"Ἰδοῦσα, πάντων μέγιστον ἄλγος, subaudi ἐστί."

Opinor ἐσιδεῖν pro μὲν εἰσιδεῖν esse Typographi erratum.

Ver. 786. (796.) Ἄγαμόν μ' ἔτι δεῦρ' ἀεὶ
Χρόνος, παλαιὸς πατὴρ,
Ὤφελ' ἁμέρα κτίσαι.
Τί γάρ με δεῖ παίδων;

Χρόνος ὤφελέ με κτίσαι ἄγαμον, est, *Utinam Tempus fecisset me innuptam!* i. e. Utinam nunquam alicui nupsissem! sic κτίσαι ποτανὰν ver. 620. Æschylus Eumenid. init. κτίσας φρένα ἔνθεον τέχνης· ubi Scholiast. notat, κτίσας, ποιήσας· et dicit hoc esse ἰδίωμα Æschyli. sed refellitur his locis Euripidæ, et Sophoclis Trachin. 915, Καὶ ταῦτ' ἔτλη χεὶρ ἡ γυναικεία κτίσαι; i. e. ποιῆσαι. Sed quid fiet de voce ἁμέρα? Heathius accipit μ' pro μοι: quod, ut et σ' pro σοι, in melicis si concedi potest; in iambis

772. Verte, *tollam manus—effundamque carmen.* ἐκχέω aoristus est modi subjunctivi, non, quod docet Musgravius, futurus indicativi. *Porsonus.*

Tragicis, opinor, non potest. vide ad ver. 327. Idem legit *ἀμέραν*, ut hic sit ordo, *χρόνος, παλαιὸς πατὴρ, ὤφελε κτίσαι μοι ἀμέραν ἄγαμον ἔτι δεῦρο ἀεί.* *[Pro *ὤφελ' ἀμέρα κτίσαι*, Reiskius conjicit, *ὤφελ' οὐ ματέρα κτίσαι.* vide strophes versum tertium, qui huic conjecturæ reclamat.] Liceat mihi quoque hariolari,

Ἄγαμόν μ' ἔτι δεῦρ' ἀεὶ
Χρόνος, παλαιὸς πατὴρ,
Ὤφελ' ἄμμορον κτίσαι
(Τί γάρ μ' ἔδει;) παίδων.
Innuptam me huc usque
Tempus, antiquus pater,
Utinam expertem fecisset
(Quod enim iis *mihi opus erat?) liberorum!*

Vide quæ sequuntur. Tota difficultas in voce *ἀμέρα* videtur latere. *ἄμμορον παίδων*, ut *ἄμμορος πάντων* Sophocles Philoct. ver. 182, et Pindarus Olymp. I. *ἄμμορος καλῶν.*

Ver. 789. (799.) *Τί γάρ* [e] *με δεῖ παίδων;* Scripserim potius *μ' ἔδει*, ut Sophocl. Œd. Tyr. 1355. *Τί γὰρ ἔδει μ' ὁρᾶν;* Noster Androm. 395. *Τί δέ με τεκεῖν ἐχρῆν;* Constructio (sive *με δεῖ*, seu *μ' ἔδει*) eadem esse potest quæ init. Hippolyti, *οὐ πόνου πολλοῦ με δεῖ.*

Mox, ver. 793. (803.) pro *στερεῖσθαι* mallem *στερεῖσα.*

Ver. 794. (804.) *Ἀλλὰ τάδ' ἤδη* &c. Hic in scenam inducuntur cadavera, seu arcæ ducum, Thebis allatorum. quibus visis, sequitur comploratio Adrasti et Chori, usque ad finem actus.

Ver. 796. (806.) [f] *Πῶς ἂν ὀλοίμην*, est, *Utinam peream!* sæpenumero ita in Euripide, ceterisque; et fere minus perspicue vertitur. Distingui potest, *Πῶς ἂν ὀλοίμην, σὺν τοῖσδε τέκνοις Κοινὸν ἐς* &c. *Πῶς ἂν* *interrogantis* est, ita tamen ut *optet.* Xenophon *Ἀναβ.* VII. p. 413. D. *Πῶς ἂν οὖν, ἔφασαν, ἡμῖν συλλεγεῖεν;* *Utinam nos, inquiunt, convenirent!* Vide quæ sequuntur. Versio ibi est, *At qui fieri poterit, aiunt Lace-*

786. De Attica locutione *δεῦρ' ἀεὶ* vide Gul. Canterum ad Æschyl. Eumen. 599. Kuster. ad Aristoph. Lysist. 1137. Hesych. v. *ἀεί.* Albert. ad Hesych. T. I. p. 104. Valckenær. ad Phœn. 1215. *Porsonus.* Vide ad Orest. 1679.

[e] *με δεῖ παίδων* phrasis est Euripidea, cujus exempla dum diligenter enotare profitebatur Valckenærius ad Euripid. Hippol. 23. omisit Ion. 1037. Herc. Fur. 1173. Hec. 1021. Phœn. 484. quod autem putat Euripidis propriam esse hanc constructionem, minus recte putat. Vide Æschyl. Prom. 86. Markland. ad Euripid. Iph. Aul. 1130. *Porsonus.* vide notam ad Orest. 659.

[f] Vide Valckenærium ad Euripid. Hippol. 208. *Porsonus.*

dæmonii, ut nostra caussa conveniant? Antoninus Imp. IX. 40. οὗτος εὔχεται; Πῶς κοιμηθῶ μετ' ἐκείνης; *Utinam cum illa concumbam!* vide ibi alia. In Arrian. Diss. II. 18. hoc exprimitur, ὄφελόν τις μετὰ ταύτης ἐκοιμήθη!

Ver. 797. (807.) Κοινὸν ἐς ᾅδην καταβᾶσα. Bene, nisi aliter MSS. A. B. qui habent ες αδου, scil. δόμον, ut Orest. 1662. Arrian. Dissert. II. 6. et ubique. Κοινὸν adverbialiter sumendum, pro κοινῶς, *una*. κοινὰ eodem more frequenter. Valckenærius ad Phœniss. ver. 1490. hos anapæstos ita digerit,

Τῶν οἰχομένων
Παίδων· μελέα, πῶς ἂν ὀλοίμην
Σὺν τοῖσδε τέκνοις
Κοινὸν ἐς ᾅδην καταβᾶσα.

ut Basis Anapæstica Parœmiacum præcedat.

Ver. 798. (808.) Ante Στεναγμὸν posui 'Αδ. cum Barnesio. confirmat Cod. A. sed mallem Στενάγματ', propter ἀντίφωνα, quod sequitur. non tamen ut contextum mutarem, si consentiant Codices.

Ver. 804. (814.) Majori forte cum affectu distingui posset, Προσαυδῶ σε τὸν θανόντα; ut in isto Virgilii Æn. IX. 481. *Hunc ego te, Euryale, aspicio?* Σὲ τὸν θανόντα ut ver. 1023. i. e. σὲ, ὦ θανὼν, vel ὃς εἶ ὁ θανών.

Ver. 806. (816.) Αἶ, αἶ· ἐπάθομεν ὦ. Codd. A. B. hic notant $\overset{\pi}{\lambda\varepsilon\iota}$. i. e. λείπει, *deest aliquid*. Supplet Barnesius, δεινὰ πάσχομεν φίλοι, post Αἶ, αἶ. Sed hæc in contextum admitti non oportuit. rejeci itaque. Notat Heathius, deesse versum unum qui hunc proxime præcedere, et priori parti versus 819 opponi debebat.

Ver. 808. (818.) Pro πότμον Cod. A. πονον. non male. et ver. 809. pro κἀμὲ δῆτα τὴν, Idem, δητ εμε γε την. C. οgωσιν δητ εμε γε την. His similia sunt ista Sophoclis Œdip. Colon. 921.

ΚΡ. Ὁρᾶτε ταῦτα τῆσδε γῆς ἐγχώριοι;
ΟΙΔ. Ὁρῶσι κἀμὲ καί σε.

Ibid. Ὦ πόλις 'Αργεία, τὸν ἐμὸν πότμον οὐκ ἐσορᾶτε; "Putares 'Αθηνᾶς "leg. esse. Sed prior, quæ hactenus Athenis fuit, scena jam deinceps "Argis erit, solito Euripidæ et dramaticorum æqualium artificio, "tunc temporis non miro, hodie incredibili. Deinde, ver. 1165.

808. Aristoph. Plut. 601. Eq. 810. Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἷα λέγει. *Porsonus.*

"redit rursus Athenas." *Reiskius.* Existimavi scenam per totum hoc drama esse Eleusine; ut in argumento, Ἡ μὲν σκηνὴ, ἐν Ἐλευσῖνι: nunquam Argis, neque Athenis, sic ver. 365. loco simillimo, quando Chorus dicit, Ἱππόβοτον Ἄργος, &c. *Argi*, i. e. *o cives Argorum equis-pascendis-aptorum, o patrium meum solum*, AUDIVISTIS *hæc* &c. loquitur Eleusine, non Argis. et ita hic Adrastus, Ὦ πόλις Ἀργεία, τὸν ἐμὸν πότμον οὐκ ἐσορᾶτε; *O civitas Argiva*, i. e. *O cives Argivi*: ipse tamen Eleusine existens, non Argis. neque hujusmodi translationis scenæ in eodem dramate ullum exemplum in veteribus dramaticis memoriæ occurrit. Horatii istud, *modo me* THEBIS, *modo ponit* ATHENIS, quod et in hac fabula factum est, non intelligi debet de translatione scenæ dramatis ad Thebas vel Athenas; sed de Poëta qui lucide et eleganter et quasi in re præsenti narrat in scena ea quæ Thebis si forte, vel Athenis gesta sunt, semper tamen manente scena dramatis eodem loco ubi primum fuit constituta; ut hic, Eleusine; nunquam translata ad Athenas, vel Thebas, vel Argos, in eodem dramate. Eleusina Evadne Argis profugit: Eleusine Capaneus et Evadne combusti sunt: Eleusina Chorus primum accessit, et Æthram ibi invenit, et per totum drama ibi manebat. quod est certissimum istius immutabilitatis, quam dixi, indicium. et ita factum deprehendes in omnibus, opinor, Euripidis, Sophoclis, et Æschyli Tragœdiis, ut, ubicumque Chorus permanet (et semper permanet eo loco ubi primum collocatus fuit,) ibi sit scena dramatis, et ea semper immutabilis, in eodem dramate.

Pro τὴν τάλαιναν, forte τὰν: licet non ex toto necessarium sit.

Ver. 811. (821.) Προσάγετ' ὦ δυσπότμω. Metrum non convenit strophico. Codex A. προσαγετε δυσποτμων. Scribo, Προσάγετε τῶ δυσπότμω. cui ultimæ voci par est ματέρες in strophe. nam secunda in δυσπότμω brevis est, ut ver. 808, et alibi sæpe.

Ver. 813. (823.) Σφαγέντα τ' οὐκ ἀξί', οὐδ' ὑπ' ἀξίων. [g]Necesse est ut

[g] Gravissime hallucinatur Vir doctissimus. Sanus est locus. Ἀπύω primam producit Sophocl. Aj. 896. Æschyl. Pers. 123. Euripid. Hec. 155. Orest. 1259. Aristoph. Eq. 1020. Pindar. Olymp. V. 45. Difficile est statuere qualem huic voci quantitatem affixerit Dausqueius ad Q. Calabr. VI. 211. Errare non potuisset Marklandus, si meminisset Ionici ἠπύω adhibiti Homero Il. Ξ. 399. Od. K. 83. P. 271. loca Sophoclis et Euripidis alio consilio notavit P. Wesselingius ad Herodot. II. 15. *Porsonus.* Similes sunt versus supra 611. 621. Phœniss. 350. (347.) ne alios memorem. Constant ex dipodia Iambica et hephthemimeri trochaica.

hæc sint corrupta. sic enim strophe, ver. 800, Ἀΰσατ', ἀπΰσατ', ἀντίφων' ἐμῶν: qui est Iambus trimeter brachycatalectus. Forte, Σφαγέντ' ἀνάξι', οὐδ' ὑπ' ἀξίων, *Interfecta indigniter, neque a dignis.* Οὐκ ἄξι' fuerit explicatio alterius, ἀνάξι'.

Ver. 814. (824.) Ἐν οἷς ἀγὼν ἐκράνθη. E regione hujus versus Cod. A. ponit Χο. notam Chori; et scribit εγων εκρανθην. B. quoque habet εγων. Et ad ver. 815. Idem A. ponit Αδρ. *(Hæc sunt confusissima.) *[" Ἐν οἷς subintell. τόποις, *in illis locis, ubi.*" *Reiskius.*]

Ver. 818. (828.) Post ἔχεις, secundo loco, signum interrogat. deesse puto: ut Alcest. 1119. Ἔχεις; respondet Admetus, Ἔχω, ναί. Apposite Cyclop. 679. quærit Chorus, Ἔχεις; respondet Cyclops, κακόν γε (scil. ἔχω) πρὸς κακῷ, τὸ κρανίον Παίσας κατέαγα. Sophocles Ajac. 885. roganti Semichoro, Ἔχεις οὖν; respondet alter, Πόνου γε (sc. ἔχω) πλῆθος, κοὐδὲν εἰς ὄψιν πλέον. Brodæus dicit Adrastum hæc loqui, et ejus esse integrum carmen. et Heathius tollit distinctionem post ἔχεις, quia βάρος regitur ab ἔχεις. *[Sed] vetustæ editiones ita habent, Ἔχεις, ἔχεις. ΑΔ. πημάτων γ' ἅλις βάρος. quod *(earum auctoritate) restitui, Barnesio aliter edente.

Ver. 819. (829.) τοῖς τεκοῦσι δ' οὐ λέγεις. Codd. A. B. ita: περισσον / τοις τεκουσι. quasi hæc essent a mala manu. certe obscura sunt: vel, ut verius dicam, non intelligibilia; mihi saltem. Si abjiciantur, omnia recte procedent. vide strophen, ver. 806: ubi notat Heathius, hunc versum (819.) in duos dividi oportere, quorum posterior versui 806. respondebit, si ita scribatur, αἶ, αἶ, ἀΐετέ μου. Ibi est Αἶ, αἴ. ἐπάθομεν ὦ.

Ver. 822. (832.) Pro δέμας, A. δεμας γ'. *[Recte, credo.]

Ver. 824. (834.) κακῶν πέλαγος. Ut Herc. Fur. 1088. κακῶν δὲ πέλαγος εἰς τόνδ' ἤγαγες; Vide Hippol. 822. Æschyl. Prometh. 745. Pers. 433.

Ver. 829. (839.) Κατά με πέδον γᾶς ἕλοι. Id est, πέδον γᾶς καθέλοι με: ut Sophocl. Œd. Colon. 1762. κατά με φόνιος Ἀΐδας ἕλοι. ex Homerico forte, τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών. Pro πέδον γᾶς, A. πελαγος γας. Deinde, Διὰ δὲ θύελλα σπάσαι, i. e. θύελλα δὲ διασπάσαι, sc. με.

Ver. 831. (841.) Πυρός τε. Aut πυρόεις leg. aut ver. 832 ἐκ Διός. *Reiskius.*

Ver. 834. (844.) Πικρὰν δὲ Φοίβου φάτιν
Ἔγημας. ἁ πολύστονος &c.
Et funestum oraculum Phœbi secutus,

Nuptum dedisti filias viris: luctuosa enim &c.

Neque sensus, neque lingua. Lego, et distinguo:

Πικροὺς ἐσεῖδες γάμους,
Πικρὰν δὲ Φοίβου φάτιν·
Ἔρημα δ' ἁ πολύστονος
Οἰδιπόδα δώματα
Λιποῦσ', ἦλθ' Ἐριννύς.
Tristes vidisti filiarum *nuptias,*
Et funestum Phœbi oraculum:
Vacua autem luctuosa
Œdipi domo
Relicta, migravit Erinnys in tuam.

Similis aliquatenus querela infra ver. 1078. δ et σ, sæpe confunduntur, ut alibi notavi. Phœniss. 355. τὸ δαιμόνιον Κατεκώμασε δώμασιν Οἰδιπόδα.

Ver. 838. (848.) *[Μέλλων σ' ἐρωτᾷν, ἡνίκ' ἐξήντλεις στρατῷ Γόους, &c. Per σε, vult Chorum, non Adrastum, ob id quod sequitur, νῦν δ' Ἄδραστον ἱστορῶ· ubi Ἄδραστον plane opponitur huic σε. Et ita Reiskius. Quod vero dicitur, ἡνίκ' ἐξήντλεις στρατῷ γόους, non intelligo. non enim apparet ubi Chorus (vel Adrastus) in superioribus luxerit coram στρατῷ, sive *exercitum,* seu hominum *magnum cœtum* sub στρατῷ contineri dicas. Budæus dicit, ἐξαντλεῖν γόους hic significare *exantlare et perferre luctus.* Neque hoc intelligo quid hic velit. Aldina distinguit post στρατῷ, et cetera continuat. Editio Brubach. habet ἐξήντεις· unde Reiskius ἐξήνυτες· quod mendum est, opinor, typographi, propter amphimacrum ἤνῦτες: qui pes in versu iambico locum non habet. Idem delet comma post ἀφήσω, et conjungit ἀφήσω τοὺς ἐκεῖ μύθους, vertens, *omittam sermones quos tunc volebam facere.* Recte, credo, τοὺς ἐκεῖ μύθους, *priores sermones,* ut τῆς ἐκεῖ πάτρας, *prioris patriæ,* apud Helen. 149. Heathius per σε intellexit *Adrastum,* et idcirco legit ἀφῆκα pro ἀφήσω. Μύθους εἰς τὰ σὰ, *sermones* vel *quæstiones quæ spectant ad te* vel *res tuas,* ut Ion. 759. συμφορὰν εἰς ἐμὲ, *rem quæ ad me spectat.* Per ἡνίκ' ἐξήντλεις γόους Theseus videtur innuere locum istum versu 277. et sequentibus. Historiam habes loci hujus. jam quid sit στρατῷ, explicet qui potest, et conjiciat qui vult. Ego non nisi unicam vocem invenire possum quæ sensui, metro, et linguæ plane satisfaciet. quia autem vulgatæ στρατῷ adeo dissimilis est, neque possum caussam adferre probabilem tantæ mutationis, eam reticebo,

μὴ γέλωτ' ὄφλω, ut ille mox ait. Proxima est προτοῦ, *ante:* nempe, ver. 277. et seqq.] *(838. ἐξήντλεις στρατῷ γόους. Theseus Chorum alloquitur. Lego, στρατοῦ γόους, *lamenta ob* amissum *exercitum:* quod Chorus fecit, ver. 277. &c. Sic φθόνῳ θυγατρὸς, *ex ira* ob *filiam*, Iph. Taur. 1268. μέλος τύχης, *carmen* seu *querela* ob *fortunam*, Iph. Aul. 1280. γόους τύχης, hac fab. 1198. πένθος παίδων 1117. Et ita conjecerat vir eruditissimus Joannes Fosterus.)

Ver. 840. (850.) Pro ἱστορῶ A. B. ἱστο ἱσωρῶ. C. ἱστ εἰσορῶ. Ἄδραστον ἱστορῶ, non est, σε, ὦ Ἄδραστε· nam hoc Græce foret, σὲ τὸν Ἄδραστον ἱστορῶ, cum articulo. dicam ad Iphig. Aulid. 791. vide et ad ver. 110. hujus dramatis.

Ver. 842. (852.) Θνητῶν ἔφυσαν; εἰπέ γ', ὡς σοφώτερος,
Νέοισιν ἀστῶν τῶνδ'· ἐπιστήμων &c.

Distinxi post σοφώτερος. Sensus potest esse: Dic, o Adraste, (nam tu *peritior es*, et commodius potes hoc facere quam fœminæ, Chorus) his juvenibus, civibus Atheniensibus, ut exemplum iis prosit. Distingui quoque potest post Νέοισιν, et sequentia continuari; et tunc sensus erit, *Tu enim horum, utpote civium tuorum, virtutes, et facta, et originem, probe cognita habes.* Quinetiam sic: Νέοισιν ἀστῶν· τῶνδ' ἐπιστήμων γὰρ εἶ. tunc ἀστῶν proprie erit positum, ut prius, de *civibus Atheniensibus:* τῶνδε vero de *Ducibus cæsis*, δεικτικῶς, ut οἵδε paullo ante: quia ante oculos eorum jacebant cadavera. Hæ ambiguitates in distinctionibus, magnas nobis difficultates sæpe creant: nullæ erant iis qui hæc pronunciata audiebant. Ecquis nunc potest dicere, quænam harum a calamo Euripidis fuerit? Hæc cum ita sint, orandi sunt Viri Docti, ne nimis irasci velint iis, qui communi jure utentes, hoc vel isto modo malint distinguere, cum uterque incertus sit.

Pro θνητῶν cod. A. θνητων γ'. optime. vid. ad ver. 161. γ' in eodem iambico versu sæpe bis ponitur. Constructio vocis Θνητῶν incertior est. *(Distinctio incertissima; tribus enim modis distingui potest.) Interpretes videntur eam conjunxisse cum οἵδε. præstaret forte πόθεν θνητῶν, ut in isto Homeri, πόθεν εἷς ἀνδρῶν; si et ibi πόθεν conjungendum est cum ἀνδρῶν.

838—840. Μέλλων σ' ἐρωτᾷν, ἡνίκ' ἐξήντλει λόγους Κῆρυξ Κρέοντος, τοὺς ἐκεῖ μὲν εἰς τὰ σὰ Μύθους ἀφῆκα. νῦν δ' Ἄδραστον ἱστορῶ. Brunckius, optimus omnium poeta, ad Euripid. Orest. 845. qui poeseos suæ aliud specimen exhibet ad Æschyli Theb. 578. aliud Med. 942. *Parsonus.*

Ver. 844. (854.) κρεῖσσον' ἢ λέξαι λόγῳ Τολμήμαθ'. Sic κρεῖσσον' ἢ φέρειν κακὰ, *mala majora quam ut quis ea ferre possit*, Hecub. 1114. νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν, Sophocl. Œd. Tyr. 1316. μεῖζον ἢ πενθεῖν κακὸν, Bacchylides ap. Stob. Tit. 121. Herodotus dixisset ἔργα λόγου μέζω, lib. II. 35. Plenam locutionem exhibet Xenophon Ἀπομν. III. p. 770. C. μεῖζον ἢ ὥστε φέρειν δύνασθαι κακόν. Hoc loco εἶδον non est *vidi*; sed *intelligo*: non enim *vidit* horum facta Theseus, ver. 523. Heathius recte vertit, *novi*.

Ver. 848. (858.) τρῶμα. Ionicum hoc est pro τραῦμα: ut θῶμα apud Herodotum pro θαῦμα. Sed omnes codices bene hic habent τραυμα. vid. Dorvill. ad Chariton. p. 461. Pro λόγχης πολεμίων non male legeretur λόγχης πολεμίας, si ita exemplaria.

Versu antecedenti, Ὅτῳ ξυνέστη &c. Euripides hoc loco videtur tangere Æschylum in Ἑπτ. ἐπὶ Θηβ. ubi multus est in describendo quis cui opponeretur in prœlio[i].

Ver. 849. (859.) Κοινοὶ γὰρ οὗτοι τῶν τ' ἀκουόντων λόγοι
Καὶ τοῦ λέγοντος, ὅστις ἐν μάχῃ βεβὼς, &c.

Hoc est, "Nam stultitia hujusmodi sermonum et quæstionum *com-* "*munis est*, i. e. pertingit ad *quæsitores, interrogatores*, æque ac ad "istum *narratorem*, qui, in ardore pugnæ, cum circumvolitent eum "crebræ hastæ et jacula, tamen ausus fuerit dicere, quis et quis se in "prœlio fortiter gesserit. Æque stultum est velle *narrare* hæc; ac "de iis *quærere*: idcirco te de his rebus non interrogabo *(utriusque "causa.)" Κοινοὶ τῶν τ' ἀκουόντων &c. ut, τόδε κοινὸν πάσης Ἑλλάδος ver. 538. Βεβὼς hic nihil aliud est quam *existens, qui est*, a verbo *gestus* βαίνω, *vado, sum*. ποῦ κυρεῖ βεβῶς Iph. Taur. 1285. *ubi est?* non, *quo abiit*, ut vertitur: nam vetant proxime sequentia. Vide ad ver. 665. Frequentissime in hujus vocis sensu et versione erratum est. In secundo versu mallem, etiam sine MSS. Καὶ τοῦ λέγοντος. [k]τίς γὰρ ἐν μάχῃ βεβὼς, &c. cum interrog. ad finem sententiæ: vide locum Electræ in nota proxime sequente. nam ος ante τις, a scriba repetitum ex præcedenti λέγοντος, necessario extruderet γὰρ, metri caussa: et in restituendo hoc scriptore, sæpe necesse erit sequi (sed non in con-

[h] Laudat Valckenærius ad Hippol. 1216. confer eundem ad Phœn. 710. Vid. Larcherus ad Herodot. II. 35. *Porsonus.*

[i] Confer. Phœniss. 799. (763.) Paullo supra de vv. τρῶμα θῶμα conf. Koën. ad Gregorium p. 196.

[k] Mihi emendatio ista parum Græca videtur. Ni fallor enim, dicendum erat τίς σαφῶς ἀπηγγείλει' ἄν, ut in loco quem citat, τίς μάρτυς γένοιτ' ἂν Electr. 378. *Musgravius.*

textum admittere) quod probabile est eum scripsisse, potius quam quod in nostris exemplaribus nunc invenitur. Κοινοὶ Heathius vertit *vulgares*. Reiskius, κενοὶ conjicit. Mihi verum videtur κοινοὶ, eo modo quo explicavi; quamquam κενοὶ (quemadmodum conjeceram) primo aspectu blandietur plerisque. Vide Dorvill. ad Chariton. p. 695. οἱ ἀκούοντες, *audientes*, iidem sunt qui οἱ ἐρωτῶντες, *interrogantes, quærentes*: quibus opponitur ὁ λέγων, *narrator*. vide Hecub. ver. 236. Orest. 1614.

Ver. 852. (862.) Σαφῶς ἀπήγγειλ', ὅστις ἐστὶν ἀγαθός. Sententia eadem in Electr. 378.

τίς δὲ πρὸς λόγχην βλέπων
Μάρτυς γένοιτ' ἂν, ὅστις ἐστὶν ὡ 'γαθός;

prout ibi recte edidit Barnesius, et hic edere debuit, ὡ 'γαθὸς nempe, pro ὁ ἀγαθὸς: qualia plura notavi ad Iphig. Aulid. 644. Ἀγαθὸς proprie de strenuis in bello. Miltonus hic margini adscripserat ὡ 'γαθός.

Pro ἀπήγγειλ' Cod. A. επηγγειλ'.

Ver. 854. (864.) Pro ἂν mallem αὖ· quia hæ particulæ sæpissime commutantur, et quia ingrata est ἂν toties repetita intra quatuor iambos. Tolerabilior est in Sophocl. Œd. Tyran. 1250. οὔτ' ἂν Ἴστρον οὔτε Φᾶσιν ἂν Νίψαι &c. quia ἂν bis positum notissimi est usus, prosaïcis etiam scriptoribus frequentati. et tamen ibi mallem Φᾶσιν αὖ. Reiskius quoque οὔτ' αὖ, [1] *neque vicissim*.

Ver. 858. (868.) Δίδως ἔπαινον, τῶν ἔγωγε βούλομαι. Conjeceram ὧν, cum eruditiss. Piersono Verisimil. I, 6. Sed locorum multitudo ex Euripide et aliis Tragicis, in quibus articulus præpositivus ponitur pro subjunctivo, ὁ pro ὃς, (qui mos, ex veteri lingua Attica, ab Ionicis servatur scriptoribus) sententiam mutare me cogit. Delerem solummodo virgulam post ἔπαινον. Alioquin distingui posset, Δίδως ἔπαινον, τῶνδ' ἔγωγε &c. pro τούτων.

Ἔπαινον est quod nunc vulgo dicitur *elogium*, et *laudatio*. vide Xenophont. in Agesilao p. 672. D. Plutarchum Bruto p. 993. B. et Aristidem Panath. p. 190. ed. Jebb. *[" Δίδως ἔπαινον significat hic loci " *das in mandatis, jubes, imperas*." *Reiskius*.]

Ver. 860. (870.) τὸν ἁϐρόν. Sensu bono, si scriptura recte habet, *[neque leg. ἀδρὸν[m]] ut ἁϐρὸν πλοῦτον, *splendidas opes*, Pindaro Pyth.

[1] Et Musgravius.

[m] Hanc vocem Sthenidæ Pythagorico apud Stobæum Serm. XLVI. p. 332, 30. restituendam aliquando putabat

III. et ἁδρὸν κῦδος Isthm. I. τὸ τῆς ἀρετῆς ἁδρὸν καὶ καλὸν Athenæo XV. 10. p. 687. C. ποσὶν ἁδρὰ παθεῖν, *pedibus bene esse*, in farragine quæ vocatur Theognidis Γνῶμαι, ver. 718. ed. Turneb. Paris. 1555. Γαστρί τε, καὶ πλευραῖς, καὶ ποσὶν ἁδρὰ παθεῖν. vide præcedentes tres versus; qui (cum lectionum aliqua varietate) citantur ut Solonis a Plutarcho init. vitæ ejus, p. 79. C. Cujuscumque tamen sint, dignos eos putavit quos verteret Horatius, 1 Epist. XII. 5.

Si ventri bene, si lateri, pedibusque tuis, nil
Divitiæ poterunt regales addere majus.

τῷ ἁδρὸν favet Statius Theb. III. et Æschylus cum Scholiast. Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ. ver. 430. *[Aliquis forte distinguat, Ὁρᾷς τὸν, ἁδρὸν οὗ &c. τὸν pro τοῦτον, et ἁδρὸν βέλος pro *fulmine*.]

Ver. 862. (872.) Ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν. Plutarchus in Pelopid. p. 279. B. ὥσπερ ὁ Εὐριπίδου Καπανεὺς, Ὧι βίος μὲν ἦν πολὺς, Ἥκιστα δὲ δι' ὄλβον γαῦρος ἦν. Memoriter, opinor, et ad sensum citavit Plutarchus. Zeno hos versus in ore semper habebat: Diog. Laertius VII. 23.

Ibid. Φρόνημα δὲ Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ. Considerandum est, non Poëtam in sua persona hic loqui, sed Adrastum, Capanei amicum, et in cujus partim caussa Capaneus periit. alioquin, cum his conciliari non possunt ea quæ alibi de hujus Capanei superbia et γαυρότητι narrantur.

Ver. 864. (874.) Φεύγων, τραπέζαις ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν, Τἀρκοῦντ' ἀτίζων. *[Vel, ἐξογκοῖτό γ' ἄν. Brodæi αἰτίζων peccat in metrum.] Athenæus IV. 15. [p. 159. A.] pro φεύγων citat ψέγων, et Τ' ἀρκοῦν ἐπαινῶν, et εἴ τις pro ὅστις. post ἄγαν majorem distinctionem ponit, ἐξογκοῖτ' ἄγαν· Τ' ἀρκοῦν ἐπαινῶν. Sed lib. VI. 13. [p. 250. E.] citat Μισῶν τραπέζας ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν. ex parodia, quasi fuisset τραπέζας ἐκσογχοῖτ' ἄγαν, *mensas sonchis oneraret*. vide locum: et de *soncho* vili legumine, Plinium XXII. 22. Meminit ejus et Antiphanes Comicus, ap. Athenæum II, 19. p. 60. et Matron p. 64.

Ver. 867. (877.) Φίλος παροῦσί τε
Καὶ μὴ παροῦσιν· ὧν ἀριθμὸς οὐ πολύς.

Ita de se Hippolytus, ver. 1001. Ἀλλ' αὑτὸς οὐ παροῦσι, κἀγγὺς ὢν

Wakefieldius. ἄριστα δὲ καὶ μιμέοιτο (βασιλεὺς scil.) τοῦτον (h. e. Θεὸν) εἰ μεγαλόφρονά τε, καὶ ἁδρὸν, καὶ ὀλιγοδεέα παρασκευάζοι αὑτὸν, πατρικὴν διάθεσιν ἐνδεικνύμενος τοῖς ὑφ' αὑτῷ. Edd. Gesner. et Trinc. ἁδρὸν, sed Gesnerus in marg. *Lego* σοφόν.

φίλος. non recte αὐτὸς [u] ibi legitur. Epicurus apud Laërtium X. 118. μόνον τε χάριν ἕξειν τὸν σοφὸν φίλοις καὶ παροῦσι καὶ ἀποῦσιν ὁμοίως. Distinxi post παροῦσιν plenius quam ante. ὧν est οἵων, *qualium hominum numerus non est magnus:* Troad. 477.

Pro παροῦσί τε Ald. Hervag. et Codd. A. B. τοῖς παροῦσί τε. ex interlineari explicatione τοῖς. et ita Brubach. edit. monente Reiskio, qui legit, Φίλοις τ' ἀληθὴς ἦν φίλος· aut sic, Φίλος τ' ἀληθὴς ἦν φίλοις παροῦσί τε—

Ver. 871. (881.) Pro Τὸν δὲ conjicitur Τῶνδε, ut ver. 881. Sed cum exemplaria non varient, et ferri possit vulgata, nihil mutarem: neque ver. 870. legerem οὔτ' ἐς οἰκέτας, quia sequitur, Οὔτ' εἰς πολίτας. vide magnum Dorvillium ad Chariton. p. 721.

Ver. 872. (882.) Ἐτέοκλον, ἄλλον χρηστότητ' ἠσκηκότα. Ἄλλον construi potest cum δεύτερον versu præcedenti, si quis malit, sublata distinctione post Ἐτέοκλον: quod sæpe fit, cum vox ἄλλον, quoad sensum, omitti potest: vide ver. 888. Troad. 614. δεύτερον ἄλλο κακὸν Sophocles Antig. 1304. ut ἕτεραι δεύτεραι Demosth. in Midian. p. 144. ed. Taylor. Hoc loco imitatur forte Æschylum Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 492. Τέταρτος ἄλλος, γείτονας &c. et ibid. ver. 430. Γίγας ὅδ' ἄλλος &c. ubi tamen forte scrib. ἄλλου. vide locum, et Scholiasten [o]. Ex veteri Attica loquela sumtum hoc esse conjicere quis posset ex Herodoto lib. iv. 48. Καὶ ἄλλος Τιαραντὸς, &c. et cap. 53. μετὰ δὲ τούτους, πεμπτὸς ποταμὸς ἄλλος, τῷ οὔνομα Παντικάπης. Lib. I. 197. Δεύτερος δὲ σοφίῃ ὅδε ἄλλος σφι νόμος κατεστήκεε. et ita passim loquitur ille: sed et Demosthenes. neminem autem novi, vel memini, qui dicit ἕτερος ἄλλος, quemadmodum fit supra ver. 572. et Orest. 345. οἶκον ἄλλον ἕτερον. ubi vide Barnesium et Kingium.

Ver. 873. (883.) τῷ βίῳ μὲν ἐνδεής. Mirum est, unde hic Eteoclus ut pauper describatur, cum filius esset Iphidis, patris Evadnes, qui per totam subsequentem narrationem videtur fuisse unus ex principibus Argivis, et qui appellatur ἄναξ ver. 986. Τῷ βίῳ hic, ut supra 861, quod est ὄλβος 862. sic ἀλαζονεία τοῦ βίου, *jactantia* vel *ostentatio opum*

[u] Confer Valckenærium ad Phœn. 927. qui in Hippolyto postea ex Marklandi emendatione edidit ὡὑτός. Confer eundem ad Hippol. 659. ubi pro ὡς ἂν αὐτὸς in Sophocl. Philoct. 1324. (1368.) legit ἕως ἂν ὡὑτός. *Porsonus.* Legantur Valckenærii observata ad Hippol. 925.

875. Teles Stobæi p. 575, 22. *Porsonus.*

[o] ἄλλου edidit Brunck. ex duobus MSS. quorum unus in textu, alter superscriptum ἄλλου exhibebat. *Porsonus.*

seu *fortunarum* D. Joan. 1 Epist. ii. 16. non *superbia vitæ.* vid. cap. iii. 17.

Ver. 874. (884.) Πλείστας δὲ τιμὰς ἔσχεν Ἀργείᾳ χθονί. Legi posset divisim ἔσχ᾽ ἐν Ἀργείᾳ. sed non opus. Teles apud Stobæum Serm. xciii. p. 516. paullo aliter hunc locum citat: οὐκ ἀπὸ τρόπου δέ μοι δοκεῖ οὐδ᾽ ὁ Εὐριπίδης ἐγκωμιάζειν τὸν Ἐτεοκλέα (l. Ἐτέοκλον,) διότι πενίας μὲν ἐνδεὴς ἦν,

Πλείστας δὲ τιμὰς ἔσχεν Ἀργείων πόλει.

Ver. 875. (885.) δωρουμένων. *Dare volentium.* sequitur enim, *non recepit.* quale supra notavi ad ver. 740. Deinde, ὥστε τοὺς τρόπους Δούλους παρασχεῖν, χρημάτων ζευχθεὶς ὕπο· pro quibus Stobæus Tit. xliv. p. 307. [p] οὔτε τοὺς τρόπους Δούλους παρέσχε χρημάτων πεισθεὶς ὕπο. sic δοῦλον παρασχὼν θάνατον, Orest. 1175. pro δουλικὸν, ut παρθένους χεῖρας pro παρθενικὰς, Ion. 270.

Ver. 878. (888.) Idem [q] Τοὺς δ᾽, non τ᾽: et pro τὴν πόλιν, τὴν τύχην: non tam bene. nam Euripides dicit, Eteoclum hunc odisse τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, Eteoclea scil., *injuste agentem;* sed non *civitatem* ejus, Thebas. et sequitur ratio quare non oderat *civitatem* ejus: ἐπεί τοι κοὐδὲν αἰτία πόλις Κακῶς κλύουσα διὰ κυβερνήτην κακόν. ubi iterum mireris discrimen in Stobæo: ἐπεὶ κατ᾽ οὐδὲν αἰτία πέλει Κακῶς ἀκούειν διὰ &c. Sed sincerior videtur lectio Codicum A. B. C. ἐπεί τοι γ᾽ οὐδὲν αἰτία &c. οὐδὲν est κατ᾽ οὐδὲν, idem quod οὐκ, pro quo sæpe ponitur. Πέλει istud in Stobæo poëtica vox habetur. sed sæpe ea utuntur Tragici, in Iambis. *[Cl. Reiskius ita legit, Ἤχθαιρε, πεισθεὶς οὐδὲν ἀξίαν πόλιν Κακῶς κλύειν ἂν διὰ—aut, Ἤχθαιρε πᾶσαν, οὐδὲν ἀξιῶν πόλιν κακῶς κλύειν ἂν διὰ—vel tandem, quod mavult, Ἤχθαιρεν, εἰ τύχῃ οὐδὲν αἰτία πόλις, *non oderat urbem, si forte male audiret ob malum rectorem, ipsa innocens.* De hiatu isto, τύχῃ οὐδὲν, in Tragicorum iambis nunquam viso, dixi supra ad ver. 109.]

Ver. 882. (892.) ἐτόλμησ᾽—τραπέσθαι. Id est, ἐτρέψατο, *vertebat se:* ut τολμᾷς ἀπαλλάξαι pro ἀπαλλάττεις, Hecub. 1229. τολμᾷς ἐπαινεῖν, *probas,* Sophocles Electr. 1057. vide Medeam 590. D. Joan. xxi. 12.

Ver. 883. (893.) πρὸς τὸ μαλθακὸν βίου, conjicitur τε pro τό. cui favet Cod. B. qui habet βίον. sed quare mutaremus? Reiskius, πρός τε μαλθακὸν βίον.

Ver. 886. (896.) Ἵπποις τε χαίρων, &c. Dubitari forte potest de χαί-

[p] οὐδὲ Trincavellus.

[q] Ita quidem Trincavellus et Gesnerus; correxit Grotius.

ρων cum præcessit ἔχαιρε: vel de ἔχαιρε isto. Σκληρὰ διδοὺς, est, opinor, *injungens dura, τῇ φύσει, sibi.* vid. Aristoph. Νεφ. 515. Soph. Electr. 688. Vel ἔχαιρε διδοὺς idem quod ἔχαιρε διδόναι. *(distinctione posita post ἔχαιρε.) [*Reiskius: "τῇ φύσει est idem atque τῷ σώματι aut τῇ "τροφῇ. *onerabat adolescens suum rebus duris.*" Idem, ἔσκαιρε πρὸς τάνδρεῖον.] De metaphora in voce σκληρὰ, vide Galenum citatum a Casaubono ad Athenæum i. 21. p. 62.

Ver. 887. (897.) παρασχεῖν σῶμα χρήσιμον, ut Demosth. contr. Aristocrat. p. 326. νῦν δέ γ' εἰσὶ φίλοι, καὶ χρησίμους παρέχουσιν αὐτούς. adv. Phœnipp. p. m. 221. δεῖ γὰρ τοὺς εὐπόρους χρησίμους αὐτοὺς παρέχειν τοῖς πολίταις.

Ver. 888. (898.) Κυναγοῦ Doricum est, pro κυνηγοῦ. sed tam sæpe ita scribitur (si exemplaribus fidendum sit) ut in Atticam loquelam usu sumta videri possit, quemadmodum ἕκατι, Ἀθάνα, et similia. vide Cl. Valckenær. ad Phœniss. ver. 11. et 1113.

Ver. 891. (901.) Παιδεύεται κατ' Ἄργος. Ex Æschyl. Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 554. de Parthenopæo: Μέτοικος, Ἄργει δ' ἐκτίνων καλὰς τροφάς. Ceterum παιδεύεται pro ἐπαιδεύετο, qualiter sæpissime scribunt ob metrum, ut ἐλαύνεις pro ἤλαυνες ver. 131. φαίνεται pro ἐφαίνετο, ver. 30. φυτεύει pro ἐφύτευε, 986.

Ver. 893. (903.) πόλει. i. e. πολίταις, *civibus.*

Ver. 898. (908.) λυπρῶς δ' ἔφερεν, εἴ τι δυστυχεῖ. Ita edidit Barnesius, nescio an primus, [r] pro ἔφερ', syllaba ad metrum deficiente. Sine libris quidquam ne mutetur in δυστυχεῖ: vide notam ad ver. 891. et Dorvill. ad Chariton. p. 132, de modorum variatione. Reiskius legit, εἴ τι ἐδυστύχει: vide ad ver. 109. de hiatu, et Iphig. Taur. 668, pro δυστυχεῖ, ut Ἄργος εἰ πράσσει καλῶς. Heathius putat syntaxin poscere [s] δυστυχοῖ. *[Sed hoc in Attico scriptore foret δυστυχοίη potius, in numero singulari Atticismo servato, ut fieri solet. et ita putarem in Phœniss. 963. ubi cod. Flor. habet οἰωνοσκοποῖ, verius esse, quod nunc legitur οἰωνοσκοπῇ, quia si potentialem voluisset Euripides, scripsisset potius οἰωνοσκοποίη. Ita Hecub. 329. Kingius edidit εὐτυχοι, volens εὐτυχοῖ. sed Aldina ibi habet, εὐτυχῇ, et ἔχηθ' versu sequenti. Ob quam rationem Atticam, Polymestor in eodem dramate ver. 1173. dicit κινοίην χέρας,

890. Citat Schol. Phœn. 1188. *Porsonus.*

[r] Sic primus, credo, edidit Grotius in Excerptis p. 267.

[s] Musgravius cum Heathio præfert δυστυχοῖ.

non κινεῖμι. Dixi, *in numero singulari servato Atticismo*, quia in *duali* et *plurali* ad Communem formam sæpe revertuntur Attici. rarius in singulari: nonnunquam tamen.]

Versu proxime sequenti, recte tuetur ὅσας Barnesius, contra [t] ἴσας Canteri. ἐραστὰς ibi est *mares*, qui eum amaverunt, et ἀπὸ θηλειῶν ὅσας dici potest quasi cum admiratione, *quot, putas, inter fœminas! θαυμαστὸν ὅσας*, vel πλείστας ὅσας. vid. Schol. Aristoph. Acharn. ver. 1. Quod vero de Tydeo hic narratur combusto Eleusine, et de ossibus ejus Argos reportatis, quomodo conciliabimus cum iis quæ ejus filius Diomedes refert apud Homer. Iliad. Ξ, 114. Τυδέος, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα κάλυψε.

Ver. 901. Τυδέως δ' ἔπαινον. Τυδέως est amphimacer, qui pes non stabit in ullo loco senarii. Pronuntiandum est dissyllabice. et quia rationi non videtur consentaneum ut vocalis ulla in pronuntiatione Iambi pereat, εως efferendum forte eodem sono quali Nos efferremus yως, et qualiter efferimus vocabula *York, yonder, Fludyer*, &c. Τυδέως, Τυδ-yῶς: quo pacto servatur metrum, neque sonus literæ ullius amittitur. Dubitari enim potest, an ulla fuerit elisio apud Tragicos Græcos (in Iambis dico,) in qua sonus ullius vocalis inter pronuntiandum penitus interiret. cujus dubitationis fundus esse potest subsequens historiola: [u] Hegelochus Tragœdus agebat Euripidis Oresten: in qua fabula, Orestes ex insano ad sese redire incipiens, dicit (Orest. 279.) Ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλήν' ὁρῶ, i. e. γαληνά: *Ex tempestate enim rursus tranquillitatem video.* Debuit Hegelochus uno tenore continuasse totum senarium, et ita, ut auditoribus ex pronuntiatione ejus innotesceret, literam ultimam in γαληνὰ elisam fuisse ob subsequens ὁρῶ: sed spiritu ejus infeliciter deficiente in γαλην', recipiens se pergebat ad ὁρῶ antequam ullam synalœphes seu elisionis significationem dedisset: unde auditoribus visus est dixisse γαλῆν ὁρῶ, *felem video.* quæ res Euripidæ iniquis amplam materiem joci et risus subministrabat. vide Scholiast. Euripidis ad locum, Aristoph. Ranar. 306. et Scholiastem ejus. Hinc autem probari videtur, vocalem in pronuntiatione non potuisse elidi, sine aliqua talis elisionis significatione, in fine vocis: quare igitur in medio, ut in Τυδέως? Dico, *videtur*, quia scio quam cauti et mo-

[t] Lege omnino ἴσας cum Cantero. Alexis apud Athenæum III. p. 114. E. Λευκοὺς μὲν ὀκτὼ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους. *Porsonus.*

[u] Vide Taylorum ad Demosth. de Corona T. IX. p. 214. Orat. Gr. Reiskii.

desti esse debemus in pronuntiando de istiusmodi rebus. Ita ista Homeri, Iliad. A. 193. ubi versus hexameter incipit ab amphibrachi, Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν, sunt qui putant pronunciata olim fuisse, γως ὀτ ταῦθ' ὥρμαινε &c. neque tamen molesti esse vellent Cl. Clarkio, qui sonum eorum hunc fuisse autumat, ὥσω ταῦθ', vel ὥσεω. Sic et ad versum 398. ejusdem Iliados, Οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι, idem Vir doctissimus scribit: "adeo parum in pronuntiando "tribrachyn inter dactylumque interest, ut uterque potuerit legitime "usurpari. Scilicet in voce ἀθάνατος, ἀκάματος, ἀπονέεσθαι, ἀγοράασθε, "ἀποδίωμαι, Πριαμίδης, et similibus." Aliis hoc videtur idem ac si quis diceret, *Ita est, quia ita est*, vel, *quia Homerus ita esse voluit.* nulla enim ratio redditur, qui fit, ut longa et brevis syllaba sint ἰσοδύναμοι. hoc iis incredibile est, neque omnino verisimile, nullum esse discrimen in pronuntiando inter tribrachyn ἄπονε, et dactylum ἔννεπε. Putant etiam tribrachyn in versu heroö locum nunquam habuisse, aut habere posse; *(nam istud Iliad. Γ. 357. Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε &c. existimant pronunciatum fuisse, Δειὰ μὲν ἄσπιδος &c. vel forte ita scriptum; ut in Æschylo, Agam. 294. [x] Ὑπεὶρ Ἕλης τε πόντον &c. scribere potuisset, Ἕλλης ὑπέρ τε πόντον.) et tamen concedunt, valde incommodum fore, si omnes istiusmodi voces, quæ tres priores syllabas breves habent, ex poëmatibus epicis excluderentur. Quid igitur faciendum erat? Respondent, prima consonans in vocibus talibus repetenda erat, in pronuntiationes altem: quæ repetitio priorem syllabam longam efficeret, ἀτθάνατος, ἀκκάματος, ἀππονέεσθαι, ἀγγοράασθε, ἀπποδίωμαι vel ἐξαπποδίωμαι. et quia in Πριαμίδης hic processus locum non potuit habere, *(vel inserenda erat ε Πρειαμίδης, vel) geminanda erat prima vocalis, Πριΐαμίδης, cujus contractio Πρῖαμίδης, primam syllabam necessario longam haberet. At unde apparet hanc suppositionem veriorem esse vel probabiliorem quam ista Clarkii? Respondent, Ex versu proxime sequenti, Iliad. A. 399. Ὁππότε (pro Ὁπότε) μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι, et ex multis aliis locis, in quibus metri gratia geminatur consonans. quod et a Latinis, ob eandem caussam, sæpius factum: ut in *relligio, rettulerat, relliquiæ*, &c. Quod si tam parum interfuisset inter tribrachyn et dactylum in pronuntiando, quæro, quare Homerus posuisset dactylum ὁππότε, cum tribrachys ὁπότε proposito suo æque bene inservisset?

[x] Nihil ad rem facit Æschyli locus. Edd. enim optimæ dant ὑπερτελής.

Notatu vero dignus est versus iste supra citatus Iliad. A. 193. Ἕως ὁ ταῦθ' &c. quia totus constat ex metro Iambico:

Ἕως | ὁ ταῦθ' | ὥρμαι | νε κατὰ | φρένα καὶ | κατὰ
Θυμόν.

[y] Iambos fortuitos in scriptoribus Prosaïcis sæpe deprehendas. In N. F. centum ad minimum senarios Tragicos (Comicos sine numero) licet observare, et ex iis multos pulcherrimos, ut Luc. v. 21.

Τίς ἐστιν οὗτος, ὃς λαλεῖ βλασφημίας;

et ibid. ver. 39.

Πιὼν παλαιὸν, εὐθέως θέλει νέον.

Ad Ephes. v. 25.

Ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν.

Ad Hebræos xii. 14.

Οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον.

etiam duos conjunctos, Act. xvi. 12, 13. si pro τῇ τε ἡμέρᾳ, scribas, τῇ θ' ἡμέρᾳ, quemadmodum fere scribi solet: Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ

Πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς·
Τῇ θ' ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν
Ἔξω.

et alibi duos, uno pede minus, ut Luc. v. 31, 32. Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ,

Ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἐλήλυθα
Καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς—

et Act. xxiv. 14, 15. aliquid amplius,

ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι
Ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν, ἣν λέγουσιν αἵρεσιν
Οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ Θεῷ—

ubi Θεῷ ver. 15. erit monosyllabon, ut hac fab. ver. 1203. et centies in poëtis. alibi duos, duabus tantum particulis disjunctos, Matt. xxiii. 34. Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς

Ὑμᾶς, προφήτας, καὶ σοφοὺς, καὶ γραμματεῖς·

καὶ ἐξ

Αὐτῶν ἀποκτενεῖτε, καὶ σταυρώσετε.

Sed in omni antiquitate poëtica forte hic [z] unicus est Hexameter qui

[y] De Versibus in solutæ orationis scriptoribus vide Noltenii Lexicon Antibarbarum p. 1867. et seqq.

[z] Longe melius hexametri iambici exemplum mihi olim indicavit Porsonus. Il. Ψ. 644. Ἔργων τοιούτων, ἔμε δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ. Ubi Scholiastes Venetus: ὁ στίχος οὗτος καὶ ἑξάμετρος γίνε-

totus formam habet Iambi. Exemplum vero est anapæsti post tribrachyn, ut hic, in Aristophanis Εἰρήνῃ, ver. 245.

Ἰὼ Μέγαρα, Μέγαρ', ὡς ἐπιτρίψεσθ' αὐτίκα.

et Ὀρν. 1012.

Κἀμοί γε πειθόμενος ὑποκίνει τῆς ὁδοῦ.

Thesmophor. 292.

Τὸ πόπανον, ὅπως λαβοῦσα θύσω ταῖν Θεαῖν.

et apud Nicostratum in Athenæo III. 27. p. 111. D. *[Quæ noto, quia vir [a] doctissimus non dubitat "quin ab hac pedum in metro Iambico "distributione Poëtæ Attici summa religione temperarent."] Idem quod notavi de anapæsto post tribrachyn, notari potest et de anapæsto post dactylum: unde non necesse est ut ἔγραφον mutetur in ἔγραφ', Acharn. 146. cum vera lectio possit esse, Ἐν τοῖσι τοιχοῖς ἔγραφ | ἐν, Ἀθῆ | ναῖοι καλοί, ut Ranar. 476. Ἔχιδνά θ' ἑκατοντακέ | φαλος ἣ | τὰ σπλάγχνα σου Διασπαράξει: et Damoxenus ap. Athenæum III. 22. p. 103. A. Εἶτ' οὐθὲν εἰκῆ παρα | τίθεμαι | τοῖς συμπόταις. Nescio tamen an Atticus fuerit hic Damoxenus, vel Nicostratus supra memoratus. Sed ποῖ παρεπλάγχθην [b] ?

Ver. 902. (912.) Οὐκ ἐν λόγοις ἦν λαμπρὸς, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι
Δεινὸς, σοφιστὴς πολλά τ' ἐξευρεῖν σοφά.

Nihil mutavi, quamquam libentius legerem, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι Δεινὸς σοφιστὴς, πολλά τ' ἐξευρὼν σοφά. quemadmodum Sertorius a Plutarcho in

ται καὶ τρίμετρος, παρὰ τὴν ἀγωγὴν τῆς προφορᾶς. Quem versum si sic scandas, Ἐργῶν | τοῖου | τῶν ἐμέ | δε χρῆ | γῆρα | λυγρῷ | nihil erit ad Senarii iambici integritatem quod desideres.

[a] Dawesius Misc. Crit. p. 253=250.

[b] Respondeo γνώμας ἀγαθᾶς. Exempla Anapæsti tribracho vel dactylo subjecti maximam partem mendosa sunt. Ex Aristoph. Pac. 245. ὡς delendum aliquando censebat Porsonus. In Av. 1012. MS. Ravennas cum Brunckii membr. exhibet, κἀμοὶ πιθόμενος ὑπαποκίνει τῆς ὁδοῦ. In Thesm. 1292. malim τὰ πόπαν' ὅπως. (Et sic Porsonus.) Similiter Eupolidi Mœridis p. 250. restituendum Ἐμοὶ γὰρ οὐδ' ἔστ' οὐδὲ λάσαν' ὅπου χέσω. Quod ad versum ex Acharnensibus attinet, plane cavillatur vir doctissimus; si enim pari jure lectionibus ἔγραφ' ἔγραφεν uti potuisset Aristophanes, utram, quæso, maluisset usurpare? Eam certe, quæ versum numerosiorem efficeret. In Ranis 467. MS. Ravennas et quatuor apud Brunckium ἑκατογκέφαλος. Nicostratum Athenæi levi transpositione emendavit Porsonus, Λευκός· τὸ πάχος γὰρ ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ. Damoxenum sanum præstitit MS. Veneto-Parisiensis, εἶτ' οὐθὲν εἰκῆ παρατίθημι, μανθάνεις; Verbum μανθάνω eadem notione usurpant Alexis Athen. VIII. p. 354. D. τἀγαθὸν Πλάτων Ἁπανταχοῦ φησ' ἀγαθὸν εἶναι. μανθάνεις; Xenarchus ibid. X. p. 418. E. καπάνας Θετταλοὶ Πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας. Μανθάνω. Pherecrates ibid. XIV. p. 653. A. οὐκ ἰσχάδας οἴσεις τῶν μελαινῶν; μανθάνεις; Aristoph. Av. 1004. ἐνθεὶς διαβήτην· μανθάνεις; Οὐ μανθάνω.

Vit. ejus p. 573. A. appellatur ἀπάτης—σοφιστὴς δεινότατος. Et Aldina mecum distinguit. Ex iterata mentione clypei (nam mox repetit) videri posset Tydeus invenisse vel addidisse novi aliquid, circa usum vel fabricam clypei. Sed de sanitate hujus loci, præter alia, dubitare me facit auctor antiquus scholiorum in Homerum, quorum specimen dedit Cl. Valckenærius Animadvers. in Ammon. III. 20. p. 241. ex Cod. Vossiano: qui citat, Οὐδ' ἐν λόγοις ἦν δεινὸς, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι. *(Nemini versus esset de mendo suspectus, si sic legeretur in codicibus antiquis: Δεινὸς παλαιστὴς πολλά τ' ἐξευρεῖν σοφὸς, inquit Idem ad Hippolyt. 921.) Μουσικὴν vero (ver. 906.) intelligo metaphorice, *liberalem educationem* et τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν, et ἡδονὰς Μουσῶν (ver. 882.), potius quam voluptatem musicam quam ex sonitu armorum perciperet bellator Tydeus. quamquam pro ea interpretatione scio quid dici possit, et pro Poëtica. Reiskius dist. et leg. Δεινὸς σοφιστὴς πολλά γ' ἐξευρεῖν κακὰ, aut πολλ' ἀνεξευρεῖν.

Ver. 905. (915.) Ἴσον παρέσχεν ὄνομα. *Præstitit, exhibuit:* ut ver. 887. Hecub. 1120. φόβον παρέσχ' ἄν[c], non παρέσχεν, ut nunc legitur. δίκην παρασχεῖν, Iph. Taur. 944. ubi notabo. Θάρσος παρέσχεν, Xenophon de Agesil. ad fin. Addam sententiam proxime sequentem in Xenophonte, quia mendosa est: Τί δὲ νέοι φίλοι πλέον ἐπόθησαν, ἢ Ἀγησίλαον γηραιὸν ἀποθανόντα; Lego, Τίνα δὲ νέον οἱ φίλοι πλέον &c. *Quem vero juvenem amici magis desideraverunt, quam Agesilaum qui senex mortuus est?* Postquam hæc scripseram, ita inveni citatum in Plutarchi libello, *An seni sit ger. resp.* p. 784. E.

Ver. 907. (917.) Φιλότιμον ἦθος, πλούσιον· φρόνημα δέ. Quid sit ἦθος πλούσιον ignoro. Tolerabilius videbitur si moveas distinctionem

Φιλότιμον ἦθος· πλούσιον φρόνημα δὲ
Ἐν τοῖσιν ἔργοις, οὐχὶ τοῖς λόγοις ἴσον.

Orest. 394. ὁ δαίμων δ' ἐς ἐμὲ πλούσιος κακῶν, i. e. ἕνεκα κακῶν· sensus est πλούσιος ἐν κακοῖς, ut hic, πλούσιον ἐν ἔργοις. D. Paulus ad Ephes. ii. 4. ὁ δὲ Θεὸς, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει. et πλουτεῖν ἐν ἔργοις 1 Tim. vi. 18. Vult: *mens* et inventio Tydei *fœcunda* erat *in factis,* in *dicendo* impar. Sine præpositione Plutarch. Cat. Maj. p. 347. A. πλούσιος τοῖς ἀχρήστοις καὶ περιττοῖς. Mecum distinguit Hervagiana, et edit. Brubach. teste

* Hanc emendationem, quam nuper a Musgravio quoque oblatam probarunt Auctores Bibliothecæ Criticæ IV. p. 42, 3. dudum præceperat B. Heathius. *Porsonus.*

Reiskio, qui hanc distinctionem probat: ut et Grotius, ut jam disco ex Heathio.

Ver. 913. (923.) ἡ δ' εὐανδρία Διδακτός. In fragm. Eurip. ed. Barn. p. 497. multo elegantius legitur Διδακτὸν, sc. πρᾶγμά ἐστι. Adducuntur ibi quasi ex Nostri Temeno vel Temenidis, fabula deperdita, sex Iambi, qui hic leguntur continui. quod Cl. Viri memoriam fugiebat. et caussam erroris partim videre potes in marg. Stobæi p. 1. ubi citatur hic locus. Εὐανδρία διδακτὸν, ut ὡς ἔστι δικαιοσύνη διδακτὸν, Isocrat. contra Sophist. p. 582. apud Platonem passim, Max. Tyrium, et omnes.

In versu præcedenti pro γενέσθαι, ibi invenitur κεκλῆσθαι· quod et ipsum elegantius est. et paullo ante pro τ'ἀγαθ', τοι ἀγαθ', non bene. et ver. 916. pro μάθοι, illic μάθη. Pro τις (ver. 916.) Cl. Valckenærius conjicit παῖς, ad Phœniss. 1553. quod expressi in versione. *[Ambiguum est παιδεύετε: sed imperativi potius esse opinor, ut vertitur.] *(917. pro εὖ παιδεύετε legi posset ἐκπαιδεύετε: hæc est methodus quam sequimini in liberis vestris instituendis. Indicativum vero esse παιδεύετε non potest dubitari.) Σώζεσθαι φιλεῖ accipi possunt passive, *solent servari.* Per ὧν μάθησιν οὐκ ἔχει, si sana est scriptura, intelligit, opinor, *ea quorum* naturaliter *non habet notitiam.*

Ver. 918, 919. (928, 929.) " Ita hæc metra constituenda,

" Ἰὼ τέκνον, δυστυχῆ periodus catalectus

" Σ' ἔτρεφον, ἔφερον ὑφ' ἥπατος Iambicus dimeter acatalectus." *Heathius.* Δυστυχῆ pro δυστυχὲς, sc. τέκνον: quasi præcessisset Ἰὼ υἱέ. Legi potest, δυστυχὴς Σ' ἔτρεφον.

Ver. 919. (929.) σ' ἔτρεφον ἔφερον ὑφ' ἥπατος. Quod est ἔφερον ζώνης ὕπο Hecub. 761. et alibi. γενέθλην ὑπὸ σπλάγχνοισι φέρει, Apollon. Rhod. iv. 1109. τέκνων ἤνεγκ' ὑπὸ ζώνην βάρος Æschyl. Χοηφ. 992. ἐντὸς ζώνης Idem Eumen. 614. Notabis ὑπὸ cum tribus casibus eandem rem exprimentibus. " Legendum opinor σ' ἔφερον, Ἔφερον—Ejusdem vocis repetitio " in Choris frequenter admodum occurrit: hic et elegans est, et auget " τὸ πάθος. Admissa autem hac conjectura, tollitur etiam asyndeton, " quo facile carere possumus, ἔτρεφον ἔφερον." *Jortinus.*

916. Lege, ἃ δ' ἂν μάθῃ παῖς. *Porsonus.*

918. Malim, Ἰὼ, τέκνον δυστυχὴς ἔτρεφον. *Porsonus.*

921. τὸν ἐμὸν ἀθλίας. Confer Valckenær. ad Euripid. Phœn. 1518. *Porsonus.*

Ver. 925. (935.) τὸν Οἰκλέους γε. Codd. A. B. Ιοκλεους. male. Emendavit Brodæus. Intelligit Amphiaräum, Oiclei filium, *Œclides* a Statio et Ovidio appellatum. Vide hic Barnesium. Sequitur, ver. 927. εὐλογοῦσιν ἐμφανῶς· *perspicue probant.* quomodo? quia nisi fuisset *Diis carus,* illum non *abripuissent.* σοφιστικῶς. Eodem enim argumento probari potuit, Capanea Jovi carum fuisse, atque idcirco fulmine ablatum. Sed his figmentis et παραλογισμοῖς se consolabantur Veteres, in iis qui subita vel inusitata et extra naturæ cursum morte auferebantur. Sic Hylas et Bormus, revera in aquis demersi, a Nymphis rapti dicebantur: et Orithyïa, a rupe vento depulsa, a Borea rapta perhibebatur. neque a probabilitate alienum videtur, hunc Amphiaräum in ardore prœlii, una cum equis et curru, in aliquem profundum terræ cavum, præcipitem concidentem, periisse. inde omnia illa τεράστια, quæ de eo Poëtæ finxerunt:

Illum ingens haurit specus, et transire parantes
Mergit equos. non arma manu, non fræna remisit;
Sicut erat, rectos defert in Tartara currus.

Magnificum magis aliquid aut sublimius, si Poëta ita voluisset, vix alibi invenisses. sed eum non ita voluisse demonstrant misera ista quæ sequuntur,

Respexitque cadens cœlum, campumque coïre
Ingemuit.

Statius Thebaïd. vii. ad fin. De hac veterum superstitione vide Cl. Dorvillium ad Chariton. p. 258. seqq. agentem.

Pro γε forte τε, cui respondet Οἰδίπου τε παῖδα, ver. 928.

Ver. 931. (941.) πρὸς Ἄργος διαβαλεῖν. Herodotus v. 33. ἔσχε τὰς νέας ἐς Καύκασα, ὡς ἐνθεῦτεν βορέῃ ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξον διαβάλοι vid. cap. 34. scil. τὸ πέλαγος, quando de maris transitu sermo est, ut apud Athenæum III. 25. p. 109. Διεβάλομεν τὸ πέλαγος εἰς Μεσσαπίους.

Ver. 932. (942.) Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσαι βούλομαι. Lego, ὃ δρᾶν σε βούλομαι: patere videtur ex responso Thesei; in quo etiam puto scribendum πείσεσθαι pro πείθεσθαι: licet hoc defendi possit. σαι pro σε, ut ἀρχαίων pro ἀρχέων (i. e. ἀρχῶν) Herodot. VI. 9. et forte παῖ nunc legitur pro τε Iph. Taur. 238.

Non possum quin sub hac voce δρᾶσαι moneam de perditissimo loco Aristophanis Vesp. 1223. qui (ut mihi videtur) ita legendus est,

[d] Τουτὶ σὺ δ' ᾄσεις; παραπολεῖ. βοώμενος
Φήσει γὰρ &c.
Tu vero hoc canes? periclitaberis perire. clamans
Dicet enim &c.

Vulgo, Τουτὶ σὺ δράσεις; παραπολεῖ βοώμενος. Φήσει γὰρ &c. Adeundus est locus. παραπολεῖ est secundæ personæ fut. med. pro παραπολῇ, ut παραθήσει Eccles. 671. (ubi legitur παραθήσεις) pro παραθήσῃ. sed ᾄσεις, *canes*, ut Εἰρήν. 1295. Οὐ πράγματ' ᾄσεις. Plato De Legg. II. p. 114. Ed. Ald. fol. [606. D. HSt.] ποίαν δὲ [e] ᾄσουσιν οἱ ἄνδρες φωνὴν ἢ μοῦσαν; Julianus qui init. Misopogon. scribit, ταῖς μούσαις ᾄσω καὶ ἐμαυτῷ, Græcis forte potius quam Atticis accensebitur. Utroque modo, uti videtur, Attici hoc futurum protulerunt, sed sæpius ᾄσομαι. Vide Cl. Dawesium Miscell. Crit. p. 290. *[qui dicit, "Futurum activum a "verbo ᾄδω formatum Attici non agnoscunt; sed medio duntaxat "ᾄσομαι utuntur." Aliter Plato et Aristophanes.]

Ver. 935. (945.) Ἢ χωρίς, ἱερὸν ὡς νεκρὸν, θάψαι θέλεις; [f] Θάψαι hic est *cremare:* ut in responso Adrasti, *Ceteros vero omnes* (θάψω, *cremabo*) *in uno rogo*. Nam θάπτω transfertur ad quemvis morem disponendi de mortuorum corporibus. unde apud Lucianum De Luctu p. 306. (ed. Græv.) *comburere* est θάπτειν apud Græcos, et *comedere mortuorum corpora* est θάπτειν apud Scythas: et Diogenes dicebat ἂν μὲν κύνες αὐτὸν σπαράξωσιν, Ὑρκανία ἐστὶν ἡ ταφή, ap. Stobæum Serm. cxxiii. p. 614. Vide Antholog. III. 22. p. 250. ed. Steph. (ubi ὕδωρ ἔθαψεν) Plutarch. in Mario p. 431, C. Pompeio p. 661. E. et Gracchis p. 830. E. ubi θαπτομένῳ est *dum cremabatur*. πυρὶ θάπτειν Diog. Laërt. Procem. segm. 7. et IX. 84. Sed actum ago (ut jam video) a Gisb. Cupero Observat. I. 7. vide et Dorvill. ad Chariton. p. 73, 74. Hac autem verbi θάπτω significatione non considerata, Cl. Barnesius credidit Capanea non *combustum*, sed tantum *humatum* fuisse; et rogum ejus in quinto actu, cadaveris expertem, et velut κενήριόν τι, ait Euripidem finxisse, ut occasionem haberet Evadnæ generosam mortem commonstrandi. Sed non ita erat. vide ver. 1010. 1020. Ovidius quoque Art. Amator. III. 21.

[d] In Vesp. 1223. pro τουτὶ σὺ δράσεις Vir quidam Clariss. conjicit τουτὶ σὺ δ' ᾄσεις: sed qui futurum medium ᾄσομαι posuerat v. 1226. eum loco tam vicino ᾄσεις scripsisse, probabile non est. Non displiceret, τουτὶ σύ γ' ᾄδεις (ut ed. Brunck.) *Koënius* ad *Gregor.* p. 49.

[e] Lege ᾄσουσιν. *Porsonus.*

[f] Hunc usum verbi θάπτειν, ut et Latini *humare*, notavit Ruhnkenius in Præf. ad Schelleri Lexicon p. ix. auctores citans Hemsterhusium Miscell. Observ. V. i. p. 21. Wesselingium ad Diodor. Sic. III. 55.

Accipe me, Capaneu; CINERES miscebimur, *inquit*
Iphias, ardentes insiluitque rogos.

Quod vero dicitur ex Plinio et Tertulliano, hominem fulmine occisum cremare fas non fuisse; viderit id Euripides *quo jure* Capanea *cremaverit:* sed certe cremavit. vide ver. 1207. Figmentum istud de κενηρίῳ et rogo cadaveris experte, justius locum habuisset in Amphiaräo, qui certe non cum ceteris combustus fuit. vid. ad ver. 755. Discrimen aliquod fuisse inter sepulturam Capanei et ceterorum, manifestum est, quia servis assignatur sepulcrum Capanei.

Ver. 938. (948.) παρ' οἰκτρούς. Reiskius, "παρ' οἴκους. conf. ver. 987. "et ver. 939. Αὐτὸς, si recte habet, est pro οὗτος."

Ver. 940. (950.) στειχέτω δ' ἄχθη νεκρῶν. Id est, procedite vos qui portatis cadavera Ducum. νεκρῶν recte vertitur *cadaverum* hic, et mox ver. 945. et sæpe in hoc dramate, omisso articulo τῶν, more Tragicorum. nam νεκρὸς est *mortuus;* ὁ νεκρὸς, *cadaver.* Articulus exprimi solet in prosaïcis scriptoribus; interdum in Poëtis. Plutarchus in Conviv. p. 162. D. τοῦ δὲ Ἡσιόδου ΤΟΝ ΝΕΚΡΟΝ—δελφίνων ἀγέλη πρὸς τὸ Ῥίον ἐκόμιζε. Lucianus Dial. Marin. p. 251. ed. Græv. ΤΟΝ δὲ ΝΕΚΡΟΝ (Ἕλλης) ὑμεῖς, ὦ Νηρηΐδες, παραλαβοῦσαι, τῇ Τρωάδι προσενέγκατε. Josephus De Bell. Jud. I. 9. sec. 1. ed. Huds. ἔκειτο δ' ἐν μέλιτι συντηρούμενος Ὁ ΝΕΚΡΟΣ αὐτοῦ: de Aristobuli *cadavere.* Quæ refero, quia partim ex hac distinctione inter νεκρὸς et ὁ νεκρὸς videtur pendere difficultas istius celebris loci 1 Cor. xv. 29. οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν: qui versus connecti debet, quod et ab aliis observatum fuit, cum versu 20, intermediis in parenthesi inclusis: Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ ΝΕΚΡΩΝ, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων. ἐπεὶ, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ, εἰ ὅλως ΝΕΚΡΟΙ οὐκ ἐγείρονται; Omisi ἐγένετο ver. 20, quia eam non agnoscunt plurimi Codices, neque vetus Interpres, cum aliis: multo elegantius et melius. *Nunc autem Christus resurrexit ex mortuis, primitiæ eorum qui obdormierunt. nam,* vel *alioqui,* (id est, si non ita est, si Christus non resurrexit, si nulla est mortuorum resurrectio) *quid lucrabuntur ii qui baptizantur gratia cadaverum, si mortui omnino non resurgunt?* Quasi dixisset, "Stultum est baptizari (non jam pro corporibus, sed revera) pro *ca-* "*daveribus,* quod facimus si nulla futura est mortuorum resurrectio." Quod alii forte citius intellexerint hac distinctione: ἐπεὶ, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι; ὑπὲρ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ, εἰ ὅλως ΝΕΚΡΟΙ οὐκ ἐγείρονται. *alioquin, quid lucrabuntur ii qui baptizantur? pro* CADAVERIBUS hoc faci-

entes, *si* MORTUI *omnino non resurgunt.* Utcumque hoc sit, vides differentia quæ sit hoc loco (non dico semper) inter νεκρῶν et τῶν νεκρῶν: ut νεκροὶ sint *mortui* simpliciter, qui, secundum Pauli argumentationem dormiunt solum, et resurgent, quia Christus resurrexit. sed οἱ νεκροὶ hic sunt *cadavera*, quæ semper erunt cadavera et nunquam resurgent, si nulla est resurrectio, εἰ ὅλως ΝΕΚΡΟΙ οὐκ ἐγείρονται: et proinde, superflua res erit Baptismus, qui *corporibus resurrecturis* prospicit. Orta videtur hujus loci difficultas ex non considerata elliptica significatione vocis ἐπεὶ, *nam*, et verbi ποιεῖν pro *lucrifacere, acquirere*, et ὑπὲρ τῶν νεκρῶν *pro cadaveribus*, propter cadavera, gratia cadaverum. quæ singula multis exemplis adstrui possunt. Mihi ne vel minima quidem difficultas hoc loco videtur, his cognitis. Maximi ad sensum momenti *(sæpe) sunt Articuli in Novo Fœdere; licet in versionibus et annotationibus *[plerumque] neglecti. *[unde nullum discrimen, quamquam sit magnum, factum fuit hoc loco inter νεκροὶ et οἱ νεκροὶ: alibi, inter ἄνθρωποι et οἱ ἄνθρωποι: Ῥώμην et τὴν Ῥώμην: ἄλλην et τὴν ἄλλην: Ἰεριχὼ et τὴν Ἰεριχὼ, &c.] Mitto quod et Tertullianus hunc Pauli locum ita intellexerit lib. V. adv. Marcion. p. 473. A. ed. Paris. 1675. fol. *Igitur et pro mortuis tingui, pro corporibus* (scil. mortuis) *est tingui; mortuum enim corpus ostendimus.* Diversa σχέσει loquimur de νεκρῷ *mortuo* aliquo, et de τῷ νεκρῷ *cadavere ejus.* In priore casu, volumus nihil præter *separationem animæ a corpore.* in posteriore, loquimur de eo quasi de lapide, de ligno, aut qualibet alia portione inertis materiæ.

Ver. 943. (953.) ΑΔ. Πῶς; τὰς τεκούσας οὐ χρεὼν ψαῦσαι τέκνων; In Cod. B. hæc ita disposita sunt: ΑΔ. Πως; ΘΗ. Τας τεκουσας &c. sine interrogatione. et reliqua usque ad ver. 955. Theseo male attribuuntur.

Ver. 944. (954.) Pro ἰδοῦσι quod Codd. et editt. pleræque habent, Barnesius edidit ἰδοῦσαι. et ita Ald. Hervag. et Miltonus.

Ver. 945. (955.) Cod. A. νεκρω pro νεκρῶν. Cod. C. utrumque, νεκρω νεκρων. cetera recte habere puto; *[neque, pro χ' ἅμα τῷ τέλει, opus esse ἀρειφάτων, *ferro cæsorum;* neque τραυμάτων, (et πικρῶν pro νεκρῶν,) neque αἱμακτῶν νεκρῶν. quæ omnia a vulgata nimis enormiter abeunt.]

Ver. 946. (956.) Metrum poscit προσθεῖναι. et ita habet Aldina. sic et Heathius.

Ver. 947. (957.) τλημόνως, *patienter:* ut Æschyl. Χοηφ. 746. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τλημόνως ἤντλουν κακά. Reiskius, τλήμονες, aut τλήμονας.

Ver. 949. (959.) Ὦ ταλαίπωροι βροτοὶ, Τί κτᾶσθε &c. Codex C. βροτων. Recte, ut arbitror. Hoc forte voluit,

Ὦ ταλαίπωροι βροτῶν
Οἳ κτᾶσθε λόγχας, καὶ κατ' ἀλλήλων φόνους
Τίθεσθε, παύσασθ'. ἀλλὰ λήξαντες &c.

ut ver. 744.

Ὦ κενοὶ βροτῶν
Οἳ τόξον ἐντείνοντες,————
Φίλοις μὲν οὐ πείθεσθε, &c.

non ad omnes mortales sermo dirigitur, sed ad eos solum qui hoc vel istud faciunt; quod ex partitione intelligitur. Eodem more δυσμενεῖς βροτῶν ver. 343: Sed ταλαιπώρους βροτοὺς, non βροτῶν, (ver. 734.) quia de toto genere humano.

Τίθεσθε φόνους, *cædes facitis:* in activo, θήσω φόνον Bacch. 795. αἷμα θέσθαι, Orest. 831. φόνον τιθεῖσαν, Ion. 1225.

Ver. 958. (968.) Ἄρτεμις Λοχία. Cod. A. Λοχεια. Utrovis modo recte dicitur, et metrum versus utrumvis feret. Οὐ προσφθέγξαιτ' ἂν τοὺς ἀτέκνους· ex opinione veterum, Deos colloqui solere cum iis quos amabant. unde Dianæ jactat Hippolytus ver. 85. Σοὶ καὶ ξύνειμι, καὶ λόγοις ἀμείβομαι. et Eteocles apud Æschylum Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 673. dicit de fratre suo Polynice, *nunquam ex quo natus est,* Δίκη προσεῖπε καὶ κατηξιώσατο, *Dea Justitia dignata est* eum *alloqui.* Scholiast. ibi videtur legisse προσεῖδε[f]. Vide Sophocl. init. Ajacis: Nostrum Iph. Taur. 1447. Plutarch. in Numa p. 62. B. et Juvenalem Sat. VI. 530[g].

Ver. 962. (972.) ἀΐσσω. Trisyllabum est, prima brevi. Vide notas ad Mœrin Atticist. ed. Pierson. p. 301. In Choris non necesse erat Ἀττικίζειν, et scribere αἴσσειν dissyllabice. Sed et ἀΐσσω trisyllabum occurrit in Hecub. 31. in Iambo. adeo ut utroque modo scriberent Attici, αἴσσω et ἀΐσσω.

Ver. 969. (979.) Οὔτ' ἐν ζῶσιν ἀριθμουμένη. Ex hoc fœminino colligit Muretus scribendum esse (ver. 967.) δυστηνοτάτη, Barnesio vulgatam δυστηνότατος ex more Attico defendente. Forte scriptum ibi fuerit δυστηνοτάτως. et ita Reiskius.

Pro ζῶσιν omnes Codices Gallici legunt ζωοισιν, et versu proxime antecedenti φθιμενοισιν, et sequenti εχουσα. *[Heathius legit, Οὔτ' ἐν

f Ut edidit Brunckius. *Porsonus.*

g Hanc notam laudat Valckenær. ad Euripid. Hippol. 85. *Porsonus.*

ζῶσιν ἀριθμητή. Quæro, an ἀριθμητὴ exprimat *numerata*, idem quod ἀριθμουμένη. Hesychius: Ἀριθμητά. ὀλίγα. Horatius, *populus* numerabilis, *utpote* PARVUS, &c. i. e. ἀριθμητός. Theocrit. Idyll. XVI. 87. ἀριθματοὺς ἀπὸ πολλῶν, *numerabiles* (i. e. *pauci*) *a multis.* quibus mox opponitur ἀνάριθμοι, ver. 90.] Vulgata mihi videtur *(hactenus) recte habere, ut σὶν ἃ in antistropha æqua sint syllabæ εῖ in stropha, et diiambus ρίθμοῦμένῆ choriambo τῖς νέφἔλᾶ. Sensu similia habes in Sophoclis Antig. 862.

Οὔτ᾽ ἐν βροτοῖς, οὔτ᾽ ἐν νεκροῖσι
Μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσι.

Ἐν τοῖς φθιμένοις, ut Antholog. III. 6. p. 211. Ὦ ξένε. τὴν στοργὴν κἀν φθιμένοισιν ἔχει· scil. Μάξιμος ἔχει. vide quæ præcedunt. vulgo absurde, Ὡς ἵνα—ἔχῃ, pro Ὦ ξένε—ἔχει. prior pars mendi orta ex dictantis pronunciatione, a scriba perperam intellecta, ὡς ἵνα pro ὦ ξένε. deinde interpolatum ἔχῃ propter ἵνα. In versu ibi præcedenti distinguendum, Σύν τε, γυναικὶ Καλλιπόδῃ &c.

Ver. 970. (980.) Χωρὶς δή τινα τῶνδ᾽ ἴσχουσα μοῖραν. Metri ratio postulat ut pro δὴ rescribamus δὲ, non invita etiam sententia. Versus est asynartetus ex duobus dochmaïcis [dochmiacis], quorum prior ex epitrito tertio vel quarto pentasyllabo (cui in stropha opponitur epitritus secundus pariter pentasyllabus) et syllaba constat; alter ex epitrito tertio et syllaba. Heathii sunt verba. *(In strophe v. 962. legi potest Πνευματίων ὑπὸ et retineri δὴ hoc loco.)

Ver. 974. (984.) καὶ στέφανοι κόμας. Quid sint στέφανοι κόμας ex Alcest. ver. 101. discere potes, inquit Heathius, ubi memoratur χαίτα ἐπὶ πρόθυρα τομαῖος. Mihi videtur verum, κἀστέφανοι κόμαι, *et comæ* (i. e. caput) *sine corona.* Vide locum Athenæi, citatum ad ver. 259.

Ver. 975. (985.) Ἀοιδαὶ τὰς χρυσοκόμας
Ἀπόλλων οὐκ ἐνδέχεται.

Plutarchus Libro De Eἰ apud Delphos, p. 394. B. Εἰκότως οὖν ὁ Εὐριπίδης εἶπεν, Λοιβαὶ νεκύων φθιμένων ἀοιδαὶ, ἃς ὁ χρυσοκόμας Ἀπόλλων οὐκ ἐνδέχεται. Auctius quam in nostris exemplaribus: sed proculdubio ibi habebatur hic versus Plutarchi tempore. Totum ita forte legi et distingui potest, *(ut primus versus sit pars Trochaici et ceteri Anapæstici)

Ὑπολελειμμένα μοι δάκρυα
Μέλεα· παιδὸς ἐν οἴκοις

Κεῖται μνήματα πένθιμοι
Κουραὶ, κἀστέφανοι κόμαι,
[Λοιβαὶ νεκύων φθιμένων,]
[h] Ἀοιδαί θ' ἃς ὁ χρυσοκόμας
Ἀπόλλων οὐκ ἐνδέχεται.

Κεῖται, *sunt*, ut notavi ad ver. 665. *Libationes*, inquit, quas *Diis* facere solebamus, jam mutantur in χοὰς, *libamina mortuorum*, seu *mortuis*. Hunc versum, Λοιβαὶ νεκύων φθιμένων, non nisi precario in contextum admisi, quia forte a MSS. non stabilietur; sed dubitari non debet quin sit ipsius Euripidis. Pergit: " et *cantus*, quibus resonare " domus solebat, jam vertuntur in *nænias*, et in cantica quæ χοαῖς " succini solent, et quæ Apollini odio sunt." Nihil enim luctuosum, nihil nisi lætabile Apollini gratum erat. vide Æschyl. Agam. ver. 1082. 1086. Recte autem ὁ χρυσοκόμας de Apolline, ut Troad. 253. Aristoph. Ὀρν. 216. Pindar. Olymp. VI. ubi vocatur absolute ὁ χρυσοκόμας, absque Ἀπόλλων[i]. In Antholog.[k] Reiskii carm. 510. p. 50. Ἀπόλλωνι χρυσοκόμῳ, forte pro χρυσοκόμᾳ, ut Κισσοκόμην Διόνυσον Homer. Hymn. in Bacchum. Hæ *(ᾠδαὶ sic enim lego pro) ἀοιδαὶ sunt eædem quas ἄδου μολπὰς supra dixerat Adrastus ver. 773. νεκρῶν θρήνους ver. 88. παιᾶνα τοῦ θανόντος Æschyl. Choëph. 149. quod in eo et Euripide (Alcest. 424.) improbat Scholiastes, quia παιᾶνες non nisi in rebus lætis cani solebant. quam differentiam et ipse Æschylus servat in isto dramate ver. 340, 341. licet iterum ἀΐδα παιᾶνα ἐπιμέλπειν scribat Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 875.

Νεκύων φθιμένων ut supra ver. 44. Reiskius Animadv. ad Græc. Auct. T. II. p. 246. delet ἀοιδαὶ, quam vocem censet nihil aliud esse quam emendationem pravæ scriptionis λοιβαί. *(Ἀππόλλων[l] cum duplici π, ob metrum anapæsticum. Et credo apud Homerum ita sæpe fieri oportere in hujus vocis recto et obliquis casibus, Ἀππόλλωνι ἄνακτι et similibus.)

Ver. 978. (988.) νοτερὰν ἀεὶ—πτύχα τέγξω. MSS. Aldina, et ceteræ

[h] Ὠιδαί θ' ed. sec.

[i] Ut mihi videtur Alcæus (v. Valckenærii Diatr. p. 161.) Plutarchi T. II. p. 765. E. Scolion Athen. XV. p. 694. D. Poeta fortasse scolii pater apud Ionem ib. XIII. p. 604. B. *Porsonus.*

[k] Brunck. I. p. 190. *Porsonus.*

[l] Pessime hic Vir doctissimus. Consonans in Ἀπόλλων nunquam geminatur. Sicubi vox ista primam habet longam, ut Electr. 1301. ex crasi cum articulo talis exoritur productio. Nec ut h. l. Ἀπόλλων primam productam habeat necesse est. Versus enim est, non ut opinabatur Marklandus Anapæsticus, sed Glyconeus Polyschematistus, de quo vide ad Hephæst. p. 355.

editt. habent νοτερὸν πτύχα: recte atque Attice. vide ad ver. 41. Αἰεὶ quoque pro ἀεὶ ex metro legit Heathius.

Pro τέγξω Codd. A. B. C. ταξω: quasi voluissent τεύξω νοτερὸν, *faciam humidam*: ut τεύξω μέγαν, Æschyl. Eumen. 675. ἄγνωστον τεύξειεν Hom. Od. N. 191. qui sæpe ita loquitur. Sed τέγγειν δάκρυσι usitatissimum est in Tragicis. vide Æschyl. Pers. 538. Nostrum Electr. 501. et centies alibi.

Ver. 983. (993.) Pro Θησέος Cod. C. Θησεως. ex Atticorum more. Non quin Θησέος ibi locum habere posset, ut Νηρέος, Ion. 1082. In iambo ponerem Θησέως, sed in Choris non necesse erat Ἀττικίζειν, ut dixi supra. In Sophoclis Œdipo Coloneo Chorus ex Senibus Atticis loquitur Dorice. vide et Choros Ionis.

Ver. 984. (994.) καταφθιμένου. Secundam corripit, (ᾰ ante φθ, id est, πτ) utpote in anapæsto, opinor. Quæritur, an et in iambico idem liceat? Quod affirmatum sæpe, probatum nunquam vidi; neque verum puto. nam μᾰστευω, ξενŏκτονος, ἐξελῐκτεον, ἀντικατᾰκτανειν, (pro μᾰτευω, ξενŏφονος, ἐξελ̄κτεον, ἀντικᾱτθανειν) et cetera exempla istiusmodi quæ ex versibus Iambicis Tragicorum citata vidi, omnia mihi videntur esse fœtus pravæ scripturæ, et admodum incerta; quorum auctoritatem si quis neget, non potest ea fulciri nisi ab exemplis æque incertis. *Nil* vero *agit exemplum, litem quod lite resolvit.* Regula Cl. Kingii ad Hecub. 184, "Vocalem brevem a duabus consonis semper licet di-"vellere, si modo illæ vocem per se inchoare possint," quæ regula, mutatis verbis, *[tacite] adoptata a Cl. Clarkio videri potest ad Iliad. B. 537, "nihil usitatius quam syllabam vocali brevi constantem, se-"quentibus duabus consonantibus, a quibus syllaba inchoari possit, "corripi," utcumque interdum vera sit in melicis, vel in epicis poëmatibus; tamen in iambis tam longe abest a certitudine, ut ne unum quidem ejus rei verum exemplum ex Iambo adferre potuerit, saltem non attulerit, ipse Clarkius. nam quod isto proposito dedit ex Phœniss. 419, Κοίτας μᾰστεύων, ᾰ brevem ante στ, si editionem Barnesii, Piersii, vel Kingii inspexisset, invenisset μᾰτεύων: et ita nuper edidit Valckenærius inventum in optimo codice Leidensi; et Lucas Holstenius notavit idem ex MS. in marg. edit. Aldinæ, quam habeo, donatam mihi a præstantissimo et doctissimo viro Joanne Tayloro. Immo et ipse Clarkius edidit ματεύσομεν, Iliad. Ξ. 110. cum μαστεύσομεν esset varia lectio: Ἐγγὺς ἀνὴρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν: ubi, ut sibi constaret, μαστεύσομεν edere debuit vir clarissimus. Aliud exemplum quod ille

profert in ista celebri nota ad Iliad. B. 537, est vox λέκτρον, prima brevi; non memorato auctore unde eam habuerit. quam vocem, vel aliam quamlibet ejusdem potestatis et formæ, si invenire potero prima indubitanter brevi, έ ante κτ, in cujusvis antiqui Attici Tragici Iambo, (nam *[melica] *(ceteros) nihil moror) errorem meum ultro et libenter agnoscam, et fatebor literam τ, post aliam consonantem, naturam liquidæ apud Atticos iambographos Tragicos nonnunquam induere: quod hodie non credo. vide Valckenær. ad Phœniss. 1508. et contra, Heathium ibidem [m].

Ver. 988. (998.) Ἢ τῶνδε δόμων ὑπεραχρίζει. Disjunctim maluit Barnesius δόμων ὕπερ ἀκρίζει, quia cum casu quarto, non secundo, Xenophon, [De Mag. Equit. c. VI, 5.] τὰ τείχη ὑπερακρίζει. Sed nihil hic muto, quia infra (ver. 1049.) invenio ὑπερβᾶσα δόμων· et notissimum est, verba composita sæpe regere casus suarum præpositionum, ut ὑπερκάμνεις πόλεως Bacch. 961. τέχνη τέχνης ὑπερφέρουσα Sophocl. Œdip. Tyran. 388. Æschyl. Prometh. 66. σῶν ὑπερστένω πόνων.

Tres ultimi Anapæsti magis regulariter ita disponi possunt,

Τί ποτ' αἰθερίαν
Ἕστηκε πέτραν ἢ τῶνδε δόμων
Ὑπερακρίζει,
Τὴνδ' ἐμβαίνουσα κέλευθον;

De locutione ἕστηκε πέτραν vide ad ver. 1012. *[ἐμβαίνουσα κέλευθον, usitatius cum præpositione εἰς, quasi scriptum fuisset ἐσβαίνουσα, ut εἰσβαίνειν δόμους, Iph. Taur. 1079.]

Ver. 990. (1000.) Incredibilis prope esse debuit eorum oscitantia qui hæc primum in stropham et antistropham distinxerunt, cum non plures quam septem strophæ versus, prout nunc leguntur, totidem antistrophæ respondere deprehendentur. *Heathius.*

Ver. 991. (1001.) Ἐδιφρεύετο τάλας; Ingeniose suspicatus est Canterus vocem ἅλιος, *Sol*, latere sub isto τάλας, quia sequitur Σελάνα τε. unde Barnesius edidit, Ἐδιφρεύετό γ' ἅλιος. Æque verum videri poterat, Ἐδίφρευεν ὁ δ' ἅλιος, Σελάνα τε &c. terminatione activa (non media voce, contra usum Euripidis in hoc verbo) ut διφρεύειν φέγγος sit *aurigando-facere lucem*, quemadmodum πνεῦσαι πομπὰν, *spirando-facere cursum*,

[m] Marklando assentitur Brunckius ad Orest. 1105. mox tamen ibid. 1208. in Sophocl. Aj. 1077. reponere vult homo suavissimus κἂν σῶμα κτήσηται μέγα. *Porsonus.*

Iphig. Aul. 1324. et innumera ejusmodi in Tragicis: vide ad ver. 1205. διφρεύειν πυμάτην ἀψῖδα, *aurigando-tangere cæli ambitum*, Archestratus ap. Athen. VII. 22. p. 326. B. Ἅλιος certam puto emendationem: quæ præcesserunt, incerta. Idcirco contextum non mutavi; in versione expressi. Ceterum dira et horrenda est hæc ultima hujus Tragœdiæ pars. non tamen metus est ne hoc Evadnæ facinus in exemplum eat.

Ver. 993. (1003.) ἵν' ὠκυθόαι νύμφαι
Ἱππεύουσι δι' ὀρφναίας.

Quæro quænam sint hæ *nymphæ celeres quæ equitant per tenebras.* Brodæus dicit, "Nymphæ Noctis comites." Sed quænam sunt istæ? Scio istud Hesiodi Op. et Dier. 730. μακάρων τοι νύκτες ἔασιν· *Deorum sunt noctes.* hic vero certæ aliquæ Deæ seu Nymphæ videntur designari. In Theocriti Idyll. II. vers. ult. Ἀστέρες, εὐκήλοιο κατ' ἄντυγα Νυκτὸς ὀπαδοί. et Tibulli Eleg. lib. II. 1, 87.

Jam Nox jungit equos, currumque sequuntur
Matris lascivo sidera fulva choro.

hoc est, ἄστρα δ' ὁμάρτει Θεᾷ, Ion. 1150. An hæ sunt ὠκυθόαι Νύμφαι hujus loci? Videntur esse. Eadem forte designantur eodem dramate (Ione) ver. 1078. Ὅτε καὶ Διὸς ἀστερωπὸς Ἀνεχόρευσεν αἰθὴρ, Χορεύει δὲ Σελάνα. Per ἀστερωπὸς αἰθὴρ videtur velle ἄστρα ἐν αἰθέρι.

Ibid. Hic versus in duos ad hunc modum dividi debet; antistrophæ enim versibus quarto ac quinto opponitur:

Λαμπάδ' ἵν' ὠκυθόαι
Νύμφαι———

Excidit scilicet e secundo versu vox quæ voci ὁρμάσω in antistropha respondebat. *Heathius.* vide ad ver. 1016.

Ver. 995. (1005.) Pro ἡνίκα Cod. C. ανικα. Bene.

Ver. 997. (1007.) Ἀοιδάς. Ὠιδὰς εὐδαιμονίας, responderet istis, Σῶμά τ' ἐν αἴθοπι φλογμῷ. sed utrumque precarium est.

Ver. 998. (1008.) Ἐπύργωσε. Forte Ἐπύργωσεν. vide ver. 1020.

Ver. 999. (1009.) Χαλκοτευχοῦς τε Καπανέως; Nihil ibi conjungit τε: nam καὶ hoc ante fecerat. Forte γε. *[sic χρυσοτευχὴς Ῥῆσος, Rhes. ver. 340.] Et ita Heathius: *[Ut antistrophæ respondeat, nonne debet quoque esse Καππανέως?]

Ibid. ver. 999—1003. (1009—1013.) Hi quinque versus, quatuor tantum in antistropha, scilicet ver. 1022—1025. opponuntur. Nulla vero inter eos nunc deprehenditur similitudo aut, vel minima analo-

gia. Absque igitur codicum meliorum et magis integrorum ope, de eorum restitutione ne cogitandum quidem. *Heathius.*

Pro προσῖζαν (ver. 1000.) Cod. A. προσῖζα.

Ver. 1003. (1013.) Βατεύουσα. De hac voce dubitare facit, quod Chorus infra respondeat quasi Evadne hoc loco dixisset ματεύουσα, *quæsitura.* vid. ver. 1009. 1010. et præcipue 1013. ubi ipsa dicit, τύχα δέ μοι ξυνάπτει ποδός. hoc est, inveni quem *quæsivi.* Non opus est ut ibi legatur ξυνάπτοι, optantis.

Ver. 1008. (1018.) Omittunt δὴ A. B.

Ver. 1009. (1019.) ἧς ἐφέστηκας πύλας. Conjeceram πέλας. et ita Canterus, et Reiskius, probante Heathio. Defendit πύλας Barnesius. credo non recte, nisi *fastigium* vocari possit (πύλαι) *introitus.* nam Evadne stetit in rupe quæ erat rogo *superior:* πέλας quidem, sed non ad ejus πύλας, siquæ erant πύλαι in isto rogo. ἧς πέλας, ut τέκνων πέλας ver. 941.

Ver. 1010. (1020.) ἔνθεν ἐστὶ σὸς Πόσις. Pro ἔνθεν ἐστὶ Canterus ἔνθ' ἔνεστι· quod admisit Barnesius. Interrogationem mallem abjici, quia centum exemplis liquet voces Καὶ μὴν, *Atqui,* non *interrogativas* esse, sed *narrativas.* Ἔνθεν ἐστὶ forte significare potest, *ubi est,* ut Æschylo Eumen. 696. Ἄρει δ' ἔθυον, ἔνθεν ἔστ' ἐπώνυμος Πέτρα· *Marti vero sacrificabant* ibi *ubi est cognominis rupes.* Hesychius explicat ἔνθεν per ὧδε, *hic.* Alioquin legi posset ἐνθάδ' ἐστὶ, ut Soph. Œd. Tyr. 459.

Ver. 1012. (1022.) Ὁρῶ δὴ τελευτὰν, Ἣν ἕστακα. Id est, καθ' vel εἰς ἣν, *Video finem* juxta *quam* vel *in qua sum:* ut supra, ἕστηκε πέτραν, et Sophocl. Philoct. 145. τόπον ὅντινα κεῖται, i. e. καθ' ὅντινα, *locum in quo est.* plene Herodotus IX. 21. μοῦνοι ἔχοντες στάσιν ταύτην ἐς τὴν ἕστημεν. 1 Petri v. 12. Noster Orest. 1256. Στῆθ' αἱ μὲν ὑμῶν τήνδ' ἁμαξήρη τρίβον. ubi vid. Schol. Quæ noto, ne quis mutet. Variat Sophocles Trachin. 1161. Φρονῶ δὴ συμφορᾶς ἵν' ἕσταμεν. et Œdip. Tyran. 1455. ἵν' ἕσταμεν χρείας: ut *ubi gentium* Latinis. τελευτᾶς ἵν' ἕστακα, Reiskius.

Ver. 1014. (1024.) ἀλλὰ τῆς. Notandum τῆς in Choro: et tamen mox scribit τᾶσδ'. Sic ἣν ver. 1013. non ἄν. vide ad ver. 781.

Ver. 1015. (1025.) χαριν quod habent A. B. melius est quam χάρισιν. Χάριν hic est ἕνεκα. Vox ἀθανάτου suppleri potest post χάριν, ut strophæ respondeatur: Εὐκλείας χάριν ἀθανάτου· ut Λαμπάδ', ἵν' ὠκυθόαι νύμφαι. Hepthemimeris dactylica.

Ver. 1016. (1026.) Ἔνθεν * * ὁρμάσω. E regione horum Cod. B.

habet αντιστρ. quasi antistrophe hic inciperet. Ἔνθεν πρὸς μόρον ὁρμάσω strophæ responderet, Ἱππεύουσι δι' ὀρφναίας.

Ver. 1017, 1018. (1027, 1028.) Hi duo versus strophicis quinto et sexto respondere debent, quod efficietur si ita metra constituas,

Τᾶς δ' ἀπὸ πέτρας πηδήσα—hepthemimeris dactylica
σα πυρὸς ἔσω basis Iambica. *Heathius.*

Ver. 1019. (1029.) Σῶμά τ' αἴθοπι φλογμῷ. Metro strophes conveniet, Σῶμά τ' ἐν αἴθοπι φλογμῷ, si ibi admittatur Ὠιδὰς εὐδαιμονίας.

Ver. 1021. (1031.) χρωτὶ πέλας. χρωτὸς πέλας si strophen spectes.

Ver. 1022. (1032.) Περσεφονείας ἥξω θαλάμους. In strophe, Προσέβαν δρομὰς ἐξ ἐμῶν.

Ver. 1026. (1036.) Εἴθε τινὲς εὐναί. Hunc et tres sequentes versus Choro assignat Scaliger. Cogor dissentire, quia paullo ante, et paullo post, Chorus loquitur in Iambis. et ita fere facit, ubi brevis aliqua sententia vel monitum efferendum est. Hæc secum loqui videtur Evadne, (quemadmodum fit in Nostri Electra ver. 140. 150.) et precatur primo pro liberis suis; deinde, sibi suggerit et confitetur mutuum et sincerum amorem mariti sui erga se. pro εἴθε Heathius εἰ δὴ, *utinam quidem.* Ultimorum constructio est: ὁ δὲ σὸς εὐναῖος γαμέτας συντηχθεὶς [ἦν] ἀλόχῳ (i. e. σοὶ) αὔραις ἀδόλοις γενναίας ψυχᾶς. Scaligero consentit Reiskius.

Pro ἀλόχῳ ψυχᾶς omnes codices ψυχας αλοχω.

Συντηχθεὶς ἀλόχῳ, ut Fragment. p. 512. πᾶσα γὰρ ἀγαθὴ γυνὴ Ἥτις ἀνδρὶ συντέτηκε. Unum versum deesse putat Reiskius, quia pendet συντηχθείς.

Ver. 1027. (1037.) F. Ἐν Ἄργει φαίνωσι τέκνοις. vide strophen. Heathius quoque τέκνοις, ut constet metrum.

Ver. 1032. (1042.) εἰς νεωτέρους λόγους. Quasi diceret, *ad malum nuncium* audiendum. quo sensu νέος et καινὸς apud Tragicos sæpissime occurrunt, licet non semper. Ratio forte est, quia cum res ante recte se habebant, omne novum, omnis deviatio ab illo recto statu, in pejorem partem fere fit. Sic Iphig. Taur. 1160. quando rex Thoas quæsivisset ab Iphigenia, τί καινὸν ἐν δόμοις; illa respondet, ἀπέπτυσα, *abominor*, non placet vox ista καινὸν, mali ominis. unde in Medea ver. 37. Δέδοικα δ' αὐτὴν μή τι βουλεύσῃ νέον, optima vet. edit. habet κακὸν pro νέον. vide hujus fab. ver. 91. Herodot. V. 19.

Ver. 1034. (1044.) Ὦ δυστάλαινα, δυστάλας &c. Chorum, seu Matronas Argivas, alloquitur Iphis, et mox dicit, φράζετ' εἰ κατοίδατε: et Evadne, Τί τάσδ' ἐρωτᾷς; unde probabiliter scribendum hic, Ὦ

[n] δυστάλαιναι. Has vocat Ἀργείων κόραι, ver. 1073. Scribi forte posset δὶς τάλας (pro δυστάλας) propter διπλοῦν ver. 1035.

Ver. 1035. (1045.) Ἥκω διπλοῦν πένθος γε δαιμόνων ἔχων. Conjeceram δωμάτων pro δαιμόνων. Sed MSS. A. B. C. πένθιμον habent pro πένθος γε. Insignis hic mihi videtur interpolatio. Lego, Ἥκω, διπλοῦν τὸ πένθιμον δόμων ἔχων. "Vos, o matronæ, simplicem tantum luctum familiæ habetis: singulæ enim singulos filios amisistis. ego vero duplicem: amisi enim duos, Eteoclum et Evadnen." Τὸ πένθιμον pro πένθος, ut τὸ γαῦρον pro γαυρότης ver. 217. πένθιμον δόμων ut συμφορὰς δωμάτων Orest. 61. δυστυχία δώματος Phœniss. 1502. δίδυμον μελάθροις πένθος, Hippol. 1346. ed. Barn. Magis insignem interpolationem detexi Iphig. Aulid. 952. quam hic dabo, ne alia se non offerat occasio. Locus ita legendus est, et distinguendus,

Ἢ Σίπυλος ἔσται μέγα (πόλισμα βαρβάρων
Ὅθεν πεφύκασ' οἱ στρατηλάται,) γένος
Φθία δὲ τοὐμὸν οὐδαμοῦ κεκλήσεται.
Aut illustris erit Sipylus (urbecula barbarorum
Unde genus suum ducunt Atridæ,) origo
Vero mea, Phthia, nullo loco erit.

Vulgo legitur,

Ἢ Σίπυλος ἔσται πόλις ὅρισμα βαρβάρων,
Ὅθεν πεφύκασ' οἱ στρατηλάται γένος,
Φθία δὲ τοὐμὸν οὐδαμοῦ κεκλήσεται.

Ex conjectura primum, mox codice optimo adjuta, hunc locum restitui.

Ver. 1038. (1048.) Ζητῶν τ' ἐμήν. "Leg. δ', propter præcedens μέν." Reiskius.

Ver. 1042. (1052.) τοῖς παρεστῶσιν κακοῖς. *Propter præsentia mala.* vide ad ver. 304. *(Delevi virgulam post ἀνῆκα: nam per τοῖς παρεστῶσιν κακοῖς, *propter præsentia infortunia,* intelligit vel propter mortem filii sui Eteocli, unius ex Septem Ducibus: vel propter infelicem expeditionem Argivorum. Vide Androm. 1233.)

Ver. 1044. (1054.) Μάλιστ' ἂν εἶναι. Ita Aldina. Multæ editt. non habent ἄν. Ponitur ἂν εἶναι, opinor, pro ἔσεσθαι. alioquin legerim, Μάλιστά γ' εἶναι. Sed in dubiis satis auctoritatis est in Aldina: neque opinor opus esse ἐνεῖναι.

[n] Evadnam nondum visam alloquitur, ut Hecuba Polyxenam Hec. 585. Hippolytus matrem Hippol. 1096. Hercules Admetum Alcest. 836. Itaque minime necessarium est cum Marklando legere, ὦ δυστάλαιναι. *Musgravius.*

Ver. 1047. (1057.) Pro ° κουφίζω editt. nonnullæ κουρίζω. male. κουφίζω est in Aldina. Distingui forte potest post αἰώρημα, sc. ἐγὼ vel ἐμὲ: ut κουφίζω sit ἐμαυτὴν κουφίζω, quasi scriptum fuisset Καπανέως μ' ὑπὲρ πυρᾶς,—κουφίζω. sed nihil mutant MSS.

Ver. 1048. (1058.) Τέκνον, τίς αὔρα; τίς στόλος; An vult, *quis ventus? quæ profectio* huc te advexit? ut istud Œdipi ad filiam, (Sophocl. Œd. Col. 370.) Τίς σ' ἐξῆρεν οἴκοθεν στόλος; In Nostro ambiguum est στόλος. *classe* (στόλῳ) vel *navi* proficisci Evadne non potuit Argis Eleusinem. Cogitari forte potuit de, τίς στόλος, *quis amictus*, ut ver. 1054. 1055. nam, Evadne exquisitissime se ornaverat.

Ver. 1049. (1059.) Δόμον ὑπερβᾶσ'. Ita editt. aliquot. hoc vult Δόμων. et ita clare scriptum in Cod. A. unde admisi. vide ad ver. 988. Ion. 220. Θέμις γυάλων ὑπερβῆναι; Barnesii edit. Δόμον γ' cum Aldina.

Ibid. τήνδε χθόνα; *[" Sententia flagitat εἰς τήνδε πέτραν, aut εἰς τόνδε " τὸν ὄχθον. forte igitur leg. εἰς τήνδε πέτραν, aut τόνδε στόνυχα." *Reiskius.*] Per τήνδε χθόνα Poëta vult Eleusinem, quo ex Argis fugerat Evadne, quæsitura maritum suum Capanea. δε ante στ, in τόνδε στόνυχα, longam esse opinor, et idcirco a metro prohibitam, cum prima in στόνυχα brevis sit, et δε στό- efficeret trochæum.

Ver. 1050. (1060.) Ὀρμὴν λάβοις ἄν. Si Evadne dicat Patri, *Scies mea consilia si audias*, inutiliter verba fundit. quid enim mentione dignum, si ille *sciat* postquam illa *narraverit?* Forte, Ὀργὴν λάβοις ἂν &c. *Irasceris ob mea consilia, si audias.* sic αἰδῶ λάβοι ἄν, *verebitur*, Sophocl. Ajac. 348. λαμβάνειν τὸ δυσμενὲς, *malevolentiam concipere*, i. e. *male velle* alicui, Iphig. Tauric. 636. λαμβάνειν μεταμέλειαν, *pœnitere*, Noster in Œnomao. λαμβάνειν φόβον, *timere*, Electra 39. et (apposite ad constructionem) Sophocl. Œd. Col. 761. λαβεῖν ὀργὴν, irasci, Plutarch. Camill. p. 148. C. Nihil muto in contextu sine libris, et quia hæc aliter forte explicari possunt. Reiskius ita, Ὀργὴν λάβοις ἄν, τῶν ἐμῶν βουλευμάτων Κλύων. *conciperes iram, si audires mea consilia.*

Ver. 1055. (1065.) οὗτος ὁ στόλος. Negat Vir summus ad Strabon. III. p. 245. ed. Amstel. vocem στόλος significare *amictus.* στολὴ, inquit, aut στολισμὸς id Græci appellant, non στόλος. Sed refellitur hoc loco, et Æschyl. Ἱκετ. 242. et Schol. ibi. et Andromach. 148, pro στολμὸν

° Ἄλμα κουφιεῖν Sophocl. Aj. 1287. *Porsonus.*

Vet. edit. habet στόλον. Idem cum Casaubono videtur sentire et Gatakerus ad M. Antonin. I. 16. p. 40. *[Periculose dissentiretur a tantis viris, nisi res evidens esset.] *(quæ si vera sunt, pro στόλος legendum forte στολμός.) Vide notata Dorvillio ad Chariton. p. 68, 69. de more ornandi se ante certam et destinatam mortem. Pro αὔρα Reiskius αὐδή: et remittit ad Androm. 1078. Hippol. 86. et 567.

[Ver. 1056. (1066.) Ὡς οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ πενθίμῳ πρέπει σ' ὁρᾷν. Maxima est ambiguitas hoc loco. Mihi placet [p] πρέπεις ὁρᾷν, vel *culta es*, vel *similis es ad aspectum, ad videndum, specie:* ut Sophoclis Electr. 666, Pædagogus intuens Clytæmnestram, de ea dicit, πρέπει γὰρ ὡς τύραννος εἰσορᾷν· *speciem habet* (vel *cultum*) *reginæ ad aspiciendum.* nam πρέπειν a Tragicis utroque sensu frequentatur. vide Hesychium, qui varias hujus vocis significationes tangit. In hac ambiguitate, reliqui versionem Canteri et Barnesii. Codex A. omittit ὡς. Scribi potuit Οὐχ ὡς (vel ὥς) ἐπ' ἀνδρὶ—vel πρέπειν σ' ὁρῶ—vel πρέπει σε δρᾷν. Quorum quodvis facile defendi posset consentientibus MSS. Interim nihil mutavi. Legi quoque potest πένθιμος. Οὐχ ὡς ἐπ' ἀνδρὶ πένθιμος πρέπεις ὁρᾷν, activa significatione, *quæ luges*, non passiva, *qui lugetur:* quæ huic voci non solet competere: unde πένθιμος στολή, ap. Athen. XII. 5. p. 523. B. supra ver. 973. πένθιμοι κουραί. "Πρέπει εἰσορᾷν scil. ὁ στόλος. "Potest quoque leg. πενθίμῳ πρέπεις ὁρᾷν, *non similis es, quoad aspe-* "*ctum, fœminæ virum lugenti.* πρέπεις tum esset positum pro ἐμπρέπεις." *Reiskius.* Ὡς idem quod οὕτως, et cum σ' ὁρᾷν conjungendum esse censet Heathius.] *(In tota hac fabula non est locus magis ambiguus aut pluribus conjecturis patens. Versionem reliqui Canteri et Barnesii. Cod. A. omittit ὡς.)

Ver. 1058. (1068.) τύμβῳ καὶ πυρᾷ φαίνῃ πέλας; Usitatius cum genitivo πέλας τύμβου καὶ πυρᾶς. et tamen χρωτὶ πέλας ver. 1021.

Ver. 1064. (1074.) σημαίνεις σαθρόν; Adhæsisse puto literam σ: τί τοῦτ' αἴνιγμα σημαίνει σαθρόν; *quid sibi vult hoc ænigma futile?* Contrarium videtur accidisse Xenophonti Hist. Græc. lib. iv. p. 508. B. ex omissa litera: nam ibi nunc legitur, συμβουλεύσαιμ' ἄν σοι τὴν παῖδα γενέσθαι γυναῖκα, pro τὴν παῖδα ἄγεσθαι. ex γεσθαι forte fecerunt γενέσθαι.

1055. (1065.) Legendum videtur, Θέλει τι καινὸν, *aliquid novum significat*, v. 1057. *Porsonus.*

[p] Musgravius quoque mavult πρέπεις ὁρᾷν, citans Soph. El. 665. Æschyl. Suppl. 727, 8. Sed præterea emendat πενθίμως, *Quam alienam a luctu propter maritum speciem habes.*

Pro *τήνδ'* (ver. 1065.) in aliquot editt. male legitur *τήνδε.*

Ver. 1066. (1076.) *Ὦ θύγατερ, οὐ μὴ μῦθον ἐπὶ πολλοὺς ἐρεῖς.* Hoc est, verbis Nutricis ad Phædram, Hippol. 214. *Οὐ μὴ παρ' ὄχλῳ τάδε γηρύσῃ.* "Forte *ἐπὶ πολλῶν*, *coram multis*, aut *ἐπὶ πολλοὺς* hic loci esset pro "[q] *εἰς πολλοὺς* dictum." *Reiskius.* *(Prius probat cl. Valckenærius ad Hippol. 213.) *[Citatur in Lexicis ex Homer. 'Οδ. Ξ. ver. 403. *ἐπ' ἀνθρώπους*, *inter homines, coram hominibus. ἐπὶ, versus*, Matt. xii. 49. *ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς*: quod vertitur *in discipulos suos:* et notatur *directio. ἱεὶς ἐπὶ θυμέλας*, Iph. Aul. 152. Lucas iii. 2. *ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην.* Xenophon Hist. Græc. lib. III. p. 490. C. *σπονδὰς ἐποιήσαντο, ἕως ἀπαγγελθείη τὰ λεχθέντα, Δερκυλλίδᾳ μὲν, ἐς Λακεδαίμονα, Τισσαφέρνει δὲ,* ΕΠΙ *βασιλέα. Οὐ μὴ ἐρεῖς, nequaquam dices*, id est, *ne dixeris:* ne stulta videare.]

Ver. 1069. (1079.) *Ὅμοιον· οὐ γὰρ ἂν* [r] *κίχῃς.* *Ὅμοιον* non est *simile est*, ut interpretes; neque *verisimile est, credibile est*, ut Brodæus: sed, *Tantundem est, nil refert, it is all one: c'est la même chose.* Æschylus Agam. 1413. *σὺ δ' αἰνεῖν, εἴτε με ψέγειν θέλεις, Ὅμοιον. tu vero sive me laudare, seu vituperare velis, Tantundem* est. et ver. 1248. *Καὶ τῶν δ' ὅμοιον εἴτι μὴ πείθω· et tantundem* est, *si in nullo horum credar.* Herodotus VIII. 80. in oratione Themistoclis ad Aristidem: *ἢν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα· ἢν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται· οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται*, &c. ubi bene vertitur, *perinde nobis erit.* et ita hic vertit *ὅμοιον* Reiskius.

Pro *ἂν* Codd. A. B. C. *μη*, quod in contextum recepi. paullo ante cum futuro *οὐ μὴ μῦθον—ἐρεῖς.* utrovis modo probum; ut et sæpissime cum subjunctivo Aoristi primi. licet id neget hypothesis [s]. sed frustra negat. Versu sequenti *παρεῖται* (si recte habet) ponitur pro *καθεῖται, demittitur*, Iph. Taur. 114. nam *παρεῖται* fere aliam rem exprimit, nempe, *laxatur, resolvitur, remittitur:* vide Alcest. 202. Heb. xii. 12. Orest. 879. *παρειμένον νόσῳ.* Bacch. 635. 681. *σώμασιν παρειμέναι*, de *dormientibus. μεθήσω σῶμα* eodem sensu, Hippol. 359. Helen. 1412. Athenæus VII. p. 317. B. Dorvill. ad Chariton. p. 653. Hæc loquens Evadne, seipsam dejicit.

[q] Omnino lege *εἰς πολλούς.* Vide Æschyl. Pers. 161. Sophocl. Electr. 608. Trach. 493. Œd. Tyr. 93. Euripid. Hec. 303. Orest. 1567. Hippol. 986. Suppl. 668. Bacch. 718. *Porsonus.*

[r] De verbo *κιχάνειν* vide Valckenær. ad Eurip. Hippol. 1442. *Porsonus.*

[s] Dawes. M. C. p. 222. *Porsonus.*

Ver. 1072. (1082.) Hunc versum in duos dividi debere censet Heathius,

Ἰὼ γύναι, basis iambica

Δεινὸν ἔργον ἐξειργάσω periodus.

Ver. 1075. (1085.) ὄψει. Nescio quo sensu dicatur *videbis* (prout vertunt) audacissimum facinus, cum ille *jam viderat.* ὄψει dativum est ab ὄψις, *visus*, [t] *aspectus.* παθὼν ὄψει ἔργον τὸ πάντολμον *qui vidisti* (visu passus es) *rem hanc summe audacem.* Ὦ κακὰ παθὼν, ἰδών τε, δυστυχὴς γέρον· Andromach. 1214. Minus fuisset si *audivisset* tantum. vide Sophocl. Œd. Tyr. 1261. Pro σχέτλια et τάδε, versu antecedenti, non male legi posset σχέτλιε et τόδε. Quæ noto, et multa talia, non quod ea mutanda existimem, sed ne quis ea mutet sine libris et necessitate.

Ver. 1076. (1086.) Codd. omnes αθλιωτατον. *[quibus non possum accedere.]

Ver. 1077. (1087.) μετέλαχες Τύχας Οἰδιπόδα, γέρον, Μέρος. Id est, κατὰ μέρος, *partim.* Quomodo partim ? Quia una ex tuis liberis voluntaria morte et sua culpa periit, sicut Œdipi uterque, Eteocles et Polynices. Hinc Statius Theb. XII. 18. *Œdipodi par est fortuna doloris Ac mihi.* μέρος, ut Iph. Taur. 1299. Heraclid. 678. Cod. C. μετελλαχες.

Ver. 1086. (1096.) ἐξορθούμεθ' ἄν. Dubitaveram utrum ἐξωρθούμεθ' ἄν, *(an ἐξορθούμεθ' ἂν) an ἐξορθοίμεθ' ἄν. Prius malunt omnes Libri Gallici. et ita Miltonus, et Heathius, cum alio viro docto. Versu antecedenti, τις est τις ἡμῶν, alioquin, si opus esset, legi posset, εἴ τιν' ἐξημάρτομεν.

Ver. 1088. (1098.) Παίδων τ' ἐραστὴς ἦν. Suspiciosæ significationis locutio videri potest. nam παίδων ἐραστὴς nefario sensu ponit Aristophanes Plut. 154. eodem quo παιδεραστής : et alii. Cl. Bentleius ex hac locutione παίδων ἐραστὴς [u] argumentum duxerat contra τὴν γνησιότητα Epistolarum Phalaridis. Hic locus Phalaridem defendit, satis aliunde

[t] Mihi magis placeret ὄψει ταλᾶς visu pateris. *Musgravius.*

1084. (1094.) De hoc proverbio vide J. Toupium Cur. Noviss. in Suidam p. 33. 34. *Porsonus.* (T. III. p. 53.)

1087. (1097.) Hinc defendes Nostri Phœn. 896. *Porsonus.*

[u] Confer Ion. 67. Ἥκουσι πρὸς μαντεῖ' Ἀπόλλωνος τάδε, Ἔρωτι παίδων. Dan. 6. Οὗτος δ' ἔρωτι παιδὸς ἄρσενος σχεθείς. Ion. 1246. Παίδων γὰρ ἐλθοῦσ' εἰς ἔρον Φοίβου πάρα. *Porsonus.* Euripid. Ion. 67. citavit Lennepius ad locum Phalaridis p. 211.

reprehensibilem. Necesse est ut παίδων hoc loco idem sit quod τέκνων, *liberorum.* *(non *puerorum*) *[*a lover, or desirer of children.* Dicam aliquid de hac locutione, ad Iphig. Aulid. ver. 460.]

Pro ἀπωλλύμην Cod. A. απωλυμην. voluit forte ἀπωλόμην.

Ver. 1089. (1099.) κἀξεπειράθην τέκνων,

Οἷον στέρεσθαι πατέρα γίγνεται τέκνων.

Rem certam puto Canteri conjecturam (quam et meam vere possum dicere) κἀξεπειράθην τεκών. Dicit Iphis, omnem hominem debuisse duplicem vitam, seu duas vitas habere, juventutem et senectutem primam et secundam; ut si quid in prima erratum fuisset, in secunda corrigeretur. *Si vero,* inquit, *ego ad hoc venissem,* (id est, si hoc consecutus fuissem, si hoc mihi concessum fuisset) *et, si factus pater* (τεκὼν,) *experimento cognovissem quam acerba res sit liberis privari; non fuissem in his infortuniis in quibus nunc sum.* Quare? quia nihil induxisset me ut in secunda vita liberos iterum susciperem, quorum amissionem in prima tam gravem sensissem. Τεκὼν pro τοκεὺς, cum eadem constructione, si verum sit istud Electr. 335. ὅ τ' ἐκείνου τεκὼν, *et illius pater:* nisi ibi potius scribendum *(quod puto) ἐκεῖνον τεκὼν, ut mox hac fab. νεανίαν τεκὼν, et Troas. 458. Barnesius hoc loco legendum suspicatur κοὐκ ἐπειράθην τέκνων, per parenthesin. De duplici vita, eadem est sententia Herc. Fur. 657. De τεκὼν (vel τεκνῶν, a verbo τεκνοῦν) consentit Reiskius, et Heathius.

Ver. 1094. (1104.) Εἶεν· τί δὴ χρῆν τὸν ταλαίπωρόν με δρᾶν; Codex C. Χρη. Recte. et ita edidi. Simile est istud Phœniss. 1643. Εἶεν· τί δράσω δῆθ' ὁ δυσδαίμων ἐγώ; Œdipus loquitur.

Ver. 1095. (1105.) ἐρημίαν ἴδω Πολλῶν μελάθρων. Scripsit, opinor, ἐρημίαν Πολλὴν, *multam solitudinem* meæ domus: cum interrog. ad finem sententiæ, post βίῳ: quam et in Aldina jam invenio. Frequentissima hæc est mendorum caussa, quando adjectivum trahitur in eandem terminationem, vel in eundem numerum et genus, cum proximo substantivo. cujus rei in hoc ipso dramate multa sunt exempla. Reiskius quoque Πολλὴν conjicit.

Ver. 1097. (1107.) Ἦ πρὸς μέλαθρα τοῦδε Καπανέως μόλω,
Ἥδιστα πρίν γε δή ποτ' ἦν παῖς ἥδε μοι;
Ἀλλ' οὐκέτ' ἐστίν.

Secundum versum interpretantur, *Gratissimam* (domum) *quidem mihi quondam, dum superstes esset hæc mea filia?* δή ποτε vero non est

dum, sed *olim*, ut ver. 1131. Hecub. 891. et passim. Rectius forte ita interpungas :

Καπανέως μόλω ;
Ἥδιστα πρίν γε· δή ποτ' ἦν παῖς ἥδε μοι,
Ἀλλ' οὐκέτ' ἐστίν· ἥ γ' ἐμὴν &c.

Δή ποτ' initio sententiæ, ut Apollon. Rhod. III. 996. Canterus legit, probante Heathio, πρίν γε δῆθ', ὅτ' ἦν—Piersonus Verisimil. I. 6. Ἥδιστα· πρίν γε &c. *[" Reiskius, Ἦν πρὸς μελάθρῳ, *quando venirem ad* " *ædes*. et, πρὶν δὴ, *donec*, i. e. *dum* vel *quoad*, ut, inquit, Androm. " 1147. *Suavissimæ mihi erant hæ ædes donec mihi erat filia* τῇδε, *hic*. " nam sic legendum pro ἥδε existimat." Mihi placet Piersoni conjectura. πρὶν δή ποτε ut Herc. Fur. 444, 445. et alibi.]

Ver. 1101. (1111.) Κατεῖχε χερσί. Editt. plurimæ priores χερί. Barnesius ob metrum mutavit in χερσί. Sed Codd. A. B. et Ald. habent χειρὶ : et sic edidi. ita Iphig. Aul. 1226. in re simili :

περὶ σὸν ἐξαρτωμένης
Γένειον, οὗ νῦν ἀντιλάζυμαι χερί.

et sic Bacch. 1317. vide Homer. Iliad. Α. 501. Θ. 371.

Ibid. πατρὶ δ' οὐδὲν [z] ἥδιον. Secunda in ἥδιον hic corripitur, licet pro-

[z] 1101. (1111.) ἥδιον. Huic loco laboranti medicas manus admovit eruditissimus Burneius (*Monthly Review*, N. S. T. XXVIII. p. 434.) et verba sic constituit: καὶ κάρα τόδε Κατεῖχε χερσίν· οὐδὲν ἥδιον πατρὶ Γέροντι θ. Placuit hæc conjectura, quod ex ipsius ore olim didici, peritissimo harum rerum judici, R. Porsono, cujus nota ad Orest. 499. legi meretur. " Si κακίων secundum " corripere statues, contra Atticorum " consuetudinem peccabis ; sola enim " exceptio, quæ speciem habet, est " Suppl. 1104."

Sed cum Burneius libro supra memorato Dawesianum canonem exemplis undecunque allatis confirmarit, nemini, credo, rem ingratam facturus sum, si disputationis istius summam huc transtulero.

" Comparativa in ιων desinentia 1. " apud Ionicæ et Doricæ dialectorum " scriptores penultimam corripiunt ; " 2. apud Atticos vero producunt."

ΑΙΣΧΙΩΝ. 1. Homer. Il. Φ. 437. ἀρξάντων ἑτέρων· τὸ μὲν αἴσχιον αἴκ' ἀμαχητί. Pindar. Isthm. Z. 32. οὐκ αἴσχιον φυᾶς, cui respondet in antistr. τὸν φέρτατον θεῶν.

2. Euripid. Helen. 271. Αἴσχιον εἶδος ἀντὶ τοῦ καλοῦ λάβω. Aristoph. Plut. 590. πολὺ τῆς πενίας πρᾶγμ' αἴσχιον ζητεῖς αὐτῷ περιάψαι. Eccles. 625. [a] φεύξονται γὰρ τοὺς αἰσχίους ἐπὶ τοὺς δὲ κα-

[a] Praxagoræ orationem, quæ proxime sequitur, perspicacissimi Tyrwhitti sollertia reformatam mecum aliquot abhinc annis communicavit Porsonus: ἀλλὰ φυλάξουσ' οἱ φαυλότεροι τοὺς καλλίους ἀπιόντας Ἀπὸ τοῦ δείπνου, καὶ τηρήσουσ' ἐπὶ τοῖσιν δημοσίοισιν· Κοὐκ ἐξέσται παρὰ τοῖσι καλοῖς καὶ τοῖς μεγάλοις καταδαρθεῖν Ταῖσι γυναιξὶν, πρὶν τοῖς αἰσχροῖς καὶ τοῖς μικροῖς χαρίσασθαι. Ultimum χαρίσασθαι Porsono debetur.

ducatur Ion. 1121. et Cyclop. 250. Corripitur quoque in vulgatis Aristoph. Εἰρήν. ver. 1140. et Acharn. 270. de quo loco vide Dawesium

λοὺς βαδιοῦνται. Menander. Ἐπιτρ. apud Stobæum Grotii LXXXVII. p. 363. Cleric. p. 68. Αἴσχιόν ἐστι· τὸ δ' ἐδυνᾶσθ' ἀνθρώπινον. In sequentibus quantitas hujus vocis definiri nequit, Euripid. Med. 506. Soph. Electr. 559.

ΑΛΓΙΩΝ. 1. Homer. Il. Σ. 278. στησόμεθ' ἀμπύργους, τῷ δ' ἄλγιον αἴ κ' ἐθέλῃσιν. 2. Soph. Antig. 64. καὶ ταῦτ' ἀκούειν, κἄτι τῶνδ' ἀλγίονα. Nihil decernunt Æschylus Prom. 933. Euripid. Hippol. 490. Med. 238. Prologus Rhesi apud Valckenærium Diatr. p. 90.

ΒΑΘΙΩΝ. 1. Theocritus E. 43. μὴ βάθιον τήνω πυγίσματος ὕδει ταφείης. 2. Apud Atticos non invenitur.

ΒΕΛΤΙΩΝ. 1. [b] Od. P. 18. πτωχῷ βέλτιον ἐστὶ κατὰ πτόλιν, ἠὲ κατ' ἀγρούς. Sed hic legendum βέλτερον, cum MSS. optimis, et Eustathio, quam comparativi formam alibi sæpius usurpat Homerus. Βέλτερον etiam Hesiodus Opp. D. 365. Apollon. Rhod. I. 254. II. 338. III. 507. IV. 1255. Æschylus S. Theb. 337. βέλτερα τῶνδε πράσσειν. Suppl. 1067. τὸ βέλτερον κακοῦ. Idem in superlativo βέλτατος Eumen. 489. Suppl. 1052. Sed βέλτιστος Agam. 397. βελτίων nullibi usus est. Nam in fragmento apud Athen. IX. p. 375. E. plane scribendum βέλτερον. 2. Euripid. Androm. 727. τἄλλ' ὄντες ἴστε μηδενὸς βελτίονες. Ion. 424. εἰς παῖδα τὸν σὸν μεταπέσοι βελτίονα. Vide Meleag. apud Stobæum LXX. p. 70. Clement. Alex. II. p. 620. Incert. Stobæi Flor. I. p. 5. ed. Grot. Sophocl. Fr. incert. C. Aristoph. Plut. 105. 558. 576. 595. Equit. 857. Pac. 448. Nub. 1050. Eccl. 214. 475. Acharn. 650. 1077. Ran. 1009. Thesm. 200. 810. Ex Euripid. Or. 1147. Hippol. 294. Alcest. 1179. Iph. Aul. 1017. Hel. 1057. Electr. 1068. Erecth. fragm. I. 6. Aristoph. Plut. 1149. Nub. 489. 594. Thesm. 774. Menandro apud Stob. Grotii III. p. 80. Cleric. Incert. in Grotii Excerpt. p. 949. Apollodoro Stobæi Grot. p. 461. nihil certi colligi potest.

In Menandro apud Stobæum Grotii p. 497. Fr. Cleric. p. 184. Salmasio auctore proditur, ἂν πρῶτος ἀπέλθῃς, καταλύσεις σὺ βέλτιον. Edd. priores dant καταλύσεις βελτίονα. Burneii observata in ipsa censura legantur integra. Interim Comici ῥῆσιν sequentem in modum habeas Porsoni sagacitate suis numeris restitutam: τοῦτον εὐτυχέστατον λέγω, Ὅστις θεωρήσας ἀλύπως, Παρμένων, Τὰ σεμνὰ ταῦτ' ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθεν ταχύ, Τὸν ἥλιον τὸν κοινὸν ἀστέρ', ὕδωρ, νέφη, Πῦρ. ταῦτα, κἂν ἑκατὸν ἔτη βιῷς ἔτι, Ὄψει παρόντα, κἂν ἐνιαυτοὺς σφόδρ' ὀλίγους· Σεμνότερα τούτων ἕτερα δ' οὐκ ὄψει ποτέ. Πανήγυριν νόμισόν τιν' εἶναι τὸν χρόνον, Ὅν φημι, τοῦτον, ἢ 'πιδημίαν ἐν ᾧ Ὄχλος, ἀγορά, κλέπται, κυβεῖαι, διατριβαί. Ἂν πρῶτος ἀπέλθῃς καταλύσεις, βελτίονα Ἐφόδι' ἔχων ἀπῆλθες, ἐχθρὸς οὐδενί. Ὁ προσδιατρίβων δ' ἐκοπίασεν ἀπολέσας, Κακῶς τε γηρῶν ἐνδεής του γίγνεται, Ῥεμβόμενος ἐχθροὺς εὗρ', ἐπεβουλεύθη ποθέν. Οὐκ εὐθανάτως ἀπῆλθεν, ἐλθὼν εἰς χρόνον.

ΒΡΑΔΙΩΝ. 1. Hesiodus Opp. et D. 528. στρωφᾶται, βράδιον δὲ πανελλήνεσσι φαείνει. 2. Attici hoc comparativo non utuntur. Vide Grævium ad Luciani Pseudol. T. III. p. 573. In Babrii Choliambis p. 15. n. CIV. τὸ μὲν βράδιον, τὸ δὲ τάχιον ἐμπίπτει.

ΓΛΥΚΙΩΝ. 1. Il. A. 249. τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή. Ita et Theocritus XIV. 37. Apollon. Rhod.

[b] Βέλτιον mediam corripit Mimnermo Stobæi p. 399. ed. Grot.

Misc. Crit. p. 254. ubi dicit, Comparativa in *ιων* exeuntia in sermone Attico penultimam semper producunt. Eam producit Bentleius in

III. 815. Mosch. B. 3. 2. In Tragicorum et Comicorum reliquiis semel tantum reperitur, Soph. Philoct. 1461. *νῦν δ' ὦ κρῆναι γλύκιον τε ποτὸν,* ubi Scholiastes observat nonnullos exhibere *Λύκιον*, quod in margine quoque ed. Brubach. 1544. comparet. Silet Brunckius. Scribendum fortasse *γλύκερον.* Quæ vox Euripidem Med. 1106. Aristoph. Lysist. 971. Thesm. (Scytha loquitur) 1192. patronos nacta est. Ac sane probabile est comparativum *γλυκίων*, ut et superlativum *γλύκιστος* poetis Atticis rarissime vel nunquam adhiberi. *Γλυκύτερος* conspicitur Aristoph. Av. 1342. *γλυκύτατος* Euripid. Orest. 159. Cycl. 126. Aristoph. sæpius v. g. Ran. 311. Acharn. 475. Pac. 526. Eccl. 124. 241. 1046. &c.

ΕΧΘΙΩΝ. 1. Exemplum hujus vocis in Epicorum scriptis nondum invenimus. 2. Æschyl. Suppl. 507. *ἀλλ' ἢ δρακόντων δυσφρόνων ἐχθίοσιν.* Euripid. Troad. 1066. *τὸ μῶρον αὐτῶν, κἂν ἔτ' ὦσ' ἐχθίονες.* Soph. O. T. 272. *τῷ νῦν φθερεῖσθαι, κἄτι τοῦδ' ἐχθίονι.* Philoctet. 683. *τοῦδ' ἐχθίονι συντυχόντα θνατῶν.* Versus hendecasyllabus. Ex Æschyl. Pers. 438. Euripid. Electr. 222. Sophocl. Aj. 1054. Antig. 86. Electr. 1047. 1189. Aristoph. Av. 370. nihil, quod in alterutram partem utile sit, facile colligas. Versum Epicratis Athen. VI. p. 262. D. sic distribue, *Τί γὰρ Ἔχθιον ἢ παῖ, παῖ, καλεῖσθαι παρὰ πότον* [c].

ΗΔΙΩΝ. 1. Theocritus I. 7. *Ἅδιον ὦ ποιμὰν τό τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχές.* Bion. VII. 11. *ἐξερέω Κλεόδαμε τό μοι πέλει ἅδιον ἄλλων.* 2. Euripid. Cycl. 251. *ἥδιον ἐστίν· οὐ γὰρ αὖ νεωστί γε.* Sic Ion. 1140. Aristoph. Acharn. 1116. Av. 785. Pac. 1140. Vesp. 520. et 291. in versu Ion. a minore, qui tamen non usquequaque sanus videtur. Ita etiam Menander apud Stobæum Grot. LXXXIII. p. 345. Cleric. p. 238. Philemon Stobæi XIX. p. 101. Cleric. p. 302. Apollodorus Carystius Athen. VII. p. 280. F. Grotii Excerpt. p. 803. Mediam syllabam incertam habet Æschyl. Agam. 613. Euripid. Hippol. 291. Cycl. 443. Helen. 823. Erecth. fragm. VII. 1. et 3. Phœnic. fr. 111. Sophocl. Aj. 1011. O. T. 592. Aristoph. Av. 3. Alexide Stobæi LXVIII. p. 277. Athen. p. 28. E. Pherecrate Athen. IV. p. 159. F. Diphilo Stobæi XXI. p. 109. Antiphane Athen. VI. p. 258. Grot. Excerpt. p. 613. Mnesimacho Athen. VIII. p. 319. D. Grot. Excerpt. p. 661. In Aristoph. Acharn. 271. lectionem Dawesio propositam confirmant MSS. cum Suida v. *Λάμαχος.* In Pac. 1140. *ἐσθ' ἥδιον* MS. Rav. et alter apud Brunckium. In Menandro Fr. Cleric. p. 98. *ἥδιον* ex emendatione Casauboni ad Athenæum IX. p. 385. provenit. Theophilum Athenæi p. 563. corrige *ἥν ἐστ' ἰδεῖν ἥδιον ἢ τὸ θεωρικόν.* Moschio Stobæi Tit. ΡΚΒ. fol. penult. ed. Trinc. *Ἐπὰν γὰρ ἡ κρίνουσα καὶ τὰ ἡδίων Καὶ τἀνιαρὰ φροῦδος αἴσθησις φθαρῇ.* Edd. 2. 3. 4. 5. 6. cum Grotio p. 515. *ἡδίω* et *φθαρῇ.* Legendum videtur, *Ἐπὰν γὰρ ἡ κρίνουσα σοι τὰ θ' ἡδέα, Καὶ τἀνιαρὰ—*

[c] Qua fide MS. optimum contulerit Schweighæuserus, ipse viderit. Obiter tamen noto (ex monitu Porsoni) sextum fragmenti Epicratis versum in integrum restitui posse ex Athenæi recentissimo et sæpe inquinatissimo codice in Museo Britannico Londini adservato. MS. enim *ὁ δὲ χοααιν ποιεῖ.* Leviter corrige *ὁ δὲ χολᾷν ποιεῖ.*

Menandreis p. 119. et tamen ille, Salmasius, et Grotius corripiunt secundam in *βέλτιον*, ibid. p. 77. Media in Dorico *ἅδιον* corripitur

Restat Comicus Athenæi VIII. p. 336. F. *Τύρβαζε Μάνη· γαστρὸς οὐδὲν ἥδιόν.* Hoc fragmentum Sotioni Alexandrino potius quam Alexidi tribuendum statuerunt [d] viri doctissimi. Quorum si rata sit sententia, nihil habebis quod canoni supra exposito rite adversetur. Quod si quis tamen strenue affirmet, severiores scenæ Atticæ leges recentioribus poetastris diligenter servatas fuisse, is nullo negotio corrigere poterit *τ. Μ. γαστρὸς οὐδ' ἥδιον ἕν.*

ΚΑΚΙΩΝ. 1. Il. I. 597. *ἐνταῦθα τρέψεις, φίλος, κάκιον δὲ κεν εἴη.* [e] 2. Æschyl. S. Theb. 600. *κάκιον οὐδὲν, κάρπος οὐ κομιστέος.* Agam. 867. Euripid. Hec. 308. 1253. Phœn. 759. Hippol. 383. Alcest. 313. 762. Androm. 916. Bacch. 483. Heracl. 179. 327. 348. Helen. 427. 1233. Ion. 649. 874. 1403. Electr. 1088. Alexandr. Fr. VI. 4. Autolyc. III. 2. Dict. XIII. 5. Erysth. VI. 2. Melanipp. VII. 1. Incert. XVII. 4. XXI. 2. XXXIX. 6. Soph. Œd. T. 428. Antig. 1281. Philoctet. 1058. 1097. in Choro. Fragm. Epigon. II. 2. Incert. 58. Aristoph. Thesm. 203. 532. Euripidem Orest. 499. emendavit Porsonus. Idem apud Clement. Alexand. Strom. IV. p. 592. *πᾶσα γὰρ ἀνδρὸς κακίων ἄλοχος Κἂν ὁ κάκιστος Γήμῃ τὴν εὐδοκιμοῦσαν.* Priora tria verba omittit Stobæus Gesneri Tigur. 1559. p. 432, 45. Pessime H. Stephanus Schediasm. V. 12. iambicos numeros hic latere suspicatus est, ob id jure reprehensus a Porsono Append. Toup. T. IV. p. 436. Vera est fortasse lectio a viro quodam docto proposita *χείρων.*

ΚΑΛΛΙΩΝ. 1. Il. Ω. 52. *ἕλκει· οὐ μὴν οἱ τόγε κάλλιον οὐδέ τ' ἄμεινον.* Pind. Pyth. Ε. 15. ΙΑ. 87. Nem. ΙΑ. 32. Fragm. apud Aristoph. Equit. 1261. Theocrit. I. 54. Callim. Cer. 19. 20. 23. 2. Euripid. Med. 584. 669. Bacch. 877. 897. in Choro. Heracl. 512. Helen. 781. H. Fur. 624. Antiope XXVII. 1. Sophocl. Œ. T. 55. Aristoph. Plut. 938. Eccl. 71. 626. Lysistr. 1158. Eubulus Athenæi XII. p. 519. Mediam incertam habet Euripid. Or. 781. Iph. Aul. 1471. Phœn. 549. Hippol. 615. Heracl. 208. Aristoph. Av. 63. Lysist. 76. Menandro Stobæi p. 233. Cleric. p. 222. In Comicorum fragmentis a. 1553. Parisiis a Morelio editis citatur tanquam Menandri, *ταὐτόματον ἡμῶν καλλίω βουλεύεται.* Incerto Poetæ tribuunt Grotius Excerpt. p. 945. Winterton Poet. Min. p. 525. Hemsterhusius post Colloq. Select. Luciani Amstel. 1708. Brunckius Gnomic. p. 242. Ad hunc versum, cujuscunque tandem fuerit auctoris, respicit Cicero Epist. Attic. I. 12. p. 64. ed. Græv. *Nescio an ταὐτόματον ἡμῶν.* Laboranti metro sic facile succurras, *Κάλλιον ἡμῶν ταὐτόματον βουλεύεται.* Non dissimilis est sententia Plauti Mostell. I. 3. 40. Terentii Phorm. V. 1. 30.

ΚΕΡΔΙΩΝ. 1. Hom. Il. Γ. 41. *καί κε τὸν βουλοίμην καὶ κεν πολὺ κέρδιον ἦεν.* Pindar. Nem. Ε. 30. Apollon. Rhod. III. 798. Theocrit. ΚΕ. 33. 2. Apud Scenicos poetas nusquam reperitur.

ΚΥΔΙΩΝ. 1. Non usurpant Epici. 2. Incertæ est quantitatis Euripid. Alcest. 981. Androm. 640.

ΛΩΙΩΝ. 1. Hom. Il. Α. 229. *ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.* Hesiod. Opp. D. 350. Theocrit. XXVI. 32. Apollon. Rhod. III. 527. IV. 1102. Callimach. Jov. 2. Epigr. I. 5. Vetus Oraculum apud Herodot.

[d] Cf. Marklandum supra v. 127.

[e] Producit Theognis 1129.

in Theocrito semper, vel sæpe. *Γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον*, in fine senarii comici, apud Athen. VIII. 3.

Ver. 1102. (1112.) *ἀῤῥένων δὲ μείζονες ψυχαί.* Opinor *ἀῤῥένων γε*, vel *δή*. nam *δὲ* huic loco non adeo congruere videtur. *μὲν* *(optimum foret, sed) aliquanto longius abest, nisi perierit in sequente syllaba *μει*, vel mutatum fuerit in *δὲ*, quod frequenter accidit in describendo. Vult: *ἄῤῥενες μὲν θηλειῶν μεγαλοψυχότεροί εἰσι, ἧσσον δὲ γλυκεῖς εἰς τὸ θωπεύειν.* Pro *δὲ* (ver. 1105.) legi posset *τε*.

Ver. 1108. (1118.) *ὡς μισῶ σ' ἔχων.* *Σε*, i. e. *γῆρας*. Eadem locutione, *ἔχω γῆρας*, utitur Homerus Iliad. Δ. 315, 316. et Noster fragm. Phœnicis, *Ὦ γῆρας, οἷον τοῖς ἔχουσιν εἶ κακόν*! ubi forte præstaret *τοῖς σ' ἔχουσιν*[x], ut hoc loco: quia *τοῖς ἔχουσιν* ambiguum est, et nonnunquam significat *divitibus*. Istud *σ'* in bivio est, et utrique applicari debet, *μισῶ σε, ἔχων σε.*

Ver. 1110. (1120.) *Βρωτοῖσι καὶ ποτοῖσι καὶ μαγεύμασι.* Exemplaria antiqua habent[y], *Νώτοισι καὶ στρωμναῖσι καὶ μαντεύμασι.* Satis absurde. Ex Plutarchi Consolat. ad Apollon. p. 110 C. dudum correxeram, *Βρωτοῖσι καὶ ποτοῖσι μαγγανεύμασι*, *Esculentis et poculentis præstigiis*, i. e. *scitamentis*, vel *condimentis*, pro eo quod est *καὶ μαγεύμασι* in Plutarcho, et *magicis artibus*, quod nihili puto. inveni postea citatum apud M. Antoninum Imp. lib. VII. 51. *Σίτοισι καὶ πότοις καὶ μαγγανεύμασι* pro *ποτοῖσι μαγγανεύμασι*. ubi vide Cl. Gatakerum, qui appositum locum adduxit ex Greg. Nazianzeno De amore Paupert. Orat. XVI. *λιπαρὰς*

I. p. 43. 2. Hoc comparativum Tragicis semper est disyllabon. Æschyl. Pers. 526. Euripid. Med. 916. Soph. Œ. T. 1038. 1513. Trach. 736. Philoct. 1079. 1100. Aj. 1265. 1416. Sic etiam Lycophro 1412.

ΡΙΓΙΩΝ. 1. Hom. Il. A. 325. *Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται.* Hesiod. Opp. D. 703. Apollon. Rhod. III. 430. IV. 402. Orpheus apud Clement. Alex. Strom. VI. p. 738, 10. 2. Non usurpant Attici.

ΤΑΧΙΩΝ. Hoc comparativo parcius vel nunquam utebantur Poetæ vetustiores Dorici et Ionici. Occurrit quidem penultima producta in Epigrammate Antipatri Brunck. Anal. II. 6. 1. *Εἰς Ἀΐδην μία πᾶσι καταίβασις· εἰ δὲ τάχιον Ἡμετέρη, Μίνω θᾶσσον ἐποψόμεθα.* 2. Formam *θᾶσσον* libentius adhibuerunt Attici. v. g. Euripid. Or. 729. Soph. Aj. 581. Aristoph. Plut. 604. Menander Cleric. p. 236. Philemon Cleric. p. 292. Eupolis apud Suidam v. *ἀλφάνει*. Alexis Athenæi VI. p. 244. E. Antiphanes ejusdem XII. Vide Phrynichum p. 26. T. Magistrum. p. 436. Mœrin p. 364. Herodianum p. 436. ubi tamen Piersonus ex Menandro A. Gellii II. 23. Cleric. p. 152. *τάχιον* excitat, sed in fragmento longe mendosissimo, quod viros doctissimos diu frustraque exercuit.

[x] Probante Valckenærio Diatr. c. XXIV. p. 271. *Porsonus.*

[y] *Βρωτοῖσι καὶ πότοισι* ex Plutarcho dederat Grotius Exc. p. 269.

τραπέζας, καὶ τὰ μαγείρων καὶ ὀψοποιῶν μαγγανεύματα: quæ τὰς μαγειρικὰς μαγγανείας vocat Athen. I. 8. p. 9. quem vide etiam lib. IX. 3. p. 372. D. Credo Euripidem scripsisse μαγγανεύμασι. Xenophon hæc vocat σοφίσματα, Hieron. p. 904. A. Βρώματος ἐξαπάτη, Antholog. lib. IV. p. 370. Brodæus conjicit νωθροῖσι, *quiete, laboris fuga.* et Miltonus idem margini adscripserat. Plutarchi locum non meminerant. Idem De Sanit. tuend. p. 126. A. τὰ σιτία καὶ τὰ ὄψα μονονοὺ μαγγανεύειν καὶ φαρμάττειν. vide et quæ præcedunt: et Spanhemium ad Aristoph. Plut. 310. Legi quoque posset μηχανήμασι, ex eodem loco Xenophontis, et Alexide apud Athenæum lib. III. p. 124. sed verum puto μαγγανεύμασι.

Versu proxime sequenti παρεκτρέπειν ὀχετὸν est παροχετεύω, una voce, Bacch. 479. et Antonin. Imp. XII. 2. Grotii ὄλεθρον minus necessarium videtur.

Ver. 1112. (1122.) ἐπειδὰν μηδὲν ὠφέλουν πόλιν. Ὠφελῶσι γῆν, Plutarchus loco citato. Sed in Codd. A. B. notatur γρ. παλιν. hoc esset, ἐπειδὰν μηδὲν ὠφέλουν, πάλιν—ἔῤῥειν. *[Quod nonnullis placebit.] Aliis Plutarchi lectio vera potest videri propter ἐπειδὰν, quod cum indicativo nunquam, puto, ab Euripide conjungitur; neque invenio ἐπειδὴ in exemplaribus. Ad sensum parum refert, utro modo legas.

Ver. 1115. (1125.) Ὀστᾶ φέρεται. Scaligeri et Canteri hanc conjecturam pro φέρετε, quod non admittebat metrum, edidit Barnesius. Admodum probabiliter. De καὶ δὴ versu antecedenti vid. Viger. Sect. VII. reg. 14.

Ver. 1118. (1128.) Πολλοῦ δὲ χρόνου σώζεις μέτα δή. Non intelligo hæc: neque adjuvat Brodæi Scholion: "χρόνον· μετὰ χρόνον. σώζεις. "*servas nos.*" Codex A. legit ζωσας δη, sine μέτα. B. ζωσας μετα δη. C. δη-ζωσας. Admisi ζώσας, et mutavi parenthesin, hoc modo:

Γραίας ἀμενοῦς (οὐ γὰρ ἔνεστιν
Ῥώμη, παίδων ὑπὸ πένθους)
Πολλοῦ δὲ χρόνου ζώσας μέτα δή, &c.

1112. Omnino legendum ex Plutarcho ὠφελῶσι γῆν. Vide Marklandum ad initium hujus fabulæ Valckenærium ad Eurip. Phœn. 6. ἐπειδὰν autem modo indicativo junctum nusquam comparet. Quare frustra est Cl. Taylorus ad Æschin. p. 13. ubi pro ἐπειδὰν νομοθετήσωμεν reponere vult ex uno MS. ἐνομοθετήσαμεν. *Porsonus.*

1113. ἐκποδὼν—νέοις. Vide Musgrav. ad Eurip. Bacch. 1148. ubi quamvis sine necessitate Piersonus ξυμφόρα in ξυμφόρας mutaverit, bene Græcum tamen est ξυμφόρας. Vide Iph. Taur. 1234. Phœn. 1006. *Porsonus.*

1114. (1124.) Locus nullo modo duplicatum δὴ, imo ne simplex quidem pati videtur. Legi potest, τάδ', ἰδοὺ, παίδων ἤδη φθιμένων. *Musgravius.*

quæ satis clara sunt. Ζώσας μετὰ πολλοῦ χρόνου, *viventis cum longo tempore*, est *per longum tempus*. ita σὺν adhibet Sophocles Œd. Tyr. 17. σὺν γήρᾳ βαρεῖς ἱερεῖς, *cum annis graves sacerdotes*, pro, *annis graves*. μετὰ cum dativo eodem modo παρέλκει in Philoctete ver. 1138. et Homero Odyss. Γ. 90. et σὺν in Ione, 1582. Soph. Ajac. 306. *[Reiskius conjicit, ῥώμην, et Πολλοῦ τε χρόνου σώζειν μεγάλην· *fieri enim nequit ut quis ingens robur servet in luctu ob liberorum funera, et in tanta ætate.* Πολλὸν χρόνον Brodæi rectum arbitratur Heathius, qui nescivit Codicum scripturam.]

1123. (1133.) Φέρω, φέρω. Quæ sequuntur usque ad ver. 1165. in prioribus editt. habebantur ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ, et ita signabantur. Sed Scaliger, Heinsius, et Rutgersius acute perspexerunt hic esse duas strophas, et totidem antistrophas, vocibus Φέρω, φέρω, et Ἰὼ, ἰὼ bis, extra mensuram versus positis, ut sæpe fit. Hanc ordinationem in sua editione recte sequebatur Barnesius. monere omisit, titulum desiderari ante Βεβᾶσιν, οὐκ ἔτ' εἰσὶ &c. *[Quæ enim ibi sequuntur, non sunt antistrophica.] Supra notavi in Dramatis Personis, huic fabulæ præfixis, omissas esse ΠΑΙΣ (qui hic inducitur) et ΑΘΗΝΑ.

Ver. 1124. (1134.) ἐκ πυρὸς πατρὸς μέλη. Si per Codices licuisset, maluissem, ἐκ πυρᾶς, nam duo substantiva ὁμοιοτέλευτα, interdum quidem, sed non sæpe, concurrunt in Euripide, qui hunc sonum videtur cavisse.

Ver. 1125. (1135.) ἀλγέων ὕπερ. *Propter dolores*. usitatius ὑπὸ, ut ὑπὸ πένθους ver. 1117. ὑπ' ἄλγους Æschyl. Eumenid. 183. ἐπ' ἀλγέων eodem sensu Helen. 203. Sed ὑπὲρ παθέων, *ob mala*, Hippol. 159. ἔριδος ὕπερ, *ob discordiam*, Androm. 490. βραδυτῆτος ὕπερ, *propter tarditatem*, Sophocl. Antig. 944.

Ver. 1128. (1138.) Πᾶ δάκρυα φέρεις φίλα. Codd. A. B. φερεις δακρυα φιλα τη. C. πα φερεις δακρυα φιλαι τε ματρι. Vulgata convenit metro antistrophes. Δάκρυα, *lacrymas*, pro *caussam lacrymarum*, nempe, cinerem combustorum ducum. [y] *[Reiskius ita: "Παῖ (non Πᾶ) ο "*fili, affers matri amicas lacrimas, et molem aliquantulam cineris de-"functorum, loco ipsorum corporum.* unde patet comma post ματρὶ col-"locandum, post ὀλωλότων autem delendum esse."]

Ver. 1132. (1142.) Ἐγὼ δ' ἔρημος, &c. Hæc melius distingui possunt, ex Aldina,

y Musgravius olim conjecerat καί· δάκρυα φ. φ. probante Wartono ad Miltoni Lycidam 14.

Ἐγὼ δ' ἔρημος ἀθλίου πατρὸς τάλας,
Ἔρημον οἶκον ὀρφανεύσομαι λαβὼν, &c.

Notandum quoque, deesse hic quod respondeat istis Φέρω, φέρω, in strophe α'. Verum puto,

Ἰὼ, ἰώ.
Ἐγὼ δ' ἔρημος &c.

Sic paullo ante Ἰὼ ἰὼ, omittebatur in Cod. C. Ita quoque conjicit Heathius.

Ver. 1133. (1143.) Ἔρημον οἶκον ὀρφανεύσομαι λαβών. Constructio est λαβὼν ἔρημον οἶκον. Tragicis ἔρημος οἶκος dicitur, quando principalis aliqua persona ex familia moritur. sic amissa Phædra, Theseus dicit, Hippol. 860. Ἔρημος οἶκος, καὶ τέκν' ὀρφανεύεται. et hic, amisso patre, οἶκος vocatur ἔρημος. sæpius, quando quis moritur nullo hærede, proprie dicto. unde istud Menandri ap. Stob. Tit. LXXIII. p. 448.

Ὀδυνηρόν ἐστιν, εὐτυχοῦντα τῷ βίῳ,
Ἔχειν ἔρημον διαδόχου τὴν οἰκίαν.

vide Demosthenis Orat. adv. Macartatum, et πρὸς Λεωχάρην, p. m. 260. ed. Hervag. 8°. οἶκοι ἔρημοι vocantur quoque, in quibus nulli liberi nuptiis quæsiti, Iph. Aul. ver. 806.

Ver. 1137. (1147.) Τροφαί τε ματρός. Non male quis conjecerit[z], Τροφαί τε μαστῶν: ut Troas. 754. Ἐν σπαργάνοις σε μαστὸς ἐξέθρεψ' ὅδε· et Hecub. 424. Ὦ στέρνα, μαστοί θ', οἵ μ' ἐθρέψαθ' ἡδέως. nam ματρὸς jure suspectum hoc loco esse potest, licet alibi τροφαὶ ματρὸς proba sit locutio. τέλη, *ministeria* vertit Brodæus. vult poëta, Ubi sunt *vigiliæ* per totam noctem, infantibus insumtæ?

Versu antecedenti B. C. ita, πολυχευματων (ου, νυ superscr.).

Ver. 1139. (1149.) σοι μάτερ, τέκνα. Cod. A. μοι παιδες, τεκνα. B. μοι παιδες, πατερ. *(Nemo, opinor, potest dicere quænam sit vera lectio.)

Ver. 1141. (1151.) Πυρὸς τετακότας σποδῷ. Forte, Πυρᾶς σποδῷ, et τετακότα, sc. τέκνα, *resolutos in cinere rogali.* quamquam τετακότας ferri potest, quasi υἱοὺς præcessisset: vid. ad ver. 44. et statim sequitur Ποτανοί. Reiskius: "σποδῷ, si recte habet, idem est atque ἐν σποδῷ "vel εἰς σποδὸν, et πυρὸς est ὑπὸ πυρός. Conjeci tamen aliquando πόνῳ, "*labore, violentia ignis.*"

Ver. 1142. (1152.) ἤνυσαν τὸν Ἀΐδαν. Id est, ἤνυσαν[a] [ὁδὸν εἰς] τὸν Ἀΐδαν,

[z] Probat Musgravius.

[a] Exempla, quæ citat Marklandus, præter locum ex Sophocl. Ajace, nihil aut parum ad rem faciunt. Aptius

confecerunt iter ad Plutonem: ut bene vertitur. Ellipsis usitata. Pariter Sophocles Ajac. 614. ἀνύσειν τὸν ἀπότροπον Ἅδαν, i. e. ὁδὸν εἰς Ἅδαν, *migrare ad detestatum Plutonem*, seu *mori*. Eodem more ἐξανύειν πόλον ἄστρων, Noster Orest. 1685. Cum præpositione Sophocles Trachin. 669. πρινὴ Τάνδε πρὸς πόλιν ἀνύσειε· *priusquam Hanc ad urbem* [viam] *confecerit*. et Noster Hippol. 742. ἀνύσαιμι ἐπὶ ἀκτὰν: quod vertunt, *conficerem iter ad littus*. vide Schol. Aristoph. Plut. 607. Aristides Serm. Sacr. I. p. 278. ἐπορευόμεθά τε· καὶ ὡς ἠνύσαμεν, ἐπιστὰς &c. *et postquam eo pervenimus*, &c. ἀνύειν τὴν ὁδὸν, Xenophon. Cyrop. lib. II. ad fin. Homer. Odyss. O. 293. ὄφρα τάχιστα Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ. Eadem ellipsis in aliis verbis *perficiendi:* ut κραίνειν Orest. 917. in χαρακτηρισμῷ probi civis Attici qui ruri plerumque degebat: Ὀλιγάκις ἄστυ κἀγορᾶς κραίνων κύκλον· *Raro conficiens* [viam ad] *urbem, et fori circulum:* id est, raro commeans ad urbem, et conciones publicas: ἐκκλησίαις (l. ἐκκλησίας) οὐ περιερχόμενος, οὐδὲ πλησιάζων, ut Scholiastes. vulgo legitur absurde [b] χραίνων, *polluens*. Sic τελεῖν est *perficere:* unde Matt. x. 23. τελεῖν τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, est τελεῖν [ὁδὸν εἰς] τὰς πόλεις, *perficere* [iter ad] *urbes Israëlis*, quod est, *obire urbes Israëlis*. Cum præpositione Lucianus in Toxar. T. II. p. 68. ed. Græv. ἐτέλεσεν ἐς Σκύθας, *iter confecit ad Scythas*. et Hermotim. T. I. p. 558. ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἰνδοὺς τελεῖν· sc. ὁδόν. ubi Menagius adducit istud Thucydidis, εἰς Φάρσαλον ἐτέλεσε, *Pharsalum* iter *perfecit*, id est, Pharsalum pervenit.

Ver. 1143. (1153.) Πάτερ, σὺ μὲν τῶν σῶν κλύεις τέκνων λόγους.
Ἆρ' ἀσπιδοῦχος——ἀντιτάσσομαι.

Pro λόγους omnes MSS γόους. Lego et distinguo:

Πάτερ, (σὺ γὰρ τῶν σῶν κλύεις τέκνων γόους)
Ἆρ' ἀσπιδοῦχος ἔτι ποτ' ἀντιτίσομαι
Σὸν φόνον;

Similis distinctio *(cum γὰρ) Bacch. 1328. Ὦ πάτερ, (ὁρᾷς γὰρ τἄμ' ὅσῳ μετεστράφη) Ἐκθηριωθεῖσ' &c. et Aristoph. Acharn. 449. Ὦ θύμ' (ὁρᾷς γὰρ σκευαρίων) νῦν &c. τέκνων pro τέκνου, ex more. Ἀντιτίσομαι est præ-

exemplum ministrat Sophocles Antig. 816. (805.) siquidem vulgatum retineas. *Porsonus*. Vide Brunck. ad Œ. C. 1562.

[b] Sed vide Porsonum loc. cit.

1142. Si hæc cum Tyrwhitto in Antistrophica distinguas, hic versus minus apte gemello suo respondet. Legendum igitur videtur, Ποτανοὶ δ' ἠνύσαντ' ᾄδαν, cui versus 1149. optime congruet, si modo legatur, Ἅλις δ' ἀλγέων πάρεστίν μοι. *Porsonus*.

clara Canteri emendatio, de qua dubitari non oportuit. ἀντιτίσασθαι φόνον, Æschyl. Agam. 1272. ἀντιτίσασθαι πόσιν τῶνδε κακῶν, *vicissim punire maritum ob hæc mala*, Med. 261. Lycophron ver. 1367. Τριπλᾶς τετραπλᾶς ἀντιτίσασθαι βλαβάς. Accuratam notionem verbi vide ap. L. Kusterum De Verb. Medio, Sect. II. 12. p. 61. ed. Lond. 1750. Ego sine hæsitatione in contextum admisi. Pro τῶν Ald. τῆς: et ante hunc versum ponit εὐά. seu notam Evadnes, ut et bis infra, ver. 1153. Ἔτ' εἰσορᾶν &c. et 1161. Ἔκλαυσα &c. Quomodo fieri potuit? cum Evadne jam pridem mortua esset.

Ver. 1145. (1155.) ΙΦ. εἰ γὰρ γένοιτο τέκνον·
Ὅταν Θεοῦ θέλοντος &c.

Distinguendum,

εἰ γὰρ γένοιτο, τέκνον,
Ὅταν, Θεοῦ θέλοντος, ἔλθοι μοι δίκα
Πατρῷος.

Pro Ἰφ. Codd. B. C. Αδρ. Idem est γένοιτο quod εἴη, et vocis χρόνος vel καιρὸς elegans est ellipsis: εἰ γὰρ εἴη [χρόνος] ὅταν ἔλθοι μοι δίκα: *utinam sit* tempus *quando mihi obveniat vindicta!* Sic Alcest. 1109. D. Lucas xiii. 35. Plene Homerus Iliad. Δ. 164. Ἔσσεται ἦμαρ ὅταν. Joan. iv. 23. Eadem ellipsi Latini. Plautus Menæch. V. 6: 25. *prope est, quando* &c. i. e. *tempus* quando. neque dubito quin ita scripserit Cicero De Orator. I. 1. *Ac fuit, cum mihi quoque initium requiescendi* &c. ubi nunc legitur, *Ac fuit tempus cum*, vel, *tempus illud cum*. Vide Cl. Pearcium ad locum: et Scholiast. Sophocl. Ajac. 1088. unde discas eandem esse rationem locutionis ἔσθ' ὅτε, *interdum*: nempe, ἔστι χρόνος ὅτε, Εἰ γὰρ, *utinam*, ut Sophocl. Œd. Tyran. 80. εἰ γὰρ ἐν τύχῃ γε τῷ Σωτῆρι βαίνῃ, λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι. vulgo ibi legitur, τύχῃ γέ τῳ. [c] Τῷς est *sic*, cui respondet ὥσπερ, et ὡς, alibi in Sophocle et Æschylo. Pro ἔλθοι cod. B. ελθῃ. bene. Notabis Doricum δίκα in iambo, pro δίκη.

Ver. 1147. (1157.) Κακὸν τόδ' εὕδει ut εὕδων φόνος (vel φθόνος) Ἀγαμέμνονος, Electr. 41. Ὡς οὔποθ' εὕδει λυπρά σου κηρύγματα! Hecub. 662.

Ver. 1148. (1158.) γόων ἅλις τύχας, i. e. περὶ τύχας: *satis luctuum de*

[c] Vulgatum sine necessitate sollicitat vir doctus. Æschyl. Theb. 478. σὺν τύχῃ δέ τῳ. ut recte edidit Brunckius. Choëph. 136. σὺν τύχῃ τινί. τῷς tamen nuper edidit Brunckius. *Porsonus.*

1146. Pro ὅταν Musgravius ἔτ' ἄν, quod nisi fiat, legendum ex MS. ἔλθῃ. *Porsonus.*

fortuna: ut μέλος τύχης *cantilena* seu *querela de fortuna,* Iphig. Aul. 1279. neque opus esse puto alia distinctione. Reiskius ita: γόων ἅλις, στοναχᾶς ἅλις ἀλγέων τε πάρεστί μοι.

Ver. 1149. (1159.) Pro πάρεστί μοι Cod. A. B. μοι παρεστι. et ver. 1152. pro ἐκδικατὰν omnes tres εκδικασταν, quod in contextum ideo recepi (vide ver. 1215.) ut et παρακέλευσμα (ver. 1155.) ex A. B. et Ald. pro παρακέλευμα. vide Helen. 1618. Iphig. Taur. 320.

Pro τιθέντα (ver. 1154.) Cod. A. θεντα. quasi olim fuisset μοι θέντα. alioquin, putarem præstare, παρὰ γένυν τιθέντ' ἐμόν.

Ver. 1150. (1160.) [d] Στάσω. ποῦ με δέξεται γάνος &c. *[*Reiskius:* " Στάσω ποῦ (id est ὅπου)] με δέξεται—*stabo* (*collocabo me*) *aliquando ibi* " *ubi flos Græcorum ducum me conspiciet æneis in armis vindicem cæsi* " (vindicare cædem) *mei patris.*"

Ver. 1151. (1161.) Χαλκέοισιν ὅπλοις. Pronunciarem Χαλκ—γοῖσιν. vid. ad ver. 901. Pro στρατηλατῶν rectius putat στρατηλαταν Heathius.

Ver. 1156. (1166.) Δυοῖν δ' ἄχη, ματέρι τ' ἔλιπες,
Σέ τ' οὔποτ' ἄλγη πατρῷα λείψῃ.

*[Hæc non intelligo. Describam quod in ea notatum video. " Δυοῖν. " Utriusque nostrum. *Brodæus.*" Σέ τ'. " His verbis Sthenelus allo- " quitur Iphin, suæ matris patrem. *Barnesius.*" Mihi hæc videtur loqui non Sthenelus, (nam ejus mater Evadne jam mortua erat) sed alius Puer, filius alicujus ex ducibus defunctis, et cujus mater jam superstes erat: et pro Σέ τ' scribendum forte Μέ τ': ut dicat, reliquisti, o pater, luctum duobus, *matri* meæ, et *mihi.* ἄλγη πατρῷα, *dolores ob patrem,* ob te; ut δίκα πατρῷος, ver. 1146. et λείψει legendum putarem: quod confirmat Cod. A. Reiskius: " in Σε alloquitur " puer avum suum paternum." Σέ ad ipsum puerum qui loquitur, non ad Iphin, referendum censet Heathius. cetera mecum sentit.

Ver. 1164. (1174.) Pro φίλον Cod. B. φιλιας. C. φιλος. et pro σῆς ματρὸς A. σε μητρος. Paullo ante pro ὑποβάλω A. υποβαλλω. et pro ΙΦ. C. habet ΧΟ. Incerta est significatio vocis ἄγαλμα hoc versu. vertitur *effigiem.* Significare potest et *oblectamentum.* vide ad ver. 367.] *(Cum neque contextum intelligam, neque quo modo hæc, et quæ

[d] Felicissime emendat Tyrwhittus, Pueris tribuens, ἄρ' ἔσθ' ὅτ' Ἀσωποῦ με δέξεται γάνος. Ἔσθ' ὅτ', *aliquando,* ut Alc. 1109. Ἀσωποῦ γάνος, *Asopi liquor.* Sic κρηναῖον γάνος apud Æschyl. Pers. 483. et Lycophr. Alex. p. 49. ed. P. Steph. γάνος Ἠριδανοῖο Callimach. Strabonis IX. p. 397. Βηφύρου γάνος Lycophr. p. 53. Κυλιστάρνου γάνος id. p. 152. Ῥυνδάκου ποτῶν γάνος p. 199. Pro δέξεται malit Marklandus δέρξεται: sed vide Virgil. Æn. III. 96. VIII. 73. *Musgravius.*

sequuntur personis distinguenda sint, nihil dabo præter Var. Lectiones. Pro λείψῃ (1057.) A. habet λείψει. Pro ὑποβάλω (1160.) A. ὑποβάλλω. Pro ΙΦ. (1163.) C. habet ΧΟ. Pro φίλον (1164.) B. habet φιλίας, C. φιλός. Pro σῆς ματρὸς (1164.) A. σε μητρός.)

Ver. 1165. (1175.) Αργειων γενος A. non Ἀργεῖαι: ut Ἀργείων κόραι, 1073. et Ἀργείων χθόνα ver. 1176. 1195. Alterum æque probum: Æschyl. Ἱκετ. 282. Herodot. II. 114. VIII. 95. Sophocl. Acrisio ap. Stob. Tit. 72. p. 440.

Ver. 1170. (1180.) Pro ὁρῶντας A. ερωντες.

Ver. 1171. (1181.) Πᾶσίν θ' ὑπεῖπον τούσδε. Scribo, Παισὶν θ' ὑπεῖπον τοῖσδε τοὺς αὐτοὺς λόγους. ut paullo ante, παῖδας τούσδ': et ver. 1185. τοῖσδε παισίν. et ita Heathius, nisi quod retineat τούσδε. "Reiskius, "Παισὶν θ' ὑπειπεῖν (scil. χρὴ, a communi) *oportet vos liberis vestris "inculcare.*" Nihil mutarem in ὑπεῖπον, idem quod præsens, more solito Euripidis. sic Orest. 643. Οὐ χρήματ' εἶπον, *Non divitias dico.* et ita ver. 1606. Phœniss. 936. Medea 272. ᾐσθόμην, *sentio*, Alcest. 715. Ὑπεῖπον vero pro προεῖπον, Thom. Mag. V. Ὑπάγω.

Ver. 1178. (1188.) Χάριν τ' ἀγήρω γ' ἕξομεν. Codices A. B. C. αγηρων. quod ut Atticum admisi. *[Reiskius, " ἀγήρων ἕξομεν." Vide ad ver. 161. unde mallem, ἀγήρων γ' ἕξομεν.]

Ver. 1180. (1190.) Pro ὑμῖν B. ημιν.

Ver. 1181. (1191.) ἄξιος γὰρ σὺ καὶ πόλις σέθεν. Mallem χ' ἡ πόλις. sic enim solet post καὶ σὺ: neque male ita scriberetur ver. 1168. Ita Orest. 1715. ed. King. ὄναιο καὶ σὺ, χ' ὠ διδοὺς ἐγώ· i. e. καὶ ὁ. Alcest. 661. καὶ σὺ, χ' ἡ τεκοῦσ' ἠλλαξάτην. Troad. 894. Ἐγώ νιν οἶδα, καὶ σὺ, χ' οἱ πεπονθότες. Bacch. 1288. Σύ νιν κατέκτας, χ' αἱ κασίγνηται[d] σέθεν. vulgo ibi, καὶ κασιγνήτη, contra veritatem historiæ. Multo plura loca in Tragicis sunt, quæ eadem medicina indigent. Facile vero commutantur Χ et Κ, cùm ejusdem sint soni. unde nunc in Aristophanis Pace ver. 1176[e]. legitur βάμμα Κυζικηνικὸν, cum ipse opinor scripserit χεζικηνικὸν, a χέζω (honor sit auribus) *caco.* Quid vero sit βάμμα χεζι-

1168. (1178.) Lege χἠ πόλις cum Marklando infra 1181. vide supra 576. Sophocl. Œd. Tyr. 409. Eurip. Orest. 73. σύ τε, κασίγνητός θ' ὁ σός. Vulgo κασίγνητός τε σός. Markland. ad Eurip. Iph. Aul. 886. *Porsonus.*

[d] κασίγνηται quoque J. Barnesius. Eandem emendationem repetit J. Marklandus ad Iph. Taur. 1074. *Porsonus.*

[e] Hanc emendationem recepit Brunckius. Alteram Eccles. 169. repudiavit.

ξηνικὸν non opus est ut explicem, et statim agnoscent qui jocos Aristophanis norunt. *[Pariter in alio loco Ecclesiaz. 169. legitur καὶ σὺ καὶ, pro χ᾽ ἥσυχος, nisi fallor: Ἄπερρε, χ᾽ ἥσυχος κάθησ᾽ ἐντευθενί.]

Ver. 1183. (1193.) Ἄκουε, Θησεῦ, τούσδ᾽ Ἀθηναίας λόγους. "Ut verum "fatear, non hic videtur satis urgens causa ut Θεὸς ἀπὸ μηχανῆς in"troducatur. nisi ut Poëtæ fixum erat, Athenas suas quoquo modo "ornare. *Barnesius.*" Mihi contra videtur, totum hujus dramatis propositum ab hac una circumstantia pendere. Admodum probabile est hanc fabulam scriptam fuisse Olympiad. XC. 3. sive anno Belli Peloponnesiaci XV. quo anno (ut ex Thucyd. lib. V. erudite monet idem Barnesius in Argumento) Argivi, pace cum Lacedæmoniis inita, in agrum Atticum incursionem fecerunt. Sive autem hæc fabula scripta fuit isto anno ante istam incursionem, sive post, idem erit ejus propositum, nempe, ut ostendat ingratum Argivorum animum erga benefactores suos, Athenienses; et simul, conatus eorum irritos, ex hac prædictione Minervæ: non enim dubitari potest, quin historiæ istorum temporum innixa fuerit hæc narratio de interventu Minervæ, et ceteræ περιστάσεις, de jurejurando Argivorum, de Tripode, qui Euripidis tempore Delphis proculdubio extabat, de gladio abdito &c. vanæ alioquin et nullius ponderis vel auctoritatis futuræ, imo et Argivis ridendæ, si hæc omnia merum Poëtæ figmentum fuissent.

Ver. 1184. (1194.) ὠφελεῖν τάδε. Reiskius conjicit πόλιν pro τάδε. [f]Cicero sæpe utitur voce HÆC eodem sensu pro Imperio Romano, seu *præsenti statu rei publicæ.* In Catilin. I. et IV. *qui* HÆC *delere conati sunt:* quod mox *delere imperium* vocat. et ita Clytæmnestra insultans Electræ post Orestis mortem auditam, apud Sophoclem Electr. 797. Οὐκοῦν Ὀρέστης καὶ σὺ παύσετον ΤΑΔΕ; quod vertitur, *Tune ergo et Orestes extinguere* HÆC *cogitatis?* id est, finem imponere regno et vitæ Ægisthi ac Mei? *[Hunc Euripidis Iambum ita vertit Heathius: *Quæ te oportet facere, facientique tibi, emolumento esse ista.*

Ver. 1188. (1198.) τόνδε δ᾽ ὀμνύναι χρεὼν Ἄδραστον. Dubium esse posset, utrum τόνδε ὅρκον, an τόνδε Ἄδραστον. Ultimum verius mihi videtur.

Ver. 1189. (1199.) οὗτος κύριος, τύραννος ὤν. Codices A. B. κυριος ως τυραννος ων.

[f] Non satisfacit Marklandi defensio. Forte verum fuerit ὠφελεῖν τὰ σά. *Musgravius.*

Ver. 1190. (1200.) ὁρκωμοτεῖ. MSS. omnes ορκωμοτων. qui consensus non est de nihilo: et unice verum puto ὁρκωμοτῶν. sed loquendi schema librariis ignotum, et hic, et multis aliis in locis mutationi ansam dedit. Ponitur nominativus pro genitivo absoluto; unde ἀνακόλουθον sequi videtur, prout a viris doctis sæpe observatum fuit. sic Iphig. Taur. 695. Σωθεὶς δὲ—Ὄνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἂν &c. id est, Σωθέντος δέ σου: nam Σωθεὶς nominativus nullum habet verbum subsequens. vide ibi Barnesium: et Æschylum Χοηφ. 1060. ubi προσθίγων pro προσθίγοντός σου. Aristoph. Acharn. 1163. et Schol. ibi, et Herodot. VIII. 83. ubi οἱ ποιησάμενοι pro τούτων ποιησαμένων. Edidi itaque ὁρκωμοτῶν: id est, τούτου κυρίου—ὁρκωμοτοῦντος, ὅρκος ἔσται (Cod. A. εστω) ὅδε. Reiskius, [g] ὁρκωμοτεῖν: et Heathius. De verbo vid. Pollucis I. 38. et Præf. p. 37, ubi pro ὁρκομοτεῖν, MS. α. habet ὁρκωμοτεῖν. Heathius vertit, *jurandi potestate gaudet*, et facit pendere a κύριος.

Ver. 1192. (1202.) ἐποίσειν—παντευχίαν. Ut ἐποίσειν δίκην Menander in Misogyno apud Priscianum p. 1192.

ὄμνυμί σοι τὸν ἥλιον
Ἦ μὴν ποιήσειν σοι δίκην κακώσεως·

scrib. puto ἐποίσειν vel μ' ἐποίσειν: *me intentaturam tibi litem malæ tractationis.* Uxor videtur alloqui maritum suum, τὸν Μισόγυνον. Sic ἐπιφέρειν τὴν ὀργὴν, Ad Roman. III. 5. αἰτίαν ἐπιφέρειν, Actor. xxv. 18. vide Budæi Comment. Gr. Ling. p. 7. et 410. De ἀποίσειν, eundem p. 39. ἐπιφέρων ἔγκλημα, Orest. 764. χεῖρας ἐποίσει, Homer. Odyss. Π. 439. et Iliad. Α. 89. Herodotus V. 81. τότε (f. τῶντε) Θηβαίων δεηθέντων, πόλεμον—ἐπέφερον: hoc est πολέμιον παντευχίαν ἐπέφερον. Vide commentat. ad istud Phædri I. 1. *jurgii caussam intulit.*

Ver. 1193. (1203.) ἐμποδὼν θήσειν δόρυ. Æschylus Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 1024. ἐμποδὼν ἔστη δορί. Utrovis modo, θήσειν aut στήσειν, recte. ἐμποδὼν γίνεσθαι Iph. Aul. 1396. Ἐμποδὼν γενήσομαι 'γὼ, θνητὸς οὖσα, τῇ Θεῷ; sic metrum postulat, non, ut editur, γενήσομ' ἐγώ.

Ver. 1194. (1204.) ὅρκον ἐκλιπόντες.. Sic Iphig. Taur. 750, Εἰ δ' ἐκλιπὼν τὸν ὅρκον ἀδικοίης ἐμέ; quod ἐκτὸς ἐλθεῖν (sc. τοῦ ὅρκου) vocat Hercules in Soph. Trachin. 1205. Ἐκλειπία τῆς πίστεως Suidas ex Josepho. μὴ ἐμμένειν ὅρκῳ, Medea 754. His opponitur eleganter composita vox ἐμπεδορκεῖν apud Xenophontem in Rep. Lacedæm. ad fin. et Herodotum ad fin. lib. IV.

[g] Ὀρκωμοτεῖν Grotius de Jure B. et P. II. 15. 3. probante J. Barbeyracio in notis Gallice scriptis. *Porsonus.*

Ver. 1195. (1205.) πρόστρεπ'. *Precare*, id est, *Adrastus precetur*. nam verba jurisjurandi Theseus præire, Adrastus vero in verba ejus jurare, debuit.

Ver. 1200. (1210.) Στῆσαί γ' ἐφεῖτο. Στῆσαί σ' ἐφεῖτο, Reiskius. "Forte "primitus fuit, Στῆσαι 'ξεφεῖτο, i. e. ἐξεφεῖτο, ut Iphig. Taur. 1468. ἐκ-"πέμπειν χθονὸς Ἑλληνίδας γυναῖκας ἐξεφίεμαι."

Ver. 1202. (1212.) τρίποδος—κύτει. Ut in Alcmanis Fragment. ap. Athen. X. 4. Καὶ πόκα τοι δώσω τρίποδος κύτος. sic λέβητος κύτος Cyclop. 398. θώρακος κύτος Aristoph. Pace 1223. τὸ τῆς κεφαλῆς κύτος, Plato in Timæo, p. m. 155.

Ver. 1204. (1214.) μαρτυρήμαθ' Ἑλλάδι. Barnesius hoc mutavit in μαρτύρημά θ' Ἑλλάδι, propter Μνημεῖά θ'. Reiskius: "aut μνημεῖον ὅρκων, "aut μαρτυρήματά θ' Ἑλλάδι."

Ver. 1205. (1215.) καὶ τρώσης φόνον. Canterus vertendo, *et eas* (hostias) *feriens peregeris cædem*, satis ostendebat se locum hunc bene intellexisse: neque de δρώσης vel [h] δράσης cogitari debuit. Τιτρώσκειν φόνον, *vulnerare cædem*, est, *vulnerando-facere cædem*, more solito Tragicorum: et modesta est et plana locutio præ multis quas in iisdem poëtis observare licet. Apud Sophoclem Ajace 55. κείρειν φόνον πολύκερων, ad verbum est, *tondere cædem multicornem*, si ita loqui licet: quod quis intellexerit? sed stylo tragico significat, *laniando-facere cædem multarum bestiarum cornutarum*. Noster Orest. 290. ἐκτείνειν λιτὰς τοῦ γενείου, *extendere supplicationes menti*, vel *barbæ*: i. e. *extendendo* manus *ad mentum, facere supplicationes*, vel *supplicare*: qui mos erat istorum temporum. Iterum Iphig. Aulid. 1480.

Ἑλίσσετ' ἀμφὶ ναὸν,
Ἀμφὶ βωμὸν, Ἄρτεμιν·

id est, ἑλίσσουσαι ἀμφὶ ναὸν, ἀμφὶ βωμὸν, ἀείδετε, ὑμνεῖτε, κλῄζετε Ἄρτεμιν· *saltantes circum templum, circum aram, Dianam celebrate*. Electra 180. de saltatura: ἑλικτὸν κρούσω [i] πόδ' ἐμὸν, *volubilem pulsabo pedem meum*: id est, κρούουσα [γῆν, vel ἐν γῇ Iph. Aul. 1042.] κινήσω πόδα ἐμὸν ἑλικτὸν, *pulsans* [terram] *movebo pedem meum volubilem*. Unum solummodo addam ex Heraclidis ver. 758. de prœliaturo: μέλλω κίνδυνον τεμεῖν σιδάρῳ· *secaturus sum periculum* (vel *prœlium*) *ferro*. Quidnam hoc ænig-

[h] δράσης φόνον Toup. in Suid. III. p. 21. contra quem recte defendit textum Musgravius ex Phœn. 1469. *Porsonus*.

[i] Πόδ' ἐμὸν emendatio est Canteri pro πόλεμον, quod defendit Musgravius. *Porsonus*.

matis? inquies. Vult, *secando-facere prœlium* (sive *periculum*) *ferro*: id est, *ense* quo *secantur* et cæduntur hostes *in prœlio, periclitaturus sum*: plane, *ferro acuto prœliaturus sum*. quamquam scio τεμεῖν aliter explicari posse. Hæc in nostris theatris risu et sibilis exciperentur: veteribus tamen isto tempore placuerunt. Neque quæri debet, "Quis "unquam vel fando audiverit de hac phrasi τιτρώσκειν φόνον?" Nam in sexcentis exemplis quæ facile proferri possent, verba ipsa, ita conjuncta, frustra forte alibi quæsiveris. sed tamen ista sexcenta exempla omnia erunt ejusdem formæ et rationis; non ideo repudianda quia alibi locutionibus iisdem deficimur, quæ nunquam forte alibi extiterunt. Sat nobis in plerisque jam esse potest (imo, forte debet) ratio similium, et MSS. consensus. *[Reiskius: "κ' ἀγχρώσῃς φόνον, *et cui "sanguinem adspergas, affrices*, id est, *quam inquines sanguine victima-"rum*. pro ἀναχρώσῃς."]

Ver. 1207. (1217.) εἴσω δόμων. Id est, εἰς, vel ἐν δόμοις. vid. Valckenær. ad Phœniss. 1571.

Ver. 1209. (1219.) καὶ κακὸν νόστον πάλιν. Ut Phœniss. 956. Πικρὸν δ' Ἀδράστῳ νόστον Ἀργείοισί τε Θήσει. Bacch. 1335. νόστον ἄθλιον πάλιν. sed præcipue Heraclid. 1042. Κακὸν γὰρ αὐτοῖς νόστον ἀντὶ τῶνδ' ἐγὼ Δώσω. Euripidis Supplices et Heraclidæ, utpote in pari fere argumento, plurima habent similia.

Ver. 1211. (1221.) ἵν' αὐτῶν σώμαθ' ἁγνισθῇ πυρί. Scribendum puto, ἵν'—ἡγνίσθη, *ubi purificata sunt*, (et ita Heathius) nam ἵν' ἁγνισθῇ significaret, *ut purificentur*. Vidit Scaliger τὸ ὕπουλον, et remedium attulit, ἵν'—ἂν ἁγισθῇ, vulgata quidem lectione longe melius, et Græcum magis, utcumque Barnesio non satisfecerit. sed unice verum erat quod dixi, ἵν' ἡγνίσθη. *purificare igne*, ἁγνίζειν πυρὶ, frequenter occurrit; ex persuasione veterum, res omnes igne purificari. unde Electra in Orest. 39. dicit, *Sextus hic est dies ex quo cæsa mater mea Clytæmnestra* (non *cremata* est, sed) πυρὶ καθήγνισται δέμας, *igni purificata est corpus*. ubi Scholiastes: πάντα γὰρ καθαίρει τὸ πῦρ. unde καθάρσιον πῦρ Helen. 875. et Iph. Aul. 1112. ubi legitur πῦρ καθάρειον. vide ibi notata, et adde Joseph. Antiq. Judaïc. XX. 7: sect. 5. Iphigenia Thoanti præcipit, Iph. Taur. 1216. Ἅγνισον πυρσῷ μέλαθρον· *Purifica domum face*, vel *igne*. inepte ibi nunc legitur χρυσῷ, *auro*. vide illic quoque notata, et Ion. 708. Locum istum Iphig. Aul. jam video mecum emendasse (ut alia plurima) eximium virum Joan. Piersonum Verisimil. I. 5. p. 65. Anthologia Reiskii, carm. 630. p. 101. de Sacerdote cujus cadaver

Athenis combustum erat, ἥγνισε δ' Ἀτθὶς Πυρκαΐη. ita erat in MS. non ἥγισε. Idem vir clarissimus hic legit ἁγισθῇ.

Ver. 1212, 13. (1222.) παρ' αὐτὴν τρίοδον Ἰσθμίας Θεοῦ. Σοὶ μὲν τάδ' εἶπον. παισὶ δ' Ἀργείων λέγω. "Dianæ. Pindari in Olympiis Scholiastes, "Istriæ; Pausanias in Arcad. Hymniæ Dianæ mentionem facit. *Bro-"dæus.*" Pro Ἰσθμίας Barnesius conjicit Ἰμβρασίας ex Callimacho Hymn. in Dian. 288. Uterque Dianam intelligit. Ἄρτεμις quidem Προπύλαιος templum habuit Eleusine: sed istud quid ad hunc locum faciat non exputo. Vox τρίοδον forte induxit hos Viros Doctos ut de Diana cogitarent, scientes illam vel Hecaten appellatam esse Τριοδῖτις, et ad illius curam pertinere τὰς τριόδους. Lego et distinguo,

Μέθες παρ' αὐτὴν τρίοδον. Ἰσθμίου Θεοῦ
Παῖ, σοὶ τάδ' εἶπον. παισὶ δ' Ἀργείων λέγω, &c.
Relinque juxta ipsum trivium. O Isthmii Dei (Neptuni)
Fili, tibi hæc mando. filiis vero Argivorum narro, &c.

Suppone Παῖ a scribis omissum, et ceterarum interpolationum caussam facile videbis; nempe, μὲν intrusum ad iambum explendum; et pro Ἰσθμίου Θεοῦ, quod nihil erat sine παῖ, factum τρίοδον Ἰσθμίας Θεοῦ, quod æque nihil erat, sed altero isto speciosius. De more sepeliendi mortuos in triviis vel trifiniis, dixit aliquid Salmasius ad Consecrat. Templ. in agr. Herod. p. 59. De Neptuno, Deo Isthmio, vid. Apollon. Rhod. III. 1238. et Schol. Aristoph. Equitt. 606. Aristidis Isthmic. in Neptunum, et Pindar. Olymp. XIII. Frustra quæsiveris *(quidnam hic agat) Ἰσθμία Θεός. Theseum vero Neptuni filium habitum fuisse, notum est ex Nostri Hippol. 901. 1184. Plutarch. in Theseo p. 3. B. et Ciceron. De Offic. III. 25. Ceterum Ἰσθμίου Θεοῦ Παῖ, ut ὦ παῖ ποντίου Θεοῦ, Cyclop. 412. De locutione, Σοὶ μὲν τάδ' εἶπον, vide Valckenær. ad Phœniss. 785.

Corrige obiter in hac voce Clement. Alexandrinum Strom. VI. p. 753. ed. Oxon. ubi pro Ἰσθμίῳ Διί, scribendum Ἰκμαίῳ, ex Schol. Apollon. Rhodii II. 500. et ex ipso Apollonio II. 523. Reiskius hic legit Ἰσθμίου στενοῦ, sed non explicat quid sit τρίοδος Ἰσθμίου στενοῦ. Heathius, τρίοδον Ἰσθμίας ὁδοῦ.

Pro πορσύνεθ' (ver. 1214.) Cod. C. πορσύνατ'.

Ver. 1215. (1225.) ἐκδικάζοντες φόνον. Si scriptura mendo vacat, neque legendum ἐκδικήσοντες, videtur significare *ulciscentes cædem*, quemadmodum vertitur. Negat Vir summus ad Chariton. Aphrodisiensem p. 586. et alibi; ἐκδικεῖν hoc esse, non ἐκδικάζειν, statuens. An semper?

nam δικαστὴς videtur significare *ultor, vindex,* in Herc. Fur. 1149. ubi Hercules, post cædem liberorum suorum, ait,

Ἦ φάσγανον πρὸς ἧπαρ ἐξακοντίσας,
Τέκνοις δικαστὴς αἵματος γενήσομαι ;

Nonne hoc eodem sensu dicitur quo ἐξεδίκησε τὸ αἷμα, Apocalyps. xix. 2.? et ver. 1152. omnes codd. habent ἐκδικαστὰν, *vindicem,* non ἐκδικατάν. *(Electra 1094. φόνον δικάζων φόνος, *cædem ulciscens cædes.*) Quæro, non affirmo contra virum qui Græcam linguam intellexit decies melius quam scriptor harum notarum. vide ad ver. 154.

Ver. 1219. (1229.) Ἀλλ' οὐ φθονεῖν χρὴ συσκιάζοντας γένυν,
Καὶ χαλκοπληθῆ Δαναϊδῶν ὁρμᾶν στρατόν.

"Brodæus: φθονεῖν. Placet φθανεῖν. *priusquam barba genas vestiat.*" Veram lectionem, [c] φθάνειν, pæne vidit. Constructio est: Ἀλλὰ χρὴ ὑμᾶς, ΟΥ ΦΘΑΝΕΙΝ συσκιάζοντας γένυν, ΚΑΙ ὁρμᾶν στρατὸν &c. Sensus et versio: *Sed oportet vos,* SIMUL AC (non *priusquam*) *barba vestras genas vestiat,* CONTINUO *ducere exercitum armatum Argivorum contra Thebas.* Ad verbum: *Sed oportet vos,* NON PRÆVENIRE *vestientes genas* vestras, ET *ducere* &c. id est, simul ac vestiveritis barba genas, statim ducere &c. Locutio elegantissima illustrationem meretur. Lucianus Dialog. Menip. et Tantal. p. 300. ubi Tantalus dicit: ἢν δέ ποτε καὶ ἀρύσωμαι, καὶ προσενέγκω τῷ στόματι, ΟΥ ΦΘΑΝΩ βρέξας ἄκρον τὸ χεῖλος, ΚΑΙ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥυὲν, οὐκ οἶδ' ὅπως, αὖθις ἀπολείπει ξηρὰν τὴν χεῖρά μου· SIMUL AC *irrigavi summa labra,* CONTINUO *inter digitos* aqua *effluens,* &c. Xenophon De Re Equestri p. 939. lin. ult. Ἢν δὲ καὶ πάνυ διαπονήσηταί τις ταῦτα, ΟΥ ΦΘΑΝΕΙ ἐξαγόμενος ὁ ἵππος, ΚΑΙ εὐθὺς ὅμοιός ἐστι τοῖς ἀκαθάρτοις. Vertitur: *Quod si maxime laborem in his perpetuum aliquis impenderit, non tam cito liberatur ab eis equus, quin statim similis sit immundis.* Tu verte, SIMUL AC *educitur equus,* STATIM *similis fit immundis.* Plutarchus De Garrulitate, p. 507. D. ΟΥ ΦΘΑΝΕΙ τὸ θεραπαινίδιον ἀποχωρῆσαν αὐτῆς, ΚΑΙ (τινι) τῶν ὁμοδούλων εὐθὺς—ἐμβάλλει τὸν λόγον· SIMUL AC *ancilla ab ea digressa fuit,* CONTINUO *alteri conservæ narrationem injicit.* Si plura velis, vide eundem in Anton. p. 946. F. Mario p. 415. D. Galba p. 1055. A. Aristidem Orat. Sacr. III. p. 314. Panath. p. 157. Alciphron. lib. III. epist. 30. 72. Aristophanem Nub. 1387. ubi cum infinitivo, οὐκ ἔφθης ἂν φράσαι, καὶ ἐγὼ &c. et iterum male vertitur *priusquam* pro *simul ac.* Isocratem Epist. ad Philipp.

[c] De verbo φθάνειν confer omnino Vigerum p. 319. cum Hermanni adnott. p. 745. seqq.

p. m. 182. οὐ γὰρ ἔφθησαν &c. quem locum Wolfius bene vertit: ut et alium περὶ Εἰρήν. p. 354. Euagora p. 394. De Bigis p. 698. Trapezit. p. 716. Æginet. 766. Reiskius hic legit Ἀλλ' οὐκ ὀκνεῖν χρή.

Ver. 1221. (1231.) Ἑπτάστολον πύργωμα. Hoc in Phœniss. 294. est ἑπτάστομον. et ita hic scribendum monuit Valckenærius, et Heathius: quod et ego pridem conjeceram ex hac fab. ver. 401. et Bacch. 917. ad quem locum ille quoque remittit. Στόματα, *ora*, sunt *portæ*. Ἐπὶ πύργωμα favere potest iis qui Æschyli Tragœdiam inscribendam volunt Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. ut in Lysiæ Epitaph. p. 31. Ἀδράστου δὲ καὶ Πολυνείκους ἐπὶ Θήβας στρατευσάντων, &c. *contra Thebas.*

Ver. 1222. (1232.) ἐκτεθραμμένοι. Male B. εκτετραμμενοι. vide Aristoph. Nub. 793. Ion. 823. Herodotus IV. 9. ἐπεὰν γένωνται τρόφιες: quod ἀνδρωθέντας mox vocat. ἐς ὃ ἐπήβησαν οἱ τῶν ἀπολομένων παῖδες, VI. 83. i. e. ἐφήβησαν. In edit. Gronov. legitur ἐπέβησαν, et vertitur *accesserunt.* alioquin mendum typothetæ haberi posset. ἐπιτρεφόμενον de eadem re idem lib. I. 123.

Ver. 1224. (1234.) ἔκγονοι δ' ἀν' Ἑλλάδα Κληθέντες. Barnesius Ἐπίγονοι· quod et postea invenit in exemplari Scaligeri: et ante monuerat Brodæus, et ita verterat Canterus. Apollodorus Biblioth. III. 7. Μετὰ δὲ ἔτη δέκα, οἱ τῶν ἀπολομένων παῖδες, κληθέντες Ἐπίγονοι, στρατεύειν ἐπὶ Θήβας προῃροῦντο, τὸν τῶν πατέρων θάνατον τιμωρήσασθαι βουλόμενοι. vide et Pindarum Pyth. VIII. et Strabon. lib. IX. p. 634. Ad hos Epigonos pertinet istud quod Diomedes loquitur in fragment. Oinei, p. 485. ed. Barn.

Ἐγὼ δὲ πατρὸς αἷμ' ἐτιμωρησάμην
Σὺν τοῖς ἐφηβήσασι τῶν ὀλωλότων.

Ver. 1225. (1235.) ᾠδὰς ὑστέροισι θήσετε, ut Troad. 1245. ἀοιδὰς δόντες ὑστέροις βροτῶν. *cantica,* id est, materiam *carminum* seu *poëmatum*: ut βίαν forte, *materiam violentiæ,* ver. 451. μομφὴν *caussam querelæ,* Coloss. iii. 13. et Sophocl. Ajac. 180.

Versu antecedenti, Κοὐκ ἐστὶν ἄλλως, est Aristophanis Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα, Nub. 698. i. e. *ita, non aliter, fieri oportet.* pessime vertitur, *At præter hæc non sunt alia loca.* et ita Vesp. 1161. vid. et Εἰρήν. ver. 109.

Ver. 1228. (1238.) ἀνορθοῖς. Forte, ἀπορθοῖς, ut Sophocl. Antig. 646. Glossæ: Ἀπόρθωσις, *planacio.* nam ἀνορθοῦν est *lapsum* vel *lapsurum erigere,* Idem Œdip. Tyran. 46. 51. Noster Bacch. 364. Budæus G. L. p. 311. quod sensui hujus loci non convenit. Plato De Legg.

VI. Θεὸν καὶ ἀγαθὴν Τύχην—ἐπικαλουμένους, ἀποϱθοῦν αὐτοὺς τὸν κλῆϱον πϱὸς τὸ δικαιότατον. Qui ἀνοϱθοῦται, *jam* lapsus est, vel *peccavit:* qui ἀποϱθοῦται, prævenitur ne labatur, vel peccet.

Ver. 1229. (1239.) ἐν ὅϱκοις ζεύξομαι. Sic ὁϱκίοισι ζυγεὶς Med. 735. ὁϱκίοισι μεγάλοισι ἐνδεδέσθαι Herodot. III. 19. ἔνοϱκον θέσθαι, Sophocl. Philoct. 825.

Ver. 1231. (1241.) ἀσφαλῶς οἰκήσομεν. Demosthenes in Aristocrat. p. 293. ed. Taylor. ἐκ γὰϱ τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ὑμῖν ὑπάϱξει, μεγίστοις οὖσιν, ἀσφαλῶς οἰκεῖν· *summam potentiam securi tenere potestis*, vertit Wolfius. Οἰκεῖν, est *administrare, regere*, quod et docent lexica. Absolute (ut hic, et in loco Demosthenis citato) Xenophon Hist. Græc. lib. IV. p. 536. A. Plenius οἰκίαν τε καλῶς οἰκεῖν καὶ πόλιν. Idem Ἀπομνημ. lib. IV. p. 790. C. et Isocrates Panegyr. p. m. 149. ἐκείνοις τοῖς ἔϱγοις ἐπιχειϱεῖν, ἐξ ὧν τάς τε πόλεις ἀσφαλέστεϱον οἰκήσομεν, καὶ &c.

Ver. 1232. (1242.) ὅϱκια δῶμεν Τῷδ' ἀνδϱί. Argivi hic dicuntur διδόναι ὅϱκια seu ὅϱκον *dare jusjurandum* i. e. *jurare* Theseo; et Theseus λαμϐάνειν vel δέχεσθαι *accipere* eorum ὅϱκον ver. 1188. et sic Aristoph. Ran. 597. Nonnunquam tamen Græci more prorsus contrario loquuntur; secundum quem Theseus dici potuit διδόναι ὅϱκον *Argivis*, i. e. facere *ut Argivi jurarent:* et tunc Argivi dicerentur λαμϐάνειν vel δέχεσθαι ὅϱκον, *to take an oath*. Demosthenes Paragraph. πϱὸς Ἀπατούϱιον p. m. 79. ἐνεστηκυίας δὲ τῆς δίκης, δίδωσιν ὁ Παϱμένων ὅϱκον τούτῳ (Ἀπατουϱίῳ) πεϱί τινων ἐγκλημάτων· καὶ οὗτος ἐδέξατο. ubi Parmeno *dedit* vel *obtulit* jusjurandum Apaturio, et Apaturius *accepit* conditionem, et *juravit*. vide quæ sequuntur. *(et Plutarch. Eumen. p. 585. E.) In nostro Idiomate hæc duplex significatio locutionis *to give an oath*, adhuc servatur. nam *I give my oath*, est, *ego juro*. sed, *I gave him the oath*, est, *ego feci ut ille juraret*. *[Plura hujusce generis notavi ad Iphig. Aul. ver. 460. quæ ab iis qui Græcam linguam intelligere cupiunt, summopere sunt observanda.]

Post versum ultimum in nonnullis editionibus ponuntur asterisci, signum defectus. Sensui fabulæ nihil mihi videtur deesse, neque defectum aliquem innuit Aldina. Si quid absit, forte fuerit solennis iste epilogus, Ὦ μέγα σεμνὰ Νίκα &c. vel iste alter, Πολλαὶ μοϱφαὶ τῶν δαιμονίων &c. Alterum horum, ut ad fabulam non spectantium, fieri

potest ut omiserint librarii. Epigraphe ista, Εὐριπίδου Ἱκέτιδες, invenitur in vetustis editionibus, et opinor in MSS.

Hesychius: Ἀναδρομαί· αὐξήσεις, βλαστήσεις. Εὐριπίδης Ἱκέτισιν, Ὑψιπύλῃ. Hæc vox non nunc invenitur in hoc dramate. *(Forte excidit post v. 262. Nam istud v. 1000. ΠροσέΒΑΝ ΔΡΟΜΑΣ ἐξ ἐμῶν &c. non video quomodo huc detorqueri possit.)

DE
GRÆCORUM
QUINTA DECLINATIONE IMPARISYLLABICA,
ET INDE FORMATA
LATINORUM
TERTIA:
QUÆSTIO GRAMMATICA.

ADJICIUNTUR LOCA ALIQUOT

EX AUCTORIBUS GRÆCIS ET LATINIS

EXPLICATA.

Utinam essem bonus Grammaticus! sufficit enim ei qui auctores omnes probe vult intelligere, esse bonum Grammaticum. Porro, quicumque Doctos Viros, Grammaticos—*vocant, sunt ipsi indoctissimi; idque semper observabis. Non aliunde dissidia in religione dependent, quam ab ignoratione Grammaticæ.* Scaligerana, *p. 86. ed. Tan. Fabri.*

AMICISSIMO VIRO

W. H. ARMIGERO.

NON ut Patrono Cliens, sed ut Amico Amicus, quæ multo optabilior est necessitudo, tibi hoc mitto, duabus de caussis; nam et Tu hujusmodi quæstiones, ad antiquitatem spectantes, libenter soles legere; et nemo est cujus benevolentiæ Ego plura debeo. Utroque igitur nomine, tam materiæ quam mittentis, hoc tibi gratum fore optat

J. M.

LECTORI S.

QUÆRENTI visum est verum, Omnia vocabula Quintæ 217
Declinationis Græcorum imparisyllabicæ, primitus desiisse in Σ in Nominativo. et quia necesse erat ut hæc Declinatio, utpote imparisyllabica, in Genitivo una syllaba augeretur, hoc augmentum semper factum fuisse per Vocalem *o*, insertam ante Σ, ut μάρτυρς *testis*, *Gen.* μάρτυρος, παὶδς *puer*, *Gen.* παιδὸς, δαὶτς *convivium*, *Gen.* δαιτὸς. Vulgo, μάρτυρ, παῖς, δαίς.

Eodem modo processum esse in Tertia Latinorum, quæ ex hac Quinta Græcorum formaoatur. eam visum est semper olim exiisse in *S*, et Genitivum auctum fuisse Vocali *I*, inserta ante *S*, ut *lapids lapidIs*, *parents parentIs*, *consuls consulIs*. Vulgo, *lapis*, *parens*, *consul*.

Sed non diu in hac certa forma persiterunt harum Declinationum Nominativi. nam aures hominum cito fastidiebant hunc Consonantium quasi cumulum, quibus fere onerabatur horum Nominativorum extremitas: et idcirco ex plerisque ejecerunt *unam*, *duas*, interdum *tres* Consonantes, Genitivis interim in priori et vera forma manentibus. quæ res difficultatem his Declinationibus maximam intulit. quomodo enim nosci potuit, vocem μάρτυρ debere facere μάρτυρος, vel παῖς et δαὶς, παιδὸς et δαιτὸς, in Genitivo? Si prisci Nominativi relicti fuissent, μάρτυρς, παὶδς, δαὶτς, et *lapids*, *parents*, *consuls*, nemo falli potuit, aut ambigere de Genitivis, cum solum negotium fuisset immittere *o* ante Σ in Græcis, et *I* ante *S* in Latinis vocabulis. Sed aliter tunc visum est iis qui hæc primum mutarunt, et postea, summis Græciæ et Latii scriptoribus, suavitati et pulchritudini Linguarum suarum consulentibus, de regulari terminatione Nominativi (in his saltem Declinationibus) non omnino sollicitis, sed quoquo modo et eventu

Consonantes ejicientibus, aut vocales inserentibus. Et quis hoc tempore adeo demens est, ut damnare audeat quod illis
218 placuit in suis ipsorum Linguis? Nihil tamen vetat quo minus quærere modeste possimus de discrimine inter *Auctoritatem* (quam tamen semper, nisi stultissimi simus, in *scribendo* sequemur) et istud quod ratione quærentibus nobis *Verum*, licet jam non obtinendum, videri possit: præcipue, cum hoc non fecerint, quantum scio, ipsi Antiqui Auctores, neque eorum enarratores, Veteres Grammatici, qui Regulas suas exigebant ad id quod invenerant in istis Auctoribus, neque ultra quærebant. quod si fecissent, invenissent utique, nullum fuisse discrimen primitus in his declinationibus inter Nominativos et Genitivos, nisi *o* ante Σ in Genitivo Græco, et *I* ante *S* in Genitivo Latino, ne quidem, quod scio, una cum exceptione. Plato itaque, Cicero, et ceteri Veteres, hanc caussam afficere possunt eatenus, ut si Græce vel Latine scriberes, ex eorum auctoritate semper uti velles vocibus παῖς, *lapis*, et ceteris, quibus Illi, pro Nominativis: sed, si his rebus cogitationem aliquam impendisti, eorum auctoritas nunquam potest efficere, ut credas, παῖς, et *lapis*, fuisse *veros* et primos Nominativos Genitivorum παιδὸς, et *lapidis*, in hac Quinta Græcorum, et Tertia Latinorum Declinatione: quamquam opinor hæc diu ante Illorum tempus, vel ullius Scriptoris qui nunc exstat, fuisse mutata.

DE

GRÆCORUM

QUINTA DECLINATIONE IMPARISYLLABICA.

REGULA Grammaticorum Græcorum de quinta declinatione nominum simplicium, hæc est: 219

Quinta declinatio imparisyllabica novem *habet terminationes, tres vocales, α, ι, υ, neutrius; ω fœminini; et* quinque *consonantes, ν, ξ, ρ, σ, ψ, generum omnium.*

Mirum videtur, unde hæc declinatio, in qua multo plura sunt vocabula quam in qualibet alia, et consequenter, quæ regulam inflexionis saltem æque certam ac quælibet cæterarum poscit, ab hac certitudine adeo dissideret, ut genitivi ejus, casui potius, quam ulli fixæ et constanti regulæ formationis, relicti videantur. In ceteris omnibus declinationibus Græcorum et Latinorum (excepta horum tertia) si quis tibi casum nominativum suggesserit, potes illi statim dicere qui sit genitivus. Sed in hac non potes: nam σῶμα facit σώμαΤΟΣ in genitivo, sed γάλα, γάλαΚΤΟΣ: γυνὴ, γυνΑΙΚΟΣ: μέλι facit μέλιΤΟΣ: εὔελπις *bonæ spei*, εὐέλπιΔΟΣ: δύσορνις *mali auspicii*, δυσόρνιΘΟΣ: γέλως et ἔρως, γέλωΤΟΣ et ἔρωΤΟΣ: sed ἥρως, ἥρωΟΣ: λάταξ *strepitus* quidam, λάταΓΟΣ: θώραξ, θώραΚΟΣ, sed ἄναξ ἄναΚΤΟΣ. atque ita in multis aliis, omnibus eadem incertitudine genitivorum laborantibus; velut, ὀδοὺς *dens*, ὀδόΝΤΟΣ: ποῦς *pes*, ποΔΟΣ: οὖς *auris*, ΩΤΟΣ: πλακόεις *placenta*, πλακόεΝΤΟΣ; Ξενοφῶν, *Xenophon*, ΞενοφῶνΤΟΣ, sed Σίμων, ΣίμωνΟΣ: ἄρς *agnus*, ἀρΝΟΣ: ἱμὰς *lorum*, ἱμάΝΤΟΣ, sed ἰκμὰς *vapor*, ἰκμάΔΟΣ.

Notabile erat, omnes hujus declinationis genitivos singularis nu- 220
meri desinere in ΟΣ. unde mihi primum nascebatur suspicio et quæstio, an non litera Σ in formatione hujus declinationis olim fuerit cha-

racteristica nominativi, et O characteristica genitivi: hoc est, an non *omnes* nominativi hujus declinationis primitus desierint in Σ (multo major pars etiam nunc ita facit) et *omnes* genitivi assumserint O ante Σ, quæ vocalis O una syllaba augeret nominativum, quemadmodum necesse erat fieri in declinatione imparisyllabica, qualis hæc est. nam terminationes istas, *ι, υ, ω, σίνηπι, ἄστυ,* et *λεχὼ*, ablegandas esse ad proprias contractorum declinationes, non dubitari potuit. licet enim ex hac quinta simplicium forte essent ortæ, utpote crescentes in genitivo, non tamen ideo erant hujus declinationis; sicut filia potest esse matri similis, diversa tamen persona est a matre. Hujus rei experimento facto, et re probabili, ut mihi videbatur, per innumera exempla comperta, sequebatur, hanc declinationem, pro difficillima, olim fuisse simplicissimam; adeo ut quivis, audito vero et vetere nominativo, statim posset dicere genitivum; aut vice versa, audito genitivo, verum nominativum statim diceret: et pro *novem* terminationibus, *unam* tantum fuisse, nempe, literam Σ, post consonantes fere omnes, et plerasque vocales: quæ litera nominativum constitueret, et O ante eam immissa, Genitivum. nam si ΟΣ characteristica esset genitivi, obvium erat, vocem *εὔελπις* debere facere *εὐέλπισος* in isto casu, *σῶμα, σώμαος, γάλα, γάλαος, γέλως* et *ἔρως, γέλωσος* et *ἔρωσος, ἥρως, ἥρωσος, λάταξ, λάταξος*: et ita in ceteris. Hoc argumentum, quod probat vocalem O *solam*, fuisse characteristicam genitivi, probat etiam, omnes nominativos hujus declinationis primitus desiisse in Σ. si enim omnes genitivi exeunt in ΟΣ, et O tantum sit characteristica genitivi, sequitur, non aliunde quam ex nominativo venisse alteram literam Σ. Transferendum est hoc argumentum ad tertiam Latinorum declinationem, et insitionem vocalis I ante S in genitivo. quod Priscianus si considerasset, non statuisset *Septuaginta octo* esse terminationes tertiæ declinationis Latinæ, cum *una* tantum videatur, nempe litera S (ejecta, ubicumque fieri poterat, si sequebatur consonantem) et I ante eam in genitivo.

221 Unde igitur, inquis, tanta facta est mutatio in nominativis Græcis? Hoc jam explicare conabor. Sciendum est, in istis rudibus et barbaris seculis quando linguæ primum formabantur, vocabula innumera in duabus vel pluribus consonantibus desiisse, quæ loquelam duram admodum, et confragosam, tum loquentibus tum audientibus reddebant. Hanc differentiam ex linguis quæ nunc in usu sunt, quivis potest deprehendere, si conferat ejusdem gentis priscam linguam cum hodierna. inveniet enim istam incomtam, horridam, et consonantibus abundan-

tem, præ hac quam nunc loquuntur homines. Hæ Græcæ consonantes, quando aures hominum cœperunt esse eruditiores, paulatim abjiciebantur ex nominativis, interdum *una*, interdum *duæ*, nonnunquam *tres* (ut infra ostendam), ita ut simul cum iis sæpissime abjiceretur quoque characteristica nominativi, relictis interea casibus obliquis, genitivo et dativo, in veteri et vera eorum forma, quia illis nulla erat objectio, neque eadem caussa mutationis. Hinc nata est hujus declinationis difficultas. hinc enim factum est, ut σώματος (ponam enim exempla superius citata sic ut ad manum venerunt) esset genitivus vocis σῶμα, a qua talis genitivus nunquam formari potuit secundum methodum observatam in declinationibus, quæ non permittit ut vox augeatur in secundo casu singulari *duabus* consonantibus quæ non erant in primo. Unde non dubium fuit quin literæ istæ τς essent primitus radicales in nominativo, qui erat (antequam ω a Simonide invecta esset) σόματς, et additione characteristicæ genitivi O, σόματος. asperitas autem syllabæ finalis ματς, in duas consonantes desinentis, sentiebatur ab auribus hominum simulac delicatiores factæ sunt; et amota statim erat caussa offensionis, sed una cum ea nominativi characteristica Σ, et pro σόματς factum est σόμα vel σῶμα, gen. σώματος. Ita genitivus verus manebat; sed caussa terminationis genitivi, et mutationis, ablata erat, et inflexio perdebatur. Idem processus locum, opinor, habuit in aliis nominibus ejusdem formæ, ποίημα, πρᾶγμα, φίλημα, νόημα, τρύφημα, &c. quæ plurima sunt, et quæ omnia faciunt ματος in genitivo, quia ipsa olim desinebant in ματς, ποίηματς, πράγματς, φίληματς, &c. Vox enim ποίημα, vel πρᾶγμα, nullis inflexionis machinis cogi potest ut faciat ποι- 222
ήματος, vel πράγματος in genitivo: sed ποίηματς, vel πράγματς in declinatione imparisyllabica non potuit aliud facere quam ποιήματος, vel πράγματος, postquam o ante Σ constituta esset characteristica genitivi. In aliis vero quæ finiebantur in τς, moderatiores erant correctores veteres: nam ex γήρατς γήρατος, *senectus*, πέρατς πέρατος, *finis*, τέρατς τέρατος, *prodigium*, abjiciebant τ solum, et relinquebant γῆρας γήρατος (et γήραος, quod regulare erat), πέρας πέρατος, τέρας τέρατος. quæ, licet in inflexione peccarent, non tamen adeo enormia videntur atque ista altera modo memorata. Hæc terminatio barbara, τς, in primordiis Græcæ linguæ, de quibus agimus, atque etiam Latinæ, magno in usu erat. sed insequenti tempore, quidvis, etiam dispendium characteristicæ, potius quam eam terminationem, patiebantur homines. unde pro ἤματς ἤματος, *dies*, ἥπατς ἥπατος, *jecur*, οὖθατς οὔθατος, *uber*, δάμαρτς δάμαρτος,

uxor, malebant scribere ἧμαρ, ἧπαρ, οὖθαρ, δάμαρ, in nominativo. Ita repudiarunt γέρατς γέρατος *munus*, et κέρατς κέρατος *cornu*, præferentes γέρας γέρατος, et κέρας κέρατος: et πᾶς παντὸς potius quam πὰντς παντός. rejectum σκὰτς σκατὸς *sordes*, ὕδατς ὕδατος *aqua*: et admissum potius σκὼρ gen. σκατὸς, ὕδωρ gen. ὕδατος. pro γόνατς γόνατος *genu*, θέμιστς θέμιστος *jus*, (aliud est Θέμιδς Θέμιδος, Dea *Themis*) prætulerunt γόνυ γόνατος, θέμις θέμιστος: ne dicam de participiis τύπτων, τύψας, τυφθεὶς, &c. pro τύπτοντς, τύψαντς, τυφθὲντς, &c. aut Σιμόεις *Simoïs* fluvius, pro Σιμόεντς, et aliis innumeris: adeo ut τς finalem vix jam inveneris.

Proximum vocabulum cujus mentionem feci est γάλα, *lac*, in genitivo γάλακτος· quod non adeo mirum videbitur illi qui sciverit, tres consonantes κτς recisas fuisse ex prisco nominativo, qui erat γάλακτς. unde mirari soleo non additam fuisse literam ξ, γάλαξ, quæ pro tribus istis satisfecisset, ut νὺξ pro νύκτς, ἄναξ pro ἄνακτς. Ab hujus ultima syllaba λακτς, sumta est Latina vox *lacts lactis*, mutata postea in *lac* et *lacte*, gen. *lactis*, ob eandem rationem, nempe consonantium concursum; quem, pariter ut in Græco, vitare potuissent scribendo *lax*, hoc est, *lacts*, ut *nox* pro *nocts*.

223 Sequitur ἡ γυνὴ, *mulier*. Quis non putaret genitivum ejus fore τῆς γυνῆς, secundæ declinationis, ut τῆς τιμῆς? et tamen est quintæ, et imparisyllabicæ, τῆς γυναικός. unde patet nominativum ejus primitivum fuisse γυναὶκς vel γυναὶξ, gen. γυναικός. quæ vox adhuc apparet in composito καλλιγύναιξ, *pulchras-mulieres-habens*.

Deinde μέλι *mel*, facit μέλιΤΟΣ in genitivo: quod facere non potuisset nisi nominativus fuisset μέλιτς. Εὔελπις, *bonæ spei*, gen. εὐέλπιΔΟΣ, a nominativo εὐέλπιδς. nisi vero δ fuisset in nominativo, frustra eam in isto loco genitivi quæsivisses. Δύσορνις, *mali auspicii*, gen. δυσόρνιΘΟΣ: quia antiquus nominativus erat δύσορνιθς, gen. δυσόρνιθος, postquam aspirata θ fuisset invecta loco τ: ante erat δύσορνιτς, gen. δυσόρνιτος. Sic et ἕλμινς, *tinea*, nunc declinatur in genitivo, ἕλμινθος. certe debuit esse ἕλμινος, regulariter. Antiquissimorum vero erat ἕλμιντς ἕλμιντος: posterorum, ἕλμινθς ἕλμινθος: sed irregulare est ἕλμινς ἕλμινθος. oportuit enim esse vel ἕλμινς ἕλμινος, vel ἕλμινθς ἕλμινθος. Ita κόρυς, *galea*, rite faceret κόρυος. sed facit κόρυθος. unde patet verum nominativum esse κόρυθς, gen. κόρυθος. Ex his liquet, quam licenter grassati fuerint in nominativis veteres linguæ correctores, cum tamen genitivos intactos reliquerint. In Latinis pariter factum videbis.

Τὶς, gen. τινὸς, primitus erat τινς, τινὸς, ut ἲς, ἰνὸς, *fibra*, primo erat ἶνς

ἶνὸς, ut et ἀκτὶνς, ἀκτῖνος, *radius Solis.* ex qua voce nonnulli abjiciebant ν, et scribebant ἀκτὶς, alii amoverunt ς, et malebant ἀκτίν. quæ διττογραφία, falsa utraque, in multis aliis vocibus Græcis obtinuit in hac declinatione. sic δελφὶς et δελφὶν, *delphinus.* utraque faciebat δελφῖνος in genitivo; quarum neutra, sed sola δελφὶνς hoc recte facere potuit. nam δελφὶς in hac declinatione rite faceret δελφίος: sed nescio quis foret genitivus vocis δελφίν. Si quæratur, quomodo dignosci potuit in inflexione, δελφὶς *delphinus,* a Δελφὶς *Delphica mulier,* vel *res Delphica* quælibet: responderi potest, neutram vocem antiquissimis cognitam videri. nam *delphinus* erat δελφὶνς, gen. δελφῖνος: sed *Delphica mulier* vel *res* erat Δελφὶδς, gen. Δελφίδος. Eadem duplex scriptura locum habet in μάρτυς et μάρτυρ, *testis;* cum sola vera videatur μάρτυρς, gen. μάρτυρος. 224
nam μάρτυς faceret μάρτυος: quid μάρτυρ faceret ignoro. si dicas, μάρτυρος, ut πῦρ πυρὸς: atqui πῦρ non potuisset, opinor, facere πυρὸς, nisi verus ejus nominativus fuisset πύρς. Characteristica enim genitivi in hac declinatione non est ΟΣ, sed Ο solum. si dicas ΟΣ esse characteristicam genitivi, ostendas mihi velim, quare θαῦμα facit θαύμαΤΟΣ in genitivo, non θαύμαΟΣ, vel θαύμαΡΟΣ, vel θαύμαΓΟΣ, vel θαύμαΔΟΣ: et dicam tibi, non potuisse facere aliud quam θαύμαΤΟΣ, quia, cum hæc declinatio formabatur, nominativus ejus erat θαύμαΤΣ: unde inserta Ο, characteristica genitivi, θαύμαΤΟΣ.

Talis διττογραφία qualis est in μάρτυρ et μάρτυς, cum verus nominativus fuerit μάρτυρς, obtinet apud Latinos in vocibus *honor* et *honos, labor* et *labos, arbor* et *arbos,* et multis aliis: quorum veri nominativi olim erant, opinor, *honors honoris, labors laboris, arbors arboris,* alii vero in scriptura omittebant *r,* alii *s:* utrisque, ut arbitror, caventibus ne vox duabus consonantibus scilicet exiret. quæ cautio hanc declinationem pæne perdidit, omissa toties litera Σ vel S, nominativi characteristica. Sed pergo.

Γέλως facit γέλωτος, et ἔρως ἔρωτος, quia nominativi erant γέλωτς et ἔρωτς: sed ἥρως erat regularis, et idcirco fecit ἥρωος.

Duplex consonans ξ exprimebat literas γς, κς, χς, et κτς. unde λάταξ *strepitus* quidam, gen. λάταΓΟΣ, quia olim erat λάταγς gen. λάταγος. θώραξ gen. θώραΚΟΣ, quia nominativus erat θώρακς. Πτὺξ *plica,* πτυΧΟΣ. olim πτὺχς πτυχός. sed ἄναξ *rex,* ἄναΚΤΟΣ, utpote ab ἄναΚΤΣ, ἄνακτος.

Porro: ὀδοὺς *dens* facit ὀδόντος in genitivo, qui clare sumebatur ab antiquo ὀδόντς gen. ὀδόντος: unde in dativo plurali pro ὀδόντσι, quemad-

modum scribi regulariter oportuit, posteriores ponebant ὀδοῦσι, ut ex λέοντσι fecerunt λέουσι, *leonibus*, ad vitandum concursum consonantium, et ob molliorem sonum. Ab ultima syllaba vocis ὀδόντς, venit Latinorum *dents, dentis,* postea *dens, dentis,* ejecta *t,* ob eandem rationem, ut in *gents, gentis : ments, mentis : monts, montis,* &c. Ποῦς, *pes,* gen. ποδὸς, primo erat πὸδς, gen. ποδὸς : unde Latini habuerunt suum *peds, pedis,* mutatum postea in *pes, pedis.* caussa mutationis, tam in Græca
225 quam in Latina voce, eadem erat quam sæpe dixi. Οὖς *auris,* gen. ὠτός. Verus nominativus debuit esse vel ὦτς ὠτὸς, vel οὖτς, οὐτός. sed terminatio τς ferri non potuit: ob quam rationem mutabantur multa substantiva nunc desinentia in της, sed olim in τητς, ἁγιότης, φιλότης, βραδυτὴς, αἰσχρότης, &c. quondam ἁγιότητς ἁγιότητος, φιλότητς φιλότητος, βραδυτὴτς βραδυτῆτος, αἰσχρότητς αἰσχρότητος, et similia. Ex qua terminatione, της pro τητς, formata est Latinorum in tertia declinatione *tas* pro *tats,* ut *bonitas, probitas, pravitas, obscœnitas,* &c. pro *bonitats,* gen. *bonitatis ; probitats,* gen. *probitatis,* &c. quæ omnia, ut in Græcis, designant *qualitates.* Sed ad hos revertor.

Πλακόεις *placenta,* gen. πλακόεντος, primitus erat πλακόεντς πλακόεντος, ut χαρίεις *gratiosus* erat χαρίεντς χαρίεντος : et pleraque in εις nunc desinentia olim erant ενς vel εντς, ut εἷς *unus,* olim opinor erat ἕνς, quintæ hujus declinationis: unde ἑνὸς in genitivo. ex πλακόεντς factum πλακοῦντς πλακοῦντος. sed posteris hoc non satisfecit ob numerum consonantium, et finalem τς. unde pro πλακοῦντς substitutum πλακοῦς πλακοῦντος, ejectis consonantibus ντ.

Vox Ξενοφῶν facit Ξενοφῶντος in genitivo: et ita Ἀριστοφῶν, Ἀντιφῶν, Χαιρεφῶν, &c. quæro, quamobrem? nam Πλάτων, Σίμων, Φίλων, &c. non faciunt ΠλάτωνΤος, ΣίμωνΤος, ΦίλωνΤος, sed Πλάτωνος, Σίμωνος, Φίλωνος. Si dicas istud fieri ideo quia Ξενοφῶν, Ἀντιφῶν, &c. accentum habent in ultima, respondeo, Λαοκόων facere τος in genitivo, Λαοκόωντος, ut et Κρέων Κρέοντος, et tamen accentum habere in penultima. Quærendum igitur, an non hoc inde factum, quia nomen Ξενοφῶν olim erat Ξενοφῶντς : unde in hac declinatione necesse erat ut in genitivo assumeret o, Ξενοφῶντος: et ita ceteri, Ἀντιφῶντς Ἀντιφῶντος, Χαιρεφῶντς Χαιρεφῶντος. Sed Πλάτων, Σίμων, et ceteri, qui non habebant Τ ante Σ in nominativo, desinebant in Σ solo, Πλάτωνς Πλάτωνος, Σίμωνς Σίμωνος. Aliter, nulla ratio, ut mihi videtur, reddi potest, quare Ξενοφῶν non faceret Ξενοφῶνος in genitivo; aut quare Πλάτων, Σίμων, Φίλων, non æque bene facerent Πλάτωντος, Σίμωντος, Φίλωντος. Quod si nulla sit in his rebus certa et

constans regula, Πλάτων et Σίμων facere possunt in genitivo Πλατωνάδος, et Σιμωνάδος, vel quodcumque velis; eodem jure quo *supellex* in 226 tertia Latinorum declinatione nunc facit in genitivo *supellectilis* pro *supellicis*, et *præceps præcipitis*, pro *præcipis*.

Ἀρς *agnus*, in genitivo facit ἀρνός. Quæri potest, forte, quare non ἀρσὸς, vel ἀρτὸς, vel ἀργὸς? Respondetur, Non posse aliud esse quam ἀρνὸς, quia nominativus erat ἄρνς: sed vox monosyllaba concurrentibus tribus consonantibus onerata, levabatur abjectione unius, ν: unde ἄρς ἀρνὸς, quod alioquin fuisset ἄρς ἀρὸς, regulariter. Est et alia via perveniendi ad genitivum ἀρνὸς, nempe ab ἄρην *agnus*: quæ vox, antequam longa vocalis η in Græcam linguam illata fuerat, in quinta declinatione imparisyllabica scriberetur ἄρενς, gen. ἄρενος, et per syncopen ἀρνὸς, quemadmodum πατὲρς (πατὴρ) gen. πατέρος, per sync. πατρὸς: μέτερς (μήτηρ) gen. μετέρος, per sync. μετρὸς: γαστὲρς (γαστὴρ) *venter*, gen. γαστέρος, sync. γαστρός. Ipsa vox *venter* eodem modo afficitur: nom. *venters*, gen. *venteris*, et per sync. *ventris*. Ni ita faciat, assumendo *s*, et crescendo in genitivo, quis potest dicere quare *venter* non sit secundæ declinationis, et inflectatur, nom. *venter*, gen. *ventri*, dat. *ventro*, sicut *magister, magistri, magistro?*

Denique, ἱμὰς *lorum*, facit ἱμάντος in genitivo, quia antiquus nominativus erat ἱμὰντς: et ἰκμὰς *vapor*, ἰκμάδος, a nominativo ἰκμὰδς. nisi enim ν et τ fuissent in nominativo, ἱμὰς non potuisset facere ἱμάντος in genitivo, magis quam γίγας *gigas*, γίγαντος, sine nominativo γίγαντς, aut ἐλέφας *elephas*, ἐλέφαντος, nisi nominativus fuisset ἐλέφαντς.

Dixi supra p. 220. *Literam Σ, post Consonantes fere omnes, et plerasque Vocales,* fuisse terminationem nominativi in hac declinatione. Ne hoc temere dixisse videar, subjeci omnes alphabeti literas, et exemplis instruxi eas quæ post se admittunt Σ: ante quam si immittas vocalem o, habebis genitivos omnium vocum quæ ita desinunt.

Α ante Σ: γῆρας gen. γήραος, *senectus*. Si characteristica genitivi fuisset ος, γῆρας in genitivo fecisset γήρατος. et ita in ceteris.

Β ante Σ: φλέβς (φλὲψ) gen. φλεβὸς, *vena*.

Γ ante Σ: φλὸγς (φλὸξ) gen. φλογὸς, *flamma*. 227

Δ ante Σ: genitivus φροντίδος monstrat nominativum olim fuisse φροντὶδς, *cura*: ut νεβρὶδς νεβρίδος, *hinnuli pellis*: κηλὶδς κηλῖδος, *macula*: βολὶδς βολίδος, *jaculum*: et talia innumera.

Ε ante Σ: τὸ ἀληθὲς gen. τοῦ ἀληθέος, *verum.*

Ζ ante Σ: non potest inveniri, quia ζ nonnunquam est σδ.

Η ante Σ: Ἡρακλῆς gen. Ἡρακλῆος, *Hercules.* Eurip. Heraclid. 542.

Θ ante Σ: ὄρνιθος in gen. indicat nom. fuisse ὄρνιθς *avis:* nunc ὄρνις.

Ι ante Σ: πόλις, gen. πόλιος, *civitas.*

Κ ante Σ: πρὸκς (πρὸξ) gen. προκὸς, *hinnulus.*

Λ ante Σ: ἅλς, gen. ἁλὸς, *mare.*

Μ ante Σ: exemplum non occurrit, opinor, in Græca lingua: *unum* solummodo in Latina, *hiems hiemis.*

Ν ante Σ: neque hujus, ut vocabula nunc scribuntur, exemplum inveni. nam ἕλμινς, πείρινς, et Τίρυνς huc non pertinere opinor, utpote facientes ἕλμινθος, πείρινθος et Τίρυνθος in genitivo, a nom. ἕλμινθς *tinea,* πείρινθς *crater,* et Τίρυνθς *Tirynths* urbs. et Καρχηδὼνς vel Καρχηδὸνς Καρχηδόνος, *Carthago,* Ἀπόλλωνς Ἀπόλλωνος, *Apollo,* quæ certa exempla puto, non tamen admittentur, quia nunc amiserunt Σ, et aliter scribuntur, Καρχηδὼν et Ἀπόλλων.

Ξ est ΚΣ, ΓΣ, ΧΣ, et ΚΤΣ. Exempla ejus ubique occurrunt.

Ο ante Σ non puto inveniri in nominativo hujus declinationis, cum sit characteristica genitivi. ut neque I ante S in tertia Latinorum, ob eandem caussam.

Π ante Σ: Κύκλωπς (Κύκλωψ) gen. Κύκλωπος, *Cyclops.*

Ρ ante Σ: μάκαρς, gen. μάκαρος, *felix.*

Τ ante Σ: olim frequentissima terminatio, ut supra dixi. nunc vix invenitur.

Υ ante Σ: μῦς, gen. μυὸς, *mus.*

Φ ante Σ: κατήλιφος, genitivus vocis κατήλιψ, ut nunc scribitur, probat nominativum fuisse κατήλιφς, *tabulatum.*

Χ ante Σ: πτὺχς (πτὺξ) πτυχὸς, *plica.*

228 Ψ est βΣ, πΣ, vel φΣ: quorum exempla dedi in superioribus. Omnia vocabula quæ nunc desinunt in Ξ et Ψ, olim desinebant in Σ.

Ω ante Σ: ἥρως gen. ἥρωος, *heros.*

Hoc volo: methodum cognoscendi veros nominativos Græcorum in hac declinatione (et Latinorum in tertia) petendam fuisse ex

genitivis vocum, non ex libris Grammaticorum, qui eas enarrabant quales tunc inveniebant in probatis auctoribus; non considerantes, nominativos mutatos fuisse (in priori forma genitivis relictis) diu ante istorum auctorum tempora, et ad hanc formam in qua nunc stant, et semper stabunt, paulatim perductos ex barbaris terminationibus, et pronunciatione absona. Cogitanti vero de his rebus, nunquam credibile videbitur, declinationem, in qua multo plura vocabula sunt quam in qualibet ceterarum, adeo incertitudini derelictam fuisse, ut *novem* in ea essent terminationes, quæ genitivos tam vagos et exceptionibus obnoxios redderent. neque centum Grammatici, veteres vel nuperi, cuiquam prudenti persuadebunt, genitivos *σώματος, γάλακτος,* et *γυναικὸς,* a nominativis *σῶμα, γάλα,* et *γυνὴ,* posse formari; sed a priscis *σώματς, γάλακτς,* et *γυναὶκς* vel *γύναιξ,* quamquam hæ voces dudum forte in usu esse desierint, propter asperitatem rejectæ, ut mollioribus locum facerent. Multo minus credet Prisciano, *Septuaginta octo, vel paulo plus,* fuisse terminationes in tertia Latinorum: in qua probabile est *unam* tantum primitus fuisse, literam S, et genitivum crevisse inserendo I ante S, ut *conjugs conjugIs, exuls, exulIs, Cicerons CiceronIs.* De qua deinceps dicam.

DE

TERTIA DECLINATIONE LATINORUM

FORMATA EX

QUINTA IMPARISYLLABICA GRÆCORUM.

229 PRIMA res quæ observandam sese offert in hac declinatione, est, si ita loqui licet, *non-declinatio*, seu defectus declinationis. Nominativus semper appellatur casus *rectus:* ceteri qui ab eo divergunt et discedunt, hoc est, *declinant*, vocantur *obliqui:* quod in aliis omnibus declinationibus, tam Græcis quam Latinis, fit; adeo ut sine variatione et differentia nominativi et genitivi, nulla possit esse *Declinatio*, non magis quam *motus* ubi nihil movetur; Siquidem *Casus est variatio compositionis in declinatione nominis, per immutationem novissimæ syllabæ*, ut definitur in Diomede lib. i. p. 277. Jam vero in hac Latinorum declinatione, multa sunt nomina quorum genitivi hoc tempore idem plane sunt quod nominativus, ut *ignis*, gen. *ignis: funis*, gen. *funis: restis*, gen. *restis: crinis*, gen. *crinis: omnis*, gen. *omnis:* et alia multa. Hæc *ταυτότης* suspicioni adeo obnoxia est, ut vix possit credi *hujus musæ*, et *huic musæ*, in prima declinatione, ab antiquissimis declinationum formatoribus ita relicta fuisse; præsertim cum Poëtæ dicant *aulaï, pictaï, nepaï*, (pro *nepæ*, i. e. *scorpii*) *terraï, militiaï, Triviaï, Iphianassaï*, pro genitivis *aulæ, pictæ, terræ*, &c. quasi primitus fuisset, hæc *aula*, gen. hujus *aulai*, dat. huic *aulæ*, &c.

230 Alii scribunt genitivum hujus primæ declinationis desiisse in *as*, dativum in *ai*, ut hæc *aula*, hujus *aulas*, huic *aulai*. Nam in quarta declinatione olim fuisse nom. *manus*, gen. *manuis*, &c. dubitari non potest: et Josephus Scaliger dicit Jul. Cæsarem primum induxisse genitivum *manus*. neque suspicione vacat in quinta, gen. hujus *meridiei*, dat. huic *meridiei*, &c. pro quo veteres proferebant, gen. hujus *meridie*, dat. huic *meridiei*, genitivum et ablativum eundem facientes. *quidam tamen antiquissimorum etiam similem nominativo genitivum protulerunt*, ut ait Priscianus, lib. VII. p. 781. hoc est, nom. *meridies*, gen. *meridies*. Utcumque hoc fuerit, certum est, nullam esse *declinationem* in nom. *ignis*, gen. *ignis:* nom. *funis*, gen. *funis*, &c. et proinde

suspicari licet in primis istis temporibus, quando declinationes formabantur, et quando consonantibus vocabula abundabant, omnes istos nominativos in hac declinatione, qui nunc dissyllabi sunt, et formant genitivos dissyllabos, ipsos fuisse monosyllabos, ut *igns*, gen. *ignis*: *funs*, gen. *funis*: *rests*, gen. *restis*: *crins*, gen. *crinis*: *omns*, gen. *omnis*; ita ut nominativus semper desineret in S, et genitivus una syllaba semper longior fieret nominativo, nempe sumendo characteristicam I ante S, plane ut in quinta Græcorum declinatione imparisyllabica fit, quæ exit in Σ, et format genitivum una syllaba nominativo longiorem, inserendo O ante Σ. Hic consonantium concursus in nominativis, *igns*, *funs*, *rests*, *&c.* convenit ruditati istorum temporum, et formatio genitivi, talis est qualem necesse erat fieri in declinatione imparisyllabica. Scimus vero in multis quæ adhuc restant, hanc rationem non probabilem solum, sed et veram esse. nam *trabs* regulariter facit *trabis* in genitivo. Sed monosyllabon, in duabus consonantibus exiens, displicuit sequentium auribus delicatis: et inde factus novus nominativus *trabes* gen. *trabis*. Eodem modo *plebs*, *plebis*. sed ad terminationem nominativi molliendam postea formabatur nom. *plebes*, gen. *plebis*, vel *plebei*. Ita *scrobs*, *scrobis*: postea, nom. *scrobis*, gen. *scrobis*. et dubito an non idem factum sit in omnibus nominibus tertiæ hujus declinationis quæ nunc eundem numerum syllabarum habent in nominativo et genitivo. quemadmodum, olim *nubs*, *nubis* (Auson. Idyll. XII. et Probus in Catholico p. 2462.) postea *nubes*, *nubis*. unde verisimile est, *pubes*, *pubis*, primitus fuisse 231
pubs, *pubis*. *Seps* (postea *sepes*) gen. *sepis*. *vulps* (postea *vulpes*, et *vulpis*, Phædr. IV. 19.) gen. *vulpis*. *orbs*, *orbis*, ut *urbs*, *urbis*: postea *orbis*, gen. *orbis*: sed *urbs* suam terminationem retinuit; quod mirum est: ut et *stirps*. *Corbs*, gen. *corbis*: postea nom. *corbis*, gen. *corbis*. *Æds*, *ædis*, ut *præds*, *prædis*: istud postea mutatum est in *ædes*, *ædis*: hoc, in *præs*, *prædis*. *Vats*, *vatis*: postea *vates*, gen. *vatis*. *vads*, *vadis*, ἐγγυητὴς: postea *vas*, *vadis*, et nom. *vadis*, gen. *vadis*. *Ovs*, (ab ὄϊς) gen. *ovis*; unde nom. *ovis*, gen. *ovis*. *Jovs* (a Græco Ζεὺς) gen. *Jovis*: unde nom. *Jovis*, gen. *Jovis*, Hygin. Fab. 145. et Priscian. lib. VI. p. 695. *Bovs* (a Βοῦς) gen. *Bovis*: vulgo, *Bos*, gen. *Bovis*: nisi quis malit recurrere ad Æolicum digamma, ut fuerit regulariter *bos*, gen. *bois*, et inserto inter vocales digammate *boFis*. *Navs* (a ναῦς) gen. *navis*: unde nom. *navis*, gen. *navis*. *avs*, gen. *avis*: unde nom. *avis*, gen. *avis*. Adjectivum *suavs*, gen. *suavis*: unde hic et hæc *suavis*

et hoc *suave,* gen. *suavis.* *Dulcs,* gen. *dulcis:* unde hic et hæc *dulcis,* et hoc *dulce,* gen. *dulcis.* Sic *equesters* gen. *equesteris, pedesters* gen. *pedesteris, palusters* gen. *palusteris,* et alia adjectiva in *er,* quæ olim desinebant in *ers,* et crescebant in genitivo: postea mutata in *equestris* gen. *equestris: pedestris* gen. *pedestris,* &c. cujus mutationis ratio obvia est. *(Sic adjectivum *acers,* δριμὺς, vel δεινὸς, gen. *aceris* et contracte *acris.* unde novus nominativus hic et hæc *acris* et hoc *acre,* gen. *acris:* per quem nominativum distinguitur quoque adjectivum ab *arbore* quæ est *acers,* gen. *aceris*: ex qua tabulæ scriptoriæ conficiebantur. Ejusdem declinationis sunt adjectiva *lævs, levs, brevs, tenvs, gravs, trists, insigns, infams, imbels,* et talia innumera: quæ postea assumserunt literam *i* ex genitivo in nominativum, et fiebant *lævis, levis, brevis, tenuis,* et postea per dialysin *tenuis, gravis, tristis, insignis, infamis, imbelis,* vel *imbellis.*) Nullius esset finis, si singula persequerer hujusce generis. Ex citatis vero omnibus constat, nominativum in hac tertia declinatione finitum fuisse litera S, et genitivum itidem eadem litera exiisse, assumta vocali I ante S, quæ genitivum una syllaba nominativo longiorem reddebat, pariter ac in quinta Græcorum declinatione imparisyllabica; ex qua remove O, characteristicam genitivi, et habebis verum nominativum, eodem plane modo quo in hac tertia Latinorum, si abjicias I, characteristicam genitivi, restabit nominativus. unde, ut mihi videtur, nullus nominativus in hac declinatione primitus *potuit* desinere in *is* (nam I erat S erat characteristica genitivi) nisi simul genitivus terminaretur in *iis;* cujusmodi terminationis exemplum in genitivo nondum inveni, neque extare
232 puto. Multi quidem nominativi *nunc* exeunt in *is* (nonnullos eorum supra recensui, *ignis, funis, restis,* &c.) qui genitivum eundem faciunt; sed omnes a posteris invecti, et methodo paullo ante memorata redarguendi; nempe, si abjicias I in ultima syllaba genitivi, quod restat, erit nominativus. quo pacto omnes alii hujus declinationis nominativi inveniendi sunt, ut *cassis cassidIs, cuspis cuspidIs, Naïs NaïdIs:* excepto, *nix nivIs.* non enim dubito quin nom. *vis,* gen. *vis,* olim erat regularis, nom. *virs,* gen. *viris,* dat. *viri,* &c. quod pluralis videtur monstrare, *vires, virium, viribus,* &c. mutatum forte, quia *viris* et *viri* incidebant in dativum pluralem et genitivum singularem vocis frequentissimi usus, *vir, viri,* &c. Illud in his omnibus exemplis licet cernere, vel abjectam esse consonantem a reformatoribus ex vocabulo primitivo, vel emollitam esse terminationem inse-

rendo vocalem inter consonantes. Huic enim *soli* rei videntur studuisse; utrum genitivus responderet nominativo ita reformato, necne, parum solliciti. Ubicunque vero poterant, consonantem, si duæ erant vel tres conjunctæ in nominativo, ejiciebant: et tamen declinatio et genitivus procedebant veluti si nihil innovatum fuerat. Sic postquam ex *ærs* exclusissent literam *r*, et fecissent *æs*, nihilominus *æris* manebat in genitivo, æque ac si nominativus adhuc fuisset *ærs*. Pariter in vocibus *frons*, *τὸ μέτωπον*, et *frons* *κλάδος φυλλώδης*, prior olim erat *fronts*, gen. *frontis*; altera *fronds*, gen. *frondis*. homonymiam tamen malebant, *frons* et *frons*, quam voces in tribus consonantibus exeuntes, *fronts* et *fronds*. quarum vocum absonas terminationes nemo mirabitur, qui ruditatem istorum temporum reputat in quibus eæ formatæ erant. Quando autem non poterant ejicere consonantes, tunc inter eas vocalem inserebant, ut in iis modo memoratis, *ignis*, *funis*, &c.

Priscianus, lib. VII. p. 745. ait, *Tertia declinatio terminationes habet nominativi septuaginta octo, vel paulo plus.* Dicit *paulo plus*, quia in *προτάσει* recenset *septuaginta novem*, quarum quatuor ultimæ (p. 746.) sunt, *in ab, in ec, in ut, in ud.* Sed in *ἀποδόσει* p. 753, post longum caput, nulla est in *ab*, sed pro *ab* ponit *ac*: *in ac unum neutrum, hoc lac, hujus lactis.* unde pro *ab* in loco superiori, scribendum *ac*[a]. De- 233
inde pergit: *in ec, unum neutrum, hoc alec, hujus alecis. in ut, unum neutrum, hoc caput, hujus capitis*[b]. atque ita desinit, oblitus (nisi scribæ sit culpa) prioris *ud*: cujus proculdubio exemplum erat *Bogud*, *Bogudis*, rex Mauritaniæ. illius, ob eandem caussam, meminerat lib. V. p. 643, ex Livii libro CXIII. Sed lib. VI. p. 686, ex Livii libro CXII. Ceterum ex his *Septuaginta octo* Prisciani terminationibus (quæ omnes faciunt IS in genitivo) *quadraginta* circiter exeunt in S, vel, quod idem est, in X: nam X, ut supra notavi, est CS, ut *pacs* (*pax*) *pacis*, *vocs* (*vox*) *vocis*: vel GS, ut *regs* (*rex*) *regis*, *legs* (*lex*) *legis*: vel CTS, ut *nocts* (*nox*) *noctis*, a Græco *νύκτς* (*νὺξ*) *νυκτός*: et libenter hac litera X utebantur antiquitatis correctores, quia duæ vel tres consonantes, quarum ultima erat *s*, et quarum concursum maxime vitabant, hoc uno compendio repræsentarentur. Festus V. *Supellectilis*:—*omnia vocabula x litera finita, per declinationes obli-*

[a] *Ac* Editt. Ald. Flor.

[b] Hoc modo exhibet Prisciani ed. Aldina p. 79: *In, ut, unum neutrum, hoc caput, hujus capitis. In, ud, bogud, bogudis. Quod hic in fine legitur in ud, Bogud, Bogudis, in vetustis codicibus non est.* Ed. Junt. habet, *in ud, Bogud, Bogudis.*

quorum casuum syllabam accipiunt. Recte: quia omnia desinebant in S, et omnia erant tertiæ declinationis. pro *quia* ibi scrib. *qua.* errores Festi in ista voce, alii partim viderunt. In his igitur quæ in S terminantur, minus videtur esse difficultatis. quis enim dubitare potest quin *Arcads* (non *Arcas*) recte faciat genitivum *Arcadis: Pallads* (non *Pallas*) *Palladis: Cerads* (non *Ceras*) *Ceradis,* nomen loci: *Atlants* (non *Atlas*) *Atlantis: Mæcenats* (non *Mæcenas*) *Mæcenatis: civitats* (non *civitas*) *civitatis: vass* (non *vas*) *vasis,* de quo infra: *Capenats* (non *Capenas*) *Capenatis: Coclets* (non *Cocles*) *Cocletis,* et *Coclitis: segets* (non *seges*) *segetis: milets* (non *miles*) *miletis* et *militis: terets* (non *teres*) *teretis: hebets* (non *hebes*) *hebetis: sospets* (non *sospes*) *sospetis,* et *sospitis: Chremets* (non *Chremes*) *Chremetis: Verrs* (non *Verres*) vel potius *Vers* (nullam enim literam in medio vocis geminabant antiquissimi Latini) gen. *Veris:* postea *Verres,* gen. *Verris,* forte ut distingueretur *a vers veris,* τὸ ἔαρ, *the Spring: cæds* (non *cædes*) *cædis: hæreds* (non *hæres*) *hæredis.* Hos duos articulos in AS et ES, exscripsi ex Prisciano, p. 748, 749. ut inde videas, quantas mutationes
234 subierat lingua Latina inter tempus formationis istorum nominativorum, et tempus Ciceronis: in quo medio tempore, abjectione consonantium præcipue, et literarum mutatione, ut vocabulorum sonus suavior et mollior ad aures accederet, prisci nominativi fere interierant, utcumque eorum genitivi ordinem suum retinerent. Nam ne unus quidem est, ut mihi videtur, nominativus ex iis omnibus quos Priscianus supra posuit, et quos ex eo descripsi, qui potest *recte* facere genitivum quem ei ille assignavit. et tamen omnes istos nominativos et genitivos (excepto *Mæcenas,* et forte *Ceras*) invenire potuit in Cicerone; sub quo, vel paulo ante, linguam Latinam attigisse suam ἀκμὴν creditur. Sed nulla auctoritas, quantumvis magna, efficere potest ut *Palladis* sit regulariter genitivus nominativi *Pallas,* aut *Atlantis* genitivus nominativi *Atlas:* et tamen ut *Pallas* vel *Atlas* recipiantur *pro veris* nominativis *Pallads* et *Atlants,* auctoritas et usus possunt efficere. Hoc intelligatur dictum de centum aliis vocabulis quorum nulla mentio hic facta sit. nam et *comitis* potest esse genitivus vocis *comes;* et *comis* genitivus esse potest nominativi *comis,* etiam in declinatione imparisyllabica, *si volet usus.* sed ratio et grammatica reclamabunt, et istos nominativos respuent, flagitantes *comets,* gen. *cometis,* vel, usitata mutatione, *comitis:* et *coms,* gen. *comis,* forte a Græco ΚΟΜΨός. sed tamen ratio et grammatica parum valebunt, nec jus suum tueri poterunt contra usum et auctoritatem: quibus ego

minime repugno, et vellem, si possem, cum Cicerone semper scribere. hoc tamen non obstat, quo minus quilibet laudabiliter scire velit, et quærat, quibus in rebus, et, cur Cicero ab antiquissimis discesserit.

Vidimus literam S characteristicam esse hujus declinationis in nominativo, et I ante S characteristicam esse genitivi crescentis; et huic propositioni consentire omnia exempla nominativorum quæ apud Priscianum desinunt in S (et omnia in X, excepto *nix, nivis*, et *conjunx, conjugis;* sed hujus ultimi vera scriptura est *conjux*, i. e. *conjugs, conjugis*) si ad priscam et veram eorum formam redigantur. Nunc ceteras ejus terminationes breviter videamus: ex quibus tres sunt vocales, *a*, *o*, et *e*, ceteræ consonantes.

In *a*, ut *poëma, poëmatis.* de qua Græca voce dixi prius in quinta 235
declinatione Græcorum, veram ejus terminationem in nominativo videri ποίηματς: et Latina prisca, eadem probabiliter fuit, *poëmats*, gen. *poëmatis.* nam si integer nominativus fuit ποίημα vel *poëma*, quænam ratio reddi potest, quare in genitivo faceret ποιήματος potius quam ποιήμανος vel ποιήμαγος, &c. et ita in Latino?

Eandem quæstionem proponerem de terminatione in O, *Cicero, Ciceronis; leo, leonis; virgo, virginis; homo, hominis.* nisi enim primitus nominativi essent *Cicerons, leons, virgons, virgonis, homons, homonis*, divinaculus foret qui sciret eas voces inflecti debere per *nis* in genitivo, potius quam per *tis*, vel aliam quamvis consonam ante *is*. Et de *homons, homonis*, certiores sumus ex Ennio, citato a Prisciano lib. VI. p. 683. et Charisio p. 120.

Vulturis in sylvis miserum mandebat homonem.

Probabile est eodem more olim inflexas fuisse ceteras quæ nunc in O desinunt, quemadmodum adhuc facit *harpago harpagonis.* ita ut *Apollons Apollonis*, Ἀπόλλωνς Ἀπόλλωνος, *Carthagons, Carthagonis*, Καρχηδὼνς Καρχηδόνος, mutarentur postea in *Apollo Apollinis, Carthago Carthaginis.* nam *caro carnis* prorsus irregularis est, et nominativus ejus priscus esse debuit vel *carons caronis*, et per contractionem *carnis;* vel, quod magis probabile mihi videtur, *carns carnis.* reformatores autem linguæ non facile paterentur absonum istud *carns* in nominativo. Inveniebantur veteres quoque qui genitivo similem nominativum protulerunt, *hæc carnis*, gen. hujus *carnis.* adeo dissidebant, amisso semel vero nominativo; quem puto fuisse *carns*, gen. *carnis:* ut *jurs juris, thurs thuris, murs muris*, &c.

Proxima terminatio est E, ut *monile* gen. *monilis.* Hoc primitus

fuisse opinor *monils,* gen. *monilis:* qualiter desinebant multa apud Latinos vocabula, *vigils,* gen. *vigilis: facils,* gen. *facilis: docils,* gen. *docilis: strigils,* gen. *strigilis: supelectils,* gen. *supelectilis,* nunc *supellex, supellectilis,* cum *tribus* syllabis in nominativo, et *quinque* in genitivo, et duplicata litera *l,* contra morem antiquissimorum, in
236 medio vocabuli saltem. Ex hoc nominativo, clarius videre licet quid fuerit *supellex,* vel *supelectils:* nempe, a *super, pelis,* (postea *pellis*) et *lectum;* ut *supelectils* proprie esset, *pelles* quæ *super lectos* sternerentur ad discumbendum; significatione vocis postea prolata ad omnia quæ sunt in usu domestico.

Sub terminatione E venit et *mare,* quæ vox irregularis æque est, et eodem modo, ac *monile.* nihil enim nisi *mars* potest facere *maris* in genitivo. nam Deus belli præses erat *Marts* gen. *Martis:* et quam nunc absurde flectimus *mas,* gen. *maris,* ὁ ἄῤῥην, olim erat (nec aliud esse potuit) *(*mass*) gen. *masis.* unde *Maso,* cognomen *Papisiorum,* ut tunc scribebatur, non *Papiriorum.* vide Cicer. Fam. IX. 21. quæ vox (*Maso*) postea mutata in *Maro,* dedit cognomen P. Virgilio. sic *Valesii et Fusii in Valerios Furiosque venerunt: ita arbos, labos, vapos, etiam et clamos et lases* (pro *lares*) *ætatis fuerunt,* Quinctil. Inst. Orat. I. 4. Postquam autem *Marts* litera *t* mulctatus fuerat, et redactus in *Mars, Martis,* ratio aliqua videbatur quare *mars,* ἡ θάλασσα, mutaretur in aliud quid, discriminis caussa. unde, opinor, *mare* factum. *mars* vero *maris,* ut *pars* (adjectivum *par*) *paris.* nam quod nos dicimus *pars,* μέρος, erat *parts partis:* et *Paris,* proprium nomen, erat *Parids,* gen. *Paridis.* Sic *mos,* ἔθος, erat *mors,* gen. *moris.* sed θάνατος erat *morts,* gen. *mortis,* ut *sorts* (non *sors*) gen. *sortis, arts* (non *ars*) gen. *artis.* Sic *flos* et *ros,* in genitivo vulgo habent *floris* et *roris.* quare igitur non *cos coris, dos doris?* Quia nominativi horum erant *cots* et *dots,* gen. *cotis, dotis;* ut illorum, *flors* et *rors.* Sed *Tros, Troïs:* quia nominativus non desinebat in duabus consonantibus, neque opus erat ut aliquid abjiceretur. Quod si *is* (non *i* solum) fuisset characteristica genitivi, *Tros* debuerat fecisse *Trosis* non *Troïs:* et ita in ceteris omnibus, *flos flosis, ros rosis, Mars Marsis, jus jusis, mus musis.* &c. Non possum quin exscribam locum Charisii, lib. I. p. 71. *Quæri solet, quare* nepos nepotis (scribo *lepos leporis:* rationem mutationis in voce proxime sequenti, et mox, videbis) sacerdos, tis; custos, dis *facit. Omnia* os *syllaba terminata, genitivum faciunt per* tis, *ut* nepos, tis; sacerdos, tis; dos, dotis; cos, cotis, *et cetera similia.* Excipiuntur
237 *autem hæc, quæ genitivum faciunt per* ris, *ut* ros roris, os oris, lepos

leporis, flos floris, (*omisit* glos gloris, mos moris) arbos arboris. ITEM *per* sis, *ut* os *quod* ossis *facit.* ITEM *per* dis, *ut* custos, dis. *quod cum ratione profertur, quoniam ex Verbo deducitur quod est* custodio, *et ideo* custodis, *facit.* Eandem cantilenam canunt omnes veteres Grammatici. Et vides quot *exceptionibus* prematur hæc regula, cum tamen ne uni quidem exceptioni locus sit, quia ne unum quidem verum nominativum, ut mihi videtur, Charisius protulit; neque puto ullam vocem, mere Latinam, in tertia declinatione, si alibi, primitus desiisse in *os.* nam *compos* erat *compots, compotis;* de *os ossis,* pro ὀστέον, dicam mox: *Tros* et *heros,* Græca sunt, et regulares in quinta declinatione Græcorum, Τρὼς, Τρωὸς, ἥρως, ἥρωος, et inde in tertia Latinorum, *Tros, TroIs, heros, heroIs.* quam translationem a Græca declinatione in Latinam, et mutationem ultimæ O in I, memorat Priscianus, lib. VI. p. 720. *a genitivo enim Græco mutant* O *in* I, *et faciunt genitivum Latinum, ut ὁ* Οἰδίπους Οἰδίποδος, *Œdipus Œdipodis.* Rem narrat Grammaticus, rationem rei, pro more, omittit. Quis enim, audito Græco nomine Οἰδίπους, posset suspicari, genitivum ejus fore Οἰδίποδος? aut Latino *Œdipus, Œdipodis?* a nemine hoc conjici potuit, nisi qui prius scivisset, Græcam vocem ποῦς antiquitus fuisse, ut prius dixi, πὸδς, gen. ποδός· unde Οἰδίποδς in quinta eorum declinatione crescente per O in ultima syllaba genitivi, debebat facere, et fecit, Οἰδίποδος: et *Œdipods* (non *Œdipus*) in Latinorum tertia, *ŒdipodIs.* sed terminationes Οἰδίποδς et *Œdipods* non diu placuerunt: atque ideo mutatæ sunt in Οἰδίπους, et *Œdipus.* nam *ds* in sono forte habuit aliquid mali ominis, et simile sono literæ ζ, quam *idcirco Appius Claudius detestatur, quod dentes mortui* (l. *morituri*) *dum exprimitur, imitatur,* ut refert Martian. Capella, lib. III. p. 58. ed. Grotii. Ceterum dixi, ne unum quidem verum nominativum, ut mihi videbatur, Charisium protulisse: qui nominativi, ut opinor, hi olim fuerunt: *nepots, sacerdots, dots, cots, rors, ors, lepors, flors, arbors, oss, custods;* quorum pleraque alibi in hoc scripto memorata invenies. *nepos* enim, *sacerdos, dos, cos,* &c. nulla regula possunt facere in genitivo *nepotis, sacerdotis, dotis, cotis:* et in tertia Latinorum declinatione debebant 238
facere *nepöIs, sacerdöIs, döIs, cöIs,* inserta I litera ante ultimam S. Usus quidem et auctoritas, contra rationem et regulas, in his vocibus invaluit. Sed non ideo hi *veri* nominativi erunt. et quamquam semper scriberem *nepotis* et *sacerdotis* pro genitivis vocum *nepos* et *sacerdos,* &c. simul tamen scire vellem, non *ratione,* et ex eo quod *vera* est.

sed *usu* et *auctoritate* hanc scripturam obtinuisse pro *nepots* et *sacerdots*. Initio autem loci Charisii supra citati, conjeci *lepos leporis*, pro *nepos nepotis*, quia hæc ultima vox non est ad rem, et nihil agit nisi quod actum est a sequenti, *sacerdos, tis*. nam propositum Charisio fuit, respondere quæstioni, quamobrem nominativi in *os* faciunt tot genitivos adeo diversos, in *ris, tis, sis,* et *dis*. Et terminationis *tis* duo quidem sunt exempla, *nepotis* et *sacerdotis*, cum unum sufficeret: nullum vero terminationis *ris*; quod tamen fieri oportuit. quamobrem pro *nepos nepotis*, scriberem, *lepos leporis*. Istud in *sis*, quod inter *exceptiones* ponitur, et cujus exemplum est *os ossis*, a librario probabile est incuria omissum fuisse in prima parte, seu quæstione quam proponit Charisius; forte post *sacerdos, tis*. ut totum fuerit, *quare lepos leporis; sacerdos, tis; os, sis; custos, dis* facit. Sensus loci, et ordo exceptionum, hoc videntur poscere. Sed redeo ad reliquas Prisciani terminationes hujus declinationis, quæ in consonantibus exeunt, in *al, el, il, ol, ul*, ut *Annibal, mel, pugil, sol, consul*; quibus, ut brevis sim, et ceteris omnibus, si addas literam S (*Annibals, mels, pugils, sols, consuls*) ejectam dudum ne in duabus consonantibus vox exiret, habebis, ut mihi videtur, veram et priscam terminationem hujus declinationis in nominativo; et addendo I ante S, *Annibalis, melis*, (postea *mellis*) *pugilis, solis, consulis*, priscum et simul Ciceronianum genitivum. adeo ut pro *septuaginta octo* terminationibus hujus declinationis, *una* tantum videatur, litera S. Examinavi omnia Prisciani exempla, quæ *ducenta* circiter sunt; et omnia huic opinioni conveniunt, præter *nix, nivis*; et ea tamen desinit in S, et adsciscit I ante S in genitivo.

Dixi, *melis postea mellis*. Festus enim in V. *Aulas* et alibi plus
239 semel testatur, antiquissimos Latinos non geminasse literam, neque dixisse *ab illis* (vel antique *ollis*) sed *ab oloes*, i. e. *olois*; et *aulas* protulisse, non *ollas*, neque *annus*, sed *anus*. Et huic consentit vetustissimum Latii monumentum, *Columna Duiliana* seu *Rostrata*, posita circa ann. U. C. 492. in qua legitur *artisumad* pro *artissima*, *Macelam* pro *Macellam*, *ceset* pro *gessit*, *sumas* pro *summas*, *clase* pro *classe*, &c. Sed opinor Festum intelligendum esse de geminatione literæ *in medio vocabuli*; et hoc testantur exempla omnia ex *Columna Rostrata*: si enim in *fine* quoque vocabuli monosyllabici geminatio excludebatur, non video quomodo *declinatio* procedere rite potuerit. nam *jus*, *ζωμὸς* (*broth* vel *sauce*) nunc facit *juris* in genitivo. sed unde habere potuit

literam *r* in genitivo, quam non habebat in nominativo? vox *juris*, τῆς δίκης, non poterat istud fuisse, nisi a nominativo *jurs*, postea mutato in *jus*. alioquin debuisset facere in tertia declinatione *jus* gen. *juis*, ut *sus* gen. *suis*, *grus* gen. *gruis*. Sic *mas* ὁ ἄῤῥην debuisset facere *maïs*, non *maris*. *as* non *assis*, sed *aïs*: *clas claïs*, non *classis*: *os*, ὀστέον, *oïs*, non *ossis*. nam *oris*, τοῦ στόματος, nominativus olim fuit non *os*, sed *ors*, ut *crurs* (*crus*) *cruris*, *thurs* (*thus*) *thuris*, *murs* (*mus*) *muris*. Ex *viginti* nominativis in hac declinatione, vix *unum* inveneris qui priscam formam retinet; cum tamen genitivi plerique nunc recte habent, excepto in his quæ sequuntur. nam *jus*, ζωμὸς, olim, opinor, scribebatur *juss* (unde *jussulentus*, Apuleio) gen. *jusis*, ut *Papirius* prius erat *Papisius*, *Furius* olim *Fusius*, *Lares* quondam *Lases*, &c. hoc pacto omnia recte procedent, secundum morem istius temporis, et usitatæ formationis: nominativus enim desinet in S, et genitivus formabitur inserendo I ante S; quod nullo alio modo obtineri, opinor, potest. Sic cum nulla declinatio sit in nom. *classis*, gen. *classis*; nom. *mensis*, gen. *mensis*; nom. *tussis*, gen. *tussis*; nom. *ensis*, gen. *ensis*; nom. *axis*, gen. *axis*; nom. *unguis*, gen. *unguis*; suspicor hæc ita declinata primitus fuisse, nom. *class*, gen. *clasis*: nom. *menss*, gen. *mensis*; nom. *tuss*, gen. *tusis*; (unde forte etymologia ejus patebit, nempe a *tundo*, in supino *tusum*, in participio pass. *tusus*) nom. *enss*, gen. *ensis*; nom. *axs*, gen. *axis*; nom. *ungs* (a Græco ὄνυχς) gen. *ungis*, inserta postea *u*. ut in *sanguis*, *inguen*, *unguentum*, &c. 240
Ita *vass*, gen. *vasis*, ἀγγεῖον· *mass*, gen. *masis*, ὁ ἄῤῥην· unde cognomen *Maso*, ut prius notavi; *ass*, gen. *asis*; *oss*, ὀστέον, gen. *osis*. Hæc duo ultima prorsus perverse mutata postea fuerunt, *as* gen. *assis*; *os* gen. *ossis*. nam revera, quamquam pronomen *is* declinetur, tamen *as* et *os* videntur esse terminationes vocum, magis quam voces; neque ulla forte ratio, præter libitum eorum qui mutarunt, reddi potest, quare *as* faceret *assis*, vel *os ossis*. Si quidquam facere possent in genitivo tertiæ declinationis, potius videretur *aïs* et *oïs*, ut supra notavi. Una enim est regula, quæ in hac declinatione rarissime fallit, nempe, si amoveas I, characteristicam genitivi ante S, quod restat erit nominativus priscus; et simul videbis, quid, et quare, mutaverint οἱ μεταγενέστεροι. sic in genitivo *custodis*, remove *i*, et restabit *custods*: in *sacerdotis* idem fac, et manebit *sacerdots*: in *lapidis*, *lapids*: in *cordis* abjice *i*, et habebis *cords* pro nominativo. Sed non poterant ferre ut vox in tribus consonantibus exiret, *cords*: ita abjecerunt *ds*, securi de geni-

tivo, quem nemo scire potuit futurum esse *cordis* potius quam *cortis*, aut *corbis*, aut *coris*. modestiores erant in compositis hujus vocis, *excors*, *vecors*, *discors*, &c. ex quibus *d* tantum excluserunt. et tamen nonnulli antiqui ne hoc quidem ferebant, et ideo ponebant *discordis* in nominativo, Priscian. p. 726. Jam vero periculum fac hujus methodi in genitivis vocum *as* et *os* : ex *assis* abjice *i*, et restabit *asss* : ex *ossis*, et remanebit *osss*. Contra, ex *asis*, veteri more formata, amove *i*, et restat *ass* : ex *osis*, *oss* : ea ipsa quæ proposui. Dixi de hac regula, *rarissime fallit*, præcipue propter *nix*[c], gen. *nivis* : quæ vox potest esse crux Grammaticorum. opinor enim deam ipsam grammaticen non posse rationem reddere hujus genitivi, non magis quam si velles declinare *nox*, gen. *novis*. Regulariter *nivis* in genitivo debuit esse a nominativo *nivs*, ut *bovs*, *navs*, *suavs*, &c. *bovis*, *navis*, *suavis* : vel *nix* in nominativo, debuit facere *nicis*, *nigis*, vel *nictis*, in genitivo. Sed
241 *nix*, *nivis*, non, opinor, explicari potest. *nix*, *nigis* potuit, ut *grex* (*gregs*) *gregis*. Vetus nominativus forte fuit *nivs* : unde verbum *nivo* in Pacuvio, citato a Nonio Marcello. Martian. Capella, et iisdem verbis Cassiodorus De Grammatica, p. 2325. *Supellex, et senex, et nix, privilegio quodam contra rationem declinantur.* De *supellex* dixi supra. in *senex* (*senecs*) nulla est difficultas : ea enim facit *senicis*, et contracte *senis* : nam *e* in nominativi ultima syllaba fere mutabatur in *i* in penultima genitivi crescentis, ut *comes comitis*, *hospes hospitis*, *superstes superstitis*, *præceps præcipis*, *præcipes præcipitis* : hoc est, *comets*, *hospets*, *superstets*, *præcipets*. hi enim erant veri nominativi.

Obj. His quæ dixi forte objici potest, si S characteristica sit nominativi, et I ante S characteristica genitivi crescentis, quomodo dignosci potuit tertia a quarta declinatione ? nam in tertia, *sus* faciebat gen. *suis*, dat. *sui* ; *grus*, gen. *gruis*, dat. *grui*, quemadmodum olim in quarta, *manus*, gen. *manuis*, dat. *manui* : *domus*, gen. *domuis*, dat. *domui* ; *anus*, gen. *anuis*, dat. *anui*.

Resp. Nulla esse substantiva (saltem, nulla adhuc inveni) tertiæ

[c] *nix*, gen. *nivis* :] Ab antiquo nominativo Græco νὶφς, νιφὸς, (cujus Accusativus νίφα adhuc servatur in Hesiodo Ἔργ. καὶ Ἡμέρ. ver. 535.) venit Latina vox *nifs*, *nifis*, vel, quod idem est, *nivs*, *nivis*, postea mutata in *nix*, *nivis* : cujus mutationis, ut innumerarum in *Linguis*, nulla ratio jam reddi potest. Hujus rei et loci Hesiodei notitiam debeo viro doctissimo *W. H.* M. D. *Grævii* νὶψ (νὶπς) faceret νιπὸς, non νιφὸς, in genitivo, et νίπα non νίφα in accusativo. * (Imo vero, Grævii νὶψ faceret νιφὸς in genitivo : nam, ut ait auctor p. 290. ψ est βΣ, πΣ, vel φΣ.)

declinationis quæ *nunc*[a] desinunt in *us* præter hæc duo, *sus* et *grus*, quæ sunt monosyllaba : sed nulla monosyllaba possunt esse in quarta declinatione, quia accusativi eorum terminarentur in *um*, atque adeo *sus* faceret *sum* in accusativo, *grus grum*. quod naturæ repugnat tertiæ declinationis, cujus accusativus desinit in *em* vel *im*, et una syllaba semper longior est nominativo, ut *suem*, *gruem*.

Alia vero nunc esse in *us* desinentia tertiæ declinationis substantiva præter hæc duo *sus* et *grus*, nondum comperi, ut dixi. Quænam autem ratio reddi potest, quare *hoc pectus*, *hoc corpus*, *hoc tempus*, non facerent *hujus pecti*, *hujus corpi*, *hujus tempi*, ut *hoc vulgus*, et *hoc pelagus*, *hujus vulgi* et *pelagi;* nisi quod veri nominativi eorum essent, *pectors pectoris*, *corpors corporis*, (unde in composito *tricorpor* (i. e. *tricorpors*) *tricorporis*, Priscian. p. 720.) *tempors temporis?* et ita, puto, factum invenies in ceteris omnibus quæ in hac declinatione exeunt in *us*, cujuscumque generis, ut *Veners* (*Venus*) *Veneris*, *veter*, *veteris*, Priscian. 242
lib. vi. p. 716. hoc est, *veters* (*vetus*) *veteris*, *vulners* (*vulnus*) *vulneris*, *geners* (*genus*) *generis*, *pecors* (*pecus*) *pecoris*, *pecuds* (*pecus*) *pecudis*, *virtuts* (*virtus*) *virtutis*, *juventuts* (*juventus*) *juventutis*. quæ, et cetera omnia, mutata videntur ob sonum, et ut ejicerentur consonantes, nulla habita ratione genitivorum et inflexionis.

Post hæc quæ dixi, facile erit respondere, ex majore parte, quæstioni quam proponit Sosipater Charisius, lib. i. p. 50. ed. Putsch. *Solet venire in quæstionem quare Æneas ÆneÆ, Mæcenas MæcenaTIS, Thoas ThoaNTIS.* Ratio primæ terminationis est, quia nomina propria hominum, primæ Græcorum declinationis, quæ desinebant in ΑΣ, declinabantur quasi essent primæ Latinorum quoque, nom. *Æneas*, gen. *ÆneÆ*, dat. *Æneæ*, &c. Secundæ, quia nominativus verus erat *Mæcenats*, qui in genitivo non potuit aliud facere quam *Mæcena*TIS : tertiæ, quia *Thoa*NTIS in genitivo, ex necessitate fuit *Thoa*NTS in nominativo.

Addam solummodo. Caussa erroris in Prisciano cum *septuaginta octo* terminationes nominativorum huic declinationi assignat, videtur fuisse hæc : Diu ante tempus auctorum istorum ex quibus regulas suas confecit Priscianus, litera S, ne duæ consonantes concurrerent, exclusa fuerat ex fine omnium fere vocum (ex quibus commode ex-

[a] Dico *nunc*, quia non dubito quin *lues luis*, et *strues struis*, primitus fuerint *lus luis*, *strus struis*, ut *sus suis*, *grus gruis*.

cludi poterat) quæ desinebant in consonante ante S, quales sunt *sal, mel, pugil, Pæan, flamen, delphin, calcar, uxor, augur,* et similes. Omnes has consonantes, quæ olim præcedebant literam S, ille cepit pro totidem terminationibus nominativi, donec *septuaginta octo, vel paulo plus,* numeraverat. Ex majori quidem vocum parte non potuit S excludi, quales sunt *Arcas, seges, utilis, virtus, trabs, hiems, cœlebs, lucs* seu *lux,* &c. in harum tamen plerisque, ab eadem caussa, aliquid mutatum: nam ex *Arcas* ejecerunt *d;* ex *seges, t;* in *utilis* inseruerunt *i,* ne foret *utils,* quemadmodum erat prius; ex *virtus* excluserunt *t;* voci *trabs* addiderunt *e, trabes,* ne in duabus consonantibus exiret.
243 reliquerunt *hiems* gen. *hiemis,* et *cœlebs* gen. *cœlibis,* sicut erant, regulares. et sæpe miratus sum, eos non dispescuisse consonantes literas *ms,* et *bs,* inserendo *e,* ut esset, nom. *hiemes,* gen. *hiemis,* nom. *cœlebes,* gen. *cœlebis:* quod in aliis innumeris vocibus fecerunt. in *lucs, lucis,* nihil omittere poterant: sed tamen, ne nihil agerent, *cs* mutabatur in *x,* ut *una* solum consonans videretur. Neque damno hæc, sine quibus lingua Latina ad hunc nitorem nunquam pervenire potuisset. miror solum, ea Priscianum et ceteros veteres Grammaticos vel latuisse, vel illos de iis monere neglexisse.

EXPLICATIONES

VETERUM ALIQUOT

AUCTORUM,

GRÆCORUM ET LATINORUM.

UT ARGUMENTUM præcedens, inamœnum per se, lætiore aliqua ma- 244
teria distinguatur, admittente simul vel poscente talem additionem libelli mole, visum est explicanda sumere et adjicere pauca Veterum Auctorum loca: et primum hunc Philemonis, Poetæ Comici.

Clemens Alexandrinus Pædag. lib. III. cap. xi. p. 296. ed. Oxon. (p. 252. ed. Paris 1629.) loquitur de moribus ancillarum pedissequarum, sive servarum quæ dominas suas sequuntur quando eæ foras exeunt: *Ἐγὼ μὲν οὐδὲ τὰς θεραπαίνας ἀξιῶ ταῖς ἀρίσταις γυναιξὶ τὰς ἑπομένας αὐταῖς, αἰσχρολογεῖν, ἢ αἰσχροεργεῖν· σωφρονίζεσθαι δὲ αὐτὰς πρὸς τῶν δεσποινῶν. σφόδρα γοῦν ἐπιτιμητικώτατα ὁ κωμικὸς Φιλήμων φησίν· Ἐξὸν γυναικὸς ἐξόπισθ' ἐλευθέρας, βλεπομένην θεράπαιναν κατόπιν ἀκολουθεῖν, καλήν· ἐκ τοῦ Πλαταιϊκοῦ τε παρακολουθοῦντά τινα ταύτῃ κατιλλώπτειν.* Distingui potest post *γυναιξὶ*, ut *θεραπαίνας γυναιξὶ* idem sit quod *γυναικῶν*. Si malis distinguere post *ἑπομένας*, pro *αὐταῖς* legendum videretur *αὐτὰς*: quæ vox bene etiam abesse posset, nisi quod alibi ita scribat Clemens. Ceterum hæc
ita vertuntur: *Ego quidem censeo ne ancillas quidem, quæ probas se-* 245
quuntur fœminas, oportere turpia dicere, aut facere: sed ipsas debere castigari a dominis. Valde itaque acriter dicit comicus Philemon: Cum liceat post mulierem liberam, quæ aspicitur, ancillam retro sequi pulchram, et ex Platæico consequentem quempiam, eam limis intueri. Hunc Philemonis locum ita edidit Vir Clarissimus Joannes Clericus, in Fragment. Menand. et Philemonis:

Ἐξὸν γυναικὸς ἐξόπισθ' ἐλευθέρας
Κατόπιν βλέπειν θεράπαιναν ἀκολουθεῖν καλὴν,
Ἐκ τοῦ Πλαταιϊκοῦ τ' ἀκολουθοῦντάς τινα

Ταύτῃ κατιλλώττειν;
Licetne a tergo mulieris liberæ
Adspicere ancillam pulchram sequi,
Et ex Platæico usque prosequentibus quædam
Cum ea garrire?

Ad quæ notat doctissimus Bentleius in Emendat. in Menand. et Philem. Reliquias, p. m. 156. "Hæc ex Clemente Vir Cl. et felicius "quidem solito in versus digessit; sententiam tamen et verba pro "more corrupit. Cur enim κατιλλώπτειν (sic lege) vertit *garrire?* "credideram esse *nictare, nutare, limis et amatoriis oculis adspicere.* "Sed coactus est *garrire* interpretari, quia τινα neutro plurali *quædam* "hic acceperat. Ita ex uno errato aliud progignitur. Apud Cle- "mentem est παρακολουθοῦντα, non ἀκολουθοῦντας: unde certissima "emendatione sic locum repono:

" Ἐξὸν γυναικὸς ἐξόπισθ' ἐλευθέρας
" Βλέπειν θεράπαιναν κατόπιν ἀκολουθεῖν καλὴν
" Ἐκ τοῦ Πλαταϊκοῦ, παρακολουθοῦντά τε τινὰ
" Ταύτῃ κατιλλώπτειν.
" *Cum videre liceat pone fœminam ingenuam*
" *Formosam ancillam incedere ex Platæico,*
" *Et quendam comitantem huic oculis nictare.*

"In versu secundo servavimus verborum seriem, uti extant apud Cle- "mentem, quæ nullo commodo inverterat Vir Clar. qui insuper, cum "*interrogationis signum addidit,* etiam sententiæ injuriam fecit."

246 Hæc vir sagacissimus; qui si vel minimum cogitationis et temporis huic loco impendisset, sententiamque et verba considerasset, vel Clementem sedulo inspexisset, non sibi satisfecisset in inepto isto ἐξὸν, neque in scribendo βλέπειν pro βλεπομένην, sed vidisset narrationem esse alicujus (servi, puta, vel alius cujuspiam) sic legendam,

ἐξιὼν
Γυναικὸς ἐξόπισθ' ἐλευθέρας βλέπω
Μόνην θεράπαιναν κατόπιν ἀκολουθεῖν, καλήν·
[a] Ἐκ τοῦ Πλαταϊκοῦ τε παρακολουθοῦντάς τινας

[a] Vitiosi aliquid hic latere arguunt observata ad Suppl. 901. Si reliqua sana sunt, legere potes, metro saltim non renuente, Κἀκ τοῦ Πλαταϊκοῦ παρακολουθοῦντάς τινας. Toupius Em. T. I. p. 264. cum Bentleio scribit παρακολουθοῦντά τε τ. in cæteris cum Marklando concordans.

Ταύτῃ κατιλλώπτειν.

postquam egressus eram,
Mulierem pone ingenuam video
Unam ancillam subsequi, pulchram ;
Et ex vico *Plataïco quosdam juxta incedentes*
Huic oculis nictare.

Postquam restitutum esset *βλέπω μόνην* pro *βλεπομένην*, obvium erat *ἐξιὼν* pro *ἐξὸν* : obvia quoque mutatio positionis verborum in metro, quod turbaverat omissio vocis *μόνην*. In superioribus verbis Clementis, *σφόδρα γοῦν ἐπιτιμητικώτατα*, dicitur, ut *πάνυ γοῦν ἐμφανέστατα*, lib. ii. p. 224. adverbium cum superlativo. usitatius, *σφόδρα γοῦν ἐπιτιμητικῶς* (si ea vox extet) vel *ἐπιτιμητικὰ*, adverbialiter. Sic *μάλιστα ἐλευθεριώτατον*, p. 288. Pro Πλαταιϊκοῦ scribo Πλαταϊκοῦ, ut in oratione Isocratis quæ inscribitur Πλαταϊκός. vide et Lucam Holstenium ad Steph. Byzant. voce Πλαταιαί.

Quod hic est *κατιλλώπτειν*, scribitur *ἐνιλλώττειν* in Clemente p. 294. et explicatur verbis sequentibus *ὃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν βλεφαρίζειν ἐστὶν* : quæ Glossematis mihi suspecta sunt ; qualia multa exstant in isto eruditissimo scriptore. De verbo *ἰλλώπτειν* egit, nisi fallor, summus Hemsterhusius ad Lucianum[b]. vide Pollucem II. 4. p. 178. Metrum poscit *παρακολουθοῦντάς τινας.*

Sequitur in Clemente : *ἀναστρέφει γὰρ ἐπὶ τὴν δέσποιναν ἡ τῆς θεραπαίνης ἀκολασία, ἐπιβαθραίνειν ἐνδιδοῦσα τοῖς πειρῶσι τὰ ἥττονα, τὸ μὴ εὐλαβεῖσθαι τὰ μείζονα, διὰ τοῦ συγγινώσκειν τοῖς αἰσχροῖς, τὸ μὴ καταγινώσκειν ἐμφαινούσης τῆς δεσποίνης. in dominam enim reflectitur ancillæ lascivia, quæ gradum dat* 247
iis qui minora aggrediuntur, non vereri ad majora conscendere ; cum ignoscendo turpibus, domina ostendat se ea non damnare. Quæ sunt pulcherrima : nisi quod pro *ἐπιβαθραίνειν*, voce nihili, legendum *ἐπιβάθραν*. Non opus videtur *Sylburgii τῷ μὴ εὐλαβεῖσθαι.* Hæc vero reprehensio, non tam acris aut certa omnibus forte videbitur, quam Clementi visa fuit. dubitari enim potest, utrum Philemon in animo habuerit *omnino* (nedum *σφόδρα ἐπιτιμητικώτατα*) *reprehendere* Dominam vel Ancillam hoc loco. non imperite tamen hanc rem proposito suo accommodavit Clemens.

Liceat alium locum incerti alicujus auctoris addere, ex Pædag. lib. II. cap. iv. p. 181, 182. de intemperantibus : *μακαριστὸν ἡγοῦνται βίον τὴν*

[b] Ad Hesychium Alberti T. II. p. 41.

ἀκρασίαν τὴν περὶ τὰ συμπόσια. ὧν ἐστι τὸ ζῆν οὐδὲν ἄλλο ἢ κῶμος, κραιπάλη, βαλανεῖα, ἄκρατος, ἀμίδες, ἀργία, πότος. *intemperantiam in conviviis, vitam esse beatam existimant. quorum vita nihil aliud est quam comessatio, crapula, balnea, temetum, matulæ, ignavia, potatio.* Mirum est neminem invenisse in his ultimis disjecti membra Poëtæ; quæ ita restitueris:

Ὧν ἐστι τὸ ζῆν οὐδὲν ἄλλ᾽ ἢ κραιπάλη,
Κῶμος, βαλανεῖ᾽, ἄκρατος, ἀμίδες, ἀργία,
Πότος.

Ipse Clemens init. hujus libri; οἷς οὐδὲν ἄλλ᾽ ἢ γαστήρ ἐστιν ὁ βίος. sic tempore Juvenalis (Sat. I.) vita nobilium Romanorum nihil erat nisi

Sportula, deinde Forum, jurisque peritus Apollo,
Atque Triumphales.

Secundam vero in ἄκρατος longam esse, notum est vel ex Euripidis Cyclope ver. 573. Ὡς ἐξένευσα μόγις! ἄκρᾱτος ἡ χάρις· vel Sophocl. Electr. 787.

τοὐμὸν ἐκπίνουσ᾽ ἀεὶ
Ψυχῆς ἄκρᾱτον αἷμα.

In hujus Œdipo Coloneo ver. 340. absurditas videtur cui vix parem
248 repereris. Exulibus et errantibus Œdipo et Antigonæ supervenit altera Œdipi filia, Ismene: cujus adventu lætatus senex, sic eam alloquitur, et illa respondet,

ΟΙΔ. Πρόσψαυσον, ὦ παῖ. ΙΣΜ. θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ.
ΟΙΔ. Ἦ τῆσδε κἀμοῦ; ΙΣΜ. δυσμόρου δ᾽ ἐμοῦ τρίτης.

Versionem vulgatam addo, eorum caussa qui mira amant:

ŒD. *Attinge me, o filia.* ISM. *ambos simul amplector.*
ŒD. *Hanc ne* (amplecteris) *et me?* ISM. *et me* (amplector) *infelicem tertiam.*

Sed quomodo potuit dici Ismene *seipsam amplecti?* Hoc docebit Vetus Scholiastes, qui rei satis ridiculæ, magis adhuc ridiculam explicationem reddere voluit: Οἱ γὰρ περιλαμβάνοντές τινα, &c. *Qui enim aliquem amplectuntur, seipsos quoque quodammodo amplectuntur.* Εὖ, νὴ τὸν Ἑρμῆν! ἅ, τι λέγεις δ᾽ οὐ μανθάνω. Prava mutatio unius literæ has absurditates olim (nam vetustum est hoc mendum) peperit. Advenienti Ismenæ statim incipit Œdipus queri de misera sorte sua et Antigonæ, Ὦ τῆσδε κἀμοῦ—Ismene vero præsentiens quid dicturus esset, verba ejus intercipit, et se comitem miseriæ eorum adjungit, Iambum supplens,

[c] ΟΙΔ. Ὦ τῆσδε κἀμοῦ—ΙΣΜ. δυσμόρου δ' (vel τ') ἐμοῦ τρίτης!

ŒD. *O hancce et me*—ISM. *me quoque tertiam* adde *infelicem !*

In ejusdem altero Œdipo ver. 721. suspicatur Œdipus, Creontem, fratrem uxoris suæ Jocastæ, subornasse Tiresiam vatem, ut diceret se (Œdipum) occisorem fuisse patris sui, Laii. Dum de hac re altercantur Œdipus et Creon, intervenit Jocasta, audita verborum contentione; et ab Œdipo quærit caussam tantæ iræ. ille respondet, *Creontem dicere se* (Œdipum) *parricidam esse, et interfectorem patris sui, Laii. Num* inquit illa, *Creon dicit hoc quasi ex sua cognitione, an ab alio auditum ? Non ex sua cognitione,* respondet Œdipus, *sed*

> Μάντιν μὲν οὖν κακοῦργον εἰσπέμψας· ἐπεὶ
> Τό γ' εἰς ἑαυτὸν, πᾶν ἐλευθεροῖ στόμα.
> *Vatem quidem maleficum subornando; nam*
> *Quantum potest, omnium ille laxat ora.*

Quid sit ἐλευθεροῦν πᾶν στόμα, nescio: non tamen dubius quin Sopho- 249
cles scripserit—ἐπεὶ, Τό γ' εἰς ἑαυτὸν, πᾶν (vel πάντ') ἐλευθεροστομῇ[d]. *nam, Quod ad seipsum attinet, libere dicat quicquid velit* Creon: hoc non moleste feram, utpote a *fratre tuo.* sed dolet hæc audire ab isto malefico, cæco, et avaro impostore, Tiresia. Ἐλευθεροστομῇ ut in Euripidis Andromach. ver. 153. Mallem πάντ' quam πᾶν, quia Tragici libenter vetant concursum literæ ν et vocalis, præcipue ε.

In Ajace ver. 1375. dum de Ajacis sepultura contendunt Agamemnon et Teucer, commode intervenit, quasi arbiter, Ulisses; cui cum post alia dixisset Agamemnon, *Obedire virum bonum decet magistratibus,* κλύειν τῶν ἐν τέλει, Ulisses respondet, Παῦσαι· κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος· *Desine: victus ab amicis, victor es.* Quod *contra decorum* mihi videtur. non enim debuit Ulisses imperatorem suum, et regum regem Agamemnona, in ordinem cogere, et eo modo alloqui, Παῦσαι, *Desine.* neque ita fecit. nam, nisi fallor, Sophocles scripsit,

> [e] Πάσαις κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος·
> *Omnibus* suffragiis *vincis, quando ab amicis vinceris.*

id est, Nunquam magis victor es, quam cum ab amicis vinceris: pulcherrima sententia, et ad priora Agamemnonis apposita. Locutio ele-

[c] Sic edidit Brunckius.

[d] Hujus emendationis mentionem nullam facit Brunckius; sed in ed. tertia monet " *στόμα sermonem* signifi- " cat. πᾶν ἐλευθεροῖ στόμα idem est ac " κατὰ πάντα ἐλευθεροστομεῖ."

[e] Hanc conjecturam intactam præterit Brunckius, quæ Musgravio contra non inelegans videtur.

gans πάσαις (sc. ψήφοις) κρατεῖν, Horatii *Omne punctum ferre,* videtur ignota fuisse transcriptoribus. Lucianus in Bis Accusato tom. ii. ed. Græv. p. 226. πάσαις ἡ Ἀκαδημία κρατεῖ. et ita p. 235. 237. et tom. i. p. 413. ἁπάσαις κρατεῖς. Exprimitur nonnunquam ψήφοις, ut in Platone De Legg. lib. vii. νικᾷ γὰρ πάσαις ταῖς ψήφοις οὗτος ὁ νόμος.

Euripides in Dramate Ἱκέτιδες, seu *Supplices mulieres,* plurima habet admiranda. Inter quæ, non ultimum locum obtinerent hi sex versus de Humanitate erga mortuos, si integri essent. eos effert Theseus, directos ad præconem Thebanum, seu potius ad omnes Thebanos, qui cadavera Ducum interfectorum insepulta detinebant. ver. 531.

Ἐάσατ᾽ ἤδη γῇ καλυφθῆναι νεκρούς·
Ὅθεν δ᾽ ἕκαστον εἰς τὸ σῶμ᾽ ἀφίκετο,
Ἐνταῦθ᾽ ἀπῆλθε, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
Τὸ σῶμα δ᾽ εἰς γῆν· οὔτι γὰρ κεκτήμεθα
Ἡμέτερον αὐτὸ, πλὴν ἐνοικῆσαι βίον·
Κᾆπειτα τὴν θρέψασαν αὐτὸ, δεῖ λαβεῖν.

Sæpe citatos legimus hoc pulchros Iambos. num et intellectos? nam τὸ πνεῦμα quidem *venire* εἰς τὸ σῶμα, satis perspicue dicitur: sed quomode potest τὸ σῶμα *venire* εἰς τὸ σῶμα? Præterea, πνεῦμα et σῶμα, quæ *Hominem* constituunt, sunt ἑκάτερον, quod de *duabus* rebus recte dicitur, non ἕκαστον, quod *plurium* est. Stobæus Serm. cxxii. citat ἀπελθεῖν scil. ἐάσατε, non male, quod ad istam partem: sed Codices, quantum scio, non variant. Manus Euripidis forte hæc fuerit, mutatione unius literæ, alius transpositione,

Ὅθεν δ᾽ ἕκαστος εἰς τὸ σῶμ᾽ ἀφίκετο,
Ἐνταῦθ᾽ ἀπέλθῃ· πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
Τὸ σῶμα δ᾽ εἰς γῆν.
Unde autem unusquisque eorum *in corpus venit,*
Illuc abeat: spiritus quidem ejus *ad æthera,*
Corpus vero ad terram.

Si quis malit εἰς τὰ ζῶντ᾽ ἀφίκετο (i. e. *ad homines venit*) pro εἰς τὸ σῶμ᾽, videat Helen. 919.

Ibidem, ver. 469. Præco Thebanus, a Creonte ad Theseum missus, post multas ambages tandem profert quid in mandatis habuerit a Creonte, nempe, inter alia: *Ne Adrastum omnino admittat Theseus in hanc terram,* scil. Atticam: *Si vero est,* inquit, *in hac* terra, *ut, ante occasum solis, eum inde expellat,* &c.

Ἄδραστον εἰς γῆν τήνδε μὴ παριέναι·
Εἰ δ᾽ ἔστιν ἐν τῇ, πρὶν &c.

Ἐν τῇ accipitur, opinor, pro ἐν τῇδε vel ταύτῃ. Brodæus explicat, *in hac provincia*. Priscianus lib. xvii. p. 1045. "apud Græcos Articuli inve- "niuntur loco Pronominum positi. ut apud Homerum, ὁ γὰρ ἦλθε "θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, pro οὗτος γάρ." et alia exempla ex Homero addit. Dixisse potuit, et apud Atticos, non Græcos solum (nam sæpe in hac re distinguendum est) inveniri ὁ et ὃς pro ὅδε et οὗτος, per omnes 251
casus et numeros. Et tamen, quod mirum videtur, in Tragicorum Iambis, fœminina τῇ pro τῇδε, vel ταῖς pro ταῖσδε (licet, quod magis mirere, τῷ pro τῷδε, et τοῖς pro τοῖσδε, sæpe occurrant) non puto inveniri, nisi in distributionibus, τῷ μὲν, τῇ δὲ, i. e. τούτῳ μὲν, ταύτῃ δέ. vide Alcest. ver. 163. Androm. 675. vel τῇ μὲν, τῇ δὲ, Orest. 356. Pariter fit in τοῦ et τῷ, pro τίνος et τίνι Interrogativis; et του et τῳ pro τινὸς et τινὶ Indefinitis: [f] quorum fœminina frustra quæsiveris. Pauca exempla hujusce generis addam. Πατέρος, *patris*, in Choris frequenter occurrit; nunquam in Iambo, quantum scio (sed semper πατρὸς) nisi semel Æschyl. Χοηφ. ver. 238. ed. Steph.

Πατέρος τε καὶ τὸ μητρὸς εἰς σέ μοι ῥέπει
Στέργηθρον.

unde probabile fit, ibi quoque scribendum esse Πατρός. et tamen μητέρος et μητρὸς, μητέρι et μητρὶ, passim in Iambis sine discrimine ponuntur. Qui anapæstos ex paribus Iamborum locis excludunt, conjecturam in Euripidis Iphig. Aulid. 508. speciosam forte putaverint,

Ταραχή γ᾽ ἀδελφῶν τις δι᾽ ἔρωτα γίγνεται
Πλεονεξίαν τε δωμάτων,

si pro δι᾽ ἔρωτα, anapæsto in quarta sede, legatur δι᾽ ἔριδα. Ostendant tamen, si possint, unum locum in quo Euripides, vel quilibet Tragicus, scribit ἔριδα in accusativo, non ἔριν. Vera forte lectio ibi est, δι᾽ ἔρον ἐγίγνετο. Iterum: σέθεν pro σοῦ in Iambis, et ubique; et ἐμέθεν pro μοῦ apud omnes ceteros Poëtas, et in Choris Tragicorum. nihilominus nunquam, opinor, invenies ἐμέθεν [g] pro ἐμοῦ in Iambo, non ma-

[f] Ipsum Marklandum ab errore in iis quæ Supplicibus Euripidis subjecit p. 251. retraxissent adnotata loca Sophocl. Aj. 290. Euripid. Hec. 369. Androm. 567. Aristoph. Thesm. 437. prout illum recte emendavit St. Berglerus. *Valckenær.* in præf. ad Phalaridem Lennepii p. xix.

[g] Vide Koënium ad Gregor. de Dial. p. 92.

gis quam Με initio Iambi Tragici, licet Σε frequenter, et Ἐμὲ nonnunquam inveneris: etiam Με initio Iambi Comici apud Aristophanem Βατραχ. 301. In Iphigenia Aulidensi ver. 1412. legitur, Εἰς σὴν φύσιν βλέψαντα. Ita edidit Barnesius, pro priore τὴν φύσιν: et notat "Si quis "gemini σῖγμα collisionem velit (velis) vitare, lege, εἰς τεὴν φύσιν· τεὴν "pro σὴν, monosyllabῶς." Atqui (ne dicam de contractione τὴν pro τεὴν vel σὴν, sine exemplo, quod nusquam opinor inveniri) Vir clarissi-
252 mus non animum advertebat, adjectivum τεὸς, τεὴ, τεὸν, licet in Hexametris, Elegiacis, et Choricis, frequenter occurrat, nunquam tamen, ut puto, inveniri in Iambis. Quia poëticum est, forte dicet aliquis. Sed hoc non satis videtur: nam nonnullas voces quæ poëticæ habentur, in Tragicorum Iambis invenias. Verius forte dici potest, has fuisse veterum delicias, quarum ipsi fortasse non semper rationem poterant reddere; nos certe jam non possumus. Nonnulla hujusce generis in Latinis vide apud summum virum Frid. Gronovium, Observat. iii. 13. p. 549. Si hæc observatio de τῇ nunquam inventa pro τῇδε, (quæ non confutari potest sine exemplo) vera sit, pro ἐν τῇ hic scribendum est ἐν γῇ, *in* hac *terra*, ἐν γῇ τῇδε Hippolyt. 1176. Sic Orest. 53. Ἥκει γὰρ εἰς γῆν pro εἰς τήνδε γῆν· et γᾶς βασιλεῦσι, *regibus* hujus *terræ*, ver. 816. ed. King. et centies ita invenias. Apposite apud Aristoph. Ranar. ver. 1187, istud quod prius Æschylus dixerat (ver. 1184.) Ἥκω εἰς γῆν τήνδε, Euripides repetens exprimit, Ἥκω εἰς γῆν· non Ἥκω εἰς τήν. quod et hic faciendum censeo, Εἰ δ' ἔστιν ἐν γῇ, non ἐν τῇ. His parvis ignoratis, necesse erit ut errent viri etiam maximi.

Conjecturam in locum Aristotelis De Poëtica, quæ in priore editione hic sequebatur, ideo omisi, quia de ea subdubitabam. Hunc defectum ad finem opusculi forte pensabo. Sed pergo.

Literæ unius mutatio videtur esse majoris momenti in Epist. ad Romanos, vi. 19. quia forte Apostolum sibi reddit, legendo νῦν παρεστήσατε pro παραστήσατε. aliter, non probatio erit sed exhortatio. ἀνθρώπινον λέγω—ὑμῶν, in parenthesi poni debet: et tunc propositio probanda est ἐδουλώθητε τῇ Δικαιοσύνῃ· quam hoc modo probat, ὥσπερ ΓΑΡ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ Ἀκαθαρσίᾳ,—οὕτω νῦν παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ Δικαιοσύνῃ, &c.[h] Si aliter legatur vel su-

[h] Cujus sententiæ argumentatio hæc est: Νῦν ΓΑΡ οὕτω παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ Δικαιοσύνῃ, ὥσπερ (ποτε) παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ Ἀκαθαρσίᾳ, &c. Literis initialibus majusculis signavi voces Δικαιοσύνη et Ἀκαθαρ-

matur, *hortabitur* eos Paulus, versu 19. ut *faciant* id quod versu 18 253
dixerat eos *jam fecisse*. Nulla est argumentatio in *παραστήσατε*.

Ex Græcis unum addam locum Luciani, quia in nupera præclara Editione, quam consulto dudum inspexi, nihil in eo, si recte memini, tentatum vidi. Locus est in Apolog. pro mercede conductis p. 487. ed. Græv. de *simia* (*πιθήκῳ*) reginæ Cleopatræ, quam simiam saltare docuerant: *ἐκεῖνον γὰρ (φασὶ) διδαχθέντα, τέως μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κοσμίως καὶ ἐμμελῶς, καὶ ἐπιπολὺ θαυμάζεσθαι μένοντα ἐν τῷ σχήματι, καὶ τὸ πρέπον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ᾄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκείμενον ὑμέναιον. ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰσχάδας, οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλον*, &c. Ista, *συγκείμενον ὑμέναιον*, non possunt intelligi, neque in Græcis, neque in Latinis, *hymenæum respondisset*. Cod. MS. Bourdelotii pro *συγκείμενον* habuit *συγκινούμενον*. Recte. Lego et distinguo: *καὶ τοῖς ᾄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκινούμενον. οὐ μενοῦν ἐπειδὴ εἶδεν ἰσχάδας*, &c. *et ad sonum cantûs et tibiarum, motus suos accommodantem. veruntamen ubi vidit caricas, opinor, vel amygdalam procul jacentem*, &c. *οὔμενουν* scribitur in Hermot. p. 537. in edit. quæ vocatur Grævii, et vertitur, *nihil equidem*. male tamen, opinor. Diversi videntur esse significatus, ut *οὔκουν* et *οὐκοῦν*, quæ vox, quamquam speciem habet negativam, significatione tamen affirmativa usurpatur, ut *οὐ γὰρ ἀλλὰ etenim, οὐ μὴν ἀλλὰ veruntamen*, vel *quin et*, Philoni Judæo tom. I. p. 44. *Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ συγγενής ἐστι ταῖς τῶν ὀργανικῶν ζώων* (l. *σωμάτων*) *κινήσεσιν·* de numero *Senario*. Apud quem auctorem obiter moneo, p. 116. tom. i. pro *ἔτι αὐτοῖς χρησόμενοι* legendum esse *ἐμετικοῖς* (vel *ἐμέτοις*) *χρησάμενοι*: et p. 245. pro *διαχεομένης*, scribendum *διὰ χοάνης, per infundibulum*, loco elegantissimo. Vix ullus finis est hujusmodi capitalium depravationum in isto scriptore eloquentissimo: licet multas sustulerit doctissimi Mangeii diligentia et solertia.

Transeo ad Latinos; et in primis ad delicias tuas (et cujus non, cui mens sana est?) Horatium. in ejus Epodo II. ver. 27. legimus,

FONTES*que lymphis obstrepunt manantibus*
Somnos quod invitet leves.

σία, quia Paulus eas *προσωποποιεῖ*, et de iis velut de *Dominabus* loquitur. *Nunc* ENIM *ita exhibuistis membra vestra serva Justitiæ, sicut* (olim) *exhibuistis membra vestra serva Impuritati* &c. Simile aliquatenus istud D. Petri, 1 Epist. ii. 25. *Ἦτε γὰρ (ποτὲ) ὡς πρόβατα πλανώμενα· ἀλλ' ἐπιστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα* &c. *Eratis enim* (olim) *sicut oves errantes: sed conversi estis nunc ad pastorem* &c. non *convertimini*, in Imperativo, *ἐπιστράφητε*: sed *ἐπιστράφητε*. (Marklandi ipsius nota.)

Sed quemnam locum possunt hic habere *fontes*, cum supra, versu ab-
254 hinc altero dixerat, *Labuntur altis interim ripis* AQUÆ ? Horatius, opinor, non scripsit FONTES*que*, sed FRONDES*que lymphis obstrepunt manantibus.* rem ipsam expressit Propertius IV. 4: 4. *Multaque nativis obstrepit arbor aquis.* Sibilus *foliorum*, junctus murmuri labentis fluvii, somnos invitat.

I Carm. xxxv. 5. in nobili illa Ode ad Fortunam:

Te pauper ambit sollicita prece
Ruris colonus; te dominam æquoris,
Quicumque Bithyna lacessit
Carpathium pelagus carina.

Colonus ruris est quasi diceres *nauta maris.* Ponenda est distinctio post *prece*, et post *Ruris;* ante quam vocem repetenda est *dominam*, hac constructione: pauper colonus sollicita prece ambit te, *dominam Ruris;* nauta (seu, *quicumque lacessit pelagus carina*) ambit te, *dominam æquoris.* Tali distinctionis defectu laborat forte locus iste qui est in ore omnium, Art. Poët. ver. 440.

melius te posse negares
Bis terque expertum; frustra: *delere jubebat,*
Et male ter natos, &c.

Frustra est *nihil ageres:* vox seu judicium Poëtæ, rem narrantis, non alterius, se excusantis: ille enim nondum scivit utrum esset *frustra*, necne. Servius ad Æneïd. IV. 415. *Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat:* "*frustra* ex judicio Poëtæ est." Ergo distingui, opinor, melius potuit, *Ne quid inexpertum (frustra!) moritura relinquat.* Et initio hujus Epistolæ ad Pisones, ver. 5. male posita videtur distinctio, forte sic restituenda,

Spectatum admissi risum teneatis? amici,
Credite, Pisones, &c.

amici Pisones, ut *amice Valgi*, et *amice Mæcenas* alibi. non *teneatis, amici?* quia non ad Amicos in genere, sed ad Pisones, hæc Epistola scribitur. Vide Cl. Bentleium ad III Carm. ii. 1.

In nota illa historia Vulteii Menæ I Epist. vii. 80.

255 *Dum septem donat sestertia, mutua septem*
Promittit; persuadet uti mercetur agellum.
Mercatur. *ne te longis,* &c.

Horatius Linguam suam melius intellexit, quam ut diceret *mercatur*, postquam dixisset, *persuadet* uti mercetur. Si scripsisset, *suadet* uti

mercetur, recte subjecisse potuit, *mercatur.* sed *persuadet* satis significavit hominibus Romanis Vulteium *jam* mercatum fuisse, et sine necessitate addi *mercatur.* Lego et distinguo :

persuadet, uti mercetur agellum.
Mercatus (*ne te longis ambagibus ultra*
Quam satis est morer) *ex nitido fit rusticus,* &c.

hoc est, *postquam mercatus fuisset.* Mox, ver. 92.

Pol me MISERUM, *patrone, vocares,*
Si velles, inquit, verum mihi ponere nomen ;

expressa sunt ex Euripidis Iphig. in Tauris, ver. 499. ubi Iphigenia ab Oreste quærit nomen ejus :

ΙΦΙ. *Σοὶ δ' ὄνομα ποῖον ἔθεθ' ὁ γεννήσας πατήρ ;*
Tibi vero quod nomen imposuit qui te *genuit pater ?*

Cui ille respondet :

Τὸ *μὲν δίκαιον,* ΔΥΣΤΥΧΕΙΣ *καλοίμεθ' ἄν.*
Vero quidem nomine possem vocari MISER.

I Epist. i. 55. videtur excidisse Conjunctio *et :*

hæc recinunt juvenes dictata, senesque, ET
Lævo suspensi loculos tabulamque lacerto.

i. e. *juvenes, senes,* ET *pueri,* ut I Serm. vi. 74. nam ridiculi forent *senes,* Lævo suspensi loculos, &c. id est, *δὶς παῖδες οἱ γέροντες. et,* ut II Carm. xvi. 37.

mihi parva rura, ET 256
Spiritum Graiæ tenuem Camœnæ, &c.

atque ita forte II Serm. ii. 100.

ego vectigalia magna, ET
Divitias habeo tribus amplas regibus.

vulgo deest *et.*

III Carm. iii. 53.

Quicumque mundo terminus obstitit
Hunc tangat armis ; VISERE *gestiens*
Qua parte debacchentur ignes,
Qua nebulæ pluviique rores.

Hoc non satis videtur. nam cujuslibet *otiosi* erat *visere,* neque ulla in ea re laus : sed Romanorum erat VINCERE : et eo tendunt *tangat armis,* et *bellicosis Quiritibus.* Per *qua parte debacchentur* (mallem *debacchantur*) *ignes,* intelligitur *zona torrida,* seu *fervidi pars inclusa caloribus mundi :* ubi male legitur *fervidis,* III Carm. xxiv. 36. 37 : per, *qua nebulæ pluviique rores,* intelligitur *zona frigida.*

Art. Poët. 431.

Ut qui conducti *plorant in funere.*

Lego, *Ut* quæ conductæ *plorant, &c.* Hoc enim *præficarum* erat; et locus sumptus est ex Lucilii lib. xxii. citante Nonio Marcello V. *Præficæ:*

mercede quæ
Conductæ *flent alieno in funere præficæ*
Multo et capillos scindunt et clamant magis:

sic enim facetus iste locus distinguendus est. vide et Fest. Pompeium V. *præficæ.*

III Carm. ii. 14.

Mors et fugacem *consequitur virum.*

257 Ἀσύστατον videtur *fugacem* VIRUM, æque ac si diceres *timidum* VIRUM. Tu verum vidisti, opinor,

Mors efficacem [h] *consequitur virum,*
Nec parcit imbellis *juventæ*
Poplitibus, &c.

et probasti apposite ex Epod. III. *efficacis Herculis.* Vir *efficax* est *gnavus, impiger,* in quacumque re, vel quocumque statu, sive in pace, sive in armis, ut hic: unde opponitur *imbellis.* Isidorus Origin. lib. X. Efficax *dictus quia* (vel *qui*) *nullam difficultatem habet in qualibet re facienda. hinc et efficiens, a faciendo dictus.* Glossæ: Δράκτης (l. Δράστης) *efficax.* Hesychius: Δράστης· πράττειν δυνάμενος. Cœlius Ciceroni Familiar. VIII. 10. *Nosti Marcellum, quam tardus et parum* efficax *sit: itemque Servium, quam cunctator.* qui locus adducitur a Fabro in Thesauro. [i]Literæ Latinæ C et G cognatæ sunt, ut observat Plutarchus in Quæstion. Roman. p. 277. D. unde sæpe commutantur; velut hic, *et fugacem* pro *efficacem.* Sic *pelaGus* nunc legi puto pro *Leucas*, Propert. iv. 6: 17.

Actia Iülea Leucas *monumenta carinæ.*

[h] consequitur] Ut aliquid aliquem *consequatur*, non opus est ut ille fugiat. Virgilius Æneid. XII. 374.

Dum trahitur, pendetque jugis, hunc lata retectum
Lancea consequitur, *rumpitque* &c.

Phegeus, de quo sermo est, non *fugiebat*, sed *cominus pugnabat*, quando Turni lancea illum *consequuta est. Consequi* est Homericum κιχάνειν, *invenire, occupare, corripere:* Iliad. X. 303. νῦν δ' αὖτέ με μοῖρα κιχάνει, quod verti potest, *nunc vero me mors consequitur.* (*Markland.*)

[i] Hæc conjectura non satisfaciebat summo viro, L. C. Valckenærio ad Euripid. Hippol. 1442. Si retineo, ita faciam quia erat amici qui jam mortuus est. *Nota MS. Marklandi, Exemplari ejus penes Cl. Burneium adscripta.*

et *Ægyptus* pro *Ē Coptus*, vel [k] *Est Coptus*, Juvenal. XV. 45. *horrida sane Ē Coptus:* unde factum *Egyptus* vel *Ægyptus*, ut opinor.

Art. Poët. ver. 244.

Silvis deducti *caveant, me judice, Fauni.*

Deducti *quo?* Scribo, litera abjecta, *Silvis* educti *caveant*, &c. i. e. *educati:* ut in isto Terentii Andr. V. 4. *homines adolescentulos Imperitos rerum*, eductos *libere, in fraudem illicis?*

Contra, I Serm. i. 19. additione literæ, et mutatione puncti, longe 258
concinnior, ut mihi videtur, sensus exsurgit,

Quid statis? nolint. At quis *licet esse beatis,*
Quid caussæ est, merito quin illis, &c.

vulgo, *atqui licet esse beatis.*
Quid caussæ est, &c.

Quis pro *quibus*, ut II Serm. viii. 18. et passim.

III Carm. xxix. 5. Ita hunc locum legebat et distinguebat, ut pridem forte nosti, amicus noster, capitalis ingenii vir, Nicolaüs Hardinge, ὁ μακαρίτης,

eripe te moræ,
Ut *semper-udum Tibur, et Æsulæ*
Declive contempleris arvum, &c.

Quo nihil verius puto. ad Tibur enim invitat Mæcenatem Horatius. Vulgo, *eripe te moræ:* Ne *semper udum Tibur*, &c.

Epod. III. 20.

Jocose *Mæcenas, precor,*
Manum puella savio opponat tuo, &c.

Epitheton parum hoc loco convenire *Mæcenati* videtur. Transfer ad *puellam:*

Jocosa, *Mæcenas, precor,*
Manum puella savio, &c.

ut in Poëta nescio quo, *Puella nec jocosa.* Puella *jocosa* Horatii, est *ludibunda.*

Epod. XVI. 51.

Nec vespertinus *circumgemit ursus ovile.*

In promtu est magis poëticum, et melius sonans:

Nec vespertinum *circumgemit ursus ovile.*

ut I Serm. vi. 113. *vespertinum*que pererro Sæpe *forum.* In versu 259

[k] Rupertus, Marklandi oblitus, hanc emendationem Schradero tribuit.

proxime sequenti (ver. 52.) putarem *alma humus* potiorem quam *alta humus: Nec intumescit alma viperis humus.* Sensus est, *neque alma humus viperas habet intumescentes.* Quis hic supponeret *alta?* cum ad rem parum videatur, sive viperæ sint in *alta,* sive in *summa* humo.

IV Carm. x. 2.

Insperata tuæ cum veniet PLUMA *superbiæ,*

Doctiss. Bentleius conjicit BRUMA. de qua correctione minus dubitarem, si invenire possem exemplum vocis *bruma* metaphorice usurpatæ; id est, si quemadmodum Ovidius dixit *amoris* HIEMS, ita aliquis probatus scriptor dixisset *amoris* BRUMA, vel aliquid ejusmodi. cum vero sequentia, *comæ* et *color,* in propria, non metaphorica, notione ponantur, cogitavi de RUGA, quia noveram *rugas* et *calvitiem* sæpe conjungi: et memineram istius Propert. III. 23, 32.

Et veniat *formæ* RUGA *sinistra tuæ.*

Sed utrique conjecturæ tuam præpono, scribentis,

Insperata tuæ cum veniet PŒNA *superbiæ,*

quoniam a vulgata scriptura non tam longe abit quam *ruga;* et quia sine metaphora rem agit, sic ut *comæ* et *color.* *Veniet pœna,* ut Ovid. Fast. V. 648.

Et tandem Caco debita pœna venit.

Constructio est, *cum pœna, insperata tuæ superbiæ* (*i. e.* tibi superbo) *veniet:* pœna de qua nunquam cogitasti, et quam tu superbus *nunquam metuisti:* id enim vult *insperata.* Alia quoque est verborum constructio; sed non tam proba.

'Ασυστασία mihi videtur in I Epist. xii. 22. ut nunc distinguitur:

Utere Pompeio Grospho, et, si quid petet, ultro
Defer.

Quomodo potest aliquis *dare* seu *deferre ultro* (i. e. *sponte sua,* vel
260 *prior*) istud quod prius ab eo *petitum fuit?* Si Flaccus dixisset, *et, si qua re indiget Grosphus, ultro istam ei defer,* intellexissem: sed *petitio* necesse est ut tempore *antecedat,* et excludat *ultroneam* oblationem. mutata distinctione, evanescet absurdum,

et, si quid petet ultro,
Defer.

ultro petere frequentissima est locutio. Noster II Serm. i. 39, licet sensu diverso, *sed hic stilus haud* petet ultro *Quemquam animantem.* Livius XLII. 12. *Seleuci filiam duxisse eum; non petentem, sed* petitum ultro. XLV. 27. petita ultro *societate Romana. petiere ultro,* Gra-

tius Cyneget. ver. 162. Sueton. Calig. 14. *amicitiam ejus* ultro petiit. Martialis V. 6. Ultro *purpureum* petet *libellum.*

I Epist. XIV. 19.

> NAM *quæ deserta et inhospita tesqua*
> *Credis, amœna vocat mecum qui sentit,* &c.

Constat sensus. sed, ut mihi videtur, admodum friget, præ hoc,

> *Non eadem miramur: eo disconvenit inter*
> *Meque et te.* TU *quæ deserta et inhospita tesqua*
> *Credis, amœna vocat* MECUM *qui sentit; et odit*
> *Quæ* TU *pulchra putas.*

præcedens *te* forte expulit *tu,* quod videtur postulare oppositio. Sic Epist. X. 6.

> TU *nidum servas;* EGO *laudo ruris amœni*
> *Rivos,* &c.

In eadem Epistola X. 14. pro *rure* BEATO, valde suspicor Horatium scripsisse *rure* SABINO; non dubitans, ex sensu et adjunctis, quin adjectivum locale lateat sub isto *beato;* et conjiciens hoc fuisse *Sabino* ex multis ipsius Poëtæ locis, et ex Suetonio in vita ejus: *vixit plurimum in secessu* ruris *sui* SABINI, *aut Tiburtini.* Totum sic distinguerem et legerem:

> *Vivere naturæ si convenienter oportet,*
> (*Ponendæque domo quærenda est area primum*)
> *Novistine locum potiorem rure Sabino?*
> *Est ubi plus tepeant hiemes?*

Id est, Estne *rus ullum* in quo hiemes tepidiores sunt, quam in *Sabino* 261
rure? Nisi hæc intelligas de *particulari* aliquo *rure,* comparando cum aliis ruribus, inepta erit quæstio, *Est ubi plus tepeant hiemes?* cum omnibus notum sit, hiemes tepidiores esse in *urbibus* quam in *rure.* Parenthesis ista, est gnome universalis.

Hactenus ex Horatio (nam τῇ χειρὶ σπείρειν δεῖ:)[1] in quo auctore, post omnia quæ in eum scripta vidi, innumera sunt quæ non intelligo. In toto opere vix una est Ode, Sermo, vel Epistola, in quibus hoc non sentio, dum lego. Neque adeo miror; cum hæc obscuritas, (*quo vitio* ille *minime tenebatur,* teste Suetonio in vita ejus) a posteris invecta fuerit. Horatius enim, Virgilius, Ciceronis nonnulla, Cæsar, Livii quædam, Juvenalis, &c. in scholis prælegebantur pueris, et in singulis

[1] Vide Schraderi Emend. p. 68.

fere monasteriis lectitabantur. inde tot spurii et inepti versus in Horatii et Juvenalis hexametris, tot explicationes et immutationes elegantiarum linguæ Latinæ in contextu Cæsaris, Ciceronis, et Livii, ut si isti auctores reviviscerent, in multis sua scripta non agnoscerent. nam hemistichia, et debilia fulcra ista et supplementa sensus in Virgilii Æneïde, a seipso pleraque profecta sunt; *quippe qui, dum scriberet, ne quid impetum moraretur, quædam imperfecta reliquit; alia levissimis versibus veluti fulsit: quos per jocum pro tigillis vel tibicinibus interponi a se dicebat, ad sustinendum opus, donec solidæ columnæ advenirent:* ut de eo refert Donatus in vita ejus. Heu quod *columnæ* istæ, morte Virgilii interveniente, nunquam ADVENERUNT!

Pergenti ad Cæsarem moram injicit (non enim ad formulam adstringimur) locus Lactantii, forte conspectus, de viribus religionis, lib. III. cap. xxv. *Da mihi virum qui sit iracundus, maledicus, effrenatus: paucissimis Dei verbis tam placidum, quam ovem reddam. Da cupidum, avarum, tenacem; jam tibi eum liberalem dabo, et pecuniam plenis manibus largientem. Da timidum doloris, ac mortis; jam cruces et ignes, taurum contemnet.* In marg. edit. Cantabrig. 1685. legitur, *et ignes,* PERICULUM *omne et taurum contemnet.* Sed in Codicibus Sublacensi, et Coll. Emmanuel. est, *et ignes et* PERICULA, *et taurum contemnet.* Lego: *jam cruces et ignes et* PERILAI *taurum contemnet. Periläus* est is quem Poëtæ *Perillum* appellant. Propertius II. 19: 52.

262 *Et gemere in* tauro, *sæve* Perille, *tuo:*

Periläum appellant Phalaris in Epist. 66. 122. et Lucianus in Phalaride I. p. 737. ed. Græv. Grotius [m] ad Rom. iii. 24. citat, *jam crucem et ignes et* Phalaridis *taurum contemnet.* Sed cum nota sit historia, et *Perilaï* extra dubium, nolo plura addere.

In Cæsaris Comment. De Bell. Gall. lib. V. cap. 42. mendum est admodum vetustum. Galli hiberna Q. Ciceronis obsidebant, et vallo pedum xi, fossa pedum xv, ea cingebant. *Sed nulla ferramentorum copia quæ sunt ad hunc usum idonea, gladiis cespitem circumcidere, manibus* SAGULIS*que terram exhaurire, cogebantur.* Ita hunc locum initio V. seculi legebat Paulus Orosius lib. vi. 10. a doctissimo Oudendorpio adductus: *gladiis concidendo terram, et* SAGULIS *exportando.* ubi notabis astutiam Orosii, qui pro *exhaurire,* quod ibi non intelligi potuit, substi-

[m] Quemadmodum ex MS. Gothano edidit Cellarius.

tuit *exportare*, quod alia omnino res est. Legendum erat, *manibus* TRAGULIS*que terram exhaurire, cogebantur.* Gallis in usu fuisse *tragulas*, (teli genus est, Gellius X. 25.) patet ex cap. 35, 48. et lib. i. 26. *Exhaurire terram tragulis*, id est, *effodere*, ut *exhaurire terram ligonibus*, Horatio Epod. V. ver. 30. Lucanus IV. 294. de Afranii militibus undam quærentibus et siti pressis:

Nec solum rastris durisque ligonibus arva,
Sed gladiis fodere *suis.*

Adhæsit ultima litera vocis præcedentis, *manibus stragulisque.* inde istud *sagulisque.* Sed " *Sagulis terram exhaurire*, ut mira res, ita sin-" gularis est locutio," prout notat ad locum sospitator Cæsaris Oudendorpius.

Adduxi hunc locum præcipue propter mendi antiquitatem, quæ æque insignis est in isto Horatii Art. Poët. 65.

sterilisve palus prius, aptaque remis,
Vicinas urbes alit, et grave sentit aratrum.

Ita edidit, ex conjectura, Cl. Bentleius: ante erat,

sterilisque diu palus, aptaque remis,

De qua lectione vide Grammaticos veteres in nota Bentleii. Legendum 263
erat,

sterilisve palus pulsataque remis, &c.

ut *pulsu remorum*, Cæsar. Bell. Gall. III. 13. IV Propertius II. 8.

Remorum *auditos per vada* pulsa *sonos.*

Exempla ubique occurrunt. Errore scriptum primo videtur *sterilisve palus palus aptaque remis*, pro *palus pulsataque remis.* deinde omissum *palus* alterum, et, metri scilicet caussa, interpolatum, *sterilisve* DIU *palus, aptaque remis:* quod Grammaticos veteres in errorem induxit de quantitate ultimæ syllabæ vocis *palus.* Recte autem opponuntur, quæ *sterilis* erat palus, ea nunc *urbes alit;* et quæ olim *pulsata remis* erat, jam *sentit aratrum;* nec *aratrum* solum, sed et *grave* aratrum: quæ vox soliditatem et firmitatem soli indicat. Certissimam puto hanc restitutionem; sed jam intelligo, quod tunc nesciebam, me in ea non primum fuisse. PRIUS autem (pace viri summi) non admitti debuit in contextum, magis quam HÆC, ex N. Heinsii conjectura, *doti* HÆC *deprensa*, I Serm. II. 131. qui locus ita legendus, et distinguendus est, ut mihi quidem videtur,

miseram se conscia clamet;
Cruribus hæc metuat, doti deprensa, egomet mi,

Ne nummi pereant, aut fama, aut denique puga,

vel *pyga ;* ejecto isto monachali versu, *Discincta tunica fugiendum est, ac pede nudo. Conscia* est *ancilla, la Confidante.* illa non *deprensa* erat ; sed sola *adultera,* et forte *adulter,* quibus proprium est verbum *deprendi.* Crescit autem, opinor, oratio in ultimo versu ; et istiusmodi heroës, de quibus hic agit Horatius, non tam solliciti solent esse de *fama,* quam de *pyga.* de hac vero, quia *quosdam mœchos et mugilis intrat.* Vulgo, *aut puga, aut denique fama.*

Sed ad Cæsarem revertor : in quo, sequor præstantissimam editionem Oudendorpii, cui viro scriptor ille æternum debebit. In his autem explicationibus seu conjecturis, quas ex pluribus excerpsi, continebo me intra tres libros *De Bello Civili.*

264 Cæsar De Bell. Civ. lib. I.

Cap. III. *omnes,* qui *sunt ejus ordinis, a Pompeio evocantur*] *Ejus ordinis* sine dubio est *senatorii ordinis ;* ut apud Ciceronem Catilin. II. *princeps ejus ordinis.* Sed incredibile est, immo falsum, *totum* Senatum a Pompeio evocatum esse, et Cæsarem nullos ibi amicos habuisse. Lego : *omnes* sui, qui *sunt ejus ordinis,* &c. Vox *sui* (i. e. *partium ejus, fautores, amici*) amissa videtur in sequente *qui.* Sallustius Bell. Catilin. p. m. 35. *Sulla* omnes suos *divitiis explevit.* et ita sæpissime in his libris.

Sequitur : *laudat* Pompeius, *atque in posterum confirmat ;* segniores *castigat, atque incitat.* Ita omnes MSS. interpolantur in voce *Pompeius :* quæ vox scripta super *laudat,* hoc modo, Pompeius, *laudat* et postea in contextum deducta, genuinam, uti videtur, Cæsaris scripturam expulit. pro ea viri docti substituunt *acres* vel *promptos,* ut opponatur τὸ *segniores.* Aliud a Cæsare fuisse suspicor : *laudat* ALTEROS, *atque in posterum confirmat;* segniores *castigat, atque incitat.* quod exquisitius erat et elegantius quam ut vulgo intelligeretur : atque adeo omissum, et postea ejus loco inepte substitutum *Pompeius.* Noster Bell. Gall. V. 13. *hujus lateris* ALTER *angulus, qui est ad Cantium,—ad orientem solem ;* inferior, *ad meridiem spectat.* Supra, c. 3. ejusd. libri : *In ea civitate duo de principatu inter se contendebant, Indutiomarus et Cingetorix : ex quibus* ALTER*—ad eum venit : at* Indutiomarus *equitatum peditatumque cogere.* Horatius I Serm. VIII. 30. Lanea *et effigies erat :* ALTERA *cerea.* Livius XXIX. 33. *duæ turmæ hæsere ;* ALTERA,

metu dedita hosti: pertinacior *in repugnando, telis obruta et confixa est.* Græci frequenter ita scribunt.

Cap. VII. Dona *etiam, quæ ante habuerit, ademisse.*] *Dona* sunt *privilegia,* seu *prærogativæ,* tribunitiæ potestati concessæ, inquit Cl. Davisius. Velles exemplum unum dedisset istius significationis. Lego et distinguo: *Sullam, nudata omnibus rebus tribunitia potestate, tamen intercessionem liberam reliquisse: Pompeium, qui amissa restituisse videatur,* OMNIA, *etiam quæ ante habuerit, ademisse.* Caussa hujus erroris, et innumerorum in his libris, videtur fuisse compendium scriptionis, *oīa* pro *omnia.* unde fecerunt *dona:* pro quo alii conjiciunt *bona.*

Cap. XIII. *Hunc ex* primo ordine *pauci Cæsaris consecuti milites.*] 265
Scriptum opinor *ex prim. ordin.* pro *ex primis ordinibus:* sic enim legendum puto. Livius IX. 39. *omissis equis, ad* primos ordines *per arma, per corpora evaserint.* ita ex codicibus legit Gronovius, et notat, *ordines* hoc significatu non esse nisi *peditum.* recte: et inde est quod hoc loco Cæsar addit *milites.* vide ibi plura. Bell. Gall. VII. 62. *quum* primi ordines *hostium transfixi pilis concidissent.* Aliam hujus locutionis significationem vide B. G. VI. 7. et notis ibi. Paullo ante (post,) pro *L. Pupius* libri optimi habent SL' *Pupius.* volunt, opinor, SP. (i. e. *Spurius*) *Pupius.*

Cap. XXIV. *quoniam ad id tempus facultas conloquendi non fuerit, atque ad* se *Brundisium sit venturus, interesse Reipublicæ et communis salutis, se cum Pompeio conloqui: neque vero idem perfici longo,* &c.] Hoc est Cæsaris ad Pompeium mandatum, per Cn. Magium: cujus mandati neque Latinitatem neque argumentationem intelligo. Reciprocorum doctrinam satis luculenter tradidit Cl. Clarkius ad Bell. Gall. VIII. 50. sed quomodo *ad se* possit significare *ad Pompeium,* sive Magius hæc loquatur ad eum, sive Cæsar scribat, nescio. Deinde: *duæ* reddi videntur rationes, quare *intersit rei publicæ et communis salutis,* ut Cæsar cum Pompeio conloquatur: Prima est, *quoniam ad id tempus facultas conloquendi non fuerit;* Secunda, quoniam *ad Pompeium Cæsar Brundisium sit venturus.* Hæ rationes per se sufficerent ad evincendam hujus loci infirmitatem. Lego et distinguo (Magius narrat Pompeio) *Quoniam ad id tempus facultas conloquendi non fuerit, atque* (i. e. statim) *ad* te *Brundisium sit venturus.* (dicit) *interesse reipublicæ, et communis salutis, se* (Cæsarem) *cum Pompeio conloqui: neque vero idem perfici,* &c. Difficultas hujus loci ortum videtur habuisse ex prava interpunctione, ex *se* pro *te,* et ex voce *atque,* quam ceperunt pro

conjunctione cum esset adverbium, *statim, continuo,* ut in noto isto Virgilii Georg. I. 202. *Si brachia forte remisit,* Atque *illum in præceps prono rapit alveus amni.* ubi Servius: *Atque, id est, statim.* et ita sumi potest in Horat. I Serm. VI. 101. Atque *salutandi plures:* et sæpe in scriptoribus optimis. Livius XXXIV. 25. *hortatusque conjuratos qui aderant, ut potius quam extorti morerentur, arma secum cape-*
266 *rent;* ATQUE *ita cum paucis in forum ire pergit,* &c. Plura vide exempla in Fabr. Thesauro. In Cæsare, hæc vocis significatio non percepta, multis erroribus et interpolationibus ansam dedit, quarum nonnullas, prout occasio fert, infra memorabo. Pro *sit venturus* optime scribere potuisset *se venturum.* retineri tamen potest *sit venturus,* ex mandato ejusdem generis III. 10. *quantum in bello Fortuna possit, jam* ipsi *incommodis suis satis* essent *documento:* non *ipsos esse.* vide Oudendorp. ad B. G. II. 10. Paullo ante, quem *Cn. Magium* vocat Cæsar, Plutarchus in Pompeio p. 652. F. appellat Νουμέριον. non recte, opinor. *Numerius* enim erat Prænomen solum, sic ut *Quintus* vel *Caius;* et Fabiæ genti peculiare.

Cap. XXV. *extremis Italiæ partibus regionibusque Græciæ*] Quæro, cujusnam casus hæc verba, *extremis partibus regionibusque* sint, et quare. Nonne deest *opportunum?*

Cap. XXXV. *publice* iis *concesserit.*] Hæc sunt verba Massiliensium, non Cæsaris in sua persona. unde igitur *iis,* cum Massilienses de *se* loquuntur? Lego: *quorum alter agros Volcarum Arecomicorum et Helviorum publice* $\frac{i}{s}$ (i. e. *sibi*) *concesserit; alter,* &c. *sibi* in Codicibus nonnunquam scribitur $\frac{i}{s}$, vel *si.* unde in Ciceronis Divinat. in Q. Cæcilium c. 15. pro *sibi primas* Cod. Francii habet *si primas.* sic *ti* pro *tibi* invenit Livineius in Eumenii Gratiar. Act. c. xi. p. 285. Delapsa et transposita litera fit *is,* et inde *iis;* quod pro *sibi,* non est, ut mihi videtur, ævi Cæsariani. Vide Spartian. Severo, c. 4. ubi *se* pro *eum.*

Cap. LIV. *pontem* institutum *biduo perficit.*] Tres optimi Codices habent *instituit;* reliqui servant *institutum.* Forte: *atque ex utraque parte pontem* instituit: institutum *biduo perficit.* Supra c. 28. *duasque naves—scaphis lintribusque* deprehendunt: deprehensas *excipiunt.* vide et II. 11. et Bell. Afric. c. 86. Cicero Divinat. in Cæcil. c. 17. *hoc* institui, *atque adeo* institutum *referri, ac renovari, moleste ferunt.*

Cap. LXVI. iis—*correptis fit ab his certior* &c.] Cæsar non ita scri-

psisset: sed dixisset potius, *quibusdam correptis* (non *iis*) *qui adaquandi caussa processerant;* et numerum eorum forte addidisset. quod et hic fecit, opinor. nam in bonis aliquot exemplaribus scribitur, *ii correpti.* Lego: *Media circiter nocte,* II (i. e. *duo*) *qui adaquandi caussa longius a castris processerant, correpti. Fit ab his certior* 267
Cæsar, &c. Si malis, *iis correptis,* significabitur *duobus correptis,* absolute, cum minima distinctione post *correptis,* ut nunc editur. Neque obstat istud Frontini *Strateg.* I. 8. *C. Cæsar per exceptum quemdam aquatorem cum comperisset,* &c. nam licet *duo* capti fuerint, ex *uno* tamen præcipue rem cognoscere potuit. cujus generis exempla aliquot sunt in Sacris Literis. Hæ notæ numerales passim per hoc opus in vocabula transierunt. unde ex V*icenariæ* (sexcenariæ) factum *mercenariæ,* B. C. III. 4. et ex IIII (quatuor) fecerunt *illi,* ibid. c. 7. (ut hic *ii* pro *duo*) quæ pulcherrimæ restitutiones sunt ab Oudendorpio et Vossio. Sic Bell. Gall. V. 25. *L. Plancum* cum *legione.* in Cod. Oxon. legitur *culti legione;* id vult, opinor, *cum* I *legione,* seu, *una* legione: ut VI. 7. *Labienum cum una legione.* nam Plancus (c. 24.) legioni *uni* præfectus erat. distincte igitur et signanter *cum una legione.* In eodem cap. 7. Lib. III. Bell. Civ. pro numerali CX. Codex Vossii habuit *ex:* unde vox proxime sequens, *Corcyræ,* mutanda fuit in *Corcyra,* propter *ex.* Ita error errorem parit.

Cap. LXVII. *at* lucem *multum per se pudorem omnium oculis.*] Optime *Ciacconius* legit *luce* et *oculos.* adde distinctionem: *at* luce, *multum per se pudorem omnium* oculos, *multum etiam tribunorum militum et centurionum præsentiam, adferre.* Quod *de pudoris sede in oculis collocata* objicit Davisius, præter rem videtur. agitur enim hic de oculis eorum qui alios *spectant,* non eorum qui *spectantur;* quod non adtendit Vir clarissimus. *oculus omnium* est *conspectum, intuitum omnium;* ut in Cicerone, *in oculis conspectuque omnium exponere.* et sensus est, Ad milites in officio continendos, multum *per se* conducit si habeant ceterorum militum *oculos* in se *conversos;* quod *luce* fit: multo magis conducit, si addatur præsentia tribunorum et centurionum; quorum in tenebris parum valet auctoritas: vid. lib. II. 31. *Luce,* scil. *existente,* absolute; *dum lux est,* interdiu.

De *Bell. Civ.* lib. II.

Cap. IV. *Communi enim fit vitio naturæ, ut invisis,* latitantibus, *atque*

incognitis rebus magis confidamus.] Pro *latitantibus* Codices optimi habent *latitatis*, hoc est, opinor, *ĩtẽtatis*, seu *intentatis*. Horatius: *Nil*
268 intentatum *nostri liquere Poëtæ*. Literæ *i* et *l* sæpe commutantur cum sint ejusdem ductus: unde *victrix libido* nunc legi videtur pro *ulctrix*, seu *ultrix*, apud Livium I. 58. ed. Gronov.

Cap. VII. Sed *Nasidienæ naves*, &c.] Pessime voculam primam tollere vel mutare voluit Ciacconius. Connexio hæc est: cap. 6. *commisso prœlio*, Massiliensibus *res nulla ad virtutem defuit: Sed* (cap. 7.) Nasidienæ naves *nullo usui fuerunt*.

Cap. IX. *laterculo adstruxerunt.*] Omnes Codices *latericulo*. Scribo, *lateritio*, sc. *opere*. sic paullo infra, *lateritium discuteret*. Pro *adstruxerunt*, Leid. prior, *adstrinxerunt*.

Cap. XV. Sub tecto *miles, dextera ac sinistra, muro* tectus, *adversus* &c.] Abundare videtur vel *sub tecto* vel *tectus*; pro quo legi posset *tutus*. Cæsarem vero magis referre videtur, *Sub tecto miles* (*dextera ac sinistra, muro; adversus, plutei objectu*) *operi quæcumque usui sunt, sine periculo subportat*.

Cap. XVII. *postea vero*, quum *Cæsarem*, &c.] Lego: *postea vero* quam *Cæsarem ad Massiliam distineri cognovit*. Sic Bell. Gall. IV. 37. postea vero quam *equitatus noster in conspectum venit*. Cicero Famil. VI. 13. postea vero quam *magnam spem habere cœpi*. Idem XV. 1. postea vero quam *certissimis auctoribus—sum certior factus*. vide B. G. V. 32. B. Alex. c. 12.

Cap. XXXIV. *timore*, et *fuga.*] Forte: *sed præoccupatus animus Attianorum militum timore* ex *fuga, et cæde suorum, nihil de resistendo cogitabat*. Sic lib. III. 49. *odore tetro* ex multitudine *cadaverum*. ubi vide Oudendorpium, qui citat *vulneribus ex prœliis* III. 106. et ibi in MSS duobus *et prœliis*. III. 18. *morbo ex frigore et labore*. ibi quoque MSS quatuor *et frigore*. Vide an vulgata defendi possit ex Gronov. ad Cicer. pro L. Manil. c. 9. *Hunc in illo timore et fuga Tigranes*, &c. Verius tamen videtur *ex*, hoc loco.

Cap. XXXVII. *natura, et loci munitione.*] Mallem, *natura loci, et munitione*. ut c. 31. *et* opere, *et* natura loci *munitissima castra*. c. 35. *sed quum* loci natura *et* munitio *castrorum aditum prohibebat*. Vide B. G. VII. 14. B. C. III. 9. B. Alex. c. 61.

Cap. XLI. *aut* parentes *suos commendabant.*] Cur *parentes* solum,
269 quasi nulla *conjugum* et *liberorum*, et ceterarum *necessitudinum* subesset

cura? Lego: *aut* absentes *suos commendabant.* hoc omnes comprehendit. *parentes* pro *cognatis,* est sequioris ævi, non Cæsariani.

Cap. XLII. *proximos colles capere universos, atque eo inferri signa jubet.*] Hæc aliter distinguenda puto: *unam, ut in miseris rebus, spem reliquam salutis esse arbitratus, proximos colles capere universos;* atque *eo inferri signa jubet. Atque* est adverbium, *statim,* sine mora, *proximos colles capere universos,* idem est ac, *si universi caperent* (vel *capere possent*) *proximos colles.* Simile istud Livii VII. 35. *ergo* una *est* salus, erumpere *hinc atque abire.* et Lucani I. 496.

velut unica *rebus*
Spes *foret adflictis, patrios* excedere *muros.*

Ibid. *substitisse demonstratum est.*] Non alibi demonstratum est equites substitisse *ad novissimum agmen, et, equorum reficiendorum caussa:* tantum dicitur (c. 39.) *atque alii alio loco resistebant,* i. e. *subsistebant.* Aut igitur iste locus non est integer; aut vox *demonstratum* referenda est ad *substitisse* solum; *sed ii, quos (ad novissimum agmen, equorum reficiendorum caussa) substitisse demonstratum est,* &c. ut Cæsar per hanc parenthesin suppleat hic quod ibi omiserat.

Ibid. *fuga totius exercitus* procul animadversa] Hoc manifesto falsum est: exercitus enim *totus* Curionis non *fugiebat;* neque quidem potuit, undique circumventus: unde *milites* (the *foot-soldiers*) *ad unum omnes interficiuntur,* ut statim narrat. Lucanus quoque de hac re, IV. 749.

Non timidi petiere fugam, non prœlia fortes.

Equites quidem *perpauci* (inter quos Asinius Pollio) ex CC, se recipiebant ex prœlio; et *fugientes* nonnulli milites ab hostium equitatu interficiebantur: sed quid hoc ad fugam *totius* exercitus, XV cohortium? Lego: *sed ii, quos—substitisse demonstratum* (c. 39.) *est, fuga, totius exercitus* periculo animadverso, *sese incolumes in castra conferunt.* Sic B. Afric. c. 66. *qui fuga se receperant in castra.* vide et B. G. I. 11.

De Bell. Civ. lib. III. 270

Cap. VIII. custodiis*que diligentius* dispositis,—*in navibus* excubabat;] Codices omnes, uno excepto, legunt *excubans.* ex quo consensu probabile fit, præcedentia interpolata esse, et scribendum: *litoraque omnia longe lateque classibus* (Bibulus) *occupavit,* custodias*que diligentius* disposuit, *ipse gravissima hieme in navibus* excubans; *neque ullum laborem,* &c. Jam si mutes manuscriptorum lectionem *excubans* in *excubabat,*

necesse erit uti mutes quoque *custodias disposuit* in *custodiis dispositis*. quod hic factum fuisse verisimile est. Mox, *si in Cæsaris complexum*, &c. *Cæsaris* ponitur pro *Cæsarianorum*, ut c. 92. *Pompeius suis prædixerat, ut* Cæsaris *impetum exciperent*. et ita alibi.

Cap. X. *bis in potestatem pervenisse Cæsaris*, &c.] Merito quærit Davisius, quomodo Cæsari cum Vibullio colloquendi data sit facultas post *secundam* ejus dimissionem. Dubitat igitur, an non *tertium* captus sit Vibullius, quia Plutarchus in Pomp. p. 655. tradit, Cæsarem, cum hæc agebantur Ἰούβιον (sic corrupte vocat Vibullium) ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΝ ἔχειν σὺν ἑαυτῷ. Hæc Vir doctissimus. Vibullium vero tertio fuisse captum nequaquam probabile videtur; non solum quia de ea re silet Cæsar (quod tamen vix fecisset in re adeo notabili, et ad clementiæ suæ famam pertinente) sed etiam ex ratione historiæ istorum temporum. nullum enim prœlium, in quo capi potuit Vibullius, factum est ab eo tempore quo secunda vice dimissus erat, usque ad hoc tempus quo ad Pompeium mittebatur. Vibullius, post captivitatem Corfiniensem, in potestatem venit Cæsaris in Hispania æstate A. U. C. 704. et dimissus est. Ab Hispania Massiliam profectus est Cæsar. inde Placentiam, ad compescendum militum suorum tumultum. inde Romam. ibi moratus est usque ad mensem ejusdem anni Decembrem, quo profectus est Brundisium. inde mare trajecit, et statim Vibullium ad Pompeium misit. Nullus in his rebus Vibullio tertiæ captivitati locus. Videtur hæc res ita habuisse: Cæsar eum dimisit in Hispania; sub hac tamen, uti videtur, exceptione (quæ nihil duri in se habuit) ut, quando commodum foret, opera ejus uteretur ad Pompeium. et hoc innuere videtur ipse Cæsar in voce *judicaverat*: quasi diceret,
271 *isto tempore*, quo Vibullium secundo cepit, *judicavit* eum ad hanc rem idoneum hominem fore. per totam istam æstatem Cæsar rebus Urbanis occupatus, in Italia detinebatur. ut primum licuit, Romam reliquit, et Vibullium videtur secum eduxisse, et, prima data occasione, ad Pompeium amandasse. Quod vero Vibullium αἰχμάλωτον appellet Plutarchus, probabile est eum voluisse sensu *præteriti; quem ceperat;* non, *tunc captivum*.

Cap. XV. *omnia litora a Cæsare tenebantur*.] Quomodo potest hoc esse verum, quum, paullo ante (c. 14.) Cæsar Kaleno scripserit, *portus, litoraque omnia classibus adversariorum teneri?* et c. 8. *litoraque omnia longe lateque classibus occupavit*, sc. Bibulus, Pompeianus. Lego igitur, *omnia a litore, Cæsari tenebantur*. Portus et litora tene-

bat Bibulus: cetera omnia *a litore*, Cæsar: unde *omni terra earum regionum prohibebatur* Bibulus. vide infra, hoc capite, et c. 17. 42. Mox, *ejus facultas*, pro *ejus rei*, ut B. G. VII. 1.

Cap. XXII. profectus, *ut dictitabat, ad Cæsarem.*] Non dictitare potuit se *profectum*, sed *se profecturum*. Scribe ergo *profecturus*.

Ibid. *quosdam ejus municipii.*] Pro his tribus vocibus Cod. Lovan. habet *Cosam ejus*: Pal. et Dorvill. *constantius*. Forte: *ubi, quum* Consentinos *sollicitaret*. Consentia erat metropolis Bruttiorum, Thuriis conterminorum. unde forte est quod Vell. Paterculus II. 68. dicit Cœlium oppressum fuisse *circa Thurios* non *in Thuriis*. Appianus Bell. Civ. lib. V. p. 1119, 1120. conjungit *Thurios* et *Consentiam*: et ita Livius lib. XXV. 1. Hic est iste Cœlius cujus Epistolæ facetæ, et ingeniosæ ad Ciceronem, extant lib. VIII. Familiar.

Ibid. *Ita magnarum initia rerum, quæ occupatione magistratuum* et temporum *sollicitam*, &c.] Transposita videntur ista *et temporum*. lego: *Ita magnarum initia rerum* et temporum, *quæ, occupatione magistratuum, sollicitam Italiam habebant*, &c. *Tempora* sunt καιροὶ, *occasiones*. unde *tempora rerum*, c. 61. Cicero Offic. I. 40. *Deinceps de ordine* rerum *et* temporum *opportunitate dicendum est*. III. 24. *nisi forte eam pecuniam in reip. magnum aliquod* tempus *contulerit*. Idem Epist. Fam. IV. 13. *vis et mutatio omnium* rerum *atque* temporum. vide et IX. 16. et alibi passim. Livius IX. 18. *domini* rerum tempo- 272 rum*que trahunt consiliis cuncta, non sequuntur*. *Occupatione magistratuum*, est, *occupatis* circa eas res *magistratibus*.

Cap. XXIV. *nostri* veterani *in portum refugiebant.*] Parum ad rem videtur, sive *veterani* sive *tirones* fuerint. Suspicor scriptum fuisse, *nostri* veriti *in portum refugiebant*; id est, veriti, ut putabat Libo: *timorem simulantes*, ut Bell. Gall. VIII. 10. *timorem suum*, est, *simulationem timoris*. non enim *revera* timebat, ut bene notat Davisius.

Cap. XXXII. *uti in* sorte *fecerant.*] Sensus et scripturæ vestigia huc ducunt, *Publicanis, uti in* superiore *fecerant*, insequentis *anni vectigal promutuum*. nam dixerat cap. 31, *a publicanis pecuniam insequentis anni mutuam* (Scipio) *præceperat*. annis autem duobus continuis hoc fiebat, unde eo biennio æs alienum provinciæ multiplicatum est, ut hoc capite refert. Tale aliquid narrat Themistius Orat. IX. p. m. 206.

Cap. XXXVIII. *In his fuit M. Opimius, præfectus equitum. Reliquos omnes—aut interfecerunt*, &c.] Manifestus est hujus loci defectus post

equitum. Deest enim, *qui fuga salutem petiit,* aut aliquid quo significetur illum *evasisse.* hoc clare patet ex oppositione sequentium, *reliquos omnes.* Bell. Gall. I. 53. *ibi perpauci, lintribus inventis,* salutem sibi petierunt. *in his fuit Ariovistus:* RELIQUOS OMNES *equites consecuti nostri interfecerunt.* qui locus est huic simillimus.

Cap. XLIV. *Atque ut* nostri, qui perpetuas *munitiones* habebant perductas—timebant: *ita illi,* &c.] Hic strenue grassati sunt interpolatores. In nullo Codice manu scripto invenitur *qui:* neque ullus est (excepto uno) qui non exhibet *videbant* pro *habebant.* Deinde *timebant* manifesto insertum est, ut particula *ne* habeat unde dependeat. Lego: *Atque ut* nostris perpetuæ *munitiones* fiebant, perductæ *ex castellis in proxima castella, ne quo loco erumperent Pompeiani, et nostros post tergum adorirentur; ita illi interiore spatio perpetuas munitiones efficiebant, ne quo loco nostri intrare, atque ipsos a tergo circumvenire possent.* Hæ omnes depravationes ortæ sunt, ut mihi videtur, ex una voce corrupta. nam postquam *fiebant* mutatum fuerat in *videbant,* ne-
273 cesse erat ut *nostris* mutaretur in *nostri,* et Nominativi *perpetuæ* et *perductæ,* in Accusativos. hinc etiam mox intrusum *timebant.*

Cap. XLVI. *His rebus* completis, legiones *reduci jussit.*] Non alibi, quod scio, ita scribit Cæsar, sed *confectis.* Bell. Civ. I. 32. *His rebus* confectis *Cæsar,* &c. Bell. Gall. V. 2. *His* confectis *rebus.* VII. 90. *His rebus* confectis. *Completis* videtur esse explicatio τοῦ *confectis:* ut supra c. 28. pro *cursu confecto,* Codd. Lovan. et Dorvil. habent *completo.* Alibi ita effert, *His rebus gestis, effectis, perfectis, explicitis.* Deinde, pro *legiones* scrib. vel *legionem* cum Faërno; vel *legionarios,* ut et c. 45. forte, *legionarii—progressi: non legiones progressæ,* quia non erat nisi *una* legio, scil. *nona.*

Cap. XLVII. *copia abundarent: quotidie enim—cursum haberent. Ipse autem—summis* erat *in angustiis*] Lego et distinguo: *quum illi omnium rerum copia abundarent, (quotidie enim magnus undique navium numerus conveniebat, quæ commeatum subportarent; neque ullus flare ventus poterat, quin aliqua ex parte secundum cursum haberent) ipse autem, consumtis omnibus longe lateque frumentis, summis* esset *in angustiis.* Facile perspicitur unde *esset* mutatum in *erat;* nempe ex confusione distinctionum. Ceterum, ista ἔννοια, *neque ullus flare ventus poterat,* &c. Plutarcho et Appiano adeo placuit, ut uterque eam in scripta sua transtulerit; ille in Pomp. p. 653. E, et rursum in Cæsare: hic Bell. Civ. lib. II. p. 768. ed. Toll.

Cap. LIII. *milibus ducentis* æris *ab octavis* &c.] Istud *æris* in uno tantum scripto Codice invenitur: duobus abest: reliqui omnes pro eo habent *atque*. cum locus difficilis occurrit in quo hæc vox *atque* visitur, continuo de interpolatione suspectum habe. raro fallit hæc crisis in Cæsare. Lego: *Quem Cæsar, ut erat de se meritus et de republica, donatum milibus ducentis,* atque *ab octavis ordinibus ad primipilum se transducere pronunciavit.* Hic quoque *atque* est *statim, continuo.* hoc non intellecto, alii MSS mutabant *atque* in *æris;* alii omnino abjiciebant; alii denique supposuerunt *donavit,* ut esset *donavit atque pronunciavit.* Omnes perperam.

Cap. LIV. Exstructis *omnibus castrorum portis,* et *ad impediendum objectis.*] Magnæ hic sunt difficultates in voce *exstructis.* In duobus bonis Codicibus, et Edit. primis, deest *et.* Forte: ericiis *omnibus* 274 *castrorum portis, ad impediendum, objectis.* Infra, c. 67. *erat objectus portis ericius.* ubi de hac machina vide Vossium. Glossæ: *ericius,* ἰχεῖνος· scrib. ἐχῖνος. *Ad impediendum,* scil. eos qui impediendi erant, id est, hostes. sic *ad transportandum,* sc. copias. Vide Gronovium ad Livii XXXVIII. 12.

Cap. LVII. *mittit ad eum Clodium.*] Cum tot *Clodii* eo tempore fuerint, nihil dixisset Cæsar nisi prænomen addidisset, *A. Clodium,* ut c. 90. *quæ per A. Clodium cum Scipione egisset.*

Cap. LVIII. *aditus duos, quos esse angustos demonstravimus.*] Nihil in præcedentibus demonstratum observavi de his aditibus *duobus* angustis. *unum* quidem video c. 41.

Ibid. *cogebantur Corcyra, atque* Acarnania—*pabulum subportare.*] Non credo. nam *Acarnania* jam erat in Cæsaris potestate, c. 55, 78. Cod. Leid. prior habet *a Corcyra.* Lego: *cogebantur a Corcyra atque a* Candavia—*pabulum subportare.* nam *Candavia* erat sub Pompeio: vide c. 11, 79. meminit ejus Cicero ad Attic. III. 7. vide et doctiss. Wessel. ad Itiner. Hierosol. p. 607, 608. A *Corcyra atque* A *Candavia,* ut B. Gall. V. 32. AB *duce et* A *fortuna.* B. Civ. III. 42. AB *Asia atque* AB *omnibus regionibus.* Ita illic idem Leidensis.

Cap. LXXVIII. *si ab ora maritima* Corcyraque *discedere nollet.*] scil. Cæsar. Sed per totum hoc bellum *Corcyra* erat Pompeii. etiam post pugnam Pharsalicam, Lucan. VIII. 37. Appian. p. 773. 786. Quomodo igitur potuit Cæsar *discedere a Corcyra* quam nunquam tenuit? Codex Petav. et Leid. pr. habent *Coriciaque:* et ita fere Lovan. nisi quod repetit ultimam syllabam vocis præcedentis *maritima Macoritic-*

que. Vossianus *Oriecıaque.* Lege: *si ab ora maritima* Oriciaque *discedere nollet. Oricia* est regio circa Oricum. Stephanus: Ὠρικία, ἡ χώρα, καὶ ἡ γυνή. ubi vide doctissimos Berkelium et Holstenium. potes etiam sumere adjective *ora Oricia,* ut *Oriciæ terebinthi,* III Propert. V. 63. et Virgil. Æn. IX. Sed prius mallem. Supra c. 34. *deducta Orico legione, quam tuendæ* oræ maritimæ *caussa posuerat* Cæsar. vide cap. 8. ubi itidem pro *Orici* quatuor optimi Codd. habent *Corici:* Leidensis prior *Corcyri.* Ceterum ab *ora maritima Oriciaque* idem est
275 ac si dixisset *præsertim ab Oricia:* ut cap. 44. *Pompeius neque a mari* Dyrrachioque *discedere volebat.* Vide cl. Oudendorp. ad III. 9.

Cap. LXXIX. *de prœlio ad Dyrrachium facto.*] Libri scripti non agnoscunt præpositionem *de.* Lego et distinguo: *simul a Pompeio litteris per omnes provincias civitatesque dimissis, prœlio ad Dyrrachium facto, latius inflatiusque multo, quam res erat gesta; fama percrebuerat, pulsum* &c. *Prœlio ad Dyrrachium facto,* est, *post prœlium ad Dyrrachium,* ut cap. CXI. *prœlio in Thessalia facto.* Adi notam Oudendorpii, ubi videbis interpolatores aliter quoque hunc locum tentasse, substituendo *quibus* ante *prœlio* &c. Scaliger videtur sumpsisse istud *de* ex cap. 80. *de prœlio Dyrrachino.*

Cap. LXXXII. *de* præmiis *ac sacerdotiis* &c.] Dixi alibi, nisi fallor, legendum esse, *de* præturis *ac sacerdotiis.* probatur ex hoc et sequenti capite: et clare ex Plutarch. in Pomp. p. 655. B. et Cæsar. p. 728. B. Vocem hic ejectam restitue Horatio II Serm. vi. 55. ubi pro *Prædia* leg. *Præmia:* quæ propria est de hac re vox. sed hic agitur de *honoribus;* nempe, *præturis, sacerdotiis, consulatibus.* de *præmiis* belli mox.

Cap. LXXXV. *animadversum est, paullo* [ante, extra quotidianam consuetudinem] *longius a vallo esse aciem Pompeii progressam.*] Quatuor istæ voces desunt in optimo Leidensi. et recte. quid enim vult *paullo ante?* Conjunge: *animadversum est, paullo longius a vallo* &c.

Cap. LXXXVI. *ut sæpe cogitavissent.*] Olim conjeci *flagitavissent,* ex Lucano VII. 342. et multis aliis auctoritatibus. et mox, *ne suam omniumque reliquorum opinionem fallerent;* ex Auctore Bell. Alex. c. 16. *ne suam atque omnium falleret opinionem.* Vulgo hic legitur, *ne usu manuque reliquorum opinionem fallerent. Omnium reliquorum,* ut Bell. Alex. c. 8.

Cap. LXXXIX. *celeriter* ex tertia acie *singulas cohortes detraxit.*] Fundamenti loco ponitur a Viris doctissimis, Cæsari *sex* legiones in

tertia acie fuisse hoc prœlio. de qua re ne verbum quidem apud Cæ-
sarem invenio, neque apud quemquam alium scriptorem. Sed con-
cesso hoc ita fuisse; quod secundo loco sumitur, nempe, Cæsarem de-
traxisse *sex* cohortes ex *tertia acie*, ut *quartum* aciem efficeret; neque 276
de hoc *numero* verbum unum apud *Ipsum* invenio. Immo, inquiunt,
ita clare dicitur infra c. 93. *quartæ aciei, quam instituerat* SEX cohor-
tium *numero, signum dedit.* Atqui omnes MSS et Editt. Vett. con-
stanter et recte ibi habent EX *cohortium numero:* nisi quod unus legat
et pro *ex;* et duo exhibeant *ex cohortibus*, quod evidenter est ex Glos-
semate: nullus vero *sex*. Hæc cum ita sint, nihilominus constat ex
testimoniis veterum (Plutarchi, Frontini, et Appiani mox citandi)
Cæsarem de tertia acie detraxisse *sex* cohortes. Viri igitur eruditi pro
singulas cohortes legerunt *senas cohortes.* Mihi non videntur attigisse
Cæsaris scripturam, quam opinor fuisse, *celeriter* SEX tertiæ aciei *sin-
gulas cohortes detraxit. Detraxit singulas*, id est, *singillatim*, ἓν καθ' ἓν,
Horatii *unum et item unum*, non omnes simul, et ἀθρόως, ne Pompeianis
res innotesceret; sed unam primo, deinde alteram, et reliquas dein-
ceps, parvo temporis spatio interposito, ut tota res *celeriter* tamen fie-
ret. noluit enim Cæsar adversarios suos scire hoc strategema: unde
Plutarchus scribit eum fecisse hoc ἀδήλως, *occulte:* Appianus vero p.
779. dicit, τρισχιλίους εὐτολμοτάτους πεζοὺς ἐνήδρευσεν· immo ἐφήδρευσεν,
in subsidiis posuit tria milia (*i. e.* sex cohortes) *audacissimorum mili-
tum;* non, *in insidiis*. Detraxit *singulas*, ut Bell. Gall. VII. 47. *eos
ipse rursus*, singulos *exceptans*, in *murum extulit*. Hinc vero orta vi-
detur hujus loci corruptela, quod cum *sex* mutatum fuerat in *ex*, pro
tertiæ aciei necessario interpolandum erat *tertia acie*. Par mendum in
hac voce sustuli ex Bell. Gall. VII. 49. *ut cohortes* SEX *castris celeriter
educeret:* ubi vulgo legitur EX *castris*. vide et aliud ejusdem fere ge-
neris notatum ad lib. I. cap. 66.

Ibid. *ex tertia acie singulas cohortes detraxit.*] Nondum possum di-
mittere hunc locum, quem, post Ciacconium, ita explicat D. Vossius:
"*ex tertia acie* &c.] Expone, ex quaque legione tertiæ aciei: nam
"cohortes detractæ *sex* fuerunt, et totidem legiones in eadem acie."
Davisio hæc expositio *dura* videbatur, qui pro *singulas* maluit *senas*.
Contra quem Clarkius hanc Vossii expositionem adeo perspicuam et
naturalem ait, ut aliam in sententiam ne possint quidem accipi Cæsaris
verba. Mihi longe secus videtur, pro re certa habenti, hominem Ro-
manum non potuisse elicere hanc sententiam ex verbis Cæsaris, quo- 277

niam iis inest nihil quod *certum* aliquem *numerum* designat. nam *cohortes detraxit singulas*, est, cohortes *aliquot* detraxit singulas: utrum vero eæ *sex* sint, vel *decem*, vel *viginti*, non aliunde scias quam ex additis istis numeralibus. neque quidquam te juverint adjuncta, *ex tertia acie:* ex quibus verbis natus est error Cl. Clarkii. ita enim, ut ex sequentibus video, argumentatus est: tertia acies constitit ex *sex legionibus*. igitur *tertia acies* et *sex legiones* hoc loco idem est. ergo, qui cohortes *singulas* detrahit ex *tertia acie*, detrahit *singulas* ex *sex legionibus*. Hoc non sequitur: nam potest aliquis detrahere *singulas* cohortes, ex *duabus* tantum legionibus tertiæ aciei, reliquis *quatuor* intactis; et nihilominus recte dicetur ille detraxisse *singulas cohortes ex tertia acie*. Non idem igitur est *detrahere singulas cohortes ex tertia acie*, et, *detrahere singulas cohortes ex sex legionibus*, licet *tertia acies* ex *sex legionibus* constiterit: quod tamen ita fuisse in hoc prœlio, nondum inveni.

Cap. XCIII. sex *cohortium numero*.] Recte MSS et vett. editt. *ex*. sic c. 101. *ex numero ægrorum*, id est, *ægri*. cap. 59. *ex equitum numero*, i. e. *equites*. Lib. I. 77. *ex numero tribunorum militum*. Lib. II. 7. *ex eo numero navium*, i. e. *ex iis navibus*. Corn. Nepos Dion. c. 9. *suorum e numero*.

Cap. XCIV. *ab iisdem* acies *Pompeiana a sinistra parte* erat *circumita, atque initium fugæ factum*.] Verbum *erat* merito suspectum fuit Ursino, Grutero, Clarkio, et Oudendorpio. Sed gravius aliquid suberat. *iisdem* enim hoc loco clare ad *Cæsarianos* pertinet. atqui *ab iisdem initium fugæ factum*, est, *iidem primi fugiebant* vel *fugere incipiebant:* quod falsum est, et contra mentem Cæsaris; nam Pompeiani *fugiebant*, non Cæsariani. Hoc quoque loco *atque* est adverbium, *statim*. quo percepto, facile fuit interpolationem et caussam ejus videre. Lego: *ab iisdem acie Pompeiana a sinistra parte circumita, atque initium fugæ factum:* scil. a Pompeianis *factum* est: Pompeiani *statim* vel *continuo* fugere incipiebant. Bell. Gall. I. 18. *reperiebat* —initium *ejus* fugæ a Dumnorige *atque ejus* (non male *eduis*, i. e. *Æduis*) *equitibus* factum *esse:* id est, *Dumnorigem primum fugisse*,
278 primum fuisse qui fugeret. Supra, hoc libro, c. 69. *Equitatus Cæsaris,—receptui suo timens*, initium fugæ faciebat: *i. e.* primus fugiebat. Infra, c. 96. *ut a quo genere hominum victoriam sperasset*, ab eo initio fugæ facto, *pæne proditus videretur*. Cicero Philippic. V. 7. *cædis initium fecisset a me: i. e.* ego primus cæsus fuissem. Sed longe diversum fuisset, si dixisset, *cædis initium factum fuisset a me*. hoc enim

foret, *ego primus cædere cæpissem;* ego auctor cædis fuissem. in priore casu *a me* fuisset *ἀπ' ἐμοῦ, numerando:* in secundo, *a me* fuisset *ὑπ' ἐμοῦ, agendo.* In hoc loco Cæsaris, corruptores putabant *atque* esse conjunctionem, et ideo *τὸ factum est* necessario poscere verbum quod præcederet: inde *erat atque factum est.* post quod, jam ex eadem necessitate *acie* mutandum erat in *acies,* ut staret constructio.

Cap. XCVI. *cui* semper *omnia* &c.] Sui oblitus est Cæsar, si ita scripsit. nam supra c. 49. *At Cæsaris exercitus optima valetudine, summaque* aquæ copia *utebatur; tum* commeatus omni genere, *præter frumentum,* abundabat. Non igitur *cui* SEMPER, sed *cui*[n] SÆPE *omnia* &c. Sic c. 86. pro SÆPE *cogitavissent* (vel *flagitavissent*) optimus Leidens. perperam habet SEMPER.

Cap. XCVIII. *neu quid* sui *desiderarent.*] Lege: *neu quid* usui *desiderarent.* Sic B. G. IV. 29. *omnia deerant quæ ad reficiendas eas* (naves) usui *sunt.* vide et B. Civ. II. 15. 35. Tacitus Hist. III. 20. *lixas Bedriacum mittit, copias, ceteraque* usui *adlaturos.* Livius XXXI. 42. *maxime* usui *fuit Aminander.* Ita *pecus sacrificatui,* et *vinum potatui* Apuleius Met. VII. p. 139. Plena locutio fuisset, *neu desiderarent aliquid quod iis usui esset.*

Cap. XCIX. *multi præterea in finitimas civitates refugerunt.*] Quid hoc ad rem? agit enim de numero *deditorum,* non de iis qui *fugerunt.* Lego et distinguo: *sed in deditionem venerunt amplius milia* xxiv, (*namque etiam cohortes quæ præsidio in castellis fuerunt, sese Sullæ dediderunt*) *multi præterea* qui *in finitimas civitates refugerunt: signaque militaria* &c.

Cap. CI. *Iisdem fere temporibus Cassius* &c.] Cæsar hoc loco vix omisisset prænomen, *C. Cassius:* ut cap. V. excidere potuit ob sequentem literam *C.*

Cap. CXI. *auxilio* L *missæ.*] Appianus p. 773. dicit LX, ἑξήκοντα. Reponenda forte Cæsari nota numeralis X.

Cap. CXII. *a superioribus regionibus.*] Accedo iis qui legunt *regibus.* 279
Justinus II. 1. *Ægyptum autem quæ tot* regum, *tot seculorum cura impensaque munita sit,—non posse videri hominum* (an *omnium*) *vetustate ultimam, quæ sive exaggerationibus* regum, *sive Nili trahentis limum, terrarum recentissima videatur. Superioribus regibus* ut *superioribus imperatoribus* passim apud Cæsarem. nam in Scriptore Bell. Afric.

[n] Probante Schradero Emend. p. 14.

c. 47. pro, *more superiorum imperatorum,* scribendum puto, *superiorum temporum.*

Farraginem hanc (ex profanis, quemadmodum dicuntur, scriptoribus) claudat locus Livii, lib. II. cap. 53. p. 140. ed. Gronov. *Dum hæc ad Veios geruntur, Volsci Æquique in Latino agro posuerunt castra, populatique fines erant.* EOS *per se ipsi Latini, assumtis Hernicis, sine Romano aut duce aut auxilio, castris exuerunt. Ingenti præda, præter suas recuperatas res, potiti sunt. missus tamen ab Roma Consul in Volscos C. Nautius.* Si Latini per se castris exuerunt *eos,* i. e. *Volscos Æquosque,* quodnam opus erat ut Consul a Roma mitteretur in *Volscos?* vel, si in *Volscos,* cur non et in *Æquos* etiam? Pro *Æquos,* scriptum erat, opinor, *ecos,* more ponendi c pro *qu,* ut in *cocus* et *coquus, locutus* et *loquutus* &c. ex *ecos* factum videtur *eos.* Posthac autem verius legetur, credo, ÆQUOS *per se ipsi Latini—castris exuerunt. missus tamen ab Roma Consul in* VOLSCOS *C. Nautius.* Rationem politicam reddit Livius quare Consul mitteretur in Volscos: *Mos, credo, non placebat, sine Romano duce exercituque socios propriis viribus consiliisque bella gerere.*

Addam pauca solummodo: In titulo hujus opusculi dicit Scaliger, *Non aliunde dissidia in religione dependent, quam ab ignoratione Grammaticæ.* Hoc paradoxon exemplo sequenti forte illustrari potest. Notum est omnibus, quanta dissidia in religione excitaverint pauca verba in Act. Apostol. cap. XIII. comm. 48. καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· quæ vetus interpres ita vertit: *et crediderunt quotquot erant præordinati* (Beza, *ordinati*) *ad vitam æternam.* Nostra
280 Versio: *and as many as were ordained to eternal life, believed.* Hic sensus in Partes jamdudum adsumtus fuit; ut non solum homines singuli, sed et totæ sectæ, immo et populi, hoc dogma mordicus teneant. Et tamen sunt, qui ex ignoratione Grammaticæ, quatenus Grammatica circa verborum diversos sensus versatur, hanc interpretationem, hoc saltem loco, primitus oriri potuisse existimant. nam πιστεύω significat non solum *credo,* sed etiam *fidem profiteor.* ita Simon Magus Act. VIII. 13. ἐπίστευσε, i. e. *dixit* πιστεύω, dixit *se credere,* (non enim *revera* credidit, ver. 21.) πίστιν ὡμολόγησε, *fidem professus est.* ad quam significationem *profitendi,* exigi debet locus ad Roman. XIII. 11. νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν· *nunc enim propius*

nos est salus ista, quam erat *cum fidei professionem fecimus:* id est, cum Christiani primum facti sumus. *for now the salvation,* or, *the deliverance,* (ἡ σωτηρία, cujus mentio facta est cap. XI. 11. et quæ probabiliter de excidio Hierosolymorum et Judaïcæ πολιτείας fine intelligenda est,) *is nearer us, than* it was *when we* first *made profession of our faith.* In nostra versione hæc ultima difficilia sunt intellectu: *for now is our salvation nearer than when we believed.* Ita hoc in loco, ne plura adducam exempla, quæ in N. T. multa sunt, et plura forte quam vulgo putatur, ἐπίστευσαν (τὰ ἔθνη) εἰς ζωὴν αἰώνιον, *gentes* (i. e. *Gentiles, Ethnici*) *fidem suam professæ sunt in vitam æternam,* vel *in vita æterna:* id est, *declaraverunt* πιστεύομεν εἰς ζωὴν αἰώνιον, *credimus in vitam æternam:* cujus rei professio necessarius est articulus fidei Christianæ, et semper erat: et ita in symbolo apostolico nunc habetur. *Vita* autem ista *æterna* in quam Ethnici profitebantur fidem suam ver. 48, est eadem *vita æterna* quam Judæi rejecerant versu 46, cum quo connecti debet hic versus 48: ἐπειδὴ δὲ—οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς ΑΙΩΝΙΟΥ ΖΩΗΣ, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς ΤΑ ΕΘΝΗ—ἀκούοντα δὲ ΤΑ ΕΘΝΗ, ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου· καὶ ἐπίστευσαν, ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι, εἰς ΖΩΗΝ ΑΙΩΝΙΟΝ. Tota difficultas hujus loci ortum videtur habuisse ex omissis distinctionibus, et ex male intellectis locutionibus ἐπίστευσαν et ἦσαν τεταγμένοι. quibus erroribus robur adjecit auctoritas veteris interpretis, *et crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam æternam.* Sed ἐπίστευσαν hoc loco significare potest *fidem professi sunt,* et ἦσαν τεταγμένοι, *constituerant:* ut Act. XX. 13. οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος. quod ipse 281
Beza vertit, *sic enim constituerat:* Vet. Interpr. *disposuerat:* Nostri, *for so had he appointed.* nulla vero est differentia inter ἦν τεταγμένος et ἦν διατεταγμένος, nisi quod hoc ultimum significare potest *firmiter* vel *pro certo constituerat,* ex vi præpositionis διά. Frequentissime autem participium præterit. passivi, vel ipsum præteritum, activam habet significationem: ut ἦσαν πεποιημένοι ἀγῶνα, *contendissent,* Demosth. De Coron. p. m. 112. ed. Oxon. ὑμᾶς ὑπάρχειν ἐγνωσμένους, *vos jam judicavisse,* p. 125. συλλελογισμένον ὀρθῶς, *recte reputantem,* p. 98. ἦν βεβουλευμένος, *deliberaverat,* Dio Chrysostomus Troïc. p. m. 156. καταδεδούλωται, *subjugavit,* Euripides Iphigen. in Aulid. ver. 1269. παρειςδέδεγμαι, *ad me recepi,* Sophocles Trachin. 546. ἦμεν πεπυσμένοι *audiveramus,* vel *audivimus,* Æschyl. Agamemn. 1106. Exempla inveneris in quibusvis scriptoribus Atticis, quos imitari amat Lucas, ut cum dicit λούσαντες pro λούσασαι, Act. IX. 37. *fœminarum* enim erat, non *virorum,* fœmi-

nas *mortuas* lavare; et Luc. VII. 4. παρέξει (pro παρέξῃ) quemadmodum Attici scribunt secundam personam fut. medii: idem quod παρέξεις· et βούλει pro βούλῃ cap. XXII. 42. Ita hoc loco, ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι, *quotquot constituerant,* scil. cum Paulo et Barnaba. (ut ταξάμενοι ἡμέραν, *cum constituissent diem,* Act. XXVIII. 23.) per quod vult historicus, nonnullos ex gentibus *tempus constituisse* cum Paulo et Barnaba, in quo professionem facerent fidei suæ in Articulo *vitæ æternæ:* et ita fecisse. καὶ ἐπίστευσαν, ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι, εἰς ζωὴν αἰώνιον· *et fidem professi sunt, quotquot constituerant, in vitam æternam. But the Gentiles, hearing this, rejoiced, and glorified the word of the Lord* (nempe, prophetiam istam Esaiæ XLIX. 6. de *gentibus,* citatam a Paulo et Barnaba, versu 47.); *and professed their belief, as many* of them *as had appointed, in eternal life.* Si malis in parenthesi ponere verba ista, ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι, parum refert, modo conjungas ἐπίστευσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, non τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Verti ἦσαν τεταγμένοι *constituerant,* in plusquam perfecto. quam significationem hæc verba habere posse, ex citatis paullo ante exemplis licet intelligere. eandem sæpe habet et aoristus I, in optimis scriptori-
282 bus, et in Evangeliis. sic Matt. XXVIII. 17. οἱ δὲ ἐδίστασαν· *quidam autem* [o] *dubitaverant* (*Thomam* intelligit), non *dubitaverunt,* sicut vertitur: quod isto tempore, quo hoc narratur, falsum esset. Et ex hac significatione Aoristi, corrigi potest error alius, magni momenti, in versionibus et interpretatione Actor. Apost. IX. 35. ubi οἵτινες ἐπέστρεψαν vertitur *qui conversi sunt,* pro, *qui* (vel *quicumque*) *converterant se,* i. e. *conversi fuerant.* Constructio enim vera istius loci est, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵ τινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον, εἶδον αὐτόν· *et omnes qui incolebant Lyddam et Sarona, qui conversi* fuerant *ad Dominum, videbant illum.* per quam rem, fides eorum magnopere confirmabatur. Longe diversa res esset, si scriptum fuisset, ΚΑΙ ἐπέστρεψαν, quod versio Anglicana exprimit, AND *turned to the Lord.* Hoc sane multo majus fuisset miraculum quam istud quod in claudo sanando ediderat Petrus, si *omnes* incolæ (vel *maxima pars,* cum Hammondo) *Urbis* (Lyddæ) et *tractus terræ* (Saronis) ad fidem Christianam conversi fuissent intuitu *unius* miraculi. nam modica computatione, quam ex Josephi loco instituere possumus, hoc pacto numerus conver-

[o] Tempus Plusquam Perfectum hic nullum locum habet. De versu Matthæi confer Valckenærium Adnot. Critic. p. 350.

sorum ex hoc miraculo ascendisset ad *quindecim millia,* ad minimum: cum revera, ne de *uno* quidem novo proselyto facta ibi sit mentio. Primæ conversiones Judæorum et Gentilium non procedebant isto impetuoso modo; cum *donum Linguarum,* omnium, post resurrectionem Domini nostri, longe illustrissimum et latissime patens miraculum, non nisi *tria millia* hominum ad fidem converteret.

Atque hæc possent sufficere. scio enim eum, qui his rebus se immiscet, inde nihil fere, præter obloquium, et convicia dissentientium, reportare: adeo ægre homines patiuntur *veteres avias sibi de pulmone revelli.* Nihilominus, quoniam additionem aliquam, loco omissorum, supra innui, conabor[p] explicare locum Actor. Apostol. adhuc, uti videtur, minus intellectum. is est cap. XXIII. 9. ubi in synedrio, ex Sadducæis et Pharisæis constante, Paulus orationem habens, artificiose fatetur se esse Pharisæum: quo facto, Scribæ qui erant ex partibus Pharisæorum, se statim ei adjungebant, dicentes, Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. *nihil mali* 283
invenimus in homine isto: quod si spiritus locutus est ei, aut angelus, ne repugnemus Deo. Contextum pono sicut jacet in omnibus, opinor, impressis exemplaribus, et sicut ab omnibus nunc legitur. Et primum, mirari subit disjunctionem istam, πνεῦμα Ἢ ἄγγελος, *spiritus* AUT *angelus;* quasi omnes *angeli* non essent *spiritus.* certe nullos nisi *spiritus* agnovit Auctor ad Hebræos Cap. I. 14. de *angelis* loquens: Οὐχὶ ΠΑΝΤΕΣ εἰσὶ λειτουργικὰ ΠΝΕΥΜΑΤΑ, &c.; *Nonne* OMNES (angeli) *sunt ministratores*· SPIRITUS &c.? Vel, si ἢ *seu,* pro *explicativo* sumatur, ut sit, *spiritus, id est, angelus;* obstat minime necessaria ejusdem rei *repetitio:* et, quod maximum est, prava subjecti divisio in *angelos* et *angelos.* Ortus videtur hic primus error ex non considerata (etiam antiquis, quantum reperire possum) vocis πνεῦμα significatione. nam πνεῦμα hoc loco, et sæpe in Luca, est absolute, *spiritus malus.* Cap. IX. 39. καὶ ἰδοὺ, ΠΝΕΥΜΑ λαμβάνει αὐτόν· quod mox ver. 42. appellatur δαιμόνιον. Rursus XXIV. 39. quod ille ibi vocat absolute πνεῦμα, ab Ignatio (Epist. ad Smyrn. p. m. 22.) qui citat istum locum, appellatur δαιμόνιον, quod sensu malo in N. T. semper accipitur, et quod mihi primum præivit ad mentem hujus loci Actorum, et significationem vocis πνεῦμα inveniendam. Sic X. 20. Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ ΠΝΕΥ-

[p] Hanc Marklandi explicationem refutat Valckenærius libro citato p. 401. seqq.

ΜΑΤΑ ὑμῖν ὑποτάσσεται· hæc eadem *πνεύματα* vocantur *δαιμόνια* paullo ante, ver. 17. Exempla multo plura dari possunt ex S. S. præcipue ex Luca in Evangelio, et Actis Apostolorum : sed brevitati hic consulitur, et in sequenti, ubi vix opus est ut probetur ἄγγελον absolute esse *bonum spiritum.* Mat. IV. 11. καὶ ἰδοὺ, ΑΓΓΕΛΟΙ προσῆλθον αὐτῷ· quod est, οἱ ΑΓΓΕΛΟΙ διηκόνουν αὐτῷ, Marc. I. 13. Nemo potest dubitare quin hi fuerint *boni spiritus.* vide Joan. V. 4. Act. VI. 15. et ita in multis aliis N. T. locis. Cui autem bono est hoc loco quærere coactas vocis πνεῦμα significationes (*Angelum*, cum statim sequatur *Angelus*; *inspirationem, Spiritum Sanctum, animam humanam* a corpore separatam) cum ad manum sit unice vera ex ipso Luca, et necessaria ex argumenti divisione?

Ex vocibus πνεῦμα et ἄγγελος explicatis, intelliguntur eædem voces comm. 8°. (seu potius ex 8° intelligitur nonum) Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ
284 &c. *Sadducæi enim dicunt non esse Resurrectionem, neque Angelum, neque Spiritum,* (μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα, i. e. neque *bonum*, neque *malum* spiritum) *Pharisæi autem utrumque* (vel *utraque*) *confitentur.* Ubi *duæ* species, *boni* et *mali* Spiritus, poni videntur pro Spiritibus *in genere:* unde *duæ* res enumerantur pro *una;* Pharisæi *utrumque* confitentur: id est, *Resurrectionem* et *Spiritus.* Sed quia spiritus *duarum* specierum sunt; ideo *boni* et *mali,* ἄγγελοι et πνεύματα, pro *uno* genere vel prædicato, *spiritibus,* poni possunt. Ita *cælum et terra* pro *mundus*, Genes. I. et frequenter in Sacris Scripturis: secundum quod dici potest, " Deus creavit *Hominem,* et *cælum et terram;* et servator est " *utriusque.*" Ubi quamquam *tria* sunt nominata, *duo* tamen sola, σχήματι διανοίας, intelliguntur, *Homo* et *Mundus.* Veruntamen, si malis ἀμφότερα ad tria referri, Chrysostomus ait, Πῶς οὖν λέγει ΑΜΦΟΤΕΡΑ; ἢ ὅτι πνεῦμα καὶ ἄγγελος ΕΝ ἐστιν; &c. Hinc suspicor Chrysostomum non intellexisse quid esset πνεῦμα hoc loco, dicentem πνεῦμα et ἄγγελον *unum* vel *idem* esse, cum lux et tenebræ non sint sibi magis opposita: nisi voluerit ἓν ea notione quam modo memoravi, pro *una* re, opposita *duabus:* ita ut ἀνάστασις sit *una* res, ἄγγελος et πνεῦμα non nisi *una*, duæ species pro uno genere. Pergit Chrysostomus: ἢ ὅτι οὐ μόνον ἡ λέξις περὶ ΔΥΟ, ἀλλὰ καὶ περὶ ΤΡΙΩΝ λαμβάνεται. Paria fere Œcumenius. Hujus rei, nempe vocis ἀμφότερα *tria* notantis, clarum est exemplum in Phalaride (antiquo utcumque scriptore) Epist. XVIII. ad Uxorem: περὶ δὲ τοῦ παιδὸς (οἶδά σοι χάριν) ὅτι σὺ ΑΜΦΟΤΕΡΑ, καὶ ΜΗΤΗΡ αὐτοῦ, καὶ ΤΡΟΦΟΣ, καὶ ΠΑΤΗΡ ἐγένου· *filii vero caussa* (habeo

tibi gratiam) *quod tu* UTRUMQUE, *et* MATER *illius, et* NUTRIX, *et* PATER *fueris.* Hic ἀμφότερα perspicue de *tribus* dicitur. Utcumque sumatur hæc vox, sive de rebus *duabus* (quod verius puto) *Resurrectione* et *Spiritibus;* sive de *tribus,* Ἀναστάσεως, Ἀγγέλων, et Πνευμάτων (quod aliis forte verius videbitur), certum est neque negari potest, ἄγγελον hic esse *bonum spiritum,* πνεῦμα *malum.*

Cognito Sadducæorum et Pharisæorum dogmate de hac re, facile jam intelligitur locus D. Joannis XII. 28. ubi postquam Servator noster precatus esset Deum, ut *nomen suum glorificaret,* venit e cælo vox, *Et glorificavi, et rursus glorificabo.* Hanc vocem articulatam fuisse, et ab omnibus auditam et intellectam constat ex narratione Evangelistæ, 285
et ex iis quæ dicit Jesus ver. 30. Pars vero turbæ adstantis (*Sadducæi*), quæ negabat Spirituum interventu aliquid effectum esse, dicebat, *tonitru esse factum.* Satis impudenter. *Alii* (nempe, *Pharisæi*) *dicebant, Angelus ei locutus est.* Utraque pars secundum dogmata sua. Locum Joannis jam relegas, et videbis ibi *Sadducæos* et *Pharisæos,* ubi nunc subticentur.

Sed redeo ad locum primo citatum: in quo, licet verba (πνεῦμα et ἄγγελος) explicata sint, in re tamen et sententia manet maxima omnium difficultas, et cujus præcipue caussa hoc negotium susceptum est: εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν· *quod si spiritus malus locutus est ei, aut angelus* (spiritus bonus), *ne repugnemus Deo.* Quid ais? eodemne ordine et jure sunt *spiritus malus* et *bonus?* num *repugnamus Deo,* si obsistimus homini agenti per impulsum *spiritus mali,* seu *Dæmonii?* Si quis, cui πνεῦμα (*malus spiritus*) ἐλάλησε, regem suum aut magistratus ferro petere, patriam hostibus prodere, parentes vel liberos suos trucidare, aut religionem legibus stabilitam subvertere conetur; an θεομαχοῦμεν quando *tali* repugnamus, et ad pœnam deposcimus? Hoc nimis absurdum est: et tamen ex his necesse est ut ita fiat; neque eludi potest. si enim hæc verborum constructio et sententia obtineat, æque θεόμαχοι erimus si repugnemus *cuivis* spiritui, sive ἄγγελος sit sive πνεῦμα, sive a Deo veniat seu a Diabolo. Ecce quantum faciat una parva distinctio, quam, si Novi Testamenti editor essem, sine scrupulo ponerem hoc loco: εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ· ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. Notissima est figura Aposiopesis, quando quis partem tantum sententiæ profert, ceteram omittit, auditori vel lectori relinquens ex sensu et circumstantiis supplendam. velut hic suppleri

potest, post αὐτῷ, vel, ταχέως φανερωθήσεται, *brevi apparebit,* vel, ἡ βουλὴ καὶ τὸ ἔργον τοῦτο καταλυθήσεται, *consilium et opus hoc dissolvetur :* vel tale aliquid. Scribæ enim nihil hic definiunt, sed, ut in re nota, innuunt solum, et cetera synedrio supplenda linquunt.

Hæc figura vulgatissima est, et a viris doctis sæpe illustrata; pauca itaque solum exempla ejus, ut in re bene nota, ponam. Primum erit
286 ex hoc ipso scriptore, Luc. XIII. 9. de ficu arbore fructum non ferente: κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· εἰ μή γε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν. Nostra versio: *And if it bear fruit,* WELL: *and if not,* &c. non male supplens. potuit quoque supplevisse, LET IT STAND. Εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν, verti debuit, *the next year* (vel, *against the next year*) *thou shalt cut it down.* ἔτος enim intelligitur (vide comm. 8.) ut apud Josephum Antiq. Jud. I. 11: sect. 2. ed. Huds. de Angelis quos Abramus hospitio excepit: ἥξειν ἔφασαν ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, καὶ εὑρήσειν αὐτὴν (Σάῤῥαν) ἤδη μητέρα γεγενημένην. Ubi εἰς τὸ μέλλον male vertitur *aliquanto post.* quod vitium correxisse potuit interpres, si illi in mentem venisset historia hujus rei quæ narratur Genes. XVIII. et respicitur Rom. IX. 9. Apud Plutarch in Cæsar. p. 714. A. κατέστησεν ὕπατον ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, recte vertitur, *in proximum annum consulem creavit.* (et ita in Pompeio p. 644. E.) Sed hoc obiter. redeo ad ellipsin, seu aposiopesin. Xenophon Cyropæd. VIII. p. 237. E. in Oratione Cyri morituri: Εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ὑμᾶς ἱκανῶς διδάσκω οἵους χρὴ πρὸς ἀλλήλους εἶναι· εἰ δὲ μή, &c. *Itaque si ego satis vos doceo quales vosmet erga vos gerere debeatis* [recte est:] *sin autem,* &c. Ita vertit et supplet interpres Leunclavius. potuit quoque, *facite sicut ego vobis præcipio,* post *debeatis.* Hunc Xenophontis locum non recte cepit Vigerus Idiotism. c. VIII. sect. vi. reg. iv. p. m. 295. Idem Xenophon. Memorabil. lib. III. p. 762. C. pariter loquitur. Genesis XXIV. 49. ex Versione LXX: Εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου· εἰ δὲ μή, &c. supple, εὖ ἔχει, vel tale quidpiam post κύριόν μου. Exempla hujus generis sunt ad manum ex Homero, Platone, Thucydide, Theophrasto, Aristophane, Polybio, Luciano, &c. Fuse de eo Casaubonus ad Athenæum V. 2. p. 332. 333. Eodem modo et Latini. Cicero ad Attic. VII. 23. *De me autem ipso, tibi assentior, ne me dem incertæ et periculosæ fugæ, cum reipub. nihil prosim, nihil Pompeio; pro quo emori cum pie possim, tum libenter. manebo igitur: etsi vivere. Quod quæris, hic quid agatur* &c. Post *vivere* suppleri debet. Columella De R. R. XII. 7. de herbis quibusdam

postquam condiantur: *deinde si tantum remiserint humoris, ut suo sibi jure* (i. e. succo) *ablui possint: si minus, superfusa dura muria lavantur.* Post *possint* intellige, *bene habet.*

Adeo autem frequentis usus est hæc figura, ut mirum videri possit 287
neque veteres neque recentiores interpretes eam hic perspexisse. Sed, si verum volumus, illos latuit hoc loco significatio vocis πνεῦμα *malus spiritus;* qua significatione incognita, non potuerunt hunc locum magis intelligere, quam ignorata ista aposiopesi: utrumque enim *simul,* prorsus necessarium erat ad mentem auctoris percipiendam. percepta autem significatione vocis πνεῦμα pro *malo spiritu,* facilis transitus erat ad rectam distinctionem, nempe, ut vitaretur absurditas quæ vitari non potuit nisi ita distinguendo. Versio autem Anglica, verborum ordinem turbando etiam, reddidit hæc plane non intelligibilia, et sine remedio reliquit. Posthac autem omnia constabunt, si distinguas et vertas, *But if an evil spirit hath spoken to him: or* if *an angel* (good spirit), *let us not oppose God.* Suppleri potest, *But if an evil spirit hath spoken to him, That will soon appear:* vel, *His attempt will come to nought:* vel alio quolibet simili modo, qui sensui convenit: quales modi plurimi sunt, omnes incerti. Dilemma vero satis clarum est, et aliquatenus simile isti Gamalielis Actor. V. 38. 39. qui locus et ipse indiget explicatione: sed ea non est hujus temporis.

Summa eorum quæ dicta sunt, est hæc: Vox πνεῦμα in commatibus 8° et 9°, *necessario* significat *spiritum malum,* δαιμόνιον, eadem ratione qua ἄγγελος est *spiritus bonus,* cui opponitur. neque aliud quidquam significare *potest* hoc loco πνεῦμα, nisi D. Lucas adeo imperitus et male ab eruditione humana, vel a Spiritu Sancto instructus fuit, ut divisionem institueret quæ rem dividendam totam non comprehenderet et exhauriret. Recta autem divisio in *malos* et *bonos,* in δαιμόνια seu πνεύματα, et ἀγγέλους, hoc loco necessaria est, quia Pharisæi credebant existentiam malorum æque ac bonorum Spirituum, quod clare docet Matthæus IX. 34. et Lucas hic narrat comm. 8°, ut lectorem præparet hac præfatione ad id quod narraturus est comm. nono. Jam vero hoc, *Si malus spiritus locutus est ei, aut angelus, ne repugnemus Deo,* ut nunc distinguitur, sententiam continet absurdam, neque sensui hominum consentaneam, neque dogmatibus Pharisæorum, Joan. X. 20. sed neque doctrinæ Christianorum, Epist. Jacob. IV. 7. (*resistite Diabolo*): neque praxi Servatoris nostri (Matt. IV. 1—11.), qui 288
spiritui malo repugnabat, licet sciret illum permissione Dei locutum

esse sibi, et tentationes admovisse. Hæc omnia incommoda vitantur una, et (ut mihi videtur) unica distinctione seu figura usitatissima, et sine unius literæ mutatione, εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ· ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. *Si vero malus spiritus locutus est ei* (suppleri potest, ut supra): *aut* si *angelus, ne repugnemus Deo.* plane ut in eodem scriptore, Luc. XIII. 9.

Hæc, quando audiebantur, facile intelligebantur a præsentibus, ex loquentis gestu, vel abrupta vocis continuatione: sed scripto commissa, obscuriora fiunt, quia silentium vel gestus non solent signis exprimi. Linea quidem tali——nos nonnunquam utimur ad abruptionem significandam. sed ea incognita, quantum scio, erat veteribus. Si ea uti liceret, statim appareret quod difficile est hoc loco: εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ——· ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.

EPISTOLÆ MARKLANDI AD D'ORVILLIUM

EX AUTOGRAPHIS DESCRIPTÆ.

SIR,

YOUR civility to me at Amsterdam encourages me to ask a farther favour of you. You were mentioning a MS. Propertius which you have; if I do not ask a thing that is unreasonable or inconvenient to you, I should be very glad to have the collation of it, which I would take myself, if you durst trust it with me here; or if not, wherever else you think proper. You seemed to think that it is of no great value: it is possible it may be very modern, and yet taken from a good copy: such a one is Dr. Mead's, the collation of which my friend Mr. Wasse gave me; which, though it be of a very modern date, yet there are some things in it which I have not seen observed in any other MSS. For instance; in that passage, I. 3. vers. ult.

Illa fuit lacrimis ultima cura *meis:*

You know Heinsius conjectured *ultima meta*; the MS. has *ultima metu*; which plainly confirms Heinsius's emendation. So again II. 1.

Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat *Apollo.*

I had long ago conjectured, *non hæc mihì* dictat *Apollo*, and had determined (perhaps too boldly) to put it into my text; remembering that other passage of Propertius,

Tum mihi pauca suo de carmine dictat *Apollo;*

and that of Horace,

Fronde caput vincti cenant (l. *certànt*) *et carmina* dictant;

and many others where the same phrase is used. It was a great pleasure to me to find my conjecture established by this MS. which has plainly *dictat Apollo.* Once more: in the same Elegy, v. 5.

Sive togis *illam fulgentem incedere* Cois:

You know what a great variety of readings there is in the MSS.; but Dr. Mead's has, (if I remember right, for I have not the collation here,)

Sive illam Cois *fulgentem incederè* togis,

and in the margin *tectis:* which easily leads to the true reading,

Sive illam Cois fulgentem incedere textis.

Texta, you know, are *vestes. Nocturno relegens* texta *diurna dolo,* as he says in another place, and so do other authors, whose testimonies I have observed in my margin: in another place, IV. 5. he uses the word *textura,* speaking of the same thing,

Eurypylique placet Coæ textura *Minervæ.*

Pardon the liberty I take in being thus impertinent: but I mention these places to shew my opinion, that modern MSS. often help us out where more ancient ones leave us in the dark. For this reason I shall take it as a singular favour, if you will think fit to let me have the use of it here: if not, I shall be far from taking it ill that you deny me it. In hopes of seeing you soon at the Hague, I am, Sir,

Your most obedient humble Servant,

Hague, Aug. 1, 1732. JER. MARKLAND.

Eruditissimo et Humanissimo Viro J. P. Dorvillio S. D. Jer. Marklandus.

Remitto tibi, Vir præstantissime, Codicem tuum Propertii, cujus usuram tam libenter et humaniter mihi indulseras. Quam utilis mihi fuit, ostendet exemplar meum, quod una cum eo mitto, his proximis diebus Hagæ comparatum; vitiosissimum quidem illud, sed cujus margini, ut fit, conjecturas meas, et explicationes aliquot otiosus, et propemodum sine libris adleveram. Duo alia exemplaria habeo, in quorum oris probationes conjecturarum et explicationes singulorum fere versuum adnotavi. Utinam hæc ad manus fuissent! multo plura et potiora tibi misissem. Nunc (quoniam melitissimo nostro poeta te delectari innuis) stricturas has fidei tuæ committo: enixe a te petens, ut cum nemine communices hæc ossa carnibus suis nuda; et, ut tuo tempore et commodo, in Angliam mihi remittas hoc exemplar, quoniam annotationes quæ inibi sunt, non alibi transcriptas habeo: quas tamen ut in Propertium tuum transferas, si lubet, et si tanti putes, juris tui facio.

De Marginalibus Viri Docti Observationibus quod scribis, gratias tibi ago. Æquum tamen puto ut rem tuo judicio permittam, quippe cum totus iste exscribendi labor tuus futurus sit. Si igitur tanti tibi videbuntur Observationes istæ, mihi quoque certe videbuntur, et gra-

tum mihi feceris si eas mihi transmiseris: sin minus, et tempori et labori tuo consulas.

Conjecturam tuam Lib. III. El. XVII.

Tondens purpuream, regna paterna, comam,

libenter vidi. Certissimam emendationem appellassem, nisi diu fuisset quod eam in margine meo (si qua fides) habeo. Græci quidem dicerent, κείρειν τὴν βασίλειαν τοῦ πατρὸς αὐτῇ τῇ κόμῃ, pro σὺν αὐτῇ τῇ κόμῃ: nec dubito quin Propertius (qui Græcus est poëta potius quam Latinus) ad eorum normam, data occasione, ita locutus fuisset. Sed si retineamus *purpurea coma*, necesse erit ut construamus *tondens regna*, quod omne ferrum duritie superat. Certissimam igitur puto tuam correctionem. De Amici tui mutatione, *Minoæ figuræ*, dubito: propter istud Lib. I. El. 2.

Teque peregrinis vendere muneribus:

quod eodem (et elegantissimo quidem) modo dictum videtur, et, nisi fallor, casu sexto.

Salivam mihi movisti ex eo quod Amstelædami mihi retulisti: esse scil. in Anthologia Græca inedita Epigrammata aliquot (præter Salmasianum istud,) quæ Propertius in Elegias suas transtulerit. Si quid hujusmodi observaveris, oro te ut mihi notum feceris. Est, nisi fallor, in Anglia exemplar unum (ad minimum) hujus Anthologiæ: scisne ubi, aut penes quem? si enim invenero, totam avidissime percurram.

Cogor in Angliam ante destinatum tempus reverti. Ratio valetudinis meæ, quæ, ut nunquam optima, ita nunc incertissima est, hoc postulat. Dolet sane, quod ante expectatum abreptus doctissimos viros Burmannum et Drakenborchium insalutatos relinquo: proxima tamen æstate, si nihil improvisum se objiciat, hoc facere destino. Interea, vale, Vir ornatissime, et me tibi obligatissimum ex animo potius quam ex verbis æstima.

Dabam Hagæ Comitum,
VII. Kal. Septembr. MDCCXXXII.

Quantum vero me beas de codice illo Guelferbytano! modo ne sit Codex iste Groninganus, quem olim tam accurate contulit Cl. Broukhusius: quod te suspicatum esse mihi dixisti. Si quid mihi in Angliam destinaveris, ita inscribendæ erunt tuæ literæ: *To Mr. Markland, at Mrs. Strode's House in Cavendish Square, London, Angleterre.*

Clarissimo doctissimoque Viro J. P. D'Orvillio S. P. D. Jer. Marklandus.

Pauci tantum dies elapsi sunt V. C. ex quo literas tuas Kal. Decemb. Amstelædami datas, et simul schedas Propertianas, et exemplar Miscell. Critic. rure positus accepi: ob quæ omnia grates quam maximas tibi ago; dolens literas tuas menses tres absumsisse in transeundo fretum istud quod nos distinet, paucarum horarum negotium: quippe vix ante Idus Martias venerunt in manus Amici mei, nisi tamen is admonere neglexerit me rusticantem, et ultra C. M. pass. a Londino distantem; nam de superiore fasciculo, quem memoras, ne verbo quidem inaudivi; nec quo modo interciderit possum conjicere, aut ad indagandum illum, quo me vertam, scio. Forte tu mihi subvenire in hac parte poteris, si in memoriam possis revocare cui illum mandaveris. Interim, nisi nimis molestus sum, rogo me certiorem facias de eo quod in isto fasciculo continebatur. Pars solatii erit saltem rescivisse quantum perdiderim.

Adnotationes tuas in Propertium, et eruditorum Vestrorum Miscellanea summa cum voluptate perlegi; opus plenum optimo judicio et eruditione. Nescio quidem quibus observationes istas debeamus: nisi tamen me fallit conjectura, agnosco manum Cl. Burmanni in Latinis, et in Græcis P. Wesselingii. Quorumcumque sunt, dignas puto eo Nomine quod inter eruditos Vos Batavi ex renatis Literis semper tenuistis.

Ecce iterum grates ob specimen collationis Cod. Guelferbytani: quem non eundem esse cum Groning. video et gaudeo. A conjectura mea in Propertio *ulva* pro *unda*, recte et bono judicio dissentis. Abjectus *Tiberina unda*, est *juxta* undam Tiberinam, ut alibi lib. IV.

Lucus erat fœlix hederoso consitus antro

est, *juxta* antrum. Locutio tamen mira videtur, quales multæ Propertianæ. Alia etiam hujus loci interpretatio esse potest, cujus in Notis meis mentionem faciam. Vale Vir eruditissime, et si quid tibi volupe efficere potero, credas velim non intra verba staturum esse meum demerendi tui studium et voluntatem.

Dabam Non. April. MDCCXXXII.

Viro doctissimo J. P. D'Orville S. P. D. Jer. Marklandus.

Paucis abhinc diebus Literas tuas accepi, Vir Clarissime, et simul munus gratissimum, ut in scriptionis genere quod raro admodum se mihi probat, *Vannum Criticam.* Et de judicio recto, atque eruditione (eximia ea quidem, nec protrita) quæ per totum opus elucent, nihil dicam: neque enim ab hac maxime parte Liber tuus mihi censetur: Virtutem et Humanitatem istam tuam amo, quarum propositum est depravatum Hominis Animum corrigere, et simul patrocinari defunctis Heroibus, quorum rogis insultaverat et ossa calcaverat Sacrilegus. Honestissimæ quidem caussæ, et ingenuo atque erudito viro dignissimæ. Tibi igitur non pœnitendam clientelam devinxisti, omnes qui literas vel amant vel colunt; imo potius, omnes quibus humanitatis aliquid superest. Contra enim hujusmodi grassatores quivis Homo miles est. Nugas quidem ridemus: Malignitatem vero execramur. Simias ferimus, interdum et iis oblectamur: Viperæ fustibus et saxis, ab omnibus, et nunquam non, excipiendæ. Ita censebunt omnes Ingenui et bene morati, nec metuent; ne, dum ita censent, sibi obcrocitent centum pavones, vel tota grex absona de corte Junonia.

Quod de rebus meis scire aves, amice facis. Scito itaque, me frui otio, altissimo quidem, crebris tamen adversæ valetudinis vicibus distincto. *Reverendi* Titulus, qua me infula decorasti, ad me non attinet: neque unquam, opinor, attinebit. Studium quidem nonnullum posueram in legendo Novi Fœderis contextu. Hoc, aliter acceptum, ad Te, ab iis qui me noruut, vel non norunt, delatum reor. Conjecturæ meæ in Lysiam cum editione D. Taylor, qui tibi, opinor, non ignotus est, prodibunt.

Multum quæsivi, nec, distractis cunctis exemplaribus, possum adhuc comparare *Criticen,* poëma a Te, an a fratre tuo, scriptum. Dicor inibi, indiciis satis claris, acriter exagitatus, et locutionibus parum civilibus exceptus. Hæc, an ita se habeant, nescio: nec credam antequam videro: et postquam videro, ut maxime ita se habeant, condonabo.

Non ita pridem audivi Cl. Oudendorpium vestrum parare ἔκδοσιν Apuleii. Si tibi cum illo amicitiæ usus intercedat, notum illi facias rogo, penes me esse Varias Lectiones quasdam in Lib. primum Metam. et partem secundi, et undecimum integrum: quas descripsi ex

exemplari D. Richardsoni, nuper præfecti Coll. Petrensis Cantabrigiæ, qui eatenus cum Codice (quis iste, vel unde, non innuitur) contulerat. Habeo quoque aliqua inedita Casauboni in Apologiam, quæ permissu D. Bentleii, exscripsi ex margine exemplaris quod Bibliothecæ regiæ donaverat, vel legaverat, Casaubonus. Hæc cum nonnullis conjecturis meis hic illic sparsis, si tanti putet Cl. Vir. data occasione, lubenter transmittam. Vale Vir Doctissime et scribe me tui gregis.

Londini prid. Kal. Sept. MDCCXXXVII.

Viro Clarissimo J. Ph. D'Orville S. D. Jer. Marklandus.

LITERAS tuas XIII Junii datas Amstelæd. heri accepi, mihi tandem huc transmissas. Unde tam sero, inquis. Nescio quidem, et moleste fero. Brevi subsequentur Chartæ: quibus perlectis, majores tibi gratias habiturus sum, quam maximas interim agens propter benevolentiam erga me tuam, cujus recordatio mihi jucundissima est.

Fasciculum quoque alterum, quem memoras, pridem accepi, una cum literis tuis, et *Critice*, luculento poëmate fratris tui doctissimi: cui, quod tam strenue patrocinatus es, pietatem et φιλαδελφίαν tuam amavi. Sed sane, quod ad me attinet, longe abest ut ullius defensoris indigeat Vir Clarissimus. Cum enim tam penitus animo infixum habeat Virgilii Æneida esse perfectum opus, grates potius a me illi agendæ fuerant quod tam leniter egerit mecum, qui, uti scis, in alia omnia eo.

Miror unde ortum habuerit inanis iste rumor Lipsiensis de suppresso Cl. Taylori tui Lysia, qui Vertumnum jam spectat, intra paucos dies in publicum proditurus. Conjecturæ meæ typis absolutæ fuerunt usque ab initio Januarii proxime elapsi. Sed moram editioni injecit Dion. Halicarnassensis *Judicium de Lysia,* quod Orationibus præmittitur. Exemplar, prima quæ sese obtulerit occasione, tibi, opinor, missurus est Cl. Editor, una cum conjecturis meis, quas, peto, meo nomine accipias: et, dum legis, oro te ut judicium subtile istud tuum paullisper obtusius geras. Ni faxis, ἄμμες ἀπωλόμεθα.

Dudum scis, opinor, sub prelo esse Max. Tyrium, ex curis secundis Cl. Davisii τοῦ μακαρίτου, impensis Virorum aliquot nobilium et Illus-

trium qui societatem *promovendæ Rei Literariæ* inierunt. Nescio an symbolam huic Editioni collaturus sim. Deterrent me, præter innumera menda in contextu, tot lacunæ quibus hiat Maximus, prout ex ipsa Argumentatione liquido apparet, et quibus animum advertisse non videtur Cl. Davisius in priore editione. Nescio quid in hac præstiturus sit. Notastine unquam in legendo isto Auctore mirum exemplum incuriæ magni Dan. Heinsii (Dissert. XL. p. 417. ed. Davis.) in cujus Versione hæc leguntur: "Primi mortalium, cum inventæ "nondum essent naves—avem forte fortuna e cælo delapsam vide-"runt, quæ aquis innataret, aut aliquid e *navi* delapsum, quod in "summis fluctibus *subsideret*." Nonne hoc mirum est, aliquid e *navi* delapsum, cum in eadem sententia *nondum inventæ essent naves*? æque mirum Heinsium non vidisse pro φόϱτον legendum esse φοϱυτόν. vide Hesychium. Dolet quod elegans hæc, sed vaga versio (vel paraphrasis potius) Heinsii in hac nitida Edit. servabitur. Mihi nequaquam placent hujusmodi Excursus magis quam Versiones, qui ingenium interpretis quidem demonstrant, sensum Auctoris incertum et obscurum, ne dicam *intactum* aliquando, immo sæpissime, relinquunt. Non dubito quin idem censeas Tu.

Paratur quoque, uti me nuper certiorem fecerunt Cl. Taylorus et Tho. Bentleius, accurata et splendida Æschyli editio, ex Codd. Mediceis, cum integro Is. Casauboni Commentario in Agamemnonem, hactenus inedito: et reliquis Stanleii ex Bibliotheca Regia Cantabrigiensi. Quis hanc provinciam suscepturus sit, non adhuc scio; monui tamen ut ad te recurreretur, qui egregia, nisi fallerer, in hanc rem adminicula præstare posses, si velles quoque. Recepi etiam in me de hac re ad te scribere, si vir aliquis notæ Eruditionis, tibi forte minus cognitus, huic operi præficiatur.

Apposite ad hoc ultimum quod dixi de viro *notæ eruditionis*, in mentem venit quoddam in quo Amicitia tua mihi forte usui esse possit. Res ita se habet: Scripsi nuper ad Gul. Smith Amstel. bibliopolam, penes me esse Lucianum edit. Græv. in cujus marginibus multas conjecturas per totum opus diversis temporibus adpinxeram: has, si volupe foret Cl. Hemsterhusio, me illi transmissurum, sicut erant, cum ipsis exemplaribus. Rescripsit D. Smith (quas literas eodem die quo has tuas accepi) cl. Hemst. ab incœpto dudum destitisse; successorem vero in pertexenda editione nactum esse virum imprimis eruditum et industrium. Se vero obnixe petere ut exemplaria sine mora mitte-

rem. Longe diversa res est, inquam: neque enim Luciani *Editori* cuilibet, sed *Hemsterhusio* ista promiseram, cujus eruditio et ingenium mihi perspecta sunt. Neque adeo stultus sum ut putem Hemsterhusium auxilio cujuspiam indigere; sed interdum κηπουρὸς ἀνὴρ, ut scis: et ex diversis conjecturis ad Veritatem via sternitur. Quin et ὑπομνήματα nuda, sine Rationibus aut ullis explicationibus, sæpe subjeceram: quæ Ille facile intellexisset, et, si proba, explicasset: alius forte non ita. Neque hæc nunc dico ideo quia suspecta mihi sint ingenium et eruditio successoris, sed quia ignota. Fieri potest ut ipso Hemsterhusio doctior sit: fieri potest ut ex eorum numero sit qui perdendis bonis Scriptoribus operam Bibliopolis locant: a quorum hominum notitia et commercio quam longissime fugerem. Quare, nisi iniquum videar postulare, (et sane, si ita mihi videretur, nequaquam postulassem) hoc a Te peto, ut si Vir prædictus, sit ex Amicis tuis, vel notis &c. me certiorem facias: sin, ut Literis quam primum commodo tuo possis ad me datis, de eo omnino sileas. Non possum mollius agere: neque quisquam Vir probus hanc cunctationem et ἀσφάλειαν jure mihi vitio verterit. D. Smith non rescribam antequam tuas accepero.

En tibi conjecturam unam alteramve in Lucianum. P. 492. T. II. ed. Græv. initio fere Navig. ἅπαντες γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐλεύθεροι ἀναπλέκονται. ἔς τε πρὸς τὸ ἐφηβικὸν ἐν Παλλήνῃ. οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν &c. Ita legitur et distinguitur; nisi quod Interpres tollit plenam στιγμὴν post Παλλήνῃ. Tu vero qui Historiam Græcam calles, nostine quinam sint hi *majores* Atheniensium in *Pallene*, seu *Pallenenses*? Leges, sat scio mecum,—ἀναπλέκονται ἔς τε πρὸς τὸ ἐφηβικόν· ἔμπαλιν ἢ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι κομᾷν τοὺς γέροντας &c. *contra quam majores nostri* &c. Ægyptii, inquit, *pueri* nobiles comam religant, etiam ad puberem ætatem usque: contra, nostri *senes* hoc olim faciebant. Nota res ex Thucyd. lib. I. initio. ἔμπαλιν ἢ οἱ πρόγονοι, ut Hermot. p. 551. T. I. ἔμπαλιν ἢ ὁ τῶν Δαναΐδων πίθος. et p. 570. ἐς τὸ ἔμπαλιν ἢ ὁ Χρύσιππος. Vide et p. 462. Versu præcedenti pro Αἰγυπτίας scribendum opinor Αἰγυπτίοις.

Iterum Adv. Indoct. p. 389. καί τοι τὸ τῶν μυσῶν τοῦτο, διὰ πάντων τὸ πρᾶγμα ἦν. εἶδον γὰρ καὶ τὴν τοῦ Πύῤῥου εἰκόνα, καὶ ὅμως ἐπέπειστο &c. Loquitur de rege Pyrrho, cui persuaserant adulatores, se vultu similem esse Alex. Magno. Sed Dæmonium sit oportet, qui aut Græca aut Latina intellexerit. Lego: καί τοι τὸ τῶν μουσικῶν τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν, τὸ πρᾶγμα ἦν· (εἶδον γὰρ καὶ τὴν τοῦ Πύῤῥου εἰκόνα·) καὶ ὅμως &c. atqui, inquit, quam maxima discrepantia et dissimilitudo erat inter vultus

Alexandri et Pyrrhi: (sciens dico, utpote qui utriusque imagines viderim) et tamen &c. Sic T. I. p. 18. *ὥστε τὸ μουσικῶν τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν, εἶναι τὴν ἁρμονίαν*, &c. et p. 490. *εὑρήσεις γὰρ τὸ τῶν μουσικῶν τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν, τὸ πρᾶγμα.* et p. 605. *καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν, ἐστὶ πρὸς ἄλληλα.* Omitto alios Auctores.

Rursus T. I. p. 639. *ἢ πολιορκίας σχῆμα* (l. *χρῆμα*) *δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρειῶδες ὂν, ἢ ἔτι πόλεων σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα.* Vox *Συρακουσίων* (vel *Συρακουσῶν*) redarguit frigidum istud et vagum *ἔτι πόλεων*, et monstrat proprium nomen loci delitescere. Non inspexi Thucydidem, qui mihi ad manus non fuit ex quo in conjecturam sequentem inciderim: sed quovis pignore ausim contendere Lucianum scripsisse *Ἐπιπολῶν σχῆμα*, et allusisse ad Thucydideam istius loci descriptionem. Supra quoque p. 629. meminit *τοῦ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς παρατειχίσματος.* Conjeceram quoque *χρῆμα* pro *σχῆμα*: sed occupaverat ex MS. Grævius.

Crede mihi, vir doctissime, nec dubito quin tu probe cognitum habeas, Lucianum adhuc esse corruptissimum, etiam post Magnum Grævium. Et tamen memini me olim audivisse cl. Bentleium dicentem, Grævium maximam partem mendorum emaculavisse. Ego persuasum habeo ne quartam partem abstulisse; quo magis doleo elapsum esse ex manibus Doctissimi Hemsterhusii.

Post tot seria, en rem tibi ridiculam! Apographum epistolæ cujusdam quam anno proxime elapso ad Te scripseram, forte præter morem meum servaveram. Nuper in eam conjectis oculis occurrebat importunum illud et *κακόζηλον tota* grex. Ridebam: quid enim aliud facerem? Peto igitur, ut, nisi dudum Veneris marito eam epistolam donaveris, ocyus inspicias: et, si Pavones meos Fœmininos illic inveneris, arrepto calamo, sexum mutes et misellos hos *θλαδίας* in integram virilitatem postliminio restituas: ne ego, qui *totum* gregem uno ictu emasculavi, ipse ad verveces ableger.

In hac urbe me hiematurum arbitror. Si locum mutavero, reddam te certiorem. Interea literas tuas sic inscribas, *To Mr. Markland, at Mr. Gater's, an Apothecary in Winchester, Hampshire.* Vale, Vir Clarissime, et simplicitatem hujus epistolæ si non amas, ignoscas saltem longitudini.

Wintonæ, Nov. XXIV. MDCCXXXVIII.

Necdum finitus Orestes. Quæro a te, quem puto Græcæ linguæ esse peritissimum, an unquam observaveris Infinitivum Aorist. 1. usurpatum pro Infinitivo Futuri. Ex gr. *Dico me hoc facturum esse*, an

Græce verti possit, *λέγω ἐμὲ τοῦτο ποιῆσαι*, pro *ποιήσειν*, vel *ἂν ποιεῖν*, vel *ἂν ποιῆσαι*. [a] Nonnulla exempla video in Lysia, et protuli aliquot ex aliis scriptoribus, et Joan. XXI. 25. Sed ex circumstantiis, aut Græcæ linguæ genio, omnia ista suspicor vel mutari debere in *σειν*, vel *σεσθαι* (si Media sint :) vel deesse *ἂν* ante Infin. Aoristi primi. Si quid in hanc rem unquam notaveris, peto certiorem me facias. Iterum vale.

[a] Obs. Miscell. Vol. IV. T. II. p. 286. *Dorville.*

INDEX
AUCTORUM VETERUM
EMENDATORUM VEL EXPLICATORUM
NECNON
ALIARUM RERUM MEMORABILIUM
IN
NOTIS AD SUPPLICES &c. &c.

F.

Z.

H.

I.

K. C.

Λ.

M.

P.

Σ.

T.

Υ.

Φ.

X.

Ψ.

Ω.